

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកស្ថាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច័ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាន់ឯង ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ទឹកសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឧបករណ៍អានអេឡិចត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ស្រុង-បានណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
ព្រះបិតាដ៏អមាត្យ

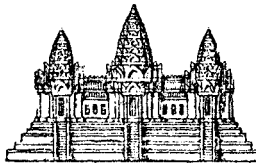
សេចក្តីប្រាប់ការសាខ្មែរ

សុភមង្គលដ៏អ

អង្គការនិកាយ អសកនិយាត

ឯការនិសេធភាស

៥០

ព្រះសាសនបណ្ឌិត ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៤៧៧

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គការិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកាទសមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណសកោ

បឋមោ អានិសំសវិគ្គោ

[១] ឯវច្ឆេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ ភកវា
សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស
អារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន
ភកវា នេនុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិត្វា ភកវន្តំ អភិវនេត្វា
ឯកមន្តំ ជិសំជិ ។ ឯកមន្តំ ជិសំន្ទោ ខោ
អាយស្មា អានន្ទោ ភកវន្តំ ឯតទរោថ តិមត្ថុ-
យានិ កន្ទេ កុសលានិ សីលានិ តិមានិសំ-
សានិ ។ អវិប្បជិសារត្ថានិ ខោ អានន្ត
កុសលានិ សីលានិ អវិប្បជិសារានិសំសានិ ។
អវិប្បជិសារោ បន កន្ទេ តិមត្ថុយោ

សុត្តន្តបិដក
១១១

អង្គពន្លឺកាយ ទសកនិបាត

ឯកាទសមភាគ

សូមមស្កា រចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

បឋមបណ្ឌិត

អានិសំសិទ្ធិ ទី ១

(១) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
គ្រានោះឯង ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ពួកសីល ជាកុសល មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាគានិសង្ស ។
ម្ចាស់មានន្ទ ពួកសីល ជាកុសល មានអវិប្បដិសារៈ (សេចក្តីមិន
ក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ ជាគានិសង្ស ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះអវិប្បដិសារៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិបាតោ

កំមាជិសំសោតិ ។ អវិប្បជិសារោ ខោ អាណន្ត
 ចាមុជ្ជិត្តោ ចាមុជ្ជិណិសំសោតិ ។ ចាមុជ្ជិ បន
 កន្តេ កំមត្តយំ កំមាជិសំសន្និ ។ ចាមុជ្ជិ
 ខោ អាណន្ត បីតត្ថំ បីតាជិសំសន្និ ។ បីត
 បន កន្តេ កំមត្តយោ កំមាជិសំសោតិ ។ បីត
 ខោ អាណន្ត បស្សន្តត្តោ បស្សន្តាជិសំសោតិ ។
 បស្សន្តិ បន កន្តេ កំមត្តយោ កំមាជិសំសោតិ ។
 បស្សន្តិ ខោ អាណន្ត សុខត្តោ សុខាជិសំសោតិ ។
 សុខំ បន កន្តេ កំមត្តយំ កំមាជិសំសន្និ ។
 សុខំ ខោ អាណន្ត សមាធិត្ថំ សមាធិនិសំសន្និ ។
 សមាធិ បន កន្តេ កំមត្តយោ កំមាជិសំសោតិ ។
 សមាធិ ខោ អាណន្ត យថាក្ខតញ្ញាណនិស្សន្តិត្តោ
 យថាក្ខតញ្ញាណនិស្សន្តិណិសំសោតិ ។ យថាក្ខតញ្ញា-
 ណនិស្សន្តិ បន កន្តេ កំមត្តយំ កំមាជិសំសន្និ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាទាយ ទសកនិបាត

មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ អរិយ្យជិសារៈ មានបាមុជ្ជៈ
(សេចក្តីរីករាយ) ជាប្រយោជន៍ មានបាមុជ្ជៈជាភានិសង្ស ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបាមុជ្ជៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
ម្នាលភានន្ទ បាមុជ្ជៈមានបីតិ (សេចក្តីឆ្អែកចិត្ត) ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ
ជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបីតិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ បីតិ មានបស្ស្ចិ (សេចក្តីស្ងប់)
ជាប្រយោជន៍ មានបស្ស្ចិ ជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចុះបស្ស្ចិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ
បស្ស្ចិ មានសុខៈជាប្រយោជន៍ មានសុខៈជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ចុះសុខៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍ មានអ្វី ជាភានិសង្ស ។
ម្នាលភានន្ទ សុខៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជា
ភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះសមាធិ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍
មានអ្វី ជាភានិសង្ស ។ ម្នាលភានន្ទ សមាធិ មានយថាភូតញ្ញា-
ណទស្សនៈ (វិបស្សនាញ្ញាណទន់ខ្លី) ជាប្រយោជន៍ មាន
យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចុះយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។

បឋមបណ្ណសិក្ខា អាណិសំសវិញ្ញោ

យ ថា ភ្នក្ខណា ណា ទស្សនំ ខោ អាណន្ត ជិត្តិណា-
 វិវាគត្តំ ជិត្តិណាវិវាគា និសំសន្តំ ។ ជិត្តិណាវិវាគោ
 បន កន្ត តិបត្តិយោ តិមា និសំសោតិ ។ ជិត្តិ-
 ណាវិវាគោ ខោ អាណន្ត វិមុត្តិណា ណា ទស្សនត្ថោ
 វិមុត្តិណា ណា ទស្សនា និសំសោតិ ។ នីតិ ខោ អាណន្ត
 តុសលានិ សីលានិ អវិប្បជីសារត្ថានិ អវិប្បជីសារា-
 និសំសានិ អវិប្បជីសារោ ចាមុជ្ឈត្ថោ ចាមុជ្ឈានិសំ-
 សោ ចាមុជ្ឈំ បីតត្តំ បីតានិសំសំ បីតិ បស្សន្តត្ថោ
 បស្សន្តានិសំសា បស្សន្តិ សុខត្ថោ សុខានិសំសា
 សុខំ សមាធិត្តំ សមាធិានិសំសំ សមាធិ យ ថា-
 ភ្នក្ខណា ណា ទស្សនត្ថោ យ ថា ភ្នក្ខណា ណា ទស្សនា និ-
 សំសោ យ ថា ភ្នក្ខណា ណា ទស្សនំ ជិត្តិណាវិវាគត្តំ
 ជិត្តិណាវិវាគា និសំសំ ជិត្តិណាវិវាគោ វិមុត្តិណា-
 ណា ទស្សនត្ថោ វិមុត្តិណា ណា ទស្សនា និសំសោ ។

បឋមបណ្ណាសក អាទិសង្ឃវគ្គ

ម្នាល អានន្ត យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាននិព្វិទានីវិវាតៈ (វិបស្សនាញ្ញាណដ៏មានកំឡាំងនឹងមគ្គ) ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វិទានីវិវាតៈ ជាអាទិសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះនិព្វិទានីវិវាតៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាអាទិសង្ឃ ។ ម្នាល អានន្ត និព្វិទានីវិវាតៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (អរហត្តផលនឹងបច្ចុវេទ្ធុណញ្ញាណ) ជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាអាទិសង្ឃ ។ ម្នាល អានន្ត ពួកសីល ជាគុសល មានអវិប្បដិសារៈ ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ ជាអាទិសង្ឃ អវិប្បដិសារៈ មានបាមុដ្ឋៈ ជាប្រយោជន៍ មានបាមុដ្ឋៈ ជាអាទិសង្ឃ បាមុដ្ឋៈ មានបីតិ ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាអាទិសង្ឃ បីតិ មានបស្សន្តិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិ ជាអាទិសង្ឃ បស្សន្តិ មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាអាទិសង្ឃ សុខៈមានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជាអាទិសង្ឃ សមាធិ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈជាអាទិសង្ឃ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាននិព្វិទានីវិវាតៈ ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វិទានីវិវាតៈ ជាអាទិសង្ឃ និព្វិទានីវិវាតៈមានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាអាទិសង្ឃ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥតិ ខោ អាទន្ទ កុសលានិ សីលានិ អនុបុព្វេន
អរហត្តាយ បូរេន្តិតំ^(១) ។

[២] សីលវេតោ ភិក្ខុវេ សីលសម្បទ្ធស្ស ធន
ចេតនាយ ករណីយំ អវិប្បជីសារោ មេ ឧប្បជ្ជត្ត-
តិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ សីលវេតោ
សីលសម្បទ្ធស្ស អវិប្បជីសារោ ឧប្បជ្ជតិ អវិប្បជីសា-
វិស្ស ភិក្ខុវេ ធន ចេតនាយ ករណីយំ ចាមុជ្ឈំ មេ
ឧប្បជ្ជត្តតិ ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ អវិប្បជី-
សាវិស្ស ចាមុជ្ឈំ ឧប្បជ្ជតិ បមុទិតស្ស ភិក្ខុវេ ធន
ចេតនាយ ករណីយំ បីតិ មេ ឧប្បជ្ជត្តតិ ។
ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ បមុទិតស្ស បីតិ
ឧប្បជ្ជតិ បីតិមនស្ស ភិក្ខុវេ ធន ចេតនាយ
ករណីយំ កាយោ មេ បស្សម្ហត្តតិ ។

---

១ ឧ.ម. អញ្ញាយ បូរេន្តិតិ ។

លុត្តន្តបិដក អង្គនាទិកាយ ទសកនិដោ

ម្នាល ភានន្ទ ពួកសីល ជាកុសល រមែងញ៉ាំងធម៌ទាំងនោះឱ្យពេញ
តាមលំដាប់ ដើម្បីព្រះអរហត្តដោយប្រការដូច្នោះ ។

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
ដោយសីលហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អវិប្បដិសារៈ ចូរ
កើតឡើងដល់អាត្មាអញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសីល អ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល ដោយហេតុ
ណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បាមុជ្ជៈ
ចូរកើតឡើងដល់អាត្មាអញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បាមុជ្ជៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ
រមែងមានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានបាមុជ្ជៈ
ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បីតិ ចូរកើតឡើងដល់អាត្មាអញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិ កើតឡើង ដល់បុគ្គលអ្នកមានបាមុជ្ជៈ
ដោយហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ មិន
បាច់ធ្វើដោយចេតនាថា កាយរបស់អាត្មាអញ ចូរស្លាប់រម្ងាប់ ។

បឋមបណ្ណសកេ អាណិសំសវត្តោ

ធម្មតា ឃុសា ភិក្ខុវេ យំ បីតិមនស្ស
 កាយោ បស្សមិត្តិ បស្សទ្ធិកាយស្ស ភិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ សុខំ វេទិយាមីតិ(១) ។
 ធម្មតា ឃុសា ភិក្ខុវេ យំ បស្សទ្ធិកាយោ សុខំ
 វេទិយតិ សុខំនោ ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 ចិត្តំ មេ សមាធិយត្តតិ ។ ធម្មតា ឃុសា ភិក្ខុវេ
 យំ សុខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ សមាហិតស្ស
 ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ យថាក្ខតំ ជាតាមិ
 បស្សមីតិ ។ ធម្មតា ឃុសា ភិក្ខុវេ យំ សមា-
 ហិតោ យថាក្ខតំ ជាតាមិ បស្សតិ យថាក្ខតំ
 ភិក្ខុវេ ជាតតោ បស្សតោ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 និត្តិយាមិ វិជ្ជាមីតិ ។ ធម្មតា ឃុសា ភិក្ខុវេ
 យំ យថាក្ខតំ ជាតំ បស្សំ និត្តិយតិ វិជ្ជតិ និត្តិយស្ស

---

១ ម. វេទិស្សមីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អាណិសង្ឃវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយស្ងប់រម្ងាប់ដល់បុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយប័តិ
 ដោយហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើបុគ្គលមានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មា
 អញនឹងសោយសុខ៖ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់សោយសុខ៖ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានសុខ៖ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនា
 ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ចូរនឹងជឿ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលមានសុខ៖ នឹងជឿ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តនឹងជឿហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញនឹងជឿ នឹងឃើញតាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តនឹងជឿ ជឿ ឃើញ តាមពិត ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ បុគ្គលជឿ ឃើញ តាមពិតហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញ នឹងធុញច្រាន់ នឿយណាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលជឿ ឃើញតាមពិត ធុញច្រាន់
 នឿយណាយ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ទានិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភិក្ខុវេ វិវត្តស្ស ឆ ចេតនាយ ករណីយំ
 វិមុត្តិញ ណាទស្សនំ សច្ចិករោមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា
 ភិក្ខុវេ យំ ជំព្វន្ទោ វិវត្តា វិមុត្តិញ ណាទស្សនំ
 សច្ចិករោតិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ជំព្វនាវិរកោ
 វិមុត្តិញ ណាទស្សនន្ទោ វិមុត្តិញ ណាទស្សនាជិសំសោ
 យថា ក្ខតញ្ញាណាទស្សនំ ជំព្វនាវិរកត្តំ ជំព្វនាវិរកា-
 ជិសំសំ សមាធិ យថា ក្ខតញ្ញាណាទស្សនន្ទោ យថា-
 ក្ខតញ្ញាណាទស្សនាជិសំសោ សុខំ សមាធន្តំ
 សមាធិជិសំសំ បស្សន្តិ សុខត្តា សុខាជិសំសា
 មីតិ បស្សន្តត្តា បស្សន្តាជិសំសា ចាមុជ្ឈំ មីតត្តំ
 មីតាជិសំសំ អវិច្ឆជិសារោ ចាមុជ្ឈត្តោ
 ចាមុជ្ឈាជិសំសោ កុសលាជិ សីលាជិ
 អវិច្ឆជិសារត្តាជិ អវិច្ឆជិសារាជិសំសាជិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិដាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ បុគ្គលធុញ្ញត្រាន់ នឿយណាយ
 ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មាអញនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលធុញ្ញ
 ត្រាន់ នឿយណាយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ វេមនីមានជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 និព្វិទានីវិវាតៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាអានិសង្ស យថាក្នុងញ្ញាណទស្សនៈ មាននិព្វិទា
 នីវិវាតៈ ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វិទានីវិវាតៈ ជាអានិសង្ស សមាធិ
 មានយថាក្នុងញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយថាក្នុងញ្ញាណទស្សនៈ
 ជាអានិសង្ស សុខៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជាអានិសង្ស
 បស្ស្ចិ មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាអានិសង្ស បីតិ មាន
 បស្ស្ចិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្ស្ចិ ជាអានិសង្ស បាមុជ្ជៈ មានបីតិ ជា
 ប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាអានិសង្ស អវិប្បដិសារៈ មានបាមុជ្ជៈ ជា
 ប្រយោជន៍មានបាមុជ្ជៈ ជាអានិសង្ស ពួកសីល ជាកុសល មានអវិប្បដិសារៈ
 ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ ជាអានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បឋមបណ្ណសកោ អាណិសំសគ្គោ

ឥតិ	ហោ	ភិក្ខុវេ	ធម្មា	ធម្មេ	អភិ-
សន្នេដ្ឋន្តិ	ធម្មា	ធម្មេ	បរិច្ចវេន្តិ	អនាម	ចារំ

កមណយាតិ ។

[៣] ទុស្សីលស្ស ភិក្ខុវេ សីលវិបន្នស្ស ហត្ថ-
 បនិសោ ហោតិ អវិច្ឆជិសារោ អវិច្ឆជិសារេ អសតិ
 អវិច្ឆជិសារវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ ចាឡដ្ឋំ ចាឡដ្ឋេ
 អសតិ ចាឡដ្ឋវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសា ហោតិ បីតិ បីតិយា
 អសតិ បីតិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសា ហោតិ បស្សដ្ឋិ
 បស្សដ្ឋិយា អសតិ បស្សដ្ឋិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ សុខវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិច្ឆិ

បឋមបណ្ណាសក អាណិសង្សវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ តែងហូរទៅកាន់ធម៌ទាំងឡាយ
ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយឲ្យពេញ ដើម្បីចេញចាកទី
មិនមែនជាត្រើយ គឺវដ្តៈប្រកបដោយភូមិ ៣ ហើយទៅកាន់ត្រើយ
គឺព្រះនិព្វាន ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិច្ឆ័យដ៏សារៈ របស់បុគ្គលទ្រុស្ត
សីល វិបត្តិចាកសីល វេមនីសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ
អវិច្ឆ័យដ៏សារៈមិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិច្ឆ័យដ៏សារៈ
វេមនីសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបាមុដ្ឋៈ មិនមានហើយ បីតិ
របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកបាមុដ្ឋៈ វេមនីសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាល
បើបីតិមិនមានហើយ បស្សុទ្ធិរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកបីតិ វេមនីសាបសូន្យ
ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបស្សុទ្ធិមិនមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ
ចាកបស្សុទ្ធិ វេមនីសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈ
មិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសុខៈ វេមនី
សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាវិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

អសតិ សញ្ញាសមាធិវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 យថា ក្រុតញ្ញាណាទស្សនំ យថា ក្រុតញ្ញាណាទស្សនេ
 អសតិ យថា ក្រុតញ្ញាណាទស្សនវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ ដំត្វំនាវិកតោ ដំត្វំនាវិកតេ អសតិ ដំត្វំនាវិកត-
 វិបល្លស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។
 សេយ្យថាថំ ភិក្ខុវេ ក្រោ សាខាបលាសវិបល្លោ តស្ស
 បប្បដិកាមិ ឯ ចារិប្បវី កច្ឆតិ តចោមំ ដេក្កមំ
 សារោតំ ឯ ចារិប្បវី កច្ឆតិ ឯវេវេ ខោ ភិក្ខុវេ ទុស្ស័-
 លស្ស សីលវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិ-
 សារោ អវិប្បដិសារេ អសតិ អវិប្បដិសារវិបល្លស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ ចាមុជ្ឈំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណា-
 ទស្សនំ ។ សីលវេតោ ភិក្ខុវេ សីលសម្បទ្ធស្ស ឧបដិស-
 សម្បទ្ធា ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ សតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិទាន

យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសម្មាសមាធិ វែមន៍
សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិន
មានហើយ និព្វិតានីនិវរិតៈ របស់បុគ្គល វិបត្តិចាកយថាភូតញ្ញាណ-
ទស្សនៈ វែមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិតានីនិ
វរិតៈមិនមានហើយ វិមត្តិញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គល វិបត្តិចាកនិព្វិតា
នីនិវរិតៈ វែមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលមិនមានមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រមរ
របស់ឈើនោះភ្នំ ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សំបកភ្នំ គ្រាយភ្នំ ខ្លឹមភ្នំ ក៏មិន
សូវបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ្យដិសារៈ
របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វែមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិ-
ស្ស័យ កាលបើអរិយ្យដិសារៈ មិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ
ចាកអរិយ្យដិសារៈ វែមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។
វិមត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អរិយ្យដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌ ដោយសីល
វែមន៍បរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើមានអរិយ្យដិសារៈហើយ

បឋមបណ្ណសកោ អាណិសិទ្ធិ

អវិប្បជិសារសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធិ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជេ សតិ ចាមុជ្ជសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសស-
 ម្បទ្ធា ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ បីតិសម្បទ្ធស្ស ឧប-
 និសសម្បទ្ធា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ
 បស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធិ ហោតិ សុខំ សុខេ
 សតិ សុខសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធា ហោតិ សម្មា-
 សមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិសម្បទ្ធស្ស
 ឧបនិសសម្បទ្ធិ ហោតិ យថាភ្នតញ្ញាណាទស្សនំ
 យថាភ្នតញ្ញាណាទស្សនេ សតិ យថាភ្នតញ្ញាណា-
 ទស្សនសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធា ហោតិ និព្វិទា-
 វិរាតោ និព្វិទាវិរាតេ សតិ និព្វិទាវិរាតសម្បទ្ធស្ស
 ឧបនិសសម្បទ្ធិ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វុក្ខោ សាខាបលាសសម្បទ្ធា
 តស្ស បប្បដិកាបិ ចារិប្បវី កប្បតិ
 តចោបិ ដេកុបិ សារោបិ ចារិប្បវី កប្បតិ

បឋមបណ្ណសក ពានិសង្សវគ្គ

បាមុជ្ឈៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយអវិច្ឆិដិសារៈ វមែនបរិច្ចណិ
 ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើបាមុជ្ឈៈ មានហើយ បីតិរបស់បុគ្គល
 បរិច្ចណិ ដោយបាមុជ្ឈៈ វមែនបរិច្ចណិ ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើ
 បីតិ មានហើយ បស្សុទ្ធិរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយបីតិ វមែន
 បរិច្ចណិ ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើបស្សុទ្ធិ មានហើយ សុខៈរបស់
 បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយបស្សុទ្ធិ វមែនបរិច្ចណិ ដោយទុបនិស្ស័យ កាល
 បើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយសុខៈ
 វមែនបរិច្ចណិ ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ មានហើយ
 យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយសម្មាសមាធិ
 វមែនបរិច្ចណិ ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើយថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ
 មានហើយ និព្វិទានីវិវត្តៈរបស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយយថាក្ខត-
 ញ្ញាណទស្សនៈ វមែនបរិច្ចណិ ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទានីវិ-
 វត្តៈមានហើយ វិមត្តញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិច្ចណិ ដោយ
 និព្វិទានីវិវត្តៈ វមែនបរិច្ចណិ ដោយទុបនិស្ស័យ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើដែលបរិច្ចណិ ដោយមែកនឹងស្លឹក
 ហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះភ្នំ ក៏វមែនបរិច្ចណិ សំបកភ្នំ
 ស្រាយភ្នំ ខ្លឹមភ្នំ ក៏វមែនបរិច្ចណិ យ៉ាងណាមិញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវេបេវ ខោ ភិក្ខុវេ សីលវេតា សីលសម្មន្ទស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ទោ ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ
 សតិ អវិប្បជិសារសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទ
 ហោតិ ចាមុជ្ឈំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណានិស្សន្តន្តំ ។

(២) តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឱស្សីលស្ស អារុសោ សីលវិបន្ទស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ
 អសតិ អវិប្បជិសារវិបន្ទស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ ចាមុជ្ឈំ
 ចាមុជ្ឈេ អសតិ ចាមុជ្ឈវិបន្ទស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ
 បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិវិបន្ទស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ
 បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ បស្សន្តិវិបន្ទស្ស
 ហត្ថបនិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកថិយោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីល វេមន៍បរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈ
 មានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈ វេមន៍
 បរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ ។ មេ ។ វិមត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុ មានថេរវេទនា
 នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាល
 បើអវិប្បដិសារៈមិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិ-
 សារៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបាមុជ្ជៈ មិន
 មានហើយ បីតិ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបាមុជ្ជៈ វេមន៍
 សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ បីតិ មិនមានហើយ
 បស្សទ្ធិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបីតិ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
 កាលបើ បស្សទ្ធិ មិនមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបស្សទ្ធិ
 វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈ មិនមានហើយ

បឋមបណ្ណសកេ អាណិសំសរិក្ខោ

សុខវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិមិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស ហត្ថប-
 និសំ ហោតិ យថាក្កតញ្ញាណទស្សនំ យថាក្កតញ្ញាណ-
 ទស្សនេ អសតិ យថាក្កតញ្ញាណទស្សនវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ និព្វិទាវិរតោ និព្វិទាវិរតេ អសតិ
 និព្វិទាវិរតវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទ-
 ស្សនំ ។ សេយ្យថាមិ អាណិសោ រុក្ខោ សាខាបលាស-
 វិបន្នោ តស្ស បប្បដិកាមិ ន ទារិប្បី កច្ចតិ
 តទាមិ ដេត្តមិ សារោមិ ន ទារិប្បី កច្ចតិ ឯវិមេ
 ទោ អាណិសោ ទុស្ស័លស្ស សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសតិ អវិប្បដិសារវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ
 ចាម្មដំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

បឋមបណ្ណសក អាទិសង្ឃវិគ្គ

សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកសុខៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាក
 ឧបនិស្ស័យ កាលបើ សម្មាសមាធិ មិនមានហើយ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ វេមន៍
 សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមាន
 ហើយ និព្វិទានីវិវាគៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 វេមន៍សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទានីវិវាគៈមិនមានហើយ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកនិព្វិទានីវិវាគៈ វេមន៍សាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ
 ដែលវិបត្តិ ចាកវែមកន៍ស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវ
 បរិបូណ៌ សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ យ៉ាងណា
 មិញ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល
 វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើ អវិប្បដិសារៈ
 មិនមានហើយ បាមជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិសារៈ វេមន៍សាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សីលវិភោ អាវុសោ សីលសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទោ
 ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារោ សតិ
 អវិប្បជីសារសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជំ សតិ ចាមុជ្ជសម្មន្ទស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ទោ ហោតិ បីតិ បីតិយោ សតិ
 បីតិសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទោ ហោតិ បស្សន្តិ
 បស្សន្តិយា សតិ បស្សន្តិសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ សុខសម្មន្ទស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ទោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហំ សតិ សម្មាសមាធិសម្មន្ទស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ទំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ សតិ យថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទោ ហោតិ និព្វិ-
 ណារិកោ និព្វិណារិកេ សតិ និព្វិណារិកសម្មន្ទស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ទំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

សុត្តនិកាយ អង្គទី១ ទសកនិកាយ

ម្នាល គារុ សាទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
ដោយសីលហើយ វេមនិបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិ-
សារៈ មានហើយ បុមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈវេមនិ
បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ បុមុជ្ជៈមានហើយ បីតិរបស់បុគ្គល
បរិបូណ៌ដោយបុមុជ្ជៈ វេមនិបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ បីតិមាន
ហើយ បស្សន្តិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយបីតិ វេមនិបរិបូណ៌ដោយឧប-
និស្ស័យកាលបើបស្សន្តិមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបស្សន្តិ
វេមនិបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈមានហើយ សម្មាសមាធិ
របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយសុខៈ វេមនិបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាល
បើសម្មាសមាធិ មានហើយ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គល
បរិបូណ៌ដោយសម្មាសមាធិ វេមនិបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើ
យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈមានហើយ និព្វិទានីវិវាគៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយយថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ វេមនិបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាល
បើនិព្វិទានីវិវាគៈមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយនិព្វិទានីវិវាគៈ វេមនិបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ ។

បឋមបណ្ណសកេ អាណិសំសវត្តោ

សេយ្យថាបិ អាវុសោ វុត្តោ សាខាបលាសសម្បន្នោ
 តស្ស បប្បជីកាបិ ចារិប្បវី កច្ឆតិ តចោបិ ដេត្តបិ
 សារោបិ ចារិប្បវី កច្ឆតិ ឯវេថវ ខោ អាវុសោ
 សីលវេតា សីលសម្បន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នោ ហោតិ
 អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារេ សតិ អវិប្បជីសារសម្ប-
 ន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នំ ហោតិ ចាមុជ្ជំ ។ បេ ។
 វិមុត្តំពារាណនស្សន្តំ ។

(៥) តត្រ ខោ កាយស្មា អាណន្នោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ទុស្សីលស្ស អាវុសោ សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារេ
 អសតិ អវិប្បជីសារវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជេ អសតិ ចាមុជ្ជវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ
 ហោតិ បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិវិបន្នស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ

បឋមបណ្ឌិត អាណិសង្ឃវិញ្ញាណ

ម្នាល អារុសោតាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិបូណ៌ដោយមែក
នឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏បរិបូណ៌ សំបកក្តី ហ្វាយក្តី
ខ្លឹមក្តី ក៏បរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល អារុសោតាំងឡាយ អវិប្ប-
ដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌ដោយសីល វេមន៍បរិបូណ៌
ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈមានហើយ បុម្ភៈរបស់បុគ្គល
បរិបូណ៌ដោយអវិប្បដិសារៈ វេមន៍បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។
វិបត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ មានថេរវេទនឹង
ក៏កុំតាំងឡាយថា ម្នាល អារុសោតាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គល
ទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមន៍សាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាល
បើអវិប្បដិសារៈមិនមានហើយ បុម្ភៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈ
វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបុម្ភៈ មិនមានហើយ
បីតិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបុម្ភៈ វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧប-
និស្ស័យ កាលបើបីតិ មិនមានហើយ បស្ស្ទិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបីតិ
វេមន៍សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើបស្ស្ទិ មិនមានហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកាយស្ស ទសកសំណេតោ

បស្សន្តិវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ
 សុខវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបល្លស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនំ
 យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនេ អសតិ យថាក្ខតញ្ញាណ-
 ទស្សនំវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ និព្វិទារិកកោ
 និព្វិទារិកកោ អសតិ និព្វិទារិកកវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសំ
 ហោតិ វិបុត្តញ្ញាណាទស្សនំ ។ សេយ្យថាមិ
 អារុសោ កុក្ខោ សាខាបលាសវិបល្លោ តស្ស
 មឃ្មដិកាមិ ន ទារិប្បវី កច្ឆតិ តចោមិ ដេក្កមិ
 សារោមិ ន ទារិប្បវី កច្ឆតិ ឯវេវេ ខោ អារុសោ
 មុស្សិលស្ស សីលវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារោ អសតិ អវិប្បដិ-
 សារវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ទសកនិទាន

សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកបស្សន្តិ វេមនីសាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាល
 បើសុខៈមិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសុខៈ វេមនី
 សាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសម្មាសមាធិ វេមនីសាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមានហើយ
 និព្វិទានីនិវរតៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ វេមនីសាប
 សូន្យចាកឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទានីនិវរតៈមិនមានហើយ វិមត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកនិព្វិទានីនិវរតៈ វេមនីសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើម
 ឈើ ដែលវិបត្តិ ចាកវិមកនីនិស្លឹកឈើ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី
 ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិនសូវ
 បរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ
 របស់បុគ្គលប្រស្នសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ វេមនីសាបសូន្យចាក
 ឧបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈ មិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គល
 វិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈ វេមនីសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសកេ អាសិសំសវត្តោ

វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។ សីលវិនោ អាវុសោ សីល-
 សម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ អវិប្បជិសារោ
 អវិប្បជិសារេ សតិ អវិប្បជិសារសម្មន្នស្ស ឧបនិស-
 សម្មន្នំ ហោតិ ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជេ ភវតិ ចាមុជ្ជសម្ម-
 ន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ
 បីតិសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ បស្សន្តិ
 បស្សន្តិយា សតិ បស្សន្តិសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ សុខសម្មន្នស្ស ឧបនិស-
 សម្មន្នោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហ
 សតិ សម្មាសមាធិសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្នំ
 ហោតិ យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនំ យថាក្ខតញ្ញាណា-
 ទស្សនេ សតិ យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ និព្វិទារិកគោ
 និព្វិទារិកគោ សតិ និព្វិទារិកសម្មន្នស្ស
 ឧបនិសសម្មន្នំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។

ធម្មបទនុក្ខាសក រាសីសិលវង្គ

វិមុត្តិក្កាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភាវូសាទាំងឡាយ
អវិប្បដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌ដោយសីលហើយ វែមន៍
បរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិសារៈមានហើយ បាមុជ្ជៈ
របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយអវិប្បដិសារៈ វែមន៍បរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ
កាលបើបាមុជ្ជៈមានហើយ បីតិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបាមុជ្ជៈ វែមន៍
បរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើ បីតិ មានហើយ បស្សន្តិរបស់
បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបីតិ វែមន៍បរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើបស្សន្តិ
មានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបស្សន្តិ វែមន៍បរិបូណ៌ដោយ
ទុបនិស្ស័យ កាលបើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយសុខៈ វែមន៍បរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ
មានហើយ យថាភូតក្កាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយសម្មា-
សមាធិ វែមន៍បរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតក្កាណទស្សនៈ
មានហើយ និព្វិទានីវិវាតៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយយថាភូត-
ក្កាណទស្សនៈ វែមន៍បរិបូណ៌ ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទា-
នីវិវាតៈ មានហើយ វិមុត្តិក្កាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយនិព្វិទានីវិវាតៈ វែមន៍បរិបូណ៌ ដោយទុបនិស្ស័យ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិពាហោ

សេយ្យវាចំ អាវុសោ វុត្តោ សាខាបលា-
 សសម្បជ្ជោ តស្ស បប្បដិកាមិ ចារិច្ឆរី កត្តតិ
 តោចមិ ដេត្តមិ សារោមិ ចារិច្ឆរី កត្តតិ
 ឯវេមេវ ខោ អាវុសោ សីលវតោ សីលសម្បជ្ជស្ស
 ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិ-
 សារា សតិ អវិប្បដិសារសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជ
 ហោតិ ចាម្បជ្ជំ ។ មេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណានស្សនង្គំ ។

[៦] អថខោ កាយស្មា អាណន្តោ យេន ភកវា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯតមន្តំ និសីទិ ។ ឯតមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ កាយស្មា
 អាណន្តោ ភកវន្តំ ឯតនកេច សិយា នុ ខោ កន្ត
 ភិក្ខុនោ តតិវុទោ សមាទិប្បដិលាកោ យថា លេវ
 បឋវិយំ បឋវិសញ្ញំ អស្ស ន អាបស្មី
 អាចោសញ្ញំ អស្ស ន តេជស្មី តេជោសញ្ញំ
 អស្ស ន វាយស្មី វាយោសញ្ញំ

លុត្តនបិដក អង្គត្ថវិនិកាយ ទសកនិទាន

ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិបូណ៌ដោយ
 វែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏វែងបរិបូណ៌ សំ-
 បកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏វែងបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
 អាវុសាទាំងឡាយ អរិយដ៏សារ. របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីលហើយ វែងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ កាលបើអរិយដ៏-
 សារ. មានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអរិយដ៏សារ.
 វែងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

[៦] គ្រានោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះវរុណដ៏
 ចម្រើន ការបុណ្យវិសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុ
 ដែរឬ ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដ៏ក្នុងដ៏ មិនសំគាល់ថា
 ទឹកក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើងក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ក្នុងខ្យល់

បឋមបណ្ណសក អាណិសំសវិត្ត

មិនសំគាល់ថា អាត្មាសានញ្ចយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ចយតនៈ មិនសំ-
 គាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 អាកិញ្ចញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវិ-
 សញ្ញាសញ្ចយតនៈ ក្នុងនេវិសញ្ញាសញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុង
 លោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់
 ជាធម្មតា) ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអានន្ទ ការបាននូវ
 សមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុវិជ្ជា ដូចយ៉ាងភិក្ខុ
 មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់
 ថា អាត្មាសានញ្ចយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ចយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា អាកិញ្ចញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ចយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា នេវិសញ្ញាសញ្ចយតនៈ ក្នុងនេវិសញ្ញាសញ្ចយតនៈ

ពុទ្ធកិរិយា អង្គការិកាយស្ស ទសានិកាតោ

ន ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកេសញ្ញា អស្ស
ន បរលោកេ បរលោកេសញ្ញា អស្ស សញ្ញា ប
បន អស្សនិ ។ យថាភិបំ បន កន្តេ សិយា
កិក្ខុនោ តថាវុចា សមាធិប្បដិលោកោ យថា
នេវ បឋវិយំ បឋវិសញ្ញា អស្ស ន អាបស្មី
អាថោសញ្ញា អស្ស ន តេជស្មី តេជោសញ្ញា អស្ស
ន វាយស្មី វាយោសញ្ញា អស្ស ន អាតាសានិ-
ញោយននេ អាតាសានិញោយននសញ្ញា អស្ស ន
វិញាណញោយននេ វិញាណញោយននសញ្ញា អស្ស
ន អាតិញោយននេ អាតិញោយននសញ្ញា
អស្ស ន វេទសញ្ញានាសញ្ញាយននេ វេទសញ្ញា-
សញ្ញាយននសញ្ញា អស្ស ន ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកេ-
សញ្ញា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកេសញ្ញា អស្ស
សញ្ញា ប បន អស្សនិ ។ ឥន្ទានិ កិក្ខុ
ឋវិសញ្ញា ហោត ឋតំ សន្តំ ឋតំ បណ្ឌិត
យនិទំ សព្វសម្មាសបថា សព្វបដិប្បដិសិស្សតោ
តណ្ហាត្តយោ វិញតោ វិញតោ វិញនន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូលាយ ទសកនិទាន

មិនសំគាល់ថា លោកនេះក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ
ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការបាននូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្ប
មានដល់ភិក្ខុ តើដូចម្តេច ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិន
សំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់
ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ញាយតនៈ ក្នុង
អាកាសានញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ក្នុង
វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ញាញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ញាញ្ញា-
យតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុង
នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ
មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នក
មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាណន្ត ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះ ជាធម្មជាតិស្ងប់
+ នុ៎ះ ជាធម្មជាតិទត្តម គឺធម៌ ជាគ្រឿងរម្ងាប់ នូវសង្ខារទាំងពួង ជា
គ្រឿងរលាស់ចោល នូវកិលេសទាំងពួង ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
តណ្ហា ជាគ្រឿងនឿយណាយ ជាទីរលត់ គឺព្រះនិព្វាន ។

પ્રમથવળ્લાસુત્રે અઠીસપૃષ્ઠે

ધ્વિં જ્ઞા આન્મઃ સંયત્તં કિંચિદ્દ્વા જયાર્જુત્ત્રા
 સુખાદિર્વ્યુદીભાગે યદ્વા ભેદો યથેત્યં યથેત્યન્ન
 મસ્યુ ઇ મલસ્યુ મલોત્પાસન્ન મસ્યુ ઇ ભેદસ્યુ
 ભેદોત્પાસન્ન મસ્યુ ઇ ધ્યયસ્યુ ધ્યયોત્પાસન્ન મસ્યુ
 ઇ મલકાસાન્મ યત્તે ઇ મલકાસાન્મ યત્તે-
 સન્ન મસ્યુ ઇ મિત્તલોન્મ યત્તે મિત્તલોન્મ
 યત્તેસન્ન મસ્યુ ઇ મલકાન્મ યત્તે
 મલકાન્મ યત્તેસન્ન મસ્યુ ઇ ભેદોત્પાસ-
 સન્મ યત્તે ભેદોત્પાસન્મ યત્તેસન્ન
 મસ્યુ ઇ સિદ્ધિભાગે સિદ્ધિભાગેસન્ન મસ્યુ ઇ
 યત્તેભાગે યત્તેભાગેસન્ન મસ્યુ સન્ન ઇ યત્તે
 મસ્યુન્ન ૧

[૭] મલકાન્મ મલકોત્પાસન્મ યત્તે
 સાર્જુત્ત્રા ભેદોત્પાસન્ન યત્તે મલકોત્પાસન્ન મલકોત્પાસન્ન
 સાર્જુત્ત્રા સ્યુ સ્યુ સ્યુ સ્યુ સ્યુ
 સાર્જુત્ત્રા મલકોત્પાસન્ન યત્તે સ્યુ સ્યુ સ્યુ

បឋមបណ្ណសក អាទិសំសវគ្គ

មាល មានទ្ធ ការបុណ្យសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់
 ភិក្ខុយានីនេះឯង ដូចយានីភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
 ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុង
 ខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាត្មាសាមញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសាមញ្ញាយតនៈ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិនសំ-
 គាល់ថា អាកិញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
 លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោក
 ខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

[៧] គ្រានោះ ព្រះមានទ្ធដ៏មានអាយុ ចូលទៅរក
 ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួរ
 រីករាយនឹងពាក្យ ដែលគួររត់រហើយ ក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធសិកាយស្ស ទសកនិពតោ

ឯកបដ្ឋំ មិសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា អានន្តោ
 អាយស្មំ មិសិទ្ធិ ឯកនេវេ មិសិទ្ធិ ខោ
 អារុសោ មិសិទ្ធិ ភិក្ខុនោ តថារូទោ សទាដិប្ប-
 ដិលាកោ យថា នេវ បធីយំ បធីសត្តំ អស្ស ម
 អបស្មំ អានោសត្តំ អស្ស ម តេជស្មំ តេជោ-
 សត្តំ អស្ស ម វាយស្មំ វាយោសត្តំ អស្ស ម
 អកាសា នញ្ចយននេ អកាសា នញ្ចយេននសត្តំ
 អស្ស ម វិញ្ញាណញ្ចយននេ វិញ្ញាណញ្ចយនន-
 សត្តំ អស្ស ម អានិញ្ញញ្ចយននេ អានិញ្ញញ្ច-
 យននសត្តំ អស្ស ម នេវសញ្ញានសញ្ញាយននេ
 នេវសញ្ញានសញ្ញាយននសត្តំ អស្ស ម នីត-
 លោកេ នីតលោកេសត្តំ អស្ស ម បរលោកេ
 បរលោកេសត្តំ អស្ស សត្តំ ច បន
 អស្សតិ ។ មិសិទ្ធិ អារុសោ អានន្ត ភិក្ខុនោ
 តថារូទោ សទាដិប្បដិលាកោ យថា នេវ បធីយំ
 បធីសត្តំ អស្ស ។ មេ ។ ន បរលោកេ
 បរលោកេសត្តំ អស្ស សត្តំ ច បន អស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិទាន

លុះព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏មានថេរវាចា

នឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោសាវ័បុត្ត ការបាន

នូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុដែរឬហ្ន៎ ដូចយ៉ាង

ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់

ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា

អាត្មាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា

វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ច-

ញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញា-

យតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ

ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ

គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អារុសោ អានន្ត

ការបាននូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុដែរ ដូចយ៉ាងភិក្ខុ

មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ

ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

បឋមបណ្ណសកេ អានិសំសវិញ្ញោ

យថា កថំ បនាវុសោ សារីបុត្ត សិយោ ភិក្ខុនោ
 តថាវុចោ សមាធិប្បដិលាគោ យថា លេវ បឋវិយំ
 បឋវីសញ្ញា អស្ស ។ លេ ។ ន បរលោកេ
 បរលោកេសញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សតិ ។
 ឯកមិទាហំ អាវុសោ អាណន្ត សមយំ ឥនេវ
 សារិត្តយំ វិហារមិ អន្ធពនស្មី តត្តាហំ^(១) តថាវុចំ
 សមាធិ សមាបដ្ឋិ^(២) យថា លេវ បឋវិយំ បឋវី-
 សញ្ញា អយោសី ន អាបស្មី អាចោសញ្ញា អយោសី
 ន តេជស្មី តេជោសញ្ញា អយោសី ន វាយស្មី
 វាយោសញ្ញា អយោសី ន អាតាសានណ្ណយននេ
 អាតាសានណ្ណយននសញ្ញា អយោសី ន វិណ្ណណា-
 ណ្ណយននេ វិណ្ណណាណ្ណយននសញ្ញា អយោសី
 ន អាតិញ្ញាណ្ណយននេ អាតិញ្ញាណ្ណយនន-
 សញ្ញា អយោសី ន លេវសញ្ញាណ្ណយននេ
 លេវសញ្ញាណ្ណយននសញ្ញា អយោសី ន
 ឥនលោកេ ឥនលោកេសញ្ញា អយោសី

១ ម. អថាហំ ។ ២ ម. បដិលាភមិ ។

បឋមបណ្ណសក អាណិសំសវ័ត្ត

ម្នាលអាវុសោសាវ័បុត្ត ចុះការបោននូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ គប្បី

មានដល់ភិក្ខុ តើដូចម្តេច ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ។

មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នក

មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអាវុសោសានន្ត សម័យមួយ ខ្ញុំ

នៅក្នុងអន្លូន ទៀបក្រុងសាវត្ថីនេះឯង ខ្ញុំបានចូលសមាធិ មានសភាព

ដូច្នោះ ក្នុងទីនោះគឺខ្ញុំមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា

អាកាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណ-

ញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អកិញ្ញាញ្ចាយតនៈ

ក្នុងអកិញ្ញាញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ចាយតនៈ

ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះក្នុងលោកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ន បរលោកេ បរលោកេ សញ្ញំ អហោសី សញ្ញំ
 ច បន (៦) អហោសីន្តំ ។ តិសញ្ញំ បនា-
 យស្មា សារីបុត្តោ តស្មី សមយេ អហោសីតំ ។
 ភវនិរោដោ និព្វានំ ភវនិរោដោ និព្វានន្តំ ខោ មេ
 អាវុសោ អញ្ញាវ សញ្ញា ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាវ សញ្ញា
 និវុជ្ឈតិ ។ សេយ្យជាបិ អាវុសោ សកេលិកត្តិស្ស
 ណាយមានស្ស អញ្ញាវ អច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាវ អច្ចំ
 និវុជ្ឈតិ ឯវិមវ ខោ មេ អាវុសោ ភវនិរោដោ
 និព្វានំ ភវនិរោដោ និព្វានន្តំ អញ្ញាវ សញ្ញា
 ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាវ សញ្ញា និវុជ្ឈតិ ភវនិរោដោ
 និព្វានន្តំ សញ្ញំ ច បណាបំ អាវុសោ តស្មី សមយេ
 អហោសីន្តំ ។

[៨] សន្នោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ ខោ ច សីលវា
 ឃី សោ តេនច្ឆន្តេន អបរិបូរោ ហោតិ តេន
 តំ អច្ចំ បរិបូរេតតំ តិទ្គាបំ សន្នោ អស្សំ សីលវា ចាតិ ។

---

១ ៥. ជន្តនេ មេតិ បាហេ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៧ ទសកនិបាត

មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមាន
 សញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ចុះព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ មានសញ្ញាដូច
 ម្តេចក្នុងសម័យនោះ ។ ម្នាលពរុសោ សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការលត់ទៅនៃភពគីនិញាន ការលត់ទៅនៃភពគីនិញានដូច្នោះ សញ្ញា
 លត់ទៅវិញដោយឡែក ។ ម្នាលពរុសោ ប្រៀបដូចបំណែកភ្លើង
 កំពុងឆេះ អណ្តាតកើតឡើងដោយឡែក អណ្តាតលត់ទៅវិញដោយ
 ឡែកយ៉ាងណាមិញ ម្នាលពរុសោ សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការលត់ទៅនៃភពគីនិញាន ការលត់ទៅនៃភពគីនិញាន ដូច្នោះ
 សញ្ញាលត់ទៅវិញ ដោយឡែក ម្នាលពរុសោ ក្នុងសម័យនោះ
 ខ្ញុំនៅតែមានសញ្ញាថា ការលត់ទៅនៃភពគីនិញាន (ប៉ុណ្ណោះ) ។

[៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាហើយ តែមិនមានសីល
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុ
 នោះ គប្បីបំពេញអង្គនោះ ឲ្យពេញលេញឡើង ដោយគិតថា ធ្វើដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអាត្មាអញ មានសទ្ធាផង មានសីលផង ។

បឋមបណ្ណសកេ អាទិសំសវត្តោ

យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សទ្ធោ
 ច ហោតិ សីលវា ច ឃី សោ តេជន្តេន
 ចរិប្បរោ ហោតិ ។ សទ្ធោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ហោតិ សីលវា ច ខោ ច ពហុស្សុតោ ។ បេ ។
 ពហុស្សុតោ ច ខោ ច ធម្មកថិតោ
 ធម្មកថិតោ ច ខោ ច បរិសាវេរោ បរិសាវេរោ
 ច ខោ ច វិសារោ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ
 វិសារោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ខោ ច វិន-
 យនរោ វិនយនរោ ច ខោ ច អារាមកោ បន្តសេនា-
 សនោ អារាមកោ ច បន្តសេនាសនោ ខោ ច
 ចន្ទុំ ឈានំ អភិចេតសីកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខ-
 វិហារំ វិគាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អត-
 សីលាភី ចន្ទុញ្ច ឈានំ អភិចេតសីកានំ
 ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ វិគាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆ-
 លាភី អតិសីលាភី ខោ ច អាសវានំ ឧយា
 អនាសវំ ចេតោវិប្បត្តិ ច ញាវិប្បត្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្ម
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។

បឋមបណ្ណសក អានិសំសវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសត្វផង មានសីលផង
 ទើបភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសត្វ ទាំងមានសីលហើយ
 តែថា មិនបានចេះដឹងច្រើន ។ បេ ។ ចេះដឹងច្រើនហើយ
 តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់
 បរិសទ្ធមិនកើត ចូលកាន់បរិសទ្ធកើតហើយ តែមិនភ្លៀវក្លាសំដែង
 ធម៌ដល់បរិសទ្ធ ភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់
 រិទ្ធិយ ទ្រទ្រង់រិទ្ធិយហើយ តែមិនប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃ ដែលមានសេនាសនៈ
 ស្ងាត់ ទៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបានតាម
 ប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយឆ័យ ខ្វះចតុត្ថជ្ជាន
 ដែលអាស្រ័យខ្វះចិត្តដ៏ប្រសើរជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានតាម
 ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយឆ័យ ខ្វះចតុត្ថជ្ជាន ដែល
 អាស្រ័យខ្វះចិត្តដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ តែមិន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្វះចេតនាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈព្រោះ
 អស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឃឹ សោ តេនឆ្មេន អបរិច្ចរោ ហោតិ តេន តំ អង្គំ
 បរិច្ចរេតតំ តិរិយាមំ សទ្ធោ ច អស្សំ សីលវំ ច
 ពហុស្សតោ ច ធម្មកថិកោ ច បរិសាវ័ចរោ ច
 វិសារនោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិនយធរោ
 ច អារព្វកោ ច បន្តសេនាសនោ ច ឥន្ទញ្ច
 ណានាមំ អាភិចេតសិកាមំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ
 ជីកាមលាភី អស្សំ អតិច្ឆលាភី អតសិវលាភី
 អាសវាណញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតាវម្មតិ ច ពារិម្មតិ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្កតត្តា ឧបសម្មជ្ជ
 វិហារេយ្យន្តំ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សទ្ធោ ច ហោតិ សីលវំ ច ពហុស្សតោ ច
 ធម្មកថិកោ ច បរិសាវ័ចរោ ច វិសារនោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ វិនយធរោ ច អារព្វកោ
 ច បន្តសេនាសនោ ច ឥន្ទញ្ច ណានាមំ អាភិ-
 ចេតសិកាមំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ ជីកាម-
 លាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អតសិវលាភី

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរទិកាយ ទសគម្ពីរ

ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអាត្មាអញមានសទ្ធាផង មានសីលផង ជាអ្នក
 ចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង
 ភ្ញៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តនៅក្នុង
 ព្រៃមានសេនាសនៈស្ងាត់ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយងាយ នូវចតុត្ថជ្ឈាន ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជា
 គ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចៅតារិមុត្តិ
 នឹងបញ្ចារិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលណា ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង
 ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង ភ្ញៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់
 បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃមានសេនាសនៈស្ងាត់
 ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយនូវចតុត្ថជ្ឈាន
 ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង

បឋមបណ្ណសកេ អាសីសវគ្គោ

អាសវា វេតា ឧយា អនាសវំ បេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិ-
 មុត្តំ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ សយំ អភិញ្ញា សច្ច្ចកត្វា ឧប-
 សម្បជ្ឈំ វិហារតំ ។ ឃំ សោ តេនផ្ដែន បរិបូរោ
 ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធិដ្ឋេហំ
 សមណគតោ ភិក្ខុ សមន្តប្បសាទិកោ ច ហោតិ
 សព្វការបរិបូរោ ចាតិ ។

[៧]. សទ្ធោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ នោ
 ច សីលវា សីលវា ច នោ ច ពហុស្សុតោ
 ពហុស្សុតោ ច នោ ច ធិដ្ឋកថិកោ ធិដ្ឋកថិកោ
 ច នោ ច វិសាវចរោ បរិសាវចរោ ច នោ ច
 វិសារទោ បរិសាយ ធិដ្ឋំ ទេសេតិ វិសារទោ ច
 បរិសាយ ធិដ្ឋំ ទេសេតិ នោ ច វិនយធរោ វិន-
 យធរោ ច នោ ច អាវាញោ បន្តសេនាសនោ
 អាវាញោ ច បន្តសេនាសនោ នោ ច យេ តេ
 សន្តា វិហោក្ខា អតិក្កម្ម រូបេ អាវុប្ប តេ កាយេន
 ដុស្តិក្ខា វិហារតំ យេ តេ សន្តា វិហោក្ខា អតិ-
 ក្កម្ម រូបេ អាវុប្ប តេ ច កាយេន ដុស្តិក្ខា វិហារតំ

បឋមបណ្ណាលក អាណិសំសវគ្គ

ធ្វើឲ្យជាប់ច្បាស់ រួចវិចារិមត្តិនឹងបញ្ញាវិមត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ។ ភិក្ខុនោះទើបពេញលេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ នេះហើយ
 ឈ្មោះថា នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយជុំវិញផង បរិបូណ៌ដោយ
 អាការគ្រប់យ៉ាងផង ។

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាហើយ តែគ្មានសីល
 មានសីលហើយ តែមិនចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិន
 ចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្ធមិនកើត
 ចូលកាន់បរិសទ្ធកើតហើយ តែមិនភ្លៀវភ្លា សំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធ
 ភ្លៀវភ្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់
 វិន័យហើយ តែមិនប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវ្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ ប្រព្រឹត្ត
 នៅក្នុងវ្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបានវិមោក្ខធម៌ដ៏ល្អិត
 ដែលកន្លងរូបជ្ជានហើយ បានអារុប្បជ្ជានដោយកាយ បានវិមោក្ខធម៌
 ដ៏ល្អិត ដែលកន្លងរូបជ្ជាន បានអារុប្បជ្ជាន ដោយកាយហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

លោ ច អាសវានំ ខយោ អនាសវំ ចេតោ-
 វិមុត្តិ បញ្ហាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិពា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ។ ឃីរំ សោ តេន-
 ត្រ័ន អបរិបូរោ ហោតំ តេន តំ អង្គំ បរិបូរេតត្ថំ
 កំណាហំ សន្តោ ច អស្សំ សីលវា ច ពហុស្សុតោ
 ច ធម្មកថិកោ ច បរិសាវចរោ ច វិសារទោ ច
 បរិសាយេ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិនយធរោ ច អារាមកោ
 ច បន្តសេនាសនោ យេ តេ សន្តា វិមោក្ខា អតិ-
 ក្កម្ម រូបេ អារុប្បា តេ ច កាយេន ដុស្តិត្វា វិហារយ្យំ
 អាសវានំ ខយោ អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ហាវិមុត្តិ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិពា វិមុត្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហារយ្យន្តំ ។ យេតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តោ
 ច ហោតំ សីលវា ច ពហុស្សុតោ ច ធម្មកថិកោ
 ច បរិសាវចរោ ច វិសារទោ ច បរិសាយេ ធម្មំ
 ទេសេតំ វិនយធរោ ច អារាមកោ ច បន្តសេនាសនោ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិបាត

តែ មិនបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ខ្ញុំវិចេតោវិមុត្តិនីបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន
មានភាសវៈ ព្រោះអស់ភាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា នៅ
មិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
បំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យភាគ្នាអញ មាន
សទ្ធាផល មានសីលផល ចេះដឹងច្រើនផល ចេះសំដែងធម៌
ផល ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផល ក្លៀវក្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផល
ទ្រទ្រង់វិន័យផល ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិប្រា មានសេនាសនៈស្ងាត់ផល
បានវិមោក្ខធម៌ដ៏ល្អិត ដែលកន្លងរូបជ្ឈានហើយ បានអារុប្បជ្ឈានដោយ
កាយផល ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ខ្ញុំវិចេតោវិមុត្តិនីបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
ភាសវៈព្រោះអស់ភាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង
ក្នុងបច្ចុប្បន្នផល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមាន
សទ្ធាផល មានសីលផល ចេះដឹងច្រើនផល ចេះសំដែងធម៌ផល
ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផល ក្លៀវក្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផល
ទ្រទ្រង់វិន័យផល ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិប្រា មានសេនាសនៈស្ងាត់ផល

ឃឃឃឃឃឃឃឃ អនិសំសវិត្តោ

យេ តេ សម្ពុត្តា វិហារត្នា អភិក្កម្ម រូបេ អារុយ្យ
 តេ ច កាយេន ជុស្តិត្នា វិហារតិ អាសវា-
 នញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 ទិដ្ឋវ ធម្មេ សយំ អភិក្កា ភិក្កិត្នា ឧបសម្ពុជ្ឈ
 វិហារតិ ឃី សោ តេនផ្ទេន បរិច្ចរោ ហោតិ ។
 ឥមេហំ ខោ ភិក្កុវេ ទសហំ ធម្មេហំ សម្ពុត្តាភតោ
 ភិក្កុ សម្ពុត្តយ្យសាដិតោ ច ហោតិ សញ្ញតារ.
 បរិច្ចរោ ចាតិ ។

[១០] សទ្ធោ ច ភិក្កុវេ ភិក្កុ ហោតិ ខោ ច
 សីលវា ឃី សោ តេនផ្ទេន អបរិច្ចរោ ហោតិ
 តេន តំ អន្តំ បរិច្ចរេតតំ តិណ្ហហំ សទ្ធោ ច
 អស្សំ សីលវា ចាតិ ។ យតោ ច ខោ
 ភិក្កុវេ ភិក្កុ សទ្ធោ ច ហោតិ សីលវា
 ច ឃី សោ តេនផ្ទេន បរិច្ចរោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាល័យ អាណិសំសវិត្ត

បុរាណវិទ្យាភូមិវិទ្យា ដែលកន្លងបូជ្ឈានហើយ បានអារុប្បជ្ឈាន
 ដោយកាយផង ធ្វើឲ្យជាកុំច្បាស់ ខ្ញុំចៅតារិមុត្តនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ
 ដែលមិនមានភស្តុភារៈ ព្រោះអស់ភស្តុភារៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏
 ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះ
 ថា ពេញលេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ នេះហើយ ឈ្មោះ
 ថា នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយជុំវិញផង បរិបូណ៌ដោយ
 អាការគ្រប់យ៉ាងផង ។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាហើយ តែមិន
 មានសីល ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គ
 នោះ យ៉ាងនេះឡើយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអត្តាអញ មានសទ្ធាផង មានសីលផង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផងហើយ
 ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះថា ពេញលេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានយស្ស ទសកថិណី

សនោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោគី សីលវា
 ច នោ ច តហុស្សតោ តហុស្សតោ ច
 នោ ច ធម្មកថីកោ ធម្មកថីកោ ច នោ
 ច បរិសាវចរោ បរិសាវចរោ ច នោ ច
 វិសារាទោ បរិសាយ ធម្មំ ខេសេតិ វិសារាទោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ខេសេតិ នោ ច វិនិយមរោ វិនិយមរោ
 ច នោ ច អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ
 សេយ្យបីដំ ឯកម្មំ ជាតំ ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 តតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សវតិ អនេកវិហិតញ្ច បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ
 សេយ្យបីដំ ឯកម្មំ ជាតំ ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 តតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សវតិ នោ ច ទិព្វេន ច កុណា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្ធមាណុសកេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ ចជាជានិ ទិព្វេន ច ចកុណា
 វិសុទ្ធន អតិក្កន្ធមាណុសកេន ។ បេ ។

ពុទ្ធភិក្ខុ អង្គនៃវិញ្ញាណ ទស្សនវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផងហើយ តែមិនជា
 អ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះ
 សំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្យមិនកើត ចូលកាន់បរិសទ្យកើត
 ហើយ តែមិនភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្យ ភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់
 បរិសទ្យហើយ តែមិនទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់វិន័យហើយ តែមិនធានារលឹក
 នូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការគឺរលឹកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ បេ ៧
 រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំង
 ទុទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នោះ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស ច្រើនប្រការគឺ
 រលឹកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ បេ ៧ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាស
 ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នោះ
 ហើយ តែទាស់មិនមានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុជាវរបស់
 មនុស្សធម្មតា ៣ បេ ៧ ដឹងច្បាស់នូវវត្ថុកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម
 មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុជាវរបស់មនុស្សធម្មតា ៣ បេ ៧

បឋមចក្ខុវិស័យ ពានិសំសវិត្តោ

យថាកត្តុបេកេ សត្តេ បដានាតិ លោ ច
 អាសវានំ ខយា ។ បេ ។ សត្តិកត្តា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ ឃី សោ តេនឡ្ហេន អបវិច្ចរោ
 ហោតិ តេន តំ អង្គំ បវិច្ចរេតត្ថំ
 កិណ្ណាហំ សន្នោ ច អស្សំ សីលវា ច
 ពហុស្សតោ ច ធម្មកម្មីកោ ច បរិសាវនោ ច
 វិសារោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិនយនោ
 ច អនេកវិហិតញ្ច បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវេយ្យំ
 សេយ្យមីទំ ឯកម្មំ ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 តតិ សាគារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវេយ្យ ទិព្វេន ច ចក្កុនា
 វិសុទ្ធន អតិក្កន្តណនុសកេន ។ បេ ។ យថាកត្តុ-
 បេកេ សត្តេ បដានេយ្យំ អាសវានញ្ច ខយា ។ បេ ។
 សត្តិកត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យន្តិ ។

បឋមបណ្ណាសក រាជីសំសវគ្គ

ដឹងច្បាស់នូវតួកសត្វដែលអន្ទោល ទៅតាមកម្មហើយ តែមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយហើយ ។ ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឡើយ
ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអាត្មាអញ
មានសទ្ធាផង មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង
ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង ភ្ញៀវក្លាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់
រឹងយផង លើកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការគឺ លើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ
២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ លើកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ
ព្រមទាំងទទេស ដោយប្រការដូច្នោះផង មានចក្ខុដូចជាទិព្វដំបូរសុទ្ធកន្លង
នូវចក្ខុជាបេសមនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវតួកសត្វដែលអន្ទោល
ទៅតាមកម្មផង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទ្ធោ ច
 ហោតិ សីលវា ច តហុស្សតោ ច ធម្មកថិតោ
 ច បរិសាវនោ ច វិសាវនោ ច បរិសាយ ធម្មំ
 ទេសេតិ វិជយនោ ច អនេកវិហិតញ្ច បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សតិ សេយ្យថំ ឯកម្មំ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ
 ។ បេ ។ តតិ សាភារំ សុទ្ធសំ អនេក-
 វិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ ទិព្វេន ច ចតុនា
 វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកេន ។ បេ ។ យថាកម្ម-
 បកេ សត្តេ បជានាតិ អាសវានញ្ច ទយា
 អនាសរំ ទេតោវិប្បតិំ បញ្ញាវិប្បតិំ ទិដ្ឋេវ ធម្ម សយំ
 អភិញ្ញា សម្មិតត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ឯវំ សោ
 តេនធម្មេន បរិបូរោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហិ ធម្មេហិ សម្មាគតោ ភិក្ខុ សមន្តប្បាសា-
 ទិតោ ច ហោតិ សព្វាភារបរិបូរោ ចាតិ ។

អភិសំសវត្តោ បរមោ ។

សុត្តន្តបិដក ដង្កុរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផង
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង
 ភ្ញៀវគ្នាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង រលឹក
 ឃើញនូវបុព្វនិវាស ច្រើនប្រការ គឺរលឹកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិ
 ខ្លះ ៣ បេ ៣ រលឹកឃើញនូវបុព្វនិវាស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងពាក្យ
 ព្រមទាំងឧទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នោះផង មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងនូវចក្ខុជាបរិសុទ្ធស្រឡាផង ៣ បេ ៣ ដឹងច្បាប់នូវពួកសត្វ
 ដែលអន្តោលទៅតាមកម្មផង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវបេតាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញា-
 វិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នា
 ដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្លោះថាពេញលេញ
 ដោយអង្គនោះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកប
 ដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងនេះហើយ ឈ្លោះថា នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ដោយដ្បិតផង ហិប្បណិដោយ វាការគ្រប់យ៉ាងផង ។

បឋមបណ្ណាល័យ អាទិសំសិទ្ធា

ត្រ័យ្យ្យ្យ្យ្យ្យ្យ (១)

ត្រ័ ប ត្រ័ យ្យ្យ	បេ ត តា	ស៊ី លំ
ឡ ប ង តា	អា ន ប្ត	ប ញ្ច ប័
ស មា ង	សា វិ ប្ត តា	ន
ស ទ្វេ	ស ទ្វេ ង (២)	វិ ញ្ច យា ត្រ័ ។

១ ប. ត្រ័ ត្រ័ ង ។ ២ ប. ប័ ត្រ័ ង ។

បឋមចក្ខុវិស័យ អាណិសំសវគ្គ

ឧទាននៃអាណិសំសវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសីល មានប្រយោជន៍ដូចម្ដេច ១ អំពី
 ចេតនា ១ អំពីសីល ១ អំពីការសាបសូន្យចាក
 ទប់និស្ស័យ ១ អំពីព្រះអាណន្តជាគំរូរបស់អំពីសមាធិ ១
 អំពីព្រះសារីបុត្រ ១ អំពីភិក្ខុមានសទ្ធា ១ អំពី
 សន្តិវិហារ ១ អំពីភិក្ខុមានសទ្ធាជាដើម ១ ។

ទុតិយោ ពាចិករណវគ្គោ

[១១] បញ្ចង្គសមន្តាគតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចង្គ-
សមន្តាគតំ សេនាសនំ សេវីមាណោ ភជមាណោ ធន
វិស្សេវ អាសវាមំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ
បញ្ចវិមុត្តិ វិជ្ជេវ ធម្មេ សយំ អភិក្ខា សច្ចិកត្តា
ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ ។ កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
បញ្ចង្គសមន្តាគតោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សន្តោ ហោតិ សទ្ធិហតិ តថាភតស្ស ពោធិ ឥតិបិ
សោ ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធវោ វិជ្ជាចរណាសម្ប-
ន្នោ សុគតោ លោកិវិដ្ឋ អនុត្តរោ បរិសទ្ធម្មសារថិ
សត្តា ទេវមនុស្សានំ បុព្វោ ភកវាតិ អប្បាពាណោ
ហោតិ អប្បាតន្តោ សមវេទាគិណិយា តហណិយា
សមន្តាគតោ ធាតិសីតាយ ធាតុល្អាយ មជ្ឈិមាយ
បដាជត្តមាយ អសរេវោ ហោតិ អមាយាវី យថាភតំ
អត្តានំ អាវិកត្តា សត្តវិវា វិញ្ញាសុ វា សព្រហ្មចារិស្ស

នាបិករណវិគ្គទី២

(១១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលសេព
 គប់នូវសេនាសនៈ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនយូរប៉ុន្មាន គប្បីធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវចេតនាវិមុត្តិនិមិត្តាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអារាសវៈ ព្រោះ
 អស់អារាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុ
 ប្បន្ន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសព្វ ជឿសេចក្តី
 គ្រាន់ដឹង របស់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាប
 ច្បាស់នូវគ្រលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណា
 មួយស្មើគ្មាន វេសារបីទូន្មាននូវបុរស ជាសាស្ត្រនៃទេវតានឹងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធ មានបុព្វាសិវី ១ ជាអ្នកមានអារាម
 តិច មានទុក្ខតិច ប្រកបដោយគេជាធាតុ បក់កំដៅស្មើគឺមិនត្រជាក់
 ពេក មិនក្តៅពេក យ៉ាងកណ្តាល អត់ធន់នូវសេចក្តីព្យាយាម
 បាន ១ មិនជាអ្នកអួតអាង មិនមានមាយាគឺប្រព្រឹត្តខ្លួន ឲ្យវាត
 ប្រាកដ ក្នុងព្រះសាស្ត្រ ឬ ក្នុងពួកសព្វហ្មចារី ជាអ្នកចេះដឹង ១

បឋមបណ្ណសកេ នាមិករណវិញ្ញោ

អារទ្ធវិវិយោ វិហារតំ អគុសណានំ ធម្មានំ បហានាយ
 គុសណានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ មាមកា
 ទទ្ធិបរត្តហោ អនិក្ខត្តដុរោ គុសលេសុ ធម្មេសុ
 បពាវា ហោតំ ឧទយត្តតាបិជិយោ បពារាយ
 សបន្នាគតោ អរិយាយ និព្វេនិកាយ សុញ្ញទុក្ខក្ខិ-
 យតាបិជិយោ ។ ឃី ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ បព្វដ្ឋសបន្នា-
 គតោ ហោតំ ។ កថព្វ កិក្ខុវេ សេនាសនំ
 បព្វដ្ឋសបន្នាគតំ ហោតំ ។ វេន កិក្ខុវេ
 សេនាសនំ មាតិទ្ធវិ ហោតំ មាត្រាសន្និ
 គមនាគមនសប្បន្នំ ទិវា អប្បតិណ្ណំ វន្តំ អប្បសន្នំ
 អប្បនិគ្រាសំ អប្បទិសមកសវកានបសិរសបសម្មស្សំ
 តស្មី ខោ បន សេនាសនេ វិហារន្តស្ស
 អប្បកសិវេនេ ឧប្បន្ននំ បិវិបិណ្ណាចាតសេនា-
 សនតិណានប្បច្ចយកេសជ្ជបិក្ខាវា តស្មី ខោ បន
 សេនាសនេ ថេរា កិក្ខុ វិហារន្តំ ពហុស្សុតា
 អាគតាគមា ធម្មេវា វិទេវេវា មាតិកាវា

បឋមបណ្ណាលក នាថិករណវគ្គ

ជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាសាទ ដើម្បីលះបង់ពួកអកុសលធម៌ ចូលដល់
 នូវកុសលធម៌ ១ ជាអ្នកមានកំឡាំង ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់
 ជុំរុះ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ១ មានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញាយល់
 ច្បាស់នូវលេចក្តីចម្រើននឹងសេចក្តីវិនាស ជាប្រាជ្ញាប្រសើរមោះមុត ប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេនាសនៈ
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេនាសនៈក្នុង
 លោកនេះ មិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ល្មមទៅមកស្រួល មិនកុះករ
 ដោយមនុស្សក្នុងវេលាថ្ងៃ មិនសូវមានសំឡេង មិនសូវភ័យភ័ន ក្នុង
 រាត្រី មិនសូវមានសម្ពុស្ស ដោយរបាមមូសខ្យល់ កំដៅថ្ងៃនឹងពស់តូច
 ពស់ធំ ១ បីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជៈ
 បរិក្ខារ កើតឡើង ដល់ភិក្ខុដែលនៅក្នុងសេនាសនៈនោះ ដោយមិនលំ-
 បាក ១ ពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលនៅ ក្នុងសេនាសនៈនោះ ជាពហុស្សត
 ចេះចាំនូវនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

តេ កាលេ ន កាលំ ឧបសម្ព័ន្ធិត្វា បរិបុច្ឆតិ
 បរិបញ្ចតិ ឥទំ កន្លេ កមិ ឥបស្ស កោ
 អន្តោតិ ។ តស្ស តេ អាយស្សន្តោ អវិជញ្ជេវ
 វិវិទំ អនុត្តាមិកតញ្ញ ឧត្តាមិកវេទំ អនេក-
 វិហិតេសុ ច កង្ខដ្ឋាមិយេសុ ធម្មេសុ កង្ខំ
 បដិវិនោទេន្តំ ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ សេនាសវំ
 បញ្ចង្គសមដ្ឋាភតំ ហោតិ ។ បញ្ចង្គសមដ្ឋាភតោ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចង្គសមដ្ឋាភតំ សេនាសវំ
 សេវមាណោ កជមាណោ ន ចិវស្សេវ អាសវំ ខយា
 ។ បេ ។ សង្ខិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធិ វិហរយ្យាតិ ។

[១២] បញ្ចង្គវិប្បហ័នោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចង្គ-
 សមដ្ឋាភតោ ឥបស្សី ធម្មវិទយេ កេវលី វុសិតវា
 ឧត្តមបុរិសោតំ វុច្ឆតិ ។ កថញ្ញា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បញ្ចង្គវិប្បហ័នោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 កាមដ្ឋន្តោ បហ័នោ ហោតិ ព្យាទានោ បហ័នោ
 ហោតិ មីនមិទ្ធុំ បហ័នំ ហោតិ ឧទ្ធច្ចក្កក្កុទ្ធុំ
 បហ័នំ ហោតិ វិចិកិត្តា បហ័នោ ហោតិ ។

ពុទ្ធសូតិយ អង្គនិកាយ ទសកនិទាន

ភិក្ខុចូលទៅរកភិក្ខុជាថេរៈទាំងខាងម្តង ៗ ហើយសួរ ប្រឹក្សាថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន រឿងនេះតើដូចម្តេច សេចក្តីអធិប្បាយនៃរឿងនេះ តើដូច
 ម្តេច ១ លោកដ៏មានពាយុទាំងនោះ រមែងពន្យល់រឿងដែលមិនទាន់
 ច្បាស់លាស់ផង ធ្វើឲ្យងាយនូវរឿងដែលជ្រៅឆង បន្ទាបនូវសេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីគាំទ្រនៃសេចក្តីសង្ស័យច្រើនប្រការ
 ផង ១ ៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេនាសនៈប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសេពគប់ទូរ
 សេនាសនៈ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ហើយ មិនយូរប៉ុន្មាននឹងបានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ ៗ បេ ៗ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ៗ

[១២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៥
 ហៅថាជាទុក្ខមហុរស មានគុណគ្រប់គ្រាន់ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុង
 ធម្មនៃយនេះ ៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ៗ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះកាមច្ឆន្ទៈ ១ លះ
 ព្យាបាទ ១ លះបីនមិទ្ធិៈ ១ លះទទួលកកបៈ ១ លះវិចិត្តិយា ១ ៗ

បឋមបណ្ណសាស្ត្រ ភាគីសាលវិញ្ញា

ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋវិប្បហំនោ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋសមណគតោ ហោតិ ។
 វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេត្តេន សីលត្តេន
 សមណគតោ ហោតិ អសេត្តេន សមាធិត្តេន
 សមណគតោ ហោតិ អសេត្តេន បញ្ចាទ្ធក្ខេន
 សមណគតោ ហោតិ អសេត្តេន វិមុត្តិក្ខេន
 សមណគតោ ហោតិ អសេត្តេន វិមុត្តិញ្ញាណនិស្ស-
 នត្តេន សមណគតោ ហោតិ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋសមណគតោ ហោតិ ។ បញ្ចុដ្ឋវិប្បហំនោ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋសមណគតោ វេនស្មី
 ធម្មវិទយេ កេវលី វុសិតវា ឧត្តមបុរិសោតិ វុត្តតិ ។
 កាមច្ឆន្ទោ ច ព្យាទានោ វីនមិទ្ធក្ខេ ភិក្ខុនោ
 ឧទ្ធចំ វិចិត្តិញ្ញា ច សព្វសោ វ ន វិជ្ជតិ
 អសេត្តេន ច សីលេន អសេត្តេន សមាធិនា
 វិមុត្តិយា ច សម្បុន្តោ ញ្ញាណេន ច វេទាវិទា

បឋមបណ្ណសក ឆាចិករណវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុប្រកបដោយសីលទូន្ម ជាអសេត្វៈ ១
 ប្រកបដោយសមាធិទូន្ម ជាអសេត្វៈ ១ ប្រកបដោយបញ្ញាទូន្ម ជាអសេត្វៈ ១
 ប្រកបដោយវិមុត្តិទូន្ម ជាអសេត្វៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនទូន្ម
 ជាអសេត្វៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៥
 ហៅថាជាទុក្ខមហុរស មានគុណគ្រប់គ្រាន់ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ។

កាមច្ឆន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ បីនមិទ្ធុៈ ១ ទទ្ធច្ឆន្ទៈ ១ វិចិកិត្តា ១
 មិនមានដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការទាំងពួង ភិក្ខុបែបនោះ ប្រកប
 ដោយអសេត្វសីល ផង ដោយអសេត្វសមាធិ ផង (ដោយ
 អសេត្វបញ្ញា ផង) ដោយវិមុត្តិ ផង ដោយវិមុត្តិញ្ញាណ ផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សវេ បញ្ចុត្តសម្មាណោ បញ្ចុត្តានិ^(១) វិវិជ្ជយំ

សវេ វេបស្មី ធម្មវិជ្ជយេ កេវលី ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១៣] ទសយំមាណិ ភិក្ខុវេ សំយោជនាណិ ។

កតមាណិ ទស ។ បញ្ចោរម្ភាតិយាណិ សំយោជនាណិ

បញ្ចុត្តមាតិយាណិ សំយោជនាណិ ។ កតមាណិ

បញ្ចោរម្ភាតិយាណិ សំយោជនាណិ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ

វិធិកិច្ចា សីលព្វតបរមាសោ កាមត្ថន្តោ ច្យាថានោ ។

វេមាណិ បញ្ចោរម្ភាតិយាណិ សំយោជនាណិ ។

កតមាណិ បញ្ចុត្តមាតិយាណិ សំយោជនាណិ ។

រូបរកោ អរូបរកោ មាតោ ទុទ្ធនំ អវិជ្ជា ។

វេមាណិ បញ្ចុត្តមាតិយាណិ សំយោជនាណិ ។ វេមាណិ

ខោ ភិក្ខុវេ ទស សំយោជនាណីតិ ។

១ ខ. ប. បញ្ចុ អង្គ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិដាត

ភិក្ខុនោះឯង ឈ្មោះថា ប្រកបដោយអង្គ ៥ លះអង្គ ៥ ភិក្ខុនោះឯង

ហៅថា ប្រកបដោយគុណទាំងអស់ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[១៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈនេះមាន ១០ យ៉ាង ។

សំយោជនៈ ១០ យ៉ាងតែដូចម្តេច ។ គឺសំយោជនៈ ជាចំណែកខាង

ក្រោម ៥ សំយោជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ ។ សំយោជនៈជាចំណែកខាង

ក្រោម ៥ តែដូចម្តេច ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិក្ខា ១ សីលព្វតប-

រាមាស ១ កាមច្ចន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ។ នេះជាសំយោជនៈ ជា

ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ សំយោជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ តែដូចម្តេច ។

គឺ រូបរាគៈ ១ អរូបរាគៈ ១ មានៈ ១ ទុក្ខច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។

នេះជាសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

សំយោជនៈមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

បឋមបណ្ណសកេ ឆាបិកណវគ្គោ

[១៤] យស្ស កស្សនិ កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស វា
 កិក្ខុនិយា វា បញ្ច ចេតោខីលា អប្បហីនា បញ្ច
 ចេតសោ វិចិត្តា អសម្មុច្ឆន្តា តស្ស យា វត្តំ វា
 ទិវសោ វា អាត្មតិ ហានិយេវ ចានិកម្មា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ លោ វុឡិ ។ កតមស្ស បញ្ច ចេតោខីលា
 អប្បហីនា ហោនិ ។ ឥច កិក្ខុវេ កិក្ខុ សត្តវិ
 កម្មតិ វិចិត្តតិ ធានិម្ពុច្ឆតិ ន សប្បសីទតិ ។
 យោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សត្តវិ កម្មតិ វិចិត្តតិ
 ធានិម្ពុច្ឆតិ ន សប្បសីទតិ តស្ស ចិត្តំ ន នបតិ
 អាតប្បិយ អនុយោកាយ សាត្តាយ បដានាយ ។

បឋមបណ្ណសក ឆាបិកណវគ្គ

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានលះ

សេចក្តីរើងគ្គីនៃចិត្ត ៥ មិនបានផ្តាច់ផ្តិលចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ទេ យប់

ឬថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌ទាំង

ឡាយ វែមន៍ប្រាកដឡើង មិនមានសេចក្តីចំរើនឡើយ ។ សេចក្តី

រើងគ្គីនៃចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានលះបង់តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ភិក្ខុក្នុងស.សនានេះ សង្ស័យ ងឿងធ្ងល់ មិនចុះចិត្តស៊ប់

មិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា

សង្ស័យងឿងធ្ងល់មិនចុះចិត្តស៊ប់ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុ

នោះ មិនបង្ហោទទៅ ដើម្បីព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី

ប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកវិយោ

យស្ស ចិន្តំ ន នមតិ អាតច្យាយ អនុយោកាយ
 សាតច្ចាយ បដានាយ ឃឹមស្សាយំ បវិមោ ចេតោ-
 ឌីលោ អប្បហំនោ ហោតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 នម្មេ កម្ពុតិ ។ វេ ។ សង្ឃេ កម្ពុតិ សិក្ខាយ
 កម្ពុតិ សព្វប្បចារីសុ តុបិតោ ហោតិ អនត្តមនោ
 អាហតចិត្តោ ឌីលដិតោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សព្វប្បចារីសុ តុបិតោ ហោតិ អនត្តមនោ
 អាហតចិត្តោ ឌីលដិតោ តស្ស ចិន្តំ ន នមតិ
 អាតច្យាយ អនុយោកាយ សាតច្ចាយ បដានាយ ។
 យស្ស ចិន្តំ ន នមតិ អាតច្យាយ អនុ-
 យោកាយ សាតច្ចាយ បដានាយ ឃឹមស្សាយំ
 បវិមោ ចេតោ ឌីលោ អប្បហំនោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាន

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុក
 នូវព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិន វាសនាបដិសេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃចិត្តទី ១
 នេះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសង្ឃៗ
 ក្នុងធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃៗក្នុងសង្ឃ សង្ឃៗក្នុងសិទ្ធា ក្រោធខ័ន្ធ
 មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវទោសៈ ខ្លាំងខ្លប់ មានសេចក្តីវិនិច្ឆ័យក្នុង
 សព្វហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកក្រោធខ័ន្ធ
 មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវទោសៈខ្លាំងខ្លប់ មានសេចក្តីវិនិច្ឆ័យក្នុង
 សព្វហ្មចារីទាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងមិនបង្កើនទៅ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បី
 ព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកនូវព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិន
 បង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
 ថា មិន បុស្សនាបដិសេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃចិត្តទាំង ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

បឋមបណ្ណសកេ នាមករណវិញ្ញា

នីមស្ស បញ្ច ចេតោខីលា អប្បហីនា យោនី ។

កតថស្ស បញ្ច ចេតសោ វិវិតន្ទោ អសម្មិទ្ធិន្ទោ

យោនី ។ នីធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោបេស្ស អវីនេវតោ

យោនី អវិកតច្ឆន្ទោ អវិកតប្បមោ អវិកតបិចាសោ

អវិកតបរិទ្ធកយោ អវិកតតណ្ហោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ កោបេស្ស អវីនេវតោ យោនី អវិកតច្ឆន្ទោ

អវិកតប្បមោ អវិកតបិចាសោ អវិកតបរិទ្ធកយោ

អវិកតតណ្ហោ តស្ស ចិន្តំ ន ធម្មតិ អាតប្ប្រយ

អនុយោកាយ សាតថ្វាយ បណាទិយ ។

បឋមបណ្ណសក តាបិករណវិញ្ញ

នេះជាសេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃចិត្តទាំង ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានលះបង់ហើយ ។ ចុះ
 ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានដាច់ផ្តិល តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក
 មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីតាប់ចិត្ត
 មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកយូន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក មិនទាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីប្រាថ្នា មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីតាប់ចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីស្រេកយូន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនទាន់
 ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វែមង
 មិនបង្កើនទេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បាយ អនុយោគាយ
 សាតច្ចាយ បណ្ឌិយាយ ឯវេស្សាយ បវេសោ
 ចេតសោ វិជិតោ អសម្មត្តិយោ ហោតិ ។ បុន
 បបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ អវេតពោ ហោតិ ។ ថេ ។
 រូបេ អវេតពោ ហោតិ យាវទត្តំ ឧទរវេទេហតំ
 ភុត្តិត្តា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ
 វិហារតិ អពាតំ ទេវេនិកាយំ បណ្ឌិយាយ ព្រហ្មចរិយំ
 ចរតិ វេមិទាហំ សីលេន វា វេតន វា តថេន វា
 ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវេ វា ភវិស្សាមិ ទេវេពាតពោ
 វាតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អពាតំ ទេវេនិកាយំ
 បណ្ឌិយាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ វេមិទាហំ សីលេន វា
 វេតន វា តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវេ វា
 ភវិស្សាមិ ទេវេពាតពោ វាតិ តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ
 អាតប្បាយ អនុយោគាយ សាតច្ចាយ បណ្ឌិយាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឆ្នាំទី១ ទសកថា

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យា-
 យាមទេ ភិក្ខុនារោណ្ណៈថា មិនបានផ្តាច់ផ្តិលខ្លួនវិចីណានិរបស់បិត្តទី ១ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនទាន់ប្រាស
 ចាកតម្រេកក្នុងតាយ ។ បេ។ មិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងរូប បរិភោគ
 ភាហារពេញពោះដល់វត្ថុត រៀបចំតែទីដេកឲ្យស្រួល ទីផ្អែកឲ្យ
 ស្រួល ទីលក់ឲ្យស្រួល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះដឹកល់ទុកខ្លួន
 សេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទេវតា
 ធំឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវ័ត ឬតបៈឬក៏ព្រហ្មចរិយៈនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះដឹកល់ទុកខ្លួន
 សេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទេវតាធំ
 ឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវ័ត ឬតបៈឬក៏ព្រហ្មចរិយៈនេះចិត្ត
 របស់ភិក្ខុនោះ រមែងមិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិ-
 លេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម។

បឋមបណ្ណាសកេ តាបិករណវិញ្ញា

យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតប្បិយ អនុយោកាយ
 សាត្តាយ បដានាយ ឃីមស្សយំ បញ្ចោ
 ចេតសោ វិនិត្តោ អសមុច្ឆិន្នោ យោតិ ។ ឥមស្ស
 បញ្ច ចេតសោ វិនិត្តោ អសមុច្ឆិន្នោ យោនិ ។
 យស្ស កស្សបិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា
 វា ឥមេ បញ្ច ចេតោធិលា អប្បហីនា ឥមេ
 បញ្ច ចេតសោ វិនិត្តោ អសមុច្ឆិន្នោ តស្ស យា វត្តិ
 វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយនេវ ចាដិកម្មា
 តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឌ្ឍិ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ កាឡបត្តិ ចន្ទស្ស យា វត្តិ វា
 ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយនេវ វណ្ណាន ហាយតិ
 មណ្ឌលេន ហាយតិ អាកាយ ហាយតិ អារោហបរិ-
 ណារោន ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សបិ
 ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឥមេ បញ្ច
 ចេតោធិលា អប្បហីនា ឥមេ បញ្ច ចេតសោ វិនិត្តោ
 អសមុច្ឆិន្នោ តស្ស យា វត្តិ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ

បឋមបណ្ណសក តាវករណវគ្គ

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 ភិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំង
 ទុកព្យាយាមមិនដាច់ទេ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មិនបានផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណង
 របស់ចិត្តទី៥នេះ យ៉ាងនេះឯង ។ នេះជាចំណង របស់ចិត្តទាំង ៥
 ដែលភិក្ខុមិនបានផ្តាច់ផ្តិល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឬភិក្ខុនី
 ណាមួយ មិនបានលះបង់នូវសេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទាំង ៥ នេះ មិនបាន
 ផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង ៥ នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃ មកដល់ភិក្ខុ
 ឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែង
 ប្រាកដ មិនមានសេចក្តីចំរើនឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាយប់
 នឹងថ្ងៃ រមែងមកដល់ព្រះចន្រ្ទក្នុងកាលបក្ខ តែងសាបសូន្យចាកវណ្ណៈ
 សាបសូន្យចាកមណ្ឌល សាបសូន្យចាករស្មី សាបសូន្យចាកទំហំ
 នឹងកំពស់ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ
 មិនបានលះបង់នូវសេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទាំង ៥ នេះ មិនបានផ្តាច់ផ្តិល
 នូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង ៥ នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុឬភិក្ខុនីនោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទានិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ហោ និយេវ ចាដិកម្មា កុសលេស្ស ធម្មេស្ស
 នោ វុឌ្ឍិ ។ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស
 វា ភិក្ខុនិយា វា បញ្ច ចេតោខីលា បហីនា
 បញ្ច ចេតសោ វិវិពាណា សម្មច្ឆិណ្ឌា តស្ស យោ វត្ថុ
 វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកម្មា
 កុសលេស្ស ធម្មេស្ស នោ បរិហានិ ។
 កតមស្ស បញ្ច ចេតោខីលា បហីនា ហោន្តិ ។
 នេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្តវិ ន កម្មតិ ន វិចិត្តច្ឆតិ
 អធិម្មច្ឆតិ សម្មសីទតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្តវិ ន កម្មតិ ន វិចិត្តច្ឆតិ
 អធិម្មច្ឆតិ សម្មសីទតិ តស្ស ចិត្តំ នមតិ
 អាតប្បាយ អនុយោកាយ សាតថាយ បដានាយ ។
 យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោកាយ
 សាតថាយ បដានាយ ឧបស្សយំ
 បរិមោ ចេតោខីលា បហីនោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ មិនមាន
 សេចក្តីចំរើនឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ឬភិក្ខុនីណាមួយ បានលះបង់នូវចំណងរបស់ចិត្ត ៥ បានផ្តាច់ផ្តិលនូវ
 ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តី
 ចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ មិនបានសាបសូន្យ
 ឡើយ ។ សេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទាំង ៥ ដែលភិក្ខុឬភិក្ខុនីបានលះបង់ហើយ
 ភ្លើងដួចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនឆ្លើង
 ឆ្ងល់ មិនសង្ស័យ ចុះចិត្តសិប្ប ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនឆ្លើងឆ្ងល់ មិនសង្ស័យ ចុះចិត្ត
 សិប្ប ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តាហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្ហោនទៅ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។
 ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ
 ណា បង្ហោនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី
 ប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថា បានលះបង់នូវសេចក្តីរឹងត្អឹងរបស់ចិត្តទី ១ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

បឋមចក្ខុវិស័យ តាមវិស័យវិញ្ញាណ

ច្បង បឋមំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេ ន កង្ខតំ ។ មេ ។
 សង្ឃេ ន កង្ខតំ... សិក្ខាយ ន កង្ខតំ សព្វប្បាចារីសុ
 ន កុប័តោ ហោតិ អត្តមនោ ន អាហាតចំត្តោ
 ន ខីលជាតោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សព្វប្បាចារីសុ ន កុប័តោ ហោតិ
 អត្តមនោ ន អាហាតចំត្តោ ន ខីលជាតោ
 តស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោកាយ
 សាតញ្ញាយ បដានាយ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ
 អនុយោកាយ សាតញ្ញាយ បដានាយ ឃីមស្សយំ
 បញ្ចមោ ចេតោខីលោ បឋំនោ ហោតិ ។ ឥមស្ស
 បញ្ច ចេតោខីលោ បឋំនោ ហោតិ ។ កតមស្ស
 បញ្ច ចេតសោ វិនិព្វន្ធា សុសម្មច្ឆិន្ធា ហោតិ ។

បឋមបណ្ណសក ជាបិករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បូយទៀត ភិក្ខុមិនឆ្លៀងឆ្លល់ ក្នុងធម៌ ។ បេ ។
 មិនឆ្លៀងឆ្លល់ ក្នុងសង្ឃ... មិនឆ្លៀងឆ្លល់ ក្នុងសិក្ខា មិនក្រោធជឺង
 មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តត្រូវពោសៈខ្លាំងខ្ជាប់ មិនមានសេចក្តីរឹងរូស
 ក្នុងពួកសព្វហ្មចារី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិន
 ក្រោធជឺង មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តត្រូវពោសៈ ខ្លាំងខ្ជាប់ មិនមាន
 សេចក្តីរឹងរូស ក្នុងពួកសព្វហ្មចារីហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វែមង
 បង្ហាន់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុណា បង្ហាន់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុក
 ព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា លះបង់នូវសេចក្តីរឹងរូសរបស់ចិត្តទី ៥ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ នេះជាសេចក្តីរឹងរូសរបស់ចិត្តទាំង ៥ ដែលភិក្ខុបានលះបង់
 ហើយ។ ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុ បានផ្តាច់ដួលហើយ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិនិកាយស្ស ទសកនិពោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេស្ស វីតរាតោ ហោតិ

វិភត្តន្នោ វិភត្តប្បមោ វិភត្តបិចាសោ វិភត្តបវិទ្យាហោ

វិភត្តនណ្ណោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេស្ស

វីតរាតោ ហោតិ វិភត្តន្នោ វិភត្តប្បមោ វិភត្តបិចា-

សោ វិភត្តបវិទ្យាហោ វិភត្តនណ្ណោ តស្ស ចិត្តំ

នមតិ អាតប្បាយ អនុយោតាយ សាតថ្វាយ

បណាទាយ ។ យស្ស ចិត្តំ នមតិ អាតប្បាយ

អនុយោតាយ សាតថ្វាយ បណាទាយ ឯវេស្សាយំ

ចឋមោ ចេតសោ វិនិពន្ធនោ សុសម្មន្នន្នោ ហោតិ ។ បុន

ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ វីតរាតោ ហោតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្ទ្រនិទាយ ទសកថិកា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក
 ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ ប្រាសចាក
 សម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាសចាកចំណង់
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នក
 ប្រាសចាកតម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ប្រាសចាកសម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាស
 ចាកចំណង់ ក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែង
 បង្ហានទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។
 ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា បង្ហានទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បី
 តាំងទុកព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្នោះថា បានផ្តាច់ផ្តិលទូរចំណង់របស់
 ចិត្តទី ១ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងកាយ ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសកេ តាបិកាណវគ្គោ

រូបេ វីនាគោ ហោតិ ន យាវទំនុំ
 ទុទិវាទេហាតំ កុញ្ញត្វា សេយ្យសុខំ បស្ស្ហសុខំ
 មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ វិហាតិ ន អញ្ញាតំ ទេវីនិកាយំ
 បណីនាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិនាហំ សីលេន វា
 វិនេន វា តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវេ វា
 កវិស្សមិ ទេវីនាគោ វាតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវ
 ភិក្ខុ ន អញ្ញាតំ ទេវីនិកាយំ បណីនាយ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិនាហំ សីលេន វា វិនេន
 វា តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវេ
 វា កវិស្សមិ ទេវីនាគោ វាតិ តស្ស ចិន្តំ នមតិ
 អាតប្បាយ អនុយោតាយ សាត្តាយ បណាណាយ ។
 យស្ស ចិន្តំ នមតិ អាតប្បាយ អនុយោតាយ
 សាត្តាយ បណាណាយ ឃីមស្សយំ បញ្ចមោ
 បេតសោ វិនិត្តោ សុសុម្ពិន្តោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក តាមពរណវគ្គ

ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងរូប មិនបរិភោគពេញពោះដរាបដល់វិភ្នត់ ហើយ
 រៀបចំតែទីដេកឲ្យស្រួល ទីដេកឲ្យស្រួល ទីលក់ឲ្យស្រួល មិនប្រ-
 ព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រោះដំកល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួក
 ទេវតា ណាមួយ ថា អាត្មាអញសូមឲ្យបានជាទេវតាធំ ឬទេវតាតូច ណាមួយ
 ដោយសីល ឬវ័ត ឬក៏តបៈ ឬក៏ ព្រហ្មចរិយៈនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ព្រោះដំកល់ទុកនូវ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួកទេវតាណាមួយ ថា អាត្មាអញសូមឲ្យបាន
 ជាទេវតាធំ ឬទេវតាតូចណាមួយ ដោយសីល ឬវ័ត ឬក៏តបៈ ឬក៏
 ព្រហ្មចរិយៈនេះហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងបង្ហួនទៅ ដើម្បីព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់
 ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា បង្ហួនទៅ ដើម្បី
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បី
 ព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
 ផ្តាច់ផ្តល់នូវចំណង របស់វិត្តទី ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមេស្ស បញ្ច ចេតសោ វិនិពទ្ធា សុសម្មច្ឆិន្ទា ហោតិ ។
 យស្ស កកស្សចំ កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុនិយា
 វា ឥមេ បញ្ច ចេតោខីលា បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ចេតសោ វិនិពទ្ធា សុសម្មច្ឆិន្ទា តស្ស យា វត្តិ វា
 ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡ្យយេវ ចាដិកម្មា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ បរិហានិ ។ សេយ្យថាថំ កិក្ខុវេ
 ជណ្ឌបក្ខេ ចន្ទស្ស យា វត្តិ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឡ្យតេវ វណ្ណន វុឡ្យតិ មណ្ឌលេន វុឡ្យតិ អាភាយ
 វុឡ្យតិ អាហេហបរិណាហេន ឯវមេវ ខោ កិក្ខុវេ
 យស្ស កកស្សចំ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុនិយា វា
 ឥមេ បញ្ច ចេតោខីលា បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ចេតសោ វិនិពទ្ធា សុសម្មច្ឆិន្ទា តស្ស យា វត្តិ
 វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡ្យយេវ ចាដិកម្មា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បរិហានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពុទ្ធសិកាយ ទសកនិទាន

នេះជាចំណងរបស់ចិត្តទាំង៥ដែលភិក្ខុបានផ្តាច់ផ្តិល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ បានលះបង់នូវសេចក្តីរើអ្នករស់ចិត្តទាំង៥ នេះ
បានផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង៥ នេះហើយ យប់នឹងប្រែមកដល់ភិក្ខុ
ឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ
មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចយប់
នឹងថ្ងៃ រមែងមកដល់ព្រះចន្ទខាងខ្នើត តែនឹងចំរើនដោយវណ្ណៈ ចំរើន
ដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយរស្មី ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ
យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឬភិក្ខុនីណាមួយ បានលះ
បង់នូវសេចក្តីរើអ្នករស់ចិត្តទាំង៥ នេះ បានផ្តាច់ផ្តិលនូវសេចក្តីរើអ្នក
រស់ចិត្តទាំង៥ នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃ មកដល់ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីនោះ
សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ មិនមានសេចក្តី
សាបសូន្យឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បឋមបណ្ណសកេ នាមករណវគ្គោ

(១៥) យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា អថ នាវា
 ដ្ឋិបនា វា ចតុប្បនា វា តហុប្បនា វា រូបំនោ វា
 អរូបំនោ វា សញ្ញំនោ វា អសញ្ញំនោ វា ខេវ-
 សញ្ញំនាសញ្ញំនោ វា តថាភតោ តេសំ អត្តមក្ខា-
 យតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិ តុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទ-
 ម្ហូលកា អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ^(១)
 អត្តមក្ខាយតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យានិ
 កានិចិ ជន្មុលានំ ចាលានំ បទដាតានិ
 សព្វានិ តានិ ហត្ថុបទេ សមោធានំ កត្តន្តំ
 ហត្ថុបទំ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ យនិទំ មហន្ត-
 ត្ថេន ឃីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ តុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្ហូលកា អប្បមាទស-
 មោសរណា អប្បមាទោ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ ។

---

១. ន. ម. ជន្មុលេ ធម្មានុំ ឃីមេវ វិស្សតិ ។

បឋមបណ្ណសក តាវករណវគ្គ

[១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំងអម្បាលមាណ
 គោរបី មិនមានជើងភ្នំ មានជើងព័រភ្នំ មានជើងបួនភ្នំ មានជើងច្រើន
 ភ្នំ មានបួនភ្នំ មិនមានបួនភ្នំ មានសញ្ញាភ្នំ មិនមានសញ្ញាភ្នំ
 មានសញ្ញា ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញា ក៏មិនមែនភ្នំ ព្រះភថាគត ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងពួកសត្វទាំងអម្បាលនោះ
 (យ៉ាងណាមិញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ជាកុសលឯណានិ-
 មួយ កងធម៌ជាកុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាបួសប្រជុំចុះក្នុង
 អប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាកុសលទាំងនោះ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាស្នាមជើង
 ទាំងឡាយណាមួយ របស់ពួកសត្វ ដែលងើរលើផែនដី ស្នាមជើង
 ទាំងអស់នោះ រមែងដល់ខ្លូរការប្រជុំចុះ ក្នុងស្នាមជើងនៃដី ។ ស្នាម
 ជើងនៃដី ប្រាកដជាប្រសើរជាងស្នាមជើងនៃសត្វទាំងនោះ ព្រោះជា
 ស្នាមជើងធំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ជា
 កុសលឯណានិមួយ កងធម៌ ជាកុសលទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 មាទ ជាបួសប្រជុំចុះ ក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងកងធម៌ ជាកុសលទាំងអស់នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ១សកនិទានោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ក្នុងា ការស្ស យា កាចិ
 តោ ចានសិយោ សញ្ញា តា ក្នុងផ្កមា ក្នុងជំន្រា
 ក្នុងសមោសារណា ក្នុងដំ តាសំ អក្កមក្ខាយតិ
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុសលា ធម្មា
 សត្វេ តេ អប្បមាទម្ភលកា អប្បមាទសមោ-
 សារណា អប្បមាទោ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ ម្ភលក្ខន្ធា
 កាឡា ទុសារិយំ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិ សារក្ខន្ធា លោហិតចន្ទនំ តេសំ
 អក្កមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបង្កង់ទាំងឡាយ ឯណានីមួយ របស់ក្លូដាតារ
 (ផ្ទះដែលគេសង្រ្គោះដោយកំពូល) បង្កង់ទាំងអស់នោះ ឈរទៅរកកំ-
 ពូល ទៅទៅរកកំពូល ប្រជុំទៅត្រង់កំពូល កំពូលប្រាកដជាប្រសើរជាង
 បង្កង់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ជាកុសល
 ឯណានីមួយ កងធម៌ជាកុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាឫស
 ប្រជុំចុះក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាកុសល
 ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជា
 ក្លិនឫសឈើទាំងឡាយ ឯណានីមួយ ក្លិនឫសក្លាំពាក់ ប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងក្លិនឫសឈើទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាក្លិនខ្លឹម
 ទាំងឡាយណានីមួយ ក្លិនខ្លឹមចន្ទន់ក្រហមប្រាកដជាប្រសើរជាងក្លិនខ្លឹម
 ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ យ៉ាងនោះដែរ ។

បឋមបណ្ណសកេ តាបិករណវគ្គោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ បុប្ផកន្ថា វស្សីកំ

តេសំ អន្តមក្ខាយតិ ឯវេមេ ខោ ភិក្ខុវេ ។ ថេ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុដ្ឋិវាជា

សព្វេ តេ វពោ ញ ចក្កវត្តិស្ស អនិយន្តា

វត្តន្តិ (១) វាជា តេសំ ចក្កវត្តិ អន្តមក្ខាយតិ

ឯវេមេ ខោ ភិក្ខុវេ ។ ថេ ។ សេយ្យថាបិ

ភិក្ខុវេ យា កាចិ តារក្កុចានំ បកា សព្វា តា

ចន្ទប្បកាយ កលំ វាគ្សន្តិ សោឡសំ ចន្ទប្បកា

តាសំ អន្តមក្ខាយតិ ឯវេមេ ខោ ភិក្ខុវេ ។ ថេ ។

១ ខ . ម . វាត្តិ ។

បឋមបណ្ណសក តាមករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាកូនក្តៅឈើទាំងឡាយ ឯណានីមួយ
 កូនជាម្លិះ ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងកូនក្តៅឈើទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាពួកស្តេចតូចៗ ឯណានីមួយ ពួក
 ស្តេចតូចៗ ទាំងអស់នោះ រមែងជាចំណុះរបស់ស្តេចចក្រពត្តិ ស្តេច
 ចក្រពត្តិ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកស្តេចតូចៗ ទាំងនោះយ៉ាងណាមិញ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចជាពន្លឺ របស់រូបផ្កាយទាំងឡាយឯណានីមួយ ពន្លឺទាំង
 អស់នោះ មិនបានដល់នូវចំណិត ជាគំរប់ ១៦ៗ ដង នៃពន្លឺព្រះចន្ទ្រ
 ពន្លឺព្រះចន្ទ្រប្រាកដ ជាប្រសើរ ជាងពន្លឺនៃរូបផ្កាយទាំងនោះ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

សេយ្យថា បិ ភិក្ខុវេ សុវេទិសមយេ វិទ្ធ
 វិកតវលាហកេ ទេវេ អាទិទ្ធោ ធនំ អត្តស្សក្កមាទោ(១)
 សត្វំ អាគាសកតំ តមកតំ អភិវិហច្ច ភាសតេ
 ច តមតេ ច វិហេតតិ ច ឃិវេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ។ ថេ ។ សេយ្យថា បិ ភិក្ខុវេ យា កាថិ
 មហានិទាយោ សេយ្យថិទិ កង្កា យុទ្ធា អចិវតិ
 សាក្ក មហិ សត្វា តា សុឡង្គមា សុឡង្គនិទ្ធា
 សុឡង្គទោណា សុឡង្គបញ្ញា មហាសុឡង្គោ តាសំ
 អត្តមក្ខាយតិ ឃិវេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ
 តុសលា ចម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទិម្ពលកា
 អប្បមាទិសមោសារណា អប្បមាទោ តេសំ
 អត្តមក្ខាយតិ ។

---

១ ខ . អត្តស្សក្កមាទោ ។ ម . អត្តស្សក្កមាទោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាទិកាយ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាព្រះអាទិត្យ កាលបើភ្លៀងស្ងួត ប្រាស
 ចាកពពកក្នុងសរទសម័យ ខ្ពស់ផុតពពក ក៏ចាត់បង់នូវឆ្នាំងតាំងអស់
 ដែលនៅលើអាសាសហើយភ្លឺស្ងួតរុញរៀង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប្រៀបដូចជាទន្លេធំទាំងឡាយ ឯណានីមួយ គឺទន្លេគង្គា យមុនា អចិ-
 រវតី សរក្ខិ មហិ ទន្លេទាំងអស់នោះ ក៏ឈមទៅរកសមុទ្រ ទន
 ទៅរកសមុទ្រ ទៅរកសមុទ្រ ញាចទៅរកសមុទ្រ មហាស-
 មុទ្រ ប្រាកដជាប្រសើរជាងទន្លេធំទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ ជាកុសលឯណានីមួយ កងធម៌ ជាកុសល
 ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាឫសប្រជុំចុះក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាកុសលទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៦] ទសយេមេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលា អាហុន្តេយ្យោ

មាហុន្តេយ្យោ ទត្តិលោយ្យោ អញ្ញាលំករណីយោ

អនុត្តំ បុណក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេ ទស ។

តថាភតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បទ្វេកសម្ពុទ្ធោ

ទុកតោភាគីមត្តោ បណារីមត្តោ កាយសក្ខី

ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមត្តោ ធម្មានុសារី សទ្ធានុសារី

កោត្រក ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស បុគ្គលា

អាហុន្តេយ្យោ ។ មេ ។ អនុត្តំ បុណក្ខេត្តំ

លោកស្សតិ ។

[១៧] សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ មា អនាថា

ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារិកំ ។

បឋមបណ្ណសក តាមិកវណវិគ្គ

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ១០ ពួកនេះជាអ្នកគួរទទួល
 នូវវិត្ត ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា គួរទទួលវិត្តដែលគេតាក់តែងដើម្បី
 ទទួលកៀវ គួរទទួលទានដែលគេជឿកម្មនឹងផលរបស់កម្មហើយបូជា
 គួរឱ្យបុគ្គលដែលត្រូវការដោយកុសល ប្រណម្យអញ្ញាលី ជាស្រែបុណ្យ
 ដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ បុគ្គលទាំង ១០ ពួក តើដូចម្តេច ។
 គឺព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ១ ឧភត្តា-
 ភាគវិមត្តបុគ្គល ១ បញ្ញាវិមត្តបុគ្គល ១ កាយសង្ខបុគ្គល ១ ទិដ្ឋិ-
 ប្បត្តបុគ្គល ១ សទ្ធាវិមត្តបុគ្គល ១ ធម្មានុសារីបុគ្គល ១ សទ្ធានុសារី-
 បុគ្គល ១ គោត្រត្តបុគ្គល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួកនេះ ជាអ្នកគួរទទួលនូវវិត្ត ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា
 ។ បេ ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ជាបុគ្គល មានទីតាំង ក៏ជាបុគ្គល មិនមានទីតាំងឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទីតាំង រមែងនៅជាទុក្ខ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ជាថភវណា ធម្មា ។ កតមេ
 ទស ។ នីធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ហោតិមោត្តរសំវាសំវិតោ វិហារតិ អាហារកោចរសម្បជ្ជោ
 អណ្តមត្តេសុ វិជ្ជេសុ កយទស្សវី សមាទាយ សិក្ខតិ
 សិក្ខាបទេសុ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ។ ប។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ អយម្បិ
 ធម្មា ជាថភវណា ។ បុទ ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ពហុស្សតោ ហោតិ សុតពរោ សុតសង្កបយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា
 បរិយោសាទកល្យាណា សាខ្ខំ សព្វញ្ញំ កេវល-
 បរិបុណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថាវរាស្ស
 ធម្មា ពហុស្សតា ហោន្តិ ធនា វចសា បរិចតា
 មទសា ឧបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាថករណធម៌ (ធម៌សម្រាប់ធ្វើឲ្យមានទីពឹង)

នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ នាថករណធម៌ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល

សម្រួលក្នុងបុគ្គលិកសំរិះ បរិច្ចេកិយ៍ដោយអាចារៈនឹងគោចរៈ ជាអ្នក

ឃើញភ័យក្នុងគោស សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិ-

បទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង

ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សត

ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយសន្សំនូវពុទ្ធវចនៈ ដែល

ខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទ

កណ្តាល លំអបទចុងប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈ

ដ៏បរិច្ចេកិយ៍ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌មានសភាព ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏ចេះចាំ

ច្រើន បានចាំទុក ចាំជាប់ក្នុងចិត្ត បានចាក់ចុះល្អ ដោយទិដ្ឋិ ។

បឋមបណ្ណសិក្ខា ពាចិករណវិញ្ញា

យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុខុស្សតោ ហោតិ ។ មេ ។ ទិដ្ឋិយា
 សុប្បដិវិទ្ធា អយម្បី ធម្មោ ជាតករណោ ។ បុន
 ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវឌ្ឍោ ។
 យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវឌ្ឍោ អយម្បី
 ធម្មោ ជាតករណោ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុវេទោ ហោតិ សោវចស្សតករណេហិ ធម្មេហិ
 សមញ្ញតតោ ខមោ បទត្តិណត្តាហិ អនុសាសនី។
 យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវេទោ ហោតិ សោវចស្សតករ-
 ណេហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ ខមោ បទត្តិណ-
 ត្តាហិ អនុសាសនី អយម្បី ធម្មោ ជាតករណោ ។
 បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានំ តានំ សព្វប្ប-
 ចារីនំ ទុច្ចារ្យានំ តីករណីយានំ តត្ថ ទត្តោ
 ហោតិ អនលសោ តត្រ្រចាយាយ វីមសាយ
 សមញ្ញតតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិជានុំ ។

បឋមបណ្ណាល័យ តាមករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាពហុស្សត ។ ថេ ។ បានទាក់ចុះល្អ
ដោយទិដ្ឋិ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ ជាអ្នក
ពាក់ខ្នងតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានមិត្តល្អ
មានសំឡាញ់ល្អ ជាអ្នកនឹកចិត្តទៅតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ព្រោះធម៌ណា
នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
ភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅងាយ ប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យ
ប្រដៅងាយ ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយ
ផ្ចិតផ្ចង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកដែលគេប្រដៅងាយ ជាអ្នក
អត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយផ្ចិតផ្ចង់ ព្រោះធម៌ណា
នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អំពើ
ណា ធំខ្ពស់នឹងទាប ដែលពួកសព្វហ្មឺចារបុគ្គល ត្រូវស្រឡាត់ហើយ
ទើបធ្វើ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃបិនខ្លួនប្រមូស ក្នុងអំពើនោះ ប្រកបដោយ
ការពិចារណា ដោយ ។ បុរាណក្នុងអំពើនោះថា គួរធ្វើគួរចាត់ចែងបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមយស្ស ទសកនិទានោ

យ ម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោ នំ តានំ
 សព្វេហ្ម តារំនំ ឧទ្ធាវចានំ ភិក្ខុវេយោ នំ ។ បេ ។
 អលំ កាតុំ អលំ សំវិជានុំ អយ ម្បី ធម្មោ
 នាថករណោ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិជយេ ឧទ្ធា-
 វប្បមុដ្ឋោ ។ យ ម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ
 បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិជយេ ឧទ្ធាវប្ប-
 មុដ្ឋោ អយ ម្បី ធម្មោ នាថករណោ ។ បុន ចបំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហាតិ អកុសលានំ ធម្មានំ
 បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមក
 ទទ្ធិបរក្កហោ អនិក្ខត្តនុកោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យ ម្បី
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហាតិ អកុសលានំ ធម្មានំ
 បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមក

សុត្តន្តបិដក អង្គជួរទី៣ វិសុទ្ធសីលសមុទ្រ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើណា ដ៏ខុសនឹងទាប ដែលពួកសុប្រហុហារី-
 បុគ្គលត្រូវស្មារតីគ្នា ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ថា គួរធ្វើ គួរចាត់
 ចែង ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការ
 និយាយធម៌ មានសេចក្តីរីករាយលើសលុប ក្នុងអភិធម៌នឹងអភិវិន័យ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការនិយាយ
 ធម៌ មានសេចក្តីរីករាយលើសលុប ក្នុងអភិធម៌នឹងអភិវិន័យ ព្រោះ
 ធម៌ណា នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីលះបង់នូវពួកអកុសលធម៌
 នឹងញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំឡាំង សង្វាតមាំមួន
 មិនដាក់ចុះនូវផុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីលះបង់នូវអកុសល
 ធម៌ នឹងញ៉ាំងកុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំឡាំង

បឋមបណ្ណសកេ តាមិកណវិគ្គោ

ទ ឡ្ហបរត្តិមោ អនិក្ខត្តិដរោ ត្តិសលេស្តិ ធម្មេស្តិ អយម្បិ

ធម្មោ នាថតករណោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុដ្ឋោ

ហោតិ ឥតវីតវិវិបិណ្ណា ចានសេនា សនតិលា នប្បច្ចយ-

កេសុដ្ឋបរិក្ខារោ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុដ្ឋោ

ហោតិ ឥតវីតវិវិបិណ្ណា ចានសេនា សនតិលា នប្បច្ច-

យកេសុដ្ឋបរិក្ខារោ អយម្បិ ធម្មោ នាថតករណោ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិមា ហោតិ បរមេន

សតិទេបត្តេន សមដ្ឋានតោ វិរតតម្បិ វិរកាសិតម្បិ

សរិតា អនុស្សវិតា ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិមា ហោតិ

បរមេន សតិទេបត្តេន សមដ្ឋានតោ វិរតតម្បិ វិរកាសិ-

តម្បិ សរិតា អនុស្សវិតា អយម្បិ ធម្មោ នាថតករណោ ។

របបបណ្តុះបណ្តាល តាមករណាវិជ្ជា

សង្កឹតមាំបួន មិនដាក់ចុះខ្សែជរ ក្នុងកសិកម្មចម្រុះទ្រុឌ ព្រោះធម៌ណា
នេះឯង ជានាថករណាធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលាន-
ប្បច្ចយភេសជ្ជៈបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលាន-
ប្បច្ចយភេសជ្ជៈបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ព្រោះហេតុណា នេះឯង
ជានាថករណាធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
អ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយស្មារតីនឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ
រលឹកតាមនូវអំពើ ដែលធ្វើយូរហើយផង នូវពាក្យ ដែលនិយាយ
យូរហើយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក មានស្មារតី
ប្រកបដោយស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ រលឹក
តាមនូវអំពើ ដែលធ្វើយូរហើយផង នូវពាក្យ ដែលនិយាយយូរ
ហើយផង ព្រោះហេតុណា នេះឯង ជានាថករណាធម៌ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទ្ធកិរិយស្ស ទសកនិទានោ

បុន បបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ ហោតិ

ឧទយត្តុតាមិនិយា បញ្ចាយេ សមន្តាគតោ អរិយាយ

និព្វេនិកាយេ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមិនិយា ។ យម្បំ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ ហោតិ ឧទយត្តុតាមិនិយា

បញ្ចាយេ សមន្តាគតោ អរិយាយ និព្វេនិកាយេ

សម្មាទុក្ខក្ខយតាមិនិយា អយម្បំ ធម្មោ

នាថករណា ។ សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ មា

អនាថា ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារតិ ។ វេមេ ទោ

ភិក្ខុវេ ទស នាថករណា ធម្មាតិ ។

[១៧] សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ មា

អនាថា ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកវិណយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយ
 ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវការកើតនឹងការរលត់នៃ (ខន្ធ) ដ៏ប្រសើរ ជាប្រាជ្ញា
 សម្រាប់ទំលុះទំលាយនូវកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
 ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកប
 ដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវការកើតនឹងការរលត់នៃ (ខន្ធ) ដ៏ប្រសើរ ជា
 ប្រាជ្ញាសម្រាប់ទំលុះទំលាយនូវកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់
 ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជាឆាថករណធម៌ ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានទីពឹង ក៏ជាបុគ្គល
 មិនមានទីពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានទីពឹង រមែង
 នៅជាទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆាថករណធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យ
 មានទីពឹង) ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជា
 បុគ្គលមានទីពឹង ក៏ជាបុគ្គល មិនមានទីពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទីពឹង រមែងនៅជាទុក្ខ ។

បឋមបណ្ណាល័យ ពិធីករណីត្តោ

ទិសយំមេ ភិក្ខុវេ នាថករណា ធម្មា ។ កតមេ
 ទិស ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ មេ ។
 សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ សីលវា វតាយំ
 ភិក្ខុ ទានិហោតុសំវាសំវិនា វិហាវតិ អាហារកោច-
 វសប្បន្នោ អណ្តបន្តេសុ វជ្ជេសុ កយទស្សវី
 សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេស្មតិ វេរាបិ និ ភិក្ខុ
 វត្ថុញំ អនុសាសិតញំ មហានិ មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ...
 ទវាបិ ភិក្ខុ វត្ថុញំ អនុសាសិតញំ មហានិ ។
 តស្ស វេរាទុកប្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុកប្បិតស្ស ទវាទុក-
 ប្បិតស្ស វុឌ្ឍិយវេ ទានិកម្មា តុសលេសុ ធម្មេសុ
 ទោ មហានិ អយម្យិ ធម្មា នាថករណា ។

បឋមបណ្ណសក នាថករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាថករណធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យមានទីពឹង)

នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ នាថករណធម៌ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាថេរវ័ក្ក តែង

សំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុ

ជាកណ្តាលក្តី... ពួកភិក្ខុថ្មីក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជា

បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម ភិក្ខុនេះ ជា

អ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសិវៈ បរិបូណ៌ ដោយភាពារ

នឹងគោចរ ជាអ្នកឃើញភ័យ ក្នុងគោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុ

ជាថេរវ័ក្កអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថ្មី

អនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ

តែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ខេលកនិបាតោ

បុន ចមរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។
 ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ពហុស្សុតោ វតាយំ ភិក្ខុ
 សុតិយោ សុតសន្តិបយោ យេ ទេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាន-
 កល្យាណា សាត្តំ សព្វារាជំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មបរិយំ អភិវទន្តិំ តដារូចាស្ស ធម្មា
 ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធាតា វេសា បរិនិតា មទ-
 សានុបេត្តិកា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធាតិ ថេរាថិ ទំ
 ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មព្វានិ មជ្ឈិមាថិ
 ភិក្ខុ... ទេវាថិ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មព្វានិ ។
 តស្ស ថេរាទុកម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បិតស្ស ទេវាទុ-
 កម្បិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកម្មំ តុសលេសុ ធម្មេសុ
 តោ បរិហានំ អយម្បិ ធម្មោ ចាថករណោ ។

ពុទ្ធនុប័ដិក ឥន្ទ្រនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សត ។ បេ ។ បាន
 ចាក់ធុះលុដោយទិដ្ឋិ ពួកភិក្ខុជាថេរៈ តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជា
 បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាកណ្តាលក្តី... ពួកភិក្ខុថ្មីក្តី
 តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិត
 ថា ឧហ្ម ⁺ ភិក្ខុនេះជាពហុស្សត ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវិចារៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ សន្សំនូវពុទ្ធវិចារៈដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា
 មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌មានសភាព
 ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចេះចាំច្រើន បានចាំទុក ចាំរត់មាត់ ចាំជាប់ក្នុងចិត្ត
 បានចាក់ធុះលុ ដោយទិដ្ឋិដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរៈ
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះ
 ហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ ជាតិករណវគ្គោ

បុន ចបបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវឌ្ឍោ កល្យា-
 ណមិត្តោ វតាយំ ភិក្ខុ កល្យាណសហាយោ
 កល្យាណសម្បវឌ្ឍតិ ថេរាបិ ធំ ភិក្ខុ វត្ថុតំ
 អនុសាសិតតំ មព្វានិ មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ . . . នវាបិ ភិក្ខុ
 វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មព្វានិ ។ នស្ស ថេរានុកប្បិតស្ស
 មជ្ឈិមានុកប្បិតស្ស នវានុកប្បិតស្ស វឌ្ឍិយេវ
 វាជិតត្វា កុសលេសុ ធម្មេសុ ហោ បរិហានិ
 អយប្បិ ធម្មោ វាជិតករណោ ។ បុន ចបបំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សុវតោ ហោតិ សោវចស្សករណាហិ
 ធម្មេហិ សច្ចាគតោ ឧហោ បទិត្តិណត្តាហិ

បឋមបណ្ណាសក ពាមិករណវិគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់
 ល្អ មានការងារចិត្ត ទៅតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ពួកភិក្ខុជាថេរវិគី
 តែងសំគាល់ប្តូរភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្នើ គួរប្រៀនប្រដៅ
 ពួកភិក្ខុជាកណ្តាលភិក្ខុ ... ពួកភិក្ខុថេរវិគី តែងសំគាល់ប្តូរភិក្ខុនោះ
 ថាជាបុគ្គលគួរស្នើ គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម ភិក្ខុនេះជាអ្នក
 មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានការងារចិត្ត ទៅតាមសំឡាញ់
 ល្អដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរវិគីអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុ
 ជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថេរវិគីអនុគ្រោះហើយ រមែងមាន
 សេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តី
 សាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅដោយ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រ
 ដៅដោយ ជាអ្នករត់ឆ័ន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយផ្ចិតផ្ចង់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានេ

អនុសាសនំ សុវចោ វតាយំ ភិក្ខុ សោវ-
 ចស្សកេរណោហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ទមោ
 បទិត្តិណាត្តាហំ អនុសាសនំន្តំ ថេរវចំ ធំ ភិក្ខុ
 វត្តំ អនុសាសិតំ មញ្ញន្តំ មជ្ឈិមាថំ ភិក្ខុ...
 ធរវចំ ភិក្ខុ វត្តំ អនុសាសិតំ មញ្ញន្តំ ។
 តស្ស ថេរវចុកម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បិតស្ស
 ធរវចុកម្បិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាដិតម្ហា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ ចរិហានំ អយម្បំ ធម្មោ នាម-
 កេរណោ ។ ទុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានំ
 តានំ សព្វេហ្មចារីនំ ឧត្តាវចានំ កីកេរណីយានំ
 តត្ថ ទិក្ខោ ហោតិ អនលសោ តត្រុចាយាយ
 វិមំសាយ សមន្តាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិទានុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្វិនិកាយ ទេសកនិទាន

ពួកភិក្ខុជាថេរវេទី តែងសិក្សាលំនាំភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរសី គួរ
 ប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាភណ្ណាលី... ពួកភិក្ខុបីក្តី តែងសិក្សាលំនាំ
 ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរសី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្មា ភិក្ខុ
 នេះជាអ្នកប្រដៅងាយ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រដៅងាយ
 ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយផ្អែកផ្អង់ដែរ ។
 កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរវេទីអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាភណ្ណាល
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុបីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើន
 ប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យ
 ឡើយ នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត អំពើណា ដ៏ខ្ពស់នឹងទាប ដែលពួកសព្វហ្មតារបុគ្គល
 ត្រូវស្រឡាត់ ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃ មិនខ្ជិល
 ច្រអូស ក្នុងអំពើនោះ ប្រកបដោយប្រាថ្នា ជាគ្រឿងពិចារណា
 ដោយទុបាយ ក្នុងអំពើនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែងបាន ។

បឋមបណ្ណាសកេ តាបិកណវិញ្ញា

យោ នំ តានំ សេត្រឃ្មាណវំនំ ទុច្ឆារ័ចានំ កីករណីយោ នំ
តត្ថ ធនេត្វា វតាយំ ភិក្ខុ អនលសោ តត្រទាយាយ
វិមំសាយ សមម្មាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិជា-
តុន្តំ ថេរាបិ នំ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតំ មញ្ញាន្តំ
មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ... នវាបិ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិ-
តំ មញ្ញាន្តំ ។ តស្ស ថេរានុកម្មិតស្ស មជ្ឈិមា-
កម្មិតស្ស នវានុកម្មិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចានិកម្មា
តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បរិហានំ អយម្មិ ធម្មោ តាថ-
ករណោ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ
បិយសុប្បិណ្ណាហោ អភិធម្មេ អភិវិលេយេ ទុច្ឆារប្បិមុដ្ឋោ

ធម្មបទសុត្តន្ត ភិក្ខុវគ្គ

ពួកភិក្ខុជាថេរក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀន
 ប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាតណ្ហាលក្តី... ពួកភិក្ខុប្តីក្តី តែងសំគាល់ភិក្ខុនោះ
 ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម អំពើណា
 ដ៏ខុសនឹងទាប ដែលពួកសុប្រាហ្មចារីបុគ្គល ទ្រុស្តរត្តិគា ហើយ
 ទើបធ្វើ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងអំពើនោះ
 ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងពិចារណាដោយទុក្ខយ ក្នុងអំពើនោះថា
 គួរធ្វើ គួរចាត់ចែងបានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរ
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាតណ្ហាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុប្តី
 អនុគ្រោះហើយ វែមន៍មានសេចក្តីចំរើន កើតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង
 ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានសេចក្តីពេញចិត្ត ចំពោះការពោលធម៌
 មានសេចក្តីរីករាយ ដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌ ក្នុងអភិវ័ន័យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ធម្មតោមោ វតាយំ ភិក្ខុ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ
 អភិវិជយេ ឧទ្ធករម្យាមុដោតិ ថេរាបិ នំ ភិក្ខុ
 វត្តំ អនុសាសិតំ មញ្ញំ មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ...
 នវាបិ ភិក្ខុ វត្តំ អនុសាសិតំ មញ្ញំ ។ តស្ស
 ថេរាទុកម្បតស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បតស្ស នវាទុក-
 ម្បតស្ស វុឡិយេវ មាដិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ បរិហានិ អយម្បិ ធម្មោ នាថករណោ ។ បុន
 ចបរិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ អកុសលានំ
 ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ
 ថាបវា ទទ្ធករម្យាមោ អនិក្ខត្តិកេ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ អារទ្ធវិយោ វតាយំ ភិក្ខុ វិហារតិ អកុ-
 សលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ
 ឧបសម្បទាយ ថាបវា ទទ្ធករម្យាមោ អនិក្ខត្តិកេ
 កុសលេសុ ធម្មេសុតិ ថេរាបិ នំ ភិក្ខុ វត្តំ
 អនុសាសិតំ មញ្ញំ មជ្ឈិមាបិ ភិក្ខុ ... នវាបិ
 ភិក្ខុ វត្តំ អនុសាសិតំ មញ្ញំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរិយាយ ទសកនិទាន

ពួកភិក្ខុជាថេរវគ្គី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាភណ្ឌាលក្ខី... ពួកភិក្ខុបីក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅដោយគិតថា ឧហ្មា ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញាធម៌ មានសេចក្តីពញ្ញាចិត្តចំពោះការពោលធម៌ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌ក្នុងអភិវិន័យដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុជាថេរវគ្គីអនុគ្រោះ ហើយ ដែលភិក្ខុជាភណ្ឌាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុបីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីបំរើន កើតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាធាបករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀតភិក្ខុ ជាអ្នកប្រាជ្ញាព្រាហ្មយាម ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ ញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ឱ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកម្លាំងសង្ហាតមាំ មិនដាក់ចុះនូវធុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាថេរវគ្គី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាភណ្ឌាលក្ខី... ពួកភិក្ខុបីក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្មា ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញាព្រាហ្មយាម ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ ទាំងញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ឱ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកម្លាំងសង្ហាតមាំ មិនដាក់ចុះនូវធុរៈក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយដែរ ។

បឋមបណ្ណាសកេ តាថកណេវិត្តោ

តស្ស បេរោនុកកម្មិតស្ស មជ្ឈិមាទុកកម្មិតស្ស នវាទុ-
 កកម្មិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តោ បរិហានិ អយម្មិ ធម្មោ នាថករណោ ។ បុន
 ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តិដ្ឋោ ហោតិ នីតិវិចារិ-
 វិចារិណ្ណាចាត សេនាសនតិលា នប្បច្ចយកេសជ្ឈបរិក្ខោរោ
 សន្តិដ្ឋោ វតាយេ ភិក្ខុ នីតិវិចារិវិចារិណ្ណាចាតសេនា-
 សនតិលា នប្បច្ចយកេសជ្ឈបរិក្ខោរោតិ បេរោមិ វិ
 ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មញ្ញំ មជ្ឈិមាថំ
 ភិក្ខុ ... នវាថំ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិ-
 តតំ មញ្ញំ ។ តស្ស បេរោនុកកម្មិតស្ស
 មជ្ឈិមាទុកកម្មិតស្ស នវាទុកកម្មិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ
 ចាដិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ តោ បរិហានិ
 អយម្មិ ធម្មោ នាថករណោ ។

បឋមបណ្ណាសក នាថករណវគ្គ

កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរៈអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាតណ្ហាល
អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុបីអនុគ្រោះហើយ វេទន៍មានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ
ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ
នេះឯង ជាថាថករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
អ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជ-
បរិក្ខារតាមមាន តាមបុរាណ ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ
ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាតណ្ហាលក្តី... ពួកភិក្ខុបី
ក្តី តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយ
គិតថា ឧហ៍⁺ ភិក្ខុនេះជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុជាថេរៈអនុ-
គ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាតណ្ហាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុបីអនុគ្រោះ
ហើយ វេទន៍មានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែ
ម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាថាថករណធម៌ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ចុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិមា ហោតិ បរមេន សតិ-
 នេបក្កេន សមម្ពាគតោ ចិរកតម្បិ ចិរកាសិតម្បិ
 សវិតា អនុស្សវិតា សតិមា វិតាយំ ភិក្ខុ បរ-
 មេន សតិនេបក្កេន សមម្ពាគតោ ចិរកតម្បិ
 ចិរកាសិតម្បិ សវិតា អនុស្សវិតាតំ ថេរាថំ ធំ
 ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មពាង្គំ មជ្ឈិមាថំ
 ភិក្ខុ... នវាថំ ភិក្ខុ វត្ថុតំ អនុសាសិតតំ មពាង្គំ ។
 តស្ស ថេរាទុកម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បិតស្ស
 នវាទុកម្បិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ពាដិកម្មំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ បរិហានំ អយម្បិ ធម្មោ នាថករណោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយ
 ស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ រលឹកតាម នូវអំពើ
 ដែលធ្លាប់ធ្វើមក យូរហើយផង នូវពាក្យដែលធ្លាប់និយាយមក យូរ
 ហើយផង ពួកភិក្ខុជាថេរភ័ក្តិ តែងសំគាល់ នូវភិក្ខុនោះ ថាជា
 បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាកណ្តាលភ័ក្តិ... ពួក
 ភិក្ខុថ្មីភ័ក្តិ តែងសំគាល់ នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀន
 ប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកប
 ដោយស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ទុត្តម ជាអ្នករលឹកឃើញ រលឹកតាមនូវអំពើ
 ដែលធ្លាប់ធ្វើមក យូរហើយផង នូវពាក្យដែលធ្លាប់និយាយមក យូរ
 ហើយផង បានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរអនុគ្រោះ
 ហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះហើយ
 រមែងមានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាឆាថករណធម៌ ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ តាថិកណវិញ្ញោ

បុន បបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បពាវា ហោតិ ឧទយត្តតាមិ-
 និយា បពាយ សមន្តាកតោ អរិយាយ និព្វេនិកាយ
 សម្មាទុក្ខត្តយតាមិនិយា បពាវា វតាយំ ភិក្ខុ
 ឧទយត្តតាមិនិយា បពាយ សមន្តាកតោ អរិយាយ
 និព្វេនិកាយ សម្មាទុក្ខត្តយតាមិនិយានិ វេរាបិ មិ
 ភិក្ខុ វត្ថំ អនុសាសិតំ មពាទិ មជ្ឈិមាបិ
 ភិក្ខុ... នវាបិ ភិក្ខុ វត្ថំ អនុសាសិតំ
 មពាទិ ។ តស្ស វេរាទុក្ខម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុក្ខម្បិ-
 តស្ស នវាទុក្ខម្បិតស្ស វុឡិយេវ ចានិកម្មា
 តុសលេសុ នម្មេសុ នោ បរិហានិ អយម្បិ
 នម្មោ ចាថករណោ ។ សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ
 ហា អនាថា ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ អនាថោ វិហារតិ ។

បឋមបណ្ណាសក តាវិករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកប
ដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងដឹងការកើតនឹងការរលត់ (ខន្ធ) ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ
ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយនូវកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខ
ដោយប្រពៃ ពួកភិក្ខុជាថេរវិក្ខុ តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី
គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាកណ្តាលក្តី... ពួកភិក្ខុថ្មីក្តី តែងសំគាល់នូវ
ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្ម
ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងដឹងការ
កើតនឹងការរលត់ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយនូវកិលេស
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ
ដែលភិក្ខុជាថេរវិក្ខុនោះអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ
ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះហើយ រមែងមានសេចក្តីចំរើន កើតប្រាកដ
ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ
នេះឯង ជានាថករណធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានទីពឹង កុំជាបុគ្គលមិនមានទីពឹងឡើយ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានទីពឹង រមែងនៅជាទុក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស យាថករណា ធម្មាតិ ។^(១)

[១៧] ទស យេមេ ភិក្ខុវេ អរិយវាសា

យេ អរិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា អាវសីស្សន្តិ

វា ។ កតមេ ទស ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

បញ្ចម្ពិវិប្បហំនោ ហោតិ ធម្មម្ពសមន្តាគតោ

ឯការក្ខោ ចតុរាថស្សេនោ បទុណាប្ប-

ធ្វេកសទ្ធា សមយេសដ្ឋេសនោ អនាវិល-

សន្តប្បេ បស្សន្ធកាយសម្ព័រោ សុវិមុត្តចិត្តោ

សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស

អរិយវាសា យេ អរិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា

អាវសីស្សន្តិ វាតិ ។

[២០] ឯតំ សមយំ ភកវា ក្សត្រុសុ

វិហារតិ កម្មាសធម្មំ នាម ក្សត្រំ ជិតមោ ។

---

១ ម. ឥតោ បរំ ឥទមហេប រាវវា អន្តមនា តេ ភិក្ខុ រាគវតោ វាសិទំ អភិទន្តន្តិ
បាហិ ទីស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាថករណធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យមានទីពឹង)
មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវាសៈ (ធម៌ជាគ្រឿងអប់រំដ៏
ប្រសើរ) នេះ មាន ១០ យ៉ាង ដែលពួកព្រះអរិយៈបានអប់រំហើយក្តី
កំពុងអប់រំក្តី នឹងអប់រំក្តី ។ អរិយវាសៈទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ បានលះបង់ទូរអង្គ ៥ ប្រកប
ដោយអង្គ ៦ មានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ មានធម៌ជាបង្អែក ៤ បាន
បន្ទាបនឹងទូរចេកសច្ចៈ (សច្ចៈដែលតវិយប្រកាន់ប្លែកៗ គ្នា) បានលះ
ចង់នូវការវិស្វនិរក ជ្រះស្រឡះ ហើយ មានការគ្រិះរិះ មិនកករលាក់ មាន
កាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះ ហើយមានប្រាជ្ញា
ដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវាសៈ
១០យ៉ាងនេះឯង ដែលពួកព្រះអរិយៈ បានអប់រំហើយក្តី កំពុងអប់រំក្តី
នឹងអប់រំក្តី ។

[២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
និគម ឈ្មោះកម្មាសធម្មៈ របស់ពួកជនអ្នកវ័នករ ជិតវ័នករ ។

បឋមបណ្ណសកេ តាវិករណវិញ្ញោ

តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ មេ ។
 ភគវា ឯតទដោច ទសយំមេ ភិក្ខុវេ អរិយវាសា
 យេ អរិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា អាវសីស្សន្តិ
 វា ។ កតមេ ទស ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋ-
 វិប្បហីនោ ហោតិ ធិដ្ឋន្តសមន្តាគតោ ឯការក្លោ
 ចតុរាបស្សនោ បទុណ្ណប្បច្ចេកសន្ធា សមវយស-
 ដ្ឋេសនោ អនាវិលសន្តប្បោ បស្សន្តិកាយសម្ពាហ
 សុវិមុត្តនតោ សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋវិប្បហីនោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ កាមច្ឆន្តោ បហីនោ ហោតិ ព្យាទានោ
 បហីនោ ហោតិ បីនមិទ្ធិ បហីនំ ហោតិ ឱទ្ធច្ចក្ក-
 ក្កន្ធិ បហីនំ ហោតិ វិចិត្តិន្ទា បហីនោ ហោតិ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋវិប្បហីនោ ហោតិ ។

ធម្មបទល្អាសក នាមិកលោកិញ

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមក ។ បេ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវាសៈ

នេះមាន ១០ យ៉ាង ដែលពួកព្រះអរិយៈ បានអប់រំហើយក្តី កំពុងអប់រំ

ក្តី និងអប់រំក្តី ។ អរិយវាសៈ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៦

មានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ មានធម៌ជាបដ្ឋក ៤ បានបន្ទាបបង់នូវបច្ចេក-

សច្ចៈ បានលះបង់នូវការវិស្វនិរក ជ្រះស្រឡះហើយ មានការត្រិះរិះមិន

កករលក មានកាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ

មានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះ ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

បានលះបង់អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

បានលះកាមច្ចន្តៈ បានលះ ព្យាបាទ បានលះ ប៊ីនមិទ្ធៈ បានលះ ទុច្ចចកក្កច្ចៈ

បានលះ វិចិកិចា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះ អង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មន្តសមណ្ឌកតោ
 ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចក្កនា រូបំ ទិស្វា
 នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ
 វិហារតិ សតោ សម្បជានោ សោតេន សន្តិ
 សុត្វា ។ បេ ។ យានេន កន្ធិ យាយិត្វា
 ជីវ្ហយេ រសំ សាយិត្វា កាយេន ដោដ្ឋតំ ធុសិត្វា
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ នេវ សុមនោ ហោតិ ន
 ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហារតិ សតោ សម្បជានោ ។
 ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មន្តសមណ្ឌកតោ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការក្ខោ ហោតិ ។ ឥធម
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារក្ខេន ចេតសា សមណ្ឌកតោ
 ហោតិ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការក្ខោ
 ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុរាបស្សនោ
 ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្ព័យេ កំ
 បដិសេវតិ សម្ព័យេ កំ អធិវាសេតិ សម្ព័យេ កំ
 បរិវេជ្ជតិ សម្ព័យេ កំ វិទោទេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឃើញរូបដោយភ្នែកហើយ
 មិនសោមនស្ស មិនទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រងើយ មានស្មារតី
 ដឹងខ្លួនគ្រប់ឥរិយាបថទាំង ៤ បានឮសំឡេងដោយត្រចៀក ។ បេ ។
 បានផ្សំនិរន្តរ៍ដោយច្រមុះ បានដេញកំរសដោយអណ្តាត បានប៉ះផ្សព្វ
 ដោយកាយ បានដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ មិនសោមនស្ស មិន
 ទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រងើយ មានស្មារតី ដឹងខ្លួនគ្រប់ឥរិយា-
 បថទាំង ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងរក្សាចិត្តតែមួយ តើដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
 ចិត្ត ដែលមានស្មារតីថែរក្សា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងរក្សា
 ចិត្តតែមួយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌ជាបង្អែក
 ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ពិចារណាហើយ ទើបសេពនូវរូបសដែលគួរសេព ពិចារណាហើយទើប
 អត់សន្តត់នូវរូបសដែលគួរអត់សន្តត់ ពិចារណាហើយ ទើបរៀននូវរូបស
 ដែលគួររៀន ពិចារណាហើយ ទើបបន្ទាបនូវរូបសដែលគួរបន្ទាបន្តិច ។

បឋមបណ្ណសកេ តាមិករណវគ្គោ

ឃី ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ចតុរាបស្សនោ ហោតិ ។
 កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ បនុណ្ណប្បច្ចេកសទ្ធា
 ហោតិ ។ ឥន កិក្ខុវេ កិក្ខុខោ យានិ តានិ
 បុថុស្សមណាព្រាហ្មណានិ បុថុប្បច្ចេកសទ្ធានិ
 សេយ្យដីទំ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ
 លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អនន្តវា
 លោកោតិ វា វំ ជីវំ វំ សវ័ន្តិ វា អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សវ័ន្តិ
 វា ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា ហោតិ ច ន ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា សញ្ញានិ តានិ ទុណ្ណានិ
 ហោន្តិ បនុណ្ណានិ ចត្តានិ វន្តានិ មុត្តានិ
 បហីនានិ បដិនិស្សដ្ឋានិ ។ ឃី ខោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ បនុណ្ណប្បច្ចេកសទ្ធា ហោតិ ។ កថញ្ច
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ សមវេសជ្ជេសខោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណសិក្ខា តាមិកបណ្ណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌ជាបរិវេណ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុបានបន្ទាបនូវបច្ចេកសច្ចៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បច្ចេកសច្ចៈ ជាច្រើនណា របស់សមណៈនឹងត្រាហ្មណ៍
 ជាច្រើន គឺការប្រកាន់ថា លោកទៀងដូច្នោះខ្លះ លោកមិនទៀងដូច្នោះ
 ខ្លះ លោកមានទីបំផុតដូច្នោះខ្លះ លោកមិនមានទីបំផុតដូច្នោះខ្លះ ជីវិត
 នោះ គឺសរីរៈនោះ ដូច្នោះខ្លះ ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃដូច្នោះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតដូច្នោះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតដូច្នោះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានដូច្នោះខ្លះ សត្វស្លាប់ទៅកើត
 ទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដូច្នោះខ្លះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 បានបន្ទាបនូវ បោះបង់ លះបង់ ខ្ចាក់ចោល លែងចោល លះ លែង
 លះស្រឡះ នូវបច្ចេកសច្ចៈជាច្រើនទាំងអស់នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបានបន្ទាបនូវបច្ចេកសច្ចៈយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុបានលះបង់ នូវការស្វែងរកជ្រះស្រឡះហើយ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥ ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ កាមេសនា បហីនោ ហោតិ ភវេ-
 សនា បហីនោ ហោតិ ព្រហ្មចរិយេសនា បដិច្ចស្សន្ទា ។
 ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមវយសដ្ឋេសនោ ហោតិ ។
 កថព្ភា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនាវិលសង្កប្បោ ហោតិ ។
 ឥ ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ កាមសង្កប្បោ បហីនោ ហោតិ
 ព្យាទានសង្កប្បោ បហីនោ ហោតិ វិហីសាសង្កប្បោ
 បហីនោ ហោតិ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនា-
 វិលសង្កប្បោ ហោតិ ។ កថព្ភា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បស្សន្តិកាយសម្មារោ ហោតិ ។ ឥ ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេ
 សោមនស្សនោមនស្សានំ អត្តង្គមា អទុក្ខបស្សទំ ឧបេ-
 ក្ខាសតិហិស្សន្តិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។
 ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បស្សន្តិកាយសម្មារោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឆៃនិកាយ ទសកនិដាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ការវេស្សន៍
 រកកាម លះបង់ការវេស្សន៍រកភព មានការវេស្សន៍រកនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះបង់
 ការវេស្សន៍រក ជ្រះស្រឡះហើយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះ មិនភក្តាល្អក៏ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុង
 កាម បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងការព្យាបាទ បានលះបង់សេចក្តី
 ត្រិះរិះ ក្នុងការបៀតបៀន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះ មិនភក្តាល្អក៏ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានកាយសង្ខារ ស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះលះបង់សុខផង ព្រោះលះ
 បង់ទុក្ខផង ព្រោះអស់ទៅ នៃសោមនស្សនឹងទោមនស្ស ក្នុងកាល
 មុន ក៏បានសម្រេចនូវចក្ខុវិស្វកម្ម មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ
 មានតែសតិ ដ៏បរិសុទ្ធ កើតអំពីឧបេក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមានកាយសង្ខារ ស្ងប់រម្ងាប់ យ៉ាងនេះ ឯង ។

បឋមបណ្ណសកេ តាបិករណវគ្គោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវិមុត្តចិន្តោ ហោតិ ។ ឥធិ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ រកា ចិន្តវិមុត្តំ ហោតិ នោសា ចិន្តំ

វិមុត្តំ ហោតិ មោហា ចិន្តវិមុត្តំ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សុវិមុត្តចិន្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

រកា មេ បហំនោ ឧច្ឆិទ្ធម្មលោ តាលាវត្ថុកតោ

អនុប្បាធិធម្មោតិ បដាធាតិ

នោសោ មេ បហំនោ ។ មេ មោហា មេ បហំនោ

ឧច្ឆិទ្ធម្មលោ តាលាវត្ថុកតោ អនុប្បាធិធម្មោតិ អយតិ

អនុប្បាធិធម្មោតិ បដាធាតិ ។ ឯវំ ខោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវិមុត្តប្បញ្ញោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាល័យ ធាបិករណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តផុតស្រឡះចាករាគៈ
 មានចិត្តផុតស្រឡះ ចាកទោសៈ មានចិត្តផុតស្រឡះ ចាកមោហៈ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះដឹងច្បាស់
 ថា អាត្មាអញបានលះបង់រាគៈហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ហើយ
 ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូចជា រន្ទាតកំបុតចុង ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជា
 សភាពមិនមានការកើតឡើង តទៅទៀតជាធម្មតា ដឹងច្បាស់ថា អាត្មា
 អញបានលះ បង់ទោសៈហើយ ។ បេ ។ អាត្មាអញ បានលះបង់
 មោហៈហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូច
 ជា រន្ទាតកំបុតចុង បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាពមិនមាន
 ការកើតឡើង តទៅទៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះ ហើយ យ៉ាងនេះ ឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ អត្ថតមទ្ធានំ អរិយា
អរិយវាសេ អារសីសុ សុខេ តេ ឥមេ វ
ទស អរិយវាសេ អារសីសុ យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ
អនាគតមទ្ធានំ អរិយា អរិយវាសេ អារសីសុ
សុខេ តេ ឥមេ វ ទស អរិយវាសេ អារសីសុ
យេ ហំ កេចិ ភិក្ខុវេ ឯតវហំ អរិយា អរិយវាសេ
អារសនិ សុខេ តេ ឥមេ វ ទស អរិយវាសេ
អារសនិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស អរិយវាសា យេ
អរិយា អារសីសុ វ អារសនិ វ អារសីសុ វ ភតិ ។

ពាទិកណវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

សេនាសនា ច អម្ពា ច^(១) សំយោជនជំលេន ច

អប្បមាទោ អាហុនេយ្យេ ទ្វេ នាថា ទ្វេវសេន តានិ^(២) ។

១ ទ. ម. អង្គានំ ។ ២ ទ. ម. អរិយវាសេន ពានំ ។ ម. អរិយវាសា ពានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ បានអោយនៅក្នុងអរិយវាសៈ
 ក្នុងកាលដែលកន្លងហើយ ពួកអរិយៈទាំងអស់នោះ បានអោយនៅ
 ក្នុងអរិយវាសៈទាំង ១០ យ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈ
 ណាមួយ នឹងអោយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈ ក្នុងកាលដែលមិនទាន់មក
 ដល់ ពួកអរិយៈទាំងអស់នោះ នឹងអោយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈទាំង
 ១០ យ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ កំពុង
 អោយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ពួកអរិយៈទាំងអស់
 នោះអោយនៅ ក្នុងអរិយវាសៈទាំង ១០ នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អរិយវាសៈទាំង ១០ នេះឯង ដែលពួកអរិយៈ បានអប់រំហើយក្នុង
 កំពុងអប់រំក្តី និងអប់រំក្តី ។

ចប់ នាថវរណវគ្គទី២ ។

ឧទាននៃនាថវរណវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីសេនាសនៈ ១   អំពីអង្គ ១   អំពីសំយោជនៈ ១
- អំពីថេរតាវ័លៈ ១   អំពីអប្បមាទ ១   អំពីភាហុនេយ្យ ១
- អំពីនាថវរណធម៌មានពីរៈលើកអំពីអរិយវាសៈមានពីរលើក ។

មហានិទ្ទេស

(២០) សីហោភិក្ខុវេ បិករាជា សាយណ្ណសមយំ
 អាសយា និក្ខមតិ អាសយា និក្ខមិត្តា វិជម្ពតិ
 វិជម្ពិត្តា សមន្តា ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេតិ សមន្តា
 ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេត្តា តិក្ខុត្តំ សីហនាមំ ននតិ
 តិក្ខុត្តំ សីហនាមំ ននិត្តា តោចរាយ បត្តមតិ ។ តិ
 កិស្ស ហេតុ ។ មាហិ ខុទ្ទកេ ចាលោ វិសមគតេ
 សដ្ឋាដំ អាចារេសីន្តិ^(១) ។ សីហោតិ ខោ
 ភិក្ខុវេ តថាគតស្សេតំ អធិវចនំ អហារោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ។ យំ ខោ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បរិសាយ
 ធម្មំ ទេសេតិ វេទមស្ស ហោតិ សីហនាទស្សី ។
 ទសយំមាមិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលានិ
 យេហិ ពលេហិ សមន្តាគតោ តថាគតោ អាស-
 កណ្ណានំ បដិជានាតិ បរិសាសុ សីហនាមំ ននតិ
 ព្រហ្មចត្តិ បរិត្តតិ ។ កតហានំ ទស ។

---

១ ម. អាចារេសីន្តិ ។

មហានិក្ខ ទី ៣

[២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ សត្វសីហា
 ជាស្តេចម្រឹគ ចេញពីលំនៅ លុះចេញពីលំនៅហើយ ក៏មិតពត់ខ្លួន
 លុះមិតពត់ខ្លួនចេញហើយ ក៏ក្រឡេកមៀងមើលទិសទាំង៤ ជុំវិញ លុះ
 ក្រឡេកមៀងមើលទិស ទាំង៤ ជុំវិញហើយ ក៏បន្ទីសីហនាទ ៣ ដង
 លុះបន្ទីសីហនាទ ៣ ដងហើយ ទើបចេញទៅរកចំណី ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា សត្វសីហាគិតថា ពាក្យអញ
 កុំធ្វើពួកសត្វតូចៗ ដែលដើរទៅរកស៊ីក្នុងទីក្រហេងក្រហូងឲ្យស្ងប់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សីហានេះ ជាឈ្មោះរបស់ព្រះតថាគត
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតសំដែងធម៌ដល់
 បរិស័ទ ដោយហេតុណា នេះជាសីហនាទ របស់ព្រះតថាគតនោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពល របស់ព្រះតថាគតនេះមាន ១០
 ប្រការគឺព្រះតថាគត ប្រកបដោយពលៈទាំងឡាយហើយ ទើបផ្តេង្រូង
 ហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ (ចក្រ
 ដ៏ប្រសើរ) ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ តថាគតពល១០ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥន ភិក្ខុវេ តថាគតោ ហំ នព្វ ហំ នតោ
 អដ្ឋានព្វ អដ្ឋានតោ យថាភ្នំ បដាណតិ ។
 យម្បី ភិក្ខុវេ តថាគតោ ហំ នព្វ ហំ នតោ
 អដ្ឋានព្វ អដ្ឋានតោ យថាភ្នំ បដាណតិ ឥនម្បី
 ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ យំ
 ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិដាណតិ
 បរិសាសុ សីហនានំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។
 ចុន ចបំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អតីតានាគតប្ប-
 ច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ហំ នសោ ហេតុសោ
 វិចារកំ យថាភ្នំ បដាណតិ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទា-
 នានំ ហំ នសោ ហេតុសោ វិចារកំ យថាភ្នំ បដាណតិ
 ឥនម្បី ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតក្នុងលោកនេះ រមែងជ្រាបច្បាស់នូវ
 ហេតុតាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់នូវអំពើមិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែន
 ជាហេតុផល ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រង
 ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុ តាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់នូវ
 អំពើ មិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែនជាហេតុផល ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពលរបស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីត អនាគត និង
 បច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គ្រងដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីត អនាគត
 និងបច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត

បឋមបណ្ណាសកេ មហាវិញ្ញា

យំ ពលំ អាភម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាតាតំ បរិសាស្ស សីហនានំ ននតំ ព្រហ្មចក្កំ
 បរិត្តតំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សព្វត្ថតាមិនំ
 បដិបទំ យថាក្ខតំ បដាតាតំ ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ សព្វត្ថតាមិនំ បដិបទំ យថាក្ខតំ បដាតាតំ
 ឥទម្បំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតំ
 យំ ពលំ អាភម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាតាតំ បរិសាស្ស សីហនានំ ននតំ ព្រហ្ម-
 ចក្កំ បរិត្តតំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អនេកជាតុំ បាណជាតុំ^(១) លោកំ យថាក្ខតំ
 បដាតាតំ ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេក-
 ជាតុំ បាណជាតុំ លោកំ យថាក្ខតំ បដាតាតំ ឥទម្បំ
 ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតំ យំ ពលំ
 អាភម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិជាតាតំ
 បរិសាស្ស សីហនានំ ននតំ ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតំ ។

---

១ ខ. ម. អនេកជាតុំ បាណជាតុំ ។

បឋមបណ្ណសាគរ មហានិទ្ទ

ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេង្នូរវេហតុដ៏ប្រសើរ បន្ទី
សីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទី
ទាំងពួង ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែល
ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទីទាំងពួង ដោយសេចក្ដី
ជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត
ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេង្នូរវេហតុ ដ៏ប្រសើរ
បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវលោក ដែលមាន
ធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវលោកដែល
មានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ
ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេង្នូរវេហតុដ៏ប្រសើរ បន្ទី
សីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាទិកាយស្ស ទសកទិវាតោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សត្តានំ នាណា-
 ធិម្មត្តិកតំ យថាភូតំ បដានាតិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ សត្តានំ នាណាធិម្មត្តិកតំ យថាភូតំ
 បដានាតិ ឥទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ
 ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិដានាតិ បរិសាស្ស សីហនានំ ននតិ ព្រហ្ម-
 ចក្កំ បរិវ្រត្តិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ
 យថាភូតំ បដានាតិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ
 យថាភូតំ បដានាតិ ឥទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 តថាគតាលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម
 តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិដានាតិ បរិសាស្ស
 សីហនានំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវ្រត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពោធិយ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវអធ្យាស្រ័យ
 ផ្សេងៗគ្នា របស់ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវអធ្យាស្រ័យផ្សេងៗគ្នា របស់
 ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគត-
 ពលរបស់ព្រះតថាគត ព្រោះព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្តេង
 នូវវេហតុដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវ
 ឥន្ទ្រិយក្បឿវក្លា នឹងទន់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវ
 ឥន្ទ្រិយក្បឿវក្លា នឹងទន់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្តេងនូវវេហតុ ដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

បឋមបញ្ញាសកេ មហារត្តោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ ឈានវិមោក្ខសមាជិ-
 សមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ វេណិនំ វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ
 បជាធាតំ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 ឈានវិមោក្ខសមាជិសមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ វេណិនំ
 វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ បជាធាតំ ឥធម្មិ ភិក្ខុវេ
 តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិជាធាតំ
 បរិសាស្ស សីហនានំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បរិវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ សេយ្យដីទំ
 ឯកម្បិ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្ស្របិ ជាតិយោ
 ចតុស្ស្របិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ
 ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តិសម្បិ ជាតិយោ
 ចត្តាឡីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ចាសម្បិ ជាតិយោ
 ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ
 អនេកេបិ សំវដ្តកាប្ប អនេកេបិ វិវដ្តកាប្ប

បឋមបណ្ណាល័យ មហាវិថី

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តី
 សៅហ្មងផ្លូវផង នឹងការចេញចាកឈាន វិហាក្ខុ សហាធិ នឹងសហាបត្តិ
 ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ផ្លូវផង នឹងការចេញចាកឈាន វិហាក្ខុ
 សហាធិ នឹងសហាបត្តិ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថា-
 គតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្តោតនូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ
 ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្រះតថាគត រលឹកឃើញជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ
 ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ
 ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១.០០០ ជាតិខ្លះ ១០.០០០
 ជាតិខ្លះ រលឹកឃើញបាន ច្រើន សំដ្តកប្បខ្លះ ច្រើន វិវដ្តកប្បខ្លះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អនេកេ បិ សំវន្តវិដ្ឋកោប្ប អមុត្រាសី ឃំវិណាមោ
 ឃំវិកោត្តោ ឃំវិវណ្ណោ ឃំវិមាហារោ ឃំវិសុខទុក្ខប្បដិ-
 សំវេទី ឃំវិមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ
 ទុទទាទី តត្រាទាសី ឃំវិណាមោ ឃំវិកោត្តោ
 ឃំវិវណ្ណោ ឃំវិមាហារោ ឃំវិសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី
 ឃំវិមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥន្ទ្របបន្នោតិ ។
 ឥតិ សាការិ សុខុទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាវតិ ។ យឃ្និ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេកវិ-
 ហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវតិ សេយ្យដំទំ ឯកម្មិ
 ជាតិ ម្លេចិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការិ
 សុខុទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវតិ
 ឥន្ទម្មិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណាទំ
 បដិជាតាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ ធុទតិ

សុត្តន្តបិដក សុត្តន្តនិកាយ ទសកវិថាត

ប្រើសំវត្ថុវិដ្តកប្បខ្លះថា ក្នុងភពឯណោះ អាត្មាអញមានឈ្មោះយ៉ាង
 នេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បូរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណោះ អាត្មាអញ
 នោះ ច្បុតចាកអត្តភាពនោះហើយ បានទៅកើត ក្នុងភពឯណោះ
 ដែលទៅកើត ក្នុងភពនោះទៀត អាត្មាអញ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ
 មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បូរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ
 នោះ ច្បុតចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបមកកើត ក្នុងភពនេះ ។
 ព្រះតថាគតរលឹកឃើញជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យ ក្នុងកាលមុន
 ជាអនេកជាតិព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុទ្ទេសយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត រលឹកឃើញជាតិ ដែលបាន
 នៅអាស្រ័យក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ លេ ។
 រលឹកឃើញជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ
 ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុទ្ទេសយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះព្រះតថាគត អាស្រ័យ
 នឹងពលៈ ហើយផ្ដើមផ្សារហេតុ ដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ

បឋមបណ្ណាសកេ មហានិទ្ទេ

ព្រហ្មចក្កំ បរិក្កេតំ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធិន អតីត្តន្តបារិសុកេន សុត្ត
 បស្សតិ ចរិមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ ហិរេ បណីតេ
 សុវណ្ណោ ទិព្វណ្ណោ សុគតេ ទុក្ខតេ យថាគម្មបគេ
 សុត្តេ បណាណតិ ឥមេ វេន កោន្តោ សត្តា
 កាយទុច្ចរិតេន សមម្ពាគតា វិចិទុច្ចរិតេន សមម្ពា-
 គតា មរោទុច្ចរិតេន សមម្ពាគតា អរិយានំ ឧបវា-
 ទិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា តេ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតំ វិចិហតំ
 ជរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន កោន្តោ សត្តា កាយ-
 សុចរិតេន សមម្ពាគតា វិចិសុចរិតេន សមម្ពាគតា
 មរោសុចរិតេន សមម្ពាគតា អរិយានំ អន្ធបវាទិកា
 សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា តេ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មរណា សុគតំ សត្តំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្រះតថាគតមានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់
 មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវពួកសត្វដែលកំពុងច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វ
 ថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរ
 អាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ មានគតិអាក្រក់ខ្លះ ជ្រាបច្បាស់នូវ
 ពួកសត្វ ដែលអន្តោលទៅ តាមកម្មថា អើហ្ន៎ សត្វអម្បាលនេះ ដែល
 ជាអ្នកប្រកប ដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកប ដោយវិបិទុច្ចរិត ប្រកប
 ដោយមនោទុច្ចរិត តិះដៀលពួកអរិយៈ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់
 កម្មជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
 ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក អើហ្ន៎ ចំណែក
 ខាងសត្វទាំងនេះ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកប
 ដោយវិបិសុចរិត ប្រកប ដោយមនោសុចរិត មិនតិះដៀលពួក
 អរិយៈ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ប្រកាន់កម្មជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែក
 ឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសុគតិសួគ៌ទៅលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមកាយស្ស ខេណនិបាតោ

វតី ជំព្វន ចក្កនា វិស្សោន អតិក្កន្តមា-
 នុសកេន សត្ត បស្សតី ចរមាដេ ឧបបដ្ឋមាដេ
 ហីដេ បណីតេ សុវណ្ណោ ធុត្វណ្ណោ សុគតេ ធុត្តតេ
 យថាភម្មបកេ សត្ត បជាណតិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ ជំព្វន ចក្កនា វិស្សោន អតិក្កន្ត-
 មាទុសកេន ។ បេ ។ យថាភម្មបកេ សត្ត
 បជាណតិ វេទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលំ
 ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាណតិ បរិសាស្ស សីហនាទំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បរិក្កតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អាសកនំ ខយា អនាសរំ ចេតោវិមុត្តិ ពណាវិមុត្តិ ជំដ្ឋេ
 ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខិតត្វា ឧបសម្មវ្វេ វិហារតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិទាន

ព្រះតថាគតមានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា
 ឃើញនូវវត្ថុកសត្វ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់
 មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ជ្រាប
 ច្បាស់នូវវត្ថុកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រងដែលព្រះតថាគត មានទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងហួសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ជ្រាបច្បាស់នូវវត្ថុ
 កសត្វ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថា-
 គតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈហើយ
 ផ្តើមនូវវេហតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត
 ព្រះតថាគត បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអាសវៈអាសវៈទាំងឡាយ
 ដោយប្រាថ្នា ដ៏ប្រសើរ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិទ្យា

យម្បំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អាសវាធំ ខយា អនាសរំ
 បេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចំកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ វេទម្បំ ភិក្ខុវេ
 តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណាធំ បដិដាណតំ
 បរិសាស្ស សីហនាធំ ធនតំ ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។
 វេមាធំ ខោ ភិក្ខុវេ ទិស តថាគតស្ស
 តថាគតពលាធំ យេហិ ពលេហិ សមន្តាគតោ
 តថាគតោ អាសកណ្ណាធំ បដិដាណតំ បរិសាស្ស
 សីហនាធំ ធនតំ ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។

[២២] អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ

យេន កតវា តេធុបស្ស័មិ ឧបសម្បមិត្វា
 កតវំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិទិ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 សម្រេចខ្លួនវេលាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
 ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះ
 តថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយផ្ដេជ្ញានូវហេតុ
 ដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល ១០ ប្រការ
 របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគត ប្រកបដោយពលៈទាំងឡាយ
 ហើយផ្ដេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ទីសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

(២២) គ្រានោះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្ហាយបន្តិញព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិយស្ស ទេសកមិបាតោ

ឯកមន្តំ និសន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ កកវា ឯតទកោច
 យេ តេ អានន្ត ធម្មា តេសំ តេសំ អនិមត្តិមនានំ
 អភិណ្ណា សុត្តិការិយាយ សំវត្តន្តំ វិសារាណោ អហំ
 អានន្ត តត្ថ បដិជាបាមិ តេសំ តេសំ តថា
 តថា ធម្មំ ទេសេតុំ យថា យថា បដិបន្នោ
 សន្តំ វា អត្ថតិ ញស្សតិ អសន្តំ វា នត្ថតិ
 ញស្សតិ ហំនំ វា ហំនន្តំ ញស្សតិ បណីតិ
 វា បណីតន្តំ ញស្សតិ សទ្កតំ វា សទ្កតន្តំ
 ញស្សតិ អនុតំ វា អនុតន្តំ ញស្សតិ យថា យថា
 វា បនតិ ញាតយ្យំ វា ទដ្ឋយ្យំ^(១) វា សុត្តិកតយ្យំ^(២)
 វា តថា តថា ញស្សតិ វា ទត្តតិ វា
 សុត្តិការិស្សតិ វាតិ ហំនមេតិ វិជ្ជតិ ។

---

១ ឱ. ម. ញាតេយ្យំ វា ទំដ្ឋេយ្យំ វា ។ ២ ម. សុត្តិកេយ្យំ វា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ ភិកាយ ទសកនិបាត

លុះព្រះអានន្តជ័មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់អានន្ត ធម៌ទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអធិមុត្តិបទ^(១) ទាំងឡាយនោះៗ ដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ទុត្តម ម្ចាស់អានន្ត តថាគតជាអ្នកក្លៀវក្លា ដឹងច្បាស់ ក្នុងអធិមុត្តិ-
 បទនោះៗ អាចសំដែងធម៌ដល់ពួកសត្វនោះៗ តាមដែលអ្នកប្រតិបត្តិ
 ហើយនឹងដឹងរបស់ដែលមានថា មាន ក្តី ដឹងរបស់ដែលមិនមាន ថាមិន
 មាន ក្តី ដឹងរបស់ថា កតាបថា ថា កតាប ក្តី ដឹងរបស់ទុត្តម
 ថា ទុត្តម ក្តី ដឹងរបស់ដែលមានរបស់ដទៃប្រសើរជាងថា មានរបស់
 ដទៃប្រសើរជាងក្តី ដឹងរបស់ដែលមិនមានរបស់ដទៃប្រសើរជាងថា មិន
 មានរបស់ដទៃប្រសើរជាងក្តី ម្យ៉ាងទៀត របស់នោះ ដែលបុគ្គលត្រូវ
 ដឹង ឬ ត្រូវឃើញ ឬ ក៏ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយហេតុណាៗ នឹង
 ដឹង ឬ នឹងឃើញ ឬ ក៏នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយហេតុនោះៗ
 ហេតុនេះ រមែងមានជាធម្មតា ។ ម្ចាស់អានន្ត បណ្តាសេចក្តីដឹង
 ទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងតាមពិត ក្នុងធម៌នោះៗណាមួយ សេចក្តីដឹង
 តាមពិតនេះ ឈ្មោះថា មិនមានសេចក្តីដឹងដទៃ ប្រសើរជាង ។

---

១ - ធម៌ ពី ខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ តំណសំដៅដល់ទិដ្ឋិ (អន្តិកថា) ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញាណ

ឯតនា នុត្តរិយំ អា ន នុ ញាណានំ យ ទិ ទំ តត្ថ តត្ថ
 យ ថា ភ្នត ញាណំ ។ ឯតន្ត ពាហំ អា ន នុ
 ញាណា អញ្ញំ ញាណំ ទុត្តរិណំ វា បណីតត្ថំ វា
 នត្តិ វា វា ។ ទិស យេ មា នំ អា ន នុ តថា ភត តស្ស
 តថា ភត ពលានំ យេ ហំ ពលេ ហំ សម ជ្ជា ភតោ តថា -
 ភតោ អា ស ភណ្ណានំ បដិជា ជាតិ បរិសា ស្ស សីហា នា ទំ
 នទតិ ព្រហ្ម ចក្កំ បរិវត្តតិ ។ កត មា នំ ទិស ។
 ឥ ជា ន នុ តថា ភតោ ហំ ន ញូ ហំ ន តោ អដ្ឋា ន ញូ
 អដ្ឋា ន តោ យ ថា ភ្នតំ បដា ជាតិ ។ យ ម្យា ន នុ
 តថា ភតោ ហំ ន ញូ ហំ ន តោ អដ្ឋា ន ញូ អដ្ឋា ន តោ
 យ ថា ភ្នតំ បដា ជាតិ ។ ឥ ទ ម្យា ន នុ តថា ភត តស្ស
 តថា ភត ពលំ ហោតិ យំ ពលំ អា កម្ម
 តថា ភតោ អា ស ភណ្ណានំ បដិជា ជាតិ បរិសា ស្ស
 សីហា នា ទំ នទតិ ព្រហ្ម ចក្កំ បរិវត្តតិ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត តថាគតសំដែងថា ញាណដទៃលើសលុប
 ឬ ថ្ងៃថ្នាំជាងញាណនេះ មិនមានទេ ។ ម្នាល អានន្ទ តថា-
 គតពល របស់ព្រះតថាគតនេះ មាន ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះតថាគត
 ប្រកបដោយពលៈទាំងឡាយ ហើយទើបប្តេជ្ញានូវហេតុ ដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រទៀបប្រព្រឹត្តទៅ ។
 ចុះ តថាគតពល ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល អានន្ទ
 ព្រះតថាគត ក្នុងលោកនេះ ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុ តាមហេតុផល
 ជ្រាបច្បាស់នូវអំពើ មិនមែនជាហេតុ តាមអំពើ មិនមែនជាហេតុផល
 ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវហេតុ តាមហេតុផល ជ្រាបច្បាស់នូវអំពើ ដែលមិន
 មែនជាហេតុ តាមអំពើ ដែលមិនមែនជាហេតុផល ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថា-
 គត ព្រោះ ព្រះតថាគត អាស្រ័យនឹងពលៈ ហើយប្តេជ្ញានូវហេតុ
 ដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រទៀបប្រព្រឹត្តទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទានិកយស្ស ទសកនិយោ

បុន ចប្បំ អាណន្ត តថាគតោ អតីតានាគតប្បុប្បដ្ឋានំ
 កេម្មសមាទានានំ ហំ នសោ ហេតុសោ វិចារកំ
 យថាក្ខតំ បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត
 ។ បេ ។ បុន ចប្បំ អាណន្ត តថាគតោ
 សព្វត្ថកាមិនី បដិបទំ យថាក្ខតំ បដាទាតិ ។
 យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត ។ បេ ។ បុន ចប្បំ
 អាណន្ត តថាគតោ អនេកទាតុំ ទាទាទាតុំ លោកំ
 យថាក្ខតំ បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។
 ឥនម្បាណន្ត ។ បេ ។ បុន ចប្បំ អាណន្ត
 តថាគតោ សត្តានំ ទាទាទាតុំ យថាក្ខតំ
 បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត
 ។ បេ ។ បុន ចប្បំ អាណន្ត តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ យថាក្ខតំ
 បដាទាតិ ។ យម្បាណន្ត ។ បេ ។ ឥនម្បាណន្ត ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិយាត

ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវវិបាកនៃកុសល-
 កម្មនឹងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីត អនាគត នឹង
 បច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាល
 អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាល
 អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវផ្លូវ ដែលទៅកាន់ទី
 ទាំងឆ្នាំ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។
 ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ដែលមានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា
 ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ
 នេះជា ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវ
 អធិស្ឋយផ្សេងៗគ្នា របស់សត្វទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។
 ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។
 ម្នាល អានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវវិស្ស័យភ្លៀវភ្លាំង
 ទេន របស់ពួកសត្វដទៃ របស់ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។
 ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

បុន ចបរំ អាណន្ត តថាគតោ យោធិមោក្ខិយសមា-
 ធិសមាបត្តំនំ សុត្តិលេសំ វេទានំ វិជ្ជានំ យថាភ្នត្តិ
 បជាណតិ ។ យម្បានន្ត ។ បេ ។ ឥទម្បានន្ត
 ។ បេ ។ បុន ចបរំ អាណន្ត តថាគតោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ សេយ្យដីទំ ឯកម្បំ ជាតិ
 ទ្វេបិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។
 យម្បានន្ត ។ បេ ។ ឥទម្បានន្ត ។ បេ ។ បុន
 ចបរំ អាណន្ត តថាគតោ ទិព្វេន បក្ខុណា
 វិសុទ្ធិន អតិក្កន្តហានុសកេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្ត បជាណតិ ។ យម្បានន្ត ។ បេ ។
 ឥទម្បានន្ត ។ បេ ។ បុន ចបរំ អាណន្ត
 តថាគតោ អាសវានំ ឡយា អាណាសរំ
 ចេតោវិក្កតំ បញ្ញាវិក្កតំ ទិដ្ឋវ ធម្មេ សយំ
 អកំណា ្រ សុត្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហានិទ្ទ

ម្នាលភានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីសៅហ្មង
 សេចក្តីផ្សំផង នឹងការចេញចាកឈាន វិមោក្ខ សមាធិ នឹងសមាបត្តិ
 ទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភានន្ទ ត្រង់
 ដែល ។ បេ ។ ម្នាលភានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលភានន្ទ
 មួយទៀត ព្រះតថាគត រលឹកឃើញនូវជាតិ ដែលបាននៅអាស្រ័យ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រលឹក
 ឃើញនូវជាតិ ដែលធ្លាប់នៅអាស្រ័យហើយ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន
 ព្រមទាំងភាព ព្រមទាំងទុក្ខស ។ ម្នាលភានន្ទ ត្រង់ដែល ។ បេ ។
 ម្នាលភានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលភានន្ទ មួយទៀត ព្រះតថាគត
 មានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងផុតចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ជ្រាប
 ច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ។ ម្នាលភានន្ទ
 ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាលភានន្ទ នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលភានន្ទ មួយ
 វិញទៀត ព្រះតថាគត បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវ
 ចេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានភាសវៈ ព្រោះភាសវៈទៅនៃ
 ភាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

យម្បានន្ត តថាគតោ អាសវាជំ ខយា អនាសរិ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋវេ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតត្វា ឧបសម្បជ្ជេ វិហារតិ
 នទម្បានន្ត តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អាកម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណាជំ
 បដិជានាតិ បរិសាស្ស សីហនាជំ នទតិ
 ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។ នីហនំ ខោ អានន្ត
 ទស តថាគតស្ស តថាគតាលានិ យេហិ
 ពលេហិ សមន្ទាគតោ តថាគតោ អាសកណ្ណាជំ
 បដិជានាតិ បរិសាស្ស សីហនាជំ នទតិ
 ព្រហ្មចក្កំ បរិត្តតិ ។
 (២៣) អត្ថំ ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន
 បហាតត្វា នោ វាចាយ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 វាចាយ បហាតត្វា នោ កាយេន អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 ធម្មា វេវ កាយេន បហាតត្វា នោ វាចាយ
 បញ្ញាយ ទិស្វា ទិស្វា បហាតត្វា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ

ម្នាល អានន្ទ ត្រង់ដែលព្រះតថាគតធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោ-
 វិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំង
 ឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាល អានន្ទ
 នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យ
 នឹងពលៈហើយ ប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះជា តថាគតពលរបស់
 ព្រះតថាគតទាំង ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះតថាគតប្រកបដោយពលៈ
 ទាំងឡាយ ហើយ ប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិស័ទ
 ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

(២៧) ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ
 ដោយកាយ មិនបាច់វាទក៏មាន ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ដែល
 បុគ្គលគប្បីលះ ដោយវាចា មិនបាច់កាយ ក៏មាន ម្នាល ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ
 ដោយវាចា គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាជ្ញាក៏មាន ។

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន បហានត្វា នោ
 វាចាយ ។ សធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តសលំ
 អាថន្នោ ហោតិ កត្តំទេវំ ទេសំ កាយេន ។
 តមេនំ អនុវិច្ឆ វិញ្ញា វិញ្ញា សុត្រហ្មចារី វិវាហាហំសុ
 អាយស្មា នោ អត្តសលំ អាថន្នោ កត្តំទេវំ
 ទេសំ កាយេន សាធិ វតាយស្មា កាយទុច្ឆរិតំ
 បហាយ កាយសុចរិតំ កាវេត្តិតិ ។ សោ
 អនុវិច្ឆ វិញ្ញាហំ សុត្រហ្មចារីហំ វិច្ឆមាទោ
 កាយទុច្ឆរិតំ បហាយ កាយសុចរិតំ កាវេតិ ។
 សមេ វិច្ឆនំ ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន បហានត្វា នោ
 វាចាយ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា វាចាយ បហានត្វា
 នោ កាយេន ។ សធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តសលំ
 អាថន្នោ ហោតិ កត្តំទេវំ ទេសំ វាចាយ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយកាយ មិន
 បាច់វេទនា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវខ្វែងចំណែកនៃអាបត្តិណាមួយ ជាអកុសល ដោយកាយ ។
 ពួកវិពាជន ជាសព្វហ្មតារី ជៀងមើលរឿយៗ ខ្វែងភិក្ខុនោះហើយ
 និយាយ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ បានត្រូវខ្វែងចំណែកនៃ
 អាបត្តិណាមួយ ជាអកុសល ដោយកាយហើយ លោកដ៏មានអាយុ ចូរ
 លះកាយទុច្ចរិត ហើយចំរើនកាយសុចរិត ឲ្យត្រឹមត្រូវឡើង ។ កាល
 ពួកវិពាជន ជាសព្វហ្មតារី ជៀងមើលរឿយៗ ហើយស្តីថា ភិក្ខុនោះ
 ក៏លះកាយទុច្ចរិត ហើយចំរើនកាយសុចរិតទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយកាយ មិនបាច់វេទនា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយវេទនា មិន
 បាច់កាយ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវខ្វែងចំណែកនៃអាបត្តិណាមួយ ជាអកុសល ដោយវេទនា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកវិពាជន ជាសព្វហ្មតារី ជៀងមើលរឿយៗ នូវភិក្ខុនោះ
 ហើយនិយាយ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ បានត្រូវនូវចំណែក
 នៃអាបក្កិណាមួយ ជាអកុសល ដោយវាចាហើយ លោកដ៏មានអាយុ
 ចូរលះវិច្ឆិច្ឆិក ហើយចំរើនវិច្ឆិច្ឆិកឲ្យត្រឹមត្រូវឡើង ។ កាល
 ពួកវិពាជន ជាសព្វហ្មតារី ជៀងមើលរឿយៗ ហើយស្តីថា
 ភិក្ខុនោះក៏លះវិច្ឆិច្ឆិក ហើយចំរើនវិច្ឆិច្ឆិកទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយវាចា មិនបាច់កាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិន
 គប្បីលះ ដោយវាចា គប្បីលះចេញព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាជ្ញា
 បាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកៈ បុគ្គលមិនគប្បីលះ
 ដោយកាយ មិនគប្បីលះដោយវាចាទេ គប្បីលះចេញព្រោះឃើញជាក់
 ស្តែងដោយប្រាជ្ញាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសៈ... ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មោហៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កោធៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទុបនាហៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយមកៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បលាសៈ...
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មច្ឆរិយៈ បុគ្គលមិនគប្បីលះដោយកាយ មិនគប្បី
 លះដោយវាចា គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាជ្ញាបាន ។

បឋមបណ្ណសកេ បហារិញ្ច

ចាប័កា ភិក្ខុវេ វស្សា លេ កាយេន បហានត្វា
 នោ ភំចាយ បញ្ញាយ ទិស្វា ទិស្វា បហានត្វា ។
 កតថា ច ភិក្ខុវេ ចាប័កា វស្សា ។ វេ
 ភិក្ខុវេ វជ្ឈតិ កហាបតិស្ស ភំ កហាបតិបុត្តស្ស
 ភំ ធនេន ភំ ធានេន ភំ វជនេន ភំ ជាត្យុបេន
 ភំ ។ តត្រញាតវស្ស ទាសស្ស ភំ ឧបវាសស្ស ភំ
 ឃិ ហោតិ អហោ វតិមស្ស កហាបតិស្ស ភំ
 កហាបតិបុត្តស្ស ភំ ន វជ្ឈយ្យ ធនេន ភំ
 ធានេន ភំ វជនេន ភំ ជាត្យុបេន ភំតិ ។
 សមណោ ភំ បន ព្រាហ្មណោ ភំ លាភី ហោតិ
 បិវិបិណ្ណាចានសេនាសន្តិលានប្បប្បយកេសដ្ឋបរិក្កា -
 វានំ ។ តត្រញាតវស្ស សមណស្ស ភំ ព្រាហ្មណស្ស
 ភំ ឃិ ហោតិ អហោ វត អយមាយស្មា ន លាភី
 អស្ស បិវិបិណ្ណាចានសេនាសន្តិលានប្បប្បយកេសដ្ឋ -
 បរិក្កាវានំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ចាប័កា វស្សា ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥស្សរា ដ៏លាមក បុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ
 មិនគប្បីលះ ដោយវាចាទេ គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយ
 ប្រាជ្ញាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥស្សរា ដ៏លាមក តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គហបតី ឬគហបតីបុត្រ ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌
 ដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ។ ខ្ញុំកំរេ ឬ អ្នកដែលនៅជ្រក
 តោនណាមួយ មានសេចក្តីច្រវែណន ទ័ង្គិសគហបតី ឬគហបតីបុត្រនោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឲ្យគហបតី ឬ គហបតីបុត្រនេះ
 បានបរិបូណ៌ដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដូច្នោះឡើយ។
 ចំណែកខាង សមណៈឬព្រាហ្មណ៍វិញ ដែលជាអ្នកបាននូវចីវរបំណាចាត
 សេនាសនៈ ទ័ង្គិសលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារ ។ សមណៈឬ
 ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មានសេចក្តីច្រវែណនទ័ង្គិសសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍នោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឲ្យលោកដ៏មានអាយុនេះ បានចីវរ
 បំណាចាត សេនាសនៈ ទ័ង្គិសលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារដូច្នោះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ឥស្សរា ដ៏លាមក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវទិកាយស្ស ទសកនិណតោ

ចាបិកា ភិក្ខុវេ សីស្សា នេវ កាយេន បហានត្វា លោ

ភំចាយ បញ្ញាយ ទិស្វា ទិស្វា បហានត្វា ។ ចាបិកា

ភិក្ខុវេ សីស្សា នេវ កាយេន បហានត្វា លោ

ភំចាយ បញ្ញាយ ទិស្វា ទិស្វា បហានត្វា ។

កតមា ច ភិក្ខុវេ ចាបិកា សីស្សា ។ ឥធិ

ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ អស្សុទ្ធោ សមាលោ សទ្ធោតិ

មំ ជានេយ្យន្តិ សច្ចតិ ទុស្សីលោ សមាលោ

សីលភតិ មំ ជានេយ្យន្តិ សច្ចតិ អប្បស្សតោ

សមាលោ ពហុស្សតោតិ មំ ជានេយ្យន្តិ សច្ចតិ

សន្តណិកាវាមា សមាលោ បរិវិត្តោតិ មំ

ជានេយ្យន្តិ សច្ចតិ កុសីនោ សមាលោ

អាទ្ធុរិយោតិ មំ ជានេយ្យន្តិ សច្ចតិ មុជ្ជស្សតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥស្សា ដ៏លាមក បុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយ
 កាយ មិនគប្បីលះ ដោយវេទនាទេ គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែង
 ដោយប្រាជ្ញាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥត្តា ដ៏លាមក បុគ្គលមិន
 គប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ ដោយវេទនាទេ គប្បីលះ
 ចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែង ដោយប្រាជ្ញាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះឥត្តា ដ៏លាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ជាបុគ្គលមិនមានសទ្ធា
 តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថាជា អ្នកមានសទ្ធា
 ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថាជាអ្នក
 មានសីល ជាបុគ្គលចេះដឹងតិច តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់
 អញថា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាបុគ្គលគ្រេកអរ ក្នុងការច្របូក
 ច្របល់ ដោយគឺតា តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថា
 ជាអ្នកស្ងាត់កាយ ជាបុគ្គលខ្ជិល តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បី
 ស្គាល់អញថា ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាព្យាយាម ជាបុគ្គលភ្ជួចភ្ជាំងស្មារតី

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

សមាធា ឧបជ្ជិតស្សត្ថិតំ មំ ជានេយ្យន្តំ ឥច្ឆតំ
អសមាហិតោ សមាធា សមាហិតោតំ មំ
ជានេយ្យន្តំ ឥច្ឆតំ ឧប្បញ្ញោ សមាធា បញ្ញាវតំ មំ
ជានេយ្យន្តំ ឥច្ឆតំ អធិណ្ណសកេ សមាធា ធិណ្ណ-
សកេតំ មំ ជានេយ្យន្តំ ឥច្ឆតំ ។ អយំ វុច្ឆតំ
ភិក្ខុវេ បាបិកា ឥន្ទា ។ បាបិកា ភិក្ខុវេ ឥន្ទា^(១)
លេ កាយេន បហាតត្វា នោ វាចាយ បញ្ញាយ
ទិស្វា ទិស្វា បហាតត្វា ។ តញ្ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
លោកោ អភិក្កុយ្យ ឥវិយតិ នោសោ មោហោ
កោដោ ឧបនាហោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆវិយំ
បាបិកា ឥស្សា បាបិកា ឥន្ទា អភិក្កុយ្យ ឥវិយតិ
សោ ឃិវមស្ស វេទិតត្វោ ន អយមាយស្មា តថា
បជានាតិ យថា បជានតោ លោកោ ន ហោតិ
តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ អភិក្កុយ្យ ឥវិយតិ ។

---

១ ម. ជមេ វិច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។

បឋមបណ្ណាសក មហានិទ្ទ

តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថាជា អ្នកមានស្មារតីតាំងមាំ ជា
 បុគ្គលមិនបានសមាធិ តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញថាជាអ្នក
 បានសមាធិ ជាបុគ្គលអប្បប្រាថ្នា តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង គប្បីស្គាល់អញ
 ថាជាអ្នកមានប្រាថ្នា ជាបុគ្គលមិនទាន់អស់អាសវៈ តែប្រាថ្នាថា អ្នកផង
 គប្បីស្គាល់អញថាជាអ្នក អស់អាសវៈហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា ឥច្ឆា ដ៏លាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥច្ឆា ដ៏លាមក បុគ្គល
 មិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ ដោយវចនាទេ គប្បីលះចេញ
 ព្រោះឃើញជាក់ស្តែង ដោយប្រាថ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 លោកៈគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ នោសៈ មោហាៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆិយៈ ឥស្សរា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនកើតមានដល់បុគ្គល ដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ មកគ្របសង្កត់ លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។

លុត្តនិទានំ អនុត្តនិកាយស្ស ទសកនិរោគា

ន អយមាយស្មា តថា បដាទានំ យថា
 បដានតោ ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ
 ឧបទាយោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វន្តា ន ហោតិ តថាបិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា វន្តា អភិកុយ្យ វរិយតិ ។
 តព្វោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុំ លោកោ ភិក្ខុយ្យ វរិយតិ
 ទោសោ មោហោ កោដោ ឧបទាយោ មក្ខោ
 បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 វន្តា ភិក្ខុយ្យ វរិយតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតព្វោ
 តថា អយមាយស្មា បដាទានំ យថា បដានតោ
 លោកោ ន ហោតិ តថាបិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ
 ភិក្ខុយ្យ វរិយតិ ។ តថា អយមាយស្មា បដាទានំ
 យថា បដានតោ ទោសោ ន ហោតិ មោហោ
 កោដោ ឧបទាយោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិទាន

ទោសៈមិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុ
នេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ
បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនមាន ហេតុដូច្នោះ
ទើប ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើលោកៈមិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ
ទុបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក
មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ
មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ
ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈមិនគ្របសង្កត់
លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។ ទោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែល
ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះ
ដែរ មោហៈ កោធនៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទា ន ហោតិ តថាហិមំ
អាយស្មន្តំ ចាបិកា ឥន្ទា អភិកុយ្យ ឥរិយតិទិ ។

[២២] ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាតុន្ទោ
ចេតិស្ស វិហារតិ សហជាតិយំ ។ តត្រ ខោ
អាយស្មា មហាតុន្ទោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អារុសោ
ភិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
មហាតុន្ទស្ស បច្ចុស្សេន្ទស្ស ។ អាយស្មា មហាតុន្ទោ
ឯតទវេច ញាលាវទំ អារុសោ ភិក្ខុ វេទិមាលោ
ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សាមិមំ ធម្មន្តំ ។ តញោ
អារុសោ ភិក្ខុំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ទោសោ
មោហោ កោលោ ឧបទាយោ មក្ខោ បលាសោ
មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទា អភិកុយ្យ
តិដ្ឋតិ សោ ឯវិមស្ស វេទិនញោ ន អយមាយស្មា តថា
បជាតានិ យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ
តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ឥស្សរ ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនមាន ហេតុដូច្នោះ បានជា
ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះបាន ។

(២៤) សម័យមួយ ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងប្រទេស
ឈ្មោះសហជាតិ ក្នុងដែនចេតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មាន
អាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អារុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ របស់ព្រះមហាចុន្ទៈ ដ៏មានអាយុថា
ម្ចាស់អារុសោ ។ ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុ មានថេរវចា ដូច្នោះថា
ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនិយាយនូវញាណវេទថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ
ខ្ញុំឃើញធម៌នេះ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បើលោកៈគ្របសង្កត់
ភិក្ខុនោះ ពោសៈ មោហៈ កោធជៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
មច្ឆរិយៈ ឥស្សរ ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់បុគ្គលដែល
ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ គ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិយស្ស ទសកនិបាតោ

ន អយមាយស្មា តថា បដាទាតិ យថា បដានតោ
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបទាយោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ទាមិកា វស្សា
 ទាមិកា វត្ថា ន ហោតិ តថា ហិមំ អាយស្មន្តំ
 ទាមិកា វត្ថា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ភាវនា វាទំ
 អារុសោ ភិក្ខុ វទមាដោ ភាវិតកោយោមិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតិ ។ តព្វោ
 អារុសោ ភិក្ខុ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ
 មោហោ កោដោ ឧបទាយោ មក្ខោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ទាមិកា វស្សា ទាមិកា វត្ថា អភិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ វិមស្ស វេទិតព្វោ ន អយមាយស្មា
 តថា បដាទាតិ យថា បដានតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថា ហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ កាយ ទសកនិទាត

ទោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មាន
 អាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធិៈ ទុបនាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆិយៈ ឥស្សក ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក
 មិនមាន ហេតុដូច្នោះ បានជាឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុ ។ ម្នាលព្រះសាទាំងឡាយ កាលភក្តិក្នុងយាយកាវនា-
 វាទេហ៍ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
 បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលព្រះសាទាំងឡាយ បើលោកៈ
 គ្របសង្កត់ភក្តិនោះ ទោសៈ មោហៈ កោធិៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆិយៈ ឥស្សក ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់
 ភក្តិនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គល
 ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាង
 នោះទេ ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈគ្របសង្កត់ លោកដ៏មានអាយុនេះ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

ន អយមាយស្មា តថា បដានាតិ យថា បដានតោ
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆវិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 ឥច្ឆា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មនំ ចាបិកា ឥច្ឆា
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញាលាវាទញ្ច អារុសោ ភិក្ខុ
 វទមាថោ ភាវនាវាទញ្ច ជានាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ
 ធម្មំ ភាវិតកាយោមិ ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ
 ភាវិតប្បញ្ញោតិ ។ តញ្ច អារុសោ ភិក្ខុ លោកោ
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ មោហោ កោដោ
 ឧបនាហោ មក្ខោ បលាសោ មច្ឆវិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា ឥច្ឆា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ
 ឯវមស្ស វេទិតញ្ច ន អយមាយស្មា តថា
 បដានាតិ យថា បដានតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អាយស្មនំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

បឋមបណ្ឌិត បញ្ចវគ្គ

ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ចុរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក
 មិនមាន ហេតុដូច្នោះ បានជាឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលភក្តី អ្នក
 និយាយនូវញាណវេទ នឹងភាវនាវេទ ថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញធម៌នេះ
 ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើលោកៈគ្របសង្កត់ភក្តី
 នោះ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ចុ-
 រិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់ភក្តីនោះ អ្នកទាំង
 ឡាយ គប្បីដឹង យ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹង
 ច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ គ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ន អយមាយស្មា តថា បដានាតិ យថា
 បដានតោ នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ
 ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកោ វច្ឆា ន ហោតិ តថាបិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកោ វច្ឆា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 សេយ្យថាបិ អាវុសោ បុរិសោ ទិឡ្យឡោវ សមាលោ
 អឡុភំទំ វិទេយ្យ អនលោវ សមាលោ ធនភំទំ^(១)
 វិទេយ្យ អកោកភំវ សមាលោ កោកភំទំ^(២) វិទេយ្យ
 សោ តិស្មិត្តិទេវ ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ ន
 សត្តុណោយ្យ ឧបដេហានុំ ធនំ ភ ធនំ ភ វជនំ
 ភ ជាត្រូបំ ភ តមេនំ ឃិវំ ជានេយ្យំ ទិឡ្យឡោវ
 អយមាយស្មា សមាលោ អឡុភំទំ វិទេតិ
 អនលោវ អយមាយស្មា សមាលោ ធនភំទំ វិទេតិ
 អកោកភំវ អយមាយស្មា សមាលោ កោកភំទំ វិទេតិ ។

---

១ ម. ធនំ ភំវ ។ ២ ម. អភោកោវ សមាលោ កោកភំ ភំវ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពុទ្ធ ទសកនិទាន

ទោសៈមិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុ
 នេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធៈ ទុបនាហៈ មន្ទៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នោះ បានជាឥច្ឆា ដ៏លាមក គ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។
 ម្នាល អាសោទាំងឡាយ ដូចបុរសកំសត់ តែអ្នកថា អ្នកស្តុកស្តម្ភ ជា
 អ្នកឥតទ្រព្យ តែអ្នកថា អ្នកមានទ្រព្យ ជាអ្នកឥតភោគៈ តែអ្នកថា ជា
 អ្នកមានភោគៈ កាលបើមានករណីយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណា
 មួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ មិនអាចប្រមូលមកនូវទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី
 ប្រាក់ក្តី មាសក្តី បានឡើយ អ្នកផងត្រូវដឹងបុរសនោះ យ៉ាងនេះថា
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកកំសត់សោះ តែអ្នកថា អ្នកស្តុកស្តម្ភ អ្នកដ៏
 មានអាយុនេះ ឥតទ្រព្យសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាអ្នកឥតភោគៈសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានភោគៈ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

តំ តិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្មា
 តិស្សញ្ចាដេវ ធនតិវណ្ណិយេ សមុប្បន្នេ ន
 សក្កោតិ ឧបដិហានុំ ធនំ វា ធនំ វា វជនំ
 វា ជាត្រុបំ វាតំ ។ ឯវមេវ ខោ អាវុសោ
 ញាលាវាទញ្ច ភិក្ខុ វេទិហនោ ភាវនាវាទញ្ច
 ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ ធម្មំ ភាវិតតាយោម្ហិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតិ តញ្ញោ
 អាវុសោ ភិក្ខុំ លោកោ អភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ ទោសោ
 មោហោ កោដោ ឧបនាហោ មក្ខោ បលាសោ
 មច្ឆវិយំ ទាបិកា ឥស្ស ទាបិកា ឥច្ឆា
 អភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ ឯវមស្ស វេទិតញ្ញោ ន
 អយមាយស្មា តថា បជាទាតិ យថា បជាទតោ
 លោកោ ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ
 លោកោ អភិក្កុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ន អយមាយស្មា
 តថា បជាទាតិ យថា បជាទតោ ទោសោ ន
 ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ មក្ខោ

បឋមបណ្ណាសិកេ មហាវគ្គ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា កាលបើ កិច្ចដែល
ត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណាមួយ កើតឡើងហើយ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
មិនអាច ដើម្បីប្រមូលមកនូវទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី
បានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលភក្តី
និយាយនូវញាណវាទ នឹងការវាទថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញ
ធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើលោកគ្រប
សង្កត់ភក្តីនោះ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដំលាមក ឥច្ឆា ដំលាមក គ្របសង្កត់
ភក្តីនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់
យ៉ាងនោះទេ ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុ
នេះ ។ ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មាន
អាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងវិការយស្ស ទសកនិបាតោ

បណ្តាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្ស្ស ចាបិកា
 ឥច្ឆា ន ហោតិ តថាហិមំ អយស្មនំ ចាបិកា
 ឥច្ឆា អភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញ្ញាណាវាទំ អារុសោ
 ភិក្កុ វេទិមាលោ ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ
 ធម្មនំ ។ តព្វោ អារុសោ ភិក្កុ លោកោ
 ធាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ មោហោ កោដោ
 ឧបនាហោ មក្ខោ បណ្តាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 ឥស្ស្ស ចាបិកា ឥច្ឆា ធាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ សោ
 ឯវេសស្ស វេទិតព្វោ តថា អយមាយស្ស បជាតាតិ
 យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ តថាហិមំ
 អយស្មនំ លោកោ ធាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ។ តថា
 អយមាយស្ស បជាតាតិ យថា បជាទតោ
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ
 ឧបនាហោ មក្ខោ បណ្តាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 ឥស្ស្ស ចាបិកា ឥច្ឆា ន ហោតិ តថាហិមំ
 អយស្មនំ ចាបិកា ឥច្ឆា ធាភិក្កយ្យ តិដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកមិណត

បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដំលាមក ឥច្ឆា ដំលាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នោះ បានជាឥច្ឆា ដំលាមក គ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ កាលភក្តិនិយាយនូវញាណវេទ
 ថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញធម៌នេះ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើលោកៈ
 មិនគ្របសង្កត់ភក្តិនោះទេ ទោសៈ មោហៈ ភោធនៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដំលាមក ឥច្ឆាដំលាមក មិនគ្របសង្កត់
 ភក្តិនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
 បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មាន
 អាយុនេះ ។ ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ ភោធនៈ ទុបនាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដំលាមក ឥច្ឆា ដំលាមក មិនមានហេតុ
 ដូច្នោះ បានជាឥច្ឆាដំលាមក មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។

បឋមបណ្ណសុត មហោវគ្គោ

ភាវៈនាវា អារុសោ ភិក្ខុ វេទមាណោ ភាវៈតតោ-
 យោម្ហិ ភាវៈតសីលោ ភាវៈតចិត្តោ ភាវៈតប្បញ្ញោតិ ។
 តញ្ច អារុសោ ភិក្ខុ លោកោ ធាតុកុយ្យ តិដ្ឋតិ
 ទោសោ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ មក្ខោ
 បលាសោ មច្ឆវិយំ ទាបិកា សស្សា ទាបិកា សត្វា
 ធាតុកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ ឧបស្ស វេទិតញ្ចោ តថា
 អយមាយស្ស បជាធាតុ យថា បជាធាតោ លោកោ
 ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មនំ លោកោ ធាតុកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ ។ តថា អយមាយស្ស បជាធាតុ យថា បជាធាតោ
 ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបទាហោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆវិយំ ទាបិកា សស្សា
 ទាបិកា សត្វា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មនំ
 ទាបិកា សត្វា ធាតុកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញ្ញាលាវាទញ្ច
 អារុសោ ភិក្ខុ វេទមាណោ ភាវៈនាវាទញ្ច ជាតាមិមំ
 ធម្មំ បស្សមិមំ ធម្មំ ភាវៈតតោយោម្ហិ
 ភាវៈតសីលោ ភាវៈតចិត្តោ ភាវៈតប្បញ្ញោតិ ។

បឋមបណ្ឌិត មហាវិគ្គ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយនូវការវិនាវាទេថា ខ្ញុំជា
 អ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើលោកៈមិនគ្របសង្កត់
 ភិក្ខុនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
 មច្ឆរិយៈ ឥស្សរា ដំលាមក ឥន្ទ្រា ដំលាមក មិនគ្របសង្កត់ទេ ភិក្ខុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។
 ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុ
 នេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សរាដំលាមក ឥន្ទ្រាដំលាមក មិនមាន ហេតុ
 ដូច្នោះ បានជាឥន្ទ្រា ដំលាមក មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះ ។
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយនូវញាណវាទ នឹងការវិនា-
 វាទេថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ឃើញធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ
 បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទុរិយស្ស ទេសនវិបាកោ

តញ្ចេ អាវុសោ ភិក្ខុំ លោកោ ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ
 ទោសោ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ មក្ខោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥច្ឆា ធាតិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ ឃីវស្ស វេទិតញ្ចោ តថា អយមាយស្មា
 បដានតិ យថា បដានតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្មា បដានតិ យថា បដានតោ
 ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា
 ឥច្ឆា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ ចាបិកា
 ឥច្ឆា ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ
 បុរិសោ អឡិក្កវ សមាទោ អឡិក្កវំទំ វិទេយ្យ ធនវាវ
 សមាទោ ធនវាវំទំ វិទេយ្យ កោតវាវ សមាទោ
 កោតវាវំទំ វិទេយ្យ សោ តិស្មិញ្ចិទេវ ធនករណី-
 យេ សមុប្បន្នេ សក្កិណោយ្យ ឧបនិហានុំ ធនំ វា

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិទាន

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បើជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះទេ
 ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ
 មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់ទេ
 ភិក្ខុនោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
 បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈមិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មាន
 អាយុនេះ ។ ទោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោធនៈ
 ទុបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥច្ឆា ដ៏លាមក
 មិនមានហេតុដូច្នោះ បានជាឥច្ឆា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុនេះបានឡើយ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ដូចជា
 បុរសស្កកស្កម្ភម្ភ ហើយនិយាយថា អ្នកស្កកស្កម្ភ អ្នកមាន
 ទ្រព្យមែន ហើយនិយាយថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកមានកោតៈមែន
 ហើយនិយាយថា អ្នកមានកោតៈ កាលបើកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យ
 ណាមួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ ក៏អាចប្រមូលមក នូវទ្រព្យក្តី

បឋមបណ្ណសកេ មហារិក្ខោ

ធាតុ វា រជនំ វា ជាត្រ័យំ វា តមេនំ ឃី ជាទេ-
 យ្យំ អឌ្ឍេវ អយមាយស្មា សមាលោ អឌ្ឍវាទំ
 វេទនំ ធនវា អយមាយស្មា សមាលោ ធនវាទំ
 វេទនំ ភោគវា អយមាយស្មា សមាលោ ភោគវាទំ
 វេទនំ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមា-
 យស្មា តិស្សំព្រាជេវ ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ
 សក្កោតំ ឧបដិហានុំ ធនំ វា ធាតុ វា រជនំ វា
 ជាត្រ័យំ វាតិ ។ ឃីមេវ ខោ អារិសោ ញាលាវា-
 ទញ្ច កិក្ខុ វេទនាលោ ភាវនាវាទញ្ច ជាតមីមិ ធម្មំ
 បស្ស មីមិ ធម្មំ ភាវិតកាយោម្មំ ភាវិតសីលោ
 ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតិ ។ តញ្ច អារិសោ
 កិក្ខុំ លោកោ ធាកិក្ខុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ
 ហោហោ កោលោ ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាបិកោ ឥស្សា ចាបិកោ ឥន្ទា ធាកិក្ខុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ ឃីមស្ស វេទិតោ តថា អយមាយស្មា
 បជាតតិ យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ

បឋមបណ្ណសក មហាវិគ្គ

ស្រូវភ្នំ ប្រាក់ភ្នំ មាសភ្នំ អ្នកផង ត្រូវដឹងបុរសនោះយ៉ាង
នេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមែន ហើយ
និយាយថា អ្នកស្តុកស្តម្ភ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានទ្រព្យមែន
និយាយថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានភោគៈមែន
និយាយថា អ្នកមានភោគៈ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
ព្រោះថា កាលបើ កិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណាមួយ កើត
ឡើងហើយ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ក៏អាចប្រមូលមកនូវទ្រព្យភ្នំ ស្រូវភ្នំ
ប្រាក់ភ្នំ មាសភ្នំបាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
កាលភិក្ខុ និយាយអួតញ្ញាណវេទនឹងភារវនាវេទថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ
ឃើញធម៌នេះ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើន
ចិត្ត បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើជា
លោកៈ មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ ទោសៈ មោហៈ ភោធៈ ទុបនាហៈ
មកៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សក ដំណាមក ឥច្ឆា ដំណាមក មិនគ្របសង្កត់ទេ ភិក្ខុ
នោះអ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គលដែល
ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តថា ហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ នាភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្មា បជា នាតិ យថា បជា នតោ
 ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ
 មក្ខោ បលាសោ មច្ឆិយំ ទាបិកា ឥស្សា
 ទាបិកា ឥស្សា ន ហោតិ តថា ហិមំ អាយស្មន្តំ
 ទាបិកា ឥស្សា នាភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

(២៥) ទសយំ មាណិ ភិក្ខុវេ កសិណាយ តនាណំ ។
 កតមាណិ ទស ។ បរិភេតសិណាមេកោ
 សញ្ញានាតិ ឧទ្ធុ អនោ វិរិយំ អទ្ធិយំ អប្បមាណំ
 អាទោកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... តេជោក-
 សិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... វាយោកសិណាមេកោ
 សញ្ញានាតិ... បិលកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ...
 បីតកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... លោហិតក-
 សិណាមេកោ សញ្ញានាតិ... ឡិទានកសិណាមេកោ
 សញ្ញានាតិ... អាគាសកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ...

សុត្តន្តបិដក អង្គទូតិយ ទេសកនិបាត

ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ មិនគ្របសង្កត់លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។

គោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោធុៈ ឧបនាហៈ
 មក្ខៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សរា ដ៏លាមក ឥត្តា ដ៏ហាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នោះ បានជាឥត្តា ដ៏លាមក មិនគ្របសង្កត់លោក ដ៏មាន
 អាយុនេះ ។

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយន្តនៈនេះ មាន ១០

ប្រការ ។ កសិណាយន្តនៈ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គល
 មួយពួក ដឹងបរិកសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានក្នុ
 មិនមានប្រមាណ ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងពាបុកសិណ ... ១ បុគ្គល
 មួយពួក ដឹងគេជោកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងវាយោកសិណ
 ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងនិលកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងប័ត-
 កសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងលោហិតកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយ
 ពួក ដឹង ឧទាតកសិណ ... ១ បុគ្គល មួយពួក ដឹងអាកាសកសិណ ... ១

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

វិញ្ញាណកសិណិមេកោ សញ្ញានាតិ ឧប្បំ អនោ
តិវយំ អន្ធរយំ អប្បមាណំ ។ ឥហានិ ខោ ភិក្ខុវេ
ទស កសិណាយតនានីតិ ។

[២៦] ឯតំ សមយំ អាយុស្នា មហាកត្តានោ
អវន្តិស្ស វិហារតិ កុរុយេវ(១) បវត្តេ បព្វគេ ។
អថខោ កាលី ឧទាសិកា កុរុយេវិកា(២)
យេនាយស្នា មហាកត្តានោ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា អាយស្នន្តំ មហាកត្តានំ អភិវាទេត្តា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធា ខោ កាលី
ឧទាសិកា កុរុយេវិកា អាយស្នន្តំ មហាកត្តានំ
ឯតទវោច វុត្តមិទំ កន្តេ កកវតា កុមារីបញ្ញាស្ស
អត្តស្ស បត្តិ(៣) ហទយស្ស សង្កិ(៤)
ជេត្តាន សេនំ បិយសាត្របំ
ឯកោហ ណាយី(៥) សុខមាណុពោជី
តស្មា ជនេន ន ករោមិ សត្វី
សត្វី ន សម្បជ្ជតិ កេនចិ មេតិ ។

---

១ ម. កុលយេវ ។ ២ ម. កុលយិកា ។ ៣ ឧ.ម. បន្តិ ។ ៤ ឧ.ម. សង្កិ ។
៥ ឧ. ឯកោវ ណាយី ។ ម. ឯកហំ ណាយី ។

បឋមបណ្ណាសក មហានិក្ខ

បុគ្គលមួយពួក ដឹងវិញ្ញាណកសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង
មិនមានគូ មិនមានប្រមាណ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណ-
យតនៈ មាន ១០ ប្រការនេះឯង ។

[២៦] សម័យមួយ ព្រះមហាក្ខត្តានៈ គង់នៅបវត្តបពិត
ជិតក្រុងកុរុរយៈ ក្នុងដែនអវន្តិ ។ គ្រានោះ នាងកាលីឧបាសិកា
នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុរុរយៈ ចូលទៅក្រពះមហាក្ខត្តានៈ ដ៏មានអាយុ
លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំ ព្រះក្ខត្តានៈ ដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយ ក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះនាងកាលីឧបាសិកា នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុរុរយៈ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ទូលព្រះមហាក្ខត្តានៈ ដ៏មានអាយុ ដូច្នោះថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងកុមារីបញ្ញា(១)ថា

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នៃប្តូរទ័យតថាគត
ម្នាក់ឯង បានឈ្នះនូវកិលេសសេនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
ក្រេកករ បានឈាន ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វានជាសុខ ហេតុ
នោះ តថាគតមិនធ្វើសាក្សីដោយសារជនទេ សាក្សី(មិត្តធម៌)
ដោយជនណាមួយ មិនសម្រេច ដល់តថាគតឡើយ ។

---

១ ប្រសូនីលទ្រង់ពោលចំពោះពួកកុមារីជាដីការិយា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមស្ស ធុ ខោ កន្លៃ កកវត្ថា សុទ្ធិត្តេន ភាសិតស្ស
 កមំ វិត្តារន អត្តោ ទដ្ឋប្បោតិ ។ បឋវីកសិណា-
 សមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ ឯកេ សមណា-
 ព្រាហ្មណា អត្តាភិទិត្តេសុំ^(១) ។ យាវតា ខោ
 កតំនិ បឋវីកសិណាសមាបត្តិបរមតា តទកិណាសិ
 កកវា តទកិណាយ កកវា អាទិមទ្គុស^(២) អាទិទវមទ្គុស
 និស្សរណាមទ្គុស បត្តាមត្តញ្ញា ណាទស្សនមទ្គុស
 តស្ស អាទិទស្សនហេតុ^(៣) អាទិទវទស្សនហេតុ
 និស្សរណាទស្សនហេតុ មត្តាមត្តញ្ញា ណាទស្សនហេតុ
 អត្តស្ស បត្តិ ហេតុយស្ស សុទ្ធិ វិទិតា ហោតិ ។

---

១ ម. អត្តោតិ អភិទិត្តេសុំ ។ ២ ម. អស្សទមទ្គុស ។ ៣ ម. អស្សទស្ស-
 នហេតុ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិបាត

បរិត្រេណកដ៏ចំរើន សេចក្តីនៃភាសិត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងដោយសន្តិបនេះ យើងគប្បីយល់ដោយគិស្តា ដូចម្តេចបាន ។
 ម្នាលនាង ពួកសមណក្រាហ្មណ៍ខ្លះ ចូលកាន់បឋវិកសិណ ដ៏ទុក្ខម
 ហើយញ៉ាំងបឋវិកសិណនោះឱ្យកើត ដោយប្រកាន់ថាជាប្រយោជន៍ ។
 ម្នាលនាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដឹងនូវការចូលកាន់បឋវិ-
 កសិណ ដ៏ទុក្ខមនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់នូវការ
 ចូលកាន់បឋវិកសិណ ដ៏ទុក្ខមនោះ ហើយបានឃើញខាងដើម គឺសមុ-
 យេសច្ច បានឃើញពោស គឺ ទុក្ខសច្ច បានឃើញនូវធម៌ជា
 គ្រឿងរលាស់ គឺ និរោធសច្ច បានឃើញមគ្គមគ្គិកាណទេស្សនៈ
 គឺ មគ្គសច្ច ព្រះអង្គបានជ្រាប នូវការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាការ
 ស្ងប់នៃហ្វូជ័យ ព្រោះហេតុនៃការឃើញខាងដើម ព្រោះហេតុ
 នៃការឃើញពោស ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវធម៌ជាគ្រឿង
 រលាស់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវមគ្គមគ្គិកាណ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

អាហោ កកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ... តេជោ-
 កកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ... វាយោ កកសិណ-
 សមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ... ដីលកកសិណសមា-
 បត្តិបរមា ខោ កតំនិ... បីតកកសិណសមាបត្តិបរមា
 ខោ កតំនិ... លោហិតកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ
 កតំនិ... ឡិទាតកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ...
 អាណាសកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ...
 វិញ្ញាណកកសិណសមាបត្តិបរមា ខោ កតំនិ ឯកេ
 ឃ្ម ឥសបណ្ណាប្រាហ្មណា អត្តាកំនិព្វត្រៃស្មី ។ ហេវតា ខោ
 កតំនិ វិញ្ញាណកកសិណសមាបត្តិបរមតា តទទកិញ្ញាសិ
 កតតា តទទកិញ្ញាយេ កតតា អាទិបទ្ធស អាទិទេវ-
 បទ្ធស ជិស្សរណាបទ្ធស មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនបទ្ធស
 តស្ស អាទិទស្សនហេតុ អាទិទេវទស្សនហេតុ
 ជិស្សរណទស្សនហេតុ មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនហេតុ
 អត្តស្ស បត្តិ ហេតុយស្ស សន្តិ វិទិតា ហេតុ ។
 ឥតិ ខោ កតំនិ យន្តំ វត្តំ កតតា តុហវបញ្ញាស្មី

បឋមបណ្ណសិក្ខ មហានិទ្ទ

ម្នាលនាង... ចូលកាន់អាបុកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់តេ-
 ដោកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់វាយោកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាល
 នាង... ចូលកាន់នីលកសិណដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់ប័តកសិណ
 ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់លោហិតកសិណដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង...
 ចូលកាន់ឧទាតកសិណ ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង... ចូលកាន់អាតាសកសិណ
 ដ៏ទុត្តម ម្នាលនាង ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ខ្លះ ចូលកាន់វិញ្ញាណកសិណ
 ដ៏ទុត្តម ហើយញ៉ាំងវិញ្ញាណកសិណ (នោះ) ឲ្យកើត ដោយប្រកាន់
 ថាជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលនាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់នូវ
 ការចូលកាន់វិញ្ញាណកសិណ ដ៏ទុត្តមនោះ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បាន
 ជ្រាបច្បាស់នូវការចូលកាន់វិញ្ញាណកសិណ ដ៏ទុត្តមនោះហើយ បាន
 ឃើញខាងដើម បានឃើញទោស បានឃើញធម៌ជាគ្រឿងរលាស់
 បានឃើញមគ្គមគ្គញាណទស្សនៈ ព្រះអង្គជ្រាប នូវការបានសម្រេច
 ប្រយោជន៍ ជាការស្ងប់ហឫទ័យ ព្រោះហេតុនៃការឃើញខាងដើម
 ព្រោះហេតុនៃការឃើញទោស ព្រោះហេតុនៃការឃើញធម៌ជាគ្រឿង
 រលាស់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញមគ្គមគ្គញាណ ។ ម្នាលនាង ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យណា ក្នុងកុមារីបញ្ញាទាំងឡាយថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្តស្ស បត្តិ ហនិយស្ស សន្តិ
 ជេត្តាន សេនំ បិយសាត្រុបំ
 ឃកោហា ណាយេ សុខមាណុពោជី
 តស្មា ជនេន ន កកោមិ សត្តិ
 សត្តិ ន សម្មជ្ជតិ កេនចិ មេតិ ។

ឥមស្ស ខោ កតំ កតវតា សន្តិត្ថេន កាសិតស្ស
 ឃិវិ វិត្តានេន អត្តោ ទដ្ឋព្រោតិ ។

[២៧] ឃតំ សមយំ កតវា សាវត្តយំ វិហរតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ
 សម្មហុណា កិក្ខុ បុព្វណ្ណសមយំ ឯវាសេត្វា បត្តិវិ-
 មាណាយ សាវត្តយំ បិណ្ណាយ បវិសីសុ ។ អថខោ តេសំ
 កិក្ខុនំ ឃតទហោសិ អតិប្បតោ ខោ តាវ សាវត្តយំ
 បិណ្ណាយ ចវិក្កុ យន្ត្រ មយំ យេន អញ្ញាតិក្ខុយានំ
 បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបស្ក័យេយ្យមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិបាត

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសេចក្តីស្ងប់ នៃ
 ហឫទ័យតថាគតម្នាក់ឯង បានឈ្នះឡូកិលេស-
 សេនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ បាន
 ឈាន ត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ជាសុខ ហេតុ
 នោះ តថាគត មិនធ្វើសាក្សី ដោយសារជនទេ
 សាក្សី ដោយសារជន (ណាមួយ) មិនសម្រេច
 ដល់តថាគតឡើយ ។

ម្ចាស់នាង សេចក្តីនៃកាសិក ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសន្តិបនេះឯង យើងគប្បីដឹង ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ ។

(២៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
 ភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យហើយ
 ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ការត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី នៅព្រឹកពេក
 បើដូច្នោះគួរយើងចូលទៅឯអាណាមនៃពួកបិណ្ឌជក ជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន អព្ពានិក្ខយានំ បរិញ្ញាជកានំ
 អាវាមោ តេនុបស្កន្តិមំសុ ឧបស្កន្តិមំត្វា តេហិ
 អព្ពានិក្ខយេហិ បរិញ្ញាជកេហិ សន្និ សម្មោទីសុ
 សម្មោទនីយំ កេមំ សារាណីយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ តេ ភិក្ខុ តេ
 អព្ពានិក្ខយា បរិញ្ញាជកា ឯតទេវាចំ សមណោ
 អាវុសោ តោតមោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ
 តុម្ហេ ភិក្ខុវេ សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ ធម្មំ
 អភិណាយ អភិណាយ វិហារថាតិ ។ មយម្បំ ខោ
 អាវុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម ឯថ តុម្ហេ អាវុសោ
 សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ ធម្មំ អភិណាយ អភិណាយ
 វិហារថាតិ ។ ឥធិ ទោ អាវុសោ កោ វិសេសោ កោ
 អធិច្ចាយសោ (១) តី ទាណករណំ សមណាស្ស វា
 កោតមស្ស អម្ពានំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនិន្តិ ។

១ ឧ. ម. អធិច្ចាយោ សោ ។

ធម្មបទសក មហានិទ្ទ

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចូលទៅឯអាកាម របស់បរិព្វាជក ជាអន្ស-
តិវ័យ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងបរិព្វាជក
ជាអន្សតិវ័យទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរ
រលឹករល្អហើយ ក៏អង្គុយកងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយកងទីសម
គួរហើយ ក៏ពួកបរិព្វាជក អន្សតិវ័យទាំងនោះ បាននិយាយថា ម្ចាស់
អារុសោទាំងឡាយ សមណគោតមតែងសំដែងធម៌ដល់សាវ័កទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកនេះ អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រាស់ដឹងរឿយៗ
នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ពួកយើងក៏សំដែងធម៌
ដល់ពួកសាវ័កយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរត្រាស់ដឹងរឿយៗ នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អារុសោ
ទាំងឡាយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនា ជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ជាមួយនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅក្តី របស់
សមណគោតម នឹងយើងនេះ តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នា ដូចម្តេច
មានអធិប្បាយ ដូចម្តេច មានដំណើរផ្សេងៗ គ្នាដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គដូរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញាតត្តយាវំ ចរិត្យាជកាវំ
 ភាសិតំ នេវ អភិទន្ធិស្ស នប្បដិក្ខោសីស្ស អនភិទន្ធិត្វា
 អប្បដិក្ខោសីត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ចក្កមីស្ស កកវតោ
 សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្តំ អាជា ធិស្ស្យមាតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ សាវត្តយំ ចំណ្ហាយ
 ចរិត្យា បច្ឆាកត្តំ ចំណ្ហាមាតប្បដិក្ខនា យេន កកវំ
 តេនុបសន្តមីស្ស ឧបសន្តមីត្វា កកវន្តំ អភិវិនេត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសីទីស្ស ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្ធា ខោ តេ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទវេច្ឆំ ឥធិ មយំ កន្តេ
 បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្តយំ
 ចំណ្ហាយ ចរិត្យា ។ តេសំ នោ កន្តេ អម្បាកំ
 ឯតទយោសិ អតិប្បកោ ខោ តាវ សាវត្តយំ
 ចំណ្ហាយ ចរិត្តំ យន្តន្ត មយំ យេន អញ្ញាតត្តយាវំ
 ចរិត្យាជកាវំ អាវមោ តេនុបសន្តមេយ្យមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ ភិក្ខុវិញ្ញាណ ទសកនិបាត

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់នឹងភាសិតរបស់
 ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយទាំងនោះ លុះមិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់
 ហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា យើង
 ទាំងឡាយ នឹងយល់សេចក្តីនៃភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគចុះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី
 ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាជាខាងក្រោយគត្តហើយ ក៏ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួររួចហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បតិគ្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត
 នឹងចីវរក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ហើយចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ការ
 ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី នៅព្រឹកពេកនៅឡើយ បើដូច្នោះក្នុងនៃ
 យើងឈៀងចូលទៅឯអាពមរបស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវិញ្ញា

អថខោ មយំ កន្លេ យេន អញ្ញាតត្ថយានំ បរិញ្ញាជ-
 កានំ អាវាមោ តេនុបសន្តមិម្ហា ឧបសន្តមិម្ហា
 តេហិ អញ្ញាតត្ថយេហិ បរិញ្ញាជកេហិ សន្តិ សម្មោ-
 ទិម្ហា សម្មោទនិយំ កេមំ សារាណិយំ វីតិសាវេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិម្ហា ។ ឯកមន្តំ និសីទេ ខោ
 កន្លេ អញ្ញាតត្ថយោ បរិញ្ញាជកោ អម្មេ ឯតទរោច្ចំ
 សមណោ អាវុសោ តោតមោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ
 ទេសេតិ ឯថ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ
 សត្វំ ធម្មំ អភិណាយ អភិណាយ វិហារថាតិ ។
 មយម្បិ ខោ អាវុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម
 ឯថ តុម្ហេ អាវុសោ សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ
 ធម្មំ អភិណាយ អភិណាយ វិហារថាតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ពួកយើងខ្ញុំ ក៏បានចូលទៅឯ
 អាពមរបស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិវិយ លុះចូលដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយ ជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិវិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
 ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយកងទីសមគួរ ។
 បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះពួកយើងខ្ញុំ អង្គុយកងទីសមគួរហើយ ពួក
 បរិព្វាជក ជាអន្យតិវិយ បាននិយាយពាក្យដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ សមណគោតម តែងសំដែងធម៌ដល់ពួកសាវ័កយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដឹងរឿយៗ នូវ
 ធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើង ក៏សំដែងធម៌
 ដល់ពួកសាវ័ក ហ្នឹងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដឹងរឿយៗ នូវធម៌ទាំងពួងដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកទិបាតោ

ឥ ធិ លោ អាវុសោ កោ វិសេសោ កោ អធិប្បយសោ
 កំ ណាណាភរណំ សមណស្ស វា កោតមស្ស
 អម្បាកំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ
 អនុសាសនីយា វា អនុសាសនិន្ទំ ។ អថខោ មយំ
 កន្លៃ តេសំ អពានិត្តយានំ បរិញ្ញាជកានំ កាសិតំ
 លេវ អភិន្ទិន្ទា ធម្មជំក្រោសិត្តា អនភិន្ទិត្តា
 អប្បជំក្រោសិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បត្តិមិន្ទា កតវតោ
 សន្និកេ ឯតស្ស កាសិតស្ស អត្តំ អាជានិស្សមាតិ។
 ឯវំវាទិលោ ភិក្ខុវេ អពានិត្តយា បរិញ្ញាជកា ឯវមស្ស
 វចនីយា ឯកោ អាវុសោ បញ្ចោ ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯតិ
 វេយ្យករណំ ទ្វេ បញ្ចា ទ្វេ ឧទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យករណានិ
 តយោ បញ្ចា តយោ ឧទ្ទេសា តិណំ វេយ្យករណានិ
 ចត្តារោ បញ្ចា ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យករណានិ
 បញ្ចា បញ្ចា បញ្ចា ឧទ្ទេសា បញ្ចា វេយ្យករណានិ
 ធិ បញ្ចា ធិ ឧទ្ទេសា ធិ វេយ្យករណានិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនាជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
 ពាក្យប្រដៅជាមួយនឹងពាក្យប្រដៅក្តី របស់សមណគោតម នឹងយើងនេះ
 តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានអធិប្បាយដូចម្តេច មានដំណើរ
 ផ្សេងៗគ្នាដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រោះនោះ ពួកយើងខ្ញុំ
 មិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់នឹងភាសិត របស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់ហើយ ក៏ក្រោក
 ចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅដោយគិតថា ពួកយើងនឹងយល់សេចក្តីនៃ
 ភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះ នឹងពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយ
 ដែលមានវេទៈ យ៉ាងនេះថា ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ចុះបញ្ហា ១
 ទុទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១ បញ្ហា ២ ទុទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ បញ្ហា ៣
 ទុទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ បញ្ហា ៤ ទុទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤
 បញ្ហា ៥ ទុទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ បញ្ហា ៦ ទុទ្ទេស ៦ វេយ្យាករណ៍ ៦

បឋមបណ្ណសកេ មហានិព្វ

សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត វេយ្យាករណានិ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានិ នវ បញ្ញា
 នវ ឧទ្ទេសា នវ វេយ្យាករណានិ ទស បញ្ញា ទស
 ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណានិ ។ ឃី បុដ្ឋា
 ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវិញ្ញាណា បរិញ្ញាជនា នេវ សម្មាទយិស្សន្តិ
 ឧត្តរិប (១) វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 យថាតំ ភិក្ខុវេ អវិសយស្មី នាហន្តំ ភិក្ខុវេ បស្សមិ
 សទេវកេ លោកេ សមាវកេ សព្វហ្មកេ
 សស្សមណាព្រាហ្មណីយា បថាយ សទេវមនុស្សាយ
 យោ ឥមេសំ បញ្ញានំ វេយ្យាករណានិ ចិន្តំ
 អារាធម្យេ អញ្ញត្រ តថាតតេន វា តថាតតស្សវិ-
 កេន វា ឥតោ វា បន សុត្វា ។ ឯកោ បញ្ញោ
 ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណានិ ឥតំ ខោ
 បនេតំ វត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វត្តំ ។

---

១ ឧ. ន លើ សម្មាទយិស្សន្តិ ឧត្តរិញ្ញ ។ ម. ន លើ សំយាប័ស្សន្តិ ឧត្តរិ ច ។

បឋមបណ្ណាសក មហានិទ្ទ

បញ្ញា ៧ ទុទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ បញ្ញា ៨ ទុទ្ទេស ៨
 វេយ្យាករណ៍ ៨ បញ្ញា ៩ ទុទ្ទេស ៩ វេយ្យាករណ៍ ៩ បញ្ញា ១០
 ទុទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ (តើដូចម្តេច) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួរយ៉ាងនេះហើយ ពួកបរិព្វាជក ជាអនុត្តរិយ
 ក៏ឆ្លើយមិនរួច ទាំងបានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ថែមទៀតផង ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា មិនមែនជាវិស័យ
 របស់ខ្លួនទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក
 មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំង
 មនុស្ស ជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេស តថាគត មិនដែលឃើញ
 អ្នកណាមួយ អាចញ៉ាំងចិត្តតថាគតឱ្យត្រេកអរ ដោយការឆ្លើយនូវបញ្ញា
 ទាំងនេះ បានឡើយ លើកលែងតែព្រះតថាគត ឬសាវ័ករបស់ព្រះ
 តថាគត ឬក៏អ្នកធ្លាប់ហ្លាប់អំពីសំណាក់ព្រះតថាគតចេញ ។ ពាក្យថា
 បញ្ញា ១ ទុទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នោះនេះ តថាគតពោលហើយ
 ចុះពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកធម្មេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសិទ្ធិន្ទមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច^(១) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ កកមស្មី ឯកធម្មេ ។ សព្វេ សត្តា
 អាហារដ្ឋតំកា ។ ឥមស្មី ខោ ភិក្ខុវេ ឯកធម្មេ
 ភិក្ខុ សម្មាសិទ្ធិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ ឯកោ បញ្ញា
 ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្ត
 វត្ថំ ឥនមេតំ បដិច្ច វត្ថំ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
 ឧទ្ទេសោ ទ្វេ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ខោ បនេតំ
 វត្ថំ កំពោតំ បដិច្ច វត្ថំ ។ ទ្វីសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសិទ្ធិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កកមេសុ ទ្វីសុ ។

១ ម. សម្មទន្តំ អភិសមេច្ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយដោយប្រពៃ ធុញ
 ច្រាន់ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌មួយ រមែងធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុកក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌មួយគឺអ្វី ។ គឺពួកសត្វទាំងពួង រស់
 នៅដោយសារអាហារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយ
 ណាយដោយប្រពៃ ធុញច្រាន់ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុង
 ធម៌មួយនេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុកក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យ
 ណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ១ ទទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១
 ដូច្នោះ ពាក្យនេះ ដែលតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
 នោះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ២ ទទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នោះ
 នេះ តថាគតពោលហើយ ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ
 ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុ
 នឿយណាយដោយប្រពៃ ធុញច្រាន់ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយ
 ប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រ-
 ពៃក្នុងធម៌ ២ រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុកក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ២ គឺអ្វី ។

បឋមបណ្ណាសកេ មហានិទ្ទេ

ឆាមេ ច រូប ច ។ ឆមេសុ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ឆមេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាដិព្វំន្តមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មា-
 វិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សរិ សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ
 ឆមេ ទុក្ខស្សន្តកិរោ ហោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
 ឧទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យាករណាដិតិ ឆតិ យន្តំ វុត្តំ ឆមេតិ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា
 តិណិ វេយ្យាករណាដិតិ ឆតិ ខោ បនេតិ វុត្តំ
 កិញ្ចេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។ តិសុ ភិក្ខុវេ ឆមេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាដិព្វំន្តមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សរិ សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ
 ឆមេ ទុក្ខស្សន្តកិរោ ហោតិ ។ កតមេសុ តិសុ ។
 តិសុ វេទនាសុ ។ ឆមេសុ ខោ ភិក្ខុវេ តិសុ
 ឆមេសុ ភិក្ខុ សម្មាដិព្វំន្តមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
 សម្មាវិមុច្ចមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សរិ សម្មត្តាភិស-
 មេច្ច ទិដ្ឋេវ ឆមេ ទុក្ខស្សន្តកិរោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក បហារិក្ខ

គីរាម ១ រូប ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
ទាំង ២ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា
ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ២ ទទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះ
ពាក្យនេះ⁺ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។
ពាក្យថា បញ្ញា ៣ ទទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះនេះ⁺ តថាគត
ពោលហើយ ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ⁺ ព្រោះអាស្រ័យ
ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៣
វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៣ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវេទនា
ទាំង ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃឃើញ
នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
ទាំង ៣ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា ភីណី វេយ្យាករណានិច្ចំ
 ភីតំ យេន្ទំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
 ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណានិច្ចំ ភីតំ ខោ
 បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចត្តស្ស
 ភិក្ខុវេ ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មាសិទ្ធិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជ-
 មាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយេន្ទនិស្សរិ សម្ម-
 ត្តាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្ទករោ ហោតិ ។
 កតមេស្ស ចត្តស្ស ។ ចត្តស្ស អាហារេស្ស ។ ឥមេស្ស
 ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តស្ស ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មាសិទ្ធិន្ទមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយេន្ទនិស្សរិ
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្ទករោ ហោតិ ។
 ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករ-
 ណានិច្ចំ ភីតំ យេន្ទំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
 បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ឧទ្ទេសា បញ្ញា វេយ្យាករណានិច្ចំ
 ភីតំ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិទាន

ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ៣ ឧទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យ ហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៤ ឧទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នោះ នេះ តថាគតពោលហើយ ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយ ព្រោះ អាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញាទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ នូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៤ វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុព្វបទ ។ ធម៌ ៤ ភីអ៊ី ។ គឺអាហារ ទាំង ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយ ប្រពៃ ធុញ្ញាទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៤ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុព្វបទ ។ ពាក្យណា ដែលតថាគត ពោលថា បញ្ញា ៤ ឧទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៥ ឧទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ ដូច្នោះនេះ តថាគតពោលហើយ ចុះ ពាក្យ ដែលតថាគត ពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

បញ្ចសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថិន្ទមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សនករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ បញ្ចសុ ។ បញ្ចសុ ឧបាទានត្ថេន្ទេសុ ។
 ឥមេសុ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ថិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាប-
 រិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន-
 ករោ ហោតិ ។ បញ្ច បញ្ចា បញ្ច ឧទ្ទេសា បញ្ច
 វេយ្យាករណានិកំ ឥតិ យនំ វុតំ ឥមេតំ បដិច្ច
 វុតំ ។ ធម្ម បញ្ចា ធម្ម ឧទ្ទេសា ធម្ម វេយ្យាករណានិកំ
 ឥតិ ខោ បរេតំ វុតំ កំពោតំ បដិច្ច វុតំ ។ ធម្ម
 ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
 សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិ-
 សមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សនករោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហានិទ្ទ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹង នូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៥ វេមនិធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុកក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុបាទានក្នុងទាំង ៥ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៥ នេះឯង វេមនិធ្វើនូវ
 ទីបំផុតនៃទុក ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា
 បញ្ញា ៥ ទេទ្ទស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ ដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៦ ទេទ្ទស ៦
 វេយ្យាករណ៍ ៦ ដូច្នោះនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ចុះពាក្យ ដែលតថាគត
 ពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រ-
 ឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹង នូវប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៦ វេមនិធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិកាយោ

កកមេស្ស ធន្ស ។ ធន្ស អដ្ឋន្តិកេស្ស អាយតនេស្ស ។
 ឥមេស្ស ខោ ភិក្ខុវេ ធន្ស ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មា-
 និព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ
 សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ ធន បញ្ញា ធន ឧទ្ទេសា
 ធន វេយ្យាករណានិគំ ឥតិ យន្តំ វុតំ ឥទមេតំ បដិច្ច
 វុតំ ។ សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត
 វេយ្យាករណានិគំ ឥតិ ខោ បនេតំ វុតំ កិញ្ចេតំ
 បដិច្ច វុតំ ។ សត្តស្ស ភិក្ខុវេ ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មា-
 និព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មា-
 បរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កកមេស្ស សត្តស្ស ។
 សត្តស្ស វិញ្ញណានិគំស្ស ។ ឥមេស្ស ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្តស្ស ធម្មេស្ស ភិក្ខុ សម្មានិព្វិន្ទមាណោ សម្មាវិជ្ជ-
 មាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្ម-
 ត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គនិកាយ ទសកនិបាត

ធម៌ ៦ គឺអ្វី ។ គឺអាយតនៈខាងក្នុងទាំង ៦ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញាច្រាន ដោយប្រពៃ រួច
 ស្រឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹង នូវប្រ-
 យោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៦ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណាដែលតថាគត ពោលថា បញ្ញា ៦ ទេស
 ៦ វេយ្យាករណ៍ ៦ ដូច្នោះនេះ ពាក្យនេះតថាគត ពោលហើយ ព្រោះ
 អាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៧ ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍
 ៧ ដូច្នោះនេះ តថាគតពោលហើយ ចុះពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ
 ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយ
 ណាយដោយប្រពៃ ធុញ្ញាច្រានដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ ៧ រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៧
 គឺអ្វី ។ គឺវិញ្ញាណដ្ឋិតិទាំង ៧ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយ
 ណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញាច្រាន ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយ
 ប្រពៃក្នុងធម៌ទាំង ៧ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត វេយ្យាករណានិទ្ទេ
 ឥតិ យន្តិ វុត្តិ ឥនមេតិ បដិច្ច វុត្តិ ។ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានិទ្ទេ ឥតិ
 ខោ បនេតិ វុត្តិ កំពោតិ បដិច្ច វុត្តិ ។ អដ្ឋស្ស
 កិត្តវេ ធម្មស្ស កិត្តេ សម្មានិព្វិទ្ធមាណោ សម្មាវិជ្ជា-
 មាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តា-
 ភិសមេច្ច ទិដ្ឋវេ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។
 កតមេស្ស អដ្ឋស្ស ។ អដ្ឋស្ស លោកធម្មស្ស ។
 ឥមេស្ស ខោ កិត្តវេ អដ្ឋស្ស ធម្មស្ស កិត្តេ សម្មា-
 និព្វិទ្ធមាណោ សម្មាវិជ្ជាមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ
 សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវេ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា
 អដ្ឋ វេយ្យាករណានិទ្ទេ ឥតិ យន្តិ វុត្តិ ឥនមេតិ បដិច្ច
 វុត្តិ ។ ធម្ម បញ្ញា ធម្ម ឧទ្ទេសា ធម្ម វេយ្យាករណានិទ្ទេ
 ឥតិ ខោ បនេតិ វុត្តិ កំពោតិ បដិច្ច វុត្តិ ។

បឋមបណ្ណាសក មហានិទ្ទ

ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ៧ ទទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧
 ដូច្នោះនេះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។
 ពាក្យថា បញ្ញា ៨ ទទ្ទេស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នោះនេះ តថាគតពោល
 ហើយ ចុះពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ គុញ
 ទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ
 ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៨ វែមន៍
 ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៨ គឺអ្វី ។ គឺលោក-
 ធម៌ទាំង ៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
 ដោយប្រពៃ គុញទ្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ទាំង ៨ នេះឯង វែមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។
 ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា បញ្ញា ៨ ទទ្ទេស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨
 ដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។
 ពាក្យថា បញ្ញា ៧ ទទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នោះនេះ តថាគតពោល
 ហើយ ចុះពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិយស្ស ទសកនិយោ

លវស្ស កិក្ខុវេ ធម្មេស្ស កិក្ខុ សម្មាទិព្វិទ្ធិមារោ
 សម្មាវិជ្ជមារោ សម្មាវិមុច្ចមារោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ កតមេស្ស លវស្ស ។ លវស្ស
 សត្តាវសេស្ស ។ ឥមេស្ស ខោ កិក្ខុវេ លវស្ស ធម្មេស្ស
 កិក្ខុ សម្មាទិព្វិទ្ធិមារោ សម្មាវិជ្ជមារោ សម្មាវិមុ-
 ច្ចមារោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ លវ
 បញ្ញា លវ ឧទ្ទេសា លវ វេយ្យាករណានិទ័តិ ឥតិ
 យន្តិ វុត្តិ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ទស បញ្ញា
 ទស ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណានិទ័តិ ឥតិ ខោ
 បនេតំ វុត្តិ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ទសស្ស កិក្ខុវេ
 ធម្មេស្ស កិក្ខុ សម្មាទិព្វិទ្ធិមារោ សម្មាវិជ្ជមារោ
 សម្មាវិមុច្ចមារោ សម្មាបរិយន្តទស្សាវី សម្មត្តាភិ-
 សមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនវិញ្ញាណ ទសកនិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៧ វែមន៍ធ្វើនូវទីបំផុត
នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ៧ គឺអ្វី ។ គឺសត្តារាសៈទាំង ៧ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៧ នេះឯង វែមន៍ធ្វើ
នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោល
ថា បញ្ញា ៧ ទុរទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថា-
គតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ១០
ទុរទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះនេះ តថាគតពោលហើយ ចុះពាក្យ
នេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រ-
ឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍
ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ១០ វែមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។

បឋមបណ្ណាលកេ មហាវគ្គោ

កតមេស្ស ទសស្ស ។ ទសស្ស អត្តសលកតម្ភបមេស្ស ។
 វមេស្ស ខោ កិត្តវេ ទសស្ស ធម្មេស្ស កិត្ត
 សម្មានិព្វំនមាខោ សម្មារិដ្ឋមាខោ សម្មារម្មត្តមាខោ
 សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាកសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្ម
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ ទស បញ្ញា ទស
 ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណានិវតិ វតិ យន្ត វតិ
 វទមេតំ បដិច្ច វតនិ ។

[២៨] ឯកំ សមយំ កកវំ កជន្តលាយំ
 វិហារតិ វេទ្យវិន ។ អថខោ សម្មហុលា
 កជន្តលា(១) ឧបាសកា យេន កជន្តលា(២) កិត្តវី
 តេនុបសន្តមីស្ស ឧបសន្តមិត្តា កជន្តលំ កិត្តវី
 អភិវទេត្តា ឯកមន្តំ វិសីទីស្ស ។ ឯកមន្តំ
 វិសីន្នា ខោ កជន្តលា ឧបាសកា កជន្តលំ(៣)
 កិត្តវី ឯតទវេច្ចំ វត្តមិទំ អយ្យេ កកវតា
 មហាបញ្ញស្ស ឯកោ បញ្ញា ឯកោ ឧទ្ទេសោ

---

១ ប. កជន្តលា ។ ២ ប. កជន្តលំ ។ ៣ ប. កជន្តលំ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ធម៌ទាំង ១០ គឺអី ។ គឺ អកុសលកម្មបឋមទាំង ១០ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវ
 ប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ១០ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលថា
 បញ្ញា ១០ ទុរទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

(២៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តវេឡូវាន ទៀបក្រុងកដ្ឋន្តលា ។ គ្រានោះ ពួកដ្ឋន្តលទុបាសក
 (ទុបាសកអ្នកនៅក្នុងក្រុងកដ្ឋន្តលា) ជាច្រើនគ្នា បានចូលទៅរកកដ្ឋន្តលា
 ភិក្ខុនី (ភិក្ខុនីនៅក្នុងក្រុងកដ្ឋន្តលា) លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំកដ្ឋន្តលា
 ភិក្ខុនីហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកដ្ឋន្តលទុបាសក អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរហើយ ក៏ពោលទៅនឹងកដ្ឋន្តលាភិក្ខុនីថា បពិត្រនាងម្ចាស់ ពាក្យ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ទុរទ្ទេស ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទសកនិយោ

ឯកំ វេយ្យាករណំ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសា ទ្វេ
 វេយ្យាករណានិ តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា
 ត្ថណិ វេយ្យាករណានិ ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ
 ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណានិ បញ្ច បញ្ញា
 បញ្ច ឧទ្ទេសា បញ្ច វេយ្យាករណានិ ឆ បញ្ញា
 ឆ ឧទ្ទេសា ឆ វេយ្យាករណានិ សត្ត បញ្ញា
 សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត វេយ្យាករណានិ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានិ
 ឈ បញ្ញា ឈ ឧទ្ទេសា ឈ វេយ្យាករណានិ
 ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យា-
 ករណានិ តំ ។ ឥមស្ស ទុ ខោ អយ្យេ ភកវតោ
 សម្មិត្តេន កាសិកស្ស កេមិ វិត្តារេន អត្តោ
 ទដ្ឋញ្ញោតំ ។ ន ខោ បនេតំ អារុសោ ភកវតោ
 សម្មទា សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ នបិ មនោការិយោនិ
 ភិក្ខុនំ សម្មទា សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

វេយ្យាករណ៍ ១ បញ្ញា ២ ទទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ បញ្ញា ៣
 ទទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ បញ្ញា ៤ ទទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤
 បញ្ញា ៥ ទទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណ៍ ៤ បញ្ញា ៦ ទទ្ទេស ៦ វេយ្យា-
 ករណ៍ ៦ បញ្ញា ៧ ទទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ បញ្ញា ៨ ទទ្ទេស ៨
 វេយ្យាករណ៍ ៨ បញ្ញា ៩ ទទ្ទេស ៩ វេយ្យាករណ៍ ៩ បញ្ញា ១០
 ទទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ។ បតិក្រនាធិម្ចាស់ សេចក្តីនៃពាក្យ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង ដោយបំប្រញូនេះ តើគួរយល់
 ដោយពិស្តារ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភារុសាទាំងឡាយ ពាក្យនេះ អាត្មា
 មិនបានស្តាប់ ក្នុងទីបំពោះព្រះកក្ក មិនបានត្រង់គ្រាប់ ក្នុងទីបំពោះ
 ព្រះកក្ក នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ទាំងមិនបានស្តាប់ ក្នុងទីបំពោះ
 មុខ មិនបានត្រង់គ្រាប់ ក្នុងទីបំពោះមុខ ពួកភិក្ខុ អ្នកអប់រំបិក្ខុទេ

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

អបិច យថាមេត្ត នាយតិ តំ សុណាម សាធុកំ
 មនសិករោម ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃី អយ្យេតិ ខោ
 កជង្គុលា ឧបាសកា កជង្គុលាយ ភិក្ខុនិយា
 បទ្ធុស្ស្សស្មី ។ កជង្គុលា ភិក្ខុនី ឃតទរោម
 ឃកោ បញ្ចា ឃកោ ឧទ្ទេសោ ឃកំ វេយ្យាករណ៍
 តតិ ខោ បនេតំ វតំ ភកវតា តិរោតំ បដិច្ច វតំ ។
 ឃកជម្មេ អាវុសោ ភិក្ខុ សម្មាដិវ្យាដិមាដោ
 សម្មាវិជ្ជមាដោ សម្មាវិមុត្តមាដោ សម្មាបរិយន្ត-
 ទស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្ត-
 ករោ ហោតិ ។ កតមស្មី ឃកជម្មេ ។ សព្វេ
 សត្តា អាហារដ្ឋតិកា ។ តមស្មី ខោ អាវុសោ
 ឃកជម្មេ ភិក្ខុ សម្មាដិវ្យាដិមាដោ សម្មាវិជ្ជមាដោ
 សម្មាវិមុត្តមាដោ សម្មាបរិយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិស-
 មេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ប៉ុន្តែពាក្យនេះ អាត្មាយលំយាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវពាក្យនេះ ឲ្យប្រពៃចុះ អាត្មានឹងសំដែងប្រាប់ ។
 ពួកកង្កែបលទ្ធាសក ក៏បានទទួលពាក្យ នៃកង្កែបលាភិក្ខុនីថា ករុណា
 នាងម្ចាស់ ។ កង្កែបលាភិក្ខុនីបានពោលដូច្នោះថា ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ១ ទទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នោះនេះ ពាក្យ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ១ រមែងធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ១ គឺអ្វី ។ គឺសត្វទាំងពួង រស់ដោយ
 សារអាហារ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
 ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌មួយនេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គធួនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកោ បញ្ញា ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ
 វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ភកវតា ឥនមេតិ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ
 វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ទោ បនេតិ វុត្តំ ភកវតា
 តិញ្ចេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។ ទ្វីសុ អាវុសោ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាទិព្វំមាណោ សម្មាវិជ្ជំមាណោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តនិស្សរិ សម្មត្តាភិសមេច្ច
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កតមេសុ
 ទ្វីសុ ។ ធាមេ ច រូបេ ច ។ ឥមេសុ ទោ
 អាវុសោ ទ្វីសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាទិព្វំមាណោ
 សម្មាវិជ្ជំមាណោ សម្មាវិមុច្ចំមាណោ សម្មាបរិយន្តនិស្សរិ
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ វេយ្យាករណានិច្ចំ
 ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ភកវតា ឥនមេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិបាត

ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ១ ទេស ១
 វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ
 ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ថា បញ្ញា ២ ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រព័ន
 ធុញ្ញាច្រាន ដោយប្រព័ន រួចស្រឡះ ដោយប្រព័ន ឃើញនូវទី
 បំផុត ដោយប្រព័ន ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រព័ន ក្នុងធម៌២
 វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌២ គឺអ្វី ។ គឺ នាម
 ១ រូប ១ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ
 ដោយប្រព័ន ធុញ្ញាច្រាន ដោយប្រព័ន រួចស្រឡះ ដោយប្រព័ន ឃើញ
 នូវទីបំផុត ដោយប្រព័ន ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រព័ន ក្នុងធម៌
 ទាំង ២ នេះឯង វេមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា
 ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ២ ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នោះ
 ពាក្យនុ៎ះ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

បឋមបណ្ណាសកេ មហានិទ្ទេ

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណានិទិត្ត
 ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ ភកវតា តិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
 តិសុ អាវុសោ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មានិព្វិទ្ធមានោ
 សម្មារិដ្ឋមានោ សម្មារិមុច្ចមានោ សម្មាបរិយន្តទិស្សវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ តតមេសុ តិសុ ។ តិសុ វេទនាសុ ។
 ឥមេសុ ខោ អាវុសោ តិសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 និព្វិទ្ធមានោ សម្មារិដ្ឋមានោ សម្មារិមុច្ចមានោ
 សម្មាបរិយន្តទិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ តយោ បញ្ញា តយោ
 ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណានិទិត្ត ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
 ភកវតា ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
 ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណានិទិត្ត ឥតិ
 ខោ បនេតំ វុត្តំ ភកវតា តិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវិគ្គ

ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៣ ទេស ៣
 វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នោះនេះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុន្យៀយណាយ ដោយប្រព័ន្ធ គុញច្រាន ដោយប្រព័ន្ធ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រព័ន្ធ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រព័ន្ធ ត្រាស់ដឹងនូវ
 ប្រយោជន៍ ដោយប្រព័ន្ធ ក្នុងធម៌ទាំង ៣ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ៣ គឺអ្វី ។ គឺ វេទនាទាំង ៣ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំង
 ឡាយ កាលបើ ភិក្ខុន្យៀយណាយ ដោយប្រព័ន្ធ គុញច្រាន ដោយប្រព័ន្ធ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រព័ន្ធ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រព័ន្ធ ត្រាស់ដឹងនូវប្រ-
 យោជន៍ដោយប្រព័ន្ធ ក្នុងធម៌ទាំង ៣ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៣
 ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ៤ ទេស ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នោះនេះ
 ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណយស្ស ទសកថាបិដក

ចត្វសុ អារុសោ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុ ភារីតចិន្តោ
 សម្មាបរិយន្តទស្សារី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កតមេសុ ចត្វសុ ។
 ចត្វសុ សតប្បដ្ឋានេសុ ។ ឥមេសុ ខោ អារុសោ
 ចត្វសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុ ភារីតចិន្តោ សម្មា-
 បរិយន្តទស្សារី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខ-
 ស្សន្តករោ ហោតិ ។ ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ
 ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណាដិតិ ឥតិ យំ វុត្តិ
 ភកវតា ឥទមេតិ បដិច្ច វុត្តិ ។ បញ្ច បញ្ញា បញ្ច
 ឧទ្ទេសា បញ្ច វេយ្យាករណាដិតិ ឥតិ ខោ បដេតិ
 វុត្តិ ភកវតា កិញ្ចេតិ បដិច្ច វុត្តិ ។ បញ្ចសុ
 អារុសោ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុ ភារីតចិន្តោ សម្មាប-
 រិយន្តទស្សារី សម្មត្តាភិសមេច្ច ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខ-
 ស្សន្តករោ ហោតិ ។ កតមេសុ បញ្ចសុ ។
 បញ្ចសុ ឥន្ទ្រិយេសុ... កតមេសុ ធម្មេសុ ។ ធម្មេ
 វិស្សារណីយាសុ ធម្មេសុ... កតមេសុ សត្តសុ ។

លុត្តបិដក អង្គគ្រិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រព្រឹត្ត ឃើញនូវ
 ទីបំផុត ដោយប្រព្រឹត្ត ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រព្រឹត្ត ក្នុងធម៌ ៤
 រមែងធ្វើនូវទីកំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វី ។ គឺ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តចំរើនល្អ
 ដោយប្រព្រឹត្ត ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រព្រឹត្ត ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍
 ដោយប្រព្រឹត្ត ក្នុងធម៌ទាំង ៤ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីកំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា
 បញ្ញា ៤ ទោស្ត ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៥ ទោស្ត ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ ដូច្នោះនេះ
 ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តបានចំរើនល្អ ដោយប្រព្រឹត្ត ឃើញ
 នូវទីបំផុត ដោយប្រព្រឹត្ត ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រព្រឹត្ត ក្នុងធម៌ ៥
 រមែងធ្វើនូវទីកំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៥ គឺអ្វី ។ គឺឥន្ទ្រិយ
 ទាំង ៥ ... ធម៌ ៦ គឺអ្វី ។ គឺនិស្សរណិយធាតុទាំង ៦ ... ធម៌ ៧ គឺអ្វី ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

សត្តសុ ពោជ្ឈន្តេសុ . . . កតមេសុ អដ្ឋសុ ។
អដ្ឋសុ អរិយេសុ អដ្ឋនិកេសុ បក្កេសុ ។ ឆមេសុ
ខោ អារុសោ អដ្ឋសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសុភា-
វិតថិត្តោ សម្មាបរិយទ្ធនិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា
អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
ភកវតា ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ធរំ បញ្ញា ធរំ
ឧទ្ទេសា ធរំ វេយ្យាករណានិច្ចំ ឥតិ ខោ បនេតំ
វុត្តំ ភកវតា កំហោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ធរំសុ អារុសោ
ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មានិព្វិទ្ធមានោ សម្មាវិជ្ជមានោ
សម្មាវិមុច្ចមានោ សម្មាបរិយទ្ធនិស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
ទិដ្ឋវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កតមេសុ
ធរំសុ ។ ធរំសុ សត្តាវសេសុ ។ ឆមេសុ
ខោ អារុសោ ធរំសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មានិព្វិទ្ធមានោ
សម្មាវិជ្ជមានោ សម្មាវិមុច្ចមានោ សម្មាបរិយទ្ធនិស្សវី

បឋមបណ្ណសក មហានិទ្ទ

គឺពោជ្ឈន្តតាំង ៧... ធម៌ ៨ គឺអ្វី ។ គឺអដ្ឋង្គិកមគ្គដ៏ប្រសើរតាំង ៨ ។
 ម្ចាស់អាវុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តចម្រើនល្អ ដោយប្រព្រឹត
 ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រព្រឹត ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រព្រឹត
 ក្នុងធម៌តាំង ៨ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។
 ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៨ ទុទ្ទេស ៨
 វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះ
 អាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា
 ៧ ទុទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសោតាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រព្រឹត ធុញ្ញត្រាន់ ដោយប្រព្រឹត រួច
 ស្រឡះ ដោយប្រព្រឹត ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រព្រឹត ត្រាស់ដឹងនូវប្រ-
 យោជន៍ ដោយប្រព្រឹត ក្នុងធម៌ ៧ រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 បាន ។ ធម៌ ៧ គឺអ្វី ។ គឺសត្តាវសៈតាំង ៧ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 តាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយ ដោយប្រព្រឹត ធុញ្ញត្រាន់
 ដោយប្រព្រឹត រួចស្រឡះ ដោយប្រព្រឹត ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រព្រឹត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិដាយោ

សម្មត្តាកិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
ហោតិ ។ ឈេ បញ្ញា ធមេ ឧទ្ទេសា ធមេ
វេយ្យាករណាជិតំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ កកវតា ឥទមេតំ
បដិច្ច វុត្តំ ។ ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស
វេយ្យាករណាជិតំ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កកវតា
តិពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ទសសុ អារុសោ ធម្មេសុ
កិត្តុ សម្មាសុការិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្ធិទស្សន្តិ
សម្មត្តាកិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។
តតមេសុ ទសសុ ។ ទសសុ កុសលកម្ម-
បមេសុ ។ ឥមេសុ ខោ អារុសោ ទសសុ
ធម្មេសុ សម្មាសុការិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្ធិទស្សន្តិ
សម្មត្តាកិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។
ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណាជិតំ
ឥតិ យន្តំ វុត្តំ កកវតា ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគិកាយ ទសកនិបាត

ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៧ នេះឯង រមែងធ្វើ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ៧ ឧទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ១០ ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះ
 ។ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តបុរាណចំរើនល្អដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ ១០ រមែងធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ១០ គឺ
 អ្វី ។ គឺកុសលកម្មបឋមទាំង ១០ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 មានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់
 ដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ១០ នេះឯង រមែងធ្វើនូវទី
 បំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ១០ ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះ ពាក្យនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

ឆតិ ខោ អាវុសោ យង្គំ វត្ថំ កកវតា(១) មហាបញ្ញោសុ
 ឯកោ បញ្ញា ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណំ
 ។ បេ ។ ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស
 វេយ្យាករណា ជិតិ ឆតិ ឆមស្ស ខោ អហំ អាវុសោ
 កកវតា សម្ពិទ្ធន ភាសិតស្ស ឯវំ វិត្តាវេន អត្ថំ
 អាជាតាមិ ។ អាកត្ថមាណា ច បន តុម្រ
 អាវុសោ កកវត្ថោវ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បរិ-
 បុន្នេយ្យថ (២) យថា លោ កកវា ព្យាករេតិ តថា
 ធំ នាវេយ្យថាតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ខោ កកជង្គលា
 ឧចាសកា កកជង្គលាយ កិត្តនិយា ភាសិតំ
 អភិទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កកជង្គលំ
 កិត្តនំ អភិវាទេត្វា បទត្ថិណំ កត្វា យេន
 កកវា តេនុបសង្កមិត្វា ឧបសង្កមិត្វា កកវត្ថំ
 អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ជិតិ ជិត្វា ។

---

១ ម ជិត្តនេ សម្ពិទ្ធន ភាសិតស្ស ពហុ ទិស្សន្តិ ។ ២ ទ. ម.
 បដិបុណ្ណេយ្យថ ។ ៣ ម. យថា ពោ នំ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ទេទ្ទស ១ វេយ្យាករណ៍ ១
 ៗ បេ ៗ បញ្ញា ១០ ទេទ្ទស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះនោះ
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសង្ខេបនេះ អាត្មាយលំសេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
 អាវុសោទាំងឡាយ ប្រសិនណាបើ អ្នកទាំងឡាយ ប្រាថ្នា (ចង់
 ដឹងច្បាស់) ត្រូវចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទូលសួរ
 បញ្ជាក់សេចក្តីនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយសេចក្តីនោះ
 យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំទុកនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។
 ពួកកដង្កលឧបាសក ក៏ត្រេកអរអនុមោទនា នូវភាសិតរបស់កដង្កលា
 ភិក្ខុនីថា ករុណា នាងម្ចាស់ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំ
 កដង្កលាភិក្ខុនី រួចធ្វើប្រទក្សិណ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកដង្កលឧបាសក អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកមន្តំ និសំឡា ខោ កកដង្កលា ឧចាសកា យាវតកោ
 អហោសំ កកដង្កលាយ ភិក្ខុនិយា សទ្ធិ កថាសល្លាចោ
 តំ សត្វំ ភកវតោ អាវោចេសំ ។ សាធុ សាធុ
 កហបតយោ បណ្ឌិតា កហបតយោ កកដង្កលា ភិក្ខុនិ
 មហាបញ្ញា កហបតយោ កកដង្កលា ភិក្ខុនិ សចេមិ
 តុម្ហោ កហបតយោ មំ ឧបសន្តមិត្តា ឯកមន្តំ បុច្ឆេ-
 យ្យាថ អហម្មិចេតំ ឯវមេវ ព្យាករេយ្យំ យថាតំ (១)
 កកដង្កលាយ ភិក្ខុនិយា ព្យាកតំ ។ ឯសោ ចេវ
 តស្ស អត្តោ ឯវត្ថុ នំ ជារយ្យថាតំ ។

[២៧] យាវតា ភិក្ខុវេ កាសិកោសលា យាវតា

រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស វិជិតំ (២)
 រាជា តត្ថ បសេនទិ កោសលោ អក្ខមត្តោយតំ ។

---

១ ម. យថា ហិ ។ ២ ម. វិជិតេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិទាន

ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ តាមទំនងពាក្យ ដែលខ្លួនបានសំណេះ
 សំណាល ជាមួយនឹងកង្កែបលាភិក្ខុនី ដោយសព្វគ្រប់ ។ (ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ ល្អហើយ
 ល្អហើយ ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ កង្កែបលាភិក្ខុនី ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ កង្កែបលាភិក្ខុនី ជាមនុស្សមានប្រាជ្ញាច្រើនមែន
 ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកតថាគត
 ហើយសួរនូវសេចក្តីនេះ តថាគតក៏ដោះស្រាយសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ
 ដូចជាកង្កែបលាភិក្ខុនី ដែលដោះស្រាយដែរ ។ នេះជាសេចក្តីនៃបញ្ហា
 នោះ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវចាំទុកនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជនអ្នកនៅ ក្នុងកាសិជនបទ
 នឹងកោសលជនបទ កំណត់ត្រីមណា ដែររបស់ស្តេចបរសេនទិ-
 កោសល កំណត់ត្រីមណា ស្តេចបរសេនទិកោសល ប្រា-
 កដថា ជាអ្នកប្រសើរ ក្នុងដែននោះ (កំណត់ត្រីមណោះ) ។

បឋមបណ្ណាសកេ មហានិទ្ទេ

រណាបិ ខោ ភិក្ខុវេ បសេននិស្សំ កោសលស្ស
 អន្តរំ អពាថនំ អន្តំ វិបវណាមោ ។ ឯវំ បស្សំ
 ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយស្សវកោ តស្មំបិ ជំព្វំនុតិ
 តស្មំ ជំព្វំនុតោ អន្តំ វិជ្ជតិ បកេវ ហំនស្មំ
 យាវតា ភិក្ខុវេ ចជ្ជិមស្សវិយោ បវហវន្តំ ទិសា ភន្តំ
 វិពេចមាថា តាវ សហស្សុជាលោកោ តស្មំ
 សហស្សុជាលោកេ សហស្សំ ចន្ទានំ សហស្សំ
 ស្សវិយានំ សហស្សំ សិទ្ធស្សព្វតវាជានំ សហស្សំ
 ជម្ងទីនានំ សហស្សំ អមរតោយានានំ(១) សហស្សំ
 ឧត្តរក្សវនំ សហស្សំ បុព្វវិទេហានំ ចត្តារិ មហា-
 សមុទ្ធសហស្សានំ ចត្តារិ មហារាជសហស្សានំ
 សហស្សំ ហតុម្មហារាជីកានំ សហស្សំ តាវត្តសានំ
 សហស្សំ យាមានំ សហស្សំ តុសិតានំ សហស្សំ
 ជំព្វានុវតំ សហស្សំ បរជំប្បតវសវត្តំ សហស្សំ
 ព្រហ្មលោកានំ យាវតា ភិក្ខុវេ សហស្សុលោកេតាតុ

១ ឱ.ម. អបរតោយានានំ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែស្តេចបសេនទិកោសល គង់មានសភាពក្លាយ
 ទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះ
 ដឹង កាលបើឃើញ យ៉ាងនេះហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងការ
 បិតនៅក្នុងរាជសម្បត្តិនោះ កាលនឿយណាយ ក្នុងការបិតនៅក្នុង
 រាជសម្បត្តិនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងភាពនៃខ្លួនជាស្តេចក្នុង
 ដែនកោសល ដ៏ប្រសើរ ដោយរាជសម្បត្តិឡើយ នឹងបាច់ពោល
 ទៅប្តី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនឹងព្រះ
 អាទិត្យទាំងឡាយ គោចរទៅត្រឹមណា ទិសទាំងឡាយ ក៏ភ្លៀងរៀង
 កំណត់ត្រឹមណោះ លោកធាតុត្រឹមមួយពាន់ ក្នុងលោកមួយពាន់នោះ
 មានព្រះចន្ទមួយពាន់ ព្រះអាទិត្យមួយពាន់ ស្តេចក្រសិរេរមួយពាន់
 ជម្ងឺបមួយពាន់ អមរគោយានទ្វីបមួយពាន់ ទត្តរក្សទ្វីបមួយពាន់
 បុព្វវិទេហទ្វីបមួយពាន់ មហាសមុទ្រ ៤ ពាន់ មហារាជ ៤ ពាន់ ចា-
 តុមហារាជិកៈមួយពាន់ ភាវិត្តិវ្យមួយពាន់ យាមៈមួយពាន់ តុសិត
 មួយពាន់ និម្មានវត្តមួយពាន់ បរិនិម្មិតវសវត្តមួយពាន់ ព្រហ្មលោក
 មួយពាន់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកធាតុមួយពាន់ កំណត់ត្រឹមណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

មហាព្រហ្មា តត្ថ អក្កមក្ខាយតិ ។ មហាព្រហ្មានោបិ
 ខោ ភិក្ខុវេ អត្ថេវ អព្វាថត្ថំ អត្ថំ វិបវណ្ណាមោ ។
 ឃី បស្សំ ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយសង្ការកោ តស្មីបិ
 និព្វិន្ទតិ តស្មី និព្វិន្ទនោ អត្ថេ វិជ្ជតិ បកេវ ហីនស្មី ។
 ហោតិ សោ ភិក្ខុវេ សមយោ យំ អយំ លោកោ
 សំវ័ជ្ជតិ សំវ័ជ្ជមាទេ ភិក្ខុវេ លោកេ យេកុយ្យេន
 សត្តា អាភស្សវត្ថនិកា កវន្តំ ។ តេ តត្ថ ហោន្តិ
 មនោមយា បីតិកក្ខា សយំបកា អន្តលក្ខេ
 ចរា សុភដ្ឋាយនោ ចរំ ទីយមទ្ធានំ តិដ្ឋន្តំ ។
 សំវ័ជ្ជមាទេ ភិក្ខុវេ លោកេ អាភស្សរា ទេវា
 អក្កមក្ខាយន្តំ ។ អាភស្សរាទំបិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទេវានំ អត្ថេវ អព្វាថត្ថំ អត្ថំ វិបវណ្ណាមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិកាយ ទសកនិបាត

មហាព្រហ្ម ប្រាកដថាជាអ្នកប្រសើរ ក្នុងលោកជាតិមួយពាន់នោះ កំណត់
ត្រឹមណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ មហាព្រហ្ម គង់មាន
សភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កអ្នក
ចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វែមន៍ឡើយណាយ ក្នុងការបិតនៅ
ក្នុងសម្បត្តិនោះ កាលឡើយណាយ ក្នុងការបិតនៅក្នុងសម្បត្តិនោះហើយ
វែមន៍មិនត្រេកអរ ក្នុងភាពនៃខ្លួនជាអ្នកប្រសើរឡើយ នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី
ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យ ដែល
លោកនេះកំពុងវិនាស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
ពួកសត្វជាច្រើន វែមន៍ទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោកជាន់អាកស្សរៈ ។ ពួក
សត្វក្នុងជាន់អាកស្សរៈនោះ កើតដោយឈានចិត្ត មានបីតិជាអាហារ
មានពន្លឺខ្លួនឯង ចរទៅក្នុងអាកាស បិតនៅក្នុងវិមានដ៏ល្អ បិតនៅអស់
កាលដ៏យូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
ពួកទេវតាជាន់អាកស្សរៈ វែមន៍ប្រសើរជាងគេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ប៉ុន្តែពួកទេវតាជាន់អាកស្សរៈ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

បឋមបណ្ណាលកេ បហវិញ្ញោ

ឃរិ បស្សិ កិត្តេ កុត្តេ អរិយស្សវគោ
 តស្មិបិ និព្វិន្ទតិ តស្មិ និព្វិន្ទន្តោ អក្កេ វិវុត្តិ បក្សេ
 ហិន្ទស្មិន្ទំ ។ ទសយំហានិ កិត្តេ កសិណាយ-
 តនានិ ។ កតមានិ ទស ។ បឋមកសិណមេតោ
 សញ្ញានតិ ឧទ្ធុ អជា និយំ អទ្ធិយំ អប្ប-
 មាលំ ។ អាចាកសិណមេតោ សញ្ញានតិ...
 តេជាកសិណមេតោ សញ្ញានតិ... វាយោកសិ-
 ណមេតោ សញ្ញានតិ... ដីលកសិណមេតោ
 សញ្ញានតិ... បីតកសិណមេតោ សញ្ញានតិ...
 លោហិតកសិណមេតោ សញ្ញានតិ... ឌុំនាត-
 កសិណមេតោ សញ្ញានតិ... អាកាសកសិណ-
 មេតោ សញ្ញានតិ... វិញ្ញាណកសិណមេតោ
 សញ្ញានតិ ឧទ្ធុ អជា និយំ អទ្ធិយំ អប្បមាលំ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងការបំភាន់នៅក្នុងសម្បត្តិនោះ កាល
 នឿយណាយ ក្នុងការបំភាន់នៅក្នុងសម្បត្តិនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ
 ក្នុងភាពខ្លួនជាអ្នកប្រសើរ នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោក
 ទាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយតនៈមាន ១០ យ៉ាង ។
 កសិណាយតនៈ ១០ យ៉ាងតើ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់
 ច្បាស់នូវបឋវិកសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំ-
 ណែកពីរ រកប្រមាណមិនបាន ។ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវ
 អាប្តាកសិណ ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវតេជាកសិណ ...
 បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវាយាកសិណ ... បុគ្គលពួកមួយស្គាល់
 ច្បាស់នូវនិលកសិណ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវប័តកសិណ...
 បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវលោហិតកសិណ...បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់
 ច្បាស់នូវធុទាតកសិណ ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវអាកាស-
 កសិណ ... បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវិញ្ញាណកសិណ ទាំង
 ខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំណែកពីរ រកប្រមាណមិនបាន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយស្ស ទសកថិបាតោ

ឥមា និ ខោ ភិក្ខុវេ ទស កសិណាយតនានិ ។ ឯតទត្តិ
 ភិក្ខុវេ ឥមេសំ ទសន្នំ កសិណាយតនានំ យទិទំ
 វិញោណកសិណាមេកោ សញ្ញានាតិ ឌុំ អនោ
 តិវយំ អទ្ធរយំ អប្បមាណំ ។ ឯវិសញ្ញាមិ ខោ
 ភិក្ខុវេ សន្តំ សត្តា ឯវិសញ្ញាមិ ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្តានំ អត្តេវ អញ្ញាមត្តំ អត្តំ វិបរិណាមោ ។
 ឯវិ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយស្សាវកោ តស្មីមិ
 ទិព្វន្តតិ តស្មី ទិព្វន្តនោ អក្កេ វិជ្ជតិ បក្កេវ
 ហំនស្មី ។ អដ្ឋមា និ ភិក្ខុវេ អភិកាយតនានិ ។
 កតតនានិ អដ្ឋ ។ អដ្ឋតិ រូបសញ្ញា ឯកោ
 តហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានិ សុវណាធិត្តយានិ
 តានិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ បស្សាមិ ឯវិសញ្ញា
 ហោតិ ឥទំ បមិមិ អភិកាយតនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដប់ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយតនៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកសិណាយតនៈទាំង ១០ នេះ កសិណា-
តយនៈដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវិញ្ញាណ-
កសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំណែកពីរ រកប្រ-
មាណមិនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមានសេចក្តី
សំគាល់យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
យ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អរិយសាវក អ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ រមែង
នឿយណាយ ក្នុងវិញ្ញាណកសិណនោះ កាលនឿយណាយក្នុងវិញ្ញាណ-
កសិណនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់
ពោលទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិកាយ-
តនៈ (ហេតុជាគ្រឿងគ្របសង្កត់នូវបច្ចនីកធម៌) នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ អភិ-
កាយតនៈ ៨ យ៉ាងតែដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់
នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ មានប្រមាណតិច មានសម្បុរល្អ
ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្របសង្កត់រូបទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាង
នេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈទី ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហេវគ្គោ

អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំន្ទា រូបានិ បស្សតិ
អប្បមាណានិ សុវណ្ណាទុព្វណ្ណានិ តានិ អភិកុយ្យ
ជាតាមិ បស្សាមីតិ ឃីសញ្ញា ហោតិ វេទំ ទុតិយំ
អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
ពហំន្ទា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានិ សុវណ្ណាទុព្វណ្ណានិ
តានិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ បស្សាមីតិ ឃីសញ្ញា
ហោតិ វេទំ តតិយំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ
អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំន្ទា រូបានិ បស្សតិ
អប្បមាណានិ សុវណ្ណាទុព្វណ្ណានិ តានិ អភិកុយ្យ
ជាតាមិ បស្សាមីតិ ឃីសញ្ញា ហោតិ វេទំ
ចតុត្ថំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា
ឯកោ ពហំន្ទា រូបានិ បស្សតិ ដីលានិ ដីលវណ្ណានិ
ដីលនិទស្សនានិ ដីលនិកាសានិ ។ សេយ្យថាមិ តាម
ឧម្មារម្ម័យ្យំ^(១) ដីលំ ដីលវណ្ណំ ដីលនិទស្សនំ ដីលនិកាសំ

១ ឧ. ប. ឧម្មារម្ម័យ្យំ ។

បឋមបណ្ណាសក បហាវត្ត

បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាង
ក្រៅ មានប្រមាណច្រើន មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្រប
សង្កត់នូវរូបទាំងនោះហើយ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
ដឹង អាត្មាអញឃើញដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈទី២ ។ បុគ្គលពួកមួយ
មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ មាន
ប្រមាណតិច មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្របសង្កត់នូវរូបទាំងនោះ
ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
ដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈទី៣ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តី
សំគាល់នូវរូបខាងក្នុង ហើយឃើញនូវរូបខាងក្រៅ មានប្រមាណច្រើន
មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរអាក្រក់ គ្របសង្កត់ នូវរូបទាំងនោះហើយ
មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
ដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៤ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមាន
សេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែលជា
រូបខៀវ មានសម្បុរខៀវ ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរខៀវ
មានពន្លឺខៀវ ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាត្រកៀតខៀវ មានពណ៌ខៀវ
ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ខៀវ មានពន្លឺខៀវ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាបិ វា បន នំ វត្ថុំ ពារាណសេយ្យកំ

ឧកតោភាគវិមជ្ជំ ដលំ ដលវណ្ណំ ដលនិទស្សនំ

ដលនិកាសំ ឯវមេវំ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ

ពហំទ្វា រូចានិ បស្សតិ វិនាសនិ ដលវណ្ណានិ

ដលនិទស្សនានិ ដលនិកាសានិ តានិ អភិក្កយ្យ

ជាធាមិ បស្សមីតំ ឯវសញ្ញា ហោតិ ឥទំ បព្វមំ

អភិកាយតនំ ។ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំទ្វា

រូចានិ បស្សតិ មីតានិ មីតវណ្ណានិ មីតនិទស្សនានិ

មីតនិកាសានិ ។ សេយ្យថាបិ នាម កណ្ណិការបុប្ផំ

មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ សេយ្យថា

វា បន នំ វត្ថុំ ពារាណសេយ្យកំ ឧកតោភាគវិមជ្ជំ

មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិដាត

ពុំនោះសោត រូបនោះ ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពារាណសី
 មានសាច់មដ្ឋ ទាំងពីរខាង ហៅថា សំពត់ខៀវ មានពណ៌ខៀវ
 ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ខៀវ មានពន្លឺខៀវ យ៉ាង
 ណាមិញ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង
 ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែលជារូបខៀវ មានសម្បុរខៀវ ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរខៀវ មានពន្លឺខៀវ គ្របសង្កត់នូវរូប
 ទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មា
 អញឃើញដូច្នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៥ ។ បុគ្គល
 ពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាង
 ក្រៅ ដែលជារូបលឿង មានសម្បុរលឿង ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា
 នេះមានសម្បុរលឿង មានពន្លឺលឿង ។ ប្រៀបដូចជាដាក់ណ្តិការ
 លឿង មានពណ៌លឿង ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌លឿង
 មានពន្លឺលឿង ពុំនោះសោត រូបនោះប្រៀបដូចជាសំពត់ កើត
 ក្នុងក្រុងពារាណសី មានសាច់មដ្ឋទាំងពីរខាងហៅថា សំពត់លឿង ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌លឿង មានពន្លឺលឿង យ៉ាងណាមិញ

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

ឯវមេវំ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំទ្វា រូបាធិ
 បស្សតិ បីតាធិ បីតវណ្ណាធិ បីតនិទស្សនាធិ បីតនិ-
 ភាសាធិ តាធិ អភិកុយ្យ ជាធាមិ បស្សមីតិ ឯវិសញ្ញា
 ហោតិ វេទំ ធម្មំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា
 ឯកោ ពហំទ្វា រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ
 លោហិតកវណ្ណាធិ លោហិតកនិទស្សនាធិ លោហិ-
 តកនិភាសាធិ ។ សេយ្យថាបិ នាម ពន្ធដីកបុច្ឆំ(១)
 លោហិតកំ លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកនិទស្សនំ
 លោហិតកនិភាសំ សេយ្យថា វា បន នំ វត្ថុ
 ពារាណសេយ្យតំ ឧកតោភាគវិមដ្ឋំ លោហិតកំ
 លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកនិទស្សនំ លោហិតក-
 និភាសំ ឯវមេវំ អដ្ឋតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំទ្វា
 រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ លោហិតកវណ្ណាធិ
 លោហិតកនិទស្សនាធិ លោហិតកនិភាសាធិ តាធិ
 អភិកុយ្យ ជាធាមិ បស្សមីតិ ឯវិសញ្ញា ហោតិ វេទំ

១ ឧ. ម. ពន្ធដីកបុច្ឆំ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូប
 ខាងក្រៅ ដែលជារូបល្បឿន មានសម្បុរល្បឿន ជាទីចង្អុលបង្ហាញ
 ថា នេះមានសម្បុរល្បឿន មានពន្លឺល្បឿន គ្របសង្កត់នូវរូបទាំងនោះ
 ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
 ដូច្នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៦ ។ បុគ្គលពួកមួយ
 មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែល
 ជារូបក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមាន
 សម្បុរក្រហម មានពន្លឺក្រហម។ ប្រៀបដូចជាផ្កាច្បារក្រហម មានពណ៌
 ក្រហម ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានពន្លឺក្រហម
 ពុំនោះសោត រូបនោះ ប្រៀបដូចសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពារាណសី មាន
 សាច់មជ្ឈ ទាំងពីរខាង ដែលជាសំពត់ក្រហម មានពណ៌ក្រហមជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានពន្លឺក្រហម យ៉ាងណាមិញ
 បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូប
 ខាងក្រៅ ដែលជារូបក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាទីចង្អុលបង្ហាញ
 ថា នេះមានសម្បុរក្រហម មានពន្លឺក្រហម គ្របសង្កត់ នូវរូបទាំង
 នោះហើយ មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញ
 ឃើញដូច្នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាពោ

សត្តមំ អភិកាយតនំ ។ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា
 ឯកោ ពហំទ្ធា រូបានំ បស្សតិ ឌីនាតានំ ឌីនាត-
 វណ្ណានំ ឌីនាតនិទស្សនានំ ឌីនាតនិកាសានំ ។
 សេយ្យថា បំ ឆាម ឌីសដិការកា ឌីនាតា
 ឌីនាតវណ្ណា ឌីនាតនិទស្សនា ឌីនាតនិកាសា
 សេយ្យថា វា បន តំ វត្តំ ពារណសេយ្យកំ
 ឧកតោភាគវិមជ្ជំ ឌីនាតំ ឌីនាតវណ្ណំ ឌីនាតនិទស្សនំ
 ឌីនាតនិកាសំ ឯវមេវំ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 ពហំទ្ធា រូបានំ បស្សតិ ឌីនាតានំ ឌីនាតវណ្ណានំ
 ឌីនាតនិទស្សនានំ ឌីនាតនិកាសានំ តានំ អភិកុយ្យ
 ជាឆាមំ បស្សមិតំ ឯវិសញ្ញា ហោតិ ឥទំ អដ្ឋមំ
 អភិកាយតនំ ។ ឥមានំ ខា ភិក្ខុវេ អដ្ឋ អភិកា-
 យតនានំ ។ ឯតទត្តំ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ អដ្ឋនំ
 អភិកាយតនានំ យទំទំ អជ្ឈតំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 ពហំទ្ធា រូបានំ បស្សតិ ឌីនាតានំ ឌីនាតវណ្ណានំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ ភិកាយ ទសកនិទាន

បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូប
 ខាងក្រៅ ដែលជារូប ស មានសម្បុរ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមាន
 សម្បុរ ស មានពន្លឺ ស ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាយព្រឹក ស មានពណ៌ ស ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ ស មានពន្លឺ ស ពុំនោះសោត រូបនោះ
 ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពាកណសី មានសាច់មដ្ឋទាំងពីរខាង
 ដែលជាសំពត់ ស មានពណ៌ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌
 ស មានពន្លឺ ស យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំ-
 គាល់នូវរូបខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែលជារូប ស មាន
 សម្បុរ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរ ស មានពន្លឺ ស គ្រប
 សង្កត់នូវរូបទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 ដឹង អាត្មាអញឃើញដូច្នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈ
 ទី ៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិកាយតនៈមាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាអភិកាយតនៈទាំង ៨ នេះ អភិកាយតនៈ
 ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់នូវរូប
 ខាងក្នុង ឃើញនូវរូបខាងក្រៅ ដែលជារូប ស មានសម្បុរ ស

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

ខំ នាតនិទិស្សនា នំ ខំ នាតនិកាសា នំ នា នំ អភិកុយ្យ
 ជា នាមំ បស្សមីតំ ឃីសញ្ញា ហោតំ ។ ឃីសញ្ញា-
 នោមំ ខោ ភិក្ខុវេ សន្តំ សន្តា ឃីសញ្ញានិបំ
 ខោ ភិក្ខុវេ សន្តានំ អន្តរំ អពាជនំ អន្តរំ
 វិបរិណាមោ ។ ឃី បស្សំ ភិក្ខុវេ សុតតំ អរិយ-
 ស្សាវតោ តស្មីមិ និព្វិន្ទតំ តស្មី និព្វិន្ទនោ អន្ត
 វិវជ្ជតំ បតេវ ហីនស្មី ។ បតស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 បដិបទា ។ កតមា បតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា
 ទុក្ខាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា
 បដិបទា ទុក្ខាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។
 ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ បតស្សោ បដិបទា ។

បឋមបណ្ណសក មហានិទ្ទ

ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរ ស មានពន្លឺ ស គ្របសង្កត់នូវរូប
 ទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មា
 អញឃើញ ដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វតែងមានសេចក្តី
 សំគាល់យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
 យ៉ាងនេះ គង់មានសភាពត្រូវទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ រមែង
 នឿយណាយ ក្នុងអត្តភាព នៃពួកសត្វនោះ កាលនឿយណាយ ក្នុង
 អត្តភាព នៃពួកសត្វនោះ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹង
 បាច់ពាលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិ ៤ យ៉ាងតើ ដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក ទាំងគ្រាស់ដឹងបាន ដោយយឺតយូរ ១
 សេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក តែគ្រាស់ដឹងបាន ដោយឆាប់រហ័ស ១ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិស្រួល តែគ្រាស់ដឹងបាន ដោយយឺតយូរ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ
 ស្រួល ទាំងគ្រាស់ដឹងបាន ដោយឆាប់រហ័ស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សេចក្តីប្រតិបត្តិមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ ឥមាសំ ចន្ទន្តំ បដិបទានំ យេទិទំ
 សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឃំ បដិបទាបិ ទោ
 ភិក្ខុវេ សន្តំ សន្តា ឃំ បដិបទានំបិ ទោ ភិក្ខុវេ
 សន្តានំ អន្តរំ អញ្ញាចន្តំ អន្តំ វិហរណាមោ ។ ឃំ
 បស្សំ ភិក្ខុវេ សុតវា អរិយស្សវគោ តស្មីបិ
 ធិត្វន្តតិ តស្មី ធិត្វន្តនោ អន្ត វិជ្ជតិ ចត្វ ហំនស្មី ។
 ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ។ កតមា ចតស្សោ ។
 បរិន្តមេតោ សញ្ញាធាតិ មហាន្តមេតោ សញ្ញា-
 ធាតិ អប្បមាណមេតោ សញ្ញាធាតិ នត្តំ កិញ្ចតិ
 អាភិញ្ញាញយននមេតោ សញ្ញាធាតិ ។ ឥមា ទោ
 ភិក្ខុវេ ចតស្សោ សញ្ញា ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ
 ឥមាសំ ចន្ទន្តំ សញ្ញានំ យេទិទំ នត្តំ
 កិញ្ចតិ អាភិញ្ញាញយននមេតោ សញ្ញាធាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិដាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីប្រតិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិ ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់សេចក្តីប្រតិបត្តិស្រួល ទាំងគ្រាសំដឹង
 បាន ដោយធាបរហ័ស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួកសត្វដែលមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះ កាល
 នឿយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ
 ក្នុងរបស់ ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី ក្នុងរបស់ ដ៏ថោក
 ទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សញ្ញា ៤
 យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់នូវបរិភោគរមណីគឺ
 ភាមាវចរ បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់នូវមហគ្គភាររមណីគឺរូបាវចរ បុគ្គល
 ពួកមួយ ស្គាល់នូវអប្បមាណារមណី គឺ លោកុត្តរ បុគ្គលពួកមួយ
 ស្គាល់នូវអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈថា វិត្តិចត្តចមិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សញ្ញាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 សញ្ញាទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សញ្ញា ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលពួក
 មួយ ស្គាល់នូវអាកិញ្ចញ្ញាយតនៈថា វិត្តិចត្តច មិនមាន ដូច្នោះ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

ឯវិសោកោនិយោ ធា ភិក្ខុវេ សន្តិ សន្តា

ឯវិសោកោនិយោ ធា ភិក្ខុវេ សន្តានិ អន្តោ

អតាថតំ អត្ថំ វិបវណាមោ ។ ឯវិ ចស្សំ ភិក្ខុវេ

សុតវា អរិយស្សវកោ តស្មីបំ និព្វិន្ទតំ តស្មី

និព្វិន្ទនោ អក្កំ វិជ្ជតំ ចកេវ ហីនស្មី ។

ឯតទន្តំ ភិក្ខុវេ ពាហិរកានំ ទិដ្ឋិតតានំ យទិទំ

នោ ចស្សំ នោ ច មេ សិយា ន កវិស្សាមិ

ន មេ កវិស្សតីតិ ។ ឯវិទិដ្ឋិនោ ភិក្ខុវេ ឯតំ

ពាដិកដ្ឋំ យា ចាយំ តស្ស(១) កវេ អច្ឆដិកុល្យ-

តា សាចស្ស ន កវិស្សតិ យា ចាយំ តស្ស

កវិនោចេ បដិកុល្យតា សា ចស្ស ន កវិស្សតីតិ ។

១ ឧ.ម. តស្សតិ យាហេ នត្ថិ ។

បឋមបណ្ណសក មហានិកាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វតែងមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែ
 ប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលឃើញ
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងអត្តភាព នៃពួកសត្វនោះ
 កាលនឿយណាយ ក្នុងអត្តភាពនៃពួកសត្វនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ
 ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពាលទៅថ្មី ក្នុងរបស់ ដ៏ថោកទាប ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាទិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់) ទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅខាងក្រៅសាសនា សេចក្តីយល់ដ៏លើសនេះ បានដល់សេចក្តីយល់
 ថា បើអាត្មាអញ មិនមានក្នុងអតីតទេ អត្តភាពរបស់អាត្មាអញនេះ
 ក៏មិនមានក្នុងបច្ចុប្បន្នដែរ បើអាត្មាអញនឹងមិនមានក្នុងអនាគតទេ គ្រឿង
 កម្ចីល់បន្តិចបន្តួច ក៏មិនមានដល់អាត្មាអញដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុនេះ តែងកើតប្រាកដ ដល់បុគ្គលអ្នកមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា ការមិន
 ខ្ចើមរអើមក្នុងភពណា របស់បុគ្គលនោះ ការមិនខ្ចើមរអើមនោះ នឹងមិន
 មានដល់បុគ្គលនោះផង ការខ្ចើមរអើម ក្នុងធម៌ជាគ្រឿងលេតកភពណា
 របស់បុគ្គលនោះ ការខ្ចើមរអើមនោះនឹងមិនមាន ដល់បុគ្គលនោះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិទិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ឃុំវិទ្ធិជ្ជនោបិ ខោ កិក្ខុវេ សន្តិ សន្តា
 ឃុំវិទ្ធិជ្ជនិបិ ខោ កិក្ខុវេ សន្តានិ អន្តោ អពាថន្ត
 អន្ត វិបវណារោ ។ ឃុំ បស្សំ កិក្ខុវេ សុតវា
 អរិយស្សវកោ តស្មីបិ ជិត្តន្តតិ តស្មី ជិត្តន្តនោ អន្ត
 វិជ្ជតិ បកេវ ហិយស្មី ។ សន្តិ កិក្ខុវេ ឃកេ
 សមណាព្រាហ្មណា បរមយក្ខវិស្សន្ធិ(១) បព្វាបេន្តិ ។
 ឃតទន្តិ កិក្ខុវេ បរមយក្ខវិស្សន្ធិ បព្វាបេន្តានិ
 យទិទិ សព្វសោ អាតិញ្ចោយតនិ សមតិក្កម
 នេសោ ពាណាសោយតនិ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។
 តេ តទកិញ្ចោយ តស្សុ សច្ចិកិរិយាយ ជម្ព
 នេសេន្តិ ។ ឃុំវិទ្ធិជ្ជនោបិ ខោ កិក្ខុវេ សន្តិ
 សន្តា ឃុំវិទ្ធិជ្ជនិបិ ខោ កិក្ខុវេ សន្តានិ
 អន្តោ អពាថន្ត អន្ត វិបវណារោ ។

១ បរមយក្ខវិស្សន្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះ ក៏គង់មានសភាពក្លាយទៅ
ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក អ្នកចេះដឹង
កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះ
កាលនឿយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះហើយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់
ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ រមែងបញ្ញត្តិវិសេចក្តីបរិសុទ្ធ
ក្នុងសត្វដ៏ទុត្តម^(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតសមណព្រាហ្មណ៍
កាលបញ្ញត្តិវិសេចក្តីបរិសុទ្ធ ក្នុងពួកសត្វដ៏ទុត្តម ការបញ្ញត្តិដ៏ប្រសើរនេះ
បានដល់បុគ្គល ដែលមាននូវអាកិញ្ចញ្ចាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង
ហើយ បានដល់នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍
ទាំងនោះ ដឹងនូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈនោះហើយ ក៏សំដែងធម៌ដ៏ម្យ៉ាង
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកសត្វទុក្ខជាមានវេទៈយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួក
សត្វដែលមានវេទៈយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

---

១ ជាល្អៗ នៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈណាមួយក្នុងល ។

បឋមបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

ឃី បស្សី ភិក្ខុវេ សុត្តវា អរិយស្សវគោ តស្មីបិ
 និព្វិន្ទតិ តស្មី និព្វិន្ទនោ អក្កេ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហំ នស្មី ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា
 បរមនិដ្ឋងម្មនិព្វានំ បព្វាបេនិ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ បរម-
 និដ្ឋងម្មនិព្វានំ បព្វាបេនានំ យទិទំ ធន្នំ ជស្សាយត-
 នានំ សមុទយព្វា អដ្ឋង្គមព្វា អស្សាទព្វា អាទីន-
 វព្វា និស្សរណព្វា យថាភ្នតំ វិទិត្វា អនុចាទា
 វិមោក្ខោ ឃីវាទី ខោ មំ ភិក្ខុវេ ឃីមក្ខាយី ឯកេ
 សមណាព្រាហ្មណា អសតា តុច្ឆា មុសា អក្ខតេន(១)
 អញ្ញាចិត្តន្តំ ន សមណោ តោតមោ កាមាណំ បរិពាំ
 បព្វាបេតិ ន រូចានំ បរិពាំ បព្វាបេតិ ន វេទនានំ បរិពាំ
 បព្វាបេតីតិ កាមាណព្វាហំ ភិក្ខុវេ បរិពាំ បព្វាបេមិ
 ញ ញ ញ ញ ញ

១ ម. អរ្យា ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 វេទន៍នឿយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះ កាលនឿយណាយ ក្នុងពួក
 សត្វនោះហើយ វេទន៍មិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពោល
 ទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ តែងបញ្ចត្តនូវព្រះនិព្វានដ៏ឧត្តម ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ កាលបញ្ចត្តនូវនិព្វាន
 ដ៏ឧត្តម ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ការបញ្ចត្តដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់ការរួចស្រឡះ
 ដោយមិនប្រកាន់ ព្រោះដឹងតាមពិតនូវការកើតឡើងផង នូវការរលត់ទៅ
 ផង នូវកាន់សង្ស័យផង នូវទោសផង នូវការរលាស់ចេញផងនៃផស្សៈ
 តនៈទាំង ៦ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ តែងនិយាយបង្ហាត់ថាគត
 ដែលពោលយ៉ាងនេះប្រាប់យ៉ាងនេះ ដោយពាក្យមិនទៀងទាត់ មិនពិត
 ជាពាក្យកុហកថា សមណគោតម មិនបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹងពួកកាមផង
 មិនបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹងនូវពួករូបផង មិនបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹង
 ពួកវេទនាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹង(១)

---

១ អង្គកថាថា កន្លងនូវកាមទាំងឡាយបាន ដោយបឋមដ្ឋាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរិកាយស្ស ទសកនិពពោ

រូបានត្តា បរិព័ណ្ណំ បព្វាបេមិ វេទនានត្តា បរិព័ណ្ណំ
បព្វាបេមិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិច្ឆាតោ ទិព្វតោ សីតិក្ខតោ
អនុទាទា បរិទិព្វាធំ បព្វាបេមិតិ ។

[៣០] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ
វេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន រាជា បសេនទិ កោសលោ
ឧយ្យោធិកាយ ជិវត្តោ ហោតិ ជិតសង្កាមោ^(១)
លទ្ធាធិប្បាយោ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
កោសលោ យេនារាមោ តេន ទាយាសិ យាវតិកា
យានស្ស ភូមិ យានេន កន្ថា យាទា បទ្ទោរោហិត្តា
បត្តិកោ វ អារាមំ ចារិសិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ អញ្ញោកាសេ
ចង្ក្រមង្គំ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ
យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កាមិ ឧបសង្កាមិត្តា

១ ឧ. ម. វិជិតសង្កាមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទេសកនិបាត

នូវកាមទាំងឡាយផង បញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹង^(១) នូវរូបទាំងឡាយ
ផង បញ្ចត្តនូវការកំណត់ដឹង^(២) នូវវេទនាទាំងឡាយផង គឺថាគតមិនមាន
សេចក្តីស្រែកឃ្លាន មានទុក្ខរលត់ហើយ មានត្រជាក់កើតហើយ រមែង
បញ្ចត្តនូវបរិនិព្វាន ដោយមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូច្នោះ ។

[៣០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេនពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រឡប់មកពីច្បាំង ទ្រង់បានឈ្នះ
សង្គ្រាមហើយ ទ្រង់បានតាមព្រះរាជបំណងហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់អាកម ទ្រង់ស្តេចទៅ
ដោយព្រះរាជយាន កំណត់ត្រឹមទី ដែលបរយានទៅបាន រួចស្តេច
ទ្រង់ចុះអំពីព្រះរាជយាន ទ្រង់ស្តេចទៅ ដោយព្រះបាទទេទេ ចូល
ទៅកាន់អាកម ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាច្រើនរូប
កំពុងចង្រ្គម ក្នុងទីវាល ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល
ទ្រង់ក៏ចូលទៅរក ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ

---

១ កន្លងនូវរូបទាំងឡាយបាន ដោយគ្រូបង្ហាញរូបទាំងឡាយ ។ ២ កន្លងនូវ
វេទនា ដោយគ្រូបង្ហាញវេទនា ។

បឋមបណ្ណាសកេ មហារត្តោ

តេ ភិក្ខុ ឯតទកេច កហំ នុ ខោ កន្តេ ភគវា
ឯតវហំ វិហារតិ អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ទស្សនកាមា
ហំ មយំ កន្តេ(១) ភគវន្តំ អវហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ។
ឯសោ មហារាជ វិហារោ សំវុតទ្ធារោ តេន
អប្បសន្តោ ឧបសង្កមិត្តា អតមាទោ អាឡិដ្ឋំ
បរិសិត្តា ឧក្កាសិត្តា អក្កឡិ អាគោដេហិ វិវិស្សតិ
តេ ភគវា ទ្ធារន្តំ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
កោសលោ យេន សោ វិហារោ សំវុតទ្ធារោ តេន
អប្បសន្តោ ឧបសង្កមិត្តា អតមាទោ អាឡិដ្ឋំ
បរិសិត្តា ឧក្កាសិត្តា អក្កឡិ អាគោដេសិ ។
វិវិ ភគវា ទ្ធារំ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
កោសលោ វិហារំ បរិសិត្តា ភគវតោ ចានេសុ
សិវសា ទិបត្តិតា ភគវតោ ចានាធំ(២) មុខេន ច
បរិមុត្តតិ ចាលីហំ ច បរិសម្មាហតិ ជាបញ្ច សាវេតិ

---

១ ឧ. ឯន្តន្តរេ ភន្តំ ឈរេ ទិស្សតិ ។ ២ ចានេទិ ឈរេ មញ្ញេ ភវេយ្យ ។

បឋមចណ្ឌាសក បឋមវគ្គ

បាទស្នេហាទាំងនោះដូច្នោះថា បតិគ្រព្រះករុណាទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ឥឡូវ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ស្តេចគង់នៅក្នុងទីណា
 បតិគ្រព្រះករុណា ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ដ្បិតយើងខ្ញុំមានប្រាថ្នា ចង់កាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បតិគ្រមហារាជ វិហារនុ៎ះ
 មានទ្វារបិទហើយ សូមព្រះអង្គមានព្រះសូរសៀងតិច ស្តេចចូលទៅតាម
 ទ្វារនោះកុំរសរន់ពេក ចូលទៅកាន់របៀងសឹមគ្រវីហមហើយគោះសន្ទុះ
 ទ្វារ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងទ្រង់បើកទ្វារថ្វាយព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះ
 បាទបិសេនទិកោសល ទ្រង់មានព្រះសូរសៀងតិចហើយ ចូលទៅកាន់
 វិហារដែលមានទ្វារបិទហើយ មិនបានរសរន់ ហើយទ្រង់ចូលទៅ
 កាន់របៀង ហើយគ្រវីហម គោះសន្ទុះទ្វារ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់
 បើកទ្វារ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបិសេនទិកោសល ស្តេចចូលទៅកាន់
 វិហារ ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទទាំងគូនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយព្រះសិរ្ស
 ហើយដប្បនូវព្រះបាទទាំងគូ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយព្រះឧស្ម័នផង
 ទ្រង់ច្របាច់ ដោយព្រះហស្តផង ទ្រង់ក្រាបទូលឲ្យជ្រាបព្រះនាមផងថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូរនិព្វាយស្ស ទសកនិទានោ

រាជាហំ កន្តេ បសេនទិំ កោសលោ រាជាហំ កន្តេ
 បសេនទិំ កោសលោតិ ។ កិម្បន ត្ធិំ បហារាជ អត្តវសំ
 សម្បស្សមាណោ ឥមស្មី សវីរេ ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចការំ
 កកោសំ មេត្តបហារំ ឧបទំសេសីតិ ។ កតតាតំ
 ខោ អហំ កន្តេ កតតេទិំតំ សម្បស្សមាណោ
 កកវតិ ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តបហារំ
 ឧបទំសេសី ។ កកវា ហំ កន្តេ ពហុជនហំតាយ
 បដិបន្នោ ពហុជនសុខាយ ពហុជនហំតាយ
 អរិយញ្ញាយេ(១) បតិជ្ជាបិតា យទិំទិំ កល្យាណា-
 ធម្មតាយ កុសលធម្មតាយ ។ យម្បិំ កន្តេ
 កកវា ពហុជនហំតាយ បដិបន្នោ ពហុជនសុខាយ
 ពហុជនហំតាយ អរិយញ្ញាយេ បតិជ្ជាបិតា
 យទិំទិំ កល្យាណធម្មតាយ កុសលធម្មតាយ

១ ឧ. ម. ពហុគោ ជនស្ស អរិយេ ញ្ញាយេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនូវនិកាយ ទសកនិបាត

បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាស្តេច ឈ្មោះបសេនទិកោសល បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាស្តេច ឈ្មោះបសេនទិកោសល ។ បតិក្រ
 មហាកដ ព្រះអង្គពិចារណាយើញ នូវអំណាចប្រយោជន៍ ដូចម្តេច
 ទើបធ្វើសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង ទ្រង់សំដែងនូវកិរិយារាប់មាន ប្រកប
 ដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះសរីរៈនេះ ។ បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើញនូវកតញ្ញាភក្តិ ទើប
 ធ្វើសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់មាន ប្រកបដោយមេត្តា
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំ
 រើន ដ្បិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន
 ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក នូវអរិយញ្ញាណទាំងឡាយ^(១) គឺកល្យាណធម៌
 នឹងកុសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ជនច្រើន ។ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក នូវអរិយញ្ញាណ
 ទាំងឡាយ គឺកល្យាណធម៌ នឹងកុសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជន
 ច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា

---

១ អង្គិកថាថា មន្តប្រកបដោយវិបស្សនា ។

បឋមបណ្ណសកេ បហារិញ្ចោ

ឥទឃ្មំ ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ សឃ្មស្សមាទោ
 កកវតិ ឃ្យុបំ បរមទិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តប-
 ហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ កន្លេ
 កកវ ឥលវ ឡុទ្ធសីលោ អរិយសីលោ កុស-
 លសីលោ កុសលសីលេន សមដ្ឋានតោ ។
 យឃ្មំ កន្លេ កកវ ឥលវ ឡុទ្ធសីលោ អរិយ-
 សីលោ កុសលសីលោ កុសលសីលេន សម-
 ដ្ឋានតោ ឥទឃ្មំ ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ
 សឃ្មស្សមាទោ កកវតិ ឃ្យុបំ បរមទិបច្ចការំ
 កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ កកវ ទីយវត្ថំ អារពាតោ អារពាទបត្តានិ
 បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវតិ ។

របបបណ្ណសក មហានិព្វ

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើញនូវអំណាចនៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយា
 រាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គមានសីល មានសីលចំរើនហើយ មានសីលដ៏ប្រសើរ មាន
 កុសលសីល (សីលល្អ) ប្រកបដោយកុសលសីល^(១) ។ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសីល មានសីលចំរើនហើយ
 មានសីលដ៏ប្រសើរ មានកុសលសីល ប្រកបដោយកុសលសីល
 ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ពិចារណាយើញ នូវអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មាន
 សភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងព្រៃ ទ្រង់គប់កេសេនា-
 សនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលគាំងនៅក្នុងព្រៃជិតនឹងព្រៃឆ្ងាយ អស់កាលយូរ ។

---

១ អង្គុតថាថា សីលមិនមានទោស ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកទិបាតោ

យម្បំ កន្លៃ កកវា មីយរត្តំ អារពាតោ អារពារំនបត្តានិ
 បត្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវតិ ឥនម្បំ ខោ អហំ
 កន្លៃ អត្តវសំ សម្បស្សមាណោ កកវតិ ឯវ្យុបំ បរម-
 និបច្ចការំ កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន
 ចបរំ កន្លៃ កកវា សន្តិដ្ឋោ ឥតវីតវបិវបិណ្ណាទាត-
 សេនាសនតិលានប្បត្តយកេសដ្ឋបរិក្ការេន ។ យម្បំ
 កន្លៃ កកវា សន្តិដ្ឋោ ឥតវីតវបិវបិណ្ណាទាត-
 សេនាសនតិលានប្បត្តយកេសដ្ឋបរិក្ការេន ឥនម្បំ
 ខោ អហំ កន្លៃ អត្តវសំ សម្បស្សមាណោ កកវតិ
 ឯវ្យុបំ បរមនិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តបហារំ
 ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ កន្លៃ កកវា
 អាហុនេយ្យោ ទាហុនេយ្យោ ទត្ថិណេយ្យោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្រៃវិភាគ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅ ក្នុងព្រៃ
 ទ្រង់គប់កសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលគាំងនៅ ក្នុងព្រៃជិតនឹងព្រៃឆ្ងាយ
 អស់កាលយូរ ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
 ធ្វើនូវសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់មាន ប្រកបដោយ
 មេត្តាមានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌ-
 បាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោស ដោយចីវរ
 បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន
 ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារ-
 ណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តីគោរព
 ដ៏ក្រៃលែង សំដែងកិរិយារាប់មាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាង
 នេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គក្នុងទទួលនូវចតុប្បច្ចយ ដែលគេនាំមកបូជា
 ក្នុងទទួលនូវទាន ដែលគេតាក់តែងដើម្បីភ្ញៀវ ក្នុងទទួលនូវទទួលណា ទាន

បឋមបណ្ណាសកេ បញ្ចវគ្គោ

អញ្ញាលីករណីយោ អនុត្តរំ បុព្វក្ខេត្តំ លោកស្ស ។
 យឿ កន្លៃ កកវា អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ
 ទត្ថិណោយ្យោ អញ្ញាលីករណីយោ អនុត្តរំ
 បុព្វក្ខេត្តំ លោកស្ស ឥទ្ធម្បិ ខោ អហំ
 កន្លៃ អត្តវសំ សម្មស្សមាថោ កកវតិ ឯវុបំ
 បរមនិបច្ចការំ ករោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 បុន ចបំ កន្លៃ កកវា យាយំ កថា អភិ-
 សល្លេខិតោ ចេតោវិចារណាសច្ចាយា(១) សេយ្យដីទំ
 អប្បិច្ឆកថា សន្តិដ្ឋកថា បរិវេកកថា អសំសត្តកថា
 វិយារម្ហកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា
 វិបុត្តិកថា វិបុត្តិញ្ញាណានុស្សនកថា ឯវុបាយ(២)
 កថាយ ទិកាមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ។
 យឿ កន្លៃ កកវា យាយំ កថា អភិសល្លេខិតោ
 ចេតោវិចារណាសច្ចាយា សេយ្យដីទំ អប្បិច្ឆកថា ។ បេ ។

---

១ ឧ. ម. វិវិណសច្ចាយា ។ ២ ឧ. ឯវុបាយ ។

បឋមបណ្ឌិត មហា វិញ្ញាណ

គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបញ្ចកេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគួរទទួលនូវចតុប្បវ័យ ដែល
 គេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវទាន ដែលគេតាក់តែងដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួល
 នូវទិក្ខុណាទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបញ្ចកេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វ
 លោក ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តាមានសភាព
 យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយងាយ នូវកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាផ្សរផងដ៏ក្រៃ-
 លែង ជាទីសប្បាយនៃការត្រាច់ទៅនៃចិត្ត គឺអប្បិច្ឆកថា សន្តដឹកថា
 បរិវេកកថា អសំសគ្គកថា វិវិយារម្តកថា សីលកថា សមាធិកថា
 បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិន
 លំបាក បានដោយងាយនូវកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាផ្សរផង
 ដ៏ក្រៃលែង ជាទីសប្បាយនៃការត្រាច់ទៅនៃចិត្ត គឺអប្បិច្ឆកថា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វិមុត្តិញ ណាទស្សនតតថា ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ឥនធម្មិ
 ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ សម្មស្សមាណោ កតវតិ ឯកោមលាភី
 បរមនិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 បុន ចបរំ កន្លេ កតវ ចត្តន្នំ យាណនំ
 អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ ឯកោមលាភី
 អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ។ យម្បិ កន្លេ កតវ
 ចត្តន្នំ យាណនំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្ម-
 សុខវិហារានំ ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិ-
 រលាភី ឥនធម្មិ ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ
 សម្មស្សមាណោ កតវតិ ឯកោមលាភី បរមនិបច្ចការំ
 កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ កតវ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្លរណិយ ទសកនិទាន

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយា
 រាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវ
 វិញ្ញាណទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គ
 បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយនូវវិញ្ញាណទាំង ៤
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មាន
 សភាព យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គលើកឃើញនូវ
 ជាតិ ដែលព្រះអង្គ ធ្លាប់ពាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនជាតិ

បឋមបណ្ណវិសកេ មហានិទ្ទេ

សេយ្យដំទំ ឯកម្មំ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ
 តិស្សោបិ ជាតិយោ មតស្សោបិ ជាតិយោ មណ្ឌបិ
 ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្មំ ជាតិយោ
 តិសម្មំ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្មំ ជាតិយោ ចញ្ញាសម្មំ
 ជាតិយោ ជាតិសតម្មំ ជាតិសហស្សម្មំ ជាតិសតស-
 ហស្សម្មំ អនេកេបិ សំវដ្តកិច្ចេ អនេកេបិ វិដ្តកិច្ចេ
 អនេកេបិ សំវដ្តវិដ្តកិច្ចេ អមុត្រាសី ឃីណមោ
 ឃីតោត្តោ ឃីវិណ្ណោ ឃីវមាហារោ ឃីសុខទុក្ខញ្ញដិសំវេទី
 ឃីវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទតានី
 តត្រាចាសី ឃីណមោ ឃីតោត្តោ ឃីវិណ្ណោ ឃីវមា-
 ហារោ ឃីសុខទុក្ខញ្ញដិសំវេទី ឃីវមាយុបរិយន្តោ សោ
 តតោ ចុតោ ឥដ្ឋប្បន្នានិ^(១) ។ ឥតិ សាការិ
 សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេវិវាសំ អនុស្សវតិ ។

១ ឧ ម វិជ្ជបន្ទោតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤
 ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ
 ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០
 ជាតិខ្លះ ១ វិសេនជាតិខ្លះ រលឹកឃើញបាន ច្រើនសំវដ្តកប្បខ្លះ ច្រើន
 វិដ្តកប្បខ្លះ ច្រើនសំវដ្តវិដ្តកប្បខ្លះ ដូច្នេះថា អាត្មាអញនៅ ក្នុង
 ភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មាន
 សម្បវយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញនោះ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ
 បានទៅកើត ក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះមានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាង
 នេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មា
 អញនោះ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុងភពនេះ ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះអង្គរលឹកឃើញជាតិ ដែលព្រះអង្គធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាល
 មុនបានច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាភារ ទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យេ ម្បី កន្តេ កកក អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាវតំ សេយ្យេនិទំ ឯកម្បី ជាតិ ទ្វេបិ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សុខុទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវតំ ឥទម្បី ខោ
 អហំ កន្តេ អត្តវាសំ សប្បស្សមាណោ កកកតិ ឯកុបិ
 បរមនិបច្ចការំ កកេបិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 បុន ចបំ កន្តេ កកក ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្ធមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ បរមាណេ
 ឧបបដ្ឋមាណេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ
 សុកតេ ទុក្កតេ យថាកម្មបតេ សត្តេ បជាតាតិ
 ឥមេ វត កោណោ សត្តា កាយទុច្ឆរិតេន សមដ្ឋា-
 កតា វបិទុច្ឆរិតេន សមដ្ឋាកតា មនោទុច្ឆរិតេន
 សមដ្ឋាកតា អរិយាមំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា តេ កាយស្ស កេនា
 បរម្មរណា អទាយំ មុត្តតិ វិជីហិតំ វិរយំ ឧបបដ្ឋា

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិទាន

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់រលឹកឃើញនូវជាតិ
 ដែលព្រះអង្គធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើនជាតិ គឺរលឹកឃើញ
 បាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៗ បេ ៗ រលឹកឃើញនូវជាតិ
 ដែលព្រះអង្គធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន បានច្រើនជាតិ ព្រមទាំង
 អាការ ទាំងទទេសដូច្នោះ ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រលែង សំដែងកិរិយារាប់អាន
 ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៗ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុទិព្វ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្កប់ក្របសមុស្សធម្មតា ទ្រង់ឃើញសត្វទាំងឡាយ
 ដែលច្យុត ដែលចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វថោកទាបនឹងទុក្ខម មានសម្បុរល្អ
 នឹងសម្បុរអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិនឹងទុគតិ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែល
 អន្តោលទៅតាមកម្មថា អើហ្នា⁺ សត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត
 ប្រកបដោយវចិទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាមិច្ឆាទិដ្ឋតិះដៀលពួក
 អរិយបុគ្គល ប្រកាន់មាំមួរកម្មជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែក
 ធ្លាយ ពងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគតិ វិនិបាត នរក

បឋមបញ្ញាសីល បឋមវគ្គ

វេទ វា បទ កោត្តោ សុត្តា កាយសុចរិតន
 សមដ្ឋានតា វិទីសុចរិតន សមដ្ឋានតា បរោសុច-
 រិតន សមដ្ឋានតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មា-
 ទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសហទានា តេ កាយស្ស
 ភេទា បរមរណា សុភតី សត្តំ លោកិ ឧបបន្ទាតិ ។
 តតិ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធិន អតីត្តន្តមាណុសកេន
 សត្តេ បស្សតិ បរមានេ ឧបបដ្ឋិមានេ ហីនេ
 បណីតេ សុវណ្ណេ ទិព្វណ្ណេ សុភតេ ទិក្ខតេ
 យថាកម្មបកេ សត្តេ បដាចាតិ ។ យម្បិ កន្លេ
 ភកវា ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធិន អតីត្តន្តមាណុសកេន
 ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ សត្តេ បដាចាតិ វេទម្បិ
 ខោ អហំ កន្លេ អត្តវសំ សម្បស្សហានោ ភកវតិ ឯកុបំ
 បរមនិបប្ពការិ តកោមិ មេត្តបហារិ ឧបទំសេមិ ។

បឋមបណ្ណាសក មហាវគ្គ

អើហ្នា⁺ ចំណែកឯសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយ
 វិចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសម្មាទិដ្ឋិមិនតិះដៀលពួកអាយ-
 បុគ្គល ប្រកាន់មាំនូវកម្មជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិទៅលោក ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ មានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់
 ឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វថោកទាប
 នឹងទុក្ខម មានសម្បុរល្អ នឹងសម្បុរអាក្រក់ ទៅកាន់សុគតិ នឹងទុក្ខតិ
 ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់
 ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោល
 ទៅតាមកម្ម ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
 ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយារាប់អាណ ប្រកប
 ដោយមេត្តា មានសភាព យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានិយស្ស ទសកនិយាយោ

បុន ចបរំ កន្លែ កកវំ អាសវំ ខយា អនាសរំ
 ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋវំ ធម្មេ សយំ អភិណ្ណា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។ យម្បិ កន្លែ កកវំ
 អាសវំ ខយា អនាសរំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ។ បេ ។
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ឥទម្បិ ខោ អហំ
 កន្លែ អត្តវសំ សម្បស្សមាលោ កកវតិ ឃរុយំ
 បរមនិបច្ចការំ កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 ហន្តនាមិ មយំ កន្លែ កក្កាម តហុកិក្កា មយំ
 តហុកករណីយាតិ ។ យស្សនាមិ ត្ថំ មហារាជ
 កាលំ មញ្ញាសីតិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ
 កោសលោ ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទត្ថំណំ កត្វា បក្កាមីតិ ។

មហាវគ្គោ ពិនិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់សម្រេច នូវចេតនាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុត្តម
 ដោយព្រះអង្គឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច នូវចេតនាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែល
 មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ។ ដោយ
 អំណាចនៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណា
 ឃើញអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើខ្ញុំសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង
 សំដែងនូវកិរិយារាប់អាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហ្ន៎យប្តីណ្តើរចុះ
 យើងខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅឥឡូវនេះ (ព្រោះថា) យើងខ្ញុំព្រះអង្គមានកិច្ចច្រើន
 មានការងារច្រើន ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គ សំគាល់នូវ
 កាលគួរនឹងស្តេចយាងទៅ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ គ្រានោះ
 ព្រះបុព្វបុរសនទិកាសល ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេក្យណហើយ ចៀសចេញទៅ ។

បឋមបណ្ណសកេ មហានិទ្ទេ

តិស្សុទ្ធានំ

សីហានិម្មិត្តិកាយេ

ធុន្ទោ(១) ភិសិណោន ច

កាលី ច ទ្វេ មហាបញ្ញា

កោសលេហិ អបរេទ្វេតិ(១) ។

---

១ ឧ. ម. បុព្វេន ។ ២ ឧ.ម. បរេ ទុវេតិ ។

បឋមបណ្ណសក មហាវគ្គ

ឧទ្ទាននៃមហាវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីសត្វសីហៈ ១ អធិមុត្តបទ ១ អំពីធម៌ដែលត្រូវ
 លះដោយកាយ ១ ព្រះចុន្ទត្រូវ ១ កសិណាយភនៈ ១
 ឧបាសិកាឈ្មោះកាលី ១ មហាបញ្ញាតិរលើក ព្រះបាទ
 បសេនទិកោសលតិរលើក ដទៃទៀត ។

ឧបាលីវៃត្តោ បត្តត្តោ

[៣០] អថខោ អាយស្មា ឧបាលី យេន កកវា

តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីន្នោ ខោ

អាយស្មា ឧបាលី កកវន្តំ ឯតទរោច កតិ នុខោ

កន្តេ អត្តវសេ បដិប្ច តថាគតេន សាវកានំ

សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិដ្ឋន្តំ ។ ទស ខោ

ឧបាលី អត្តវសេ បដិប្ច តថាគតេន សាវកានំ

សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិដ្ឋន្តំ ។

កតមេ ទស ។ សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ

ទុម្ពន្តំ បុគ្គលានំ និក្ខហាយ បេសលានំ កិក្ខនំ

ជាសុវិហារាយ ទិដ្ឋធម្មីកានំ អាសវានំ សំវរាយ

សម្បវាយីកានំ អាសវានំ បដិយាតាយ អប្បស-

ន្ទានំ បសាទាយ បសន្ទានំ កិយ្យោកាវាយ

ឧបាលវិគ្គទី ៤

(៣១) គ្រានោះ ព្រះឧបាលវិគ្គមានអាយុ បានចូលទៅគាល់ .
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលវិគ្គមានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងឡើងនូវ
បាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ តើព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលឧបាលវិគ្គ តថាគត បញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងឡើង
នូវបាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
១០ យ៉ាង ។ ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺដើម្បីសេចក្តីល្អនៃ
សង្ឃ ១ ដើម្បីនៅសប្បាយនៃសង្ឃ ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គល
ទាំងឡាយដែលទ្រុស្តសីល ១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលនៃភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីរារាំងនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បង្កនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបរលោក ១
ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំង
បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង ១

បឋមបណ្ណាសកេ ឧបាលវិញ្ញា

សុទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិជយានត្តណាយ ។ ឥមេ ខោ
 ឧបាលី ទស អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន
 សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ចត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ធិដ្ឋត្តំ ។
 កតិ នុ ខោ កន្លេ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាតិ ។
 ទស ខោ ឧបាលី ចាតិមោក្ខដ្ឋបនា ។ កតមេ
 ទស ។ ចារាជីកោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ
 ហោតិ ចារាជីកកថា វិប្បកតា ហោតិ អនុប-
 សម្បន្នោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ
 អនុបសម្បន្នកថា វិប្បកតា ហោតិ សិក្ខំ
 បច្ចក្ខាតកោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ
 សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកកថា វិប្បកតា ហោតិ
 បណ្ណាកោ តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ
 បណ្ណាកកថា វិប្បកតា ហោតិ ភិក្ខុនិទ្ធិសកោ
 តស្សំ បរិសាយំ និសំន្នោ ហោតិ ភិក្ខុនិទ្ធិសក-
 កថា វិប្បកតា ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលី
 ទស ចាតិមោក្ខដ្ឋបនាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ទាលវិគ្គ

ដើម្បីតាំងនៅមាំនៃព្រះសង្ឃ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ។ ម្នាល
 ទុបាលិ គថាគត បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងឡើងនូវបាតិមោក្ខ ដល់
 សាវកទាំងឡាយ ព្រោះការស្រ័យនូវអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ តើមានប៉ុន្មាន
 យ៉ាង ។ ម្នាល ទុបាលិ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមាន ១០ យ៉ាង ។ ការ
 បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រូវបាពាជិកអង្គុយ
 ក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណិនាអំពីភិក្ខុត្រូវបាពាជិក ដែលសង្ឃធ្វើមិន
 ទាន់ស្រេច ១ អនុប្បសម្បន្ធ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណិនា
 អំពីអនុប្បសម្បន្ធ ដែលសង្ឃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ១ ភិក្ខុពោលលា
 សិក្ខា អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណិនា អំពីភិក្ខុអ្នកពោលលា
 សិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ បណ្ឌកៈ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១
 ពាក្យពណិនាអំពីបណ្ឌកៈ ដែលសង្ឃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ១ ភិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តភិក្ខុនី អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណិនាអំពីភិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តភិក្ខុនី ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ។ ម្នាល ទុបាលិ ការ
 បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ មានប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

[៣២] កតមហំ នុ ខោ កន្លេ ធម្មេហំ
 សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ ឧត្តាហំកាយ សម្មន្និត្រោតិ ។
 នសហំ ខោ ឧចាលំ ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ
 ភិក្ខុ ឧត្តាហំកាយ សម្មន្និត្រោ ។ កតមេហំ
 នសហំ ។ ឥធុចាលំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតោ វិហារតិ អាចារកោចរសម្មុទ្ទោ
 អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ កយទស្សវី សមាទាយ
 សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ ហោតិ សុត-
 ធរោ សុតសម្មិចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា
 មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្តំ
 សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិវទ្ធន្តិ តថាវុចាស្ស ធម្មា ពហុស្សតោ ហោតិ
 ធាតា វចសា បរិចិតា មនសា នុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា
 សុប្បដិវិទ្ធា ឧកយានំ ខោ បទស្ស ចាតិមោក្ខានិ
 វិត្តារេន ស្យាគតានិ ហោតិ សុវិកត្តានិ សុប្បវត្តានិ^(១)

១ ឧ. ម. សុប្បវត្តិនិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

(៣២) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ប៉ុន្មានយ៉ាង
 ទើបគួរសន្មតដោយទុញ្ចហិតាកម្ម^(១)វាបាន ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌១០យ៉ាង ទើបគួរសន្មតដោយទុញ្ចហិតាកម្មវាបាន ។ ប្រកប
 ដោយធម៌១០យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកមានសីលសង្រួមហើយ ដោយការសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌
 ដោយអាចារៈនឹងគោតវៈឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច
 សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ពហុស្ស្រទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវចនៈ
 ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវពុទ្ធវចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ
 ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ
 ភិក្ខុនោះ ក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុក ដោយវាចា
 (ស្ងាត់ជំនាញ) ជាក់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ចេះដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ១ មិនតែ
 ប៉ុណ្ណោះទេ ទើបឯបាតិមោក្ខ ទាំងពីរយ៉ាង ក៏ភិក្ខុនោះ ចាំបាន
 ដោយពិស្តារ ចេះចែករំលែកបាន ដោយស្រួល ចេះស្ងាត់ រត់មាត់

១ បានពោលទុកក្នុងលមមច្ឆន្ទវចនហើយ ។

បឋមបណ្ណសកេ ឧបាសិវត្តោ

សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ វិជយេ ខោ
 បន បិតោ ហោតិ អសំហំរោ បដិពលោ ហោតិ
 ឧកោ អត្ថប្បច្ចត្តិកេ សញ្ញាបេត្តំ(១) ជិដ្ឋាបេត្តំ
 បេក្ខាត្តំ(២) បសានេត្តំ អធិករណសមុប្បាទ-
 វ្យបសមត្តសលោ ហោតិ អធិករណំ ជានាតិ
 អធិករណសមុទយំ ជានាតិ អធិករណនិរោជំ
 ជានាតិ អធិករណនិរោធកាមិនិបដិបទំ ជានាតិ ។
 ឥមេហិ ខោ ឧបាលំ ទសហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 ភិក្ខុ ឧបាហិកាយេ សម្មន្ទិកញ្ចាតិ ។

[៣៣] កតីហិ ធុ ខោ កន្តេ ធម្មេហិ សមញ្ញ-
 កតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បានេតត្វន្តំ ។ ទសហិ
 ខោ ឧបាលំ ធម្មេហិ សមញ្ញកតេន ភិក្ខុនា
 ឧបសម្បានេតត្វំ ។ កតមេហិ ទសហិ ។ ឥធុបាលំ
 ភិក្ខុ សីលវំ ហោតិ ចាតិមោក្ខសំវិសំវិតោ វិហារតិ
 អាចារកោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ កយទស្សវី

---

១ ម. ជន្តន្តេ បញ្ញាបេត្តន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. បេត្តេត្តិ ។

បឋមបណ្ណាល័យ ឧបាល័យវគ្គ

វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុញ្ញាត្តៈ ១ ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនផុត
 ទើសចាល់ក្នុងផ្នែកវិន័យ ១ ជាអ្នកអង្គអាច ដើម្បីធ្វើបុគ្គលទាំងពីរដែល
 ជាសក្ខីវិនិច្ឆ័យឱ្យដឹងច្បាស់ ឱ្យពិនិត្យ ឱ្យពិចារណា ឱ្យឃើញ ឱ្យជ្រះថ្លា
 បាន ១ អ្នកឈ្លាស ក្នុងការរម្ងាប់អធិករណ៍ ដែលកើតឡើងហើយ ១ អ្នក
 ស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់ហេតុដែលកើតអធិករណ៍ ១ ស្គាល់ធម៌សំរាប់
 រម្ងាប់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់បដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌ សំរាប់រំលត់
 អធិករណ៍ ១ ។ ម្នាល ឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង
 ទើបគួរសន្មត ដោយឧត្តហិតាកម្មវាបាន ។

[៣៣] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
 ទើបគួរញ៉ាំងកុលបុត្រឱ្យឧបសម្បទាបាន ។ ម្នាល ឧបាលិ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គួរញ៉ាំងកុលបុត្រឱ្យឧបសម្បទាបាន ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាល ឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 មានសីលសង្រួមហើយ ដោយការសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌ដោយ
 អាចារៈនឹងគោចរៈ ឃើញភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច

លុត្តនិបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សមាទាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេស្យ ពហុស្សតោ
 ហោតិ សុតនោ សុតសង្ខិបយោ យេ តេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា វជ្ជេកល្យាណា បរិយោសាណ-
 កល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិំ តថារូបាស្ស ធម្មា
 ពហុស្សតោ ហោតិ ធនា វេសា បរិចិត្តា មនុសា-
 នុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយោ សុប្បនិវិទ្ធា ចានំមោត្តំ ខោ
 បនស្ស វិត្តាវេន ស្វាគតំ ហោតិ សុវិភត្តំ សុប្បវត្តំ
 សុវិនិច្ឆ័តំ សុត្តសោ អនុព្វញ្ញនសោ បដិពលោ
 ហោតិ តិលានំ ឧបដ្ឋានំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា
 បដិពលោ ហោតិ អនភិវតំ វ្យុបកាសេតុំ វា វ្យុបកា-
 សាបេតុំ វា បដិពលោ ហោតិ ឧប្បដ្ឋំ កុក្កុច្ចំ
 ធម្មតោ វិនោទេតុំ បដិពលោ ហោតិ ឧប្បដ្ឋំ ទិដ្ឋិតតំ
 ធម្មតោ វិវេចេតុំ បដិពលោ ហោតិ អធិសីលេ សមា-
 នបេតុំ បដិពលោ ហោតិ អធិចិត្តេ សមាទបេតុំ

សុត្តន្តបិដក អង្គពុទ្ធិកាយ ទសកនិដាយ

សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ពហុស្សត ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធាចារ្យ
 វចនៈដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវពុទ្ធាចារ្យដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏
 បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏
 បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយវេទនា (ស្ងាត់ជំនាញ) ជាក់
 ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ចេះដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ បាតិ-
 មោក្ខ ក៏ភិក្ខុនោះចាំបាន ដោយពិស្តារ ចេះចែករំលែកបានស្រួល ចេះ
 ស្ងាត់រត់មាត់ វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុព្យញ្ជនៈ ១
 អ្នកអង្គអាច ដើម្បីបំរើ ឬ ឲ្យគេបំរើនូវអ្នកដទៃ ១ អ្នកអង្គអាច ដើម្បី
 រម្ងាប់ឬឲ្យគេរម្ងាប់សេចក្តីអង្ស្រក ១ អ្នកអង្គអាច ដើម្បីបន្ទាបនឹងសេចក្តី
 សង្ស័យ ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង្គអាច ដើម្បីកំចាត់បង់ទិដ្ឋិ
 ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង្គអាចដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យសមាទាន
 ក្នុងអធិសីល ១ អ្នកអង្គអាចដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យសមាទានក្នុងអធិចិត្ត ១

បឋមបណ្ណសកេ ឧបាស័រិញ្ញោ

បដិពាលោ ហោតិ អធិប្បញ្ញាយ សមាទបេត្តំ ។
ឥមេហំ ខោ ឧបាស័រិ ទសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគ-
តេន ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតព្វដ៏ ។

[៣២] កតិហំ នុ ខោ កន្លេ ធម្មេហំ សម-
ន្តាគតេន ភិក្ខុនា និស្សយោ ទាតព្វោតិ ។ បេ ។
សាមណោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោតិ ។ ទសហំ ខោ
ឧបាស័រិ ធម្មេហំ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា
សាមណោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ កតមេហំ
ទសហំ ។ ឥធុបាស័រិ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ
តហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិ-
វិទ្ធា ទាតិមោក្ខំ ខោ បទស្ស វិត្តាបទ ស្វាគតិ
ហោតិ សុវិភត្តំ សុប្បវិត្តំ សុវិនិច្ឆ័តំ សុត្តសោ
អនុញ្ញាទសោ បដិពាលោ ហោតិ តិលាដិ
ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា បដិពាលោ ហោតិ
អនភិវតិ វ្យុបកាសេតុំ វា វ្យុបកាសាបេតុំ វា

បឋមបណ្ណសក ឧបាលវិគ្គ

អ្នកអង្គភាព ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យសមាទាន ក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាល
ឧបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យ
ឧបសម្បទាបាន ។

(៣៤) បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
ទើបគួរឲ្យនិស្ស័យបាន ។ បេ ។ គួរឲ្យសាមណេរបំរើបាន ។ ម្នាល
ឧបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គួរឲ្យសាមណេរបំរើបាន ។
ប្រកបដោយធម៌ ១០យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលឧបាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ១
ពហុស្ស្រត ។ បេ ។ ចេះដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះឡើយ
បាតិមោក្ខ ក៏ភិក្ខុនោះចាំបាន ដោយពិស្តារ ចេះចែករំលែកបានដោយ
ស្រួល ចាំស្មារតីរត់មាត់ រិនិច្ឆ័យបានដោយស្រួល តាមសូត្រ តាម
អនុញ្ញាតៈ ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បីបំរើ ឬឲ្យគេបំរើនូវអ្នកដម្លី ១
អ្នកអង្គភាព ដើម្បីរម្ងាប់ ឬប្រើគេឲ្យរម្ងាប់ នូវសេចក្តីអផ្សុក ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គស្តវគ្គិយស្ស ទសកនិយមោ

បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិលោទេនុំ
 បដិពលោ ហោតិ ឧប្បន្នំ ទីដ្ឋិកនំ ធម្មតោ
 វិវេចនុំ បដិពលោ ហោតិ អធិសីលេ សមាទបេនុំ
 បដិពលោ ហោតិ អធិចិត្តេ សមាទបេនុំ បដិ-
 ពលោ ហោតិ អធិប្បញ្ញាយេ សមាទបេនុំ ។
 នីមេហិ ខោ ឧចាលី ទសហិ ធម្មេហិ សមន្តា-
 កតេន ភិក្ខុនា សាមណោរោ ឧបដ្ឋាបេតញ្ចោតិ ។

[៣៥] សង្ឃកេនោ សង្ឃកេនោតិ កន្លេ វុច្ចតិ

កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ សង្ឃោ ភិក្ខោ ហោតិ ។
 ឥធុចាលី ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តំ ធម្មំ
 អធម្មោតិ ទីបេន្តំ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេន្តំ វិនយំ
 អវិនយោតិ ទីបេន្តំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាកតេន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាកតេនាតិ ទីបេន្តំ ភាសិតំ លបិតំ
 តថាកតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាកតេនាតិ ទីបេន្តំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិបាត

អ្នកអង់អាច ដើម្បីបន្ទាបបង់សេចក្តីសន្សំយ ដែលកើតឡើងហើយដោយ
 ធម៌ ១ អ្នកអង់អាច ដើម្បីកំចាត់បង់នូវទិដ្ឋិដែលកើតឡើងហើយដោយ
 ធម៌ ១ អ្នកអង់អាច ដើម្បីញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យសមាទានក្នុងអធិសីល ១ អ្នកអង់
 អាច ដើម្បីញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យសមាទានក្នុងអធិចិត្ត ១ អ្នកអង់អាចដើម្បី
 ញ៉ាំងកុលបុត្រឲ្យសមាទានក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាល ឧបាសិក ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌១០យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរ ឲ្យសាមណេរបំរើបាន ។

(៣៥) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា ការបែកសន្សំ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សន្សំបែកគ្នាតើដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាល
 ឧបាសិក ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១
 សំដែងធម៌ថា មិនមែនធម៌ ១ សំដែងសភាព មិនមែនជាវិន័យ
 ថាជាវិន័យ ១ សំដែងវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងធម្ម-
 វិន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយថាជា
 ធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែង
 ធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយថា ធម្មវិន័យ
 ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ១

បឋមបណ្ណាសកេ ឧបាលវិគោ

អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតំ ទីបេន្តំ
 អាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតំ
 ទីបេន្តំ អប្បពាតំ តថាគតេន បពាតំ តថាគតេនាតំ
 ទីបេន្តំ បពាតំ តថាគតេន អប្បពាតំ តថាគតេនាតំ
 ទីបេន្តំ ។ តេ សមេហំ ទសហំ វុត្តហំ អវកស្សន្តំ
 បវកស្សន្តំ(១) អាវេនិកកម្មាទិ(២) ករោន្តំ
 អាវេនិកចានិមោក្ខំ(៣) ឧទ្ធិស្សន្តំ ។ ឯត្តាវតា
 ខោ ឧចាលំ សង្ឃោ ភិក្ខោ ហោតីតំ ។

[៣៦] សង្ឃសាមគ្គី សង្ឃសាមគ្គីតិ កន្លេ វុត្តតិ
 កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ សង្ឃោ សមក្កោ ហោតី-
 តំ ។ សទ្ធិចាលំ ភិក្ខុ អធម្មំ អធម្មោតំ ទីបេន្តំ
 ធម្មំ ធម្មោតំ ទីបេន្តំ អវិនយំ អវិនយោតំ ទីបេន្តំ
 វិនយំ វិនយោតំ ទីបេន្តំ អភាសិតំ អលបិតំ តថា-
 គតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតំ ទីបេន្តំ

---

១ ឧ. វិកស្សន្តិ ។ ប អបកស្សន្តិ ។ ២ ឧ. ប. អាវេនិកម្មនិ ។ ៣ ឧ. ប. អាវេនិ-
 ធានិមោក្ខំ ។

បឋមបណ្ណសក ឧបាលវិគ្គ

សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគត
 បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ថាជា
 វត្ថុដែលតថាគត មិនបានសន្សំវិញ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត
 មិនបានបញ្ចាតហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ចាត ១ សំដែង
 នូវសិក្ខាបទដែលតថាគត បានបញ្ចាតហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត
 មិនបានបញ្ចាតហើយ ១ ៗ ភិក្ខុទាំងនោះ ឯកនាំបង្ខំធ្វើនូវសង្ឃកម្ម
 ផ្សេងគ្នា សំដែងនូវបាតិមោក្ខ ផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុ ១០យ៉ាងនេះឯង ៗ
 ម្នាលឧបាលី សង្ឃបែកគ្នា ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ៗ

[៣៦] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សេចក្តីព្រមព្រៀង
 នៃសង្ឃ ៗ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា តើដោយហេតុ
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ៗ ម្នាលឧបាលី ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវ
 សភាពមិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែង
 នូវសភាពមិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាជា
 វិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល
 ហើយ ថាជាធម្មវិន័យដែលតថាគតមិនបានសំដែងមិនបានពោលហើយ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធសុត្តនិទាន

កាសិវតំ លុបិវតំ តថាគតោនំ កាសិវតំ លុបិវតំ
 តថាគតោនាតិ ដីបេន្តំ អនាចិល្លាវំ តថាគតោនំ
 អនាចិល្លាវំ តថាគតោនាតិ ដីបេន្តំ អាចិល្លាវំ តថាគតោនំ
 អាចិល្លាវំ តថាគតោនាតិ ដីបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគ-
 តោនំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតោនាតិ ដីបេន្តំ បញ្ញត្តំ
 តថាគតោនំ បញ្ញត្តំ តថាគតោនាតិ ដីបេន្តំ ។ តេ
 វមេហិ ទសហិ វត្ថុហិ ន អវកស្សន្តំ ន បវកស្សន្តំ
 ន អាវេនិកកម្មានិ ករោន្តំ ន អាវេនិកនាតិមោក្ខំ
 ឧទ្ទិស្សន្តំ ។ ឯត្តាវតា ខោ ឧបាលំ សំដ្ឋោ
 សមត្តោ ហោតិវតិ ។

(៣៧) អថខោ អាយស្មា អានន្តោ យេន
 ភកវំ តេនុបស្សន្តំ ឧបស្សន្តំ ភកវំ អភិវ-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ និសិទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា
 ខោ អាយស្មា អានន្តោ ភកវំ ឯតទរោច
 សដ្ឋុកេនោ សដ្ឋុកេនោតិ កន្តេ វុត្តតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ទសកនិបាត

សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែង នូវវត្តដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្តដែលតថាគត មិនបាន សន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវត្តដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ថាជា វត្ត ដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែល តថាគត មិនបានបញ្ចាតហើយ ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបាន បញ្ចាតហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ចាតហើយ ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ចាត ១ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មិនដឹកនាំ មិនបង្ខំ មិនធ្វើនូវសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា មិនសំដែងនូវបាតិមោក្ខផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ទុបាលិ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣៧) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះ ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា ការបែកសង្ឃ ។

បឋមបណ្ណសកេ ឧបាលីវិញ្ញោ

កំត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ សង្កេ កំត្តោ ហោត្តតំ ។
 ឥណ្ឌន្ទ កំត្តុ អធិម្មំ ធម្មោតំ ធីបេន្ទំ ធិម្មំ
 អធិម្មោតំ ធីបេន្ទំ អវិនយំ វិនយោតំ ធីបេន្ទំ វិនយំ
 អវិនយោតំ ធីបេន្ទំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតំ ធីបេន្ទំ ភាសិតំ
 លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតំ
 ធីបេន្ទំ អនាចិណ្ឌំ តថាគតេន អាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតំ
 ធីបេន្ទំ អាចិណ្ឌំ តថាគតេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេ-
 នាតំ ធីបេន្ទំ អប្បពាត្តំ តថាគតេន បពាត្តំ
 តថាគតេនាតំ ធីបេន្ទំ បពាត្តំ តថាគតេន អប្បពាត្តំ
 តថាគតេនាតំ ធីបេន្ទំ ។ តេ ឥមេហិ ធនសហិ
 វត្ថុហិ អវកស្សន្ទំ បវកស្សន្ទំ អាវេនិកកក្ខាណ្ឌំ
 កកោណ្ឌំ អាវេនិកបាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិស្សន្ទំ ។ ឯត្តាវតា
 ខោ អាណន្ទ សង្កេ កំត្តោ ហោត្តតំ ។

បឋមបណ្ណាលក ឧបាលវគ្គ

បពិត្រព្រះគង្គីដ៏ចម្រើន សង្ឃបែកគ្នា តើដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាល
 អានន្ត ពួកកិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១
 សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាពមិនមែនរឺន័យ
 ថាជារឺន័យ ១ សំដែងនូវរឺន័យថាមិនមែនជារឺន័យ ១ សំដែងនូវធម្មរឺន័យ
 ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ថាជាធម្មរឺន័យ
 ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវធម្មរឺន័យ
 ដែលតថាគត បានសំដែងបានពោលហើយថាជាធម្មរឺន័យ ដែលតថាគត
 មិនបានសំដែង មិនបានពោលរឺញ ១ សំដែងនូវវគ្គ ដែលតថាគតមិនបាន
 សន្សំហើយថាជាវគ្គ ដែលតថាគតបានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវគ្គ
 ដែលតថាគតបានសន្សំហើយថាជាវគ្គ ដែលតថាគត មិនបានសន្សំរឺញ ១
 សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ចត្តហើយ ថាជាសិក្ខាបទ
 ដែលតថាគតបានបញ្ចត្តហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត
 បានបញ្ចត្តហើយ ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ចត្តរឺញ ១ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ដឹកនាំបង្ខំ ធ្វើនូវសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា សំដែងនូវ
 បាតិមោក្ខផ្សេងគ្នា ដោយវិត្ត ១០ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអានន្ត សង្ឃ
 បែកគ្នា ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមិកាយស្ស ទសកនិទានោ

[៣៦] សមគ្គំ បន កន្លៃ សង្ឃំ ភេត្វា កី សោ
 បសវត្តតិ ។ កប្បដ្ឋិយំ (១) អាណន្ត កិត្តិសំ បសវ-
 ត្តតិ ។ កី បន កន្លៃ កប្បដ្ឋិយំ កិត្តិសន្តិ ។
 កប្បំ អាណន្ត និរយម្មិ បច្ចត្តតិ ។

អាចាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ សង្ឃភេទិកោ
 វត្តរតោ អនម្មដ្ឋោ យោគក្កេមតោ ជិសតិ(២)
 សង្ឃំ សមគ្គំ ភេត្វាន កប្បំ និរយម្មិ បច្ចត្តតិ ។

[៣៧] សង្ឃសាមគ្គំ សង្ឃសាមគ្គតិ កន្លៃ វត្តតិ
 កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លៃ សង្ឃោ សមក្កោ ហោត្តតិ ។
 វេទានន្ត កិត្តិ អនម្មំ អនម្មាតិ ជីបេន្តិ ធម្មំ ធម្មាតិ
 ជីបេន្តិ អវិនយំ អវិនយោតិ ជីបេន្តិ វិនយំ វិនយោតិ ជីបេន្តិ

---

១ ម. កប្បដ្ឋិតំ ។ ២ ម. យោគក្កេមា បជសតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរទិកាយ ទសកនិទាន

[៣៨] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុបំបែកសង្ឃ ដែលព្រម
 ព្រៀងគ្នានោះ តើទទួលនូវផលដូចម្តេច ។ ម្នាលអាណន្ត ភិក្ខុ
 នោះ វេមន៍ទទួលផលដ៏ខ្លោចផ្សា តាំងនៅអស់មួយកប្ប^(១) ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ផលដ៏ខ្លោចផ្សា តាំងនៅអស់មួយកប្ប តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលអាណន្ត ភិក្ខុនោះ ឆេះនៅក្នុងនរក អស់មួយកប្ប ។

ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ក្រេកអរក្នុងពួក មិនតាំងខ្លួននៅក្នុងធម៌
 ទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក តាំងនៅ អស់មួយកប្ប
 វេមន៍ឃ្វាតចាកធម៌ ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ភិក្ខុបំបែកសង្ឃ
 ដែលព្រមព្រៀងគ្នា វេមន៍ឆេះនៅក្នុងនរក អស់មួយកប្ប ។

[៣៩] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថាសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា
 នៃសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា តើដោយហេតុ
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលអាណន្ត ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាព
 មិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌១ សំដែងនូវធម៌ថាជាធម៌១ សំដែងនូវសភាព
 មិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាជាវិន័យ ១

---

១ អស់ ១ អាយុកប្បក្នុងនរក (អន្តកថា) ។

បឋមបណ្ណសកេ ខណ្ឌវិវត្តោ

អកាសំ លុបំ តថាគតេន អកាសំ

អលុបំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ កាសំ លុបំ

តថាគតេន កាសំ លុបំ តថាគតេនាតំ ដីបេន្តំ

អនាចំ តថាគតេន អនាចំ តថាគតេនាតំ

ដីបេន្តំ អនាចំ តថាគតេន អនាចំ តថាគតេនាតំ

ដីបេន្តំ អប្បញ្ញតំ តថាគតេន អប្បញ្ញតំ តថាគតេនាតំ

ដីបេន្តំ បញ្ញតំ តថាគតេន បញ្ញតំ តថាគតេនាតំ

ដីបេន្តំ ។ តេ ឥមេហំ ទសហំ វត្ថុហំ ន អវ-

កស្សន្តំ ន បវកស្សន្តំ ន អាវេនិកកម្មានិ

ករោន្តំ ន អាវេនិកចាតិមោត្តំ ឧទ្ទិស្សន្តំ ។

ឯត្តាវតា ខោ អាណន្ត សុដ្ឋោ សមត្តោ ហោតិ ។

[២០] ក្នុង បន កន្លែ សុដ្ឋំ សមត្តំ កត្តា កី

សោ បសវតិ ។ ព្រហ្មំ អាណន្ត បុញ្ញំ បសវតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ឧបាសិវត្ត

សំដែងនូវធម្មវិន័យដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ
 ថាជាធម្មវិន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ១
 សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយថាជា
 ធម្មវិន័យដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវវត្ត
 ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយថាជាវត្តដែលតថាគត មិនបានសន្សំ
 ហើយ ១ សំដែងនូវវត្ត ដែលតថាគត បានសន្សំហើយថាជាវត្តដែល
 តថាគតបានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបាន
 បញ្ញត្តិហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ១
 សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ថាជាសិក្ខាបទ
 ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ ១ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មិនដឹកនាំ មិនបង្ខំ មិន
 ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា មិនសំដែងបាតិមាភូផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុ ១០
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល ភានន្ទ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ដោយ
 ហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៤០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកសង្រួបសង្រួមសង្ឃ
 ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញនោះ តើទទួលផលដូច
 ម្តេច ។ ម្នាល ភានន្ទ ភិក្ខុនោះ វេលាទទួលនូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

ភី បន កន្លៃ ប្រហំ ឡាវនំ ។ កប្បំ អាណន្ត
សក្កម្មំ មោទតីតិ ។

សុខា សង្ឃស្ស សាមគ្គី សមគ្គានព្វានុគ្គហោ

សមគ្គរតោ ធម្មដ្ឋោ យោកក្ខេមា ន ធិសតិ

សង្ឃំ សមគ្គំ កត្វាន កប្បំ សក្កម្មំ មោទតីតិ ។

ឧបសម្ពោ បនុតោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ឧបាសិ បន(១) ឧត្តាហោ ឧបសម្ពននិស្សយេន(២) ច

សាមណោ ច ទ្វេភេទា អាណន្តេហិ អបេរទ្វេតំ(៣)។

---

១ ឧ. ឧបសម្ពោ ។ ប. បបតា ។ ២. ប. ឧបសម្ពននិស្សយោ ។ ៣. ប. បេរ ទុវេនី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវិនិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុណ្យដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អាណន្ត
ភិក្ខុនោះរមែងបានរីករាយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។

សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នានៃសង្ឃ រមែងនាំមក ទូរសេចក្តីសុខ
ភិក្ខុអ្នកអនុគ្រោះពួកភិក្ខុ ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង អ្នកគ្រេកអរ
ក្នុងការព្រមព្រៀងគ្នាផង តាំងខ្លួនក្នុងធម៌ផង រមែងមិនយូរ
ចាកធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ភិក្ខុអ្នកសង្រួបសង្រួមសង្ឃ
ឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា រមែងរីករាយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។

ចប់ ឧបាលវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ធាននៃឧបាលវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះឧបាលី ១ ទព្វាហិកាកម្មវេទា ១ ភិក្ខុគួរឲ្យ
ទបសម្បទាដល់កុលបុត្រ ១ ភិក្ខុគួរឲ្យនិស្ស័យ ១ ភិក្ខុគួរ
ឲ្យសាមណេរបំរើ ១ សង្ឃភេទ ២ លើក សង្ឃភេទ ២ លើក
ដទៃទៀត ដែលព្រះឧបាលីនឹងព្រះអាណន្ត ទូលសួរ ។

អក្កោលវិគ្គោ បញ្ចមោ

(២០) អថទោ អាយស្មា ឧទាលំ យេន កកវា
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវំទេត្វា
ឯកមន្តំ ជំសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជំសីដ្ឋោ ទោ
អាយស្មា ឧទាលំ កកវន្តំ ឯតទកេច កោ នុ
ទោ កន្លេ ហេតុ កោ បច្ចុយោ យេន សង្កេ
កណ្ណានកលហវិត្តហវិវាទា ឧប្បជ្ជន្តំ ភិក្ខុ(១) ន
ជាសុ វិហារន្តិតំ ។ ឥធុទាលំ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ
ជីវេន្តំ ធម្មំ អធម្មោតិ ជីវេន្តំ អវិទយំ
វិទយោតិ ជីវេន្តំ វិទយំ អវិទយោតិ ជីវេន្តំ
អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ
តថាគតេនាតិ ជីវេន្តំ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន
អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ជីវេន្តំ អនា-
ចិណ្ណំ តថាគតេន អានិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ជីវេន្តំ

១ ឧ. ម. ជំនួញេ បសេត្វោ អន្តិ ។

អញ្ញាសវិគ្គី ៥

[៤១] គ្រានោះ ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ បានគ្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសេចក្តី
 បង្កហេតុ ដម្លោះ សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ វិវាទគ្នា កើតឡើង
 ក្នុងសង្ឃ ពួកភិក្ខុក៏នៅមិនសប្បាយ ។ ម្នាលឧបាលី ពួកភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ សំដែង
 នូវធម៌មិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាព មិនមែនជាវិន័យ ថាជា
 វិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
 ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យ
 ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
 ដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យដែលតថាគត
 មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ១ សំដែងនូវវត្ត ដែលតថាគត
 មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ត ដែលតថាគត បានសន្សំហើយ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អាច្ឆិណ្ឌំ តថាគតេន អនាច្ឆិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ

ដីបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគ-

តេនាតិ ដីបេន្តំ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ

តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ ។ អយំ ខោ ឧចាលិ

ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន សង្កេតំ កល្យានកល-

ហវិក្កហវិវាទា ឧប្បជ្ឈន្តំ ភិក្ខុ ន ជាសុ វិហរន្តិតំ ។

[៤២] កតិ ធុ ខោ កន្លេ វិវាទមូលានិវតិ ។

ទស ខោ ឧចាលិ វិវាទមូលានិ ។ កតមាជិ

ទស ។ ឥធុចាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ឆម្មោតិ ដីបេន្តំ

ធម្មំ អធម្មោតិ ដីបេន្តំ អវិនយំ វិនយោតិ ដីបេន្តំ

វិនយំ អវិនយោតិ ដីបេន្តំ អកាសិវតិ អលប័តិ

តថាគតេន កាសិវតិ លប័តិ តថាគតេនាតិ ដីបេន្តំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

សំដែងនូវវត្ត ដែលតថាគតបានសន្សំហើយ ថាជាវត្តដែលតថាគត មិន
 បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិហើយ
 ថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ
 ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគត មិនបាន
 បញ្ញត្តិហើយ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ
 ដែលនាំឲ្យមានសេចក្តីបង្កហេតុ ដម្លោះ សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ វិវាទគ្នា
 កើតឡើង ក្នុងសង្ឃ ពួកភិក្ខុក៏នៅមិនសប្បាយ ។

(៤២) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មូលហេតុនៃវិវាទមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។

ម្នាលទុបាលិ មូលហេតុនៃវិវាទមាន ១០យ៉ាង ។ មូលហេតុនៃវិវាទ ១០
 យ៉ាងតែដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលទុបាលិ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែង
 នូវសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនជាធម៌ ១
 សំដែងនូវសភាពមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនជា
 វិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល
 ហើយថាជាធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១

បឋមបណ្ណាលកេ អក្កោលវគ្គោ

កាសំតំ លបំតំ តថាគតេន អកាសំតំ អលបំតំ
 តថាគតេនាតំ ដិបេន្តំ អនាចំណ្ហំ តថាគតេន
 អាចំណ្ហំ តថាគតេនាតំ ដិបេន្តំ អាចំណ្ហំ តថាគ-
 តេន អនាចំណ្ហំ តថាគតេនាតំ ដិបេន្តំ អប្បពាត្តំ
 តថាគតេន បពាត្តំ តថាគតេនាតំ ដិបេន្តំ បពាត្តំ
 តថាគតេន អប្បពាត្តំ តថាគតេនាតំ ដិបេន្តំ ។
 ឥមាដំ ខោ ឧបាលំ ទស វិវាទម្បលាដំតំ ។

[២៣] កតំ នុ ខោ កន្លេ វិវាទម្បលាដំតំ ។
 ទស ខោ ឧបាលំ វិវាទម្បលាដំ ។ កតមាដំ ទស ។
 ឥធុបាលំ កិក្ខុ អនាបត្តំ អាបត្តតំ ដិបេន្តំ អាបត្តំ
 អនាបត្តតំ ដិបេន្តំ លហុកំ អាបត្តំ កុកាបត្តតំ
 ដិបេន្តំ កុកំ អាបត្តំ លហុកោបត្តតំ ដិបេន្តំ
 ធុដ្ឋល្ហំ អាបត្តំ អធុដ្ឋល្ហាបត្តតំ ដិបេន្តំ
 អធុដ្ឋល្ហំ អាបត្តំ អធុដ្ឋល្ហាបត្តតំ ដិបេន្តំ

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវគ្គ

សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលតថាគត បានសំដែង បានពោលហើយថាជា
 ធម្មវិន័យ ដែលតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ១ សំដែង
 នូវវត្ថុ ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយថាជាវត្ថុ ដែលតថាគតបាន
 សន្សំហើយ ១ សំដែងនូវវត្ថុ ដែលតថាគត បានសន្សំហើយថាជាវត្ថុ
 ដែលតថាគត មិនបានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែល
 តថាគត មិនបានបញ្ញត្តិ ហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ
 ហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ថា
 ជាសិក្ខាបទដែលតថាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ១ ។ ម្នាល ឧបាលិ
 មូលហេតុនៃវិវាទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(៤៣) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មូលហេតុនៃវិវាទ តើមាន
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាល ឧបាលិ មូលហេតុនៃវិវាទមាន ១០ យ៉ាង ។
 មូលហេតុនៃវិវាទ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល ឧបាលិ ពួកភិក្ខុកង
 សាសនានេះ សំដែងនូវអនាបត្តិ ថាជា អាបត្តិ ១ សំដែងនូវអាបត្តិ ថា
 ជា អនាបត្តិ ១ សំដែងនូវលហុកាបត្តិ ថាជា គរុកាបត្តិ ១ សំដែង
 នូវគរុកាបត្តិ ថាជា លហុកាបត្តិ ១ សំដែងនូវទេសល្ហាបត្តិ ថា
 ជា អទេសល្ហាបត្តិ ១ សំដែងអទេសល្ហាបត្តិ ថាជា ទេសល្ហាបត្តិ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរវិហាយស្ស ។ សកនិទានេ

សារសេសំ អាបត្តំ អនិវេសសា អាបត្តតិ^(១) ទីបេន្ទិ
 អនិវេសសំ អាបត្តំ សារសេសាបត្តតិ ទីបេន្ទិ សប្បដកម្មំ
 អាបត្តំ អប្បដកម្មាបត្តតិ ទីបេន្ទិ អប្បដកម្មំ
 អាបត្តំ សប្បដកម្មាបត្តតិ ទីបេន្ទិ ។ ឥមា និ
 ខេ ឧបាលិ ទស វិវាទមូលានីតិ ។

[២២] ឯកំ សមយំ ភកកំ កុសិណាយំ វិហារតិ
 ពាលិហារណា វនសណ្ណោ ។ តត្រ ខេ ភកកំ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ភិក្ខុភេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភកកំតោ
 បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកកំ ឯតទភេច ចោទកេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនា បរិចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈតិ បច្ចុវេក្ខិត្តា
 បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈតិ ឧបដ្ឋាបេត្តា បរេ ចោទេនតោ ។

---

១ ឧ. ប. អនិវេសសាបត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

សំដែងនូវសាវសេសាបត្តិ^(១) ថាជា អនវសេសាបត្តិ^(២) ១ សំដែង
 នូវអនវសេសាបត្តិ ថាជា សាវសេសាបត្តិ ១ សំដែងសប្បដិកម្ហាបត្តិ^(៣)
 គឺអាបត្តិដែលកែបាន ថាជា អប្បដិកម្ហាបត្តិ^(៤) គឺអាបត្តិកែមិនបាន ១
 សំដែងនូវអប្បដិកម្ហាបត្តិ ថាជា សប្បដិកម្ហាបត្តិ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ
 មូលហេតុនៃវិវាទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងដងវ្រៃ
 ជាទីនាំទៅនូវពលកម្ម (ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទេវតា) ទៀបក្រុង
 កុសិនារា ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុភិក្ខុ
 ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
 នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអកថោទ មាន
 បំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការ ចំពោះខ្លួន
 ឯងសិន ត្រូវតាំងធម៌ ៥ ប្រការទុកក្នុងខ្លួន រួចសមចោទភិក្ខុដទៃ ។

១-៣ សំដៅយកអាបត្តិ ៦ កង ដ៏ សង្ឃទិសេស ១ បុណ្យភ្លើយ ១ បាបិដ្ឋិយ ១ បាដិ-
 ទេសនីយ ១ ទុក្ខនិ ១ ទុក្ខាសិត ១ ។ ២-៤ សំដៅយកបារាជិកាបត្តិ ១ ។

បឋមបណ្ណកថា អញ្ជាសវិញ្ញា

កតមេ បញ្ច ធម្មា អជ្ឈន្តំ បច្ចុវេក្ខិតញ្ច ។
 ចោទកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុណា បរំ ចោទេតុកាមេន
 ឃរំ បច្ចុវេក្ខិតញ្ចំ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ នុ ខោម្ហិ
 បរិសុទ្ធនម្ហិ កាយសមាចារេន សមណ្ឌតតោ អច្ឆិទ្ធន
 អប្បដំមំសេន សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មា
 ទុណហុ នោតិ ។ នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធន កាយ-
 សមាចារេន សមណ្ឌតតោ អច្ឆិទ្ធន អប្បដំមំសេន
 តស្ស កវន្តំ វត្តារោ វស្ស តាវ អាយស្មា កាយិកំ
 សិក្ខុស្សន្តំ វត្តិស្ស កវន្តំ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ចោទកេន ភិក្ខុណា បរំ ចោទេតុកាមេន ឃរំ
 បច្ចុវេក្ខិតញ្ចំ បរិសុទ្ធវិសមាចារោ នុ ខោម្ហិ បរិសុទ្ធនម្ហិ
 វិសមាចារេន សមណ្ឌតតោ អច្ឆិទ្ធន អប្បដំមំសេន
 សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មា ទុណហុ នោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អក្កោសវគ្គ

ធម៌ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវពិចារណាចំពោះខ្លួន
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ
 ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានកាយសមាចារ បរិសុទ្ធ
 ឬហ្ន៎ អាត្មាអញជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាចារ ដ៏បរិសុទ្ធ មិនធូរ
 ធ្លាយ មិនមានទំនង គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌នេះមានគ្រប់គ្រាន់
 ដល់អាត្មាអញឬ មិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមាន
 កាយសមាចារ មិនបរិសុទ្ធ តែជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមាចារ
 បរិសុទ្ធ មិនធូរធ្លាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ភិក្ខុនោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លឺនថា នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកសិក្សា
 នូវសមាចារផ្លូវកាយជាមុនសិន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លឺន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុ
 ដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានវិចីសមាចារ បរិសុទ្ធ
 ឬហ្ន៎ អាត្មាអញប្រកបដោយវិចីសមាចារដ៏បរិសុទ្ធ មិនធូរធ្លាយមិនមានទំនង
 គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌នេះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ១សកនិបាតោ

លោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវិច្ចសមាចារោ
 ហោតិ បរិសុទ្ធន វិច្ចសមាចារេន សមន្តាគតោ
 អង្គុទ្ធន អប្បជីមិសេន តស្ស កវន្តំ វត្តារោ ឥឡ្ហ
 តាវ អាយស្មា វាចសិកំ សិក្ខុស្ស្រិតំ ឥតិស្ស កវន្តំ
 វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ចោទកេន
 ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឃិំ បច្ចវេត្តិតំ មេត្ត
 នុ ទោ(១) ចិត្តំ បច្ចបដ្ឋិតំ សព្វហ្មចារីសុ អនាយានំ
 សិវិជ្ជិតំ នុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ ទុនាហុ
 លោតិ ។ លោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ មេត្តចិត្ត
 បច្ចបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វហ្មចារីសុ អនាយានំ តស្ស កវន្តំ
 វត្តារោ ឥឡ្ហ តាវ អាយស្មា សព្វហ្មចារីសុ មេត្តចិត្ត
 ទុបដ្ឋមេហិតំ ឥតិស្ស កវន្តំ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឃិំ បច្ចវេត្តិ-
 តំ ពហុស្សតោ នុ ទោមិ សុតិណេ សុតសដ្ឋិចយោ

១ ឧ. ប. ឧត្តន្តរ បេតិ អតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសម្ពោធិយ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមានវិចីសមាចារ មិនបរិសុទ្ធទេ តែជាអ្នក
 ប្រកបដោយវិចីសមាចារ បរិសុទ្ធ មិនធូរឆ្ងាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេ
 ចាប់ថ្នាក់បាន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើងថា នៃលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកសិក្សា នូវវិសមាចារផ្លូវវាជាមុនសិន ភិក្ខុនោះ គង់
 មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នក
 ចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់
 អាត្មាអញមានមេត្តាតាំងម៉ាមិនមានអាយាត ក្នុងសព្វហ្មតារីបុគ្គលទេបូហ្ម⁺
 ធម៌នុ៎ះ មានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើភិក្ខុមិនតាំងមេត្តាចិត្ត ដែលមិនមានអាយាត ក្នុងសព្វហ្មតារី-
 បុគ្គលទេ ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើងថា នៃលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្ត (ឲ្យមាំ) ក្នុងសព្វហ្មតារីបុគ្គលចុះ ភិក្ខុ
 នោះ គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណា
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាពហុស្សត្រ ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវិចារនៈដែលខ្លួន
 បានស្តាប់មកហើយ សន្សំនូវពុទ្ធវិចារនៈដែលខ្លួន បានស្តាប់ហើយឬហ្ម⁺

បឋមបណ្ណសកេ អញ្ជេសវិញ្ញោ

យេ តេ ធម្មា អាទិកកល្យាណា មជ្ឈេកកល្យាណា បរិ-
 យោសាន កកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញាដំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថាវុចាស្ស មេ ធម្មា
 ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធនា វចសា បរិចិតា មនសានុបេត្តិ-
 តា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា សិវិដ្ឋិតំ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ
 ឧទាហុ នោតិ ។ នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
 ហោតិ សុតតរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា
 អាទិកកល្យាណា មជ្ឈេកកល្យាណា បរិយោសាន-
 កកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញាដំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថាវុចាស្ស ធម្មា ន
 ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធនា វចសា បរិចិតា មនសា-
 នុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា តស្ស កវិន្តំ វត្តារោ
 ឥដ្ឋំ តាវ អាយស្មា អាគមំ បរិយាបុណស្សិតំ
 ឥតិស្សំ កវិន្តំ វត្តារោ ។ បុន ចបរិ ភិក្ខុវេ
 ចោធកេន ភិក្ខុវា បរិ ចោធតុកាមេន

បឋមបណ្ណាសក អញ្ជើញវិញ្ញាណ

ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទ
 ខាងចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជានៈ ដំបរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ដែលអាត្មាអញនោះ
 បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានសន្សំដោយពាក្យ បានពិចារណាមុត
 មាំក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវដោយទិដ្ឋិ ធម៌នុ៎ះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មា
 អញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនមែនជាពហុស្សត
 ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវវុទ្ធវចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកនូវ
 វុទ្ធវចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយសោះទេ បើធម៌ទាំងឡាយណា មាន
 លំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជានៈ ដំបរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ
 មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនបានស្តាប់ច្រើន ទ្រទ្រង់សន្សំដោយ
 ពាក្យ ពិចារណាមុតមាំក្នុងចិត្ត យល់ត្រឹមត្រូវដោយទិដ្ឋិទេ ភិក្ខុនោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោករៀន
 និកាយសិនទៅ ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿន ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

ឯវំ បដ្ឋវេក្ខិតតំ ឧកយានំ ទុ ខោ មេ ចាត៌-
 មោក្ខានំ វត្តារេន ស្វាគតានំ ហោន្តំ សុវិភត្តានំ
 សុប្បវត្តានំ សុវិនិច្ឆ័តានំ សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ
 សំវិជ្ជតំ ទុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ លោតំ ។
 លោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ ឧកយានំ ចាត៌មោក្ខានំ
 វត្តារេន ស្វាគតានំ ហោន្តំ សុវិភត្តានំ សុប្បវត្តានំ
 សុវិនិច្ឆ័តានំ សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ ឥនធម្មតា-
 យស្មា កត្ត វត្តំ ភគវតាតំ ឥតំ បុដ្ឋោ ន
 សម្មាយតិ តស្ស កវនំ វត្តារោ ឥជ្ឈំ តាវ
 អាយស្មា វិនយំ សិក្ខុស្សិតំ ឥតិស្ស កវនំ
 វត្តារោ ។ ឥមេ បញ្ច ធម្មា អជ្ឈតំ បដ្ឋវេក្ខិតតា ។
 កតមេ បញ្ច ធម្មា អជ្ឈតំ ឧបដ្ឋាបេតតា ។
 កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន ក្សតេន វក្ខាមិ
 នោ អក្សតេន សាល្ហាន វក្ខាមិ នោ បុសេន

សុត្តន្តបិដក អង្គត្រៃវិញ្ញយ ទសកនិបាត

ត្រូវពិចារណាថា បុគ្គលិកទាំងពីរ អាត្មាអញ្ចុច្ចេចំ ដោយពិស្តារ
 ចែកចេញបានដោយប្រពៃ ចាំស្មាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ
 តាមសូត្រគឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ តាមអនុព្យញ្ញានៈដែរឬ ធម៌⁺ មាន
 គ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើបុគ្គលិកទាំងពីរ ភិក្ខុមិនបានចេះចាំដោយពិស្តារ ចែកចេញដោយ
 ប្រពៃ ចាំស្មាត់ រត់មាត់ កាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសូត្រ តាម
 អនុព្យញ្ញានៈទេ ភិក្ខុនោះឯង បើមានគេសួរថា ម្នាលលោកដ៏មាន
 អាយុ ចុះសិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងចំណា មុខ
 ជាងនឹងឆ្លើយប្រាប់ទៅវិញមិនរួច ភិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំ
 គៀនថា នៃលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោករៀននូវវិន័យសិនទៅ
 ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំគៀន ១ ។ ធម៌ ៥ ប្រការនេះ ភិក្ខុ
 ត្រូវពិចារណាចំពោះខ្លួន ។ ធម៌ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលភិក្ខុអ្នក
 ចោទត្រូវតាំងទុកក្នុងខ្លួន ។ អាត្មាអញនិយាយត្រូវតាមកាល មិននិយាយ
 ខុសកាល ១ អាត្មាអញនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិន
 ពិត ១ អាត្មាអញនិយាយពាក្យផ្អែមល្អម មិននិយាយពាក្យអាត្រក់ ១

បឋមបណ្ណសកេ អញ្ជេសវិញ្ញា

អនុសញ្ញាតេន វក្ខាមិ នោ អនុសញ្ញាតេន
 មេត្តចិត្តោ វក្ខាមិ នោ នោសន្តរោតំ ។ ឥមេ បញ្ច
 ធម្មា អជ្ឈតំ ឧបដ្ឋាបេតព្វា ។ នោទគេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនា បរិ នោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ
 អជ្ឈតំ បច្ចវេត្តិត្វា ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈតំ
 ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ នោទេតព្វោតំ ។

[២៥] ទសយមេ ភិក្ខុវេ អាទីនវា រាជន្តេ-
 បុរេប្បវេសនេ ។ កតមេ ទស ។ ឥធម ភិក្ខុវេ
 រាជា មហេសីយា សុទ្ធិ វិសិដ្ឋោ ហោតំ តត្រ
 ភិក្ខុ បរិសតំ មហេសី តំ ភិក្ខុំ^(១) ទិស្វា សតំ
 ចាតុករោតំ ភិក្ខុ វា មហេសី ទិស្វា សតំ
 ចាតុករោតំ តត្ថ រញ្ជោ ឃីវ ហោតំ អន្ធា ឥមេសំ
 កតំ វា កំរិស្សន្តំ វាតំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ
 បឋមោ អាទីនវា រាជន្តេបុរេប្បវេសនេ ។

---

១ ឧ. ម. មហេសី វា ភិក្ខុំ ។

បឋមបណ្ណាសក អញ្ជាសវគ្គ

អាត្មាអញ្ញនិយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យដែល
 ផ្គត់ប្រយោជន៍ ១ អាត្មាអញ្ញតាំងមេត្តាចិត្ត ហើយសិមនិយាយ
 មិននិយាយទាំងទោសចិត្ត ១ ។ ធម៌ ៥ ប្រការនេះឯង ដែល
 ភិក្ខុអករោទ ត្រូវតាំងទុកក្នុងខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអករោទ មានបំណងដើម្បីចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌៥ ប្រការ
 នេះចំពោះខ្លួន ហើយត្រូវតាំងធម៌៥ ប្រការនេះ ទុកក្នុងខ្លួន រួចសឹម
 ចោទភិក្ខុដទៃ ។

(៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ១០យ៉ាងនេះ វេមន៍មាន
 ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ទោស ១០ យ៉ាងតើ ដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ កំពុងតែនៅជា
 មួយនឹងមហេសី បើភិក្ខុចូលទៅក្នុងទីនោះ មហេសីបានឃើញភិក្ខុនោះ
 វេមន៍ធ្វើនូវញញឹមឱ្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសីហើយធ្វើនូវញញឹម
 ឱ្យប្រាកដខ្លះ ព្រះរាជារវេមន៍រឿងសក្តិរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ការកន្លងនូវ
 មេបុន៍នៃអ្នកទាំងពីរនេះបានធ្វើហើយ ឬថា មិនធ្វើនូវការកន្លងនូវមេបុន៍មិន
 ខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី១ ក្នុងការចូលទៅក្នុងរាជបុរី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិយស្ស ទសកនិបាតោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រាជានំ ពហុកិច្ចោ ពហុករណំយោ
 អញ្ញាតំ ឥត្តំ កន្ធោ ន សរតំ សា តេជ កតំ
 កណ្ណាតំ ឥត្តំ រណោ ឃំ ហោតិ ន ខោ ឥធ
 អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ បព្វជិតេន សិយា
 នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ
 អាទីនេវេ រាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 រណោ អន្តេបុរេ អញ្ញាតំ រតនំ នស្សតិ ឥត្តំ រណោ
 ឃំ ហោតិ ន ខោ ឥធ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បព្វជិតេន សិយា នុខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ តតិយោ អាទីនេវេ រាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រណោ អន្តេបុរេ អញ្ញាតំ
 កុយមន្តា ពហិទ្ធា សម្មេទំ កម្មន្តំ ឥត្តំ រណោ ឃំ
 ហោតិ ន ខោ ឥធ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បព្វជិតេន សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្តោ អាទីនេវេ រាជន្តេបុរាប្បវេសនេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន
 មានការងារច្រើន ទ្រង់ស្តេចទៅប្រោសប្រាណស្រ្តីណាមួយ ហើយ
 ក៏ភ្លេចទៅ ឯស្រ្តីនោះ ក៏មានគភ៌ ដោយព្រះរាជានោះ ព្រះរាជា
 រំមងឆ្កែសក្កន្តរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូល
 ទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិត
 ទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ២ ក្នុងការចូលទៅខាង
 ក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត រតនៈណាមួយ ក្នុងរាជ-
 បុរីបាត់ទៅ ព្រះរាជារំមងឆ្កែសក្កន្តរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយ
 ៗ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជា
 កម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៣ ក្នុង
 ការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត រឿង
 រ៉ាំរ៉ៃទាំងឡាយ ដែលព្រះរាជា ត្រូវបិទបាំងទុកខាងក្នុង មាននៅខាងក្នុង
 បុរីរបស់ព្រះរាជា ត្រឡប់បែកខ្ចាត់ខ្ចាយទៅខាងក្រៅ ព្រះរាជាទ្រង់
 រឿងសក្កន្តរឿងនោះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូលទៅ
 ក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៤ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កោសវត្តោ

បុន ចបំ កិក្ខុវេ រពោ អន្តបុវេ បិតា វា បុត្ត
 បត្តតិ បុត្តោ វា បិតំ បត្តតិ តេសំ ឃំ ហោតិ
 ន ខោ ឥធិ អពោ កោចិ បរិសតិ អពាត្រ
 បព្វជីវេន សិយា នុ ខោ បព្វជីវស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ ខោ កិក្ខុវេ បព្វមោ អាទីនវេ រាជន្តបុវប្ប-
 វេសនេ ។ បុន ចបំ កិក្ខុវេ រាជា ជីវេ ហំ ធិយំ
 ឧច្ច ហំនេ វេបេតិ យេសន្តំ អមនាបំ តេសំ
 ឃំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជីវេន សំសង្ខា
 សិយា នុ ខោ បព្វជីវស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ
 ធិន្តោ អាទីនវេ រាជន្តបុវប្បវេសនេ ។ បុន ចបំ
 កិក្ខុវេ រាជា ឧច្ចហំ ធិយំ ជីវេ ហំនេ វេបេតិ យេ-
 សន្តំ អមនាបំ តេសំ ឃំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជីវេន
 សំសង្ខា សិយា នុ ខោ បព្វជីវស្ស កម្មន្តំ ។

បឋមបណ្ណាសក អញ្ជេសវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជបិតា រមែងប្រាថ្នា (ដើម្បី
សម្លាប់) ព្រះរាជបុត្រ ខាងក្នុងរាជបុរី ឬថា ព្រះរាជបុត្រ ប្រាថ្នា
(ដើម្បីសម្លាប់) ព្រះរាជបិតា ព្រះរាជបិតានឹងព្រះរាជបុត្រ ទ្រង់រង្គៀស
យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗទេ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែង
តែបព្វជិតចេញ ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាពោសទី ៥ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងដំណែងទាប ឲ្យឡើង
កាន់ដំណែងខ្ពស់ ការតាំងនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា
ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្គៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងនៅច្រឡកច្រ-
ឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាពោសទី ៦ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ព្រះរាជាទ្រង់បន្ថយមន្ត្រី ដែលតាំងនៅក្នុងដំណែងខ្ពស់ ឲ្យ
ថយចុះក្នុងដំណែងទាបវិញ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជន
ទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្គៀសយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជា
តែងនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អយំ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តមោ អាទីនវេ
 រាជន្តេប្បុរប្បវេសនេ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រាជា
 អកាលេ សេដំ ឧយ្យោជេតិ យេសន្តំ អមនាបំ
 តេសំ ឃីរំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជិតេន សំសដ្ឋោ
 សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋមោ អាទីនវេ រាជន្តេប្បុរប្បវេសនេ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រាជា កាលេ សេដំ ឧយ្យោ-
 ជេត្វា អន្តរាមត្តតោ និវត្តាបេសិ(១) យេសន្តំ អមនាបំ
 តេសំ ឃីរំ ហោតិ រាជា ខោ បព្វជិតេន សំសដ្ឋោ
 សិយា នុ ខោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ នវមោ អាទីនវេ រាជន្តេប្បុរប្បវេសនេ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ រញ្ជា អន្តេប្បុរំ ហត្ថសម្ពាធិ
 អស្សសម្ពាធិ រថសម្ពាធិ(២) រជនីយានិ រូបសទ្ធកន្ធិ-
 រសដោដ្ឋញ្ចានិ យានិ ន បព្វជិតសារុប្បានិ(៣) ។

---

១ ឧ. និវត្តាបេសិ ។ ២ ឧ. ម. ហត្ថិសម្ពុរំ អស្សសម្ពុរំ រថិសម្ពុរំ ។
 ៣ ម. បព្វជិតស្ស សារុប្បានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិយាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៧ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុង
 កាលមិនគួរ ការបញ្ជូនកងទ័ពទៅនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជន
 ទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្រៀសយ៉ាងនេះថា ព្រះ
 រាជានៅច្រឡកច្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ៨ ក្នុងការចូលទៅ ខាងក្នុង
 រាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជាបញ្ជូនកងទ័ពទៅ
 ក្នុងកាលគួរ ហើយត្រឡប់មកវិញ ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ការឲ្យត្រឡប់មក
 វិញនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយ
 នោះរមែងរង្រៀសយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជានៅច្រឡកច្រឡំ ដោយបព្វជិត
 ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ទោសទី ៩ ក្នុងការចូលទៅក្នុងរាជបុរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 វិញទៀត ខាងក្នុងរាជបុរី តែងចង្អៀត ដោយដំរី ចង្អៀត ដោយសេះ
 ចង្អៀត ដោយរថ ទាំងរូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ជា
 ហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ សុទ្ធតែជារបស់មិនសមគួរ ដល់បព្វជិតទេ ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កោសវគ្គោ

អយំ ភិក្ខុវេ ទសមោ អាទិណវេ វាជន្តេប្បវឃ្មវេសនេ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស អាទិណវេ វាជន្តេប្បវឃ្មវេសនេតិ ។

[៤៦] ឯកំ សមយំ ភកវា សក្កោស្មំ វិហារតិ
កបិលវត្តស្មី ជីគ្រោណាវមេ ។ អថខោ សម្ពហុលា
សក្កា ឧបាសកា តទហុចោសថេ យេន ភកវា
តេនុបសង្កម្មីស្ម ឧបសង្កម្មិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ ជិសីទីស្ម ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្នេ ខោ
សក្កោ ឧបាសកេ ភកវា ឯតទវេថ អថ នុ តុម្ហ
សក្កា អដ្ឋង្គសមណ្ឌកតំ ឧចោសថំ ឧបវសថាតិ ។
អប្បេកតា មយំ កន្តេ អដ្ឋង្គសមណ្ឌកតំ ឧចោសថំ
ឧបវសាម អប្បេកតា ន ឧបវសាមាតិ ។ តេសំ
វេ សក្កា អលាភា តេសំ ទុល្លទ្ធិ យេ តុម្ហ
ឯវំ សោកសកយេ(១) ជីវិតេ មរណសកយេ
ជីវិតេ អប្បេកតា អដ្ឋង្គសមណ្ឌកតំ ឧចោសថំ
ឧបវសថ អប្បេកតា ន ឧបវសថ ។

---

១ សោកយេនី វិ បាលី ។

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ១០ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងមានក្នុងការចូល
ទៅខាងក្នុងរាជបុរី ។

[៤៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រា-
ណាម ទៀបក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះ ពួកសក្យ-
ទបាសកជាច្រើន បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងវិថូទបាសថ
នោះ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកសក្យទបាសក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយ បានរក្សាទបាសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ជួនកាល យើងទាំងឡាយ បានរក្សាទបាសថប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ជួនកាល យើងទាំងឡាយ មិនបានរក្សា ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយនោះពេញជាឥតលាកហើយ ការបាននូវអត្តភាពជាមនុស្ស
អ្នកទាំងឡាយនោះបានដោយកម្រ ដ្បិតថាអ្នកទាំងឡាយ ជួនកាលក៏បាន
រក្សាទបាសថប្រកបដោយអង្គ ៨ ជួនកាលក៏មិនបានរក្សា ក្នុងជីវិតប្រកប
ដោយសោកនឹងភ័យក្នុងជីវិត ប្រកបដោយមរណៈនឹងភ័យ យ៉ាងនេះ ។

តំ កី មញ្ញេ សក្កា ។ ឥធិ បុរិសោ យេន(២)
 កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អត្យុសលំ ទិវសំ អឡុកហាបណំ
 និព្វិសេយ្យ ទក្ខោ បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បន្នោតិ អលំ
 វចនាយាតិ ។ ឃី កន្តេ ។ តំ កី មញ្ញេ
 សក្កា ។ ឥធិ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន
 អនាបជ្ជំ អត្យុសលំ ទិវសំ កហាបណំ និព្វិសេយ្យ
 ទក្ខោ បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បន្នោតិ អលំ វចនា-
 យាតិ ។ ឃី កន្តេ ។ តំ កី មញ្ញេ សក្កា ។
 ឥធិ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អត្យុ-
 សលំ ទិវសំ ទ្វេ កហាបណោ និព្វិសេយ្យ តាយោ
 កហាបណោ និព្វិសេយ្យ ចត្តារោ កហាបណោ
 និព្វិសេយ្យ បញ្ច កហាបណោ និព្វិសេយ្យ ឆ
 កហាបណោ និព្វិសេយ្យ សត្ត កហាបណោ
 និព្វិសេយ្យ អដ្ឋ កហាបណោ និព្វិសេយ្យ

---

២ ខ. ម. យេន កេនបិទិ អត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិកាយ

ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ។

បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ រកបានកន្លះកហាបណៈដោយហេតុនៃ

ការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម តើគួរហៅថា បុរស

អ្នកល្អាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីព្យាយាមដែរឬទេ ។ ព្រះករុណា

ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុ

នោះដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ រកបាន ១ កហា-

បណៈ ដោយហេតុនៃការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម

តើគួរហៅថា បុរសអ្នកល្អាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីព្យាយាមដែរឬទេ ។

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់

នូវហេតុដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃរកបាន ២ កហាបណៈ

ដោយហេតុនៃការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម រកបាន

៣ កហាបណៈ រកបាន ៤ កហាបណៈ រកបាន ៥ កហាបណៈ រកបាន

៦ កហាបណៈ រកបាន ៧ កហាបណៈ រកបាន ៨ កហាបណៈ

បឋមបណ្ណសកេ អញ្ជេសវិញ្ញោ

ធនំ កហាបណោ និព្វិសេយ្យ ធន កហាបណោ
 និព្វិសេយ្យ វីសំ កហាបណោ និព្វិសេយ្យ វីសំ
 កហាបណោ និព្វិសេយ្យ ចត្តាធិវីសំ កហាបណោ
 និព្វិសេយ្យ ចណាសំ កហាបណោ និព្វិសេយ្យ កហា-
 បណាសតំ និព្វិសេយ្យ ធកោ បុរិសោ ឧដ្ឋាធនម្បណ្ណោតិ
 អលំ វចនាយាតិ ។ ឃំ កន្ថេ ។ តំ កី មញ្ញាថ
 សក្កា ។ អបិ នុ ខោ សោ បុរិសោ ធិវិសេ(១)
 កហាបណាសតំ កហាបណាសហស្សំ និព្វិសមាទោ
 លទ្ធិំ លទ្ធិំ និក្ខបន្តោ(២) វស្សុសតជីវី មហន្តំ
 ភោគត្តុទ្ធិំ អនិកន្ថយ្យាតិ ។ ឃំ កន្ថេ ។
 តំ កី មញ្ញាថ សក្កា ។ អបិ នុ ខោ សោ
 បុរិសោ ភោគហេតុតំ ភោគនិទានំ ភោតានិករណំ
 ឃតំ វា វត្ថំ ឃតំ វា ធិវសំ ឧបឡ្យំ វា វត្ថំ
 ឧបឡ្យំ វា ធិវសំ ឃកន្តស្ស ឧប្បជីសំវេដិ វិហារយ្យាតិ។

---

១ ឧ. ម. អបិ នុ សោ បុរិសោ ធិវិសេ ធិវិសេតិ អន្តិ ។ ២ ឧ. ម. ធិត្តុល
 វស្សុសតាយុកោតិ ហេថេ ធិស្សតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អញ្ជោសវគ្គ

រកបាន ៧ កហាបណៈ រកបាន ១០ កហាបណៈ រកបាន ២០ កហាបណៈ
 រកបាន ៣០ កហាបណៈ រកបាន ៤០ កហាបណៈ រកបាន ៥០ កហាបណៈ
 រកបាន ១០០ កហាបណៈ តើគួរហៅថា បុរសអ្នកល្ងាស បរិបូណ៌
 ដោយសេចក្តីព្យាយាមដែរឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ។ បុរស
 នោះ កាលរកបាន ១០០ កហាបណៈ ១.០០០ កហាបណៈ ក្នុងមួយថ្ងៃ
 ទុកដាក់នូវកហាបណៈ ដែលខ្លួនរកបានហើយ ។ រស់នៅបាន ១០០ ឆ្នាំ
 គប្បីបាននូវគំនរកោតដ៏ច្រើនដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់
 សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ។
 បុរសនោះ គប្បីបានទទួលនូវសុខយ៉ាងឯក អស់កត្រីមួយ ឬ
 មួយថ្ងៃ អស់កន្លះកត្រី ឬ កន្លះថ្ងៃ ដែលមានកោតជាហេតុ មាន
 កោតជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យ មានកោតជាអធិការណ៍ មែនដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឆោ ហេតុំ កន្លេ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ កាមា
 ហិ កន្លេ អនិច្ចា តុច្ឆា មុសា មោសធម្មាតិ ។ វេជ
 បន វេ សក្កា មម សារកោ ទស វស្សនិ
 អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហារោ យថា
 មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាឆោ សតិបិ វស្សនិ
 សតិបិ វស្សសតានិ សតិបិ វស្សសហស្សនិ
 ឯកន្តសុខប្បដិសំវេដិ វិហារយ្យ ។ សោ ច ទ្ធិស្ស
 សកទាតាមី វា អនាតាមី វា អបណ្ណកំ វា សោ-
 តាបន្នោ ។ តិដ្ឋន្ត សក្កា ទស វស្សនិ វេជ មម
 សារកោ លវ វស្សនិ អដ្ឋ វស្សនិ សត្ត វស្សនិ
 ធន វស្សនិ បញ្ច វស្សនិ ចត្តារិ វស្សនិ តិណិ
 វស្សនិ ទ្វេ វស្សនិ ឯកំ វស្សំ អប្បមត្តោ អាតាបី
 បហិតត្តោ វិហារោ យថា មយានុសិដ្ឋំ យថា បដិបដ្ឋ-
 មាឆោ សតិបិ វស្សនិ សតិបិ វស្សសតានិ សតិបិ
 វស្សសហស្សនិ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេដិ វិហារយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រព្យកាយ ទសកនិយាត

ហេតុនេះ មិនមែនទេ ព្រះអង្គ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី? បពិត្រព្រះអង្គ
ដំបីរើន ព្រោះថា កាមទាំងឡាយមិនទៀង ទេ មិនពិត វិនាសទៅជា
ធម្មតា ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ ចំណែកខាងសាវ័ករបស់តថាគត ក្នុង
សាសនានេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅ
កិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែល
តថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ១០ ឆ្នាំគប្បីទទួលសេចក្តីសុខយ៉ាង
ឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០
(១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវ័ករបស់តថាគត នោះបានជាសកទាតាមី
ខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំង
ឡាយ ១០ ឆ្នាំលើកទុកចុះ សាវ័ករបស់តថាគតក្នុងសាសនានេះ ជា
អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មាន
ចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀន
ប្រដៅហើយ អស់ ៧ ឆ្នាំ ៨ ឆ្នាំ ៧ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ
១ ឆ្នាំ គប្បីទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

ប្រមាណសកេ អញ្ជើញ

សោ ច ខ្ញុំស្បៀង សកុណាតាមី វា អនាតាមី វា
អបណ្ណាតំ វា សោតាមន្តោ ។ តិច្ឆតុ សក្កា
ឯតំ វស្សំ ឥន មម សារកោ ទស មាសេ
អប្បមត្តោ អាតាមី ចហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា
មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាណោ សតិមី វស្សាធិ
សតិមី វស្សសតានិ សតិមី វស្សសហស្សាធិ
ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហារយ្យ ។ សោ ច
ខ្ញុំស្បៀង សកុណាតាមី វា អនាតាមី វា អបណ្ណាតំ
វា សោតាមន្តោ ។ តិច្ឆតុ សក្កា ទស មាសា
ឥន មម សារកោ ធរ មាសេ អដ្ឋ មាសេ
សត្ត មាសេ ធរ មាសេ ចញ្ច មាសេ ចត្តារោ
មាសេ តយោ មាសេ ទ្វេ មាសេ ឯកមាសំ
អឡិមាសំ អប្បមត្តោ អាតាមី ចហិតត្តោ វិហារន្តោ
យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបដ្ឋមាណោ សតិមី
វស្សាធិ សតិមី វស្សសតានិ សតិមី វស្ស-
សហស្សាធិ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហារយ្យ ។

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវិធ្គ

សាវករបស់តថាគតនោះ បានជាសកទាតាមីខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បានដល់
សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ ១ ឆ្នាំ លើកទុកចុះ សាវក
របស់តថាគត ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មាន
ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ត្រឹមតែ ១០ ខែ
ក៏គប្បីទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
(១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវករបស់តថា-
គតនោះ បានជាសកទាតាមីខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិត
ប្រាកដខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ ១០ ខែ លើកទុកចុះ សាវក
របស់តថាគត ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មាន
ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ៧ ខែ ៨ ខែ
៧ ខែ ៦ ខែ ៥ ខែ ៤ ខែ ៣ ខែ ២ ខែ ១ ខែ កន្លះខែ ក៏គប្បីបាន
ទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
(១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ ច ខុស្ស សកទាតាមី វា អនាតាមី វា
អបណ្ណកំ វា សោតាបន្នោ ។ វត្ថុនុ សក្កា អឡ្ហ-
មាសោ ឥន មម សារកោ ទស វត្ថុនុំវេ អប្បមត្តោ
អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្នោ យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា
បដិបជ្ជមាណោ សន្តិមី វស្សានំ សន្តិមី វស្សសតានំ
សន្តិមី វស្សសហស្សានំ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទិ
វិហារេយ្យ ។ សោ ច ខុស្ស សកទាតាមី វា
អនាតាមី វា អបណ្ណកំ វា សោតាបន្នោ ។ វត្ថុនុ
សក្កា ទស វត្ថុនុំវា ឥន មម សារកោ នវ វត្ថុនុំវេ
អដ្ឋ វត្ថុនុំវេ សត្ត វត្ថុនុំវេ ន វត្ថុនុំវេ បញ្ច
វត្ថុនុំវេ ចត្តារោ វត្ថុនុំវេ តយោ វត្ថុនុំវេ ទ្វេ វត្ថុនុំវេ
ឯកវត្ថុនុំវេ អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្នោ
យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា បដិបជ្ជមាណោ សន្តិមី
វស្សានំ សន្តិមី វស្សសតានំ សន្តិមី វស្ស-
សហស្សានំ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទិ វិហារេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរិកាយ ទសកនិដាត

សាវ័ករបស់តថាគតនោះ បានជាសកទាគាមីខ្លះ អនាគាមីខ្លះ បានដល់
សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ កន្លះខែលើកទុកចុះ
សាវ័ករបស់តថាគត ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះ
និព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់
យប់នឹងថ្ងៃ ១០ ក៏គប្បីបានទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០
ឆ្នាំក៏មាន ១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន)
ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវ័ករបស់តថាគតនោះ បានជាសកទាគាមីខ្លះ អនា-
គាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ
យប់នឹងថ្ងៃ ១០ លើកទុកចុះ សាវ័ករបស់តថាគតក្នុងសាសនានេះជាអ្នក
មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្ត
បញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលតថាគត ប្រៀនប្រដៅ
ហើយ អស់យប់នឹងថ្ងៃ ៧ យប់នឹងថ្ងៃ ៨ យប់នឹងថ្ងៃ ៧ យប់នឹងថ្ងៃ ៦
យប់នឹងថ្ងៃ ៥ យប់នឹងថ្ងៃ ៤ យប់នឹងថ្ងៃ ៣ យប់នឹងថ្ងៃ ២ យប់នឹងថ្ងៃ ១
ក៏គប្បីបាន ទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
១០.០០០ (១ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (១សែន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កោសវិញ្ញា

សោ ច ខ្យស្ស សកកាតាមំ វា អនាតាមំ វា អបណ្ណានំ
 វា សោតាបន្នោ ។ តេសំ វោ សក្កា អលាភា
 តេសំ ទុល្លទ្ធិ យេ តុម្ភេ ឃី សោកសកយេ
 ដីរិតេ មរណសកយេ ដីរិតេ អប្បេកកា អដ្ឋង្គសម-
 ណ្ណានំ ឧទោសទំ ឧបវសថ អប្បេកកា ឆ
 ឧបវសថាតំ ។ ឯតេ មយំ កន្តេ អដ្ឋតក្កេ អដ្ឋង្គ-
 សមណ្ណានំ ឧទោសទំ ឧបវសិស្សាមាតំ ។

[២៧] ឯកំ សមយំ កកវា វេសាលិយំ
 វិហារតំ មហារទេ ក្សជាតារសាលាយំ ។ អថខោ
 មហាលិ លិច្ឆរី យេន កកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ទិសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធា ខោ មហាលិ លិច្ឆរី កកវន្តំ ឯតទរោច
 កោ ទុ ខោ កន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស តិវិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាតំ ។

បឋមបណ្ណាសក ឥណ្ឌសវិត្ត

សាវ័ករបស់តថាគតនោះ បានជាសកទាតាមីខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បាន
 ដល់សោតៈពិតប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចំជាឥតលាភហើយ ការបាននូវអត្តភាពជាមនុស្ស អ្នកទាំងឡាយនោះ
 បានដោយកម្រ ដ្បិតថា អ្នកទាំងឡាយ ជួនកាល បានរក្សាឧបោសថ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ជួនកាល មិនបានរក្សា ក្នុងជីវិតប្រកបដោយសោក
 នឹងភ័យ ក្នុងជីវិតប្រកបដោយមរណៈនឹងភ័យយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយនេះ នឹងរក្សាឧបោសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨
 ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះ តរៀងទៅ ។

(៤៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកុដាភារ-
 សាលា នាមហារិន ជិតក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ លិច្ឆវី ឈ្មោះ
 មហាលី បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 លិច្ឆវី ឈ្មោះមហាលី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ
 នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។

လှူဒါန်းပေး အစွဲအမြတ်ကုသလျှာ ရေးကံဒါကော

လောကော ဧဝံ ဗဟုလံ ဟေရု လောကော ဗဒ္ဓယော ဓာပဗ္ဗ
 ကဗ္ဗဗ္ဗ ကိရိယာယ ဓာပဗ္ဗ ကဗ္ဗဗ္ဗ ဟိန္ဒိယာ
 ဣန္ဒြေယော ဧဝံ ဗဟုလံ ဟေရု ဣန္ဒြေယော ဗဒ္ဓယော ဓာပဗ္ဗ
 ကဗ္ဗဗ္ဗ ကိရိယာယ ဓာပဗ္ဗ ကဗ္ဗဗ္ဗ ဟိန္ဒိယာ
 မောဟော ဧဝံ ဗဟုလံ ဟေရု မောဟော ဗဒ္ဓယော
 ဓာပဗ္ဗ ကဗ္ဗဗ္ဗ ကိရိယာယ ဓာပဗ္ဗ ကဗ္ဗဗ္ဗ
 ဟိန္ဒိယာ အယော ဝိပေါ ဗဒ္ဓယော ကော ၂
 ဗဟုလံ ဟေရု အယော ဝိပေါ ဗဒ္ဓယော ကော
 ဗဒ္ဓယော ဓာပဗ္ဗ ကဗ္ဗဗ္ဗ ကိရိယာယ ဓာပဗ္ဗ
 ကဗ္ဗဗ္ဗ ဟိန္ဒိယာ ဗိဇ္ဇာပလိဟိန္ဒိ ၂ ဧဝံ ဗဟုလံ
 ဝိန္ဒိ ဟေရု ဗိဇ္ဇာပလိဟိန္ဒိ ဝိန္ဒိ ဗဒ္ဓယော ဓာပဗ္ဗ
 ကဗ္ဗဗ္ဗ ကိရိယာယ ဓာပဗ္ဗ ကဗ္ဗဗ္ဗ ဟိန္ဒိယာ ၂
 အယံ ၂ ဧဝံ ဗဟုလံ ဟေရု အယံ ဗဒ္ဓယော ဓာပဗ္ဗ
 ကဗ္ဗဗ္ဗ ကိရိယာယ ဓာပဗ္ဗ ကဗ္ဗဗ္ဗ ဟိန္ဒိယာ ၂

សុត្តន្តបិដក អង្គក្តវនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលមហាលិ លោកៈជាហេតុ លោកៈជាបច្ច័យនៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លា-
 មក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាលមហាលិ ទោសៈជាហេតុ
 ទោសៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ
 នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាលមហាលិ មោហៈជាហេតុ មោហៈជាបច្ច័យ
 នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាល
 មហាលិ អយោនិសោមនសិការៈ (ការមិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយ
 ទុបាយ) ជាហេតុ អយោនិសោមនសិការៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្ម
 ដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ម្នាលមហាលិ ចិត្តដែល
 បុគ្គលដ៏កល់ខុស ជាហេតុ ចិត្តដែលបុគ្គលដ៏កល់ខុស ជាបច្ច័យ
 នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។
 ម្នាលមហាលិ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវ
 កម្មដ៏លាមក នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏លាមក ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កេសវិញ្ញោ

កោ បន កន្លៃ ហេតុ កោ បច្ចយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស ភិវិយាយ កល្យា-
 ណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា វិ ។ អលោកោ
 ខោ មហាលី ហេតុ អលោកោ បច្ចយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស ភិវិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស បវត្តិយា អនោសោ ខោ មហាលី
 ហេតុ អនោសោ បច្ចយោ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស ភិវិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 បវត្តិយា អមោហោ ខោ មហាលី ហេតុ
 អមោហោ បច្ចយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 ភិវិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា យោធិសោ
 មនសីកាពេ ខោ មហាលី ហេតុ យោធិសោ មនសី-
 កាពេ បច្ចយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស ភិវិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា សម្មាបណិហិតំ
 ខោ មហាលី ចិត្តំ ហេតុ សម្មាបណិហិតំ ចិត្តំ បច្ចយោ

បឋមបណ្ណសិក្ខា សញ្ញាសិក្ខា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ

នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ ម្ចាស់មហាលិ សាលោកៈ

(ការមិនលោភ) ជាហេតុ សាលោកៈជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ

នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅនៃកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាលិ សទោសៈ (ការ

មិនប្រទូស្ត) ជាហេតុ សទោសៈ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ

នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាលិ សមោហៈ (ការ

មិនវង្វេង) ជាហេតុ សមោហៈ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ

នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាលិ យោនិសោមនសិការៈ

(ការធ្វើទុកកងចិត្ត ដោយទុបាយ) ជាហេតុ យោនិសោមនសិការៈ

ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ

ចិត្តដែលបុគ្គលដ៏កល់ត្រូវ ជាហេតុ ចិត្តដែលបុគ្គលដ៏កល់ត្រូវ ជាបច្ច័យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

កល្យាណស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស បរត្តិយា ។ អយំ ខោ មហាលំ ហេតុ
 អយំ បច្ចយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស កិរិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស បរត្តិយានិ ។ ឥមេ ខោ
 មហាលំ ទស ធម្មា លោកេ ន សំវិជ្ជេយ្យំ
 នយំធម បញ្ហាយេ ធម អធម្មចរិយរិសមចរិយានិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយានិ វា ។ យស្មា ច ខោ
 មហាលំ ឥមេ ទស ធម្មា លោកេ សំវិជ្ជន្ត
 តស្មា បញ្ហាយនិ អធម្មចរិយរិសមចរិយានិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយានិ វានិ ។

(៤៨) ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បព្វជីវេន
 អភិល្លាំ បច្ចវេត្តិតត្វា ។ កតមេ ទស ។
 វេណិយម្ហិ អជ្ឈបតតោតិ បព្វជីវេន អភិល្លាំ
 បច្ចវេត្តិតតំ បរវ្យជិតទ្វា មេ ជីវិតានិ បព្វជីវេន
 អភិល្លាំ បច្ចវេត្តិតតំ អញ្ញោ មេ អាកប្បោ
 កិរិយាយានិ បព្វជីវេន អភិល្លាំ បច្ចវេត្តិតតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិយាត

នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ ម្ចាស់
 មហាលិ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ នៃ
 កិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ នៃកម្មដ៏ល្អ ។ ម្ចាស់មហាលិ បើធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ
 មិនគប្បីមានក្នុងលោកទេ ពាក្យថា អធម្មចរិយវិសមចរិយាភ្នំ (១) ពាក្យ
 ថា ធម្មចរិយសមចរិយាភ្នំ(២) ក៏មិនគប្បីប្រាកដ ក្នុងលោកនេះដែរ ។
 ម្ចាស់មហាលិ ព្រោះតែធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ហេតុ
 នោះបានជាពាក្យថា អធម្មចរិយវិសមចរិយាភ្នំ ធម្មចរិយសមចរិយា
 ភ្នំ ទើបមានប្រាកដ ។

[៤៨] ម្ចាស់ភិក្ខុពាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បញ្ចវគ្គគប្បីពិចារណា
 រឿយ ។ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបញ្ចវគ្គ គប្បីពិចារណា
 រឿយ ។ ថា អាត្មាអញកាន់យកនូវភេទដ៏ប្លែក អំពីភេទរបស់គ្រហស្ថ ១
 បញ្ចវគ្គគប្បីពិចារណារឿយ ។ ថា ការប្រព្រឹត្តិចិត្តិមជ្ជវិត របស់
 អាត្មាអញប្រព្រឹត្តិជាប់ ដោយបុគ្គលដទៃ ១ បញ្ចវគ្គ គប្បីពិចារណា
 រឿយ ។ ថា អាកប្បកិរិយាផ្សេងអំពីគ្រហស្ថ អាត្មាអញក្នុងរឿង ១

---

១ កិរិយាប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ បានដល់ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ដោយអំណាចអកុសលកម្មបច្ចិ ។
 ២ កិរិយាប្រព្រឹត្តិស្មើ បានដល់ការប្រព្រឹត្តិធម៌ដោយអំណាចកុសលកម្មបច្ចិ ។ អដ្ឋកថា ។

បឋមបណ្ណសកេ អញ្ជេសវិញ្ញា

កង្ខំ ធុ ខោ មេ អត្តា សីលតោ ន ឧបវេទន្តិត្ត
 បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិតតំ កង្ខំ ធុ ខោ មំ
 អនុវិច្ឆ វិញ្ញា សុព្រហ្មចារី សីលតោ ន ឧបវេទន្តិត្ត
 បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិតតំ សព្វេហំ មេ
 មិយេហំ មនាមេហំ នាណការោ វិនាការោត្ត
 បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិតតំ កម្មស្សកោម្ម
 កម្មនាយានោ កម្មយោនំ កម្មពន្ធ កម្មប្បជិ-
 សរណោ យំ កម្មំ កវិស្សាមិ កល្យាណំ វា
 ពាបតំ វា តស្ស នាយានោ កវិស្សាមិត្ត បព្វជិតេន
 អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិតតំ កថម្បតស្ស មេ វត្តន្តិវា
 វិតបតន្តិត្ត បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិតតំ កង្ខំ
 ធុ ខោហំ សុញ្ញតារេ អភិវមាមិត្ត បព្វជិតេន
 អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិតតំ អត្តំ ធុ ខោ មេ
 ឧត្តមនុស្សធម្មា អនមិយញ្ញា ណទស្សនវិសេសោ

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវគ្គ

បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញមិនតិះដៀលខ្លួនឯង ដោយសីលធម៌បានទេឬ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា ពួកសព្វហ្មចារី ជាវិញ្ញាណ គយគន់មើលហើយ មិនតិះដៀលអាត្មាអញ ដោយសីលធម៌បានទេឬ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា ការព្រាត់ប្រាសនិរាសចាកសត្វនឹងសត្វរទាំងអស់ ដែលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត នៃអាត្មាអញ តែងមានជាធម្មតា ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញមានកម្ម ជាវរបស់ខ្លួន មានកម្មជាទាយាទ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាដៅពន្យ មានកម្មជាគ្រឿងរលឹកឃើញ អាត្មាអញនឹងធ្វើនូវកម្មណា ល្អ ឬអាក្រក់ អាត្មាអញគង់នឹងបានជាអ្នកទទួលយកនូវផល នៃកម្មនោះពុំខានឡើយ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា យប់នឹងថ្ងៃទាំងឡាយ ចេះតែកន្លងទៅ ៗ តើអាត្មាអញ បានធ្វើដូចម្តេចខ្លះហើយ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា សព្វថ្ងៃនេះ អាត្មាអញមានសេចក្តីអភិរម្យ ត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ខ្លះដែរ ឬទេ ១ បព្វជិត គប្បីពិចារណារឿយៗថា ទុក្ខិមនុស្សធម៌ គឺ ធម៌ជាវរបស់មនុស្ស ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង មានដល់អាត្មាអញដែរឬ ធម៌ដ៏វិសេស ដែលគួរនឹងឃើញ ដោយប្រាថ្នាដ៏ប្រសើរ

សុត្តនិបិដក អង្គទុតិយស្ស វសគនិបាតោ

អធិកតោ សោហំ បច្ច័មេ កាលេ សព្វហ្មតារីហំ
បុដ្ឋោ ន មថ្កេ ភវិស្សហិមិទំ បព្វជីតេន អភិណ្ណំ
បច្ចវេត្តិតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា
បព្វជីតេន អភិណ្ណំ បច្ចវេត្តិតញាតិ ។

(៤៧) ទសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បព្វជីតេន
អភិណ្ណំ បច្ចវេត្តិតញា សវិដ្ឋា ។ កតមេ ទស ។
សីតំ ឧណ្ណំ ជិយន្តា បិហសា ឧត្តារោ បស្សរោ
កាយសំរោ វិចីសំរោ អាជីវសំរោ មោលោត្តរិកោ
ភវិស្សារោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា សវិដ្ឋាតិ ។

(៥០) ឯកំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថយំ វិហរតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាភតិ
បិណ្ណាចាតប្បជីកត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្កសិណ្ណា
សង្កបតិកា កណ្ណនជាតា កលហជាតា
វិវាទាបណ្ណា អពាមពំ បុទសតិហំ វិទុទន្តិ(១) ។

១ ឧ. ម. វិទុទតា វិហរន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទុតិយយ ទសមនិបាត

អាត្មាអញបានត្រាស់ដឹងហើយឬ អាត្មាអញនោះសព្វហ្មតារីទាំងឡាយ
ស្ទើរក្នុងកាលជាទីបំផុត(មរណសម័យ) នឹងមិនអិមអៀមទេឬ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១០ យ៉ាងនេះឯង បញ្ចវគ្គតប្បវិចារណារឿយៗ ។

[៤៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលបិតនៅក្នុងសរីរៈ ១០
យ៉ាងនេះ បញ្ចវគ្គតប្បវិចារណារឿយ ៗ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
គឺត្រង់ដាក់ ១ ភ្លៅ ១ សេចក្តីឃ្នាន ១ ស្រែក ១ ទុច្ចារៈ ១ បស្សរវៈ ១
សង្រួមកាយ ១ សង្រួមវេទា ១ សង្រួមក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត ១
កវស្នាវ ដែលនាំសត្វឲ្យកើត ក្នុងភពទៀត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលបិតនៅក្នុងសរីរៈ ។

[៤៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយ
ភត្តហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងទបង្គនសាលា កើតមានសេចក្តីប្រកួត
ប្រកាន់ឈ្មោះប្រកែក និយាយចាក់ដោតគ្នា ដោយលំពៃនឹងគឺមាត់ ។

បឋមបុណ្ណសកេ អញ្ជ្រាសវិញ្ញា

អថខោ ភតវា សាយ ល្អាសមយំ បដិសល្លាណា
 វដ្ឋិតោ យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេនុបសុត្តមិ
 ឧបសុត្តមិក្ខា បញ្ញត្តេ អាសនេ វិសិទ្ធិ ។
 វិសុទ្ធិ ខោ ភតវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ-
 នុត្ត ភិក្ខុវេ ឯតវហិ កថាយ សុទ្ធិសិទ្ធិ(១)
 កា ប បន វេ អន្តរកថា វិប្បកតាតិ ។
 នន មយំ កន្តេ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌិតាតប្បដិក្កត្តា
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ សុទ្ធិសិទ្ធិ សុទ្ធិបតិកា កណ្ណន-
 ជាតា កលហជាតា វិវាទាបច្ឆា អពាមតាំ
 មុខសត្តិហិ វិវុទ្ធន្តា វិហារមាតិ ។ ន ខោ
 បនេតំ ភិក្ខុវេ វុច្ឆាភិ បដិវបំ កុលបុត្តានំ សទ្ធា
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតានំ យំ វុច្ឆេ កណ្ណ-
 នជាតា កលហជាតា វិវាទាបច្ឆា អពាមតាំ
 មុខសត្តិហិ វិវុទ្ធន្តា វិហារយ្យាថ ។ នសយមេ ភិក្ខុវេ
 ធម្មា សារណីយា បិយេ ករណា កុករណា សុទ្ធិហាយ
 អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតវភាយ សំវត្តន្តំ ។

១ ម. វិទ្ធីន្តរេ សុទ្ធិបតិកាតិ បាលី អត្ថំ ។

បឋមបណ្ណាលក អញ្ជាសវត្ត

គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីពឹងសម្មំ ក្នុងសាយ ល្អ-
សម័យ ក៏ចូលទៅរកទុបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលគេគ្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏គ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អម្បាញ់មិញនេះ អ្នកទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំគ្នាដោយកថាដូចម្តេច ចុះ
អន្តរកថាដូចម្តេច ដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើមិនទាន់ដាច់ស្រេច ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ត្រូវរៀបមកអំពីបិណ្ឌបាត
ក្នុងវេលាខាងក្រោយកត្ត ហើយអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងទុបដ្ឋានសាលា ក៏
កើតមានសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះប្រកែក និយាយចាក់ដោតគ្នា
ដោយលំពៃឆ្លើមាត់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មាន
សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះប្រកែក និយាយចាក់ដោតគ្នា ដោយលំ-
ពៃឆ្លើមាត់ ព្រោះហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
ជាកុលបុត្រ អ្នកមានសទ្ធាចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះសោះឡើយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើទូរ
សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើទូរសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលមិត្រគ្នា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ភិក្ខុវិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធិ

កតមេ ទស ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា
 ហោតិ ចាតិមោ ត្ថុសំវាសំវុតោ វិហារតិ អាចារតោចរ-
 សម្មាទោ អនុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សវី
 សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ
 សិក្ខាបទេសុ អយម្បី ធម្មា សាវណីយោ បិយករ-
 ណោ កុករណោ សង្កហាយ អភិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯកីភាវយ សំវត្តតិ ។ បុទ ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតិពោ សុតិសង្កិមយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា
 ចរិយោសាទកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ
 កេវលចរិយុណំ ចរិយុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិ
 តថាវុចាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ ធិតា
 វិចសា ចរិចិតា មនសា នុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្ប-
 ដិវុទ្ធា ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទេសកនិទាន

ធម៌១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវែរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈ
នឹងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមា-
ទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
មានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដោយ
ហេតុណា នេះជាធម៌ គួររលឹករកត្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវ
សេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះត្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងត្នា ដើម្បី
សេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលមិត្តត្នា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សត្រ ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវិចារៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
ហើយ សន្សំទុកនូវពុទ្ធវិចារៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំង
ឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង
ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ដំបរិសុទ្ធ
បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះឯង ក៏
បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក ចាំស្តាប់រត់មាត់ ជាក់ច្បាស់ ក្នុងចិត្ត
ត្រាស់ដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាពហុស្សត្រ ។ បេ ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កោសវត្តោ

ធិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធោ អយម្បំ ធម្មោ សារាណីយោ បិយត-
 រណោ កុកុរណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯតីភារាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណ-
 បំត្តោ ហោតិ កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្ប-
 វត្តោ ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណបំត្តោ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ អយម្បំ ធម្មោ
 សារាណីយោ បិយតរណោ កុកុរណោ សង្កហាយ
 អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីភារាយ សំវត្តតិ ។ បុន
 ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុវិទោ ហោតិ សោវចស្ស-
 ករណាហិ ធម្មេហិ សមន្មាគតោ ខមោ បទត្តិ-
 ណត្តាហិ អនុសាសនី ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុវិទោ ហោតិ សោវចស្សករណាហិ ធម្មេហិ
 សមន្មាគតោ ខមោ បទត្តិណត្តាហិ អនុសាសនី
 អយម្បំ ធម្មោ សារាណីយោ បិយតរណោ
 កុកុរណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា

បឋមបណ្ណសក អញ្ជាសវគ្គ

ចេះដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ដោយហេតុណា នេះជាធម៌គួររលឹករកគ្នា
ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព. ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់វែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បី
មូលមិត្តភាព ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ
មានសំឡាញ់ល្អ សមគប់រកមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមាន
មិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ សមគប់រកមិត្តល្អ ដោយហេតុណា
នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តី
គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់វែងគ្នា ដើម្បី
សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុដែលគេប្រដៅនិយាយ ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើនូវ
ភាវៈជាអ្នកប្រដៅនិយាយ ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ
ដោយចំណែកខាងស្តាំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលគេប្រដៅនិយាយ
ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាវៈ ជាអ្នកប្រដៅនិយាយ ជាអ្នកអត់ធន់
ទទួលយកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តាំ ដោយហេតុណា
នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់វែងគ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស ទសកនិយាយ

ឯ ភីភាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យានិ តានិ សព្វហ្មតារំនិ ឧទ្ធាវចានិ
 កីករណីយានិ តត្ថ ធន្លោ ហោតិ អនលសោ
 តត្រុចាយាយ វីមិសាយ សមណ្ឌគតោ អលំ
 កាតុំ អលំ សំវិជានុំ ។ យឿ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យានិ តានិ សព្វហ្មតារំនិ ឧទ្ធាវចានិ កីករណី-
 យានិ តត្ថ ធន្លោ ហោតិ អនលសោ តត្រុ-
 ចាយាយ វីមិសាយ សមណ្ឌគតោ អលំ កាតុំ អលំ
 សំវិជានុំ អយឿ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ
 ករករណោ សង្កហាយ អវិវិជាយ សាមគ្គិយា
 ឯ ភីភាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្ម-
 កាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្ម អភិវិជយេ
 ឧទ្ធាវចាមុដ្ឋោ ។ យឿ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្ម អភិវិជយេ
 ឧទ្ធាវចាមុដ្ឋោ អយឿ ធម្មោ សារណីយោ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសោយ ទសកនិទាន

ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិច្ចការ
 ណានីមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វហ្មតារបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ប៉ុនប្រសប់ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះ ប្រកបដោយ
 ទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចការណានីមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វហ្មតារបុគ្គល
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប៉ុនប្រសប់ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំង
 នោះ ប្រកបដោយទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះថា គួរ
 ធ្វើ គួរចាត់ចែង ដោយហេតុណា នេះជាធម៌គួររលឹករក្សា ធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បី
 មិនទាស់ទែនគ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងធម៌ មានការហៅរកដោយ
 ពាក្យជាទីស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុបក្នុងអភិធម្ម ក្នុង
 អភិវិន័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នានូវធម៌ មានការហៅ
 រកដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុប ក្នុង
 អភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួររលឹករក្សា

បឋមបណ្ណសកេ អក្កេសវិញ្ញា

បិយករណោ កុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ
 សាមគ្គិយា ឯតីភាវយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ អារទ្ធវិវិយោ វិហារតិ អកុសលានំ
 ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្ប-
 នាយ ថាមវា ទទ្ធិបរត្តមោ អនិក្ខត្តត្ថរោ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ។ យេម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អារទ្ធវិ-
 វិយោ វិហារតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ
 កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បនាយ ថាមវា
 ទទ្ធិបរត្តមោ អនិក្ខត្តត្ថរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អយម្បិ ធម្មោ សារាណិយោ បិយករណោ
 កុករណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯតីភាវយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សន្តដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិវាទវិបិណ្ណោ ចាតសេនាសន-
 តិលានប្បច្ចយកេសជ្ឈបរិក្ខារេន ។ យេម្បិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សន្តដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិវាទវិ-
 បិណ្ណោ ចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេសជ្ឈបរិក្ខារេន

បឋមបណ្ណាសក អក្កោសវគ្គ

ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្រ្គោះគ្នា
 ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះ
 បង់ពួកអកុសលធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវពួកកុសលធម៌ឲ្យបរិបូណ៌ ជាអ្នកមានកំ-
 ឡាំងមានសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ធុរៈក្នុងពួកកុសលធម៌ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះបង់ពួកអកុសល
 ធម៌ ដើម្បីធ្វើពួកកុសលធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ ជាអ្នកមានកំឡាំង មានសេចក្តី
 ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ធុរៈក្នុងពួកកុសលធម៌ ដោយហេតុណា នេះ
 ជាធម៌គួរលើករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសង្រ្គោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រម
 ព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌ បាត សេនាសនៈ
 គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការ តាមមាន តាមបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌ បាត
 សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការ តាមមាន តាមបាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានេ

អយម្បំ ធម្មោ សារាណីយោ បិយត្តរណោ

តុត្តរណោ សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា

ឯតីកាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សតិមា យោតិ បរមេន សតិនេបក្កេន

សមន្មាគតោ ចិរកតម្បិ ចិរកាសិតម្បិ សវិតា

អនុស្សវិតា ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិមា

យោតិ បរមេន សតិនេបក្កេន សមន្មាគតោ ចិរកតម្បិ

ចិរកាសិតម្បិ សវិតា អនុស្សវិតា អយម្បំ ធម្មោ

សារាណីយោ បិយត្តរណោ តុត្តរណោ សង្កហាយ

អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីកាវាយ សំវត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ទសកនិបាត

ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់
ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
ទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយ
ស្មារតី នឹងភាវៈជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់គូ ដ៏ប្រសើរ រលឹកឃើញ
រឿយៗ នូវកិច្ច ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង នូវសំដី ដែលខ្លួននិយាយយូរ
ហើយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកប
ដោយស្មារតី នឹងភាវៈជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់គូ ដ៏ប្រសើរ រលឹកឃើញ
រឿយៗ នូវកិច្ច ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង នូវសំដី ដែលខ្លួននិយាយ
យូរហើយផង ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវ
សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
ដើម្បីមិនទាស់ទែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ អក្កោសវិញ្ញោ

ច្បុន ចប្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ញាវា ហោតិ

ឧទយត្តតាមិនិយោ បញ្ញាយ សមម្មាគតោ អរិយាយ

និព្វេដិកាយ សម្មាធិត្តត្តយតាមិនិយោ ។ យម្បិ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ញាវា ហោតិ ឧទយត្តតាមិនិយោ

បញ្ញាយ សមម្មាគតោ អរិយាយ និព្វេដិកាយ

សម្មាធិត្តត្តយតាមិនិយោ អយម្បិ ធម្មោ សារាណីយោ

បិយត្រណោ ក្រុត្រណោ សន្តហាយ អវិវាទាយ

សាមគ្គិយោ ឯតិភាវាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ

ភិក្ខុវេ ធន ធម្មោ សារាណីយោ បិយត្រណោ

ក្រុត្រណោ សន្តហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយោ

ឯតិភាវាយ សំវត្តតិ ។

បឋមបណ្ណសក អក្កោសវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកប
 ដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់នូវការកើតឡើង នឹងសេចក្តីវិនាសទៅ
 (នៃខន្ធបញ្ចកៈ) ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង់នូវកិលេស
 ជាធម្មជាតិ ដល់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់នូវការកើត
 ឡើង នឹងវិនាសទៅ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង់នូវ
 កិលេស ជាធម្មជាតិ ដល់នូវកិរិយាអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ដោយ
 ហេតុណា នេះជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនពស់នៃនិគ្នា
 ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
 ពស់នៃនិគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។

ចប់ អក្កោសវត្ត ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូរតិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តិស្សុទ្ធានិ

វិភង្គា ទ្វេ ច មូលានិ

កុសិនារា បវេសនេ

សត្តោ មហាលិ ធម្មា(១) ច

សវេជ្ជា ច កណ្ណានាតិ ។

---

១ ខ. ម. សត្តោ មហាលិ ធម្មោ ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

ឧទ្ទាននៃអក្កោសវិគ្គោលោ គី

និយាយអំពីវិវេទ ១ វិវេទមូលពីរលើក ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 គង់ក្នុងនគរកុសិនារា ១ ទោសក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជ-
 បុរី ១ សក្យទុបាសក ១ លិច្ឆរី ឈ្មោះមហាលិ ១ ធម៌ដែល
 បញ្ជូនគត្តរតិបារណារឿយៗ ១ ធម៌ដែលបិតនៅក្នុងសរីរៈ ១
 ពួកភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នា ១ ។

សប្តិករិក្ខា បរិមេ

[៥០] ឯតំ សមយំ ភគវា សារត្តិយំ វិហារតិ

នេតវនេ អនាថមិណ្ហិតស្ស អាវាមេ ។ តត្រ ខោ
ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ
ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ចុស្ស្យស្សំ ។ ភគវា ឯតទវេច
នោ មេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិច្ឆបរិយាយ តុសលោ
ហោតិ អថ សច្ឆិក្ខបរិយាយ តុសលោ ភវិស្ស្យាមាតិ^(១) ។
ឯវញ្ជំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតំ ។ តថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សច្ឆិក្ខបរិយាយ តុសលោ ហោតិ ។ សេយ្យថាមិ
ភិក្ខុវេ វត្ថុ វា ធុរិសោ វា ធម្មារោ យុវា មណ្ឌនក-
ជាតិកោ អាទាសេ វា បរិសុទ្ធេ បរិយោនាតេ អច្ឆេ
វា ឧទកបត្តេ សតិំ ឥធម៌តំ បច្ចវេត្តមាលោ
សចេ តត្ត បស្សតិ វជំ វា អម្ព័ណំ វា
តស្ស្សវេ វជស្ស វា អម្ព័ណាស្ស វា បហានាយ វាយមតិ

១ ឧ. ម. សប្តិក្ខបរិយាយតុសលោ ភវិស្ស្យមីតិ ។

សប្តិវត្តិ ទី ១

[៥១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
ឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះវុទ្ធដ៏កាន់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនទ្វាសក្នុងវារៈនៃចិត្តអ្នកដទៃទេ ត្រូវគិតថា
យើងទាំងឡាយ គួរជាអ្នកទ្វាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកទ្វាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូច
ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រីឬបុរស កំឡោះដំទង់ ប្រកបដោយ
ជាតិជាអ្នកស្អិតស្អាង កាលពិចារណាមើលនូវស្រែមោលមុខរបស់ខ្លួន
ក្នុងកញ្ចក់ដែលបរិសុទ្ធជ្រវែង ឬក្នុងភាសន៍ទឹកថ្លាបើឃើញចូលី ឬ កន្ទួល
ក្នុងកញ្ចក់នោះ រមែងព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវវិចូលី ឬ កន្ទួលនោះចេញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

យោ ថេ តត្ថ បស្សនិ វជំ វា អម្ពំលំ វា ទោនេវត្ថមនោ
 ហោតិ បរិបុណ្ណាសម្ព័យោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិំ វត
 មេតិ ឃវមេវ ខោ ភំត្ថវេ ភំត្ថុនោ បច្ចុវេត្តុណា
 ពហុការា(១)ហោតិ ត្យសលេសុ ធម្មេសុ អភិជ្ឈាណុ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ អនុភិជ្ឈាណុ នុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ អព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតោ នុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ វិតតដីនមិទ្ធិោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 ទុទ្ធិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ អនុទ្ធិតោ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ វិចិត្តិត្តោ នុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ តិណ្ណវិចិត្តិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ កោដនោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 អកោដនោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ

---

១ ម. វិក្កុ បច្ចុវេត្តុមនោ ពហុការោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសគតិយាត

បើមិនឃើញចូលប្តូរកន្លងកន្លងនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះគ្រប់គ្រាន់ដោយហេតុនោះថា ធុហ្ម្ម អាត្មាអញមានលាភ ធុហ្ម្ម មុខ
 របស់អាត្មាអញបរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបមេយ្យ
 ដូចជាការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វែមន៍មានទុបការៈច្រើន
 ដល់ភិក្ខុថា អាត្មាអញជាអ្នកមានអភិជ្ឈាច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជាអ្នកមិន
 មានអភិជ្ឈាច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មា
 អញជាអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជាអ្នកត្រូវមិនមិទ្ធារូបវិត
 ច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជាអ្នកប្រាសចាកមិនមិទ្ធារូបច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជាអ្នក
 មានចិត្តអវណ្ណតអណ្ណន៍ច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជាអ្នកមិនមានចិត្តអវណ្ណត
 អណ្ណន៍ច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជាអ្នកមានវិចិក្ខាច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញជា
 អ្នកធួនចាកវិចិក្ខាច្រើនឬហ្ម្ម អាត្មាអញមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬហ្ម្ម

បឋមចណ្ណសកេ សចិក្ខុវិញ្ញា

សំភក្តិលីដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ អសំភក្តិ
 លីដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សារទ្ធភកាយោ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ អសារទ្ធភកាយោ នុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ កុសីនោ នុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ អារទ្ធវិយោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សមា-
 ហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។ សថ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ឆវេក្ខមាទោ ឯវំ ជាទាតិ អភិជ្ឈាលុ
 ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ
 មីនមិទ្ធបវិយុដ្ឋិតោ ពហុលំ វិហារមិ ឧទ្ធីតោ ពហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តិនោ ពហុលំ វិហារមិ កោធនោ
 ពហុលំ វិហារមិ សំភក្តិលីដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ
 សារទ្ធភកាយោ ពហុលំ វិហារមិ កុសីនោ ពហុលំ
 វិហារមិ អសមាហិតោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។

បឋមបណ្ណសក សិរីវិគ្គ

អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ជាអ្នកមាន
 ចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានកាយមិនបានខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មាន
 សេចក្តីខ្ពស់ប្រសូសច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានចិត្តមិនខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានចិត្ត
 ខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។ មាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុកាលពិចារណាដឹងយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញ មានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ មានចិត្តព្យាបាទច្រើន
 អាត្មាអញ ត្រូវប្រើមន្ទ្រវិបរិតច្រើន អាត្មាអញ មានចិត្តអវណ្ណតអណ្ណន៍
 ច្រើន អាត្មាអញ មានវិចិត្តច្រើន អាត្មាអញ មានសេចក្តីក្រោធច្រើន
 អាត្មាអញ មានចិត្តសៅហ្មងច្រើន អាត្មាអញ មានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 អាត្មាអញ ជាអ្នកខ្ពស់ប្រសូសច្រើន អាត្មាអញ មានចិត្តមិនខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមកាយស្ស ទសកថិយាគោ

តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេសំយេវ ចាបកោនំ អក្កុ-
សលានំ ធម្មានំ បហានាយ អនិមត្តោ ធនោ ច
វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោធិ្នំ ច អប្បដិវានិ
ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យ-
ថាបិ ភិក្ខុវេ អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា
តស្ស្គំ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា និព្វាបនាយ
អនិមត្តំ ធនញ្ច វាយាមញ្ច ឧស្សាហញ្ច ឧស្សោ-
ធិ្នញ្ច អប្បដិវានិញ្ច សតិញ្ច សម្បជញ្ញញ្ច
ករណីយំ ។ ខោ ភិក្ខុវេ តេន ភិក្ខុនា តេសំ
យេវ ចាបកោនំ អក្កុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ
អនិមត្តោ ធនោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច
ឧស្សោធិ្នំ ច អប្បដិវានិ ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច
ករណីយំ ។ សចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បន្តវេត្តមាលោ
ឃី ជានាតិ អនភិជ្ឈាលុ ពហុលំ វិហារមិ អព្យាបន្តចិត្តោ
ពហុលំ វិហារមិ វិភត្តដីនចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តី
 ព្យាយាមផង ខ្ចីឃ្មាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិន
 រញ្ជាកផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះបង់ទូរពួក
 អកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា
 សំពត់ដែលភ្លើងនេះ ឬ ក្បាលដែលត្រូវភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បីធ្វើទូរសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង ខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរញ្ជាក
 ផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់សំពត់ ឬ ក្បាល
 នោះឯង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីធ្វើទូរ
 សេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែង
 ផង សេចក្តីមិនរញ្ជាកផង សតិផង សម្បជញ្ញៈ ឲ្យលើសលុប
 ដើម្បីលះបង់ទូរពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុកាលពិចារណា ដឹងយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នក
 មានចិត្តមិនព្យាបាទច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកប៊ែនមិទ្ធុច្រើន

បឋមបណ្ណសកេ សចិក្ខុវគ្គោ

អនុទ្ធតោ ពហុលំ វិហារមិ និណ្ណាវិចិត្តោ ពហុលំ
 វិហារមិ អក្កោននោ ពហុលំ វិហារមិ អសំ-
 ត្ថំលំដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ អសារទ្ធកាយោ
 ពហុលំ វិហារមិ អារទ្ធវិយោ ពហុលំ វិហារមិ សមា-
 ហិតោ ពហុលំ វិហារមិតំ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
 តេសុយេវ តុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ទុត្តរំ
 អាសវំ ខយាយ យោតោ ករណីយោតំ ។

[៥២] តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតំ ។ អាវុសោតំ ខោ
 តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្ស័សុំ ។
 អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវេច ខោ បេ អាវុសោ
 ភិក្ខុ បរិច្ឆបរិយាយ តុសលោ ហោតំ អថ
 សចិក្ខុបរិយាយ តុសលោ ករិស្ស្ហមាតំ ។ ឯវញ្ចំ
 វេ អាវុសោ សិក្ខុតំ ។ តថ ញ្ចវុសោ
 ភិក្ខុ សចិក្ខុបរិយាយ តុសលោ ហោតំ ។

បឋមបណ្ណាសក សច្ចវគ្គ

អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនអណ្តែតអណ្តូងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកគួង
 ចាកវិចិត្តិច្ឆាច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគ្រោធច្រើន អាត្មា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយ
 មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រាសសេចក្តីព្យាយាមច្រើន អាត្មា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្ប
 តាំងនៅក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ ធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយតទៅ ។

(៥២) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយថា ម្នាលអាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួល
 ស្តាប់ថាវេរ័យ របស់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណាអាវុសោ ។
 ព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំង
 ឡាយ បើភិក្ខុមិនឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តបុគ្គលដទៃទេ ត្រូវគិតថា យើង
 ទាំងឡាយ គួរជាអ្នកឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្នាលអាវុសោទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុជាអ្នកឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាថំ អារុសោ ភត្តិ កំ បុរិសោ កំ ទិហារោ យុកំ
 មណ្ឌានកជាតិកោ អាទាសេ កំ បរិសុទ្ធូ បរិយោទានេ
 អន្ធូ កំ ឧទកបត្តេ សកំ អុទំ ជិមិកំ បច្ចុវេក្ខមាណោ
 សរេ តត្ថ បស្សតិ រជំ កំ អង្គណំ កំ តស្សេវ រជស្សេ
 កំ អង្គណស្ស កំ បហានាយ កំ យមតិ លោ បេ
 តត្ថ បស្សតិ រជំ កំ អង្គណំ កំ តេនេវត្តមណោ
 ហោតិ បរិបុណ្ណបង្កប្បោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធី
 វត មេតិ ឃិវមេវ ខោ អារុសោ ភិក្ខុនោ បច្ចុវេ-
 ក្ខណា ពហុតារា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អភិជ្ឈាលុ ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ អនភិជ្ឈាលុ
 ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្តចិត្តោ ទុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ អព្យាបន្តចិត្តោ ទុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតោ ទុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ វិកតដីនមិទ្ធា ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 ឧទ្ធតោ ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ទសកថាបិដក

ម្នាល អាវុសោ ទាំងឡាយ ដូចជាស្រី ឬ បុរស កំឡោះ ដំទង់
 ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្មិតស្មាន កាលពិចារណាមើលស្រមោល
 របស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ ដែលបរិសុទ្ធផ្សេងផ្សេង ឬ ក្នុងភាជន៍ទឹកថ្លា បើឃើញ
 ធ្នូលី ឬ កន្ទុល ក្នុងកញ្ចក់ ក៏រមែងព្យាយាមលះបង់នូវធ្នូលី ឬ កន្ទុល
 នោះចេញ បើមិនឃើញធ្នូលី ឬ កន្ទុលនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ មាន
 តម្រិះត្រង់ត្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឧហ្មិ អាត្មាអញ មានលាភ ឧហ្មិ
 (មុខ) របស់អាត្មាអញ បរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល អាវុសោ ទាំង
 ឡាយ ឧបមេយ្យ ដូចជា ការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 រមែងមានឧបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា
 ច្រើន ឬ ហ្មិ អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្មិ អាត្មា
 អញ មានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្មិ អាត្មាអញ ត្រូវមិនមិទ្ធិរបរិតច្រើន
 ឬ ហ្មិ អាត្មាអញ មិនមានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្មិ អាត្មាអញ ប្រាស
 ចាកមិនមិទ្ធិច្រើន ឬ ហ្មិ អាត្មាអញមានចិត្តអវណ្ណតអណ្ណច្រើន ឬ ហ្មិ

បរាបច្ចុក្ខនាមេ សមិទ្ធិវិញ្ញា

អនុទូតោ ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ វិចិត្តិន្តោ ទុ
 ខោ ពហុលំ វិហារមិ តិណ្ណវិចិត្តិន្តោ ទុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ តោធនោ ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 អត្តោធនោ ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំគីលិដ្ឋចិត្តោ
 ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ អសំគីលិដ្ឋចិត្តោ ទុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ សារទូតោយោ ទុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ អសារទូតោយោ ទុ ខោ
 ពហុលំ វិហារមិ តុសីតោ ទុ ខោ ពហុលំ
 វិហារមិ អារទូរិយោ ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សមាហិតោ
 ទុ ខោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។ សចេ អារុសោ
 ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តមានោ ឃរិ ជានាតិ អភិជ្ឈានុ ពហុលំ
 វិហារមិ ។ បេ ។ អសមាហិតោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សិប្បវិទ្ធិ

អាត្មាអញ មិនមានចិត្តអណ្តែតអណ្តែងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មាន

វិចិត្តចា ច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ធ្លុងវិចិត្តចា ច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ

មានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មិនមានសេចក្តីក្រោធច្រើន

ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានចិត្តសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មិនមាន

ចិត្តសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎

អាត្មាអញ មានកាយមិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ខ្លួនច្រមុស

ច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ប្រាវពូព្យាយាមច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញមាន

ចិត្ត មិនខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើភិក្ខុតិចារណា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មា

អញ មានអភិជ្ឈាច្រើន ។ បេវ អាត្មាអញ មានចិត្តមិនបានខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្ទរនិកាយស្ស ទសកនិកាយោ

តេនាវុសោ ភិក្ខុនា តេសំយេវ ទាបកាមំ
អត្តុសលាទំ ធម្មាទំ បហាទាយ អដិមត្តោ ធម្មោ ច
វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡិញ្ញំ ច អប្បដិវង្គំ
ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យថាថិ
អាវុសោ អាទិក្កចេលោ វា អាទិក្កសីសោ វា
តស្សេវំ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា ទិញ្ញាបនាយ
អដិមត្តំ ធម្មញ្ច វាយាមញ្ច ឧស្សាហញ្ច
ឧស្សោឡិញ្ញញ្ច អប្បដិវង្គញ្ច សតិញ្ច សម្បជញ្ញញ្ច
ករយ្យ ឯវមេវ ខោ អាវុសោ តេន ភិក្ខុនា
តេសំយេវ ទាបកាមំ អត្តុសលាទំ ធម្មាទំ
បហាទាយ អដិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច
ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡិញ្ញំ ច អប្បដិវង្គំ ច សតិ ច
សម្បជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេច បនាវុសោ
ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តនាទោ ឯវំ ជាទាតិ អនភិជ្ឈានុ ពហុលំ
វិហារមី ។ បេ ។ សមាហិតោ ពហុលំ វិហារមីតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង មិនរួញរាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង
 ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះទូរពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ។
 ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬ ក្បាលដែល
 ត្រូវភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បីប្រញាប់ធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង
 សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់សំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីប្រញាប់ធ្វើ
 ទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះ
 បង់ទូរពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល
 ភារុសោទាំងឡាយ បើភិក្ខុតិចារណា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាប្រើន ។ ហេ អាត្មាអញ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនប្រើន ។

បឋមបណ្ណសក សិរីវិញ្ញាណ

តេនាវុសោ ភិក្ខុវេនា តេស្មយេវ តុសលេសុ
ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ឧត្តរំ ភាសវានំ ខយាយ
យោតោ ករណីយោតំ ។

[៥៧] បិក្ខុវេនា ភិក្ខុវេ ន វណ្ណេមិ^(១) តុសលេសុ
ធម្មេសុ បតេវ ចារិហានី ។ វុឌ្ឍិញ្ច ខេវ អហំ ភិក្ខុវេ
វណ្ណេមិ តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បិក្ខុ នោ
ហានី ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ហានិ ហោតិ តុសលេសុ
ធម្មេសុ នោ បិក្ខុ នោ វុឌ្ឍិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ យត្តតោ ហោតិ សន្ទាយ សីលេន សុតេន
ចាកេន បពោយ បដិកាលោន តស្ស តេ
ធម្មា នេវ តិដ្ឋន្តំ នោ វុឌ្ឍិនំ ។ ហានិមេតំ ភិក្ខុវេ
វណ្ណេមិ តុសលេសុ ធម្មេសុ នោ បិក្ខុ នោ វុឌ្ឍិ ។

១ ឧ. ម. ន វណ្ណេមិ ។

បឋមបណ្ណសក សម្មវគ្គ

ម្នាល ភារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌
ទាំងនោះ ហើយធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅ នៃភាសវៈ
ទាំងឡាយតទៅ ។

[៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនសរសើរការ
តាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយទេ នឹងបាច់និយាយថ្មីដល់
ការសាបសូន្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត សរសើរនូវ
សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនសរសើរការតាំង
នៅដដែល មិនសរសើរការសាបសូន្យទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល
មិនមែនជាការចំរើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងប៉ុន្មាន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ
ចាតៈបញ្ញានឹងបដិភាណៈ ធម៌ទាំងឡាយនោះ របស់ភិក្ខុនោះ មិន
តាំងនៅដដែល មិនចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ពោល
នូវហេតុនេះថា ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
មិនមែន ជាការតាំងនៅដដែល មិនមែន ជាសេចក្តីចំរើនទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ឯវិ ខោ ភិក្ខុវេ ហានិ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ វិវិទំ នោ វុឌ្ឍិ ។ កថេត្តា ភិក្ខុវេ
 វិវិទំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ហានិ
 នោ វុឌ្ឍិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យត្តកោ
 ហោតិ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន ចារកេន
 បណាយ បដិកាលោន តស្ស តេ ធម្មា នេវ
 ហាយន្តំ នោ វុឌ្ឍិន្តំ ។ វិវិទំមេតំ ភិក្ខុវេ វនាមិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ហានិ នោ វុឌ្ឍិ ។
 ឯវិ ខោ ភិក្ខុវេ វិវិទំ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ ហានិ នោ វុឌ្ឍិ ។ កថេត្តា
 ភិក្ខុវេ វុឌ្ឍិ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ វិវិទំ នោ ហានិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យត្តកោ ហោតិ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន
 ចារកេន បណាយ បដិកាលោន តស្ស តេ
 ធម្មា នេវ តដ្ឋន្តំ នោ ហាយន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាទីកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ. សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការតាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងប៉ុន្មាន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
 សទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ទ័ន្ធិបដិកាណៈ ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុ
 នោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ពោល
 នូវហេតុនេះ ថាជាការតាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការតាំង
 នៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការសាបសូន្យ មិន
 មែនជាសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាការ
 សាបសូន្យ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងប៉ុន្មាន
 ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ទ័ន្ធិបដិកាណៈ
 ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុនោះ មិនតាំងនៅដដែល មិនសាបសូន្យទេ ។

បឋមបណ្ណសកេ សបិណ្ណវគ្គោ

វុឡ្យមេតំ ភិក្ខុវេ វនាមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វិត្តំ
 នោ ហានិ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ វុឡ្យ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វិត្តំ នោ ហានិ ។
 នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិច្ចាបយាយ កុសលោ
 ហោតិ អថ សច្ចិច្ចាបយាយ កុសលា ភវិស្សា-
 មាតិ ។ ឃីព្វា វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតំ ។
 កថព្វា ភិក្ខុវេ សច្ចិច្ចាបយាយ កុសលោ ហោតិ ។
 សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ឥត្តំ វា បុរិសោ វា នហារោ
 យុវា មណ្ឌានកជាតិកោ អាទាសេ វា បរិសុទ្ធោ
 បរិយោទាតេ អច្ឆេ វា ឧទកថត្តេ សកំ មុខនិ-
 មិត្តំ បច្ចវេក្ខមាណោ សចេ តត្ត បស្សតិ វជំ វា
 អង្គណំ វា តស្សេវ វជស្ស វា អង្គណាស្ស វា
 បហានាយ វាយមតិ នោ ចេ តត្ត បស្សតិ
 វជំ វា អង្គណំ វា តេនេវត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណ-
 សង្កប្បោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ

បឋមបណ្ណាសក សិល្បវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវហេតុនេះថា ជាសេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេច
 ក្តីសាបសូន្យទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេចក្តីសាប
 សូន្យយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនឆ្ងាស ក្នុងវារៈ
 នៃចិត្តបុគ្គលដទៃទេ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃ
 ចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុឆ្ងាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន
 តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬ បុរស កំ-
 ឡោះ ឬ ជំទង់ ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្មិតស្មាន កាលពិចារណា
 មើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ ដំបរិសុទ្ធផ្សេងផង ឬ ក្នុងភាជន៍
 ទឹកថ្លា បើឃើញនូវធូលី ឬ កន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះ តែង
 ព្យាយាម ដើម្បីលះបន់នូវធូលី ឬ កន្ទួល នោះចេញ បើមិនឃើញ
 ធូលី ឬ កន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ
 មានតម្រិះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឧហ្ម អាត្មាអញ មាន
 លាភ ឧហ្ម មុខរបស់អាត្មាអញ បរិសុទ្ធ ទបមាយ៉ាងណាមិញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុទោ បំច្ឆវេត្តណា
 តហុតារា ហោតិ ត្យសលេសុ ធម្មេសុ
 អភិជ្ឈាលុ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អនភិជ្ឈាលុ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ អព្យាបន្នចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ បីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 វិគតបីនមិទ្ធា នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ ទុទ្ធតោ
 នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អនុទ្ធតោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តិទ្ធា នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ តិណ្ណា-
 វិចិត្តិទ្ធា នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ តោធមោ នុ
 ខោ តហុលំ វិហារមិ អត្តោធមោ នុ ខោ តហុលំ
 វិហារមិ សំគិលំដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ
 អសំគិលំដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ សារ-
 ទ្ធតោយោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ អសារទ្ធតោ-
 យោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ ត្យសីតោ នុ ខោ
 តហុលំ វិហារមិ អារទ្ធវិយោ នុ ខោ តហុលំ វិហារមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបមេយ្យ ដូចជា ការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេមនមានឧបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុនោះថា ភត្តាអញ ជាអ្នក
 មានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនមាន
 ព្យាបាទច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកត្រូវមិនមិទ្ធា្វគ្របសង្កត់ច្រើន ឬ ហ្ន៎
 ភត្តាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកមិនមិទ្ធា្វច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 អវណ្ណតអណ្ណន៍ច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវណ្ណតអណ្ណន៍
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានវិចិក្ខុច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នក
 ឆ្លងចាកវិចិក្ខុច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎
 ភត្តាអញ មិនមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 សៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន ឬ ហ្ន៎
 ភត្តាអញ ជាអ្នកមានកាយ ខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នក
 មានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ ភត្តាអញ ជាអ្នកមានព្យាយាម ប្រាវច្ឆច្រើន ឬ ហ្ន៎

បឋមបណ្ណសកេ សចិវុត្តោ

អសមាហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ
 សមាហិតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។ សចេ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តមាធា ឯវំ ជានាតិ អភិជ្ឈាលុ
 ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្នចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ
 ដីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតោ ពហុលំ វិហារមិ ឧទ្ធិតោ ពហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តិច្ឆោ ពហុលំ វិហារមិ កោធនោ
 ពហុលំ វិហារមិ សំគិត្តិចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ
 សារទ្ធកាយោ ពហុលំ វិហារមិ កុសីតោ ពហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ ពហុលំ វិហារមីតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនា តេសំយេវ ពាបកានំ អភិកុសលានំ ធម្មានំ
 បហាធាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វាយោមោ ច
 ឧស្សាហោ ច ឧស្សាធិញ្ញំ ច អប្បដិវាទី ច សតិ
 ច សម្បជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា តស្សេវ ចេលស្ស
 វា សីសស្ស វា និព្វាបធាយ អនិមត្តំ ធម្មញ្ច
 វាយាមញ្ច ឧស្សាហញ្ច ឧស្សាធិញ្ញញ្ច អប្បដិវាទីញ្ច

បឋមបណ្ណសក សច្ចវគ្គ

អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនខាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ហ្មឺ អាត្មាអញ ជាអ្នក
 មានចិត្តខាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ហ្មឺ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារ-
 ណា ដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ
 ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកត្រូវប៉ិនមិទ្ធុគ្របសង្កត់ច្រើន
 អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តអវណ្ណតអណ្ណិច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានវិចិ-
 កិច្ចាច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមាន
 ចិត្តសៅហ្មងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន អាត្មាអញ
 ជាអ្នកខ្ចីលច្រអូសច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនខាប់ខ្លួនច្រើន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរធ្វើសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង
 សម្បជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះបង់ នូវពួកអកុសលធម៌ ដ៏លា-
 មកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ត្រូវភ្លើងឆេះ
 ឬ ក្បាលដែលត្រូវភ្លើងឆេះ ឬ គ្រួសកប្បប្រញាប់ ធ្វើសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង
 ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរោទិយស្ស ទសកទិពពោ

សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច កវេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 តេន ភិក្ខុនា តេសំយេវ មាបកាណំ អត្តសលាណំ
 ធម្មាណំ បហានាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច
 វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សាឡិ
 ច អម្បជិវាទំ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច
 ករណីយំ ។ សចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បច្ចវេក្ខមាណោ ឯវំ ជានាតិ អនភិជ្ឈាលុ ពហុលំ
 វិហារមិ អព្យាបន្នចិត្តោ ពហុលំ វិហារមិ វិភតថិ-
 ធម៌ន្ទោ ពហុលំ វិហារមិ អនុទូតោ ពហុលំ
 វិហារមិ តិណ្ណវិចិត្តន្ទោ ពហុលំ វិហារមិ អក្កោ-
 ធម្មោ ពហុលំ វិហារមិ អសំតិលិដ្ឋចិត្តោ ពហុលំ
 វិហារមិ អសារទូកាយោ ពហុលំ វិហារមិ អារទូ-
 វិយោ ពហុលំ វិហារមិ សមាហិតោ ពហុលំ
 វិហារមីតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេសុយេវ
 ត្តសលេសុ ធម្មេសុ បតិជ្ឈាយ ឧត្តរំ អាសវាណំ
 ខយាយ យោតោ ករណីយោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនូវនិកាយ ទសកនិយាត

សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់សំពត់ ឬក្បាល
 នោះឯង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរប្រញាប់ធ្វើ
 សេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនព្រាងផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះ
 បន្ថែមវត្ថុអកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំងនោះចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា ដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមិន
 មានអភិជ្ឈាច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនព្យាបាទច្រើន អាត្មា
 អញ ជាអ្នកប្រាសចាកមិនមិទ្ធុច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអណ្តែត
 អណ្តូងច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកឆ្ងង់ចាកវិចិកិច្ចាច្រើន អាត្មាអញ ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីក្រោធច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មង
 ច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន អាត្មាអញជាអ្នក
 មានព្យាយាមប្រាព្វច្រើន អាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តខាប់ខ្ចួនច្រើន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ
 ហើយគួរធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ តទៅ ។

បឋមបណ្ណសកេ សចិវ្តវិញ្ញោ

(៥៤) នោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរចិត្តបរិយាយ-
 កុសលោ ហោតិ អថ សចិត្តបរិយាយ កុសលា
 ភវិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ញំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតំ ។
 កថញ្ញំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សចិត្តបរិយាយ កុសលោ
 ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វត្ថុ វា បុរិសោ
 វា ធម្មារោ យុវា មណ្ឌនកជានិកោ អាទាសេ វា
 បរិសុទ្ធិ បរិយោទានេ អច្ឆេ វា ឧទកបត្តេ សកំ
 មុខនិមិត្តំ បច្ឆវេត្តមាទោ សចេ តត្ថ បស្សតិ វជិ
 វា អង្គណំ វា តស្សេវ វជស្ស វា អង្គណស្ស វា
 បហានាយ វាយមតិ នោ ចេ តស្ស បស្សតិ វជិ វា
 អង្គណំ វា តេនេវត្ថមទោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ
 លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ ឯវមេវ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆវេត្តណា ពហុកាវា ហោតិ
 កុសលេស្ស ធម្មេស្ស លាភី ទុ ខោម្ហិ អជ្ឈតិ ចេតោ-
 សបថស្ស ទ ទុ ខោម្ហិ លាភី អជ្ឈតិ ចេតោសមថស្ស

បឋមបណ្ណសក សិល្បវគ្គ

[៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនទ្វាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តអ្នក
 ដទៃទេ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្វាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់
 ខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុទ្វាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬបុរសកំឡោះ ឬជំនង់
 ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្មិតស្មាង ពិចារណាមើលស្រមោលមុខ
 របស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ដំបិសុទ្ធដូរផង ឬក្នុងកាដងទឹកថ្លា បើឃើញនូវធូលី
 ឬកន្ទុលក្នុងកញ្ចក់ ឬទឹកនោះ ក៏រៀបយាម ដើម្បីលះបង់នូវធូលី ឬ
 កន្ទុលនោះចេញ បើមិនឃើញធូលី ឬកន្ទុលនៃមុខនោះទេ ក៏មានចិត្ត
 ត្រេកអរ មានតម្រិះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឡឬ⁺ ពាត្តាអញ
 មានលាភ ឬហ្ន⁺ មុខរបស់ពាត្តាអញ បរិសុទ្ធ ទបមាយ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទបមេយ្យដូចជា ការពិចារណា
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងមានទបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុថា
 ពាត្តាអញ ជាអ្នកប្រាសនូវចោតោសមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ឬហ្ន⁺

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

លាភី នុ ខោម្មិ អធិប្បញ្ញាណធម្មវិបស្សនាយ ន នុ
 ខោម្មិ លាភី អធិប្បញ្ញាណធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
 សុចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ចុវេក្ខមាទោ ឯវិ ជាទាតិ
 លាភីមិ អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្ស ន លាភី អធិប្បញ្ញា-
 ណធម្មវិបស្សនាយាតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា អជ្ឈតំ
 ចេតោសមថេ បតិដ្ឋាយ អធិប្បញ្ញាណធម្មវិបស្សនាយ
 យោតោ ករណីយោ ។ សោ អបរេន សមយេន លាភី
 ថេវ ហោតិ អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្ស លាភី ច
 អធិប្បញ្ញាណធម្មវិបស្សនាយ ។ សុចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បច្ចុវេក្ខមាទោ ឯវិ ជាទាតិ លាភីមិ អធិប្បញ្ញាណធម្ម-
 វិបស្សនាយ ន លាភី អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្សាតិ ។
 តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា អធិប្បញ្ញាណធម្មវិបស្សនាយ
 បតិដ្ឋាយ អជ្ឈតំ ចេតោសមថេ យោតោ
 ករណីយោ ។ សោ អបរេន សមយេន
 លាភី ថេវ ហោតិ អធិប្បញ្ញាណធម្មវិបស្សនាយ
 លាភី ច អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី ទសកនិបាត

អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនបាននូវចេតោសមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ឬ ហ្ន៎ អាត្មា
 អញ ជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនបាន
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា
 ដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ បានចេតោសមថៈខាងក្នុងសន្តាន តែ
 មិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរ
 បិតនៅ ក្នុងចេតោសមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ហើយធ្វើព្យាយាម ក្នុង
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ ក៏បាន
 នូវចេតោសមថៈខាងក្នុងសន្តានផង បាននូវអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹង យ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអញ បាននូវអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបានចេតោសមថៈខាងក្នុង
 សន្តានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរបិតនៅ ក្នុងអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាហើយ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចេតោសមថៈខាងក្នុង
 សន្តាន ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះបាន នូវអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាផង បាននូវចេតោសមថៈ ខាងក្នុងសន្តានផង ។

បឋមបណ្ណសកេ បទីត្រៃវិញ្ញា

ស ចេ ប ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ប ច្ចវេត្តមាណា
 ឃី យានាតិ ន លាភី អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្ស
 ន លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។ តេន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេសំយេវ តុសលានំ
 ធម្មានំ បដិលាភាយ អធិមត្តោ ធម្មោ ច
 វាយាមោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សឡិញ្ញំ ច អប្ប-
 ដិវានំ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ញ ករណីយំ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្ត-
 សីសោ វា តស្សវេ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា
 និព្វាបនាយ អធិមត្តំ ធម្មញ្ញំ វាយាមញ្ញ ឧស្ស-
 ហញ្ញ ឧស្សឡិញ្ញំ អប្បដិវានិញ្ញ សតិញ្ញ សម្ម-
 ជញ្ញញ្ញ ករណីយំ ឃីវេវ ទោ ភិក្ខុវេ តេន
 ភិក្ខុនា តេសំយេវ តុសលានំ ធម្មានំ បដិលា-
 ភាយ អធិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច ឧស្សហោ
 ច ឧស្សឡិញ្ញំ ច អប្បដិវានំ ច
 សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ញ ករណីយំ ។

បឋមបណ្ណាសក សិទ្ធិវត្ថុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា គាត់អញមិន
 បានចេតោសមថៈខាងក្នុងសន្តាន ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង
 សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបាននូវពួកធម៌ ជាកុសលទាំងនោះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬ ក្បាល
 ដែលត្រូវភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បីប្រញាប់ធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង
 សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់នូវសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីធ្វើនូវសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើស
 លុប ដើម្បីបាននូវពួកកុសលធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

សោ អបរេន សមយេន លាភី ថេវ ហោតិ
អដ្ឋតំ ថេតោសមថស្ស លាភី ថ អធិច្ឆណា-
ធម្មវិបស្សនាយ ។ សថេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
បច្ចវេត្តមានោ ឃីវ ជាតាតិ លាភីម្ហំ អដ្ឋតំ
ថេតោសមថស្ស លាភី អធិច្ឆណាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេស្សយេវ កុសលេសុ
ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ឧត្តរំ អាសវំនំ ទយាយ
យោតោ កកលំយោ ។ ចីវច្ឆហំ ភិក្ខុវេ
ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ អសេវិតំបិ
ចិណ្ឌាទាតច្ឆហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ
សេវិតំបិ អសេវិតំបិ សេនាសនច្ឆហំ ភិក្ខុវេ
ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ អសេវិតំបិ កាមធិកមច្ឆហំ
ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ អសេវិតំបិ
និទបនច្ឆសេច្ឆហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិ-
តំបិ អសេវិតំបិ វុត្តលច្ឆហំ ភិក្ខុវេ
ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ អសេវិតំបិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសិកាយ ទសកនិទាត

លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ បានទូរចេតោសមថៈ ខាងក្នុង
សន្តានផង បានទូរអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មារក្សា
បានចេតោសមថៈខាងក្នុងសន្តាន បានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ
ហើយធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ តទៅ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវចំរើរ ដោយចំណែកពីរប្រការ
គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបិណ្ឌ-
បាត ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីរប្រការ
គឺ គួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវ
ស្រុកឬនិគម ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវជនបទ ឬប្រទេសដោយចំណែកពីរ
ប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
ពោលនូវបុគ្គល ដោយចំណែកពីរ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ។

បឋមបណ្ណសកេ សច្ចវគ្គោ

ចីវរម្បហំ ភិក្ខុវេ ទុរិយេន វនាមិ សេវិតត្បំបិ
 អសេវិតត្បំបិ ឥតិ ខោ បលេនំ វុត្តំ កំពោតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជណា ចីវរិ
 ឥទំ ខោ មេ ចីវរិ សេវិតោ អត្យសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ ត្យសលា ធម្មា បរិហាយដ្ឋិតំ ឯវុបំ ចីវរិ
 ន សេវិតត្បំ ។ តត្ថ យំ ជណា ចីវរិ ឥទំ ខោ
 មេ ចីវរិ សេវិតោ អត្យសលា ធម្មា បរិហាយដ្ឋិតំ
 ត្យសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិតំ ឯវុបំ ចីវរិ សេវិតត្បំ ។
 ចីវរម្បហំ ភិក្ខុវេ ទុរិយេន វនាមិ សេវិតត្បំបិ អសេវិ-
 តត្បំបិតិ ឥតិ យេដ្ឋំ វុត្តំ ឥទេសេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។
 បិណ្ឌាចាតម្បហំ ភិក្ខុវេ ទុរិយេន វនាមិ សេវិតត្បំបិ
 អសេវិតត្បំបិតិ ឥតិ ខោ បលេនំ វុត្តំ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

បឋមបណ្ណាសក សិច្ចវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីរប្រការ
 គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យ⁺
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាចីវរទាំងពីរប្រការនោះ ភិក្ខុគប្បីដឹង នូវចីវរ
 ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពចីវរនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ ចីវរ
 បែបនេះ ភិក្ខុមិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្តាចីវរទាំងពីរប្រការនោះ
 ភិក្ខុគប្បីដឹងចីវរណាមួយ កាលបើ អាត្មាអញ សេពចីវរណា
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើន
 ឡើង ចីវរបែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ
 តថាគតពោលហើយ ព្រោះសំដៅហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលនូវបិណ្ឌបាត ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិន
 គួរសេព ១ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះនេះ
 ពាក្យដែលតថាគត ពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវិនិកាយស្ស ទសវគ្គបិដកេ

តត្ថ យំ ជណ្ណា បិណ្ណាចារឹកំ ឥន្ទំ(១) ខោ មេ
 បិណ្ណាចារឹកំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុចោ
 បិណ្ណាចារឹកោ ន សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជណ្ណា
 បិណ្ណាចារឹកំ ឥន្ទំ(២) ខោ មេ បិណ្ណាចារឹកំ សេវតោ
 អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុចោ បិណ្ណាចារឹកោ សេវិតោ ។
 បិណ្ណាចារឹកម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតម្បិ
 អសេវិតម្បិ ឥតិ យេន វុតិ ឥនេមតិ បដិច្ច
 វុតិ ។ សេវាសនម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ
 សេវិតម្បិ អសេវិតម្បិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុតិ
 កំពោតំ បដិច្ច វុតិ ។ តត្ថ យំ ជណ្ណា សេវាសនំ ឥន្ទំ
 ខោ មេ សេវាសនំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ

១ ២ ឧ. ម. ធីមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទស្សនិបាត

បណ្ណាបិណ្ណបាតទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន្តវិបិណ្ណបាត ណាថា កាលបើ
 អាត្មាអញ សេតបិណ្ណបាតនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ បិណ្ណបាតបែបនេះ ភិក្ខុមិន
 គួរសេពឡើយ ។ បណ្ណាបិណ្ណបាតទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន្តវិបិណ្ណបាត
 ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេតបិណ្ណបាតនេះឯង អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង បិណ្ណបាត
 បែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវ
 បិណ្ណបាត ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យ
 ណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថា-
 គតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគត ពោលនូវសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១
 មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ
 ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។ បណ្ណា
 សេនាសនៈទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន្តវិបិណ្ណបាត ណាថា កាលបើ អាត្មា
 អញ សេតសេនាសនៈនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង

បឋមបណ្ណាលកេ សិបិវិញ្ញា

កុសលា ធម្មា បរិហាយដ្ឋិតិ ឃុំ ឃុំ សេនាសនំ ន
 សេវិតំ ។ តត្ថ យំ ជណា សេនាសនំ ឥទំ ខោ
 មេ សេនាសនំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា បរិ-
 ហាយដ្ឋិតិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន៍ ឃុំ ឃុំ សេនា-
 សនំ សេវិតំ ។ សេនាសនម្បហំ ភិក្ខុវេ
 ទុវិធន វិទាមិ សេវិតំ អសេវិតំ ឥតិ យន្ត
 វត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វត្តំ ។ កាមនិកមម្បហំ ភិក្ខុវេ
 ទុវិធន វិទាមិ សេវិតំ អសេវិតំ ឥតិ ខោ
 បនេតំ វត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វត្តំ ។ តត្ថ យំ
 ជណា កាមនិកមំ ឥទំ ខោ មេ កាមនិកមំ
 សេវិតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន៍ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយដ្ឋិតិ ឃុំ ឃុំ កាមនិកមោ ន
 សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជណា កាមនិកមំ
 ឥទំ ខោ មេ កាមនិកមំ សេវិតោ

បឋមបណ្ណាសក សិទ្ធិវគ្គ

កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ សេនាសនៈបែបនេះ ភិក្ខុ
មិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្ណាសេនាសនៈទាំងនោះ ភិក្ខុដឹងនូវសេនាសនៈ
ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពសេនាសនៈនេះឯង អកុសលធម៌ទាំង
ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង សេនា-
សនៈបែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោល
នូវសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យ
+ នៈ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវស្រុក ឬ និគម ដោយចំណែកពីរប្រការ
គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការ
ដូច្នោះ ពាក្យដែល តថាគតពោលហើយ អាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។
បណ្ណាស្រុក ឬ និគមនោះ ភិក្ខុគប្បីដឹងនូវស្រុក ឬ និគមណាថា កាលបើ
អាត្មាអញ សេពស្រុក ឬ និគមនោះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ ស្រុក ឬ និគមបែបនេះ
ភិក្ខុមិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្ណាស្រុក ឬ និគមទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បី
ដឹងស្រុក ឬ និគមណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពស្រុក ឬ និគមនេះឯង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទេសកនិបាតោ

អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា
អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុច្ឆា តាមនិកមោ សេវិតោ ។
តាមនិកបម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតត្ថំបិ
អសេវិតត្ថំបិ ឥតិ យន្តំ វន្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច
វន្តំ ។ ជនបទប្បទេសបម្បហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន
វនាមិ សេវិតត្ថំបិ អសេវិតត្ថំបិ ឥតិ ទោ បនេតំ
វន្តំ កំពោតំ បដិច្ច វន្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
ជនបទប្បទេសំ ឥទំ ទោ មេ ជនបទប្បទេសំ
សេវិតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា
ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុច្ឆា ជនបទប្បទេសោ ន
សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ជនបទប្បទេសំ
ឥទំ ទោ មេ ជនបទប្បទេសំ សេវិតោ អកុសលា
ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
ឯវុច្ឆា ជនបទប្បទេសោ សេវិតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទេសកនិបាត

អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែង
 ចំរើនឡើង ស្រុក ឬ និគម វិបសនេះ ភិក្ខុគ្គរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលនូវស្រុក ឬ និគម ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺគ្គរសេព ១
 មិនគ្គរសេព ១ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ
 ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវជនបទ ឬ ប្រទេស ដោយចំណែក
 ពីរប្រការ គឺគ្គរសេព ១ មិនគ្គរសេព ១ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ
 ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាជនបទ ឬ ប្រទេសទាំងនោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន៍ជនបទ ឬ
 ប្រទេសណាថា កាលបើ អាត្មាអញសេពជនបទ ឬ ប្រទេសនេះឯង អកុស-
 លធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយសាបសូន្យទៅ ជនបទ
 ឬ ប្រទេសវិបសនេះ ភិក្ខុមិនគ្គរសេពឡើយ ។ បណ្តាជនបទឬប្រទេសទាំង
 នោះ ភិក្ខុគប្បវឌ្ឍន៍នូវជនបទ ឬ ប្រទេសណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេព
 ជនបទ ឬ ប្រទេសនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយសាបសូន្យទៅ កុសល
 ធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង ជនបទ ឬ ប្រទេសវិបសនេះ ភិក្ខុគ្គរសេព ។

បឋមបណ្ណសកេ សមិទ្ធិវិញ្ញា

ជនបទប្បុរសធម្មហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ
 អសេវិតំបិ ឥតិ យេន្ណំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ បុគ្គលធម្មហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ សេវិតំបិ
 អសេវិតំបិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥទំ ខោ
 មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អភុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ធម្មា បរិហាយេន្តិ ឃីវុចោ បុគ្គលោ ន
 សេវិតញោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥទំ ខោ
 មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អភុសលា ធម្មា បរិហាយេន្តិ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឃីវុចោ បុគ្គលោ
 សេវិតញោ ។ បុគ្គលធម្មហំ ភិក្ខុវេ ធុរិយេន វនាមិ
 សេវិតំបិ អសេវិតំបិ ឥតិ យេន្ណំ វុត្តំ ឥនមេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។

[២២] តត្ថ ខោ អាយស្មា សាវបុត្តោ

ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។

បឋមបណ្ណាល័យ សិវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវជនបទប្បប្រទេស ដោយចំណែកពីរ
 ប្រការ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយ
 ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គល ដោយចំណែកពីរ
 គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនេះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្ណាបុគ្គលទាំងនោះភិក្ខុគប្បីជំនំនូវបុគ្គល ណាថា កាលបើអាត្មាអញសេព
 បុគ្គលនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងសាបសូន្យទៅ បុគ្គលបែបនេះ ភិក្ខុមិនគួរសេព ។ បណ្ណាបុគ្គលទាំង
 នោះ ភិក្ខុគប្បីជំនំនូវបុគ្គល ណាថា កាលបើ អាត្មាអញ សេពបុគ្គលនេះឯង
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែង
 ចំរើនឡើង បុគ្គលបែបនេះ ភិក្ខុគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលនូវបុគ្គល ដោយចំណែកពីរ គឺគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ
 តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

[៥៥] ក្នុងទីនោះ ព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសា ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទ្ធវិកាយស្ស ទសកនិដាតោ

អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 បច្ឆស្សោស្សំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទដោច បរិហាន-
 ធម្មោ បុគ្គលោ បរិហានធម្មោ បុគ្គលោតិ អាវុសោ វុច្ចតិ
 អបរិហានធម្មោ បុគ្គលោ អបរិហានធម្មោ បុគ្គលោតិ
 អាវុសោ វុច្ចតិ ។ តិត្តាវតា ធុ ខោ អាវុសោ
 បរិហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ ភក្កវតា តិត្តាវតា
 ច បទ អបរិហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ ភក្កវតាតិ ។
 ធូរតោបិ ខោ មយំ អាវុសោ អាគច្ឆេយ្យាម អាយ-
 ស្មតោ សារីបុត្តស្សំ សន្តិកេ ឯតស្សំ កាសិវស្សំ
 អត្តមញ្ញាតុំ សាធុ វតាយស្មន្តិយេវ សារីបុត្ត
 បដិកាតុ ឯតស្សំ កាសិវស្សំ អត្តោ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្សំ សុត្តា ភិក្ខុ ជានស្សន្តិ ។ តេន-
 ហារុសោ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សាមិតិ ។ ឯវហារុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្សំ បច្ឆស្សោស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកថា

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវាចា របស់ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុថា
 អារុសោ ។ ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ ចុះនពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 អារុសោទាំងឡាយ អ្នកផងតែងនិយាយថា បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ
 បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យដូច្នោះ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ អ្នកផង តែង
 និយាយថា បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ
 ដូច្នោះ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ចំណែកខាងបុគ្គល
 មានធម៌មិនសាបសូន្យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយ
 បរិយាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ យើង
 ទាំងឡាយមកអំពីចម្ងាយ ដើម្បីដឹងនូវសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ សូមព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ សំដែងនូវ
 សេចក្តីនៃភាសិតនោះឲ្យទាន ពួកភិក្ខុបានស្តាប់ ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មាន
 អាយុហើយ នឹងចងចាំបាន ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយ
 ប្រពៃចុះ ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវាចា របស់
 ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុថា ករុណា អារុសោ យ៉ាងនេះ ។

បឋមបណ្ណសកេ សចិគ្គវគ្គោ

អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ឯតទហេច កិត្តាវតា ធុ
 ខោ អាវុសោ បរិហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ
 ភកវតា ។ សធាវុសោ កិត្តុ អស្មតំញោវ ធម្មំ ធុ
 សុណាតិ សុតា ចស្ស ធម្មា សម្មោហំ^(១) កច្ឆន្តិ យេ
 ចស្ស ធម្មា បុព្វេ ចេតសោ សម្មុដ្ឋបុញ្ញា^(២) តេ
 ចស្ស^(៣) ធុ សមុទាចរន្តិ អវិណាសញ្ញ ធុ វិជានិតិ ។
 ឯត្តាវតា ខោ អាវុសោ បរិហានធម្មោ បុគ្គលោ
 វុត្តោ ភកវតា ។ កិត្តាវតា ច បធាវុសោ អបរិ-
 ហានធម្មោ បុគ្គលោ វុត្តោ ភកវតា ។ សធាវុសោ
 កិត្តុ អស្មតំញោវ ធម្មំ សុណាតិ សុតា ចស្ស
 ធម្មា ធុ សម្មោហំ កច្ឆន្តិ យេ ចស្ស ធម្មា បុព្វេ
 ចេតសោ សម្មុដ្ឋបុញ្ញា តេ ចស្ស សមុទាចរន្តិ

---

១ ឱ. ម. សម្មោសំ ។ ២ ម. អសម្មុដ្ឋបុញ្ញា ។ ៣ ឱ. តេ ប ។

បឋមបណ្ណាល័យ សិល្បៈវិទ្យា

ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានឈ្មោះ បាននិយាយពាក្យនេះថា ម្ចាស់អាវុស្តា
 ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមានធម៌សាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុស្តាទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានស្តាប់ធម៌ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់បានស្តាប់ហើយ ក៏ដល់នូវការ
 ភ្លេចភ្នំរាងទៅផង មួយទៀត ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលភិក្ខុនោះ
 ធ្លាប់ពាល់ត្រូវដោយចិត្ត ក្នុងកាលមុន ធម៌ទាំងនោះ ក៏មិនផុសឡើង
 ដល់ភិក្ខុនោះផង ភិក្ខុនោះមិនដឹងនូវធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ដឹងផង ។ ម្ចាស់
 អាវុស្តាទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្ចាស់អាវុស្តាទាំង
 ឡាយ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុស្តាទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ស្តាប់នូវធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង ពួកធម៌
 ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ក៏មិនដល់នូវការភ្លេចភ្នំរាងទៅផង
 មួយទៀត ពួកធម៌ណា ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់ពាល់ត្រូវ ដោយចិត្ត
 ក្នុងកាលមុន ពួកធម៌នោះ ក៏ផុសឡើង ដល់ភិក្ខុនោះឯង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកថិកាពោ

អវិហារតញ្ច វិជានាតិ ។ ឯត្តាវតា ខោ អាវុសោ
អបរិហាននធម្មោ មុត្តលោ វុត្តោ ភកវតា ។
នោ ចេ អាវុសោ ភិក្ខុ បរិច្ឆេធិបរិយាយត្យសលោ
ហោតិ អថ សិច្ឆេធិបរិយាយត្យសលោ ភវិស្សាមាតិ ។
ឯវត្តំ ពេ អាវុសោ សិក្ខិតំ ។ កថំ ឡាវុសោ
ភិក្ខុ សិច្ឆេធិបរិយាយត្យសលោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ
អាវុសោ ឥត្តំ វា មុវិសោ វា ធមហោ យុវា
មណ្ឌានកថាតិកោ អាណាសេ វា បរិស្សទ្ធវេ
បរិយោនាតេ អច្ឆេ វា ឧធកបត្តេ សកំ មុខនិមិត្តំ
បច្ឆវេត្តមាណោ សំចេ តត្ត បស្សតិ រជំ វា
អង្គណំ វា តស្សវ រជស្ស វា អង្គណាស្ស វា
បហានាយ វាយមតិ នោ ចេ តត្ត បស្សតិ រជំ វា
អង្គណំ វា តនេវត្តមនោ ហោតិ បរិប្បណាសង្កប្បោ
លាភា វត មេ បរិស្សទ្ធវំ វត មេតិ ឯវមេ
ខោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ បច្ឆវេត្តណា
ពហុកាវា ហោតិ ត្យសលេសុ ធម្មសុ

ពុទ្ធសាសនា អង្គបទដ្ឋកថា ទសវគ្គបទ

ភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា វិធីនេះ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ដឹងផង ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនឈ្លាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តអ្នកដទៃ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយជា អ្នកឈ្លាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ អ្នកទាំង ឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក ឈ្លាស ក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬ បុរស កំឡោះ ឬ ជំនឿ ប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកស្មិតស្មាង កាលពិចារណាមើល ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ ដំបូរស្រទ ផ្លូវផង ឬ ក្នុងកាជនទឹកថ្លា បើឃើញចូល ឬ កន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹក នោះ តែងព្យាយាម ដើម្បីលះបង់ចូល ឬ កន្ទួលនោះចេញ បើមិនឃើញចូល ឬ កន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ មានតម្រិះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឧហ្មិ⁺ អាត្មាអញមានលាភ ឧហ្មិ⁺ (មុខ) របស់អាត្មាអញ បរិសុទ្ធ មានទុបមាយ៉ាងណា ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ទុបមេយ្យដូចជាការ ពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ភិក្ខុថា

ទុក្ខយបណ្តាលកេ សំវិជ្ជតំ

អនកំជ្ឈានុ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតំ
 នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ(១)
 អព្យាបដ្ឋចិត្តោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតំ
 នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ
 វិកតដីនមន្ទោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតំ
 នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ
 អនុទូតោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតំ
 នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ
 តិណ្ណវិចិត្តិន្ទោ នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតំ នុ ខោ
 មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ អក្កោធនោ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ
 ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ អសំគិល្បដ្ឋចិត្តោ
 នុ ខោ ពហុលំ វិហារមិ សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ
 ឧទាហុ នោតិ លាភី នុ ខោ មិ អដ្ឋតំ ធម្មប្បុត្តស្ស
 សំវិជ្ជតំ នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ

១ ឧ ម. លត្តវិណ្ណេ ពិសខោ ទន្ទី ។

ទុនិយបណ្ណសក សច្ចិន្រ្ទ

ភត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ទៈ មានដល់ភត្តាអញ
 ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទ ច្រើនឬហ្ម
 ធម៌ន្ទៈ មានដល់ ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកប្រាស
 ចាកបីនិម្ភៈច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ទៈ មានដល់ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ
 ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវិណាតអណ្ណិច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ទៈ មានដល់
 ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកឆ្លងចាកវិចិត្រច្រើន ឬហ្ម
 ធម៌ន្ទៈ មានដល់ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកមិនមាន
 សេចក្តីក្រោធ ច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ទៈ មានដល់ ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថាមិនមានទេ
 ភត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មងច្រើន ឬហ្ម ធម៌ន្ទៈ មានដល់
 ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ ភត្តាអញ ជាអ្នកបាននូវធម្មប្បមុដៈ
 ខាងក្នុងសន្តាន ឬហ្ម ធម៌ន្ទៈ មានដល់ភត្តាអញ ឬហ្ម ឬថា មិនមានទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិយមោ

លាភី ទុ ខោម្មំ អជ្ឈតំ ចេតោសមថស្សំ សំវិជ្ជតំ
 ទុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ លោតិ លាភី
 ទុ ខោម្មំ អជ្ឈតំ ធម្មំ បស្សនាយ សំវិជ្ជតំ ទុ ខោ
 មេ ឯសោ ធម្មោ ទុនាហុ លោតិ ។ សចេ បនា-
 វុសោ ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តមាណោ សព្វេមេ កុសលេ
 ធម្មេ អន្តនិ ន សមទុបស្សតិ តេនាវុសោ ភិក្ខុនា
 សព្វេសំយេវ វេមេសំ កុសលានំ ធម្មានំ បដិ-
 លាភាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច ទុស្សា-
 ហោ ច ទុស្សោធិញ្ញំ ច អប្បដិវានំ ច សតិ ច
 សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសោ
 អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា តស្សេវ
 ចេលស្ស វា សីសស្ស វា និព្វាបនាយ អនិមត្ត
 ធន្តញ្ច វាយាមញ្ច ទុស្សាហញ្ច ទុស្សោធិញ្ញញ្ច
 អប្បដិវានិញ្ច សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច ករយ្យ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិទាន

អាត្មាអញ ជាអ្នកបានចេតនាសមថៈ ខាងក្នុងសន្តាន ឬហ្ន៎ ធម៌នេះមានដល់

អាត្មាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ អាត្មាអញ ជាអ្នកបាននូវអធិប្បញ្ញាធម៌-

វិបស្សនា ឬហ្ន៎ ធម៌នេះ មានដល់អាត្មាអញ ឬហ្ន៎ ឬថា មិនមានទេ ។

ម្នាលអារុសោ ទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុពិចារណា មិនឃើញពួកកុសល-

ធម៌ទាំងអស់នេះ ក្នុងខ្លួនទេ ម្នាលអារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ

គំប្បវិធីនូវសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នា តផង

ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញកផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យ

លើសលុប ដើម្បីបាននូវពួកកុសលធម៌ទាំងអស់នេះ ។ ម្នាលអារុសោ

ទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬក្បាលដែលត្រូវភ្លើងនេះ

ឬគល់គួរប្រញាប់ធ្វើនូវសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នា ត

ផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញកផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង

ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលត់នូវសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង យ៉ាងណាមិញ

ទុកិយបណ្ណាសកេ សចិច្ចុវិញ្ញា

ឃុំមេវ ខេ អាវុសោ តេន កិក្កុតា សព្វេសំយេវ
 តមេសំ កុសលានំ ធម្មានំ បដិលាកាយ
 អធិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច
 ឧស្សាធិញ្ញំ ច អប្បដិវានំ ច សតំ ច
 សម្មជញ្ញញ្ញ ករណីយំ ។ សចេ បដាវុសោ កិក្កុ
 បច្ឆវេក្ខមាណោ ឯកច្ចេ កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ
 សមនុបស្សតិ ឯកច្ចេ កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ ន
 សមនុបស្សតិ តេនាវុសោ កិក្កុតា យេ កុសលេ
 ធម្មេ អត្តនំ សមនុបស្សតិ តេសុ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ យេ កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ
 ន សមនុបស្សតិ តេសំ កុសលានំ ធម្មានំ
 បដិលាកាយ អធិមត្តោ ធម្មោ ច វាយាមោ ច
 ឧស្សាហោ ច ឧស្សាធិញ្ញំ ច អប្បដិវានំ
 ច សតំ ច សម្មជញ្ញញ្ញ ករណីយំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សិច្ចវិគ្គ

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីប្រញាប់ធ្វើនូវសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនព្រញាផង សតិផង សម្បជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បី
 បានចំពោះនូវពួកកុសលធម៌ទាំងនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល អារុសោ
 ទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងខ្លួន
 មិនឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយពួកខ្លះ ក្នុងខ្លួនទេ ម្នាល អារុសោ ទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនោះពិចារណាឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួន
 បិតនៅក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ (បើ) មិនទាន់ឃើញនូវកុសលធម៌
 ទាំងឡាយណាក្នុងខ្លួនទេ គ្រូវធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនព្រញាផង សតិផង សម្ប-
 ជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបាននូវកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

សេយ្យថា បិ អារាសោ អាទិភ្នេចលោ វា
 អាទិភ្នសីសោ វា តស្សេវ ចេលស្ស វា
 សីសស្ស វា និព្វាបនាយ អធិមត្តំ ធម្មញ្ញ
 វាយាមញ្ញ ឧស្សហញ្ញ ឧស្សេឡិញ្ញ អប្បដិវាទិញ្ញ
 សតិញ្ញ សម្មជញ្ញញ្ញ ករយ្យ ឯវមេវ ខោ អារាសោ
 តេន ភិក្ខុនា យេ កុសលេ ធម្មេ អត្តនិ សមនុ-
 បស្សតិ តេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ យេ
 កុសលេ ធម្មេ អត្តនិ ន សមនុបស្សតិ តេសំ
 កុសលានំ ជញ្ញានំ បដិលាភាយ អធិមត្តោ ធម្មោ
 ច វាយាមោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សេឡិ ច
 អប្បដិវាទិ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ញ ករណីយំ ។
 សចេ បធារាសោ ភិក្ខុ បច្ឆវេក្ខមាណោ សព្វេបិមេ
 កុសលេ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ តេធារាសោ
 ភិក្ខុនា សព្វោស្សេវ វេមេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 បតិដ្ឋាយ ឧត្តរំ អាសវានំ ខយាយ យោកោ
 ករណីយោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងឆេះ ឬក្បាលដែល
ត្រូវភ្លើងឆេះ ឬគ្គលគប្បប្រញាប់ធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនរួញរាផង សតិផង សម្ប-
ជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់សំពត់ ឬក្បាលនោះឯង យ៉ាងណាមិញ
ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ពិចារណាយើញនូវកុសលធម៌
ទាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួនបិតនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ (បើ)
មិនទាន់ឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយណា ក្នុងខ្លួនទេ ត្រូវធ្វើនូវសេចក្តី
ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តី
មិនរួញរាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបាន
នូវកុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំង
ឡាយ កាលបើភិក្ខុពិចារណាយើញកុសលធម៌ទាំងអស់នេះ ក្នុងខ្លួន
ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរបិតនៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងអស់នេះ
ហើយធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ គួរទៅ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ សចិញ្ចវគ្គោ

[៥៦] ទសយំមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ការីតា

ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោន្តំ .មហានិសំសា

អមតោគណា អមតបរិយោសាណា ។ កតមា ទស ។

អសុភសញ្ញា មរណសញ្ញា អាហារេ បដិក្ខុល-

សញ្ញា សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា

អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខេ អនតសញ្ញា

បហាទសញ្ញា វិវាគសញ្ញា ជំរោធសញ្ញា ។ ឥមា

ខោ ភិក្ខុវេ ទស សញ្ញា ការីតា ពហុលីកតា

មហាប្បលា ហោន្តំ មហានិសំសា អមតោគណា

អមតបរិយោសាណាតិ ។

[៥៧] ទសយំមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ការីតា ពហុលីកតា

ខ្ពង់យបុគ្គលក សិច្ចវគ្គ

[៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះមាន១០ប្រការដែលបុគ្គល
 បានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានភានិសង្សច្រើន
 ឈមទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈជាបរិយោសាន ។ សញ្ញា ១០ តើដូចម្តេច
 ខ្លះ ។ គឺអសុកសញ្ញា (សំគាល់ថាមិនស្អាត) ១ មរណសញ្ញា
 (សំគាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់) ១ អាហារៈ បដិកូលសញ្ញា (សំគាល់ថា
 គួរឡើងរមែងក្នុងអាហារ) ១ សព្វលោកេ អនកំរតសញ្ញា
 (សេចក្តីសំគាល់ថាមិនគួរត្រេកអរក្នុងលោកទាំងអស់) ១ អនិច្ចសញ្ញា
 (សំគាល់ថាមិនទៀង) ១ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា (សំគាល់ថាជាទុក្ខក្នុង
 របស់មិនទៀង) ១ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា (សំគាល់ថាមិនមែនខ្លួនក្នុងរបស់
 ដែលជាទុក្ខ) ១ បហានសញ្ញា (សំគាល់ថាគួរលះបង់) ១ វិភត-
 សញ្ញា (សំគាល់ការប្រាសចាកគម្រែក) ១ និរោធសញ្ញា (សំ-
 គាល់ការរលត់) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាទាំង ១០ នេះឯង
 ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានភានិ-
 សង្សច្រើន ឈមទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈ ជាបរិយោសាន ។

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះ មាន ១០
 ប្រការ ដែលបុគ្គល បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើន ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មហាប្បណ ហោរិ មហានិសំសា អមតោគណ
 អមតបរិយោសាណា ។ កតមា ទស ។
 អនិច្ចសញ្ញា អនត្តសញ្ញា បរណសញ្ញា អាហារេ
 បដិក្ខុលសញ្ញា សទ្ធលោកេ អនិករតសញ្ញា អដ្ឋ-
 កសញ្ញា បុឡ្យកសញ្ញា វិជីលកសញ្ញា វិច្ឆិទ្កក-
 សញ្ញា ឧទ្ធិមាតកសញ្ញា ។ វេទា ខោ កិត្តុវេ ទស
 សញ្ញា ភាវីនា ពហុលីកនា មហាប្បណ ហោរិ
 មហានិសំសា អមតោគណ អមតបរិយោសាណាតិ ។

[២៨] សចេ កិត្តុវេ អញ្ញាតិត្តយោ បរិព្វាជកោ
 ឃី បុច្ឆេយ្យំ កីម្មលកោ អាវុសោ សព្វេ ធម្មា
 កីសម្ពា ។ សព្វេ ធម្មា កីសម្មទយោ សព្វេ
 ធម្មា កីសមោសារណា សព្វេ ធម្មា កីបមុខា សព្វេ
 ធម្មា កីអនិបកេយ្យិ សព្វេ ធម្មា កីទុត្តរា

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសកខិណ្ឌ

មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ឈមទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ជាបរិយោសាន ។ សញ្ញា ១០ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា ១ អនត្តិ-
 សញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ ពហារេ បដិក្ខលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនភិកេ-
 សញ្ញា ១ អដិកសញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជ្ជាដែលមានតែវិនិច្ឆ័យ) ១ បុព្វវិក-
 សញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជ្ជាដែលមានដង្ហែចុះ) ១ វិនិលកសញ្ញា (សំគាល់
 អសុភវិជ្ជាដែលមានពណ៌ខៀវ) ១ វិច្ឆិទ្កកសញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជ្ជាដែលដាច់
 ជាកំណត់) ១ ឧទ្ទមាតកសញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជ្ជាដែលហើមប៉ោង) ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន
 បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ឈមទៅ
 កាន់អមតៈ មានអមតៈជាបរិយោសាន ។

[៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពួកអន្យតិវិយបរិញ្ញាដក
 ស្តរយ៉ាងនេះថា ម្នាលពារុសោ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាបូសគល់
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាដៃនៃកើត ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំកើត
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំចុះ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាប្រធាន
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាធំ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងរំលែសស

ឧត្តយបណ្ណសកេ សច្ចំវិញ្ញា

ស(ៀ ធម្មា តីសារា ស(ៀ ធម្មា តីឡិកតា
ស(ៀ ធម្មា តីបរិយោសាណា ស(ៀ ធម្មា តិ
ឃី បុដ្ឋា តុម្ភេ ភិក្ខុវេ តេសិ អញ្ញាតត្ថយាដំ
បរិញ្ញាជកានំ តិវុទ្ធំ ព្យាគេវយ្យាថាត ។ ភកវិម្ហលកោ
នោ កន្លេ ធម្មា ភកវិនេត្តិកា ភកវិបដិសរណា
សាធុ វត កន្លេ ភកវិវុទ្ធយេវ បដិកាតុ ឯតស្ស
កាសិវតស្ស អត្តោ ភកវិវោ សុត្វា ភិក្ខុ ជាវស្សវុទ្ធិតិ ។
តេនហិ ភិក្ខុវេ សុណាថ សាធុតិ មនសិកោថ
កាសិស្សាមីតិ ។ ឃី កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវិវោ
បច្ចុស្សេសុំ ។ ភកវិ ឯតទកោថ សថេ ភិក្ខុវេ
អញ្ញាតត្ថយា បរិញ្ញាជកា ឃី បុត្រេយ្យំ តិម្ហលកោ
អាវសោ ស(ៀ ធម្មា តិសម្ពា ភិសម្ពា ស(ៀ ធម្មា
តិសម្ពា ភិសម្ពា ស(ៀ ធម្មា តិសម្ពា សរណា

ទុណ្ណបណ្ណសក សិវិវត្ត

ពួកធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាខ្លឹម ពួកធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាគ្រឿងឈប់ទៅរក
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាបរិយោសាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 ត្រូវពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាជក ទាំងនោះ សួរយ៉ាងនេះ តើអ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីដោះស្រាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុត្រាបចូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំ-
 រើន ធម៌ទាំងឡាយ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាបូសគល់ មានព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាអ្នកណែនាំ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាទីពឹងនៃយើងទាំងឡាយ
 ស្រាប់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 នូវសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយនឹងបដិចារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃ
 ចុះ គឺថា គតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះ
 ពុទ្ធដ៏កានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បានស្រាវជ្រាវថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
 អន្យតិរិយបរិញ្ញាជក សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលពារុសោ ពួកធម៌
 ទាំងអស់ មានអ្វីជាបូសគល់ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាដៃនកើត ពួក
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំកើត ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាទីប្រជុំចុះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទេសកនិកាយោ

សព្វេ ធម្មា កី បឡុខា សព្វេ ធម្មា កី អធិបតេយ្យា
 សព្វេ ធម្មា កី ឧត្តរា សព្វេ ធម្មា កី សារា
 សព្វេ ធម្មា កី ឡិកាសា សព្វេ ធម្មា កី បរិយោ-
 សាណា សព្វេ ធម្មា តិ ឃី បុដ្ឋា តុម្ពេ
 ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញាតិវិញ្ញាណំ បរិញ្ញាជកាណំ ឃី
 ព្យាករយ្យាថ ធម្មត្ថលកា អាវុសោ សព្វេ ធម្មា
 មនសីការសម្ពា សព្វេ ធម្មា ធម្មសមុទយា
 សព្វេ ធម្មា វេទនាសមោសរណា សព្វេ ធម្មា
 សមាធិប្បឡុខា សព្វេ ធម្មា សតាធិបតេយ្យា សព្វេ
 ធម្មា បញ្ញត្តា សព្វេ ធម្មា វិមុត្តិសារា សព្វេ
 ធម្មា អមតោគាសា សព្វេ ធម្មា ធិញ្ញាណបរិយោសាណា
 សព្វេ ធម្មា តិ ឃី បុដ្ឋា តុម្ពេ ភិក្ខុវេ តេសំ
 អញ្ញាតិវិញ្ញាណំ បរិញ្ញាជកាណំ ឃី ព្យាករយ្យាថាតិ ។

(២៧) តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឃី សិក្ខុតតំ
 យថា បព្វដ្ឋាបរិចិត្តោ នោ ចិន្តំ អវិស្មតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាប្រធាន ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាធំ ពួក
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងវិសេស ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាខ្លឹម ពួក
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងឈមទៅរក ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជា
 បរិយោសាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្សត្ថិ-
 វិយ បរិព្វាជកទាំងនោះស្អយ៉ាងនេះ គប្បីដោះស្រាយ យ៉ាងនេះថា
 ម្នាលពារុសោ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានឆន្ទៈជាបូសគល់ ពួកធម៌ទាំងអស់
 មានមនសិការៈជាដៃនកើត ពួកធម៌ទាំងអស់ មានផស្សៈជាទីប្រជុំកើត
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានវេទនាជាទីប្រជុំចុះ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានសមាធិ
 ជាប្រធាន ពួកធម៌ទាំងអស់ មានសត្វជាធំ ពួកធម៌ទាំងអស់ មាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងវិសេស ពួកធម៌ទាំងអស់ មានវិមុត្តិជាខ្លឹម ពួកធម៌ទាំង
 អស់ មានអមតៈជាគ្រឿងឈមទៅរក ពួកធម៌ទាំងអស់ មាននិព្វាន
 ជាបរិយោសាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្សត្ថិវិយ បរិព្វាជក
 ទាំងនោះ ស្អយ៉ាងនេះ គប្បីដោះស្រាយ យ៉ាងនេះឯង ។

(៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 ភិក្ខុគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា ចិត្តយើងនឹងសន្សំដោយសមគួរដល់បព្វជ្ជាផង

ទុតិយបណ្ណសកេ សមិទ្ធក្រោ

ន ច ឧប្បន្នា ចាបកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ
 បរិយាទាយ វស្សនំ អនិច្ចសណា បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ
 ភវិស្សតិ អនត្តសណា បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 អសុភសណា បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ អាទិយសណា-
 បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សមញ្ញ
 វិសមញ្ញ ញត្វា នំ សណា បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 លោកស្ស សម្មវាណ្ណំ(១) វិកវា ញត្វា នំ សណា បរិ-
 ចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សម្ម-
 ទយោ អដ្ឋង្គមញ្ញ ញត្វា នំ សណា បរិចិត្តោ នោ
 ចិត្តំ ភវិស្សតិ បហានសណា បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 វិវាទសណា បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ ចិរេន-
 សណា បរិចិត្តោ នោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ វា ឧប្បន្នា វេ
 ភិក្ខុវេ សិក្ខុវេ វា យតោ វោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ នោ
 យេ ជា បព្វជ្ជា បរិចិត្តោ ចិត្តំ ហោ វេ ន ច ឧប្បន្នា
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ បរិយាទាយ វស្សនំ

១ ឧ. ភវិញ ។

ទុតិយបណ្ណសក សិល្បវគ្គ

អកុសលធម៌ ដំលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏នឹងមិនគ្រប
សង្កត់ចិត្តផង ចិត្តយើងសន្សំ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តយើង
នឹងសន្សំ ក្នុងអនត្តសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអសុកសញ្ញា
ផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអាទិនវសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងនូវសុចរិតនឹងទុច្ចរិត នៃសត្វលោកផង
ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងនូវសេចក្តីចំរើននឹងសេចក្តី
វិនាសនៃសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹង
ការប្រជុំកើតនឹងសាបសូន្យទៅ នៃសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
ក្នុងបហានសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងវិរាគសញ្ញាផង ចិត្តយើង
នឹងសន្សំ ក្នុងនិរោធសញ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
ណាបើ ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ដោយសមគួរដល់ព្យាប័យផង ពួក
អកុសលធម៌ដំលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏មិនគ្របសង្កត់ចិត្តផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកថាបិដកេ

អនិច្ចសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ អនន្តសញ្ញា-
 បរិច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ អស្កុកសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច
 ចិន្តំ ហោតិ អនិច្ចសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ
 លោកស្ស្ស សមញ្ច វិសមញ្ច ញត្វា នំ សញ្ញាប-
 រិច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ លោកស្ស្ស សមញ្ច វិកវញ្ច
 ញត្វា នំ សញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ លោកស្ស្ស
 សមុទយញ្ច អដ្ឋង្គមញ្ច ញត្វា នំ សញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច
 ចិន្តំ ហោតិ បហាទសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ
 វិរាគសញ្ញាបរិច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ ទិហេទសញ្ញាបរិ-
 ច័ត្តញ្ច ចិន្តំ ហោតិ ។ តស្ស្ស ធូដ្ឋំ ជលានំ
 អពាតរំ ជលំ ចាដិក្ខំ ធូដ្ឋេ ធម្មេ អពា សតិ
 វា ឧចាទិសេសេ អនាគាមតាតិ ។

[៦០] ឯតំ សមយំ ភគវា សាវត្ថយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាយស្សា តិវិហានន្តោ អពាចិ-
 តោ ហោតិ ទុក្ខតោ ពាធូតិលានោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពោធិយ ទសវគ្គបិដក

ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ
 ក្នុងអនត្តសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងអសុភសញ្ញាផង ចិត្តដែល
 ភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងអាទិនវសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងសញ្ញា
 នោះ ព្រោះដឹងនូវសុចរិតនឹងទុច្ចរិតរបស់សត្វលោកផង ចិត្តភិក្ខុសន្សំ
 ហើយក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងនូវសេចក្តីចំរើននឹងវិនាសរបស់សត្វលោក
 ផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងនូវការប្រជុំរីករាល
 នឹងសាបសូន្យរបស់សត្វលោកផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងបហាន-
 សញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ក្នុងវិវាតសញ្ញាផង ចិត្តដែលភិក្ខុ
 សន្សំហើយ ក្នុងនិរោធសញ្ញាផង ។ បណ្តាដែលទាំងពីរ ដែលណាមួយ
 រមែងប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ គឺនឹងបានអរហត្តផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬកាល
 បើទុបាទិ នៅសេសសល់ នឹងបានអនាគាតិផល ។

[៦០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះគិរិមា-
 នន្ទដ៏មានអាយុ លោកមានអាណាធ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាដម្ងឺធ្ងន់ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ សចិវ្ហិតោ

អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន ភក្កវា តេនុបស្ក័ម្ភ
 ឧបស្ក័ម្ភត្វា ភក្កវំនំ អភិវាទេត្វា ឯកម្ពំនំ និស័ទិ។
 ឯកម្ពំនំ និស័ទ្ធោ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ ភក្កវំនំ
 ឯតទលេប អាយស្មា កន្លេ ភិវាណន្តោ អាពាធិកោ
 យោតិ ទុក្ខិតោ ពាធិសិលាវោ សាធុ កន្លេ ភក្កវា
 យេនាយស្មា ភិវាណន្តោ តេនុបស្ក័ម្ភតុ អនុកម្ម្ហ
 ឧបាទាយាតិ ។ សចេ ខោ ត្ថំ អាណន្ត ភិវាណ-
 ន្តស្ស ភិក្កុវោ ឧបស្ក័ម្ភត្វា ទស សញ្ញា
 កាសយ្យាសិ ហំនំ ខោ បនេនំ វិជ្ជិតិ យំ
 ភិវាណន្តស្ស ភិក្កុវោ ទស សញ្ញា សុត្វា សោ
 អាពាវោ ហំនសោ បដិប្បស្ស្ហេយ្យ ។ កតតា
 ទស ។ អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អសុភញ្ញា
 អរដិទ្ធសញ្ញា បហានសញ្ញា វិវាតសញ្ញា ជិវោធិ-
 សញ្ញា សត្វលោកេ អនិកិរតសញ្ញា សត្វសម្មាវេស្ស
 អនិច្ចសញ្ញា អាណាណាន្តស្សតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សិល្បវិគ្គ

គ្រានោះឯង ព្រះអាណន្តរត្ថរដ៍មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ត្រង់ទីដែលព្រះអង្គគង់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអាណន្ត-
 រត្ថរដ៍មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលទូលវិញនេះ
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គឺមានន្ទដ៏មានអាយុ
 មានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាជម្ងឺធ្ងន់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុគ្រោះ (ចំពោះគឺមានន្ទ) សូម
 ស្តេចចូលទៅ ត្រង់កន្លែងដែលគឺមានន្ទអាស្រ័យនៅ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រាស់តបថា ម្ចាស់អាណន្ទ ប្រសិនបើអ្នកចូលទៅកាន់សំណាក់
 នៃគឺមានន្ទភិក្ខុ សំដែងប្រាប់ សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ ដំណើរនេះ
 ជាហេតុនឹងនាំឲ្យអាពាធរបស់គឺមានន្ទភិក្ខុនោះ បានរម្ងាប់សះស្បើយទៅ
 មួយរំពេច ព្រោះគឺមានន្ទភិក្ខុ បានស្តាប់នូវសញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ ។
 សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការនោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា ១
 អនត្តសញ្ញា ១ អសុភសញ្ញា ១ អាទិនវសញ្ញា ១ បហាន-
 សញ្ញា ១ វិភគសញ្ញា ១ និរោធសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនកិរត-
 សញ្ញា ១ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ១ អាណាបានស្សតិ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

កតមា ចានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា ។ ឥនានន្ទ
 ភិក្ខុ អរោគតោ វា រុក្ខមូលកតោ វា សុញ្ញតា-
 រកតោ វា ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ រូបំ អនិច្ចំ វេទនា
 អនិច្ចា សញ្ញា អនិច្ចា សដ្ឋារា អនិច្ចា វិញ្ញាណំ
 អនិច្ចន្តិ ។ ឥតិ ឥមេសុ បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធនុសុ
 អនិច្ចានុបស្សី វិហារតិ ។ អយំ វុច្ឆនានន្ទ
 អនិច្ចសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ទ អនត្តសញ្ញា ។ ឥនានន្ទ
 ភិក្ខុ អរោគតោ វា រុក្ខមូលកតោ វា សុញ្ញតា-
 រកតោ វា ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ ចក្កំ អនត្តា រូបា
 អនត្តា សោតំ អនត្តា សន្នា អនត្តា យានំ
 អនត្តា កថា អនត្តា ជិវា អនត្តា រសា
 អនត្តា កាយោ អនត្តា ដោជ្ជព្វា អនត្តា
 មនោ អនត្តា ធម្មា អនត្តាតិ ។ ឥតិ ឥមេសុ
 ធនុសុ អជ្ឈត្តកកាហិវេសុ អាយតនេសុ អនត្តានុបស្សី
 វិហារតិ ។ អយំ វុច្ឆនានន្ទ អនត្តសញ្ញា ។

សុត្តនិបិដក អង្គទោសិកាយ ទសកនិបិដក

ម្នាល អានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ ភិក្ខុកង
 សាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ក្តី
 ពិចារណាលើញដូច្នោះថា រូបមិនទៀង វេទនាមិនទៀង សញ្ញាមិនទៀង
 សង្ខារទាំងឡាយមិនទៀង វិញ្ញាណមិនទៀង ។ ភិក្ខុពិចារណាលើញ
 រឿយៗ ថាមិនទៀង ក្នុងឧបាសានក្នុងទាំង៥នេះដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្នាល អានន្ទ នេះហៅថា អនិច្ចសញ្ញា ។

ម្នាល អានន្ទ អនត្តសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ ភិក្ខុកង
 សាសនានេះនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារ-
 ណាលើញដូច្នោះថា ភិក្ខុមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ រូបមិនមែនជារបស់ខ្លួន
 ទេ ត្រចៀកមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ សម្លេងទាំងឡាយ មិនមែនជារបស់
 ខ្លួនទេ ច្រមុះមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ ក្លិនទាំងឡាយ មិនមែនជារបស់ខ្លួន
 ទេ អណ្តាតមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ រសទាំងឡាយមិនមែនជារបស់ខ្លួន
 ទេ កាយមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ ផោង្គព្វៈទាំងឡាយមិនមែនជារបស់
 ខ្លួនទេ ចិត្តមិនមែនជារបស់ខ្លួនទេ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជារបស់
 ខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុពិចារណាលើញរឿយៗ ដូច្នោះថា មិនមែនជារបស់ខ្លួន
 ក្នុងអាយតនៈខាងក្នុង ៦ នឹងអាយតនៈខាងក្រៅ ៦ នេះ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ ម្នាល អានន្ទ នេះហៅថា អនត្តសញ្ញា ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ សព្វិវគ្គោ

កតតមា បាទន្ធ អស្សុភស្សញ ។ ឥណទន្ធ
 កិក្ក ឥមមេវ កាយំ ឧទ្ធិបាទតលា អណោកេស-
 មត្តកា តចបរិយន្តំ ប្បន្នានប្បការស្ស អស្សចិនោ
 បច្ឆវេត្តតិ អត្តំ ឥមស្មី កាយេ កេសា លោមា
 នខា នន្នា នតោ មំសំ ញា អដ្ឋំ អដ្ឋិមំញំ
 វត្តំ បាទយំ យកនំ កិលោមកំ បិហកំ
 បច្ឆាសំ អន្តំ អន្តតុណំ ឧទរិយំ ករិសំ បត្តំ
 សេដ្ឋំ បុព្វា លោហិតំ សេនោ មេនោ អស្សុ
 វសា ខេន្នោ សីយាលិកោ លសិកា មុត្តន្តំ ។
 ឥតិ ឥមស្មី កាយេ អស្សុភានុបស្សំ វិហារតិ ។
 អយំ វុច្ឆតានន្ធ អស្សុភស្សញ ។

កតតមា បាទន្ធ អាទិជវសញ ។
 ឥណទន្ធ កិក្ក អញ្ញាគតោ វំ វុត្តម្ភលកតោ
 វំ សុញ្ញាតារគតោ វំ ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ
 ពហុទ្ធិក្ខោ ខោ អយំ កាយោ ពហុអាទិជវតិ ។

ទុតិយយស្សវេទក សមិទ្ធក្ក

ម្នាលអាណន្ទ អសុភសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាណន្ទ ភិក្ខុកង
សាសនានេះពិចារណាយើងរកឃើញនូវកាយនេះឯង ខាងលើអំពីផ្ទៃនៃបាតជើង
ឡើងទៅ ខាងក្រោមអំពីចុងសក់ចុះមក ព័ទ្ធជុំវិញដោយស្បែក ពេញ
ដោយគ្រឿងមិនស្អាត មានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នោះថា ក្នុងរូបកាយនេះ
សក់ទាំងឡាយ រោមទាំងឡាយ ក្រចកទាំងឡាយ ធ្មេញទាំងឡាយ
ស្បែក សាច់ សរសៃទាំងឡាយ ឆ្អឹងទាំងឡាយ ខួរក្នុងឆ្អឹង ទាប បេះដូង
ថ្លើម វវី ក្រពះ បួលំពែងអរិស សួត ពោះវៀនធំ ពោះវៀនតូច
អាហារថ្មី អាហារចាស់ ប្រមាត់ សេស្ម ខ្លះ ឈាម ញើស ខ្លាញ់ខាប់
ទឹកភ្នែក ខ្លាញ់រាវ ទឹកមាត់ ទឹកសម្បោរ ទឹកអំល ទឹកមូត្រ ។
ភិក្ខុពិចារណាយើងរកឃើញរឿយៗ ថា មិនលក្ខណ៍រូបកាយនេះ ដោយប្រការ
ដូច្នោះ ។ ម្នាលអាណន្ទ នេះហៅថា អសុភសញ្ញា ។

ម្នាលអាណន្ទ អាទិនវសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាណន្ទ ភិក្ខុកងសា-
សនានេះ នៅក្នុងវិញ្ញាណ ទៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តីពិចារណា
យើងរកឃើញដូច្នោះថា រូបកាយនេះ មានទុក្ខច្រើន មានទោសច្រើនដោយពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥត្តំ   ឥមស្មី   កាយេ   វិវិដា   អាពាសា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ   សេយ្យដីទំ   ចក្ខុវេកោ   សោតវេកោ
 យានវេកោ   ដីព្វវេកោ   កាយវេកោ   សីសវេកោ
 កណ្ណវេកោ   មុខវេកោ   ទន្ធពេកោ   កាសោ
 សាសោ   បិណសោ   ឧហោ   ជិវេ   កុច្ឆិវេកោ   មុច្ឆា
 បក្ខន្តិកា   សុលា   វិស្វចិកា   កុដ្ឋិ   កណ្ណោ
 កិណសោ   សោសោ   អបមាវេ   ទទ្មិ   កណ្ណិ
 កច្ចុ   រាសា   វិត្ថិកា   លោហិតំ   បិតំ
 មជ្ជមេហោ   អំសា   បិឡកា   កកទុលា   បិត្តសមុដ្ឋានា
 អាពាសា   សេម្មសមុដ្ឋានា   អាពាសា   វាតស-
 មុដ្ឋានា   អាពាសា   សន្និទាតិកា   អាពាសា
 ឧត្តបរិណាមជា   អាពាសា   វិសមបរិហារជា   អាពាសា
 ឌីបក្កិមិកា   អាពាសា   កម្មវិទាកា   អាពាសា   សីតំ
 ឧត្តំ   ជិយន្តា   បិណសា   ឧច្ឆាវេ   បស្សវេតិ   ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

អាពាធាំណឿយផ្សេងៗ តែងកើតឡើង ក្នុងកាយនេះដូច្នោះ អាពាធ
 នោះដូចម្តេចខ្លះ គឺរោគក្នុងភ្នែក រោគក្នុងត្រចៀក រោគក្នុងច្រមុះ
 រោគក្នុងអណ្តាត រោគក្នុងកាយ រោគក្នុងក្បាល រោគស្លឹកត្រចៀក
 រោគក្នុងមាត់ រោគត្រង់គល់ធ្មេញ រោគក្អក រោគហឹត រោគខាងក្រៅច្រមុះ
 រោគក្តៅក្រហាយ រោគស្តាំងស្តម រោគក្នុងផ្នែក រោគខ្យល់ចាប់ វិលមុខ
 រោគធ្លាក់ឈាម រោគបុកសៀត រោគចុះរក រោគយូង រោគមួល រោគស្រែង
 រោគរឹងរៃ រោគឆ្អុតជ្រូក រោគដំនួចពិស រោគរមាស់ រោគកម្រិន រោគ
 កើតក្នុងទីដែលខ្វារដោយក្រចក រោគយូងដែក រោគឈាម រោគប្រមាត់
 រោគទឹកនោមផ្អែម រោគបួសដូងដុះ រោគលេកកែវ រោគបួសដូងបាត(១)
 អាពាធបណ្ណាលអំពីប្រមាត់ អាពាធបណ្ណាលអំពីស្មៅស្ម អាពាធបណ្ណាល
 អំពីខ្យល់ អាពាធបណ្ណាលអំពីសន្ធិបាត គឺការកម្រើកប្រមាត់ ស្មៅស្ម
 នឹងខ្យល់ប្រជុំគ្នា អាពាធកើតអំពីរដូវប្រែប្រួល អាពាធកើតអំពីការផ្លាស់
 ប្តូរ ឥរិយាបថមិនស្មើគ្នា អាពាធកើតអំពីសេចក្តីរៀនយាមរបស់អ្នកឯទៀត
 (មានចាប់ចងវាយជាដើម) អាពាធកើតអំពីវិបាករបស់កម្ម ការត្រជាក់
 ការក្តៅ សេចក្តីយូន សេចក្តីស្រែក ទុច្ចារៈ(អាចម៍) បស្សៈ(មូត្រ) ។

១ ឫសដូងបាតដែលដុះខាងក្នុង ត្រង់ចន្លោះទ្វារធំ និងទ្វារតូច ។ អដ្ឋកថា ។

ទុតិយបណ្ណសកេ សមិទ្ធិវិញ្ញា

ឥតិ ឥមស្មី កាយេ អាទីនវានុបស្សី វិហារតិ ។

អយំ វុច្ចតានន្ទ អាទីនវសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ទ បហានសញ្ញា ។ ឥនានន្ទ

ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ ណាធិវសេតិ បដ-

ហតិ វិណោទេតិ ព្យន្តិករោតិ អនការំ កមេតិ

ឧប្បន្នំ ព្យាចានវិតក្កំ ណាធិវសេតិ បដហតិ

វិណោទេតិ ព្យន្តិករោតិ អនការំ កមេតិ ឧប្បន្នំ

វិហ័សាវិតក្កំ ណាធិវសេតិ បដហតិ វិណោទេតិ

ព្យន្តិករោតិ អនការំ កមេតិ ឧប្បន្ទប្បន្នេ ចាបកេ

អត្តសលេ ធម្មេ ណាធិវសេតិ បដហតិ វិណោទេតិ

ព្យន្តិករោតិ អនការំ កមេតិ ។ អយំ វុច្ចតានន្ទ

បហានសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ទ វិរកសញ្ញា ។ ឥនានន្ទ

ភិក្ខុ អរពាកតោ វា វុត្តិម្ហលកតោ វា សុញ្ញាការកតោ

វា ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ ឯតិ សន្តំ ឯតិ

បណ្ឌិតំ យេទិទំ សព្វសម្មារសមថោ សព្វបដិប្ប-

ដិទិស្សតោ តណ្ហាត្តយោ វិរកោ និព្វានន្តិ ។

ទុំយបណ្ណាសក សចិត្តវត្ត

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ ថាជាទោស ក្នុងរូបកាយនេះ ដោយ
ប្រការដូច្នោះ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា អាទិនវសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ បហានសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៀតនូវ
កាមវិតក្ក ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់ ធ្វើ
ឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៀតនូវព្យាបាទវិតក្ក ដែលកើតឡើងហើយ
មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៅទៀត
នូវវិហឹសាវិតក្ក ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបង់
ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតទៅទៀត នូវធម៌ដែលជាបាបអកុសលដែល
កើតឡើងហើយរឿយៗ ។ ម្នាលអានន្ទនេះ ហៅថា បហានសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ វិវាគសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះនៅក្នុងវិប្រត្តិ នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារណាឃើញ
រឿយៗ ដូច្នោះថា ធម៌ជាក្រឡឹងរម្ងាប់ សង្ខារទាំងពួង លះបង់នូវទបធិទាំង
ពួង អស់ទៅនៃតណ្ហា ប្រាសចាកពគៈ រំលត់ទុក្ខ នេះជាធម៌ស្ងប់ធម៌ឧត្តម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អយំ វុច្ចតានន្ទ វិវាគសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ទ និរោធសញ្ញា ។ ឥធានន្ទ ភិក្ខុ

អរោកតោ វា រុក្ខមូលកតោ វា សុញ្ញាការកតោ

វា ឥតិ បនិសញ្ញាត្តតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ

យទិទំ សព្វសម្មារសមថោ សព្វបដិច្ចដិទំស្សត្តោ

តណ្ហាក្ខយោ និរោធា និព្វានន្តំ ។ អយំ វុច្ចតានន្ទ

និរោធសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ទ សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ។

ឥធានន្ទ ភិក្ខុ យេ លោកេ ឧបាយុបាណា

ចេតសោ អដិដ្ឋានភិវេសានុសយា តេ បដិហត្តោ

វិវេតិ ន ឧបាយុន្តោ ។ អយំ វុច្ចតានន្ទ

សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ។

កតមា ចានន្ទ សព្វសម្មារស្ស អនិច្ច-

សញ្ញា ។ ឥធានន្ទ ភិក្ខុ សព្វសម្មា-

វេហិ អន្តិយតិ ហរាយតិ ជិក្ខុច្ឆតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា វិរាតសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ និរោធសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ក្តី តិចារណាឃើញដូច្នោះថា ធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់សង្ខារទាំងពួង លះបង់នូវ ទុបធិទាំងពួង អស់ទៅនៃតណ្ហា ប្រាសចាករាគៈ រលត់ទុក្ខ នេះ ជាធម៌ ស្ងប់ជាធម៌ទុត្តម ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា និរោធសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ សព្វលោក អនភិរតសញ្ញាតើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ ទុបាយគឺតណ្ហានឹងទិដ្ឋិណា ទុបាយនគី សេចក្តីប្រកាន់មាំណា អភិនិវេសៈ គឺសស្សតទិដ្ឋិ នឹងទុប្វេទទិដ្ឋិជាទីអាស្រ័យនៅនៃចិត្តណា អនុស័យ គឺកិលេសដែលដេកនៅរឿយ ។ ក្នុងសត្វសន្តានណា ក្នុង លោក ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើលះបង់នូវបាបធម៌ទាំងនោះ មិនបានប្រកាន់មាំដោយចិត្ត ក៏រំមងរៀរ (ចាកបាបធម៌ទាំងនោះ)

បាន ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា សព្វលោក អនភិរតសញ្ញា ។

ម្នាលអានន្ទ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះនឿយណាយ ធុញ្ញត្រាន់ស្តប់ខ្ពើម ចាកសង្ខារទាំងពួង ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ សចិក្ខវិញ្ញោ

អយំ វុច្ចតានន្ត្រំ សព្វសម្មាសេស្ក អនិច្ចសត្តា ។

កតតមា ចានន្ត្រំ អាណាចានស្សតិ ។ ឥវានន្ត្រំ

ភិក្ខុ អរណកតោ វា វុក្ខម្មលកតោ វា សុណាតារ-

កតោ វា វិសីទតិ បល្ល័ង្កំ អាភុជិត្តា ឧដ្ឋំ កាយំ

បណិជាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្តា ។ សោ សតោវ

អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ធីយំ វា អស្សសន្តោ

ធីយំ អស្សសាមីតិ បជាណតិ ធីយំ វា បស្សសន្តោ

ធីយំ បស្សសាមីតិ បជាណតិ វស្សំ វា

អស្សសន្តោ វស្សំ អស្សសាមីតិ បជាណតិ វស្សំ វា

បស្សសន្តោ វស្សំ បស្សសាមីតិ បជាណតិ

សព្វកាយប្បដិសំវេទិ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

សព្វកាយប្បដិសំវេទិ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ

ទុតិយបណ្ណសក សច្ចវគ្គ

ម្នាលអាណន្ទ នេះហៅថា សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ។

ម្នាលអាណន្ទ អាណាបាទស្សតិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាណន្ទ ភិក្ខុកង
 សាសនានេះ នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី
 អង្គុយផ្តត់ក្នុងន តាំងកាយឲ្យត្រង់ផ្តង់ស្មារតីឲ្យឆ្ពោះត្រង់ (ទៅរកកម្មដ្ឋាន)។
 ភិក្ខុនោះមានស្មារតីដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីដកដង្ហើមចូល កាលដក
 ដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចេញវែង កាលដក
 ដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចូលវែង កាលដក
 ដង្ហើមចេញខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចេញខ្លី កាលដក
 ដង្ហើមចូលខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញ ដកដង្ហើមចូលខ្លី ភិក្ខុសិក្សា^(១)
 ថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវកាយ ^(២) គឺដង្ហើមចេញទាំងអស់ឲ្យ
 ប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹង
 ច្បាស់នូវកាយ^(៣) គឺដង្ហើមចូលទាំងអស់ឲ្យប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចូល

---

១ អដ្ឋិកថា ថា ព្យាយាម ។ ២ ធ្វើខាងដើម ខាងកណ្តាល នឹងទីបំផុតនៃកាយ
 គឺដង្ហើម ចេញទាំងអស់ឲ្យប្រាកដ ។ ៣ ធ្វើខាងដើមខាងកណ្តាល នឹងទីទំនុកនៃកាយ គឺ
 ដង្ហើមចូលទាំងអស់ឲ្យប្រាកដ ។

လှူဒါန်းပုံစံက နိဗ္ဗာန်စိကယလှူ နေကစီသတေ

ဗလ္လုဗ္ဗယံ ကာယဗုဒ္ဓိယံ နန္ဒုဗ္ဗိယံ

ဗုဒ္ဓိယံ ဗလ္လုဗ္ဗယံ ကာယဗုဒ္ဓိယံ ဗလ္လုဗ္ဗိယံ

ဗုဒ္ဓိယံ ဗိဇ္ဇာဗျဿိယံ နန္ဒုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ

ဗိဇ္ဇာဗျဿိယံ ဗလ္လုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ ဗုဒ္ဓိယံ

ဗိဇ္ဇာဗျဿိယံ နန္ဒုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ ဗုဒ္ဓိယံ

ဗလ္လုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ ဗိဇ္ဇာဗျဿိယံ

နန္ဒုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ ဗိဇ္ဇာဗျဿိယံ

ဗလ္လုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ ဗလ္လုဗ္ဗိယံ

နန္ဒုဗ္ဗိယံ ဗလ္လုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ

ဗိဇ္ဇာဗျဿိယံ နန္ဒုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ

ဗိဇ္ဇာဗျဿိယံ နန္ဒုဗ္ဗိယံ ဗုဒ္ဓိယံ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទាយ ទសកនិបាត

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នករម្ងាប់ នូវកាយសង្ខារ (១)

គឺដង្ហើមចេញ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ
នឹងជាអ្នករម្ងាប់នូវកាយសង្ខារ (២) គឺដង្ហើមចូល ទើបដកដង្ហើមចូល

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដក
ដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត

ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់
នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជា

អ្នកដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីសុខ ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា
អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ (៣) ទើបដកដង្ហើមចេញ

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្តសង្ខារ ទើប
ដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នករម្ងាប់នូវ

ចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ
នឹងជាអ្នករម្ងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា

អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចេញ

១ ២ កាយសង្ខារដ៏ព្រោតព្រាត ។ ៣ បានដឹង វេទនាខន្ធ និងសញ្ញាខន្ធ ។

ទុតិយបញ្ញាសកេ សច្ចិវិជ្ជា

ចិត្តប្បដិសំវេទី បស្សសិស្សាម័តិ សិក្ខិតិ

អភិប្បមោទយំ ចិត្តំ... សមាទហំ ចិត្តំ... វិមោធយំ

ចិត្តំ... អនិច្ចាទុបស្សី... វិភតាទុបស្សី... ធមោជា-

ទុបស្សី... បដិទិស្សត្តាទុបស្សី អស្សសិស្សាម័តិ

សិក្ខិតិ បដិទិស្សត្តាទុបស្សី បស្សសិស្សាម័តិ

សិក្ខិតិ ។ អយំ វិច្ចតានុទ្ធ អាណាថានុស្សិតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សច្ចវគ្គ

ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចូល
ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ ធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ... ដំកល់ចិត្តឲ្យស្មើ
ក្នុងការម្នាក់... ដោះចិត្តឲ្យរួចចាកនិវរណធម៌ ជាដើម(១)... ឃើញ
រឿយៗនូវបញ្ចក្ខន្ធថា មិនទៀង... ឃើញរឿយៗ នូវធម៌ដែល
ប្រាសចាកកតៈ... ឃើញរឿយៗ នូវធម៌ ដែលលេចបង្ហាញនូវកងទុក្ខ...
ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកឃើញរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿង
លះបង់នូវកិលេស ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា អាត្មាអញ
នឹងជាអ្នកឃើញរឿយៗ នូវធម៌ ជាគ្រឿងលះចោលនូវកិលេស ទើប
ដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា អាណាបាទស្សតិ ។

---

១ អដ្ឋកថាពន្យល់ថា ភិក្ខុដោះចិត្តឲ្យរួចចាកនិវរណធម៌ ដោយបឋមដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកវិចក្កៈ
នឹងវិចារៈ ដោយទុតិយដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកបីតិដោយតតិយដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកសុខនិងទុក្ខ ដោយ
ចតុត្ថដ្ឋាន ឲ្យរួចចាកនិច្ចសញ្ញា ដោយអនិព្វានុបស្សនា ឲ្យរួចចាកសុខសញ្ញា ដោយទុក្ខ-
នុបស្សនា ឲ្យរួចចាកអន្តសញ្ញា ដោយអនត្តានុបស្សនា ឲ្យរួចចាកនភ្នំ ដោយនិព្វិទានុ-
បស្សនា ឲ្យរួចចាករាគៈ ដោយវិវិជានុបស្សនា ឲ្យរួចចាកសមុទយៈដោយនិរោធានុបស្សនា
ឲ្យរួចចាកអាទានៈ ដោយបដិនិស្សត្តានុបស្សនា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

សេច ខោ ត្វំ អាណន្ត តិរិមាណន្តស្ស កិក្កុនោ
 ឧបសង្កម្ភិត្វា ឥមា ទស សញ្ញា ភាសេយ្យាសិ
 ហំនំ ខោ បណេតំ វិជ្ជតំ យំ តិរិមាណន្តស្ស កិក្កុនោ
 ឥមា ទស សញ្ញា សុត្វា សោ អាពាណ
 ហំនសោ បដិប្បស្សន្តោយ្យតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 អាណន្តោ ភកិរតោ សង្កិកេ ឥមា ទស សញ្ញា
 ឧត្តហេត្វា យេនាយស្មា តិរិមាណន្តោ តេនុបសង្កម្ភិ
 ឧបសង្កម្ភិត្វា អាយស្មតោ តិរិមាណន្តស្ស ឥមា ទស
 សញ្ញា អភាសិ ។ អថខោ អាយស្មតោ តិរិមាណន្តស្ស
 ឥមា ទស សញ្ញា សុត្វា សោ អាពាណ ហំនសោ
 បដិប្បស្សន្តិ វិជ្ជហិ នាយស្មា តិរិមាណន្តោ តត្វា
 អាពាណ តថា បហំនោ ច បនាយស្មតោ
 តិរិមាណន្តស្ស សោ អាពាណ អហោសិតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់មានន្ទ បើអ្នកចូលទៅ (កាន់សំណាក់) នៃគិរិមានន្ទភិក្ខុហើយ គប្បី
សំដែងនូវសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ដំណើរនេះ ជាហេតុនឹង
ឲ្យអាពាធ របស់គិរិមានន្ទភិក្ខុនោះ រម្ងាប់សះស្បើយទៅ ១ រំពេច ព្រោះ
គិរិមានន្ទភិក្ខុ បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ។ លំដាប់នោះ
ព្រះមានន្ទត្រូវដ៏មានអាយុ ក៏រៀនសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ក្នុង
សំណាក់នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយចូលទៅត្រង់កន្លែងដែលគិរិមានន្ទ
លោកគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានសំដែងសញ្ញាទាំងឡាយ
១០ ប្រការនេះ ដល់គិរិមានន្ទដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង អាពាធ
របស់គិរិមានន្ទដ៏មានអាយុនោះ ក៏រម្ងាប់សះស្បើយទៅ ១ រំពេច ព្រោះ
បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ឯគិរិមានន្ទ ដ៏មានអាយុ
ក៏បានដាសសះស្បើយចាកអាពាធនោះ ក៏អាពាធនោះ គិរិមានន្ទដ៏មាន
អាយុ លះបង់បានហើយ ដោយកិរិយាបានស្តាប់សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ
ដែលព្រះមានន្ទត្រូវ សំដែងហើយដូច្នោះ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

តស្សីទានំ

ស ចិត្តសារីបុត្តា(១) ច វិវិទិ(២) ច សមមេន ច
បរិហារណ(៣) ច ទ្វេ សញ្ញា មូលា បព្វជិតាតោ(៤) ។

---

១ ម. សមិទ្ធិវគ្គ សារីបុត្ត ។ ២ ម. ជិតិ ។ ៣ ម. បរិហារណ ច ។
៤ ខ. បព្វជិតាគីរិទិ ។ ម. បព្វជិតគីរិទិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សិច្ចវិគ្គ

ឧទាននៃសិច្ចវិគ្គនោះ

- និយាយអំពីការល្អាសក្នុងវារៈចិត្តរបស់ខ្លួន ១
- អំពីព្រះសាវ័ប្បត្ត ១ អំពីការគាំទ្រទៅដល់ ១
- អំពីសម័យៈ ១ អំពីបរិហានៈ ១ អំពីសញ្ញាត្រ
- លើក អំពីធម៌ជាមូល ១ ចិត្តសន្សំដោយបព្វជ្ជា ១
- អាណាធិ ១ ។

យមករិត្តោ ទុតិយោ

[៦០] បុរិមា កិត្តុវេ កោដិ ន បណាយតិ
អរិជ្ជាយ. ឥតោ បុព្វេ អរិជ្ជា ចាហោសិ អថ បន្ទា
សម្បវ័តិ(១) ឯវព្ពេតំ កិត្តុវេ វុច្ឆតិ អថ ច បន
បណាយតិ ឥទប្បច្ចយា អរិជ្ជាតិ ។ អរិជ្ជម្បហំ
កិត្តុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ
ចាហារោ អរិជ្ជាយ ។ បញ្ច នីវរណាតិស្ស វេទនីយំ ។
បញ្ចបហំ(២) កិត្តុវេ នីវរណោ សាហារេ វនាមិ នោ
អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ បញ្ចន្នំ នីវរណានំ ។
តណំ ទុច្ឆរិតានិស្ស វេទនីយំ ។ តណំបហំ
កិត្តុវេ ទុច្ឆរិតានិ សាហារានិ វនាមិ នោ អនាហារានិ ។
កោ ចាហារោ តណ្ហំ ទុច្ឆរិតានំ ។ ឥន្ទ្រិយាសំវរេ-
តិស្ស វេទនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយាសំវរម្បហំ កិត្តុវេ
សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ
ឥន្ទ្រិយាសំវរស្ស ។ អសតាសម្បវត្តានិស្ស វេទនីយំ ។

---

១ ម. សមរិត្តិ ។ ២ ម. បញ្ចបហំ ។

យមកវិគ្គ ទី ២

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីបំផុតខាងដើម របស់អវិជ្ជាមិន
ប្រាកដទេ អវិជ្ជាមិនមានក្នុងកាលមុនអំពីកាលនេះ ឬថា កើតឡើងក្នុង
ខាងក្រោយឡើយ ហេតុនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា អវិជ្ជា
នេះ គឺជាគតពោលយ៉ាងនេះ តែថា អវិជ្ជា រមែងប្រាកដ ព្រោះមាន
របស់នេះជាបច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតពោលថា អវិជ្ជា
ប្រាកដដោយអាហារ មិនបានពោលថា អវិជ្ជាឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជា
អាហាររបស់អវិជ្ជា ។ គប្បីឆ្លើយថា នីវរណៈ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតពោលថា នីវរណៈ ៥ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោល
ថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់នីវរណៈ ៥ ។ គប្បីឆ្លើយថា ទុច្ច-
រិត ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតពោលថា ទុច្ចរិត ៣ ប្រកប
ដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់
ទុច្ចរិត ៣ ។ គប្បីឆ្លើយថា ការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតពោលថា ការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ប្រកបដោយអាហារ មិន
បានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការមិន
សង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ គប្បីឆ្លើយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវត្តោ

អសតាសម្បជញ្ញាម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ អសតាសម្បជញ្ញាស្ស ។
 អយោនិសោ មនសិការោតិស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
 និសោ មនសិការម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ អយោនិសោ មនសិ-
 ការស្ស ។ អស្សុទ្ធិយន្តិស្ស វចនីយំ ។ អស្សុទ្ធិ-
 យម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 កោ ចាហារោ អស្សុទ្ធិយស្ស ។ អស្សុទ្ធភ្នស្សវនន្តិស្ស
 វចនីយំ ។ អស្សុទ្ធភ្នស្សវនម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ
 វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ អស្សុ-
 ទ្ធភ្នស្សវនស្ស ។ អសប្បវិសសំសេរោតិស្ស វចនីយំ ។
 ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសសំសេរោ បរិប្បោ
 អស្សុទ្ធភ្នស្សវនំ បរិប្បេតិ អស្សុទ្ធភ្នស្សវនំ បរិប្បំ

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការមិនមានសតិ មិនមាន
សម្បជញ្ញាៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។
ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញាៈ ។ គប្បីធ្វើយថា
អយោនិសាមនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
អយោនិសាមនសិការៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់អយោនិសាមនសិការៈ ។
គប្បីធ្វើយថា អស្សទ្ធិយៈ (សេចក្តីមិនជឿ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតពោលថា អស្សទ្ធិយៈ ប្រកបដោយ អាហារ មិនបានពោលថា ឥត
អាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់អស្សទ្ធិយៈ ។ គប្បីធ្វើយថា
អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ (ការមិនស្តាប់ព្រះសង្ឃ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតពោលថា អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបាន
ពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ។
គប្បីធ្វើយថា អសប្បវិសសំសេវៈ (ការសេពគប់អសប្បវេស) ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមន៍
ញ៉ាំងអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ពេញបរិបូណ៌

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទុរិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

អស្សុដ្ឋិយំ បរិប្បវេតិ អស្សុដ្ឋិយំ បរិប្បវំ អយោ និសោ
 មនសិការំ បរិប្បវេតិ អយោ និសោ មនសិការោ
 បរិប្បវោ អសតាសម្បជញ្ញំ បរិប្បវេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ
 បរិប្បវំ ឆ្មៀយាសំវំ បរិប្បវេតិ ឆ្មៀយាសំវោ
 បរិប្បវោ តិណិ ទុច្ចរិតានិ បរិប្បវេតិ តិណិ
 ទុច្ចរិតានិ បរិប្បវានិ បញ្ច ជីវណោ បរិប្បវេន្តិ បញ្ច
 ជីវណោ បរិប្បវា អវិជ្ជិ បរិប្បវេន្តិ ។ ឯវមតិស្សា
 អវិជ្ជាយ អាហារោ ហោតិ ឯវា ចារិប្បវំ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ឧបរិបត្ថិតេ មុល្យដុសិតតេ ទេវេ
 វស្សន្តេ ទេវេ កឡុកឡាយន្តេ តំ ឧទតំ យថាដំដ្ឋិ
 បរត្តមាណំ បត្ថិតកិណ្ឌបទរសាខា បរិប្បវេតិ បត្ថិតកិណ្ឌ-
 បទរសាខា បរិប្បវា កុសុត្តេ^(១) បរិប្បវេន្តិ កុសុត្តា
 បរិប្បវា មហាសោត្តេ បរិប្បវេន្តិ មហាសោត្តា
 បរិប្បវា កុន្ទទិយោ បរិប្បវេន្តិ កុន្ទទិយោ
 បរិប្បវា មហានទិយោ បរិប្បវេន្តិ មហានទិយោ
 បរិប្បវា មហាសម្មុទ្ធិំ សាករំ បរិប្បវេន្តិ

១ ម. កុសុត្តេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រព្យកាយ ទសកនិទាម

វេមនិញ្ចាំងអស្សទ្ធិយៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធិយៈពេញបរិបូណ៌ វេមនិ
 ញ្ចាំងអយោនិសោមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អយោនិសោ មន-
 សិការៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចាំងការមិនមានសតិ នឹងមិនមាន
 សម្បជញ្ញាៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញាៈពេញ
 បរិបូណ៌ វេមនិញ្ចាំងការមិនសង្រួមដង្រ្កិយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិន
 សង្រួមដង្រ្កិយ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចាំងទុច្ចរិត ព ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 ទុច្ចរិតទាំង ព ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចាំងនិវរណៈ៥ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 និវរណៈ៥ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចាំងអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះឯង ។ អាហាររបស់អវិជ្ជានេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ អាហាររបស់
 អវិជ្ជានេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹក
 ភ្លៀង មានដំណក់ថ្លោស កាលបង្ហោរ កាលរំលា ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ
 ទឹកនោះក៏ហូរទៅតាមទីទាប វេមនិញ្ចាំងគ្រោះភ្នំ ល្អាន់នឹងអូរតូច ឲ្យពេញ
 គ្រោះភ្នំល្អាន់នឹងអូរតូច ពេញហើយ វេមនិញ្ចាំងគ្រពាំងតូច ឲ្យពេញ
 គ្រពាំងតូចពេញហើយ វេមនិញ្ចាំងគ្រពាំងធំ ឲ្យពេញ គ្រពាំងធំពេញ
 ហើយ វេមនិញ្ចាំងស្ទឹងតូច ឲ្យពេញ ស្ទឹងតូចពេញហើយ វេមនិញ្ចាំងស្ទឹង
 ធំឲ្យពេញ ស្ទឹងធំ ពេញហើយ វេមនិញ្ចាំងមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ

ទុតិយបណ្ណាសកោ យមកវត្តោ

ឃុំមេតស្ស បហាស បុទ្ធស្ស សាភវស្ស អាហារោ
 ហោតិ ឃុំញា ចារិច្ចរិ ។ ឃុំមេត ខោ ភិក្ខុវេ
 អសប្បវិសសំសោរោ បរិច្ចរោ អស្សុទ្ធម្មស្សនំ
 បរិច្ចរេតិ អស្សុទ្ធម្មស្សនំ បរិច្ចរំ អស្សុទ្ធយំ
 បរិច្ចរេតិ អស្សុទ្ធយំ បរិច្ចរំ អយោនិសោ មនសិការំ
 បរិច្ចរេតិ អយោនិសោ មនសិការោ បរិច្ចរោ
 អសតាសច្ឆដញ្ញំ បរិច្ចរេតិ អសតាសច្ឆដញ្ញំ បរិច្ចរំ
 វេទ្ធិយាសំវំ បរិច្ចរេតិ វេទ្ធិយាសំវោ បរិច្ចរោ តិណិ
 ទុច្ឆរិតានិ បរិច្ចរេតិ តិណិ ទុច្ឆរិតានិ បរិច្ចរានិ បញ្ច
 ដវរណា បរិច្ចរេន្តិ បញ្ច ដវរណា បរិច្ចរា អវិជ្ជំ បរិច្ចរេន្តិ ។
 ឃុំមេតស្ស អវិជ្ជាយ អាហារោ ហោតិ ឃុំញា ចារិច្ចរិ ។
 វិជ្ជាវិមុត្តិម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឃមកវគ្គ

អាហារវិនិយោគសមុទ្រសាគរនេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ មហាសមុទ្រសា-
 គរពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ទបមាយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទបមេយ្យដូចជា អសប្បវិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំង
 អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអស្សទ្ធិយៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សទ្ធិយៈ ពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអយោនិសាមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 អយោនិសាមនសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងការមិនមាន
 សតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិនមានសតិ មិនមាន
 សម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍
 ញ៉ាំងទុច្ចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ទុច្ចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍
 ញ៉ាំងនិវរណៈ ៥ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ និវរណៈ ៥ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វែមន៍ញ៉ាំងអវិជ្ជា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ អាហារ
 របស់អវិជ្ជានេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ អាហាររបស់អវិជ្ជានេះ ពេញ
 បរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតពោលថា វិជ្ជា
 នឹងវិមុត្តិ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

កោ ចាហារោ វិជ្ជាវិមុត្តយា ។ សត្ត ពោជ្ឈង្គន្តិស្ស
 វចនីយំ ។ សត្តបហំ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គេ សាហារេ
 វនាមិ នោ អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ សត្តន្តិ
 ពោជ្ឈង្គន្តិ ។ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានតិស្ស វចនីយំ ។
 ចត្តារោបហំ ភិក្ខុវេ សតិប្បដ្ឋានេ សាហារេ វនាមិ
 នោ អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ ចតុន្តិ សតិប្ប-
 ដ្ឋាននំ ។ តិណិ សុចរិតានិស្ស វចនីយំ ។ តិណិ-
 បហំ ភិក្ខុវេ សុចរិតានិ សាហារានំ វនាមិ នោ
 អនាហារានំ ។ កោ ចាហារោ តិណ្ឌិ សុចរិតានំ ។
 ឥន្ទ្រិយសំវរេតិស្ស វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ
 ចាហារោ ឥន្ទ្រិយសំវរស្ស ។ សតិសម្បជញ្ញន្តិស្ស
 វចនីយំ ។ សតិសម្បជញ្ញម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ សតិសម្បជញ្ញស្ស ។

សុត្តន្តបិដក កង្កុញនិកាយ ទសកនិបាត

ចុះអ្វីជាអាហាររបស់វិញ្ញនីវិមត្តិ ។ គប្បីឆ្លើយថា ពោជ្ឈន្ត្រី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ពោជ្ឈន្ត្រី ប្រកបដោយអាហារ មិនបាន
 ពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ពោជ្ឈន្ត្រី ។ គប្បីឆ្លើយថា
 សតិប្បដ្ឋាន៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សតិប្បដ្ឋាន៤
 ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
 របស់សតិប្បដ្ឋាន៤ ។ គប្បីឆ្លើយថា សុចរិត ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលថា សុចរិត ៣ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥត
 អាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់សុចរិត ៣ ។ គប្បីឆ្លើយថា ការសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
 របស់ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ គប្បីឆ្លើយថា សតិវិនិច្ឆ័យដ្ឋានៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សតិវិនិច្ឆ័យដ្ឋានៈប្រកបដោយអាហារ មិន
 បានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់សតិវិនិច្ឆ័យដ្ឋានៈ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវគ្គោ

យោនិសោ មនសិកាពេតិស្ស វចនីយំ ។
 យោនិសោ មនសិការម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ យោនិសោ
 មនសិការស្ស ។ សទ្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ សទ្ធម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ
 ចាហារោ សទ្ធាយ ។ សទ្ធម្បស្សនន្តិស្ស វចនីយំ ។
 សទ្ធម្បស្សនម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ សទ្ធម្បស្សនស្ស ។
 សប្បវិសសំសេវេតិស្ស វចនីយំ ។ វតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 សប្បវិសសំសេវោ បរិប្បោ សទ្ធម្បស្សនំ បរិប្បេតិ
 សទ្ធម្បស្សនំ បរិប្បំ សទ្ធិ បរិប្បេតិ សទ្ធា បរិប្បា
 យោនិសោ មនសិការំ បរិប្បេតិ យោនិសោ មនសិ-
 កាពោ បរិប្បោ សតិសម្បជញ្ញំ បរិប្បេតិ សតិសម្ប-
 ជញ្ញំ បរិប្បំ វគ្គិយសំវំ បរិប្បេតិ វគ្គិយសំវោ
 បរិប្បោ តិណិ សុចរិតានិ បរិប្បេតិ តិណិ សុចរិ-
 តានិ បរិប្បានិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិប្បេតិ

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមកវិគ្គ

គប្បីឆ្លើយថា យោនិសោមនសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលថា យោនិសោមនសិការៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
 ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់យោនិសោមនសិការៈ ។ គប្បី
 ឆ្លើយថា សទ្ធា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សទ្ធាប្រ-
 កបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអា-
 ហាររបស់សទ្ធា ។ គប្បីឆ្លើយថា សទ្ធម្មស្សវ័នៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលថា សទ្ធម្មស្សវ័នៈ ប្រកបដោយអាហារ មិនបាន
 ពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់សទ្ធម្មស្សវ័នៈ ។
 គប្បីឆ្លើយថា សប្បវិសសំសេវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវិ-
 សសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមនញ្ចាំងសទ្ធម្មស្សវ័នៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 សទ្ធម្មស្សវ័នៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនញ្ចាំងសទ្ធា ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 សទ្ធា ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនញ្ចាំងយោនិសោមនសិការៈ ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ យោនិសោមនសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនញ្ចាំង
 សតិទិន្និសម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ សតិទិន្និសម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមនញ្ចាំងការសង្រួមឥន្ទ្រិយឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនញ្ចាំងសុចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ សុចរិត
 ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនញ្ចាំងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញបរិបូណ៌

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទេសកនិបាតោ

ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរា សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 បរិបូរន្តិ សត្ត ពោជ្ឈន្តា បរិបូរា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរន្តិ ។ ឯវមេតស្ស វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវញ្ច ទាវិប្បិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 ឧបរិបត្ថតេ មុល្លដុសិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ
 ទេវេ កឡុកឡុយន្តេ តំ ឧទតំ យថាទិដ្ឋំ បរត្តមាដំ
 បព្វតកក្កន្តរេបទរសាខា បរិបូរេតិ បព្វតកក្កន្តរេបទរសាខា
 បរិបូរា កុសុព្វោ បរិបូរន្តិ កុសុព្វា បរិបូរា
 មហាសោព្វោ បរិបូរន្តិ មហាសោព្វា បរិបូរា កុន្ទ-
 ទិយោ បរិបូរន្តិ កុន្ទទិយោ បរិបូរា មហា-
 នទិយោ បរិបូរន្តិ មហានទិយោ បរិបូរា មហាសមុទ្ឋំ
 សាកំ បរិបូរន្តិ ឯវមេតស្ស មហាសមុទ្ឋស្ស សាក-
 រស្ស អាហារោ ហោតិ ឯវញ្ច ទាវិប្បិ ឯវមេវ ទោ
 ភិក្ខុវេ សប្បវិសសំសេវោ បរិបូរោ សទ្ឋម្មស្សវន្តិ
 បរិបូរេតិ សទ្ឋម្មស្សវន្តិ បរិបូរំ សទ្ឋំ បរិបូរេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវេទិកាយ ទសកនិទាន

សតិប្បដ្ឋាន ២ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ចានំពោជ្ឈន្តំ ៧ ឲ្យពេញ
 បរិបូណ៌ ពោជ្ឈន្តំ ៧ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ចានំវិជ្ជានីនិវិមុត្តិ
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ ដូច្នោះឯង ។ អាហាររបស់វិជ្ជានីនិ
 វិមុត្តិនេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ដូចទឹកភ្លៀងមានដំណក់ថ្លោស កាលបង្កោរ កាលរំលា
 ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ ទឹកនោះក៏ហូរទៅតាមទីទាប វេមនិញ្ចានំជ្រោះភ្នំ
 ល្អានំ នឹងអូរតូច ឲ្យពេញ ជ្រោះភ្នំ ល្អានំ នឹងអូរតូច ពេញហើយ
 វេមនិញ្ចានំត្រពាំងតូច ឲ្យពេញ ត្រពាំងតូច ពេញហើយ វេមនិ
 ញ្ចានំត្រពាំងធំ ឲ្យពេញ ត្រពាំងធំ ពេញហើយ វេមនិញ្ចានំស្ទឹងតូច
 ឲ្យពេញ ស្ទឹងតូចពេញហើយ វេមនិញ្ចានំស្ទឹងធំ ឲ្យពេញ ស្ទឹងធំ
 ពេញហើយ វេមនិញ្ចានំមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ អាហារនៃ
 មហាសមុទ្រសាគរនេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ មាន
 ទុបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ទុបមេយ្យដូចជា សប្បុរិស-
 សំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ចានំសទ្ធម្មសូរ្យនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 សទ្ធម្មសូរ្យនៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ចានំសទ្ធិឲ្យពេញបរិបូណ៌

ទុរិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញោ

សទ្ធា បរិបូរា យោ និសោ មនសិការំ បរិបូរេតិ
 យោ និសោ មនសិកោរោ បរិបូរោ សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរេតិ
 សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរំ ឥន្ទ្រិយសំរំ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយ-
 សំរោ បរិបូរោ តីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ តីណិ
 សុចរិតានិ បរិបូរានិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេតិ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរា សត្ត ពោជ្ឈន្ត
 បរិបូរេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្ត បរិបូរា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរេតិ ។ ឯវមេតិស្ស វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវេតា ចារិប្បវិតិ ។

[៦២] បុរិមា ភិក្ខុវេ កោដិ ន បញ្ហាយតិ
 កវតណ្ណាយ ឥតោ បុព្វេ កវតណ្ណា នាហោសិ
 អថ បច្ឆា សម្មវិតិ ឯវេតោតំ ភិក្ខុវេ វុច្ឆតិ អថ
 ច បន បញ្ហាយតិ ឥន្ទ្រិយសំរំ កវតណ្ណាតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

សទ្ធាពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងយោនិសោមនសិការៈ ឲ្យពេញ
 បរិបូណ៌ យោនិសោមនសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងសត
 នីនីសម្បជញ្ញាៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ សតនីនីសម្បជញ្ញាៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមនំញ្ញាំងការសង្រួមផ្តុំឲ្យ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការសង្រួម
 ផ្តុំឲ្យពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងសុចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 សុចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងពោជ្ឈន្ត៧
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ពោជ្ឈន្ត៧ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាំងវិជ្ជានីនី
 វិមុត្តិឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ តាហារេបសវិជ្ជានីនីវិមុត្តិ
 នេះ វេមនំមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីបំផុតខាងដើម របស់កវតណ្ណា
 មិនប្រាកដទេ កវតណ្ណា (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងភព) មិនមានក្នុងកាល
 មុន អំពីកាលនេះ ឬថា កើតឡើង ក្នុងខាងក្រោយឡើយ ហេតុនោះ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ ពាក្យថា កវតណ្ណានេះ តថាគតពោលយ៉ាង
 នេះ តែថា កវតណ្ណា វេមនំប្រាកដ ព្រោះមានរបស់នេះជាបច្ច័យ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភវតណ្ហាម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 កោ ចាហារោ ភវតណ្ហាយ ។ អវិជ្ជាតិស្ស វចនីយំ ។
 អវិជ្ជាម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 កោ ចាហារោ អវិជ្ជាយ ។ បញ្ច ជីវណាតិស្ស
 វចនីយំ ។ បញ្ច ជីវណោបហំ^(១) ភិក្ខុវេ សាហារេ
 វនាមិ នោ អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ បញ្ចដ្ឋ
 ជីវណានំ ។ តីណិ ធុច្ឆរតានិស្ស វចនីយំ ។
 តីណិបហំ ភិក្ខុវេ ធុច្ឆរតានិ សាហារានិ វនាមិ
 នោ អនាហារានិ ។ កោ ចាហារោ តិណ្ហំ ធុច្ឆរ-
 តានំ ។ ឥន្ទ្រិយាសំវរោតិស្ស វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិ-
 យាសំវរម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ ឥន្ទ្រិយាសំវរស្ស ។
 អសតាសម្បជញ្ញានិស្ស វចនីយំ ។ អសតាសម្បជ-
 ញ្ញាម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។

១ ខ. បញ្ចបហំ ភិក្ខុវេ នីវរណោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ភវិតណ្ហា ប្រកបដោយអាហារ
 មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ភវិតណ្ហា ។ គប្បី
 ឆ្លើយថាអវិជ្ជា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា អវិជ្ជាប្រកប
 ដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់
 អវិជ្ជា ។ គប្បីឆ្លើយថា នីវរណៈ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលថា នីវរណៈ ៥ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារ
 ទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់នីវរណៈ ៥ ។ គប្បីឆ្លើយថា ទុច្ចរិត ៣ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ទុច្ចរិត ៣ ប្រកបដោយអាហារ
 មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ទុច្ចរិត ៣ ។
 គប្បីឆ្លើយថា ការមិនសង្រួមដង្ហើម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលថា ការមិនសង្រួមដង្ហើម ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
 ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការមិនសង្រួមដង្ហើម ។
 គប្បីឆ្លើយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញា
 ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

ទុតិយបញ្ញាសកេ យមកវត្តោ

គោ ចាហារោ អសតាសម្បជញ្ញាស្ស ។
 អយោនិសោ មនសិការោតិស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
 និសោ មនសិការម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ គោ ចាហារោ អយោនិសោ
 មនសិការស្ស ។ អស្សទ្ធិយន្តិស្ស វចនីយំ ។
 អស្សទ្ធិយម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនា-
 ហារំ ។ គោ ចាហារោ អស្សទ្ធិយស្ស ។
 អស្សទ្ធិម្មស្សវននិស្ស វចនីយំ ។ អស្សទ្ធិម្មស្ស-
 វនម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 គោ ចាហារោ អស្សទ្ធិម្មស្សវនស្ស ។ អសប្បវិស-
 សំសេវោតិស្ស វចនីយំ ។ វតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 អសប្បវិសសំសេវោ បរិបូរោ អស្សទ្ធិម្មស្សវនំ បរិបូ-
 រោតិ អស្សទ្ធិម្មស្សវនំ បរិបូរំ អស្សទ្ធិយំ បរិបូរោតិ
 អស្សទ្ធិយំ បរិបូរំ អយោនិសោ មនសិការំ
 បរិបូរោតិ អយោនិសោ មនសិការោ បរិបូរោ

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ចុះអ្វីជាអាហាររបស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញា៖ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 អយោនិសោមនសិការ៖ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
 អយោនិសោមនសិការ៖ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអា-
 ហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហាររបស់អយោនិសោមនសិការ៖ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 អស្សទ្ធិយ៖ (សេចក្តីមិនដឿ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
 អស្សទ្ធិយ៖ប្រកបដោយ អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វី
 ជាអាហារ របស់អស្សទ្ធិយ៖ ។ គប្បីឆ្លើយថា អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ប្រកបដោយ
 អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
 របស់អស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ។ គប្បីឆ្លើយថា អសប្បវិសសំសេវៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វែមន់ញ៉ាំងអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យបេញបរិបូណ៌ លុះអស្សទ្ធម្មស្សវនៈ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន់ញ៉ាំងអស្សទ្ធិយ៖ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះ
 អស្សទ្ធិយ៖ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន់ញ៉ាំងអយោនិសោមនសិការ៖
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអយោនិសោមនសិការ៖ ពេញបរិបូណ៌ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អសតាសម្បជញ្ញំ បរិច្ចរេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ បរិច្ចរំ
 ឥន្ទ្រិយាសំវរំ បរិច្ចរេតិ ឥន្ទ្រិយាសំវរោ បរិច្ចរោ តីណំ
 ទុច្ឆរិតានិ បរិច្ចរេតិ តីណំ ទុច្ឆរិតានិ បរិច្ចរានិ បញ្ច
 ជីវរណោ បរិច្ចរេន្តិ បញ្ច ជីវរណា បរិច្ចរា អវិជ្ជំ បរិច្ចរេន្តិ
 អវិជ្ជា បរិច្ចរា ភវតណ្ហំ បរិច្ចរេតិ ។ ឯវមេតិស្សា
 ភវតណ្ហាយ អាហារោ ហោតិ ឯវញ្ច ចារិច្ចរិ ។
 សេយ្យថាថំ ភិក្ខុវេ ឧបរិបព្វតេ មុល្លដុ-
 សិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ ទេវេ កឡកឡាយន្តេ តំ
 ឧទកំ យថានិច្ចំ បរិវត្តមាមំ បព្វតកក្កន្តរេន្តិសាខា
 បរិច្ចរេតិ បព្វតកក្កន្តរេន្តិសាខា បរិច្ចរា កុសុព្វោ
 បរិច្ចរេន្តិ កុសុព្វោ បរិច្ចរា មហាកុសុព្វោ^(១) បរិច្ចរេន្តិ
 មហាកុសុព្វោ បរិច្ចរា កុន្ទទិយោ បរិច្ចរេន្តិ
 កុន្ទទិយោ បរិច្ចរា មហានទិយោ បរិច្ចរេន្តិ
 មហានទិយោ បរិច្ចរា មហាសម្មុទ្ធិ សាកំ បរិច្ចរេន្តិ

---

១ ឧ. មហាសោព្វោ ។ ម. មហាសុព្វោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្ធាយ ទសកនិបាត

វេមនំញ្ញាណំ ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញាៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការ
 មិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញាៈពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាណំ ការមិន
 សង្រួមផ្តុំន្ត្រិយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការមិនសង្រួមផ្តុំន្ត្រិយពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមនំញ្ញាណំ ឧច្ចុវិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះឧច្ចុវិត ៣ ពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាណំ និវរណៈ ៥ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះនិវរណៈ ៥
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាណំ អវិជ្ជា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអវិជ្ជាពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមនំញ្ញាណំ កវតណ្ណា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះឯង ។ អាហាររបស់កវតណ្ណានេះ វេមនំមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌
 យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកភ្លៀង មានដំណាក់ដីថ្លាស
 កាលបង្ហើរ កាលរំលា ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ ទឹកនោះក៏ហូរទៅកាន់
 ទីតាម វេមនំញ្ញាណំ ជ្រោះភ្នំ ល្អាន់នឹងអូរតូច ឲ្យពេញ លុះជ្រោះភ្នំ ល្អាន់
 នឹងអូរតូចពេញហើយ វេមនំញ្ញាណំ ត្រពាំងតូច ឲ្យពេញ លុះត្រពាំងតូច
 ពេញហើយ វេមនំញ្ញាណំ ត្រពាំងធំ ឲ្យពេញ លុះត្រពាំងធំពេញហើយ
 វេមនំញ្ញាណំ ស្ទឹងតូចឲ្យពេញ លុះស្ទឹងតូចពេញហើយ វេមនំញ្ញាណំ ស្ទឹងធំ
 ឲ្យពេញ លុះស្ទឹងធំ ពេញហើយ វេមនំញ្ញាណំ មហាសមុទ្រសាគរឲ្យពេញ

ទុំយបណ្ណាសកេ ធម្មកវិញ្ញា

ឃរមេតស្ស មហាសមុទ្ធស្ស សាគរស្ស អាហារោ ហោតិ
 ឃរញ្ច ចារិច្ចរិ ឃរមេវ ខោ កិក្ខុវេ អសម្បវិសសំសេកេ
 ចរិច្ចកេ អស្សន្តម្មស្សវំនិ ចរិច្ចកេតិ អស្សន្តម្មស្សវំនិ
 ចរិច្ចវំ អស្សន្តិយំ ចរិច្ចកេតិ អស្សន្តិយំ ចរិច្ចវំ
 អយោនិសោ មនសិកាវំ ចរិច្ចកេតិ អយោនិសោ
 មនសិកាកេ ចរិច្ចកេ អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិច្ចកេតិ
 អសតាសម្បជញ្ញំ ចរិច្ចវំ ឥន្ទ្រិយាសំវំ ចរិច្ចកេតិ
 ឥន្ទ្រិយាសំវំកេ ចរិច្ចកេ តិណិ ទុច្ចរិកាវំនិ ចរិច្ចកេតិ
 តិណិ ទុច្ចរិកាវំនិ ចរិច្ចកេវំនិ ចញ្ច ធីវណោ ចរិច្ចកេតិ
 ចញ្ច ធីវណោ ចរិច្ចកេ អវិជ្ជិ ចរិច្ចកេតិ អវិជ្ជា
 ចរិច្ចកេ កវិកត្តាវំ ចរិច្ចកេតិ ។ ឃរមេតស្សក្ក
 កវិកត្តាយ អាហារោ ហោតិ ឃរញ្ច ចារិច្ចរិ ។

ទុតិយបណ្ណសក យបកវគ្គ

អាហារវេទមហាសមុទ្រសាគរនេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបបេយ្យដូចជា អសប្បវិសសំ-
 សេវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអស្សុទ្ធម្មស្សវៈនេះ ឲ្យពេញ
 បរិបូណ៌ លុះអស្សុទ្ធម្មស្សវៈនេះ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអស្សុទ្ធិយៈ
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអស្សុទ្ធិយៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអយោ-
 និសាមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអយោនិសាមនសិការៈពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈឲ្យពេញ
 បរិបូណ៌ លុះការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វែមន៍ញ៉ាំងការមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការមិនសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងទុច្ចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះ
 ទុច្ចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងនីវរណៈ ៥ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 លុះនីវរណៈ ៥ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិបូណ៌
 លុះអវិជ្ជាពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងភវតណ្ហា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ។
 អាហារ របស់ភវតណ្ហានេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌ យ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងវិកាយស្ស ទសកថាបិដកេ

វិជ្ជាវិមុត្តិម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមិ លោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ វិជ្ជាវិមុត្តិយោ ។
 សត្ត ពោជ្ឈន្តាតិស្ស វចនីយំ ។ សត្តបហំ កិក្ខុវេ
 ពោជ្ឈន្តេ សាហារេ វិនាមិ លោ អនាហារេ ។
 កោ ចាហារោ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តានំ ។ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានាតិស្ស វចនីយំ ។ ចត្តារោបហំ កិក្ខុវេ
 សតិប្បដ្ឋានេ សាហារេ វិនាមិ លោ អនាហារេ ។
 កោ ចាហារោ ចតុន្តំ សតិប្បដ្ឋានានំ ។ តិណិ
 សុចរិតានិស្ស វចនីយំ ។ តិណិបហំ កិក្ខុវេ សុចរិតានិ
 សាហារានិ វិនាមិ លោ អនាហារានិ ។ កោ
 ចាហារោ តិណិ សុចរិតានំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរោតិស្ស
 វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមិ
 លោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ ឥន្ទ្រិយសំវរស្ស ។
 សតិសម្បជញ្ញានិស្ស វចនីយំ ។ សតិសម្បជញ្ញាម្បហំ
 កិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមិ លោ អនាហារំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកថាបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា វិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ប្រកបដោយ
 អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់វិជ្ជា
 នឹងវិមុត្តិ ។ គប្បីឆ្លើយថា ពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ តថាគតពោលថា ពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ ប្រកបដោយអាហារ
 មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ពោជ្ឈន្ត
 ៧ ប្រការ ។ គប្បីឆ្លើយថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ តថាគតពោលថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ប្រកបដោយ
 អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ គប្បីឆ្លើយថា សុចរិត ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលថា សុចរិត ៣ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា
 ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់សុចរិត ៣ ។ គប្បីឆ្លើយថា
 ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការ
 សង្រួមឥន្ទ្រិយ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។
 ចុះអ្វីជាអាហារ របស់ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ គប្បីឆ្លើយថា សតិ
 នឹងសម្បជញ្ញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សតិនឹង
 សម្បជញ្ញ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

ទុក្ខបញ្ញាសកេ យមកវិញ្ញា

កោ ចាហារោ សត្តសម្មជញ្ញាស្ស ។ យោនិសោ មនសិ-
 កាវេតិស្ស វេទនីយំ ។ យោនិសោ មនសិ កាវម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ
 ចាហារោ យោនិសោ មនសិ កាវស្ស ។ សទ្ធាតិស្ស
 វេទនីយំ ។ សទ្ធម្បហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 នោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ សទ្ធាយ ។
 សទ្ធម្បស្សវនិស្ស វេទនីយំ ។ សទ្ធម្បស្សវនម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។ កោ
 ចាហារោ សទ្ធម្បស្សវនស្ស ។ សប្បវិសសំសេវេតិស្ស
 វេទនីយំ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ សប្បវិសសំសេវេ
 បរិប្បោ សទ្ធម្បស្សវនំ បរិប្បេតិ សទ្ធម្បស្សវនំ បរិប្បំ សទ្ធិ
 បរិប្បេតិ សទ្ធា បរិប្បោ យោនិសោ មនសិ កាវំ បរិប្បេតិ
 យោនិសោ មនសិ កាវោ បរិប្បោ សត្តសម្មជញ្ញា
 បរិប្បេតិ សត្តសម្មជញ្ញា បរិប្បំ ឥន្ទ្រិយសំវំ បរិប្បេតិ

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវិគ្គ

ចុះអ្វីជាអាហារ របស់សតិទីនីសម្បជញ្ញា៖ ។ គប្បីឆ្លើយថា យោនិសោ-
មនសិការ៖ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា យោនិសោ-
មនសិការ៖ ប្រកបដោយអាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។

ចុះអ្វីជាអាហារ របស់យោនិសោមនសិការ៖ ។ គប្បីឆ្លើយថា សទ្ធា ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សទ្ធាប្រកបដោយ អាហារ មិន
បានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ របស់សទ្ធា ។ គប្បីឆ្លើយថា
សទ្ធម្មស្សវ័ន៖ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា សទ្ធម្មស្សវ័ន៖
ប្រកបដោយ អាហារ មិនបានពោលថា ឥតអាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាអាហារ
របស់សទ្ធម្មស្សវ័ន៖ ។ គប្បីឆ្លើយថា សប្បុរិសសំសេវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សប្បុរិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសទ្ធម្មស្សវ័ន៖
ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធម្មស្សវ័ន៖ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំង
សទ្ធា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធាពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងយោនិ-
សោមនសិការ៖ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះយោនិសោមនសិការ៖ពេញបរិបូណ៌
ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសតិទីនីសម្បជញ្ញា៖ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសតិទីនីសម្ប-
ជញ្ញា៖ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងការសង្រួមឥន្ទ្រិយឲ្យពេញបរិបូណ៌

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានិយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥន្ទ្រិយសំវារោ បរិបូរោ ភីណិ សុបរិភានិ បរិបូរេតិ
 ភីណិ សុបរិភានិ បរិបូរានិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ
 បរិបូរេន្តិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរា សត្ត
 ពោជ្ឈន្តិ បរិបូរេន្តិ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ បរិបូរា
 វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តិ ។ ឯវមេតស្ស វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវេត្តា ចារិប្បិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 ឧបរិបត្ថតេ ថុល្លដុស្តិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ
 ទេវេ កឡុកឡាយន្តេ តំ ឧទតំ យថានិទ្ធិ
 បវត្តមាណំ បព្វតកក្កន្តបទរសាខា បរិបូរេតិ បព្វតក-
 ក្កន្តបទរសាខា បរិបូរា កុសុត្តេ បរិបូរេន្តិ កុសុត្តា
 បរិបូរា មហាកុសុត្តេ បរិបូរេន្តិ មហាកុសុត្តា
 បរិបូរា កុន្ទទិយោ បរិបូរេន្តិ កុន្ទទិយោ បរិបូរា
 មហានទិយោ បរិបូរេន្តិ មហានទិយោ បរិបូរា
 មហាសមុទ្ធិំ សាករំ បរិបូរេន្តិ ឯវមេតស្ស មហា-
 សមុទ្ធិស្ស សាករស្ស អាហារោ ហោតិ ឯវេត្តា ចារិប្បិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិបាត

លុះការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមន៍ញ៉ាំងសុចរិត ៣ ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ លុះសុចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមន៍ញ៉ាំងសតិ-
 ប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វេមន៍ញ៉ាំងពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមន៍ញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។ អាហារ របស់វិជ្ជានឹងវិមុត្តិនេះ វេមន៍មាន យ៉ាង
 នេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកភ្លៀង
 មានដំណក់ដីថ្លោស កាលបង្ហួរ កាលរំលា ហូរធ្លាក់លើកំពូលភ្នំ
 ទឹកនោះក៏ហូរទៅកាន់ទីទាប វេមន៍ញ៉ាំងជ្រោះភ្នំ ល្អាននឹងអូរតូចឲ្យពេញ
 លុះជ្រោះភ្នំ ល្អាននឹងអូរតូចពេញ វេមន៍ញ៉ាំងត្រពាំងតូច ឲ្យពេញ
 លុះត្រពាំងតូចពេញ វេមន៍ញ៉ាំងត្រពាំងធំ ឲ្យពេញ លុះត្រពាំងធំពេញ
 វេមន៍ញ៉ាំងស្ទឹងតូចឲ្យពេញ លុះស្ទឹងតូចពេញ វេមន៍ញ៉ាំងស្ទឹងធំ ឲ្យពេញ
 លុះស្ទឹងធំពេញហើយ វេមន៍ញ៉ាំងមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ អាហារ
 របស់មហាសមុទ្រសាគរនេះ វេមន៍មានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ

ទុតិយបណ្ណសកេ យមវរិញ្ញោ

ឯវមេវ ខោ កិត្តុវេ សប្បវិសសំគេវោ បរិបូរោ
 សទ្ធម្មស្សវំទំ បរិបូរេតិ សទ្ធម្មស្សវំទំ បរិបូរំ
 សទ្ធិំ បរិបូរេតិ សទ្ធា បរិបូរា យោនិសោ មនសិ-
 ការំ បរិបូរេតិ យោនិសោ មនសិការោ បរិបូរោ
 សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរេតិ សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរំ
 ឥន្ទ្រិយសំវំ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយសំវោ បរិបូរោ តិណិ
 សុចរិតានិ បរិបូរេតិ តិណិ សុចរិតានិ បរិបូរានិ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 បរិបូរា សត្ត ពោជ្ឈដ្ឋេ បរិបូរេន្តិ សត្ត ពោជ្ឈដ្ឋា
 បរិបូរា វិជ្ជាវមុត្តំ បរិបូរេន្តិ ។ ឯវមេតិស្សា វិជ្ជាវមុត្តិយា
 អាហារោ ហោតិ ឯវត្ថុ ទារិប្បវតិ ។

[៦៣] យេ កេចិ កិត្តុវេ មយិ-
 និដ្ឋង្គតា សព្វេ តេ ទិដ្ឋិសម្មត្តា ។

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបមេយ្យដូចជា សប្បុរិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសទ្ធម្មស្សវនៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធម្មស្សវនៈ
 ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ ញ៉ាំងសទ្ធាឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធាពេញ
 បរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំងយោនិសោមនសិការៈឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះយោ-
 និសោមនសិការៈពេញបរិបូណ៌ហើយ វែមន៍ញ៉ាំងសតិសម្បជញ្ញៈឲ្យពេញ
 បរិបូណ៌ លុះសតិនឹងសម្បជញ្ញៈពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំងការសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការសង្រួមឥន្ទ្រិយពេញបរិបូណ៌ វែមន៍
 ញ៉ាំងសុចរិត ៣ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសុចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍
 ញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌
 វែមន៍ញ៉ាំងពោជ្ឈង្គ ៧ ប្រការ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះពោជ្ឈង្គ ៧ ប្រការ
 ពេញបរិបូណ៌ វែមន៍ញ៉ាំងវិជ្ជានីវរិមុត្តិ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ។ អាហារ
 របស់វិជ្ជានីវរិមុត្តិនេះ វែមន៍មានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយ ណានីមួយ ដល់នូវការ
 ចូលចិត្តចំពោះតថាគត បុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

កេសំ ទិដ្ឋិសម្មាទំ បញ្ចន្តំ ឥត វិជ្ជា
 បញ្ចន្តំ ឥត វិហាយ ទិដ្ឋា ។ កកមេសំ
 បញ្ចន្តំ ឥត វិជ្ជា ។ សត្តក្ខត្តបរមស្ស(១)
 កោលំកោលស្ស ឯកតិដិស្ស សកទាតាមិស្ស
 យោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អរហា ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឥត
 វិជ្ជា ។ កកមេសំ បញ្ចន្តំ ឥត វិហាយ ទិដ្ឋា ។
 អន្តរាបរិទិញាយិស្ស ឧបហត្ថបរិទិញាយិស្ស អសម្ព័រ-
 បរិទិញាយិស្ស សសម្ព័រាបរិទិញាយិស្ស ឧទ្ធិសោតស្ស
 អតា ទិដ្ឋតាមិនោ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឥត
 វិហាយ ទិដ្ឋា ។ យេ កេច ភិក្ខុវេ
 មយំ ទិដ្ឋដ្ឋតា សព្វេ តេ ទិដ្ឋិសម្មាទំ ។

១ ឧ. សុត្តន្តបរមស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិបាត

បណ្តាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិនោះ បុគ្គល ៥ ពួកសម្រេច (បរិនិព្វាន) ក្នុង
 លោកនេះ បុគ្គល ៥ ពួកលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល ៥
 ពួកដែលសម្រេចក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។ គឺសត្វកតំបរមបុគ្គល ១
 កោលកោលបុគ្គល ១ ឯកពិដិបុគ្គល ១ សកទាតាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត
 ក្នុងបឋមជ្ឈម ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ មានការសម្រេចក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល
 ៥ ពួកដែលលះលោកនេះ ហើយសម្រេច តើដូចម្តេច ។ គឺ (១) អន្តរាបរិនិ-
 ព្វាយិបុគ្គល ១ (២) ទុបហច្ចបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ (៣) អសន្ធិរាបរិនិព្វាយិ-
 បុគ្គល ១ (៤) សសន្ធិរាបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ (៥) ទុទ្ធិសោតអកនិដ្ឋតាមិ-
 បុគ្គល ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណា នីមួយៗ ដល់នូវការចូល
 ចិត្តបំពោះភថាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ។

---

១ គឺលោកបរិនិព្វាន ក្នុងរវាងអាយុមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ។
 ២ លោកបរិនិព្វាន ក្នុងកាលអាយុផុតពាក់កណ្តាលហើយ ទើបដល់ទីបំផុត ។
 ៣ លោកបរិនិព្វាន ដោយមិនមានសេចក្តីព្យាយាមបរិវាងខ្លាំង ។
 ៤ លោកបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមខ្លាំង ។
 ៥ លោកមានខ្សែក្រវាត់ខាងលើទៅកាន់អកនិដ្ឋិរាព ។

តេសំ ជិដ្ឋិសម្មាណំ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឥធិ ជិដ្ឋា
ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ឥធិ វិហាយ ជិដ្ឋានិ ។

(២៤) យេ កេចិ ភិក្ខុវេ មយំ អវេច្ចប្បសន្នា
សព្វេ តេ សោតាបន្នា ។ តេសំ សោតាបន្នាណំ
បញ្ចន្តំ ឥធិ ជិដ្ឋា បញ្ចន្តំ ឥធិ វិហាយ ជិដ្ឋា ។
កតមេសំ បញ្ចន្តំ ឥធិ ជិដ្ឋា ។ សត្តត្តក្កំបរមស្ស
កោលំកោលស្ស ឯកតិជិស្ស សកទាតាមិស្ស
យោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អរហា ឥមេសំ បញ្ចន្តំ
ឥធិ ជិដ្ឋា ។ កតមេសំ បញ្ចន្តំ ឥធិ វិហាយ
ជិដ្ឋា ។ អន្តរាបរិជិញ្ញាយិស្ស ឧបហាច្ចុបរិជិញ្ញាយិស្ស
អសម្ម័រាបរិជិញ្ញាយិស្ស សសម្ម័រាបរិជិញ្ញាយិស្ស ឧទ្ធិ-
សោតស្ស អកិជិដ្ឋតាមិនោ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ
ឥធិ វិហាយ ជិដ្ឋា ។ យេ កេចិ ភិក្ខុវេ
មយំ អវេច្ចប្បសន្នា សព្វេ តេ សោតាបន្នា ។

ទុតិយបណ្ណាសក យថកវគ្គ

បណ្ណាអ្នកបរិច្ចណិដោយទិដ្ឋិនោះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណានីមួយ
ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ចំពោះតថាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាសោ-
តាបន្ន ជាអ្នកដល់នូវដើមរុក្ខនៃអរិយមគ្គ ។ បណ្ណាសោតាបន្នបុគ្គល
ទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួកសម្រេចក្នុងលោកនេះ បុគ្គល ៥ ពួកលះលោកនេះ
ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលសម្រេច ក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។
គឺសត្វកតំបរមបុគ្គល ១ កោលិកោលបុគ្គល ១ ឯកពិដីបុគ្គល ១ សកទា-
តាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះមាន ការសម្រេច
ក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច
តើដូចម្តេច ។ គឺអន្តរាបរិនិព្វាយបុគ្គល ១ ឧបហច្ចុបរិនិព្វាយបុគ្គល ១
អសង្ខារបរិនិព្វាយបុគ្គល ១ សសង្ខារបរិនិព្វាយបុគ្គល ១ ទុទ្ធិសោត-
អកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើប
សម្រេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណានីមួយ
ជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ចំពោះតថាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ
ជាសោតាបន្ន (អ្នកដល់នូវដើមរុក្ខនៃអរិយមគ្គ) ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តេសំ សោតាបន្នានំ ឥមេសំ បញ្ចន្ធិំ ឥធិ ជំជ្ជា
ឥមេសំ បញ្ចន្ធិំ ឥធិ វិហារយ ជំជ្ជានិ ។

[៦៥] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ
មគទេសុ វិហារនិ លាលកក្កាមគេ ។ អថខោ
សាមណ្ឌកានិ បរិញ្ញាជកោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ
តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន
សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ
វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្នោ
ខោ សាមណ្ឌកានិ បរិញ្ញាជកោ អាយស្មន្តំ សារី-
បុត្តំ ឯតទរោច កិណ្ឌ ខោ អារុសោ សារីបុត្ត សុខំ
កី ទុក្ខន្តំ ។ អភិទិព្វតិ ខោ អារុសោ ទុក្ខា
អនភិទិព្វតិ សុខា ។ អភិទិព្វតិយា អារុសោ
សតិ ឥទំ ទុក្ខំ ចាជិកន្តិ សីតំ ឧណ្ហំ ជិយត្តា
បិចាសា ឧត្តារោ បស្សរោ អក្កសម្មស្សោ
ទណ្ឌសម្មស្សោ សត្តសម្មស្សោ ញាតិបំ ជំ
មិត្តាបំ សំកម្មំ សមាភម្មំ រោសេន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទាល័យ ទសកនិទាន

បណ្ណាសោតាបនបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

[៦៥] សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានអាយុ គង់នៅនាលក-
ត្រាម ក្នុងដែនមគធៈ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ ចូល
ទៅក្រេសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានពោល
ពាក្យរាក់ទាក់ជាមួយនឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះ
សាវ័បុត្តដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់ អាវុសា សាវ័បុត្ត អ្វីហ្ន៎ ឈ្មោះ
ថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក្ខ ។ ព្រះសាវ័បុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់ អាវុសា
ការកើតឡើងហ្នឹងឯងឈ្មោះថា ទុក្ខ ការមិនកើតឡើង ឈ្មោះថា សុខ ។
ម្ចាស់ អាវុសា កាលបើមានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ រមែង
ប្រាកដ គឺការត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្លាន ស្រេក ខ្លាចរាត្រី បស្សាវៈ ប៉ះត្រូវនឹង
កើត ប៉ះត្រូវនឹងដំបង ប៉ះត្រូវនឹងគ្រឿងសស្រ្តាវុធ ញាតិទាំងឡាយក្តី
មិត្តទាំងឡាយក្តី រមែងចូលជុំប្រសព្វគ្នា ហៀតហៀនបុគ្គលនោះ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញោ

អភិវិញ្ញាណំ អាវុសោ សតិ វេទំ ទុក្ខំ ចាដិកម្ពំ ។
 អនភិវិញ្ញាណំ អាវុសោ សតិ វេទំ សុខំ ចាដិកម្ពំ
 ន សីតំ ន ឧណ្ហំ ន ជិយច្ឆា ន បិចាសា ន
 ឧច្ឆារោ ន បស្សារោ ន អត្តសម្មស្សោ ន
 ទណ្ណសម្មស្សោ ន សត្តសម្មស្សោ ញាតិបំ ន មិត្តាបិ
 សំកម្ម សមាភម្ម ន រោសន្តំ ។ អនភិវិញ្ញាណំ
 អាវុសោ សតិ វេទំ សុខំ ចាដិកម្ពំ ។

[៦៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សាវុត្តោ
 មគេនសុ វិហារតំ ពាលកត្តាមកេ ។ អថោ
 សាមណ្ណកាណំ បរិព្វាជកោ យេនាយស្មា សាវុត្តោ
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតា សាវុត្តេន
 សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កតំ សារាណិយំ
 វិតិសារត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទោ
 ខោ សាមណ្ណកាណំ បរិព្វាជកោ អាយស្មន្តំ សាវុ-
 ត្តំ ឯតទកេច កិច្ចំ ខោ អាវុសោ សាវុត្ត
 វេទស្មំ ធម្មវិទយេ សុខំ កិ ទុក្ខន្តំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវិញ

ម្នាលអាវុសោ កាលបើ មានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ រមែង
 ប្រាកដ ។ ម្នាលអាវុសោ កាលបើ មិនមានការកើតឡើង
 សេចក្តីសុខនេះ រមែងប្រាកដ គឺការមិនមានត្រជាក់ មិន
 មានក្តៅ មិនមានហ្មាន មិនមានស្រែក មិនមានទុច្ចាវៈ មិន
 មានបស្សាវៈ មិនមានប៉ះត្រូវនឹងភ្នែង មិនមានប៉ះត្រូវនឹងដំបង
 មិនមានប៉ះត្រូវនឹងគ្រឿងស្រ្តាវុធ ឬញាតិទាំងឡាយក្តី មិត្រទាំង
 ឡាយក្តី មិនដួបដុំប្រសព្វគ្នា បៀតបៀនបុគ្គលនោះ ។ ម្នាលអាវុសោ
 កាលបើ មិនមានការកើតឡើង សេចក្តីសុខនេះ រមែងប្រាកដ ។

[៦៦] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តង្គីមានអាយុ នៅក្នុងនាលកត្រាម
 ក្នុងវ័លនមគធៈ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជកឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ ចូលទៅរក
 ព្រះសារីបុត្តង្គីមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរក
 ទាក់សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តង្គីមានអាយុ លុះបញ្ចប់
 ពាក្យវ័លគួររីករាយ នឹងពាក្យវ័លគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ។ លុះបរិព្វាជក ឈ្មោះសាមណ្ឌកានិ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ បានសួរព្រះសារីបុត្តង្គី ដ៏មានអាយុដ៏ច្រើនថា ម្នាលអាវុសោ
 សារីបុត្តង្គី អើយ ឈ្មោះថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អនកិរតិ ខោ អាវុសោ ឥមស្មី ធម្មនិទយេ ទុក្ខា
អកិរតិ សុខា ។ អនកិរតិយា អាវុសោ សតិ ឥទិ
ទុក្ខំ ចាដិកង្ខំ កច្ចន្តោបិ សុខំ សាតំ វាដិកច្ចតិ
វិគោបិ... វិសិទ្ធោបិ... សយានោបិ... តាមគតោបិ...
អរពាគតោបិ... រុក្ខមូលគតោបិ... សុញ្ញការគតោបិ...
អញ្ញោកាសគតោបិ... ភិក្ខុមជ្ឈគតោបិ សុខំ សាតំ
វាដិកច្ចតិ ។ អនកិរតិយា អាវុសោ សតិ ឥទិ
ទុក្ខំ ចាដិកង្ខំ ។ អកិរតិយា អាវុសោ សតិ
ឥទិ សុខំ ចាដិកង្ខំ កច្ចន្តោបិ សុខំ សាតំ
អដិកច្ចតិ វិគោបិ... វិសិទ្ធោបិ... សយានោបិ...
តាមគតោបិ... អរពាគតោបិ... រុក្ខមូលគតោបិ...
សុញ្ញការគតោបិ... អញ្ញោកាសគតោបិ... ភិក្ខុមជ្ឈ-
គតោបិ សុខំ សាតំ អដិកច្ចតិ ។ អកិរតិយា
អាវុសោ សតិ ឥទិ សុខំ ចាដិកង្ខំ ។

សុត្តនិដក អង្គត្ថរិកាយ ទសកនិយាត

ព្រះសារីបុត្រឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីមិនត្រេកអរនេះឯង ឈ្មោះ
 ថា ទុក្ខ សេចក្តីត្រេកអរ ឈ្មោះថា សុខ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ វែមន៍
 ប្រាកដ គឺបុគ្គលកាលដើរទៅក្តី វែមន៍មិនបានសេចក្តីសុខជាទីត្រេកអរ
 ឈរនៅក្តី... អង្គុយនៅក្តី... ដេកនៅក្តី... នៅក្នុងស្រុកក្តី... នៅ
 ក្នុងព្រៃក្តី... នៅជិតគល់ឈើក្តី... នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី... នៅក្នុងទីវាលក្តី...
 នៅក្នុងកណ្តាលភិក្ខុក្តី ក៏វែមន៍មិនបានសេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរឡើយ ។
 ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ
 វែមន៍ប្រាកដ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មានសេចក្តីត្រេកអរ
 សេចក្តីសុខនេះ វែមន៍ប្រាកដ គឺបុគ្គលកាលដើរទៅ ក៏បានប្រសព្វ
 សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ឈរក្តី... អង្គុយក្តី... ដេកក្តី...
 នៅក្នុងស្រុកក្តី... នៅក្នុងព្រៃក្តី... នៅជិតគល់ឈើក្តី... នៅក្នុង
 ផ្ទះស្ងាត់ក្តី... នៅទីវាលក្តី... នៅកណ្តាលភិក្ខុក្តី... វែមន៍បានប្រសព្វ
 សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ សេចក្តីសុខនេះ វែមន៍ប្រាកដ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញា

(៦៧) ឯកំ សមយំ កកវំ កោសលេសុ
 ចារិកញ្ចរមាលោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ យេន
 នឡកតានំ ឆាម កោសលានំ និគមោ តទ-
 វសវំ ។ តទ្រ ភូមិ កកវំ នឡកតាលេ វិហារតំ
 បលាសវនេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កកវំ
 តទបុរោសថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ និសិទ្ធា ហោតិ ។
 អថខោ កកវំ ពហុទេវ វត្តំ ភិក្ខុ(១) ធម្មិយា
 កថាយ សន្និស្សត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា
 សម្បហំសេត្វា តុហ្មីភ្នំតំ តុហ្មីភ្នំតំ ភិក្ខុសង្ឃំ
 អនុវិលោកេត្វា អាយស្មនំ សារីបុត្តំ អាមន្តសិ
 វិតតមំនមិទ្ធា ខោ សារីបុត្តំ ភិក្ខុសង្ឃោ បដិ-
 កាតុ តំ សារីបុត្តំ ភិក្ខុនំ ធម្មិកថា បដិ មេ
 អាតិលាយតំ តមហំ អាយមិស្សាមិតំ ។ ឯវំ កន្លេតំ
 ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កកវតោ បច្ចុស្សាសិ ។
 អថខោ កកវំ ចតុត្តណំ សង្ឃដី បញ្ចាបេត្វា
 ទត្ថិណេន បស្សេន សីហសេយ្យំ កប្បេសិ

១ ម . ភិក្ខុនំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក យបកវគ្គ

[៦៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ
 កាន់ចារឹក ក្នុងកោសលជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប ស្តេច
 ឆ្ពោះទៅកាន់និគមឈ្មោះនឡកបាទៈ របស់អ្នកដែនកោសល ។ ក្នុង
 ទីនោះ បានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រៃបារ ទៀបស្រុក
 ឈ្មោះនឡកបាទៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានភិក្ខុ
 សង្ឃចោមរោមហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងទេវាសថវ័ថ្វនោះ ។ គ្រានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហិន
 ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា អស់វេលាយប់ជ្រៅ ទ្រង់រមិលមើល
 ភិក្ខុសង្ឃ ដែលអង្គុយនៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយក៏ត្រាស់នឹងព្រះសារីបុត្ត
 ដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកបីនមិទ្ធុហើយ
 ម្ចាស់សារីបុត្ត លោកចូរបំភ្លឺធម្មិកថា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ តថាគត
 រយខ្នង តថាគតនឹងសម្រាកខ្នងបន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យក្រាលសង្ឃដ៏មាន
 ជាន់ ៤ ហើយ សម្រេចនូវសីហសេយ្យាស ផ្អៀងទៅខាងស្តាំ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចានេ ចានំ អន្ធានាយ សរោតោ សម្បជានោ
 ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិករិត្តា ។ តត្រ ខោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។
 អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 បច្ចុស្សនិសំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទិវេច
 យស្ស កស្សចិ អាវុសោ សទ្ធា នត្ថ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថ... ឡិក្ខប្បំ
 នត្ថ... វិរិយំ នត្ថ... បញ្ញា នត្ថ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា ទិវុសោ វា អាគច្ឆតិ
 ចារិហានិយេវ^(១) ចានិកត្តោ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ វុឡិ ។ សេយ្យជាបិ អាវុសោ កាឡិបក្ខ
 ចន្ទស្ស យា រត្តំ វា ទិវុសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយ.
 តេវ វិណ្ណាន ហាយតិ មណ្ឌលេន ហាយតិ
 អាកាយ ហាយតិ អាភេហាបរិណាហេន ឯវមេវ ខោ
 អាវុសោ យស្ស កស្សចិ សទ្ធា នត្ថ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថ... ឡិក្ខប្បំ នត្ថ... វិរិយំ នត្ថ...

១ ឧ. ប. ហានិយេវ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទិកាយ ទសកនិបាត

តម្រិតព្រះបាទលើព្រះបាទ មានព្រះសតិទីនឹងសម្បជញ្ញៈ ធ្វើមនសិការៈ
 នូវឧដ្ឋានសញ្ញា ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
 ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណា អាវុសោ ។ ព្រះ
 សាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ សំដែងដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ សទ្ធា
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយមិនមាន ហិរិ មិនមាន...
 ឧត្តប្បៈ មិនមាន ... វិរិយៈ មិនមាន ... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មិនមាន យប់នឹងវិថូរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន មិនប្រាកដ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ដូចជា យប់នឹងវិថូ របស់ព្រះចន្ទ ក្នុង
 កាឡបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ រមែងបាត់ចាកពណិ បាត់ចាកមណ្ឌល
 បាត់ចាកពន្លឺ បាត់ចាកកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ
 មិនមាន ហិរិ មិនមាន ... ឧត្តប្បៈ មិនមាន ... វិរិយៈមិនមាន ...

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញា

បញ្ញា	នត្ថំ	កុសលេសុ	ធម្មេសុ	តស្ស	យា	វត្ថំ
វា	ទិវសោ	វា	អាគច្ឆតិ	ចារិហា	និមេសំ	ចាដិកដ្ឋា
កុសលេសុ	ធម្មេសុ	នោ	វុឌ្ឍិ	។	អស្សុទ្ធោ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	អហិរិកោ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	អនោត្តប្បំ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	កុសីតោ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	ទុប្បញ្ញា	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	កោធនោ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	ឧបនាហិ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	ចាបិទ្ធោ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ	នាបមិត្តោ	
បុរិស	បុគ្គលោតិ	អាវុសោ	បរិហា	និមេសំ		

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

បញ្ចក្កន៍កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃ របស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើន មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសព្វ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានហិរ នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមាន
 ឧត្តប្បៈ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាល
 អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល អប្បឥតបញ្ញា នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល
 ជាអ្នកក្រោធ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកចង់សេចក្តីក្រោធទុក នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជា
 អ្នកប្រាថ្នាអាក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានមិត្តអាក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គឆ្នួលនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មីន្ទានិដ្ឋិតោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ បរិហានមេតំ ។
 យស្ស កស្សចំ អាវុសោ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឡិក្ខប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា
 ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកក្ខ័យា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ លោ ចារិហានិ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ
 ដុល្លាបក្ខេ បទ្ធកស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឡុនេវ វិល្លាន វុឡុតិ មណ្ឌលេន វុឡុតិ
 អាកាយ វុឡុតិ អាហោបារណាហោន ឯវមេវ
 ខោ អាវុសោ យស្ស កស្សចំ សទ្ធា អត្ថំ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឡិក្ខប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ
 អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស
 យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិ-
 កក្ខ័យា កុសលេសុ ធម្មេសុ លោ ចារិហានិ ។ សម្មោ
 បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហានមេតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ឃើញខុស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។ ម្នាល អារុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា សុទ្ធាក្ខន្ធកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ណានីមួយ មាន ហិរិ មាន ... ធុត្តប្បៈ មាន ... វិរិយៈ មាន ...
 បញ្ញាក្ខន្ធកុសលធម៌ទាំងឡាយមាន យប់នឹងវិប្បរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ
 វែមនិមិនប្រាកដឡើយ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ដូចជាយប់នឹងវិប្ប
 របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងដុណ្ឌបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វែមនិចំរើនដោយ
 ពណិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយពន្លឺ ចំរើនដោយកំតាស់នឹង
 ទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ សុទ្ធាក្ខន្ធកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មាន ហិរិមាន... ធុត្តប្បៈ មាន.. វិរិយៈ
 មាន ... បញ្ញាក្ខន្ធកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់នឹងវិប្បរបស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តី
 សាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំង
 ឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលអ្នកមានសុទ្ធា នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវត្តោ

ហិរិមា បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

ទិ ត្ថប្បវិ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

អារទ្ធវិយោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

ប ពា វ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

អ ក្លោ ធនោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

អ បុ ប ធា បី បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

អ ប្ប វ ឡោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

ក ល ្យា លា មី ត្តោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា នមេតិ

ស ម្ពា ទិ ដ្ឋី កោ បុរិសបុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហា ន-

មេ ត ង្គិ ។ អ ប ទោ ក ក វ ប ច្ឆ ដ្ឋាយ អាយ ស្ម ង្គិ

សាវី បុ ត ្តិ អា ម ទេ សិ សា ធុ សា ធុ សាវី បុ ត ្តិ

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានហិរ
នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានទុក្ខប្បៈ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាល
អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានវិរិយៈប្រាវត្តហើយ
នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានបញ្ញា នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោ
ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីក្រោធ
នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
បុគ្គល ជាអ្នកមិនចង់សេចក្តីក្រោធទុក នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាល
អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
បុគ្គលជាអ្នកមានកល្យាណមិត្ត នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្នាលអាវុសោ
ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលអ្នកមានការយល់ឃើញត្រូវ នេះ ជា
សេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តើន
ឡើង ត្រាស់នឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ប្រពៃហើយ ។ សាវ័បុត្ត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

យស្ស កស្ស័ច្ឆិ សារីប្បត្ត សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ឌីត្តប្បំ នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ...
 បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយេវេ ចាដិកត្តា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឌ្ឍិ ។ សេយ្យថាបិ
 សារីប្បត្ត តាឡិបត្តិ ចម្ពស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ
 វា អាគច្ឆតិ ហាយេវេ វណ្ណេន ហាយតិ មណ្ឌា-
 លេន ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ អាវេហាបិ-
 ណាហេន ឯវមេវ ខោ សារីប្បត្ត យស្ស កស្ស័ច្ឆិ
 សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។ បញ្ញា
 នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។ អស្សុទ្ធា
 បុរិសប្បត្តលោតិ សារីប្បត្ត បរិហានមេតំ អហិរិកោ...
 អនោត្តប្បី... កុសីតោ... ធុប្បញ្ញោ .. កោធនោ ...
 ឧបនាហី... ចាបិច្ឆោ ... ចាបមិត្តោ ... មិត្តាទិដ្ឋិកោ
 បុរិសប្បត្តលោតិ សារីប្បត្ត បរិហានមេតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាយ ទសកនិបាត

ម្នាលសារីបុត្ត សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ
 មិនមាន ហិរិមិនមាន ... ធុត្តប្បៈមិនមាន ... វិរិយៈមិនមាន ... បញ្ចាក្ស
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន
 មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្នាលសារីបុត្ត ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះ
 ចន្ទ ក្នុងកាលបរិច្ឆេទ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះក៏បាត់ចាកពណ៌ បាត់ចាកមណ្ឌល
 បាត់ចាកពន្លឺ បាត់ចាកកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសារីបុត្ត
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយមិនមាន ។ បេ ។
 បញ្ចាក្សកុសលធម៌ទាំងឡាយមិនមាន ។ បេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាល
 សារីបុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ជាអ្នកមិនមានហិរិ... ជាអ្នកមិនមានធុត្តប្បៈ... ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស... ជាអ្នក
 អប្បឥតប្រាជ្ញា... ជាអ្នកក្រោធ... ជាអ្នកចង់សេចក្តីក្រោធតុក... ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រក់... ជាអ្នកមានមិត្តពាក្រក់... ម្នាលសារីបុត្ត ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល អ្នកមានការយល់ឃើញខុស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ យមកវណ្ណោ

យស្ស កស្សចំ សារីបុត្ត សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឌីត្តប្បំ អត្ថំ... រិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ
 វា ទិវសោ វា អាភច្ឆតិ វឌ្ឍិយេវ ចាដិកត្តា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហានំ ។ សេយ្យថាបិ
 សារីបុត្ត ជុលាបក្ខេ ចទ្ធស្ស យា រត្តំ វា
 ទិវសោ វា អាភច្ឆតិ វឌ្ឍិយេវ វណ្ណាន វឌ្ឍតិ
 មណ្ឌលេន វឌ្ឍតិ អាកាយ វឌ្ឍតិ អារោហបរិណា-
 ហោន ឃរិមវ ខោ សារីបុត្ត យស្ស កស្សចំ សទ្ធា
 អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឌីត្តប្បំ
 អត្ថំ... រិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាភច្ឆតិ
 វឌ្ឍិយេវ ចាដិកត្តា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ
 ចារិហានំ ។ សន្នោ បុរិសបុត្តលោតិ សារីបុត្ត
 អបរិហានមេតំ ហិរិមា... ឌីត្តប្បំ... អារទ្ធវិយោ...
 បញ្ញាវា... អក្កោធនោ... អនុបនាហិ... អប្បន្នោ...

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ម្នាលសារីបុត្រ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមាន ហិរិ
 មាន... ឧត្តប្បៈ មាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្នាលសារីបុត្រ ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃណា របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងផ្សារបក្ស
 មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ ចំរើនដោយពណិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើន
 ដោយពន្លឺ ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសារីបុត្រ
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយមាន ហិរិ មាន...
 ឧត្តប្បៈមាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់
 នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្នាលសារីបុត្រ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តី
 មិនសាបសូន្យ ជាអ្នកមានហិរិ... ជាអ្នកមានឧត្តប្បៈ... ជាអ្នកមាន
 វិរិយៈប្រាវព្វហើយ... ជាអ្នកមានបញ្ញា... ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ក្រោធ... ជាអ្នកមិនចង់សេចក្តីក្រោធទុក... ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កល្យាណមិត្តោ . . . សម្មាទិដ្ឋិកោ បុរិសបុត្តលោតិ
សារីបុត្ត អបរិហានមេតនំ ។

[៦៨) ឯកំ សមយំ ភកវា នធឿកថានេ
វិហារតិ បលាសវានេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ភកវា តទហុចោសថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវោ និសិទ្ធា
ហោតិ ។ អថខោ ភកវា ពហុទេវ រត្តំ ភិក្ខុ^(១) ធម្មិយា
កថាយ សន្តស្សត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា
សម្មហំសេត្វា តុណ្ហិក្ខតំ តុណ្ហិក្ខតំ ភិក្ខុសង្ឃ
អនុវិលោកេត្វា អាយស្មនំ សារីបុត្តំ អាមន្តេសិ
វិភតថីនមិទ្ធោ ខោ សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃោ បដិភាតុ
តំ សារីបុត្ត ភិក្ខុនំ ធម្មំ កថា បដិ មេ អាតិ-
លាយតិ តមហំ អាយមិស្សាមិតំ ។ ឯវំ កន្លេតិ
ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភកវាតោ បច្ចុស្សោសិ ។
អថខោ ភកវា ចតុត្តណំ សង្ឃដី បញ្ញាបេត្វា នត្តិណោន
បស្សន សីហាសេយ្យំ កប្បេសិ ទានេ ទានំ អត្តាធាយ
សតោ សម្មជាតោ ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិករិត្វា ។

១ ម. ភិក្ខុនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១១ ទសកនិដាយ

ជាអ្នកមានមិត្តល . . . ម្ចាស់សារីបុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមាន
សេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យទេ ។

(៦៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រៃចារ
ទៀបនិគមឈ្មោះនឡកបាទៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មានភិក្ខុសង្ឃចោមរោម គង់នៅក្នុងទេវបាសថវិថូនោះ ។ គ្រានោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពន្យល់ពួកភិក្ខុកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក
រាយ ដោយធម្មិកថា អស់វេលាយបំប្រើ ទ្រង់រមិលរមើលភិក្ខុសង្ឃ
ដែលអង្គុយនៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយគ្រាសនឹងព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ
ថាម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកបីនិម្ភៈហើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត
លោកចូរំបកធម្មិកថា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ តថាគតរយ្យខ្នង តថាគត
នឹងសម្រាកខ្នងបន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កា
ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យក្រាលសង្ការដ៏មានជាន់ ៤ ហើយ ទ្រង់សម្រេច
នូវសីហសេយ្យាស ផ្ទៀងទៅខាងស្តាំ តម្រួតព្រះបាទ លើព្រះ
បាទ មានព្រះសតិទាំងសម្បជញ្ញៈ ធ្វើមនសិការៈនូវទង្គានសញ្ញា ។

ទុតិយបណ្ណសកោ យមកវិញ្ញោ

តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អាវុសោ កិក្ខុកេតិ ។ អាវុសោតិ
 ខោ តេ កិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បដ្ឋ-
 ស្សោសំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទកេច
 យស្ស កស្សិចិ អាវុសោ សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ឌីត្តប្បំ នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ...
 បណ្ណំ នត្ថំ... សោតាវជានំ នត្ថំ... ធម្មជារណា នត្ថំ...
 អត្តបបរិក្ខា នត្ថំ... ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ នត្ថំ...
 អប្បមាទោ នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្ថំ វា ធិវុសោ វា អាគច្ឆតិ ហានិយេវ ពាដិកត្តា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ លោ វុឌ្ឍិ ។ សេយ្យថាបិ
 អាវុសោ កាឡបត្តោ ចដ្ឋស្ស យា រត្ថំ វា ធិវុសោ
 វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ វណ្ណាន ហាយតិ មណ្ឌា-
 លេន ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ អាភេហបរិ-
 ណាហេន ឯវមេវ ខោ អាវុសោ យស្ស កស្សិចិ
 សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ...

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់
 អារុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសារី-
 បុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណា អារុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានពោល
 ពាក្យនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សុទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន... ទុត្តិប្បៈ មិនមាន...
 វិរិយៈមិនមាន... បញ្ញា មិនមាន... ការផ្តល់ដើម្បីស្តាប់ មិនមាន...
 ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន... ការពិចារណាអត្ត មិនមាន...
 ការប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ មិនមាន... សេចក្តីមិនប្រមាទក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យថនីវិថូ របស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើនមិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ដូចជា
 យថនីវិថូ របស់ព្រះចន្ទក្នុងកាឡបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ រមែង
 បាត់ចាកពណ៌ បាត់ចាកមណ្ឌល បាត់ចាករស្មី បាត់ចាកកិតសន្តិ
 ទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សុទ្ធាក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរិកាយស្ស ទសកថិយោ

ឡឺត្តប្បំ នត្ថំ... រិយំ នត្ថំ... បញ្ញា នត្ថំ... សោ-
 តាវជានំ នត្ថំ... ធម្មទារណា នត្ថំ... អត្តបបរិក្ខា
 នត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ នត្ថំ... អប្បមាទោ នត្ថំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្ត
 វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហានិយេវ
 ចានិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឡិ ។
 យស្ស កស្សចិ អាវុសោ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឡឺត្តប្បំ អត្ថំ... រិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ... សោតាវជានំ អត្ថំ... ធម្មទារណា
 អត្ថំ... អត្តបបរិក្ខា អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ
 អត្ថំ... អប្បមាទោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តស្ស យា រត្ត វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ
 ចានិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហានិ ។
 សេយ្យថាមិ អាវុសោ ជុណ្ហបក្ខេ ចន្ទស្ស យា
 រត្ត វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិតេវ វណ្ណាន
 វុឡិតិ មណ្ឌលេន វុឡិតិ អាគាយ វុឡិតិ

សុត្តន្តបិដក សុត្តន្តនិកាយ ទសកនិបាត

ឧត្តប្បៈ មិនមាន ... វិរិយៈ មិនមាន ... បញ្ញា មិនមាន ... ការផ្ចង់ដើម្បី
 ស្តាប់ មិនមាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន ... ការពិចារណា
 អត្ត មិនមាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ មិនមាន ... សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើន វែមន៍មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអាវុសោ
 ទាំងឡាយ សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មាន
 ហិរិ មាន ... ឧត្តប្បៈ មាន ... វិរិយៈ មាន ... បញ្ញា មាន ...
 ការផ្ចង់ដើម្បីស្តាប់ មាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន ... ការពិចារ-
 ណាអត្ត មាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ មាន ...
 សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់
 បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វែមន៍ប្រាកដ
 សេចក្តីសាបសូន្យ វែមន៍មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ទាំងឡាយ
 ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងដណ្តប់កូ មកដល់ ព្រះចន្ទ
 នោះ ចំរើនដោយពណិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយពន្លឺ

ទុកិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញោ

អាពេហាបរិណាហេន ឯវមេវ ខោ អាវសោ យស្ស
 កស្សចំ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ
 អត្ថំ... ឌីត្តប្បំ អត្ថំ... វិរិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ...
 សោតាវជានំ អត្ថំ... ធម្មទារណា អត្ថំ... អត្តបប-
 រិក្ខា អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ អត្ថំ... អប្ប-
 មាទោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ត
 វា ទិវសោ វា អាភត្តតិ វុឌ្ឍិយេវ ចានិកម្មា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ តោ ចារិហានិកំ ។ អថខោ
 ភកវា បច្ចុជ្ជាយ អាយស្មនំ សារីបុត្តំ អាមន្តេសិ
 សាធុ សាធុ សារីបុត្ត យស្ស កស្សចំ សារីបុត្ត
 សទ្ធា ធន្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ ធន្តំ... ឌីត្តប្បំ
 ធន្តំ... វិរិយំ ធន្តំ... បញ្ញា ធន្តំ... សោតាវជានំ
 ធន្តំ... ធម្មទារណា ធន្តំ... អត្តបបរិក្ខា ធន្តំ...
 ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ ធន្តំ... អប្បមាទោ ធន្តំ

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសាវ័បុត្ត ទាំងឡាយ
សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មាន ហិរិ
មាន . . . ទុត្តប្បៈ មាន . . . រិយៈ មាន . . . បញ្ញា មាន . . . ការ
ផ្តល់ដើម្បីស្តាប់ មាន . . . ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន . . . ការពិចារណា
អត្ត មាន . . . ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ មាន . . .
សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់
បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែង
ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ រមែងមិនប្រាកដឡើយ ។ លំដាប់នោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តែនិយាយសន្តិសុខហើយ បានត្រាស់នឹងព្រះសា-
វ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ប្រពៃណាស់ហើយសាវ័បុត្ត ម្នាលសាវ័បុត្ត សទ្ធា
ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ហិរិ មិន
មាន . . . ទុត្តប្បៈ មិនមាន . . . រិយៈ មិនមាន . . . បញ្ញា មិន
មាន . . . ការផ្តល់ដើម្បីស្តាប់ មិនមាន . . . ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន . . .
ការពិចារណាអត្ត មិនមាន . . . ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់
ធម៌មិនមាន . . . សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានយស្ស សេកនិទាន

កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា
 អាគច្ឆតិ ហាធិយេវ ចាដិកដ្ឋា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ោ វុឡិ ។ សេយ្យថាបិ សារីបុត្ត កាឡបក្ខេ ចន្ទស្ស
 យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ វណ្ណាន
 ហាយតិ មណ្ឌលេន ហាយតិ អាគាយ ហាយតិ
 អាពេហាបរិណាហេន ឯវមេវ ោ សារីបុត្ត យស្ស
 កស្សចិ សទ្ធា នត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។
 អប្បមាទោ នត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាធិយេវ ចាដិកដ្ឋា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ោ វុឡិ ។ យស្ស
 កស្សចិ សារីបុត្ត សទ្ធា អត្តំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិវិ អត្តំ... ឡិ តប្បំ អត្តំ... វិយំ អត្តំ...
 បណា អត្តំ... សោតាវជានំ អត្តំ... ធម្មជារណា
 អត្តំ... អត្តបថវិក្ខា អត្តំ... ធម្មាធុធម្មប្បដិបត្តិ
 អត្តំ... អប្បមាទោ អត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តស្ស យា រត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាន ទសកនិទាន

យបំនីនីវិថូរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេមនីប្រាកដ សេចក្តីចំរើន វេមនីមិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្នាលសារីបុត្ត ដូចជាយបំនីនីវិថូ របស់ព្រះចន្ទក្នុងការឡូបក្ខ មកដល់
 ព្រះចន្ទនោះ វេមនីបាត់ចាកពណ៌ បាត់ចាកមណ្ឌល បាត់ចាកពន្លឺ បាត់
 ចាកកំពស់នីងទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសារីបុត្ត សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយ មិនមាន ។ បេ ។ សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យបំនីនីវិថូរបស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រាកដ សេចក្តី
 ចំរើន វេមនីមិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលសារីបុត្ត
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណានីមួយមាន ហិរិ មាន...
 ឧត្តប្បៈ មាន... វិរិយៈ មាន... បញ្ញា មាន... ការផ្តល់ដើម្បីស្តាប់
 មាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន... ការពិចារណាអត្ត មាន... សេចក្តីមិន
 ប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យបំនីនីវិថូរបស់បុគ្គលនោះមកដល់

ទុតិយបណ្ណសកេ យមករិត្តោ

វុឡ្យុយេវ ចាដិកម្ភា កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ
 ចារិហានំ ។ សេយ្យថាបិ សារីបុត្ត ជុល្ហាបកេ ចន្ទស្ស
 យា វត្តំ វា ទិវសោ វា អាតច្ឆតិ វុឡ្យុនេវ វណ្ណោ
 វុឡ្យុតិ មណ្ឌលេន វុឡ្យុតិ អាភាយ វុឡ្យុតិ អាភេ-
 ហបរណាហេន ឯវមេវ ខោ សារីបុត្ត យេស្ស
 កស្សចិ សទ្ធា អត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។
 អប្បមាទោ អត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 វត្តំ វា ទិវសោ វា អាតច្ឆតិ វុឡ្យុយេវ ចាដិកម្ភា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ចារិហានំ ។

[២៧] ឯកំ សមយំ ភកវា សារត្តិយំ វិហារតំ

ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌិ-
 ចាតប្បដិក្កន្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្កសិទ្ធា
 សង្កបតិតា អនេកវិហិតំ តិវច្ឆានកថំ
 អនុយុត្តា វិហារង្គំ សេយ្យដំ វាជកថំ
 ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាកថំ កយកថំ

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមកវង្គ

សេចក្តីចំរើន វែមន៍ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វែមន៍មិនប្រាកដ
 ឡើយ ។ ម្នាលសារីបុត្រ ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ
 ក្នុងដុំល្អបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វែមន៍ចំរើន ដោយពណ៌
 ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយពន្លឺ ចំរើនដោយកំពស់នឹងទំហំ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលសារីបុត្រ សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ណានីមួយមាន ។ បេ ។ សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វែមន៍ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វែមន៍មិនប្រាកដ
 ឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៦៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តដេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុង
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌ បាត
 ក្នុងបច្ចាភក្តហើយ ក៏អង្គុយដប់ជំគា ក្នុងទុបដានសាលា ប្រកប
 តិវច្ឆានកថា ច្រើនយ៉ាង គិនិយាយអំពីស្តេច និយាយអំពីចោរ
 និយាយអំពីអាមាត្យធំ និយាយអំពីសនាទាហាន និយាយអំពីភ័យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យុទ្ធកថំ អន្តកថំ ចានកថំ វត្តកថំ សយនកថំ
 មាលាកថំ កន្ទកថំ ញាតិកថំ យានកថំ
 តាមកថំ ធិកមកថំ ធនវកថំ ជនុបនកថំ
 ឥត្ថិកថំ(១) ស្វរកថំ វិសិខាកថំ កុម្មជ្ជានកថំ
 បុព្វប្បេតកថំ ជានន្តកថំ លោកក្លាយកំ
 សុត្តក្លាយកំ ឥតិ កវកវកថំ ឥតិ វតិ ។
 អថខោ កកវា សយន្ត្តាសមយំ បដិសល្លាណា
 វុដ្ឋិតោ យេនុបជ្ជានសាលា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្តា បញ្ចត្ត អាសនេ ធិសីទិ ។ ធិសជ្ជ ខោ
 កកវា កិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ នុត្ត កិក្ខុវេ
 ឯតវហិ កថាយ សង្កិសីដ្ឋា(២) កោ ប
 បន វោ អន្តវកថា វិប្បកតាតិ ។

---

១ ម. ឯត្តន្តវេ បុរិសកថិនិ អត្ថិ ។ ២ ម. ឯត្តន្តវេ សង្កបតិកាតិ អត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

និយាយអំពីចម្បាំង   និយាយអំពីម្លូបចំណី   និយាយអំពីទឹក
 និយាយអំពីសំពត់   និយាយអំពីទីដេក   និយាយអំពីផ្កាកម្រង   និយាយ
 អំពីគ្រឿងក្រអូប   និយាយអំពីញាតិ   និយាយអំពីយាន   និយាយ
 អំពីស្រុក   និយាយអំពីនិគម   និយាយអំពីនគរ   និយាយអំពី
 ជនបទ   និយាយអំពីស្រ្តី   និយាយអំពីយោធាដែលភ្ញៀវភ្នំ   និយាយ
 អំពីប្រកម្មវិ   និយាយអំពីកំពង់ទឹក   និយាយអំពីញាតិ   ដែលចែកឋាន
 ទៅកាន់បរលោក   និយាយអំពីពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍   មានសភាព
 ផ្សេង ។   និយាយអំពីលោក   និយាយអំពីរឿងជីកសមុទ្រ   និយាយ
 អំពីសេចក្តីចំរើននិងមិនចំរើន   ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។   លំដាប់
 នោះ   ព្រះដ៏មានព្រះភាគ   ទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំ   ក្នុងសាយណ្ណសម័យ
 ហើយ   ស្តេចចូលទៅកាន់ទុបដ្ឋានសាលា   លុះចូលទៅដល់   ហើយ
 ទ្រង់គង់លើអាសនៈ   ដែលគេគ្រាលថ្វាយ ។   លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់គង់ស្រេចហើយ   ទើបគ្រាស់សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា   ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះ   អ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នាដោយកថា   ដូចម្តេចហ្ន៎⁺
 ម្យ៉ាងទៀត   អន្តរកថា   ដូចម្តេចហ្ន៎⁺   ដែលអ្នកទាំងឡាយ   បញ្ចប់ទៅ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ យមកវគ្គោ

វេទ មយំ កន្តេ បច្ឆាកន្តំ បិណ្ឌាចាតប្បដិក្ខន្ធា
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខិសិដ្ឋា សង្ខិបតិតា អនេក-
 វិហិតំ វិហិតានកថំ អនុយុត្តា វិហារម
 សេយ្យដិទំ រាជកថំ ចោរកថំ ។ បេ ។ វេត
 កវកវកថំ វេតិ វតិ ។ ន ខោ បនេតំ កិក្ខវេ
 តុម្ហាតំ បដ្ឋិបំ កុលបុត្តានំ សុទ្ធា(១) អភារស្មា
 អនការយំ បព្វដិកាដំ យំ តុម្ហេ អនេកវិហិតំ
 វិហិតានកថំ អនុយុត្តា វិហារេយ្យាថ សេយ្យដិទំ
 រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាគថំ
 កយកថំ យុទ្ធកថំ អន្តកថំ ចានកថំ វត្តកថំ
 សយនកថំ ហាលាកថំ តន្តកថំ ញាតិកថំ
 យានកថំ តាមកថំ ជិតមកថំ ជនរកថំ
 ជនបទកថំ វត្តកថំ ស្វរកថំ វិសិខាកថំ
 កុម្មុដ្ឋានកថំ បុព្វប្បេតកថំ បាណត្តកថំ

---

១ ម. សុរាយ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមកវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ពួកខ្ញុំព្រះ
អង្គត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបច្ចាគហើយ អង្គុយជួបជុំគ្នាក្នុងទុបដ្ឋាន-
សាលា ប្រកបតវបានកថាជាច្រើនយ៉ាង គឺនិយាយអំពីសេច និយាយ
អំពីចោរ ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចម្រើននឹងមិនចម្រើន ដែលជាហេតុ
ឥតប្រយោជន៍ ។ ម្ខាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបតវបានកថា
ជាច្រើនយ៉ាង ដោយហេតុណា ហេតុនោះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
ដែលជាកុលបុត្រអ្នកចេញចាកផ្ទះ ដោយសុទ្ធហើយចូលកាន់ផ្ទះឡើយ
តវបានកថានោះគឺ និយាយអំពីសេច និយាយអំពីចោរ និយាយអំពីអា-
មាត្យធំ និយាយអំពីសេនាទាហាន និយាយអំពីភ័យ និយាយអំពីចម្បាំង
និយាយអំពីម្លប់ចំណី និយាយអំពីទឹក និយាយអំពីសំពត់ និយាយអំ-
ពីទីដេក និយាយអំពីកម្រងផ្កា និយាយអំពីគ្រឿងក្រអូប និយាយអំពី
ញាតិ និយាយអំពីយោន និយាយអំពីស្រុក និយាយអំពីនិគម និយាយអំពី
នគរ និយាយអំពីជនបទ និយាយអំពីស្ត្រី និយាយអំពីយោធារៀវក្លា
និយាយអំពីប្រកម្មវុ និយាយអំពីកំពង់ទឹក និយាយអំពីញាតិដែលចែកឋាន
ទៅកាន់បរលោក និយាយពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍ មានសភាពផ្សេងៗ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទលកនិបាតោ

លោកក្លាយកំ សម្មុទ្ធក្លាយកំ ឥតិ ភវកវកេនិ
 ឥតិ វា ។ ទសយំមាណិ ភិក្ខុវេ កថាវត្ថុនិ ។
 កតមាណិ ទស ។ អប្បច្ចកថា សន្តដ្ឋិកថា
 បរិវេកកថា អសំសត្តកថា វិយារម្ភកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បណាកថា វិមុត្តិកថា
 វិមុត្តិណាណាទស្សនកថា ឥមាណិ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 កថាវត្ថុនិ ។ ឥមេសំ ចេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ទសដ្ឋិ
 កថាវត្ថុនិ ឧបាទាយុបាទាយ កថំ កថេយ្យេថ
 ឥមេសម្បិ ចន្ទិមសុវិយាណំ ឃិមហិទ្ធិកាណំ ឃិមហានុកា-
 វាណំ តេជសា តេជំ បរិយាធិយេយ្យេថ កោ បន
 វាទោ អញ្ញាតិវិយាណំ បរិញ្ញជកានន្តិ ។

[៧០] ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថុយំ

វិហារតិ ជេតវិទេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

និយាយអំពីលោក និយាយអំពីអៀងដឹកសមុទ្រ និយាយអំពីសេចក្តី
 ចំរើននឹងមិនចំរើន ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កថាវត្ថុ (ហេតុផ្លូវនិយាយ) អម្បាលនេះមាន ១០ ប្រការ ។ កថាវត្ថុ
 ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺនិយាយអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ១ និ-
 យាយអំពីសេចក្តីសន្តោស ១ និយាយអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ១ និយាយ
 អំពីសេចក្តីមិនច្រឡំក្រឡំ ដោយពួកគណៈ ១ និយាយអំពីប្រារព្ធ
 សេចក្តីព្យាយាម ១ និយាយអំពីសីល ១ និយាយអំពីសមាធិ ១ និ-
 យាយអំពីបញ្ញា ១ និយាយអំពីវិមុត្តិ ១ និយាយអំពីវិមុត្តិពោណទ-
 ស្សនៈ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាវត្ថុមាន ១០ ប្រការនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ និយាយនូវកថា ដែលអាស្រ័យ
 កថាវត្ថុ ១០ ប្រការនេះឯង អ្នកទាំងឡាយ នឹងគ្របសង្កត់នូវគេជន់វៃនៃព្រះ
 ចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យនេះឯង ដែលមានបូជ្ជច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាព
 ធំយ៉ាងនេះ ដោយគេជន់របស់ខ្លួន នឹងបាច់ពោលទៅថ្ងៃ ដល់ពួកបរិព្វាជក
 ជាអន្យត្តិយឡើយ ។

(៧០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។

ទុតិយបណ្ណសកេ យមកវិញ្ញា

តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាកុត្ត
 បិណ្ណាចាតប្បដិក្កត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និសីទ្ធា
 សន្និបតិកា អនេកវិហិតំ វិញ្ញាណកម្មំ អនុយុត្តា វិហារន្តិ
 សេយ្យបីទំ រាជកម្មំ ចោរកម្មំ បហាមត្តកម្មំ
 ។ បេ ។ ឥតិ កវកវកម្មំ ឥតិ វា ។ អថខោ
 កកវា សាយណ្ណសមយំ បដិសណ្ឋានា វុដ្ឋិតោ
 យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេនុបសន្តមី ឧបសន្តមីត្វា
 បញ្ចត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសន្ន ខោ កកវា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ នុត្ត ភិក្ខុវេ ឯតវហិ
 កថាយ សន្និសីទ្ធា កា ច បន វោ អន្តរកថា
 វិប្បកតាតិ ។ ឥន មយំ កន្តេ បច្ឆាកុត្ត
 បិណ្ណាចាតប្បដិក្កត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និសីទ្ធា
 សន្និបតិកា អនេកវិហិតំ វិញ្ញាណកម្មំ
 អនុយុត្តា វិហារម សេយ្យបីទំ រាជកម្មំ
 ចោរកម្មំ ។ បេ ។ ឥតិ កវកវកម្មំ ឥតិ វា ។

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបញ្ចកត្តហើយ
អង្គុយដួបដំគា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ប្រកបត្រូវបានកថា ច្រើនប្រការ
គឺនិយាយអំពីស្តេច និងាយអំពីចោរ និងាយអំពីអាមាត្យធំ ។ បេ ។
និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញអំពីទីសម្លឹង ក្នុងសាយណ្ណសម័យ
ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ គង់លើ
អាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ស្រេច
ហើយ ទើបត្រាស់សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
កាលអម្បាញ់មិញនេះ អ្នកទាំងឡាយ អង្គុយដួបដំគា ដោយកថាដូច
ម្តេចហ្ន៎ ចុះអន្តរកថាដូចម្តេច ដែលពួកអ្នកបញ្ចប់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបញ្ចកត្តហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលា
ប្រកបត្រូវបានកថាជាច្រើន គឺនិយាយអំពីស្តេច និងាយអំពីចោរ ។ បេ ។
និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ន ខោ បនេតំ ភិក្ខុវេ តុម្ហា កំ បដិវ្ចបំ
 កុលបុត្តានំ សន្តា អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជីតានំ យំ តុម្ហោ អនេការិហំតំ តំប្បានកមិ
 អនុយុត្តា វិហារយ្យថ សេយ្យដំ រាជកមិ ។ បេ ។
 ឥត កវកវកមិ ឥត វា ។ ទសយំមាដំ ភិក្ខុវេ
 ចាសំសាដំ ហំនាដំ ។ កតមាដំ ទស ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនា ច អប្បិទ្នោ ហោតិ
 អប្បិទ្ធកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អប្បិទ្នោ ច
 ភិក្ខុ អប្បិទ្ធកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ
 ហំនំ ។ អត្តនា ច សន្យដ្ឋោ ហោតិ
 សន្យដ្ឋកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ សន្យដ្ឋោ
 ច ភិក្ខុ សន្យដ្ឋកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ
 ចាសំសមេតំ ហំនំ ។ អត្តនា ច បរិវិត្តោ ហោតិ
 បរិវិត្តកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ បរិវិត្តោ ច ភិក្ខុ
 បរិវិត្តកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទេសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបត្រូវបានកថាជាច្រើន ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ ដែលជាកុល-
 បុត្តចេញចាកផ្ទះ ដោយសទ្ធា ចូលមកកាន់ផ្នួសទេ ត្រូវបានកថានោះ
 គឺនិយាយអំពីស្តេច ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចំរើននឹងមិនចំរើន ដែល
 ជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឋានៈ ដែលគួរសរសើរ
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ ឋានៈ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាថា ដោយខ្លួនឯងផង សំដែង
 អំពីសេចក្តីប្រាថ្នាថា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈគួរសរសើរ
 ថា ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាថា ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាថា
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយខ្លួនឯងផង សំ-
 ដែងអំពីសេចក្តីសន្តោសដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរ-
 សើរថា ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសផង សំដែងអំពីសេចក្តីសន្តោសដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង សំដែងអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។

ទុតិយបណ្ណសកោយមកវិញ

អត្តនា ច អសំសង្ខារោ ហោតិ អសំសង្ខារកថញ្ច(១)

ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អសំសង្ខារោ ច ភិក្ខុ

អសំសង្ខារកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំស-

មេតំ ហំនំ ។ អត្តនា ច អារទ្ធវិយោ ហោតិ

វិយារម្ភកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អារទ្ធវិយោ

ច ភិក្ខុ វិយារម្ភកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំស-

មេតំ ហំនំ ។ អត្តនា ច សីលសម្មន្តោ ហោតិ

សីលសម្មន្តាកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ សីល-

សម្មន្តោ ច ភិក្ខុ សីលសម្មន្តាកថញ្ច ភិក្ខុនំ

កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។ អត្តនា ច សមា-

ធិសម្មន្តោ ហោតិ សមាធិសម្មន្តាកថញ្ច ភិក្ខុនំ

កត្តា ហោតិ សមាធិសម្មន្តោ ច ភិក្ខុ សមាធិ-

សម្មន្តាកថញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។

១ ខ. អសំសង្ខារកថញ្ច

ទុតិយបណ្ណសក ឃមកវគ្គ

ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពី
សេចក្តីមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជា
ឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ
ផង សំដែងអំពីសេចក្តីមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ ដោយខ្លួនឯង
ផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាជ្ញា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ
ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយផង សំដែង
អំពីសេចក្តីប្រាជ្ញាព្យាយាម ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយសីល ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីបរិបូណ៌ដោយ
សីលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយសីលផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ដោយសីល ដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសមាធិ ដោយខ្លួនឯង
ផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ
ជាឋានៈ ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសមាធិផង
សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្តនា ច បញ្ញាសម្មនោ ហោតិ បញ្ញាសម្មនា កថេត្តា
 ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ បញ្ញាសម្មនោ ច ភិក្ខុ
 បញ្ញាសម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ
 ហំនំ ។ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្មនោ ហោតិ
 វិមុត្តិសម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ
 វិមុត្តិសម្មនោ ច ភិក្ខុ វិមុត្តិសម្មនា កថេត្តា
 ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។
 អត្តនា ច វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនសម្មនោ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនសម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តា
 ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនសម្មនោ ច ភិក្ខុ
 វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនសម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ
 ចាសំសមេតំ ហំនំ ។ ឥហំនំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទស ចាសំសាទិជ្ជា ជាដំតិ ។

យមកវត្តោ ទុតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ទសកថិបាវ

ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយបញ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌
 ដោយបញ្ញា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ ដែលគួរសរសើរថា
 ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញាផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញា
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដោយ
 ខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង
 នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជា
 អ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការ
 បរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ
 ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឋានៈដែលគួរសរសើរមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ យមករត្តោ

ពិស្សទានំ

អរិដ្ឋា តណ្ហានិដ្ឋា ច អវេច្ឆ ទ្វេ សុខានិ ច
នឡុកតាទេន ទ្វេ ច^(១) វត្តុកតា អបរេ ទ្វេ^(២) ។

---

១ ឧ. ម. នឡុកតាទេន ទ្វេ វត្តុកតា ។ ២ ឧ. កថាវគ្គ អបរេ ទ្វេតិ ។
ម. កថាវគ្គ បរេ ទុរេតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក យមកវគ្គ

ទូទាំងនៃយមកវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអវិជ្ជា ១ តណ្ហា ១ (ការសម្រេចព្រះនិព្វាន) ១
 សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះតថាគត ១ សេចក្តីសុខ
 ពីរលើក ពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ គ្រាប់ទៅកាន់និគមឈ្មោះ
 នឡកបុរៈ ពីរលើក នឹងវត្តកថា ដទៃទៀត ពីរលើក ។

អាករដ្ឋវិគ្គោ តតិយោ

[៧០] ឯកំ សមសំ ភកវា សាវត្ថយំ វិហារតំ
 ជេតវារេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ខោ
 ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិក្ខុវេតំ ។ ភទន្តេតិ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ឆស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទវេច
 សម្បទ្ធសីលា ភិក្ខុវេ វិហារថ សម្បទ្ធប្បាតមោក្ខា
 ចាតមោក្ខសំវសំវតា វិហារថ អាចារតោចរសម្បទ្ធា
 អណ្តមន្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវិ(១) សមាទាយ
 សិក្ខថ សិក្ខាបទេសុ ។ អាករេយ្យ ចេ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វហ្មចារីនំ បិយោ ចស្សំ
 មនាចោ ច កុ ច ការិយោ ចាតិ សីលេស្សេស្ស
 បរិបូរការិ(២) អជ្ឈតំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ
 អនិរកតជ្ឈោនោ វិបស្សនាយ សមម្ហាកតោ ព្រហ្មតា
 សុញាតារាជំ ។ អាករេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

---

១ ឧ. ម. ភយទស្សាវិតោ ។ ២ ឧ. ម. បរិបូរការិ ។

អារក្ខវិគ្គ ទី ៣

(៧១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏ជាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរបរិបូណ៌ ដោយសីល បរិបូណ៌ ដោយ
បាតិមោក្ខ ជាអ្នកសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ បរិបូណ៌ ដោយអាចារៈ
នឹងគោចរ ជាអ្នកឃើញនូវភយ ក្នុងទោសមានប្រមាណតិច ជាអ្នក
សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត
ជាទីគោរព ជាទីសរសើរនៃសព្វហ្មធារិយ្យក្នុងទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរជា
អ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបរឿយ ។ នូវការរម្ងាប់នូវចិត្តខាងក្នុង មាន
ឈានមិនសាបសូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ ជាអ្នកចំរើននូវ
សុញ្ញតារៈ (ធុះស្ងាត់) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកម្មវិញ្ញា

លាភី អស្សំ ចរិប័ណ្ណាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារាណន្តិ សីលេស្មេវស្សំ បរិប្បរិការី
 អជ្ឈតិ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាគតជ្ឈិមោ
 រិបស្សនាយ សមន្តាគតោ ព្រហ្មេតា សុញ្ញាតារាណំ ។
 អាកម្មេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេសាហំ
 បរិក្ខណាមិ ចរិប័ណ្ណាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារាណន្តិ តេសន្តេ ការាម មហាច្ចលំ
 អស្សំ មហានិសំសាតិ សីលេស្មេវស្សំ... ព្រហ្មេតា
 សុញ្ញាតារាណំ ។ អាកម្មេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ(១) បេតា ញាតិសាលាហិតា កាលកតា
 បសន្តិត្តា អនុស្សវន្តិ តេសន្តិ មហាច្ចលំ អស្សំ
 មហានិសំសន្តិ សីលេស្មេវស្សំ... ព្រហ្មេតា
 សុញ្ញាតារាណំ ។ អាកម្មេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សន្តិដ្ឋោ អស្សំ ឥតវិការចរិ-
 ប័ណ្ណាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយេភេសជ្ជបរិក្ខារេនាតិ
 សីលេស្មេវស្សំ... ព្រហ្មេតា សុញ្ញាតារាណំ ។

១ ខ. ម. យេមេ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាកង្ខវិគ្គ

អាត្មាអញ គួរជាបុគ្គលបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលាន-
 ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីលប្រកបរឿយ ។ នូវ
 ការរម្ងាប់នូវចិត្តខាងក្នុង មានឈានមិនសាបសូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនា-
 ញាណ ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្ប
 ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញប្រើប្រាស់ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារទាំងឡាយ របស់ទាយកណា ការឲ្យនូវបច្ច័យទាំងនោះរបស់
 ទាយកទាំងនោះ សូមឲ្យមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ភិក្ខុនោះ
 គួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល . . . ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បប្រាថ្នាថា ពួកប្រេតជាញាតិសាលោហិតណា
 (របស់អាត្មាអញ) ដែលធ្វើមរណកាលស្លាប់ទៅហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លា
 រលឹករឿយ ។ ការរលឹកនោះ របស់ប្រេតទាំងនោះ សូមឲ្យមានផល
 ច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល . . . ជា
 អ្នកចំរើន នូវសុញ្ញតារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្ប
 ប្រាថ្នាថា អាត្មាអញ គប្បីជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត
 សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ភិក្ខុ
 នោះគួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល . . . ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិដាយោ

អាគាដ្ឋេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ខមោ អស្សំ
 សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ដិយត្ថាយ បិទាសាយ
 ខំសមគសវាតាតបសិវីសបសម្មស្សាជំ ធុរត្តាជំ
 ធុរកតាជំ វេទនបថាជំ ឧប្បន្នាជំ សារីរ-
 កាជំ វេទនាជំ ធុត្តាជំ តិប្បាជំ(១) ទរាជំ
 កដុកាជំ អសាតាជំ អមនាថាជំ ថាលាហារាជំ
 អនិវាសកជាតិកោ អស្សន្តិ សីលេស្ស្រស្ស...

ព្រហ្មេតា សុញ្ញាតារាជំ ។ អាគាដ្ឋេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរតិរតិសហោ អស្សំ ន ច មំ អរតិរតិ
 សហោយ្យ ឧប្បន្នំ អរតិរតិ អភិកុយ្យ(២) វិហារេយ្យន្តិ
 សីលេស្ស្រស្ស... ព្រហ្មេតា សុញ្ញាតារាជំ ។
 អាគាដ្ឋេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កយកេវសហោ
 អស្សំ ន ច មំ កយកេវេ សហោយ្យ

---

១ ម. តិញ្ជំ ។ ២ ឧ. ម. អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទេសកនិយាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីជាអ្នកអត់
 ធន់នូវគ្រឿងកំ ក្តៅ ការឃ្នាន ការស្រេក សម្បស្ស របោម មូស
 ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃនឹងពស់តូចពស់ធំ ជាអ្នកអត់សង្កត់ នូវគន្លងនៃពាក្យ
 ដែលគេនិយាយអាក្រក់ មកកាន់សោតទ្វារដែលញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើង
 នាំឲ្យវេទនា ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសរីរៈ ជាទុក្ខក្លាខ្លាំង ខ្លោចជ្រុក មិន
 ជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំទៅនូវជីវិត ភិក្ខុនោះជាអ្នកបំ-
 ពេញក្នុងសីល . . . ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីអត់ធន់នូវសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងនេក្ខម្មៈ)
 នឹងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាមគុណ (ឯសេចក្តីត្រេកអរនឹងសេចក្តីអផ្សុក)
 ក្នុងនេក្ខម្មៈ នឹងសេចក្តីត្រេកអរ(ក្នុងកាមគុណ) កុំគប្បីគ្របសង្កត់នូវអាត្មា
 អញឡើយ អាត្មាអញគប្បីគ្របសង្កត់នូវសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងនេក្ខម្មៈ) នឹង
 សេចក្តីត្រេកអរ (ក្នុងកាមគុណ) ដែលកើតឡើងហើយ ភិក្ខុនោះគួរជា
 អ្នកបំពេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីជាអ្នកគ្របសង្កត់នូវការម្នា ដែល
 គួរខ្លាច ឯការម្នាដែលគួរខ្លាច កុំគប្បីគ្របសង្កត់នូវអាត្មាអញឡើយ

ទុតិយបណ្ណាសកេ អាកង្ខវត្តោ

ឧប្បជំ កយកេរំ អភិកុយ្យ វិហរយ្យន្តិ
 សីលេស្សេវស្ស... ព្រហ្មតា សុញ្ញតារាមំ ។
 អាកង្ខេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុន្តំ យានាមំ
 អភិចេតសិកាមំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ ជិកាមលាភិ
 អស្សំ អភិច្ចលាភិ អភសិវលាភិវេ សីលេស្សេវស្ស...
 ព្រហ្មតា សុញ្ញតារាមំ ។ អាកង្ខេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អាសវាមំ ខយា អនាសំ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរយ្យន្តិ សីលេស្សេវស្ស
 បរិបូរិកាវ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ
 អនិរាគតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមម្ពាគតោ ព្រហ្មតា
 សុញ្ញតារាមំ ។ សម្បជ្ជសីលា ភិក្ខុវេ វិហរថ
 សម្បជ្ជប្បាតិមោក្ខា ទាតិមោក្ខិសិវសិវតា វិហរថ
 អាចារតោចរសម្បជ្ជា អណ្តមត្តសុ វិជ្ជេសុ
 កយទស្សរិ សមាទាយ សិក្ខេថ សិក្ខាបទេស្មតិ
 វតិ យន្តិ វតិ វតិ វតិ វតិ វតិ វតិ វតិ ។

ទុតិយបណ្ណសារ អាករុវគ្គ

អាត្មាអញ គប្បីគ្របសង្កត់នូវអារម្មណ៍ ដែលគួរខ្លាច ដែលកើតឡើង
 ហើយ ភិក្ខុនោះ គួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល ... ជាអ្នកចំរើននូវ
 សុញ្ញតារៈ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញ
 មិនគប្បីបាន ដោយមិនបាច់ប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិន
 លំបាកនូវចិត្តដ្ឋានទាំងកិរិយានៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដែលអាស្រ័យ
 នូវចិត្ត ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារៈ ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា អាត្មាអញគប្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ដោយបញ្ញាដ៏ទុតិម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានដល់នូវចេតោ-
 វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈព្រោះអស់អាសវៈហើយ សម្រេច
 សម្រាន្តនៅ ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបនូវការរម្ងាប់នូវ
 ចិត្តខាងក្នុង មានឈានមិនសាបសូន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ
 ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារៈ ។ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយថា មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឋិតឋាន ដោយសីល ដោយ
 បាតិមោក្ខ ចូរសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ ឋិតឋានដោយអាចារៈនឹងគោចរៈ
 ឃើញភ័យ ក្នុងពោសមានប្រមាណតិច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

(៧២) ឯកំ សមយំ ភកកំ វេសាលីយំ
 វិហារតិ មហារាជេ ក្យជាតារសាលាយំ សម្ពហុលេហិ
 អភិណ្ណាតេហិ អភិណ្ណាតេហិ ថេវេហិ សារកេហិ
 សទ្ធិំ អាយស្មតា ច ចាលេន^(១) អាយស្មតា ច
 ឧបចាលេន^(២) អាយស្មតា ច កក្កដេន^(៣) អាយ-
 ស្មតា ច កឡិម្ពេន^(៤) អាយស្មតា ច និកដេន
 អាយស្មតា ច កដិស្សបោន អញ្ចេហិ ច
 អភិណ្ណាតេហិ អភិណ្ណាតេហិ ថេវេហិ សារកេហិ
 សទ្ធិំ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 អភិណ្ណាតា អភិណ្ណាតា លីច្ឆិ កម្រេហិ កម្រេហិ
 យានេហិ បរម្បរាយ^(៥) ឧទ្ធាសទ្ធា មហាសទ្ធា
 មហារាជំ អដ្ឋោតាហន្តិ ភកកន្តិ ទស្សនាយ ។
 អថខោ តេសំ អាយស្មន្តានំ ឯតទយោសិ

---

១ ឧ. ម. ចាលេន ។ ២ ឧ. ម. ឧបចាលេន ។ ៣ ម. កុត្តជិនី ។
 ៤ ឧ. កឡិម្ពេន ។ ៥ ឧ. បរម្បរាយ ។ ម. បរម្បរាយ ។ អដ្ឋកថិយំ បន
 បរម្បរាយាតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាយ ទសកនិដាត

(៧២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងសាវ-

សាលា នាមហារ័ន ជិតក្រុងវេសាលីជាមួយនឹងសាវិកជាថេរៈច្រើនរូប

ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញគឺព្រះបាលៈ ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះទុបបាលៈដ៏

មានអាយុ១ព្រះកក្កដៈដ៏មានអាយុ ១ព្រះកឡិម្ពៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះនិកដៈ

ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកដិស្សហៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រមទាំងសាវិកជាថេរៈ

ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញឯទៀតផង ។ សម័យនោះឯង ពួកស្តេច

លិច្ឆវីច្រើនអង្គ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ គ្រាច់ទៅ ដោយយាន

ដ៏ប្រសើរក្រៃលែងត ។ គ្នា មានសំឡេងអ័ងកងរំពង បរទៅកាន់ព្រៃ

មហារ័ន ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង

ព្រះថេរៈ ដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្កវិញ្ញោ

ឥមេ ខោ សម្ពហុលា អកិណាតា អកិណាតា
 លំដ្ឋវី កទ្រេហិ កទ្រេហិ យានេហិ បរម្បរាយ
 ឧទ្ធាសន្ទា មហាសន្ទា មហាវនំ អន្លោតាហន្តិ
 កកវន្តំ ទស្សនាយ សទ្ធកណ្ណកា ខោ
 បន យាណ វត្ថា កកវតា យន្តន មយំ យេន
 តោសិដ្ឋសាលវននាយោ តេនុបសន្តមេយ្យម តត្ថ
 មយំ អប្បសន្ទា អប្បកិណ្ណា ដាសុ វិហរេយ្យមាតិ
 អថខោ តេ អាយស្មន្តោ យេន តោសិដ្ឋសាល-
 វននាយោ តេនុបសន្តមីសុ តត្ថ តេ អាយស្មន្តោ
 អប្បសន្ទា អប្បកិណ្ណា ដាសុ វិហរន្តិ ។ អថខោ
 កកវា កិក្ខុ អាមន្តេសិ កហំ នុ ខោ
 កិក្ខុវេ ពាលោ កហំ ឧបទាលោ កហំ កក្កដោ
 កហំ កន្ស័ម្ភោ កហំ និកដោ កហំ កដិស្សហោ
 កហំ នុ ខោ តេ កិក្ខុវេ ថេរា សាវកា
 កតាតិ ។ ឥធិ កន្តេ តេសំ អាយស្មន្តានំ ឯតទហោសិ

ទុតិយបណ្ណាសក អាភ័ន្តវគ្គ

ពួកស្តេចលីច្ឆរីមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ
 គ្រាប់ទៅដោយយានដ៏ប្រសើរក្រៃលែងតៗគ្នា មានសំឡេងអធិកងរំពង
 ចូលទៅកាន់ព្រៃមហាវន ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា បើដូច្នោះគួរតែយើង
 ទាំងឡាយ ចូលទៅក្រៅគោសិក្ខសាលវន ហើយយើងទាំងឡាយគប្បី
 មានសំឡេងតិច មានការនៅច្រឡំក្រឡំគ្នាតិច ទើបនៅជាសុខក្នុងទី
 នោះ បានជាព្រះថេរៈដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏ចូលទៅឯព្រៃគោសិក្ខសា-
 លវន ព្រះថេរៈដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសំឡេងតិច មានការច្រឡំក្រឡំ
 ច្រឡំគ្នាតិច ហើយនៅជាសុខក្នុងទីនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុឧបបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកក្កដៈ នៅក្នុងទី
 ណា ភិក្ខុកឡិមៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុនិកដៈ នៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកដិស្សហៈ
 នៅក្នុងទីណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសាវ័កជាថេរៈទាំងនោះនៅ
 ចំទីណាដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏បំរើន
 ក្នុងទីនេះព្រះថេរៈ ដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសេចក្តីគំរិះ ដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស វសកនិទានោ

ឥមេ ខោ សម្មហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា
 លីច្ឆវី កក្រេហិ កក្រេហិ យានេហិ
 មរម្បរាយ ឡុត្តាសន្តា មហាសន្តា មហាវជំ អដ្ឋោ-
 តាហន្តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ សទ្ធកណ្ណោកា ខោ
 យានា វត្តា កកវតា យន្តន មយំ យេន កោ-
 សីន្តសាលវជនាយោ តេនុបសន្តមេយ្យម តត្ថ
 មយំ អប្បសន្តា អប្បតិណ្ណា ដាសុ វិហារយ្យមាតិ
 អថខោ តេ កន្លេ អាយស្មន្តោ យេន កោសីន្ត-
 សាលវជនាយោ តេនុបសន្តមីសុ តត្ថ តេ
 អាយស្មន្តោ អប្បសន្តា អប្បតិណ្ណា ដាសុ
 វិហារន្តតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុវេ យថា តេ
 មហាសាវកោ សម្មាស្សាគរមាណា ព្យាគរយ្យំ
 សទ្ធកណ្ណោកា ហិ ភិក្ខុវេ យានា វត្តា មយា ។
 ទសយមេ ភិក្ខុវេ កណ្ណោកា ។ កតមេ ទស ។
 បរិវេកាវមស្ស សន្តណិកាវមតា កណ្ណោកោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកស្តេចលិច្ឆរី មានប្រមាណច្រើននេះ ដែលមានឈ្មោះស្សីល្បាញ ត្រាច់ទៅដោយយានដ៏ប្រសើរក្រៃលែងត ។ គ្នា មានសំឡេងអ័ងកងរំពង ចូលទៅកាន់ព្រៃមហាវន ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ សំដែងថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា បើដូច្នោះត្រូវតែយើងទាំងឡាយ ចូលទៅឯព្រៃគោសិវ័ន្តសាលវន យើងទាំងឡាយ គប្បីមានសំឡេងតិច មានការនៅច្រឡូកច្រឡំគ្នាតិច ទើបនៅជាសុខក្នុងទីនោះ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន ហេតុនោះ លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ចូលទៅឯព្រៃគោសិវ័ន្ត- សាលវន លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏មានសំឡេងតិច មានការនៅ ច្រឡូកច្រឡំគ្នាតិច ហើយនៅជាសុខក្នុងទីនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ កាលមហាសាវកទាំងនោះព្យាករ ដោយប្រពៃ គប្បីព្យាករ តាមវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ តថាគត ពោលហើយថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ បន្ទាទាំងឡាយនេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ បន្ទាទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសភាពជាអ្នកគ្រេកអរ ក្នុងពួក គណៈជាបន្ទា របស់បុគ្គល ដែលមានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាទីគ្រេកអរ ១

ទុតិយបណ្ណសពេ អាកង្ខវគ្គោ

អស្កកនិមិត្តានុយោគំ អនុយុត្តស្ស ស្កកនិមិត្តានុយោកោ
 កណ្ណោកោ សង្ខ្រិយេសុ កុត្តន្ទារស្ស វិស្វកនស្សនំ
 កណ្ណោកោ ព្រហ្មចរិយស្ស មាតុត្តា មុបបាពេ(១)
 កណ្ណោកោ បឋមស្ស ឈានស្ស សន្នោ កណ្ណោកោ
 ទុតិយស្ស ឈានស្ស វិតក្កវិចារក កណ្ណោកោ
 តតិយស្ស ឈានស្ស បីតិ កណ្ណោកោ ចតុត្តស្ស
 ឈានស្ស អស្សាសប្បស្សាសា កណ្ណោកោ សញ្ញា-
 វេទយិតនិរោធសមាបត្តិយា សញ្ញា ច វេទនា ច
 កណ្ណោកោ រាតោ កណ្ណោកោ ទោសោ កណ្ណោកោ
 មោហោ កណ្ណោកោ ។ អកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ
 វិហារេ អកណ្ណោកោ និកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ វិហារេ(២)
 អកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តោ អកណ្ណោកោ
 និកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តោតិ(៣) ។

---

១ ឧ. មាតុត្តាមេឋវិចារកេ ។ ម. មាតុត្តាម្លឋវិចារកេ ។ ២ ឧ. ម. និកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ វិហារេ អកណ្ណោកោនិកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ វិហារេ ។ ៣ ឧ. ម. និកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តោ អកណ្ណោកោនិកណ្ណោកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តោតិ ។

ទុកិយបណ្ណសក អាកង្វរត្ថ

ការប្រកបរឿយ ។ នូវសុភវិនិច្ឆ័យ ជាបន្ទារបស់បុគ្គលដែលប្រកបរឿយ ។

នូវអសុភវិនិច្ឆ័យ ១ ការយំញ្ញនូវសត្រូវគឺល្បែងផ្សេងៗ ជា បន្ទារបស់បុគ្គល

មានទារក្របំគ្រងហើយ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ ការគ្រាប់ទៅជិតមាតុ-
 គ្រាម ជាបន្ទារបស់ព្រហ្មវិរយៈ ១ សំឡេង ជាបន្ទារបស់បឋមជ្ឈាន ១

វិតក្កៈនឹងវិចារៈជាបន្ទារបស់ទុតិយជ្ឈាន ១ បីតិ ជាបន្ទារបស់តតិយជ្ឈាន ១

អស្សាសប្បស្សាសៈ ជាបន្ទារបស់ចតុត្ថជ្ឈាន ១ សញ្ញានឹងវេទនា ជាបន្ទា
 របស់សញ្ញាវេទយតនិរោធសមាបត្តិ ១ រាគៈ ជាបន្ទា ទោសៈ ជាបន្ទា

មោហៈជាបន្ទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំមានធម៌
 ជាបន្ទាឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំមានធម៌
 ជាបន្ទាឡើយ ចូរនាំធម៌ជាបន្ទាចេញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយមិនមានធម៌ ជាបន្ទាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តទាំង
 ឡាយ មិនមានធម៌ជាបន្ទាទេ បាននាំធម៌ ជាបន្ទាចេញហើយ ។

[៧៣] ធិសយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ឥដ្ឋា កត្តា
 បទានា មុល្លកា លោកស្មី ។ កតមេ ធិស ។
 កោតា ឥដ្ឋា កត្តា បទានា មុល្លកា លោកស្មី
 វណ្ណា ឥដ្ឋា កត្តា បទានោ មុល្លកោ លោកស្មី
 អាហេត្សំ ឥដ្ឋំ កត្តំ បទាបំ មុល្លកំ លោកស្មី សីលានិ^(១)
 ឥដ្ឋានិ កត្តានិ បទានានិ មុល្លកានិ លោកស្មី
 ព្រហ្មចរិយំ ឥដ្ឋំ កត្តំ បទាបំ មុល្លកំ លោកស្មី
 បិត្តា ឥដ្ឋា កត្តា បទានា មុល្លកា លោកស្មី
 ពាហុសុត្តំ ឥដ្ឋំ កត្តំ បទាបំ មុល្លកំ លោកស្មី
 បទា ឥដ្ឋា កត្តា បទានា មុល្លកា លោកស្មី
 ចារ្យោ^(២) ឥដ្ឋោ កត្តោ បទានោ មុល្លកោ លោកស្មី
 សត្តា ឥដ្ឋា កត្តា បទានា មុល្លកា លោកស្មី ។

១ ម. សិលី . . . ។ ២ ឧ. ម. ធិស្ស . . . ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

(៧៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។
 ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺភោគៈជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ពណិសម្បវ
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុង
 លោក ១ សភាពមិនមានរោគ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ សីលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ព្រហ្មចរិយៈ ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ មិត្ត
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១
 សភាពជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បញ្ញាជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទី
 គាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រក្នុងលោក ១ ធម៌ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ឋានសួគ៌ជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបាន ដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ។

ទុតិយបណ្ណសកោ អាកត្តវន្តោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ឥដ្ឋា កក្កា មនា ចា
 ទុល្លកា លោកស្មី ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ កក្កានំ មនា ចានំ ទុល្លកានំ
 លោកស្មី ទស ធម្មា បរិបន្តោ^(១) ។ អាលស្សំ^(២)
 អនុដ្ឋានំ កោតានំ បរិបន្តោ អមឈ្លានា អវិក្ខុសនា
 វណ្ណស្ស បរិបន្តោ អសច្ឆាយ តិរិយា អារោក្សស្ស
 បរិបន្តោ ចាបមិត្តតា សីលានំ បរិបន្តោ ឥន្ទ្រិយាសំ-
 វារោ ព្រហ្មបរិយស្ស បរិបន្តោ វិសំវាទនា មិត្តានំ
 បរិបន្តោ អសច្ឆាយ តិរិយា ពាហុសច្ចស្ស បរិបន្តោ
 អស្សុស្សសា អបរិបុត្តា បញ្ញាយ បរិបន្តោ អននុយោកោ
 អប្បច្ចវេក្ខណា ធម្មានំ បរិបន្តោ មិត្តា បដិបត្តិ
 សត្តានំ បរិបន្តោ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសន្នំ
 ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ កក្កានំ មនា ចានំ ទុល្លកានំ
 លោកស្មី ឥមេ ទស ធម្មា បរិបន្តោ ។

---

១ ប. បរិបន្តា ។ ២ ម. អាលស្សំ ។

ទុតិយបណ្ណសក រាជត្ថវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង នាំឲ្យអន្តរាយដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។ គឺការ
 ខ្ជិលនឹងការមិនប្រឹងប្រែង នាំឲ្យអន្តរាយដល់ភាគៈ ១ ការមិនប្រដាប់
 មិនតាក់តែង នាំឲ្យអន្តរាយដល់ពណ៌សម្បុរ ១ ការធ្វើនូវសេចក្តីមិនសប្បាយ
 នាំឲ្យអន្តរាយដល់ភាពមិនមានរោគ ១ មិត្តលាមក នាំឲ្យអន្តរាយដល់
 សីល ១ ការមិនសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ នាំឲ្យអន្តរាយដល់ព្រហ្មចរិយៈ ១ ការ
 ពោលពាក្យខុស នាំឲ្យអន្តរាយ ដល់ពួកមិត្ត ១ ការធ្វើនូវសេចក្តីមិន
 ស្វាធាយ នាំឲ្យអន្តរាយ ដល់ភាពចេះដឹងច្រើន ១ ការមិនប្រុង
 ស្តាប់ មិនសាកសួរ នាំឲ្យអន្តរាយដល់បញ្ញា ១ ការមិនប្រកបរឿយៗ
 ការមិនពិចារណា នាំឲ្យអន្តរាយដល់ធម៌ទាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ
 ខុស នាំឲ្យអន្តរាយ ដល់ឋានសួគ៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំង ១០ នេះ នាំឲ្យអន្តរាយដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានេ

ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ
 កត្តានំ មនាទានំ ធុល្លកានំ លោកស្មី ទស ធម្មា
 អាហារោ ។ អនាលស្សំ ឧដ្ឋានំ ភោគានំ អាហារោ
 មណ្ឌានា វិក្ខុសនា វណ្ណស្ស អាហារោ សច្ចាយ ភិរិយា
 អាហារោ ភិក្ខុសនា វណ្ណស្ស អាហារោ សច្ចាយ ភិរិយា
 អាហារោ ឥន្ទ្រិយេសំវោ ព្រហ្មចរិយស្ស អាហារោ
 អរិសំវាទនា មិត្តានំ អាហារោ សជ្ឈិយ ភិរិយា
 ពាហុសច្ចស្ស អាហារោ សុស្សសា បរិបុត្តា
 បណាយ អាហារោ អនុយោគោ បច្ចវេក្ខណា
 ធម្មានំ អាហារោ សម្មាបដិបត្តំ សត្តានំ អាហារោ ។
 ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ
 កត្តានំ មនាទានំ ធុល្លកានំ លោកស្មី ឥមេ
 ទស ធម្មា អាហារាតិ ។

(៧៤) ទសហិ ភិក្ខុវេ វឌ្ឍិហិ វឌ្ឍិមាទោ
 អរិយស្សវគោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍិតិ
 សារាទាយី ច ហោតិ វរាទាយី កាយស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរទិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង ជាអាហារនៃធម៌ទាំង ១០ នេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីគ្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។ គឺសេចក្តីមិនខ្ជិល សេចក្តីព្យាយាម ជាអាហាររបស់ភោគៈ ១ ការប្រដាប់ ការតាក់តែង ជាអាហារ របស់ពណិសម្បវ ១ ការធ្វើនូវ សេចក្តីសប្បាយ ជាអាហារ របស់ភាពមិនមានរោគ ១ . សភាពមិត្តល្អ ជាអាហារ របស់សីល ១ ការសង្រួមផ្សំគ្នា ជាអាហារ របស់ព្រហ្ម ចរិយៈ ១ ការមិនពោលពាក្យខុស ជាអាហារ របស់មិត្តទាំងឡាយ ១ ការធ្វើនូវកិរិយាស្វាធារ ជាអាហារ របស់ភាពអ្នកចេះដឹងច្រើន ១ ការស្តាប់ ការសាកសួរ ជាអាហារ របស់បញ្ញា ១ ការប្រកបរឿយ ៗ ការពិចារណា ជាអាហាររបស់ធម៌ទាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិល្អ ជាអាហាររបស់ឋានសួគ៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ជាអាហារ នៃធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីគ្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។

(៧២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក កាលចំរើន ដោយសេចក្តី ១០ យ៉ាង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាអ្នកកាន់យក នូវខ្លឹមរបស់កាយផង ជាអ្នកកាន់យកនូវវត្ថុ ដ៏ប្រសើររបស់កាយផង ។

ទុតិយបញ្ញាសពេ អាកុស្តវិញ្ញា

កតមេហំ ទសហំ ។ ខេត្តវត្ថុហំ វឌ្ឍនំ ធនធានេ
 វឌ្ឍនំ បុត្តនារេហំ វឌ្ឍនំ ទាសកម្មករចោរសេហំ
 វឌ្ឍនំ ចតុប្បទេហំ វឌ្ឍនំ សទ្ធាយ វឌ្ឍនំ សីលេន
 វឌ្ឍនំ សុតេន វឌ្ឍនំ ចាកេន វឌ្ឍនំ បញ្ចាយ វឌ្ឍនំ ។
 ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ វឌ្ឍីហំ វឌ្ឍមាថោ
 អរិយស្សវគោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍនំ សារាទាយ
 ច ហោតិ វរាទាយ កាយស្សនំ ។

ធនេន ធានេន ច យោធន វឌ្ឍនំ
 បុត្តេហំ ទារេហំ ចតុប្បទេហំ ច
 ស កោកវំ ហោតិ យសស្សំ បូជិតោ
 ញាតីហំ មិត្តេហំ អថោបិ រាជុភិ ។
 សទ្ធាយ សីលេន ច យោធន វឌ្ឍនំ
 បញ្ចាយ ចាកេន សុតេន ច្ចុកយំ

ទុតិយបណ្ណាល័យ រាជធានីភ្នំពេញ

ការចំរើនដោយសេចក្តីទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើន ដោយ
 ស្រែចំការ ១ ចំរើន ដោយទ្រព្យនឹងស្រូវ ១ ចំរើន ដោយកូននឹង
 ប្រពន្ធ ១ ចំរើន ដោយបុរសជាទាសៈនឹងកម្មករ ១ ចំរើន ដោយសត្វ
 មានជើង ៤ ទាំងឡាយ ១ ចំរើន ដោយសត្វ ១ ចំរើន ដោយសីល ១
 ចំរើន ដោយសុតៈ ១ ចំរើន ដោយចាតៈ ១ ចំរើន ដោយបញ្ញា ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក កាលចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើន
 ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថា
 អ្នកកាន់យកនូវខ្លឹមរបស់កាយផង ជាអ្នកកាន់យកនូវវត្ថុដ៏ប្រសើរ របស់
 កាយផង ។

បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះចំរើន ដោយទ្រព្យផង ដោយស្រូវ
 ផង ដោយកូនផង ដោយប្រពន្ធផង ដោយសត្វជើង ៤
 ផង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានភោគៈ មានយសវង្ស
 ពួកញាតិនឹងមិត្ត ព្រមទាំងស្តេចបូជាហើយ ។ បុគ្គលណាក្នុង
 លោកនេះ ចំរើនដោយសត្វផង ដោយសីលផង ដោយ
 បញ្ញាផង ដោយចាតៈផង ដោយសុតៈទាំងពីរផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរវិហាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ តាទិសោ សប្បវិសោ វិចត្តាលោ

ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧកយេន វឌ្ឍនីតិ ។

[៧៥] ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។

អថខោ អាយស្មា អានន្តោ បុត្តល្អាសមយំ និវា-

សេត្វា បត្តនីវាទាយ យេន មិកសាលាយ

ឧបាសិកាយ និស័ទំ តេនុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិត្វា

បញ្ចត្តេ អាសនេ និស័ទិ ។ អថខោ មិកសាលា

ឧបាសិកា យេនាយស្មា អានន្តោ តេនុបស្ក័មិ

ឧបស្ក័មិត្វា អាយស្មនំ អានន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមនំ

និស័ទិ ។ ឯកមនំ និស័ទ្ធា ខោ មិកសាលា

ឧបាសិកា អាយស្មនំ អានន្តំ ឯតទរោច កម័កថា

នាមាយំ កន្តេ អានន្ត កកវតា ធម្មោ ទេសិតោ

អញ្ញោយ្យោ យត្រហិ នាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី

ច ឧកោ សមសមគតិកា កវិស្សនំ អភិសម្បាយំ ។

សុត្តនិបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ទសកនិបាត

បុគ្គលវិបបនោះហៅថា សប្បុរស ជាអ្នកពិចារណាយើង

ច្បាស់ វែមនឹងចំរើនដោយហេតុទាំងពីរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង ។

[៧៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះអាណន្ត
 ដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វល្ហាសម័យ
 ហើយចូលទៅឯលំនៅ នៃមិត្តសាលា ។ បុរសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ លំដាប់នោះ មិត្តសាលា
 ។ បុរសិកា ចូលទៅរកព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមិត្តសា-
 លា ។ បុរសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានទូលសួរព្រះអាណន្តដ៏មាន
 អាយុថា បពិត្រព្រះអាណន្ត ដ៏ចំរើនធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
 ហើយនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួក គឺព្រហ្ម-
 ហារីបុគ្គល ១ អព្រហ្មហារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើៗ គ្នាក្នុងបរលោក ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកន្ធិវគ្គោ

បិតា មេ កន្លែ បុរាណោ ព្រហ្មចារី អហោសិ
 អារាចារី^(១) វិតោ មេដុលា តាមធម្មា សោ
 កាលកតោ ភកវតា ព្យាកតោ សកទាតាមិ
 សត្តោ^(២) តុសំនំ កាយំ ឧបបន្នោតិ ។ បិតុ
 បិយោ^(៣) មេ កន្លែ វសិទតោ អព្រហ្មចារី អហោសិ
 សទារសន្តុដ្ឋោ សោមិ កាលកតោ ភកវតា
 ព្យាកតោ សកទាតាមិ សត្តោ តុសំនំ កាយំ
 ឧបបន្នោតិ ។ កថំកថា ធាមាយំ កន្លែ អានន្ត
 ភកវតា ធម្មា ទេសិតោ អតោយ្យោ យត្រ ហិ
 ធាម ព្រហ្មចារី ថ អព្រហ្មចារី ថ ឧកោ សម-
 សមគតិកា ភិស្សន្តិ អភិសម្បរាយន្តិ ។ ឃរមេវ
 ខោ បនេនំ ភតិទិ ភកវតា ព្យាកតន្តិ ។ អថខោ
 អាយស្មា អានន្តោ មិកសាលាយ ឧទាសិកាយ
 ធិវេសនេ បិណ្ណាទានំ កហេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

---

១ ម. ហោតិ អនាចារី ។ ២ ម. សកទាតាមិវគ្គោ ។ ៣ ឧ. បេត្តា បិយោ
 ម. បិតាមហោ ។

ទុតិយបណ្ណសក អារាង្គវគ្គ

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បិតារបស់ខ្ញុំឈ្មោះបុរាណៈជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តឆ្ងាយវៀរចាកមេបុនជាធម៌របស់អ្នកស្រុក លុះគាត់ធ្វើមរណកាល
 ទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថាជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើត
 ក្នុងពពួកទេវតាក្នុងជាន់តុសិត ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឥសិទ្ធក
 ជាទីស្រឡាញ់របស់បិតា នៃខ្ញុំមិនមែនជាព្រហ្មចារី នៅគ្រេកអរដោយ
 ប្រពន្ធរបស់ខ្លួន លុះធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
 ថាជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពពួកទេវតា ជាន់តុសិតដែរ ។
 បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ហើយនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួកគឺព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើ ៗ គ្នា ក្នុងបរលោក ។
 ម្ចាស់នាង ដំណើរនេះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករហើយ យ៉ាងនេះឯង ។
 លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទ ដ៏មានអាយុ ទទួលចម្រើនបិណ្ឌបាត ក្នុងលំនៅ
 នៃមិត្តសាលា ទុបាសិការួចហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស វេសកនិបាតោ

អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ បញ្ញាកត្តំ បិណ្ឌា-
 នាតប្បដិក្កន្តោ យេន ភកវា តេនុបសង្កម៌
 ឧបសង្កម៌ត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។
 ឯកមន្តំ ជិសីន្តោ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ ភកវន្តំ
 ឯតទរោច វេណាហំ កន្តេ បុព្វណ្ណាសមយំ ជិវាសេត្វា
 បត្តបរិមាណាយ យេន មិកសាលាយ ឧបាសីកាយ
 ជិវេសនំ តេនុបសង្កម៌ ឧបសង្កម៌ត្វា បពាតេ
 អាសនេ ជិសីទិ ។ អថខោ កន្តេ មិកសាលា
 ឧបាសីកា យេណាហំ តេនុបសង្កម៌ ឧបសង្កម៌ត្វា
 មិ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 ជិសីន្តោ ខោ កន្តេ មិកសាលា ឧបាសីកា មិ
 ឯតទរោច កេចិកថា ឆាមាយំ កន្តេ អាណន្ត
 ភកវតា ធម្មោ ទេសីតោ អពោយ្យោ យត្រ ហិ
 ឆាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ
 សមសមគតិកា កវិស្សន្តំ អភិសម្បរាយំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ទសកនិបាត

កំកាលដែលព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាង
ក្រោយកត្តហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
លុះព្រះអាណន្ត ដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំចូល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
ស្ងៀមស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រនឹងចម្រើន ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅឯលំនៅ
នៃមិត្តសាលា ។ បាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ អង្គុយលើអាសនៈ
ដែលគេក្រាលទុក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ មិត្តសា-
លា ។ បាសិកា ចូលទៅរកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
ខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះ
មិត្តសាលា ។ បាសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងខ្ញុំព្រះ
អង្គថា បពិត្រព្រះអាណន្តដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
ហើយនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួក គឺព្រហ្មចារី-
បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើៗគ្នា ក្នុងបរលោក ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាតម្មវិញ្ញា

មីតា មេ កន្លែ បុរាណោ ព្រហ្មចារី អយោសិ-
 អាវចារី វិរតោ មេឡុនា តាមធម្មា សោ កាល-
 កតោ ភក្កតា ព្យាកតោ សកទាតាមី សត្តោ តុស័តំ
 កាយំ ឧបបន្នោតំ ។ មីតុ មីយោ មេ កន្លែ
 ឥសិទត្តោ អព្រហ្មចារី អយោសិ សទាវសន្តដ្ឋា
 សោមី កាលកតោ ភក្កតា ព្យាកតោ សកទា-
 តាមី សត្តោ តុស័តំ កាយំ ឧបបន្នោតំ ។
 កមីកថា នាមាយំ កន្លែ អាណន្ត ភក្កតា ធម្មា
 ទេសិតោ អញ្ញោយ្យោ យត្រ ហិ នាម ព្រហ្មចារី
 ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ សមសមគតិកា ភិស្សន្តិ
 អភិសម្បាយន្តិ ។ ឃី វុត្តោ អហំ កន្លែ មិកសាលំ
 ឧទាសិកំ ឯតទពេចំ ឯវមេវ ចោ(១) បនេតំ ភកិទិ
 ភក្កតា ព្យាកតន្តិ ។ កោ ចានន្ត មិកសាលា
 ឧទាសិកា ពាលា អព្យត្តា អន្ធកា អន្ធកប្បញ្ញា(២)

---

១ ឧ. ម. ឃី វោ ។ ២ ឧ. អម្ពកា អម្ពកបញ្ញា ។ ម. អម្ពកា អម្ពកបញ្ញា ។
 អន្តិកាយំ អម្ពកា អម្ពកសញ្ញាតិ ទិស្សនិ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាករុវគ្គ

បតិគ្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន បិតាខ្ញុំឈ្មោះបុព្វណៈជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តឆ្ងាយ រៀរចាកមេបុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក លុះគាត់ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករ ថាជាសកទាតាមិសត្វ
 បានទៅកើត ក្នុងពួកទេវតាជាន់តុសិត ។ បតិគ្រលោកម្ចាស់ ដ៏ចំរើន
 ឥសិទ្ធក្ត ជាទីស្រឡាញ់នៃបិតារបស់ខ្ញុំ មិនមែនជាព្រហ្មចារីនៅក្រេកអរ
 ដោយប្រពន្ធរបស់ខ្លួន លុះគាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ព្យាករថាជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតាជាន់តុសិតដែរ ។
 បតិគ្រព្រះអានន្តដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ
 នេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួកគឺព្រហ្មចារីបុគ្គល ១
 គព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើៗគ្នា ក្នុងបរលោក ។ បតិគ្រព្រះ
 អង្គដ៏ចំរើន កាលមិតសាលាទុប្បាសិកា និយាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គក៏បាននិយាយនឹងមិតសាលាទុប្បាសិកាដូច្នោះថា ម្ចាស់នាង ដំណើរ
 នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករយ៉ាងហ្នឹងឯង ។ ម្ចាស់អានន្ត មិតសាលា-
 ទុប្បាសិកាជាអ្វី ជាស្រ្តីពាល មិនឈ្លាសវៃ ជាស្រ្តី ឆន្ទិក មានបញ្ញា ឆន្ទិក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តេ ច បុរិសបុគ្គលា បរោបរិយញ្ញោណោ^(១) ។
 ទសយមេ អាទន្ទ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា
 លោកស្មី ។ កតមេ ទស ។ ឥន្ទន្ទ ឯកទ្វោ
 បុគ្គលា ទុស្សីលោ ហោតិ តព្វ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ យថាក្ខតំ ធម្មជាតតិ យត្តស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ជិវ្យតិ តស្ស សវនេនបិ
 អកតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធនបិ អកតំ ហោតិ
 ជិដ្ឋិយាបិ អប្បជិវិទ្ធិ ហោតិ សាមាយិកម្បិ^(២) វិមុត្តិ
 ន លភតិ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
 ហានាយ បរតិ នោ វិសេសាយ ហានតាមិយេវ
 ហោតិ នោ វិសេសតាមិ ។ ឥន បនាទន្ទ
 ឯកទ្វោ បុគ្គលា ទុស្សីលោ ហោតិ តព្វ ចេតោ-
 វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាក្ខតំ បជាតតិ យត្តស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ជិវ្យតិ តស្ស សវនេនបិ
 កតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធនបិ កតំ ហោតិ

---

១ ឧ. ម. បុរិសបុគ្គលបរោបរិយេ ញ្ញោណោ ។ ២ ឧ. ម. សាមយិកំបិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវទិកាយ ទសកនិដាយ

មួយទៀត បុរសបុគ្គលណា (មានវិស័យមិនទើសទាល់) ក្នុងបរោបរិយ
 ញាណ (បញ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវឥន្ទ្រិយភ្នំនឹងទន់របស់បុគ្គលដទៃ) ។
 ម្នាលអាណន្ត បុគ្គល ១០ ពួកនេះ វែមន៍មានប្រាកដក្នុងលោក ។ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាណន្ត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតាវិមុត្តិនិងបញ្ញា-
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យភាពទ្រុស្តសីលនោះ រលត់ទៅដោយ
 មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការស្តាប់ផង មិនបាន
 ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង មិនបាននូវ
 វិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ ម្នាលអាណន្ត បុគ្គលខ្លះក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីលតែដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតាវិមុត្តិនិងបញ្ញា
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យភាពទ្រុស្តសីលនោះ រលត់ទៅដោយមិន
 មានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផងការចេះដឹងច្រើនផង

ទុតិយបណ្ណាសកេ អាក្ខរិត្តោ

ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធំ ហោតិ សាមាយិកម្បី វិមុត្តិ
 លភតិ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា វិសេសាយ
 បរេតិ នោ ហានាយ វិសេសតាមិយេវ ហោតិ នោ
 ហានតាមិ ។ តត្រានន្ទ បមាណីកា បមិន្ទត្ត
 ឥមស្សបិ តេវ ធម្មា អបរស្សបិ តេវ ធម្មា តស្មា
 នេសំ ឯកោ ហីនោ ឯកោ បណីតោតិ ។
 តញ្ចំ តេសំ អាណន្ទ ហោតិ ទីយរត្តំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ ។ តត្រានន្ទ យ្វាយំ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ
 ហោតិ តញ្ចំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តិ យេថាភូតិ
 បជាណតិ យត្ថស្ស តំ ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ
 ជ្ឈរដ្ឋតិ តស្ស សវនេនបិ តតំ ហោតិ ពាហុ-
 សធូនបិ តតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធំ ហោតិ
 សាមាយិកម្បី វិមុត្តិ លភតិ ។ អយំ អាណន្ទ
 បុគ្គលោ អមុនា បុរិមេន បុគ្គលេន អភិក្កិន្តតកេ
 ច បណីតតកេ ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។

ទុតិយបណ្ណសក អារន្តវគ្គ

ចាក់ចូរដោយទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គល
 នោះបែកផ្ទុយរាងកាយស្ងប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។
 ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គលនោះ អាចគ្រិះរិះថា
 នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលដទៃ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ថែកទាប បុគ្គលម្នាក់ខ្ពង់ខ្ពស់ ។
 ម្នាលអានន្ទ ព្រោះភិរិយាធ្វើនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គល ទាំងនោះ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជា
 យូរអវស្ស ។ ម្នាលអានន្ទ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាទ្រុស្តសីល
 តែងដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ជាហេតុនាំឲ្យ
 ភាពទ្រុស្តសីលនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើការ
 ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចូរដោយទិដ្ឋផង
 បាននូវវិមុត្តិប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលនេះប្រសើរផង
 ទុតិយផង ជាងបុគ្គលមុនឯណោះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥមញ្ញំ អាណន្ត បុគ្គលំ ធម្មសោតោ និព្វហនិ
 តទនន្តំ កោ ជានេយ្យ អញ្ញត្រ តថាគតេន ។
 តស្មានិហានន្ត មា បុគ្គលេសុ បមាណីកា អហុវត្ត
 មា បុគ្គលេសុ បមាណី កណ្ហិត្ត ។ ខញ្ញនិ ហានន្ត
 បុគ្គលោ បុគ្គលេសុ បមាណី កណ្ហន្តោ អហញ្ញានន្ត
 បុគ្គលេសុ បមាណី កណ្ហោយ្យំ យោ វា បនស្ស
 មាទិសោ ។ ឥន បនានន្ត ឯតតទ្វោ បុគ្គលោ
 សីលវា ហោតិ តព្វ បេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 យថាភ្នតំ នប្បជានាតិ យត្តស្ស តំ សីលំ អបរិ-
 សេសំ ជិវ្គ្លិតិ តស្ស សុវនេនបិ អតតំ ហោតិ
 ពាហុសច្ឆេនបិ អតតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយោបិ អប្បជិវ្គិ
 ហោតិ សាមយិកម្យំ វិមុត្តិ ន លភតិ សោ
 កាយស្ស កេនា បរម្មរណា ហានាយ បេតិ នោ
 វិសេសាយ ហានតាមិយេវ ហោតិ នោ វិសេសតាមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះវិហារ ទសកនិបាត

ម្ចាស់អាទន្ទ ព្រោះក្រសែធម៌គឺវិបស្សនាញាណ វែមនឹងដឹកនាំបុគ្គល
នេះ (ឲ្យដល់នូវអរិយភូមិ) អ្នកណា ក្រៅពីតថាគតនឹងគប្បីដឹង ហេតុ
នោះបាន ។ ម្ចាស់អាទន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ អ្នកទាំង
ឡាយ ជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំមានឡើយ កុំ
កាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គល
ក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
ដឹករំលើងនូវគុណ ម្ចាស់អាទន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គលណាដែលប្រហែលនឹង
តថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
ម្ចាស់អាទន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល តែមិនដឹងច្បាស់
តាមពិតនូវចៅតាវិមុត្តិនឹងបញ្ជាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យសីលនោះ
រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការ
ស្តាប់ផង មិនបានធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ធ្លុះ ដោយ
ទិដ្ឋផង មិនបាននូវវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
បែកផ្ទាយពងកាយស្លាប់ទៅ វែមនឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
សាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្កវិញ្ញា

ឥន្ទានន្ទ   ឯកត្វោ   បុគ្គលោ   សីលវា
 ហោតិ   តព្វ   ចេតោវិមុត្តិ   បញ្ញាវិមុត្តិ   យថាក្ខតំ
 បដាធាតិ   យត្ថស្ស   តំ   សីលំ   អបរិសេសំ   ជុរុជ្ឈតិ
 តស្ស   សវនេនបិ   កតំ   ហោតិ   ពាហុសច្ចេនបិ
 កតំ   ហោតិ   ទិដ្ឋិយាបិ   សុប្បជិវិទ្ធិ   ហោតិ   សាមា-
 យិកម្មំ   វិមុត្តិ   លកតំ   សោ   កាយស្ស   ភេទា
 បរម្មរណា   វិសេសាយ   បរតំ   នោ   ហានាយ   វិសេ-
 សតាមិយេវ   ហោតិ   នោ   ហានតាមិ   ។   តត្រានន្ទ
 ។   បេ   ។   អហញ្ញានន្ទ   បុគ្គលេសុ   បមាណំ
 តណ្ហោយ្យំ   យោ   វា   បនស្ស   មាទិសោ   ។   ឥធន
 បនានន្ទ   ឯកត្វោ   បុគ្គលោ   តិព្វរាគោ   ហោតិ
 តព្វ   ចេតោវិមុត្តិ   បញ្ញាវិមុត្តិ   យថាក្ខតំ   នប្បដាធាតិ
 យត្ថស្ស   សោ   រាគោ   អបរិសេសោ   ជុរុជ្ឈតិ
 តស្ស   សវនេនបិ   អកតំ   ហោតិ   ពាហុសច្ចេនបិ
 អកតំ   ហោតិ   ទិដ្ឋិយាបិ   អប្បជិវិទ្ធិ   ហោតិ
 សាមាយិកម្មំ   វិមុត្តិ   ន   លកតំ

ទុក្ខបណ្ណាសក រាងម្ហូរវិគ្គ

ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល ទាំងដឹងច្បាស់
តាមពិតនូវចេតោវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុ នាំឲ្យសីល
នោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយ-
ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ធ្លុះ ដោយ
ទិដ្ឋិផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។

ម្នាល អានន្ទ ក្នុងដំណើរនោះ ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គល
ដែលប្រហែលនឹងតថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំង
ឡាយបាន ។ ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរាគៈក្បៀវ
ក្លាទាំងមិនដឹងច្បាស់តាម ពិតនូវចេតោវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
ហេតុនាំឲ្យរាគៈនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ គុក្គលនោះមិន
បានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិន
បានចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិផង មិនបានវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកាយស្ស ទសកនិយោ

សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ហានាយ បរេតិ
 នោ វិសេសាយ ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ
 វិសេសតាមី ។ ឥធិ បនានន្ទ ឯកទ្វោ បុគ្គលោ តិព្វរកោ
 ហោតិ តព្វ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាក្ខនំ បដាណតិ
 យត្ថស្ស សោ រកោ អបរិសេសោ ធិរជ្ឈតិ តស្ស
 សវនេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធលេនបិ កតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ សាមាយិកម្មំ
 វិមុត្តិ លភតិ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 វិសេសាយ បរេតិ នោ ហានាយ វិសេសតាមីយេវ
 ហោតិ នោ ហានតាមី ។ តត្រានន្ទ ។ បេ ។
 អហញ្ញានន្ទ បុគ្គលេសុ បមាណំ កល្លោយ្យំ យោ
 វា បនស្ស មាទិសោ ។ ឥធិ បនានន្ទ ឯកទ្វោ
 បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ តព្វ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ យថាក្ខនំ នប្បដាណតិ យត្ថស្ស
 សោ កោធនោ អបរិសេសោ ធិរជ្ឈតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទាយ ទសកនិបាត

លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ វេមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
ឡើយ ។ ម្នាលមានន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរាគៈក្បូរក្បា
តែដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតោវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំ
ឲ្យរាគៈនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះធ្វើដោយ
ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋផង បាន
នូវវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាង
កាយស្លាប់ទៅ វេមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសតែម្យ៉ាង
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលមានន្ទ ក្នុងដំណើរ
នោះ ។ បេ ។ ម្នាលមានន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គលណា ដែលប្រហែលនឹង
តថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
ម្នាលមានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធតាំង
មិនដឹងច្បាស់ តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
ហេតុនាំឲ្យសេចក្តីក្រោធនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកុដ្ឋវិញ្ញោ

តស្ស សវនេនបិ អកតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ
 អកតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ អប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ
 សាមាយិកម្បី វិមុត្តំ ន លកតិ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា ហានាយ បរេតិ ពោ វិសេសាយ
 ហានតាមីយេវ ហោតិ ពោ វិសេសតាមី ។ និទ
 បនានន្ទ ឯកទ្វា បុគ្គលោ កោជនោ ហោតិ
 តញ្ច ចំតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ បជាតាតិ
 យត្ថស្ស សោ កោជោ អបរិសេសោ ទិវុជ្ឈតិ
 តស្ស សវនេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ
 កតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ
 សាមាយិកម្បី វិមុត្តំ លកតិ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា វិសេសាយ បរេតិ ពោ ហានាយ
 វិសេសតាមីយេវ ហោតិ ពោ ហានតាមី ។
 តត្រានន្ទ ។ បេ ។ អហោណានន្ទ បុគ្គលេសុ
 បមាណំ គុណ្ណាយ្យំ យោ វា បនស្ស មាទិសោ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាកង្គវគ្គ

បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះ
 ដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ចុះ ដោយទិដ្ឋផង មិនបានទូរិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយពរកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេជា
 បុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសឡើយ ។ ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីគ្រោធ តែដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចៅតារិមុត្តិនិងបញ្ញារិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឲ្យសេចក្តីគ្រោធនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះ
 ដោយទិដ្ឋផង បានទូរិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកធ្លាយពរកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 តែម្យ៉ាងមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាល អានន្ទ
 ក្នុងដំណើរនោះ ។ បេ ។ ម្នាល អានន្ទ តថាគតក្តី បុគ្គលណា ដែលប្រហែល
 នឹងតថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិពណ៌

៧៥ បនាទន្ធបិកេតោ បុគ្គលោ ទុទ្ទតោ ហោតិ
 តព្វា បេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាក្ខតំ ធម្មជាតានិ
 យត្តស្ស តំ ទុទ្ធានំ អបរិសេសំ ជីវជ្ឈតិ តស្ស
 សវនេនបិ អកតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ អកតំ
 ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ អប្បជិវិដ្ឋិ ហោតិ សាមាយំកម្មិ
 វិមុត្តំ ន លកតំ សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា ហានាយេ បរតិ នោ វិសេសាយ
 ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ វិសេសតាមី ។ ៧៥
 បនាទន្ធបិកេតោ បុគ្គលោ ទុទ្ទតោ ហោតិ តព្វា
 បេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ យថាក្ខតំ ធម្មជាតានិ
 យត្តស្ស តំ ទុទ្ធានំ អបរិសេសំ ជីវជ្ឈតិ តស្ស
 សវនេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ កតំ
 ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ សុប្បជិវិដ្ឋិ ហោតិ សាមាយំកម្មិ
 វិមុត្តំ លកតំ សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា វិសេសាយេ បរតិ នោ ហានាយ
 វិសេសតាមីយេវ ហោតិ នោ ហានតាមី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិយាម

ម្ចាស់អាទន្ធ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានចិត្តរវើរវាយ ទាំងមិន
ដឹងច្បាស់ តាមពិតទូរចេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យ
សេចក្តីរវើរវាយនោះរលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ
មិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង
មិនបានចាក់ចុះ ដោយទិដ្ឋផង មិនបានទូរវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាម
កាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ
ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ ម្ចាស់អាទន្ធ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះជាអ្នក
មានចិត្តរវើរវាយ តែដឹងច្បាស់ តាមពិតទូរចេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
ដែលជាហេតុនាំឲ្យចិត្តរវើរវាយនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់
ចុះដោយទិដ្ឋផង បានទូរវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គល
នោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាណន្តវគ្គោ

តត្រានន្ទ បមាណីកា បបំនន្តំ ឥមស្សបិ តេ វ
 ធម្មា អបរស្សបិ តេ វ ធម្មា កស្មា នេសំ
 ឯកោ ហីនោ ឯកោ បណីតោតិ ។ តញ្ចិ តេសំ
 អាណន្ទ ហោតិ ជីយរន្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ។
 តត្រានន្ទ យ្វាយំ បុគ្គលោ ទុទ្ធតោ ហោតិ តញ្ច
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ចវិមុត្តិ យថាក្ខនំ បជាណតិ យត្តស្ស
 តំ ទុទ្ធានំ អបរិសេសំ និរុជ្ឈតិ តស្ស សវនេនបិ
 កតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ កតំ ហោតិ ជិដ្ឋិ
 យាបិ សុប្បដិវិដ្ឋិ ហោតិ សាមាយិកម្បិ វិមុត្តិ
 លភតិ ។ អយំ អាណន្ទ បុគ្គលោ អមុនា បុរិមេន
 បុគ្គលេន អភិក្កន្តតោ ច បណីតតោ ច ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ ឥមញ្ចិ អាណន្ទ បុគ្គលំ ធម្មសោតោ
 ជិព្វហតិ តទនន្តរំ កោ ជានេយ្យ អញ្ញាត្រ
 តថាកតេន ។ តស្មាតិហានន្ទ មា បុគ្គលេសុ បមា-
 ណីកា អហរត្ត មា បុគ្គលេសុ បមាណំ កណ្ឌិត្ត ។

ទុតិយបណ្ណាសក អាកង្គវគ្គ

ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលនោះ រមែងត្រិះរិះ
 ថា នោះជាធម៌របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌របស់បុគ្គលដទៃ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ថែកទាប បុគ្គលម្នាក់ខ្ពង់ខ្ពស់ ។
 ម្នាល អានន្ទ ព្រោះភរិយាធ្វើនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គលទាំងនោះ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាល
 ជាយូរអង្វែង ។ ម្នាល អានន្ទ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាជាអ្នក
 មានចិត្តរវើរវាយ តែងដឹងច្បាស់ តាមវាតនូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឲ្យចិត្តរវើរវាយនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ធ្លុះ
 ដោយទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង ។ ម្នាល អានន្ទ
 បុគ្គលនេះ ប្រសើរផង ទុត្តមផង ជាងបុគ្គលមុខឯណោះ ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាល អានន្ទ ព្រោះថាក្រសែធម៌ រមែងដឹកនាំបុគ្គល
 នោះ (ឲ្យដល់នូវអរិយក្ខមិ) អ្នកណាក្រៅពីព្រះតថាគត នឹងគប្បី
 ដឹងហេតុនោះបាន ។ ម្នាល អានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ
 អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំ
 មានឡើយ កុំកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ខ ពានិ បរា នន្ទ បុគ្គលោ បុគ្គលេស្ស បមាណំ
 កណ្តាលោ អបាណានន្ទ បុគ្គលេស្ស បមាណំ
 កណ្តោយ្យំ យោ វា បនស្ស មាទិសោ ។ កា
 ចានន្ទ មិកសាលា ឧបាសិកា ពាលា អព្យត្តា
 អន្ធកា អន្ធកប្បញ្ញា កេ ច បុរិសបុគ្គលា បរោ-
 បរិយញ្ញាលោ ។ ឆមេ ខោ អា នន្ទ ទស បុគ្គលា
 សន្តោ សិរិដ្ឋមាតា លោកស្មី ។ យថាវុមេន
 អា នន្ទ សីលេន បុរាណោ សមដ្ឋាកតោ អហោសិ
 តថាវុមេន សីលេន ឆសិទត្តោ សមដ្ឋាកតោ
 អភវិស្ស ។ នយេន បុរាណោ ឆសិទត្តស្ស
 កតិបិ^(១) អញ្ញាស្ស យថាវុចាយ អា នន្ទ បញ្ញាយ
 ឆសិទត្តោ សមដ្ឋាកតោ អហោសិ តថាវុចាយ
 បញ្ញាយ បុរាណោ សមដ្ឋាកតោ អភវិស្ស ។
 នយេន ឆសិទត្តោ បុរាណស្ស កតិបិ អញ្ញាស្ស ។
 ឆតិ ខោ អា នន្ទ ឆមេ បុគ្គលា ឧកោ
 ឯកត្ថ្មហិមាតិ ។

១ ខ. កតិម្បិ

សុត្តន្តបិដក អង្គពុទ្ធិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអាណន្ត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាជីករំលើងនូវគុណ ម្នាលអាណន្ត តថាគតក្តី បុគ្គល
 ណាដែលប្រហែលនឹងតថាគតក្តី ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយបាន ។ ម្នាលអាណន្ត មិត្តសាលាឧបាសិកា ជាអ្វី ជាស្រ្តី
 ពាល មិនឈ្លាសវៃ ជាស្រ្តី ឆឺឆីត មានបញ្ញា ឆឺឆីត មួយទៀត
 បុរសបុគ្គលណា (មានវិស័យមិនទើសទាល់) ក្នុងបរិវេណបញ្ញាណ(បញ្ញាថា
 គ្រឿងដ៏ធំនូវឥន្ទ្រិយ ក្លានឹងទន់របស់បុគ្គលដទៃ) ។ ម្នាលអាណន្ត
 បុគ្គល ១០ ពួកនេះឯង រមែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលអាណន្ត
 ឧបាសកឈ្មោះបុរាណៈ ប្រកបដោយសីលមានសភាពយ៉ាងណា ឥសិ-
 ទត្ត ក៏ប្រកបដោយសីលមានសភាពយ៉ាងនោះដែរ ។ បុរាណ-
 ឧបាសក ក្នុងលោកនេះមានគតិ មិនប្លែកអំពីឥសិទត្តទេ ម្នាលអាណន្ត
 ឥសិទត្ត ប្រកបដោយបញ្ញាមានសភាពយ៉ាងណា បុរាណឧបាសកប្រកប
 ដោយបញ្ញាមានសភាពយ៉ាងនោះដែរ ។ ឥសិទត្តឧបាសកក្នុងលោក
 នេះ មានគតិ មិនប្លែកអំពីបុរាណឧបាសកទេ ។ ម្នាលអាណន្ត បុគ្គល
 ទាំងពីរនេះ ថែកទាបដោយគុណធម៌មួយ ៗ ម្នាក់ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកត្តវេញ

[៧៦] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា លោកេ ន
 សំវិជ្ជេយ្យំ ន តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជេយ្យ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា ន តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ
 លោកេ ជីវេយ្យ ។ កតមេ តយោ ។ ជាតិ
 ច ជរា ច មរណញ្ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មា លោកេ ន សំវិជ្ជេយ្យំ ន តថាគតោ
 លោកេ ឧប្បជ្ជេយ្យ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ន
 តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ជីវេយ្យ ។
 យស្មា ច ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេ តយោ ធម្មា
 លោកេ សំវិជ្ជន្តិ តស្មា តថាគតោ លោកេ
 ឧប្បជ្ជន្តិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា តស្មា តថាគតប្ប-
 វេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ជិប្បតិ ។ តយោ^(១)
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយេ អភព្វោ ជាតិ បហានុ
 ជំ បហានុ មរណំ បហានុ ។ កតមេ តយោ ។
 រាគំ អប្បហាយេ ទោសំ អប្បហាយេ មោហំ អប្ប-
 ហាយេ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ អប្បហាយេ

១ ឧ. តយោមេ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាកត្តវគ្គ

(៧៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំង៣នេះ មិន

មានក្នុងលោកទេ ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនគប្បីកើតឡើង
ក្នុងលោកឡើយ ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ក៏មិនភ្ជួរ
ច្បាស់ក្នុងលោកដែរ ។ ធម៌ទាំង៣ តើដូចម្តេច ។ គឺជាតិ ១ ជរា ១

មរណៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំង ៣ នេះ

មិនមានក្នុងលោកទេ ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនគប្បីកើតឡើង
ក្នុងលោក ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ក៏មិនភ្ជួរច្បាស់
ក្នុងលោកនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ នេះ រមែង

មានក្នុងលោក ព្រោះហេតុណា ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះតថាគត
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កើតឡើងក្នុងលោក ព្រោះហេតុនោះ ទើបធម្ម-
វិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ ភ្ជួរច្បាស់ក្នុងលោកដែរ ។ ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះ
បង់ជាតិ លះបង់ជរា លះបង់មរណៈបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។
គឺមិនលះបង់រាគៈ ១ មិនលះបង់ទោសៈ ១ មិនលះបង់មោហៈ ១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះចេញហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អកត្វោ ជាតី បហានុំ នវំ បហានុំ
 មរណំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អកត្វោ វាតំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ
 មោហំ បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។ សក្កាយទិដ្ឋី
 អប្បហាយ វិចិត្តិញ្ញំ អប្បហាយ សីលព្វគបរាមាសំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកត្វោ វាតំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ
 មោហំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
 អកត្វោ សក្កាយទិដ្ឋី បហានុំ វិចិត្តិញ្ញំ បហានុំ
 សីលព្វគបរាមាសំ បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។
 អយោទិសោ មនសីការំ អប្បហាយ កុម្មត្តសេវំ
 អប្បហាយ ចេតសោ លីនត្តំ អប្បហាយ ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ អប្បហាយ
 អកត្វោ សក្កាយទិដ្ឋី បហានុំ វិចិត្តិញ្ញំ
 បហានុំ សីលព្វគបរាមាសំ បហានុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

មិនគួរលះបង់ជាតិ លះបង់ដរា លះបង់មរណៈបាទទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ មិនគួរ
 លះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំង ៣
 តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ ១ មិនលះបង់វិចិក្ខុ ១ មិន
 លះបង់សីលពូតបរាមាសៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
 លះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ
 លះបង់មោហៈបាទទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលះបង់ធម៌
 ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិក្ខុ លះបង់
 សីលពូតបរាមាសៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់
 នូវការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយមិនមែនទុបាយ ១ មិនលះបង់នូវកិរិយាសេពគប់
 នូវផ្លូវខុស ១ មិនលះបង់នូវភាពញាញាក់ចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះចេញហើយ មិនគួរលះបង់
 សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិក្ខុ លះបង់សីលពូតបរាមាសៈបាទទេ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកម្មវិញ្ញា

តាយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកញ្ចោ អយោ-
 និសោ មនសីការំ បហានុំ កុម្មត្តសេវំនំ បហានុំ
 ចេតសោ លីនត្តំ បហានុំ ។ កតមេ តាយោ ។
 មុដ្ឋសច្ចំ អប្បហាយ អសម្បជញ្ញំ អប្បហាយ
 ចេតសោ វិក្ខេបំ អប្បហាយ ។ នមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 តាយោ ធម្មេ អប្បហាយ អកញ្ចោ អយោនិសោ
 មនសីការំ បហានុំ កុម្មត្តសេវំនំ បហានុំ ចេតសោ
 លីនត្តំ បហានុំ ។ តាយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អកញ្ចោ មុដ្ឋសច្ចំ បហានុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហានុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហានុំ ។ កតមេ
 តាយោ ។ អរិយានំ អទស្សនកម្យតំ អប្បហាយ
 អរិយធម្មំ អាសាតុកម្យតំ អប្បហាយ ទុចារម្ពចិត្តតំ
 អប្បហាយ ។ នមេ ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកញ្ចោ មុដ្ឋសច្ចំ បហានុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហានុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហានុំ ។

ទុតិយបណ្ណសក រាតត្ថវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវកិរិយា
 សេពគប្បន្តវេទនា លះបង់នូវភាពញាតនៃចិត្តបានទេ ។ ធម៌
 ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់ការរក្ខេបស្មារតី ១ មិនលះ
 បង់សេចក្តីមិនដឹងខ្លួន ១ មិនលះបង់សេចក្តីរើរវាយនៃចិត្ត ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវ
 កិរិយាសេពគប្បន្តវេទនា លះបង់នូវភាពញាតនៃចិត្តបានទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះ
 បង់នូវការរក្ខេបស្មារតី លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តី
 រើរវាយនៃចិត្តបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវ
 ភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ១ មិនលះ
 បង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ ១ មិនលះបង់
 នូវភាពនៃចិត្តប្រកាន់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបាន
 លះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវការរក្ខេបស្មារតី លះបង់
 នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីរើរវាយ នៃចិត្តបានទេ ។

ពុទ្ធសូតិយកម្ម អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកញ្ចោ អរិយានំ
 អនិស្សនកម្មំ បហានុំ អរិយធម្មំ អសោតុកម្មំ
 បហានុំ ទុច្ចរម្មចិត្តតំ បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។
 ទុទ្ធានំ អប្បហាយ អសំវំ អប្បហាយ ទុស្សីល្យំ
 អប្បហាយ ។ ឆមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកញ្ចោ អរិយានំ អនិស្សនកម្មំ
 បហានុំ អរិយធម្មំ អសោតុកម្មំ បហានុំ ទុច្ចរ-
 ម្មចិត្តតំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អកញ្ចោ ទុទ្ធានំ បហានុំ អសំវំ បហានុំ
 ទុស្សីល្យំ បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។ អស្សាដិយំ
 អប្បហាយ អវនិព្វានំ អប្បហាយ កោសិដ្ឋិ
 អប្បហាយ ។ ឆមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកញ្ចោ ទុទ្ធានំ បហានុំ
 អសំវំ បហានុំ ទុស្សីល្យំ បហានុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំង
 ឡាយ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌
 លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់បានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។
 គឺមិនលះបង់នូវសេចក្តីរើវាយ ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម ១ មិន
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
 បានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់
 បានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ ហើយ មិនគួរលះបង់នូវចិត្តរើវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ
 មិនលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា ១ មិនលះបង់នូវភាពមិនដឹងនូវពាក្យ
 ពោល ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលមិនបានលះបង់ធម៌ ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីរើ
 វាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបានទេ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្ខវត្តោ

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ
 អស្សន្ទិយំ បហាតុំ អវទពាតំ បហាតុំ កោសជ្ជិ
 បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។ អនាទិយំ
 អប្បហាយ នោវចស្សនំ អប្បហាយ ចាបមិត្តនំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ អស្សន្ទិយំ
 បហាតុំ អវទពាតំ បហាតុំ កោសជ្ជិ បហាតុំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ អនាទិយំ
 បហាតុំ នោវចស្សនំ បហាតុំ ចាបមិត្តនំ បហាតុំ ។
 កតមេ តយោ ។ អហិកិ អប្បហាយ អនោត្តប្បំ
 អប្បហាយ បមាទំ អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មេ អប្បហាយ អកព្វោ អនាទិយំ
 បហាតុំ នោវចស្សនំ បហាតុំ ចាបមិត្តនំ បហាតុំ ។
 អហិកាយំ ភិក្ខុវេ អនោត្តប្បំ បមត្តោ ហោតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាករុវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមានសត្វ លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល
 លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិន
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ ១ មិនលះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ ១
 មិនលះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមាន
 សត្វ លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន
 ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣
 ហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីអើពើ លះបង់ភាពនៃបាបមិត្របាន
 ទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់នូវសេចក្តីមិនអៀនខ្មាស
 នឹងអំពើទុច្ចរិត ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយនឹងអំពើទុច្ចរិត ១ មិន
 លះបង់នូវសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីកាលមិន
 អើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ
 បានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីអៀន
 ខ្មាស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយនឹងអំពើទុច្ចរិត ជាអ្នកប្រមាទ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

សោ បមត្តោ សមាធនោ អភព្វោ អនាទិវេយំ បហានុ
 ទោវចស្សនំ បហានុំ ចាបមិត្តនំ បហានុំ ។ សោ
 ចាបមិត្តោ សមាធនោ អភព្វោ អស្សន្ទ្រិយំ បហានុំ
 អវទពានំ បហានុំ កោសជ្ជំ បហានុំ ។ សោ
 ក្យសីតោ សមាធនោ អភព្វោ ឧទ្ធច្ចំ បហានុំ
 អសិរិំ បហានុំ ទុស្ស័ល្យំ បហានុំ ។ សោ ទុស្ស័លោ
 សមាធនោ អភព្វោ អរិយានំ អទស្សនកម្មនំ
 បហានុំ អរិយធម៌ អសោតុកម្មនំ បហានុំ
 ឧចារម្ភចិត្តនំ បហានុំ ។ សោ ឧចារម្ភចិត្តោ
 សមាធនោ អភព្វោ មុជ្ជសច្ចំ បហានុំ អសម្មជញ្ញំ
 បហានុំ ចេតសោ វិត្តិត្តចិត្តនំ(១) បហានុំ ។
 សោ វិត្តិត្តចិត្តោ សមាធនោ អភព្វោ អយោនិសោ
 មនសិការំ បហានុំ ក្យម្ពុត្តសេវនំ បហានុំ ចេតសោ
 លីនត្តំ បហានុំ ។ សោ លីនត្តោ សមាធនោ
 អភព្វោ សក្កាយទិដ្ឋិ បហានុំ វិចិត្តិច្ចំ បហានុំ

១ ឱ. វិក្កេបំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទេសកនិទាន

កាលបើបុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រមាទហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តី
 មិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ
 បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានបាបមិត្រហើយ មិនគួរលះបង់នូវ
 ភាពមិនមានសត្វ លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តី
 ខ្ជិលបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានសេចក្តីខ្ជិលហើយ មិនគួរ
 លះបង់នូវសេចក្តីរើវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវភាព
 ទ្រុស្តស័ក្តិ បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានភាពជាអ្នកទ្រុស្តស័ក្តិ
 ហើយ មិនគួរលះបង់ភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញព្រះអរិយៈ
 តាំងឡាយ លះបង់នូវភាពនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយ-
 ធម៌ លះបង់នូវភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មានភាពនៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់ហើយ មិនគួរលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី លះ
 បង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវចិត្តរើវាយបានទេ ។ កាលបើ
 បុគ្គលនោះ មានចិត្តរើវាយហើយ មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក្ខក្នុង
 ចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវកិរិយាសេពគប់នូវផ្លូវខុស
 លះបង់នូវសេចក្តីញាតនៃចិត្តបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មាន
 ចិត្តញាត មិនគួរលះបង់នូវសក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់នូវវិចិកិច្ចា

ទុតិយបណ្ណសកេ អារត្តវគ្គោ

សីលព្វុតបរាមាសំ បហានុំ ។ សោ វិចិត្តិញ្ញោ
 សមាទោ អភព្វោ រាតំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ
 មោហំ បហានុំ ។ រាតំ អប្បហាយ ទោសំ
 អប្បហាយ មោហំ អប្បហាយ អភព្វោ ជាតិ
 បហានុំ ជំ បហានុំ មរណំ បហានុំ ។ តយោ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ជាតិ
 បហានុំ ជំ បហានុំ មរណំ បហានុំ ។
 កតមេ តយោ ។ រាតំ បហាយ ទោសំ បហាយ
 មោហំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ជាតិ បហានុំ ជំ បហានុំ
 មរណំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
 ភព្វោ រាតំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ មោហំ
 បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។ សក្កាយ ទិដ្ឋិ បហាយ
 វិចិត្តិញ្ញោ បហាយ សីលព្វុតបរាមាសំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
 រាតំ បហានុំ ទោសំ បហានុំ មោហំ បហានុំ ។

ទុតិយបណ្ណសក អាកង្កវគ្គ

លះបង់នូវសីលពូតបរាមាសៈបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានវិចិត្តច្ចា
មិនគួរលះបង់ពតៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបានទេ ។
កាលបើមិនបានលះបង់ពតៈ មិនបានលះបង់ទោសៈ មិនបានលះបង់
មោហៈ មិនគួរលះបង់ជាតិ លះបង់ជរា លះបង់មរណៈបានឡើយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរ
លះបង់ជាតិ លះបង់ជរា លះបង់មរណៈបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ គឺលះបង់ពតៈ ១ លះបង់ទោសៈ ១ លះបង់មោហៈ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះចេញបានហើយ ទើប
គួរលះបង់ជាតិ លះបង់ជរា លះបង់មរណៈបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះ
បង់ពតៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើ
ដូចម្តេច ។ គឺលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ ១ លះបង់វិចិត្តច្ចា ១ លះបង់សីលពូត-
បរាមាសៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះ
បានហើយ ទើបគួរលះបង់ពតៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសននិទានោ

តាយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ សក្កាយ ទិដ្ឋិ
 បហានុំ វិចិត្តិច្ឆំ បហានុំ សីលព្វតបរាមាសំ
 បហានុំ ។ កតមេ តាយោ ។ អយោ និសោ មន-
 សីការំ បហាយ កុម្មត្តសេវំ បហាយ ចេតសោ
 លីនត្តំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ
 បហាយ ភព្វោ សក្កាយ ទិដ្ឋិ បហានុំ វិចិត្តិច្ឆំ បហានុំ
 សីលព្វតបរាមាសំ បហានុំ ។ តាយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អយោ និសោ មនសីការំ
 បហានុំ កុម្មត្តសេវំ បហានុំ ចេតសោ លីនត្តំ
 បហានុំ ។ កតមេ តាយោ ។ មុដ្ឋសច្ចំ បហាយ
 អសម្មជញ្ញំ បហាយ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
 អយោ និសោ មនសីការំ បហានុំ កុម្មត្តសេវំ
 បហានុំ ចេតសោ លីនត្តំ បហានុំ ។ តាយោ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ មុដ្ឋសច្ចំ បហានុំ
 អសម្មជញ្ញំ បហានុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហានុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិក្ខុច្ឆា លះបង់សីលពូតបរាមាសៈបាន ។
 ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយមិនមែន
 ទុបាយ ១ លះបង់ការសេពគប់ផ្លូវខុស ១ លះបង់សេចក្តីញាញៃចិត្ត ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិក្ខុច្ឆា លះបង់សីលពូតបរាមាសៈបាន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវការសេព-
 គប់ផ្លូវខុស លះបង់នូវសេចក្តីញាញៃចិត្តបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើ
 ដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី ១ លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹង
 ខ្លួន ១ លះបង់នូវសេចក្តីរើរាយនៃចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុបាយ លះបង់នូវការសេពគប់ផ្លូវខុស លះ
 បង់នូវសេចក្តីញាញៃចិត្តបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីរើរាយនៃចិត្តបាន ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាកង្កវិញ្ញា

កតមេ តយោ ។ អរិយានំ អទស្សនកម្យតំ
 បហាយ អរិយធម៌ំ អសោតុកម្យតំ បហាយ
 ឧចារម្ពចិត្តតំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ មុជ្ឈសច្ចំ បហានុំ អសម្បជញ្ញា
 បហានុំ ទេតសោ វិត្តេបំ បហានុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរិយានំ អទស្សនកម្យតំ
 បហានុំ អរិយធម៌ំ អសោតុកម្យតំ បហានុំ
 ឧចារម្ពចិត្តតំ បហានុំ ។ កតមេ តយោ ។ ឧទ្ធច្ចំ
 បហាយ អសំវំ បហាយ ទុស្ស័ល្យំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
 អរិយានំ អទស្សនកម្យតំ បហានុំ អរិយធម៌ំ
 អសោតុកម្យតំ បហានុំ ឧចារម្ពចិត្តតំ បហានុំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ឧទ្ធច្ចំ បហានុំ
 អសំវំ បហានុំ ទុស្ស័ល្យំ បហានុំ ។

ទុតិយបណ្ណសក យមកវគ្គ

ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ១ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ ១ លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរលះ
 បង់នូវការក្លែងស្មារតី លះបង់នូវសេចក្តីមិនជឿខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តី
 រវើរវាយនៃចិត្តបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញនូវ
 ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌
 លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះ
 បង់នូវសេចក្តីរវើរវាយ ១ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម ១ លះបង់នូវ
 ភាពទ្រុស្តសីល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញ
 នូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវ
 អរិយធម៌ លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវសេចក្តី
 រវើរវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីល ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិកាយស្ស ។សកនិបាតោ

កកតមេ តាយោ ។ អស្សុទ្ធិយំ បហាយ
 អវទិញ្ចាតំ បហាយ កោសជ្ជំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ បហាយ
 កព្វោ ឧទ្ធុទ្ធុំ បហានុំ អសំវំ បហានុំ ធិស្ស័ស្សំ
 បហានុំ ។ តាយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ
 អស្សុទ្ធិយំ បហានុំ អវទិញ្ចាតំ បហានុំ កោសជ្ជំ
 បហានុំ ។ កកតមេ តាយោ ។ អនាទិវយំ បហាយ
 ទោវចស្សតំ បហាយ ទាបមិត្តតំ បហាយ ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ បហាយ កព្វោ អស្សុទ្ធិយំ
 បហានុំ អវទិញ្ចាតំ បហានុំ កោសជ្ជំ បហានុំ ។
 តាយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ អនាទិវយំ
 បហានុំ ទោវចស្សតំ បហានុំ ទាបមិត្តតំ បហានុំ ។
 កកតមេ តាយោ ។ អហិវិតំ បហាយ
 អនោត្តប្បំ បហាយ បមាទំ បហាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសម្ពុទ្ធ ទសកនិទាន

ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា ១ លះបង់នូវ
 សេចក្តីមិនដឹងនូវពាក្យពោល ១ លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិល ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរ
 លះបង់នូវសេចក្តីរវើកវាយ លះបង់នូវសេចក្តីមិនសង្រួម លះបង់នូវ
 ភាពទ្រុស្តស៊ីលបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌
 ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា លះបង់នូវសេចក្តី
 មិនដឹងនូវពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូច
 ម្តេច ។ គឺលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ ១ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅ
 ក្រ ១ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាល លះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវភាពមិនមាន
 សទ្ធា លះបង់នូវភាពមិនដឹង នូវពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិល
 បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បាន
 ហើយ ទើបគួរលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ
 លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្តបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនអៀនខ្មាសនឹងអំពើទុច្ចរិត ១ លះបង់នូវសេចក្តី
 មិនក្តៅនឹងអំពើទុច្ចរិត ១ លះបង់នូវសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ១ ។

ទុតិយបណ្ណសកោ អាក្ខរិក្ខោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តាយោ ធម្មេ បហាយ កព្វោ
 អនាទិយំ បហានុំ ទោវចស្សនំ បហានុំ ចាបមិត្តនំ
 បហានុំ ។ ហិរិមាយំ ភិក្ខុវេ ឱត្តប្បី អប្បមត្តោ
 ហោតិ ។ សោ អប្បមត្តោ សមាដោ
 កព្វោ អនាទិយំ បហានុំ ទោវចស្សនំ បហានុំ
 ចាបមិត្តនំ បហានុំ ។ សោ កល្យាណមិត្តោ
 សមាដោ កព្វោ អស្សជ្ជិយំ បហានុំ អវទពានំ
 បហានុំ កោសជ្ជំ បហានុំ ។ សោ
 អារទ្ធវិយោ សមាដោ កព្វោ ឧទ្ធចំ បហានុំ អសំ-
 វិ បហានុំ ទុស្សីល្យំ បហានុំ ។ សោ សីលវា
 សមាដោ កព្វោ អរិយានំ អទស្សនកម្យនំ បហានុំ
 អរិយធម្មំ អសោតុកម្យនំ បហានុំ ឧទារម្ពិត្តនំ
 បហានុំ ។ សោ អនុទារម្ពិត្តោ សមាដោ
 កព្វោ មុជ្ជសត្វំ បហានុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហានុំ ចេតសោ វិត្តេបំ បហានុំ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ រាជធានីភ្នំពេញ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់
 នូវភាពនៃបាបមិត្តបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីអៀនខ្មាសនឹងអំពើទុច្ចរិត ក្តៅនឹងអំពើទុច្ចរិត មិនប្រមាទ ។
 កាលបើបុគ្គលនោះ មិនប្រមាទហើយ ទើបគួរដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តី
 មិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃបាប-
 មិត្តបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានកល្យាណមិត្តហើយ ទើបគួរ
 ដើម្បីលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងនូវពាក្យពោល
 លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានសេចក្តី
 ព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីរើរវាយ
 លះបង់នូវការមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបាន ។ កាលបើ
 បុគ្គលនោះមានសីល ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិន
 ឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់
 នូវអរិយធម៌ លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តប្រកួតប្រកាន់ហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវការភ្លេចស្មារតី
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីរសាប់រសល់នៃចិត្តបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ អភិក្ខុត្តចិត្តោ សមាធនោ ភក្ខោ អយោនិសោ
 មនសិការំ បហានុំ កុម្មត្តសេវនំ បហានុំ
 ចេតសោ លីនត្តំ បហានុំ ។ សោ អលីនចិត្តោ
 សមាធនោ ភក្ខោ សក្កាយទិដ្ឋិ បហានុំ វិចិត្តិច្ឆំ
 បហានុំ សីលព្វតបរាមាសំ បហានុំ ។ សោ អភិ-
 ចិត្តិច្ឆោ សមាធនោ ភក្ខោ រាតំ បហានុំ ទោសំ
 បហានុំ មោហំ បហានុំ ។ (១) រាតំ បហាយ
 ទោសំ បហាយ មោហំ បហាយ ភក្ខោ ជាតិ
 បហានុំ ជំ បហានុំ មរណំ បហានុំ ។

[៧៧] ទសហិ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មេហិ សមណ្ឌ-
 កតោ កាកោ ។ កតមេហិ ទសហិ ។ ចំសី
 ច បកញ្ចោ ច តិដ្ឋិណោ(២) ច មហាក្សសោ ច លុទ្ធា
 ច អតារុណិកោ ច ទុព្វលោ ច ឱរេ(៣) ច មុដ្ឋ-
 ស្សតិ ច ទេចយិកោ ច ។ វមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហិ អសទ្ធម្មេហិ សមណ្ឌកតោ កាកោ ។

---

១ ខ. ម. ឯត្ត សោតិ បាហិ អត្ថំ ។ ២ ម. ទិល្បដោ ។ ៣ ខ. ម.
 ឧរិវិណ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

កាលបើបុគ្គលនោះ មិនមានចិត្តរសាប់រសល់ហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះ
 បង់នូវកិរិយាធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនឧបាយ លះបង់នូវការសេពគប់
 នូវផ្លូវខុស លះបង់នូវសេចក្តីញាញាតនៃចិត្តបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តញាញាហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសកាយទិដ្ឋិ លះបង់
 នូវវិចិត្តិចារ លះបង់នូវសីលពូតបរាមាសៈបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានវិចិត្តិចារហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះ
 បង់មោហៈបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ លះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ
 លះបង់មោហៈហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់ជាតិ លះបង់ផក
 លះបង់មរណៈបាន ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នែកប្រកបដោយអសន្ទម្ម ១០ យ៉ាង ។
 ប្រកបដោយអសន្ទម្មទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាសត្វកំចាត់បង់
 (នូវគុណ) ១ ក្រអឺតក្រឡង ១ មានសេចក្តីរវះរវាម ១ ស៊ី
 ច្រើន ១ អាភ្រក់ ១ មិនមានសេចក្តីកុរុណា ១ មានកំឡាំងថយ ១
 មានសំឡេងត្រាវ ១ មានស្មារតីវង្វេង ១ ធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នែកប្រកបដោយអសន្ទម្ម ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ទុតិយបណ្ណសកេ អាត្មវិញ្ញោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ អសទ្ធម្មេហំ សមណ្ឌា-
 គតោ បាបភិក្ខុ ។ កតមេហំ ទសហំ ។ ចំសី
 ច បកត្តោ ច វិន្ទិលោ ច មហាគ្សសោ ច លុទ្ធា
 ច អការុណំតោ ច ទុព្វលោ ច ឌីវី ច មុដ្ឋ-
 ស្សតិ ច នេចយំតោ ច ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហំ អសទ្ធម្មេហំ សមណ្ឌគតោ បាបភិក្ខុតិ ។

[៧៨] ទសហំ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មេហំ សមណ្ឌ-
 គតា វិន្ទន្តា ។ កតមេហំ ទសហំ ។ អស្សន្តា ភិក្ខុវេ
 វិន្ទន្តា ទុស្សីលា ភិក្ខុវេ វិន្ទន្តា អហិរិកា ភិក្ខុវេ វិន្ទន្តា
 អនោត្តប្បនោ ភិក្ខុវេ វិន្ទន្តា អសប្បវិសកត្តិនោ(១)
 ភិក្ខុវេ វិន្ទន្តា អត្តត្តិសកបវម្ភកោ(២) ភិក្ខុវេ វិន្ទន្តា
 សន្និដ្ឋិបរាមាសី(៣) អាទានត្តាហំ ទុប្បដិវិន្ទន្តិនោ

---

១ ឱ. ម. អសប្បវិសសុត្តិនោ ។ ២ ប. អត្តត្តិសកបវម្ភកោ ។ ៣ ឱ.
 ម សន្និដ្ឋិបរាមាសា ។

ទុតិយបណ្ណាសក អាករ្ជិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាអ្នកកំចាត់
 បង់ (នូវគុណ) ១ ជាអ្នកក្រអឺតក្រឡង ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីរិះរាំម ១
 ជាអ្នកស្ម័គ្រច្រើន ១ ជាមនុស្សអាក្រក់ ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីករុណា ១
 ជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ១ ជាអ្នកមានសំឡេងអាក្រក់ ១ ជាអ្នកមាន
 ស្មារតីវង្វេង ១ ជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុប្រកប ដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង យ៉ាងនេះឯង ។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ត ប្រកបដោយអសទ្ធម្ម
 ១០ យ៉ាង ។ ប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្តមិនមានសទ្ធា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 និគ្រន្តជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្តមិនមានហិរិ ១
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្តមិនមានឧត្តប្បៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកនិគ្រន្តជាអ្នកមានអសប្បវេសជាមិត្ត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 និគ្រន្ត ជាអ្នកដំកើងខ្លួនឯង ហើយបង្ហាបបុគ្គលដទៃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកនិគ្រន្ត ជាអ្នកស្តាប់អវិន័យ ក្នុងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនជាអ្នក
 ប្រកាន់មាំ ជាអ្នកលះបង់នូវអំពើ ដែលខ្លួនប្រកាន់ បានដោយកម្រ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិបាតោ

ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា កុហកា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា
 ចាបិប្បា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធា មិប្បាទិដ្ឋិកា ភិក្ខុវេ
 និក្ខន្ធា^(១) ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហិ អសម្មុ-
 ម្មេហិ សមម្មាគតា និក្ខន្ធាតិ ។

[៧៧] ទសយេមាទិ ភិក្ខុវេ អាយាតវត្ថុនិ ។
 កតមាទិ ទស ។ អនត្ថំ មេ ចរិតំ អាយាតំ
 ពន្ធាតំ អនត្ថំ មេ ចរិតំ អាយាតំ ពន្ធាតំ អនត្ថំ
 មេ ចរិស្សតីតិ អាយាតំ ពន្ធាតំ បិយស្ស មេ
 មមាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរិតំ... អនត្ថំ
 ចរិស្សតីតិ អាយាតំ ពន្ធាតំ អប្បិយស្ស មេ
 អមមាបស្ស អត្ថំ អចរិ... អត្ថំ ចរិតំ...

---

១ ម. យាមិភ្នា ភិក្ខុវេ និក្ខន្ធាតិ បាហិ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តនិបិដក អង្គក្ករនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូនជាអ្នកកុហក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូនជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូនជាអ្នកមានទិដ្ឋិខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រូនប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាឃាតវត្ថុ (ហេតុវិនិច្ឆ័យ) នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អាឃាតវត្ថុទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺ បុគ្គលចង់គំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញហើយ ១ ចង់គំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញ ១ ចង់គំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញ ១ ចង់គំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ដល់បុគ្គល ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត របស់អាត្មាអញហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍... ១ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ១ ចង់គំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះបានប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គល មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់អាត្មាអញហើយ ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍... ១

ទុតិយបណ្ណាសកេ អាកាសិក្ខោ

អន្តំ ចរិស្សត្ថិតិ អាយាតំ តន្ត្រិតិ អដ្ឋានេ ច

កុប្បតិ ។ ឥមា និខោ ភិក្ខុវេ ទស អាយាតវត្ថុដិតិ ។

[៨០] ទសយមេ ភិក្ខុវេ អាយាតប្បដិវនយា ។

កតមេ ទស ។ អនត្ថំ មេ អចរិ តំ កុតេត្ថ

លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវនេតិ អនត្ថំ មេ ចរិតំ តំ

កុតេត្ថ លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវនេតិ អនត្ថំ មេ

ចរិស្សត្ថិតិ តំ កុតេត្ថ លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវនេតិ

បិយស្ស មេ មនាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរិតំ ...

ទុតិយបណ្ណសក អាករុវគ្គ

នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ១ ក្រោជក្នុងទីដែលមិនគួរ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាយាតវត្ថុមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាយាតប្បជីវន័យ (ការកំចាត់បង់
នូវគំនុំ) នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អាយាតប្បជីវន័យទាំង ១០
យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលកំចាត់បង់នូវគំនុំ ដោយគិតថា

ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញហើយ
អាត្មាអញ គប្បីបាននូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនេះអំពី
ណា ១ កំចាត់បង់នូវគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្ត

នូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់អាត្មាអញ អាត្មាអញ គប្បីបាននូវអំពើ
មិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនេះ អំពីណា ១ កំចាត់បង់នូវគំនុំ
ដោយគិតថា ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់

អាត្មាអញ អាត្មាអញ គប្បីបាននូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គល
នេះអំពីណា ១ កំចាត់បង់នូវគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
បានប្រព្រឹត្តអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់

ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍... ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អនត្ថំ ចរិស្សតិ តំ កុតេត្ថ លព្ភាតិ
 អាយាតំ បដិវិនេតិ អប្បយស្ស មេ អមនាបស្ស
 អត្ថំ អចរិ... អត្ថំ ចរិ... អត្ថំ ចរិស្សតិ តំ
 កុតេត្ថ លព្ភាតិ អាយាតំ បដិវិនេតិ អដ្ឋានេ ធិ
 ន កុប្បតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស អាយាត-
 ប្បដិវិនយាតិ ។

អាកង្ករព្រោ ពតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

អាកតោ កណ្តាកោ ឥដ្ឋា វឌ្ឍិ ច មិគសាលយ(១)
 អកព្វោ ចេវ(២) កាកោ ច ជិកត្តា ទស(៣) វត្ថុជិតិ ។

---

១ ឆ. មិគសាលយ ។ ២ ឆ. វិសមព្វា ខោ ។ ៣ ឧ. ម. ទ្វេ ប ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរទិកាយ ទសកនិដាត

នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ អាត្មាអញគប្បីបាននូវអំពើមិនជា
 ប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនេះ អំពើណា ១ កំចាត់បង្ខំនូវគំនុំ ដោយ
 គិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលមិនជា
 ទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញហើយ ១ ... កំពុងប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើជាប្រយោជន៍ ... ១ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ អាត្មាអញ
 គប្បីបាននូវអំពើជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនេះ អំពើណា ១ មិន
 ក្រោធកងទីមិនគួរ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាយាត្រប្បជីវន័យ
 មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អាកង្គវិគ្គ ទី ៣ ។

ខ ទ្វាននៃអាកង្គវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីប្រាថ្នា ១ អំពីធម៌ជាបន្ទា ១ អំពីធម៌
 ជាទីប្រាថ្នា ១ អំពីសេចក្តីចំរើន ១ អំពីមិត្តសាលាឧបា-
 សិកា ១ អំពីបុគ្គលមិនគួរលះបង់ ១ អំពីភ្នែក ១ អំពី
 ពួកនិគ្រន្ត ១ អំពីវត្ថុ ១០ យ៉ាងមាន (តីរលើក) ១ ។

បើវិគ្គោ បត្តតោ

[៨០] ឯកំ សមយំ ភកកំ ចច្ចាយំ វិហរតិ
កត្តរាយ ចោត្តរណិយា តិវេ ។ អថខោ អាយស្មា
វាហុនោ^(១) យេន ភកកំ តេនុបស្ពង្គមិ ឧបស្ពង្គមិត្វា
ភកកំនំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ទិសំទិ ។ ឯកមន្តំ
ទិសំន្នោ ខោ អាយស្មា វាហុនោ ភកកំនំ ឯតទ-
រោច កតិហំ នុ ខោ កន្តេ ធម្មេហំ តថាគតោ
ទិស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន
ចេតសា វិហរតិ ។ ទសហំ ខោ វាហុន ធម្មេហំ
តថាគតោ ទិស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយា-
ទិកតេន ចេតសា វិហរតិ ។ កតមេហំ
ទសហំ ។ ភូមេន ខោ វាហុន តថាគតោ ទិស្សដោ
វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន ចេតសា
វិហរតិ វេទនាយ ខោ វាហុន... សញ្ញាយ ខោ
វាហុន... សង្ខារេហំ ខោ វាហុន... វិញ្ញាណោន
ខោ វាហុន... ជាតិយា ខោ វាហុន... ជរាយ
ខោ វាហុន... មរណោន ខោ វាហុន...

១ ឧ. ពាហុនោ ។ ម. វិហរតោ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ប្រើវិគ្គ ទី ៤

[៨១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្បែរឆ្នាំស្រះ

ឈ្មោះគគ្គរ ដ៏ត្រកូលចម្បង ។ គ្រានោះ ព្រះវរបុត្រៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះវរបុត្រៈដ៏មានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសួរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះតថាគត មានព្រះហឫទ័យ
ទំលាយនូវទំនប់គីរិលេស តើរលាស់ចេញ ឃ្លាតចេញ រួចស្រឡះ
ចាកធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វរបុត្រៈ
ព្រះតថាគតមានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គីរិលេស រលាស់ចេញ ឃ្លាត
ចេញ រួចស្រឡះចាកធម៌ ១០ យ៉ាង ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
ម្ចាស់វរបុត្រៈ ព្រះតថាគតមានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គីរិលេស រលាស់
ចេញ ឃ្លាតចេញ រួចស្រឡះចាករូប ១ ម្ចាស់វរបុត្រៈ ចាកវេទនា ...១
ម្ចាស់វរបុត្រៈ ចាកសញ្ញា ...១ ម្ចាស់វរបុត្រៈ ចាកសង្ខារទាំងឡាយ
...១ ម្ចាស់វរបុត្រៈ ចាកវិញ្ញាណ ...១ ម្ចាស់វរបុត្រៈ ចាកជាតិ
...១ ម្ចាស់វរបុត្រៈ ចាកជរា ...១ ម្ចាស់វរបុត្រៈ ចាកមរណៈ ...១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

ទុក្ខំហិ ខោ វាហុន ... តិលេសេហិ ខោ វាហុន តថា-
 កតោ និស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិក-
 តេន ចេតសា វិហារតិ ។ សេយ្យថាបិ វាហុន
 ឧប្បលំ វា បទុមំ វា បុណ្ណារីកំ វា ឧទកោ ជាតំ
 ឧទកោ សំវឿ ឧទកោ អច្ចុក្កម្ម តិដ្ឋតិ^(១) អនុប-
 លំតំ ឧទកេន ឯវិមេវ ខោ វាហុន ឥមេហិ
 ទសហិ ធម្មេហិ តថាកតោ និស្សដោ វិសំយុត្តោ
 វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន ចេតសា វិហារតិ ។

(៨២) អថខោ អាយស្មា អានន្តោ យេន
 ភកវា តេនុបស្ក័មិ ឧបស្ក័មិត្វា ភកវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទិ ខោ
 អាយស្មន្តំ អានន្តំ ភកវា ឯតទកេច សោ វតានន្ត
 ភិក្ខុ អស្សន្តោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វឿ
 វិជ្ជិ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សតិ ទេតំ ហំនិ វិជ្ជតិ ។

---

១ ម. បច្ចុក្កម្ម បិទំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិដាត

ម្នាលវត្តមានៈ ចាកទុក្ខទាំងឡាយ ...១ ម្នាលវត្តមានៈ ព្រះភថាគតមាន
 ចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គឺកិលេស រលាស់ចេញ យូតចេញ រួចស្រឡះ
 ចាកកិលេស ១ ។ ម្នាលវត្តមានៈ ដូចច្បូលក្តី ឈូកក្រហមក្តី
 ឈូកសក្តី ដែលដុះក្នុងទឹក លូតលាស់ក្នុងទឹក លូតផុតអំពីទឹក
 មិនជាប់ដោយទឹក យ៉ាងណាមិញ ម្នាលវត្តមានៈ ព្រះភថាគត
 មានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គឺកិលេស រលាស់ចេញ យូតចេញ ផុត
 ស្រឡះហើយ ចាកធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៨២) គ្រានោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្ហាញបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលអានន្ត
 ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង មិនមានសព្វ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូត
 លាស់ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។

ទុក្ខបញ្ញាសកេ ថេរវគ្គោ

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ទុក្ខស្សីលោ សមាណោ ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិប្បិដ្ឋិ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ នេតំ
 ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អប្បស្សតោ
 សមាណោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិប្បិដ្ឋិ វេបុល្លំ
 អាបជ្ជិស្សត្តតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ
 ទុព្វចោ សមាណោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិប្បិដ្ឋិ
 វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ
 វតានន្ទ ភិក្ខុ ចាបមិត្តោ សមាណោ ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិប្បិដ្ឋិ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ នេតំ
 ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ កុស្ថតោ
 សមាណោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិប្បិដ្ឋិ វេបុល្លំ
 អាបជ្ជិស្សត្តតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ
 ភិក្ខុ មុជ្ជស្សតំ សមាណោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ
 វិប្បិដ្ឋិ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។
 សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អសន្តិដ្ឋោ សមាណោ ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វិប្បិដ្ឋិ វេបុល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកទ្រុស្តសីល នឹងដល់នូវសេចក្តី
ចំរើនលូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។

ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកចេះដឹងតិច នឹងដល់នូវសេចក្តី
ចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈ

ទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រដៅក្រ នឹងដល់នូវ
សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែន

ជាឋានៈទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានមិត្ត
អាត្រក់ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ

ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជា
អ្នកខ្ជិលច្រអូស នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុង

ធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា
ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានស្មារតីភ្លេចភ្លាំង នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូត

លាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមិនមានសន្តោស នឹងដល់នូវ

សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ចាបំច្រោ
 សមាណោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិច្ឆិហ្ម វេយ្យល្លំ
 អាបជ្ជិស្សត្តតំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតា-
 នន្ទ ភិក្ខុ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ សមាណោ ឥមស្មី ធម្មវិ-
 ទយេ វុឌ្ឍិ វិច្ឆិហ្ម វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ទេតំ ហំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ឥមេហំ ខោ ទសហំ
 ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ
 វិច្ឆិហ្ម វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។
 សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សន្ទោ សមាណោ ឥមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិច្ឆិហ្ម វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំ ទមេតំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សីលវា សមាណោ
 ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិច្ឆិហ្ម វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ
 ហំ ទមេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ពហុស្សត្រោ
 សុតទរោ សមាណោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិច្ឆិហ្ម
 វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំ ទមេតំ វិជ្ជតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេស្សនិយាយ ទសកនិបាត

មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល ភានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក

នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធីទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ។

មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល ភានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាមិត្តទិដ្ឋិ

នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើនលូតលាស់ ធីទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះ

នេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល ភានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ប្រកបដោយ

ធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធីទូលាយ

ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល ភានន្ទ ពាក្យ

ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានសត្វ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់

ធីទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល ភានន្ទ

ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានសីល នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់

ធីទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល ភានន្ទ ពាក្យ

ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកចេះដឹង អ្នកទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ នឹងដល់នូវសេចក្តី

ចម្រើន លូតលាស់ ធីទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរវគ្គោ

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សុវតោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ សមាធា
ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ
ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អាវុទ្ធវិវាយោ
សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ
អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

សោ វតានន្ទ
ភិក្ខុ ឧបជ្ជិតស្សត្តំ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សន្តរដ្ឋា សមាធា ឥមស្មី
ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំន-
មេតំ វិជ្ជតំ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អប្បវិទ្ធា
សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ
អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

សោ វតានន្ទ
ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិកោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិកោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
វុឌ្ឍិ វិញ្ញ្ញា វេប្បល្លំ អាបជ្ជិស្សត្តតំ ហំនមេតំ វិជ្ជតំ ។

ទុតិយបណ្ណសាស្ត្រ ថេរវគ្គ

ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រដៅដោយ នឹងដល់នូវ
 សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើប
 ជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានកល្យាណ-
 មិត្តនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះ
 នេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានព្យា-
 យាម្យប្រាជ្ញាហើយ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ
 ឯង ជាអ្នកមានស្មារតីតាំងមាំ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល អានន្ទ ពាក្យ
 ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានចិត្តសន្តោស នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើនលូត
 លាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាល
 អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាជ្ញាតិច នឹងដល់នូវសេចក្តី
 ចំរើនលូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។
 ម្នាល អានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាសម្មាទិដ្ឋិ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន
 លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ វតានន្ត ភិក្ខុ ឥមេហិ ខោ ទសហិ ធម្មេហិ
សមន្តាគតោ ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ វុឌ្ឍិ វិរុឌ្ឍិ វេបុល្លិ
អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំ នមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៨៣] អនិខោ អាយស្មា បុណ្ណិយោ យេន
ភកវា តេនុបស្កម័តិ ឧបស្កម័ត្វា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសិទ្ធោ
ខោ អាយស្មា បុណ្ណិយោ ភកវន្តំ ឯតទរោច កោ
នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចុយោ យេន អប្បេ-
កតា តថាគតំ ធម្មទេសនា បដិកាតិ អប្បេកតា
ន បដិកាតីតិ ។ សទ្ធោ ច បុណ្ណិយ ភិក្ខុ
ហោតិ យោ ច ឧបស្កម័តា នេវ តាវ តថាគតំ
ធម្មទេសនា បដិកាតិ ។ យតោ ច ខោ
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ សទ្ធោ ច ហោតិ ឧបស្កម័តា ច
ឃី តថាគតំ ធម្មទេសនា បដិកាតិ សទ្ធោ ច
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ ហោតិ ឧបស្កម័តា ច យោ
ច បយិរុចាសីតា . . . បយិរុចាសីតា ច

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់មានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងនេះ
នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះ
នេះ ទើបជាឋានៈ ។

[៨៣] គ្រានោះ ព្រះបុណ្ណិយៈដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបុណ្ណិយៈដ៏មានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល សួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច បង្គំដូចម្តេច ក្នុងកាលខ្លះ
ធម្មទេសនា ប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ក្នុងកាលខ្លះ មិនប្រាកដ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធា តែមិនចូល
ទៅរក ដកបណ្ណា ធម្មទេសនាមិនប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ដកបនោះ ។
ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ កាលបើភិក្ខុមានសទ្ធាផង ចូលទៅរកផង យ៉ាងនេះ ទើប
ធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធាផង
ចូលទៅរកផង តែមិនចូលទៅអង្គុយជិត ... ចូលទៅអង្គុយជិតហើយ

ទុតិយបណ្ណសកេ បេរិវេណ

នោ ច បរិប្បុត្តិតា... បរិប្បុត្តិតា ច នោ ច
 ឡំ ហិតសោតោ ធម្មំ សុណានិ... ឡំ ហិតសោតោ ច ធម្មំ
 សុណានិ នោ ច សុត្វា ធម្មំ ជារតិ... សុត្វា ច
 ធម្មំ ជារតិ នោ ច ធនានិ ធម្មានិ អត្តំ ឧបបរិក្ខតិ...
 ធនានិ ធម្មានិ អត្តំ ឧបបរិក្ខតិ នោ ច អត្ត-
 មណាយ ធម្មមណាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបទ្ធោ ហោតិ ...
 អត្តមណាយ ធម្មមណាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបទ្ធោ
 ហោតិ នោ ច កល្យាណវាចោ ហោតិ កល្យាណ-
 វាគ្គរណោ ចោរិយា វាចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ
 អនេលគធាយ អត្តស្ស វិណាបដិយា កល្យាណ-
 វាចោ ច ហោតិ កល្យាណវាគ្គរណោ ចោរិយា
 វាចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ អនេលគធាយ
 អត្តស្ស វិណាបដិយា នោ ច សទ្ធិស្សកោ ហោតិ
 សមាធិបកោ សមុទ្រេដកោ សម្បហំសកោ សព្រហ្ម-
 ចារីនំ នេវ តាវ តថាភិក្ខុ ធម្មទេសនា បដិភាតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

តែមិនសាកសួរ... សាកសួរហើយ តែមិនផ្លូវត្រចៀកស្តាប់ធម៌...

ផ្លូវត្រចៀកស្តាប់ធម៌ហើយ តែស្តាប់មិនចាំធម៌... ស្តាប់ចាំធម៌ទុក

ហើយ តែមិនពិចារណានូវអត្តនៃធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ...

ពិចារណានូវធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ តែមិនដឹងអត្តប៉ុន្តែដឹងធម៌

ប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌... ដឹងអត្តដឹងធម៌ ប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌

ហើយ តែមិនមានវេទនា ពោលពាក្យដ៏ពិរោះ ប្រកបដោយសំដីអ្នក

ក្រុង ដែលជាវេទនាស្រស់លាស់ ជាវេទនាឥទ្ធិសាស ញ៉ាំងជនដទៃឲ្យដឹង

នូវអត្តបាន មានវេទនា ពោលពាក្យពិរោះ ប្រកបដោយសំដីអ្នកក្រុង

ជាវេទនាឥទ្ធិសាស ញ៉ាំងជនដទៃឲ្យដឹងនូវអត្តហើយ តែមិនពន្យល់

មិនណែនាំ មិនឲ្យភ្ញៀវក្លា មិនឲ្យរីករាយ ដល់ពួកសព្វហ្មធារិយុគ្គល

ធម្មទេសនា រមែងមិនប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ដកបនោរទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យេតោ ច ខោ បុណ្ណិយេ ភិក្ខុ សុទ្ធោ ច ហោតិ
 ឧបសង្កម្ភិតា ច បយ្យុទាសិតា ច បរិប្បច្ឆិតា ច
 ឌីហិតសោតោ ច ធម្មំ សុណាតិ សុត្វា ច ធម្មំ
 ជាយតិ ធនា ធានា ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ អត្ថម-
 ណាយ ធម្មមណាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ច ហោតិ
 កល្យាណវាចោ ច ហោតិ កល្យាណវគ្គរណោ
 ចោរិយា វាចាយ សមន្តាគតោ វិស្សជ្ជាយ អនេ-
 លកឡាយ អត្ថស្ស វិណាបនីយា សន្តស្សកោ
 ច ហោតិ សមាធិបកោ សមុត្តជកោ សម្បហំ-
 សកោ សព្រហ្មចារីនំ ឯវំ តថាគតំ ធម្មទេសនា
 បដិកាតិ ។ ឥមេហំ ខោ បុណ្ណិយេ ទសហំ
 ធម្មហំ សមន្តាគតា ឯកន្តំ តថាគតំ ធម្មទេ-
 សនា បដិកាតិតិ(១) ។

[៨៤] តត្រ ខោ អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ
 ភិក្ខុ អាមនេសិ អារុសោ ភិក្ខុវេតិ(២) ។

---

១ ឧ. ម. ហោតី ។ ២ ម. ភិក្ខុវេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលបុណ្ណិយៈ លុះតែភិក្ខុមានសទ្ធា ១ បានចូលមកជិត ១ ចូលទៅ
អង្គុយជិត ១ សាកសួរ ១ ផ្លូវត្រចៀកស្តាប់ធម៌ ១ ស្តាប់ហើយចាំធម៌
ទុក ១ ពិចារណានូវអត្តនៃធម៌ ដែលខ្លួនចាំហើយ ១ ដឹងអត្តដឹងធម៌
ហើយប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌ ១ មានវចាន្ត ពោលពាក្យព័រោះ ប្រកប
ដោយវចាន្តអ្នកក្រុង ជាវចាន្តច្បាស់លាស់ ជាវចាន្តតទោស អាច
ញ៉ាំងដនដទៃ ឲ្យដឹងសេចក្តី ១ ពន្យល់ ណែនាំ ឲ្យភ្លាហាន ឲ្យរីករាយ
ដល់ពួកសព្វហ្មតារប្បុគ្គល ១ យ៉ាងនេះ ទើបធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់
ព្រះតថាគត ។ ម្នាលបុណ្ណិយៈ ធម្មទេសនា ដែលប្រកបដោយធម៌
ទាំង ១០ យ៉ាងនេះឯង ទើបប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ដោយពិត ។

(៨៤) ក្នុងទីនោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហៅ

ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលអារុសាភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរវគ្គោ

អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាមោក្ក-
 ល្លានស្ស បច្ចុស្ស្យសុំ ។ អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ
 ឯតទរោច ឥន្ទាវុសោ ភិក្ខុ អញ្ញំ ព្យាករោតិ
 ជំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
 ធាបំ ឥត្តត្តាយាតិ បជាធាមិតិ ។ តមេនំ តថា-
 គតោ វា តថាគតស្ស្យវគោ វា ឈាយី សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ
 សមនុយុត្តាតិ សមនុត្តាហាតិ សមនុកាសតិ ។
 សោ តថាគតេន វា តថាគតស្ស្យវគេន វា
 ឈាយីនា សមាបត្តិកុសលេន បរិច្ចកុសលេន
 បរិច្ចបរិយាយកុសលេន សមនុយុត្តាយមាទោ
 សមនុត្តាយមាទោ សមនុកាសីយមាទោ វរិណំ
 អាបជ្ជតិ វិចិំ អាបជ្ជតិ អនយំ អាបជ្ជតិ ព្យសនិ
 អាបជ្ជតិ អនយេព្យសនិ អាបជ្ជតិ ។ តមេនំ
 តថាគតោ វា តថាគតស្ស្យវគោ វា ឈាយី

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ថា ព្រះករុណាភារុសោ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ពោលពាក្យដូច្នោះថា ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អ្នកនូវអរហត្តផលថា អាត្មាអញដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសិក្ខុដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ តែងសួរឈ្មួចឈ្មី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលនូវភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងនូវចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួរឈ្មួចឈ្មី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើល ក៏ដល់នូវការវិនិច្ឆ័យ ដល់នូវការវិនិច្ឆ័យ ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើននឹងសេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទានិកាយស្ស ទសកថិបាតោ

សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្ត-
 បរិយាយកុសលោ ឃឹ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
 មនសិករោតិ ភី នុ ខោ អយមាយស្មា អញ្ញ
 ព្យាករោតិ វិណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ
 ករណីយំ នាបរិ ឥត្តន្តាយាតិ បដានាមីតិ ។
 តមេនំ តថាគតោ វំ តថាគតស្សវកោ វំ ណាយំ
 សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយ-
 កុសលោ ឃឹ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដានាតិ
 កោធនោ ខោ មន អយមាយស្មា កោធបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ កោធបរិយុដ្ឋានំ ខោ
 មន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។
 ឧបនាហី ខោ មន អយមាយស្មា^(១) ឧបនាហបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ ឧបនាហបរិយុដ្ឋានំ
 ខោ មន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។

១ ខ៖ សព្វវារេ ខោ ចតាយ មាយស្មានី បាហេ ទិស្សនី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុង
 វារៈនៃចិត្ត របស់បុគ្គលដទៃ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្ត
 ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានអាយុនេះ អ្នកនូវអរហត្តផលថា
 អាត្មាអញដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញបាន
 ប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គ-
 ការនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាស
 ក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ
 នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ក៏ដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹង
 នូវចិត្តដោយចិត្ត យ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ក្រោធ មានចិត្តត្រូវសេចក្តីក្រោធ រូបវិតនៅដោយច្រើន ចំណែក
 ខាងការរូបវិត ដោយសេចក្តីក្រោធនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាអ្នកមានទុបនាហៈ មានចិត្តត្រូវទុបនាហៈ រូបវិតនៅ
 ដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវិត ដោយទុបនាហៈនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ បើរត្តោ

បត្តិ ខោ បន អយមាយស្មា មត្តបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 ពហុលំ វិហារតិ មត្តបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាភក្កប្ប-
 វេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ បឡាសី ខោ បន
 អយមាយស្មា បឡាសបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ពហុលំ
 វិហារតិ បឡាសបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាភក្កប្ប-
 វេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ ឥស្សកី ខោ
 បន អយមាយស្មា ឥស្សកបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 ពហុលំ វិហារតិ ឥស្សកបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថា-
 ភក្កប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ មច្ឆរី ខោ
 បន អយមាយស្មា មច្ឆរបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 ពហុលំ វិហារតិ មច្ឆរបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាភ-
 ក្កប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ សដោ ខោ
 បន អយមាយស្មា សាវេយ្យបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 ពហុលំ វិហារតិ សាវេយ្យបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមក្ខៈ មានចិត្តត្រូវមក្ខៈរូបវ័ត នៅដោយ
 ច្រើន ចំណែកខាងការរូបវ័ត ដោយមក្ខៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជា
 អ្នកមានបឡាសៈ មានចិត្តត្រូវបឡាសៈរូបវ័តនៅដោយច្រើន ចំណែក
 ខាងការរូបវ័ត ដោយបឡាសៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមាន
 បូស្សា មានចិត្តត្រូវបូស្សា រូបវ័តនៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវ័ត
 ដោយបូស្សានេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមច្ឆិរិយៈ មានចិត្ត
 ត្រូវមច្ឆិរិយៈរូបវ័តនៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវ័ត ដោយមច្ឆិរិយៈ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានការអ្គត មានចិត្តត្រូវសាថេយ្យៈ
 រូបវ័តនៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបវ័ត ដោយសាថេយ្យៈនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 មាយាវី ខោ បន អយមាយស្មា មាយាបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតំ មាយាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន
 តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ បាបិច្ឆោ ខោ
 បន អយមាយស្មា ឥច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ពហុលំ
 វិហារតំ ឥច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាភតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ មុដ្ឋស្សតំ ខោ បន
 អយមាយស្មា ឧត្តរិករណីយេ ឱរមត្តកេន វិសេសា-
 ធិតមេន អន្តរាវេសានំ អាបន្នោ អន្តរាវេសានកមំ
 ខោ បន តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហាន-
 មេតំ ។ សោ វតាវសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្ម
 អប្បហាយ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វឌ្ឍី វិជ្ជី វេប្បល្លំ
 អាបជ្ជិស្សតីតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជិតំ ។ សោ វតា-
 វសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្ម បហាយ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសាស្ត្រ ទសកនិបាត

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមាយា មានចិត្តត្រូវមាយា រូបរិត
 នៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបរិត ដោយមាយានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានចិត្តត្រូវ
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក រូបរិត នៅដោយច្រើន ចំណែកខាងការរូបរិត
 ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី ដល់នូវការផ្អាកទុកនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចន្លោះ
 ដោយការមិនបាននូវគុណវិសេសដ៏ថយថោក ក្នុងកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ
 តទៅទៀត ចំណែកខាងដំណើរដែលផ្អាកនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចន្លោះ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង
 មិនបានលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ នេះ នឹងដល់នូវការចំរើន លូតលាស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ នេះ

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

នឹងដល់នូវការចំរើនលូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ
ទើបជាឋានៈ ។

(៨៥) សម័យមួយ ព្រះមហាចុន្ទៈ ដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងសហ-
ជាតិប្រទេស ក្នុងដែនចេតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មាន
អាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុថា អា-
វុសោ ។ ព្រះមហាចុន្ទៈដ៏មានអាយុ បានសំដែងដូច្នោះថា ម្ចាស់
អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ តែងពោលអ្នកក្នុងអធិគមៈ (ធម៌
ដែលគួរត្រាស់ដឹង) ថា ខ្ញុំចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូល
កាន់ទុតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់តតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញ
ក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់អាកា-
សានញ្ជាយតនជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ជាយ-
តនជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់អភិព្វញ្ជាយតនជ្ឈាន ក៏
បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ក៏បាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានិយស្ស ទសកនិទានោ

វុដ្ឋហារមិច្ឆិ អហំ សញ្ញាវេទយំ តនិរោធំ សមាបជ្ជាមិច្ឆិ
 វុដ្ឋហារមិច្ឆិតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា
 តថាគតស្ស្សវិកោ វា ឈាយំ សមាបន្តិកុសលោ បរ-
 ចិន្តិកុសលោ បរចិន្តិបរិយាយកុសលោ សមនុយុញ្ជិតិ
 សមនុក្កាហិតិ សមនុកាសិតិ ។ សោ តថាគតោ វា
 តថាគតស្ស្សវិកោ វា ឈាយំ ថា សមាបន្តិកុសលោ
 បរចិន្តិកុសលោ បរចិន្តិបរិយាយកុសលោ សម-
 នុយុញ្ជិយមាណោ សមនុក្កាហិយមាណោ សមនុកាសិ-
 យមាណោ វេរិណំ អាបជ្ជិតិ វិចិនំ អាបជ្ជិតិ អនយំ
 អាបជ្ជិតិ ព្យាសនំ អាបជ្ជិតិ អនយព្យាសនំ អាបជ្ជិតិ ។
 តមេនំ តថាគតោ វា តថាគតស្ស្សវិកោ វា ឈាយំ
 សមាបន្តិកុសលោ បរចិន្តិកុសលោ បរចិន្តិបរិយា-
 យកុសលោ ឃីវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច-
 បនសិករោតិ កី ទុ ខោ អយមាយស្មា
 កត្តិ ហោតិ វិកត្តិ អនិកមេសុ អហំ បវេមិ
 ឈានំ សមាបជ្ជាមិច្ឆិ វុដ្ឋហារមិច្ឆិ ។ ថេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយ៍តនិរោធិក៏បាន ចេញក៏បាន ។

ព្រះតថាគត ឬ សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួរឈ្លេចឈ្លី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើល ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលព្រះតថាគត ឬ សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ដែលជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តបុគ្គលដទៃ កាលសួរឈ្លេចឈ្លី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលទៅ ក៏ដល់នូវការវិវាទ ដល់នូវការវិវាទ ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើននឹងសេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តបុគ្គលដទៃ វែមនកំណត់ទុកក្នុងចិត្ត ចំពោះភិក្ខុនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានអាយុនេះ តែងពោលអួត ចំពោះអធិតមធម៌ថា ខ្ញុំចូលទៅកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ។ បេ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ បេរិក្កោ

អហំ សញ្ញាវេទិយេតនិរោធំ សមាបជ្ជាមិមិ
 វុដ្ឋហាមិមិវិ ។ តមេនិ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្សាវកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ
 បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយេកុសលោ ឃិ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាជានិ ជីយវត្តំ ខោ
 អយមាយស្មា ខណ្ឌការី ជិទ្កការី សពលការី
 កិម្មាសការី ន សតតការី ន សតតវុត្តំ(១)
 សីលេសុ ។ ទុស្សីលោ(២) អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្បំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ អស្សន្ទោ ខោ បន អយមាយស្មា
 អនាចារោ អស្សន្ទិយំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សតោ ខោ បន
 អយមាយស្មា អនាចារោ អប្បស្សតំ ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។

---

១ ឧ. ន សន្តតការី ន សន្តតវុត្តំ ។ ម. ន សន្តតការី ន សន្តតវុត្តំ ។
 ២ ម. ជុត្តន្តេ ខោសត្វោ អត្ថិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក បើវត្ត

ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយតិវិធីក៏បាន ចេញក៏បាន ។ ព្រះតថាគតប្តូរ
សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ
ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តបុគ្គលដទៃ
វែមងកំណត់ដឹងចិត្តកុំនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាច់ ធ្វើឲ្យឆ្លុះឆ្លាយ ធ្វើឲ្យពពាល ធ្វើឲ្យពព្រះ ធ្វើមិនឲ្យ
ទៀងទាត់ ប្រព្រឹត្តមិនទៀងទ្រង់ ក្នុងសីលទាំងឡាយ អស់កាលវែង ។
អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គល
ទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា មិន
មានអាចារៈ ចំណែកខាងការមិនមានសទ្ធានេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុ
នេះ ជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនមានអាចារៈ ចំណែកខាងការចេះដឹងតិចនេះ
ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទុត្តរោ ខោ បន អយមាយស្មា អនាទារោ(១)

នោវចស្សតា ខោ បន តថាកតប្បវេទិតេ ធម្មិនយេ

បរិហានមេតំ ។ ពាបមិត្តោ ខោ បន អយមាយស្មា

ពាបមិត្តតា ខោ បន តថាកតប្បវេទិតេ ធម្មិនយេ

បរិហានមេតំ ។ កុសីនោ ខោ បន អយមាយស្មា

កោសជ្ជី ខោ បន តថាកតប្បវេទិតេ ធម្មិនយេ

បរិហានមេតំ ។ មុដ្ឋស្សតិ ខោ បន អយមាយស្មា

មុដ្ឋសច្ចំ ខោ បន តថាកតប្បវេទិតេ ធម្មិនយេ

បរិហានមេតំ ។ កុហាកោ ខោ បន អយមាយស្មា

កុហារា(២) ខោ បន តថាកតប្បវេទិតេ ធម្មិនយេ

បរិហានមេតំ ។ ទុត្តរោ ខោ បន អយមាយស្មា ទុត្តរតា

ខោ បន តថាកតប្បវេទិតេ ធម្មិនយេ បរិហានមេតំ ។

ទុប្បរោ ខោ បន អយមាយស្មា ទុប្បរតា ខោ បន

១ ឧ. ម. អនាទារោនិ បាលី ៩ ទិស្សនិ ។ ២ ម. កោហានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឆៃនិកាយ ទសកនិបាត

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេប្រដៅក្រ មិនមានអាចារៈ
 ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គលប្រដៅក្រនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 មានមិត្តអាក្រក់ ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្ជិលច្រអូស ចំណែកខាងសេចក្តីខ្ជិល
 ច្រអូសនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី ចំណែកខាង
 ការភ្លេចស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះ
 តថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហក
 ចំណែកខាងការកុហកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល
 ព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ
 ចិញ្ចឹមក្រ ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គល ដែលគេចិញ្ចឹមក្រនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតបញ្ញា ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គលឥតបញ្ញានេះ

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរវគ្គោ

ភតាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 សេយ្យភាវិ អាវុសោ សហាយកោ សហាយកំ
 ឃិវំ វិទេយ្យ យនា តេ សុម្ព ធនេន^(១) ធនករណីយំ
 អស្ស បវេទេយ្យាសិ^(២) មំ ធនំ ទស្សមិ តេ
 ធនន្តំ ។ សោ កិស្មំញិទេវ^(៣) ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ
 សហាយកោ សហាយកំ ឃិវំ វិទេយ្យ អន្តោ មេ
 សុម្ព ធនេន ទេហិ មេ ធនន្តំ ។ សោ ឃិវំ វិទេយ្យ
 តេនហិ សុម្ព ឥធម ខណាហិតំ ។ សោ តត្រ
 ខណាន្តោ ធានិកត្តេយ្យ ។ សោ ឃិវំ វិទេយ្យ
 អលីកំ មិ សុម្ព អវច តុច្ឆកំ មិ សុម្ព អវច
 ឥធម ខណាហិតំ ។ សោ ឃិវំ វិទេយ្យ ធាហន្តំ
 សុម្ព អលីកំ អវច តុច្ឆកំ អវច តេនហិ សុម្ព ឥធម
 ខណាហិតំ ។ សោ តត្រមិ ខណាន្តោ ធានិកត្តេយ្យ ។

---

១ ម. ពន្លោ ។ ២ ឧ. យាបិស្សសិ ។ ម. បរាជេយ្យាបិ ។ ៣ ម. កិញ្ចិទេវិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
ហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាសំឡាញ់ម្នាក់និយាយទៅ
នឹងសំឡាញ់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ បើអ្នកត្រូវការចំពោះធនកិច្ច
ដោយទ្រព្យ ក្នុងកាលណា អ្នកគប្បីប្រាប់ធនកិច្ច (នោះ) ដល់ខ្ញុំ ។
នឹងឲ្យទ្រព្យដល់អ្នក ។ សំឡាញ់នោះ កាលបើធនកិច្ចណាមួយ កើត
ឡើង ក៏និយាយទៅនឹងសំឡាញ់ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំត្រូវ
ការដោយទ្រព្យ ចូរអ្នកឯងឲ្យទ្រព្យ (នោះ) មកខ្ញុំ ។ សំឡាញ់នោះក៏
និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ បើដូច្នោះអ្នកចូរជីក ក្នុងទីនេះចុះ ។
សំឡាញ់នោះ កាលជីកក្នុងទីនោះទៅ ក៏មិនបាន ។ សំឡាញ់នោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយលេះលោះនឹងខ្ញុំ
ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹងខ្ញុំថា អ្នកឯងចូរជីក ក្នុង
ទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់
ខ្ញុំមិននិយាយលេះលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិននិយាយពាក្យទេ នៃសំ-
ឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរជីក ក្នុងទីនេះដូច្នោះ ។ សំឡាញ់
នោះ កាលបើជីក ក្នុងទីនោះម្តងទៀត ក៏នៅតែមិនបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទេសកនិទានោ

សោ ឃី វិនិយោយិ អសីតំ មំ សម្មំ អវច
 តុច្ឆតំ មំ សម្មំ អវច វេទ ខណាហិតំ ។ សោ
 ឃី វិនិយោយិ ធាហន្តំ សម្មំ អសីតំ អវច តុច្ឆតំ
 អវច តេនហិ សម្មំ វេទ ខណាហិតំ ។ សោ
 តត្រចិ ខណាត្តោ ធានិកត្រេយ្យ ។ សោ ឃី វិនិយោយិ
 អសីតំ មំ សម្មំ អវច តុច្ឆតំ មំ សម្មំ អវច
 វេទ ខណាហិតំ ។ សោ ឃី វិនិយោយិ ធាហន្តំ
 សម្មំ អសីតំ អវច តុច្ឆតំ អវច អបិច អហមេវ
 ឧម្មានំ ចាបុណី ចេតសោ វិចារិយាយន្តំ ។ ឃីវមវ
 ខោ អាវុសោ វិកត្តំ កត្តិ ហោតិ វិកត្តំ អនិក-
 មេសុ អហំ បឋមំ យានំ សមាបដ្ឋាមិចិ វុដ្ឋហា-
 មិចិ អហំ ទុតិយំ យានំ សមាបដ្ឋាមិចិ វុដ្ឋហា-
 មិចិ អហំ តតិយំ យានំ សមាបដ្ឋាមិចិ វុដ្ឋហា-
 មិចិ អហំ ចតុត្តំ យានំ សមាបដ្ឋាមិចិ វុដ្ឋហា មិចិ
 អហំ អាតោសានន្តាយនំ សមាបដ្ឋាមិចិ វុដ្ឋហា មិចិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

សំឡាញ់នោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយ
 លេះលោះនឹងខ្ញុំ ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹងខ្ញុំថា
 អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះនិយាយ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំមិននិយាយលេះលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិននិយាយ
 ទេទេទេ ម្ចាស់សំឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។
 សំឡាញ់នោះ កាលដឹក ក្នុងទីនោះម្តងទៀត ក៏នៅតែមិនបាន ។
 សំឡាញ់នោះនិយាយ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយ
 លេះលោះនឹងខ្ញុំ ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹង
 ខ្ញុំថា អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះនិយាយយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំមិននិយាយលេះលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិន
 និយាយពាក្យទេនឹងអ្នកទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំដល់នូវភាពជាអ្នកត្រួត ប្រែប្រួលចិត្ត
 សេចក្តីនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ពោលអ្នក ក្នុងអធិកមធម៌ថា ខ្ញុំចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន
 ខ្ញុំចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់តតិយជ្ឈាន
 ក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈានក៏បាន ចេញ
 ក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់អាកាសានញាយតនជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន

ទុកិយបណ្ណាសកេ បើវត្តោ

អហំ វិណាណាណាយននំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ វុដ្ឋហាមិច្ចំ
 អហំ អាតិញ្ចាណាយននំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ វុដ្ឋហាមិច្ចំ
 អហំ នេវសញ្ញាណាយននំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
 វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ សញ្ញាវេទយននំរោនំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
 វុដ្ឋហាមិច្ចំ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្សវត្តោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចត្ត-
 កុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយកុសលោ សមនុយុញ្ជិតិ
 សមនុត្តាហិតិ សមនុកាសិតិ ។ សោ តថាគតេន
 វា តថាគតស្សវត្តោន វា ឈាយីនា សមាបត្តិ-
 កុសលេន បរិច្ចត្តកុសលេន បរិច្ចត្តបរិយាយ-
 កុសលេន សមនុយុញ្ជិយមាណោ សមនុត្តាហិយមាណោ
 សមនុកាសិយមាណោ វរិណំ អាបជ្ជិតិ វិច្ឆិណំ អាប-
 ជ្ជិតិ អនយំ អាបជ្ជិតិ ព្យសនំ អាបជ្ជិតិ អនយ-
 ព្យសនំ អាបជ្ជិតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា
 តថាគតស្សវត្តោ វា ឈាយី សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចត្តកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយកុសលោ

ទុតិយបណ្ណសក បើវត្ត

ខ្ញុំចូលកាន់វិញ្ញាណញាយតនដ្ឋានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់
 អាក្ខណញាយតនដ្ឋានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនដ្ឋានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញារោមេយតនិរោធន-
 ក៏បាន ចេញក៏បាន ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត
 ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃ
 បុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ តែងសួរ
 ឈ្មួចឈ្មី ដេញដោល ពិនិត្យមើលនូវភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
 នោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នក
 មានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គល
 ដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួរឈ្មួចឈ្មី ដេញ
 ដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលទៅ ក៏ដល់នូវភារៈទេ ដល់នូវភារៈឥតគុណ
 ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិន
 ចំរើននឹងសេចក្តីវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះ
 តថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុង
 ការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

ឃី ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បនសិកកោតិ តី ទុ ខោ
 អយមាយស្មា កត្តិ ហោតិ វិកត្តិ អធិកមេសុ អហំ
 បវេមំ ឈានំ សមាបជ្ជាមិបំ វុដ្ឋហាមិបំ ។ ចេ ។ អហំ
 សញ្ញាវេទយននិរោធំ សមាបជ្ជាមិបំ វុដ្ឋហាមិបិតំ ។
 តមេនំ តថាគតោ វា តថាគតស្សវកោ វា ឈាយំ
 សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយា-
 យកុសលោ ឃី ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាតាតិ
 ទីយន្តំ ខោ អយមាយស្មា ខណ្ឌកាវី ធិទ្ធកាវី
 សពលកាវី កម្មាសកាវី ន សតតកាវី ន សត-
 តុត្តិ សីលេសុ ។ ទុស្សីលោ អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្យំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយ
 បរិហានមេតំ ។ អស្សុទ្ធោ ខោ បន អយមាយស្មា
 អស្សុទ្ធិយំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សតោ
 ខោ បន អយមាយស្មា អនាថារោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរិកាយ ទសកនិបាត

ធ្វើទុកក្នុងចិត្តចំពោះភិក្ខុនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្ត យ៉ាង
នេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានអាយុនេះ តែងពោលអួត ក្នុងអធិតមធម៌ថា ខ្ញុំ
ចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ។ បេ ។ ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេទយិត-
និរោធក៏បាន ចេញក៏បាន ។ ព្រះតថាគត ឬសាវ័ក របស់ព្រះតថាគត
ជាអ្នកមាន ឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ
ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ រមែងកំណត់ដឹងនូវចិត្តភិក្ខុនោះ
ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាច់ ធ្វើឲ្យ
ធ្លុះធ្លាយ ធ្វើឲ្យពពាល ធ្វើឲ្យពព្រះ ធ្វើមិនទៀងទាត់ ប្រព្រឹត្តមិន
ទៀងត្រង់ ក្នុងសីលទាំងឡាយ អស់កាលវែង ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្តី
សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។ អ្នក
ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ចំណែកខាងការមិនមានសទ្ធានេះ
ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលមានការចេះដឹងតិច មិនមានអាចារៈ

ទុតិយបណ្ណសិក្ខា ថេរវគ្គោ

អប្បសង្កំ ខោ បន តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ទុត្តោ ខោ បន អយមាយស្មា
 ទោវចស្សតា ខោ បន តថាភតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ បាបមិត្តោ ខោ
 បន អយមាយស្មា បាបមិត្តតា ខោ បន តថាភ-
 តប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ កុសីនោ
 ខោ បន អយមាយស្មា កោសន្នំ ខោ បន
 តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 មុជ្ជស្សតំ ខោ បន អយមាយស្មា មុជ្ជសង្កំ ខោ
 បន តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 កុហាកោ ខោ បន អយមាយស្មា កុហានា ខោ
 បន តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 ទុត្តារោ ខោ បន អយមាយស្មា ទុត្តារតា ខោ បន
 តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។

ទុតិយបណ្ណសក បើវត្ត

ចំណែកខាងការចេះដឹងតិចនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គល
 ដែលគេប្រដៅក្រ ចំណែកខាងការវះ នៃបុគ្គលគេប្រដៅក្រនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់
 ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្ជិលច្រអូស ចំណែកខាងការខ្ជិលច្រអូសនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី ចំណែកខាងការភ្លេច
 ស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហក ចំណែកខាង
 ការកុហកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថា-
 គត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ
 ចិញ្ចឹមក្រ ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គលដែលគេចិញ្ចឹមក្រនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទានិកាយស្ស ទសកនិយមោ

ទុប្បត្តោ ខោ បន អយមាយស្មា ទុប្បត្តាតា
 ខោ បន តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហារន-
 មេតំ ។ សោ វតារុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្មេ
 អប្បហាយ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡ្ហី វិច្ឆិញ្ញី វេប្បល្លំ
 អាបជ្ជិស្សត្ថតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតតំ ។ សោ វតារុសោ
 ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្មេ បហាយ ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ វុឡ្ហី វិច្ឆិញ្ញី វេប្បល្លំ អាបជ្ជិស្សត្ថតំ
 ហំនមេតំ វិជ្ជតតំ ។

(៨៦) ឯតំ សមយំ អាយស្មា បហាកស្សទោ
 ភជគហោ វិហារតិ វេឡ្ហីនេ កលន្តកនិកាមេ ។
 តត្រ ខោ អាយស្មា បហាកស្សទោ ភិក្ខុ អាម-
 ន្តេសិ វារុសោ ភិក្ខុភេតិ ។ វារុសោតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មតោ បហាកស្សបស្ស បច្ចុស្សោស្មំ ។
 អាយស្មា បហាកស្សទោ ឯតទភេត
 ឥវារុសោ ភិក្ខុ អញ្ញំ ព្យាកភេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសវគ្គិយ

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលអប្បបរមា ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គលអប្ប
 បរមានេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយពាក្យថា
 ភិក្ខុនោះឯង មិនលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន
 លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ ទើបជាឋានៈ ។

(៨៦) សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ គង់ក្នុង
 វត្តវេទ្យវន ជាកលន្តកនវបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទីនោះ
 ឯង ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ព្រះមហាកស្សប ដ៏មានអាយុថា ករុណាអាវុសោ ។ ព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យ ដូច្នោះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពោលអ្នកអវហត្តផលថា

ទុក្ខបញ្ញាសកេ បើវត្តោ

ធីណា ជានិ វុសិ តិ ព្រហ្ម ចរិយំ កតិ ករណីយំ ធាបរិ
 វត្តន្តាយានិ បដានិ វិ វ តមេនិ តថាគតោ វ តថាគ-
 តស្សវត្តោ វ ណាយំ សមាបត្តិកុសលោ បរិវត្ត-
 កុសលោ បរិវត្តបរិយាយ កុសលោ សមនុយុត្តិ
 សមនុត្តិហានិ សមនុកាសនិ ។ សោ តថាគតេន
 វ តថាគតស្សវត្តោន វ ណាយំនា សមាបត្តិ-
 កុសលេន បរិវត្តកុសលេន បរិវត្តបរិយាយ-
 កុសលេន សមនុយុត្តិយមាណោ សមនុត្តិហិយមាណោ
 សមនុកាសិយមាណោ វិណិ អាបជ្ជនិ វិចិ អាប-
 ជ្ជនិ អនយំ អាបជ្ជនិ ព្យសនិ អាបជ្ជនិ អនយ-
 ព្យសនិ អាបជ្ជនិ ។ តមេនិ តថាគតោ វ តថា-
 គតស្សវត្តោ វ ណាយំ សមាបត្តិកុសលោ
 បរិវត្តកុសលោ បរិវត្តបរិយាយ កុសលោ ឃរិ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មនសិ ករោតិ

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្ត
ស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
តថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្ត
បុគ្គលដទៃ តែងសួរឈ្មោះ ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលនូវ
ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត
ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ
ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ សួរឈ្មោះ ដេញដោល ពិនិត្យ
បញ្ជាក់មើល ក៏ដល់នូវការវិទេ ដល់នូវការវិភតតុណ ដល់នូវសេចក្តីមិន
ចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើននឹងសេចក្តីវិនាស ។
ព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃចិត្តរបស់
បុគ្គលដទៃ វេលាណាធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានិយស្ស ទេសកនិទានេ

កី ធុ ខោ អយមាយស្មា អញ្ញំ ព្យាករោតិ វិណា
 ជាតិ វុស្សិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបំ ឥត្តត្តា-
 យាតិ បដានមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថា-
 គតស្សវាកោ វា ណាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិ-
 ត្តិកុសលោ បរិច្ចត្តបរិយាយកុសលោ ឃី ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បដានតិ អធិមាទិកោ ខោ បន
 អយមាយស្មា អធិមាទសុទ្ធោ អប្បត្តេ បត្តសញ្ញ
 អកតេ កតសញ្ញំ អនិកតេ អនិកតសញ្ញំ អធិ-
 មាទេន អញ្ញំ ព្យាករោតិ វិណា ជាតិ វុស្សិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបំ ឥត្តត្តា យាតិ
 បដានមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្សវាកោ វា ណាយី សមាបត្តិកុសលោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិយាយ

ដូចម្តេចក៏អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ពោលអ្នកអរហត្តផលថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា
 ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡសកិច្ចអាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមាន ឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាស
 ក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ
 វៃមនិកំណត់ដឹងនូវចិត្តកិច្ចនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ពោលថា ខ្លួនបានគុណវិសេស
 ដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌ដែលមិនទាន់បានដល់
 សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើ សំគាល់ថា ត្រាស់
 ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ត្រាស់ដឹង ពោលអ្នកអរហត្តផល
 ដោយការស្មានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គ-
 ព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ
 ធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោ-
 ឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគត ឬសាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមាន ឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ

ទុតិយបណ្ណសក ប្រវត្តិ

បរិច្ឆេទកុសលោ បរិច្ឆេទបរិយាយកុសលោ ឃី ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ឆេទ បដិសិក្ខោនិ កី ទុ ខោ អយមា-
 យស្មា និស្សាយ អនិមាទិកោ អនិមាទសន្តោ
 អប្បត្តិ បត្តសញ្ញា អកតេ កតសញ្ញា អនិមាទតេ
 អនិមាទសញ្ញា អនិមាទនេ អញ្ញា ព្យាករោនិ
 ទំណា ជានិ វុសំ ព្រហ្មបរិយំ កតំ ករណីយំ
 នាបរិ វត្តត្តាយានិ បដិមាទិកោ ។ តមេនំ តថា-
 កតោ វា តថាកតស្សវកោ វា យាយី សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ឆេទកុសលោ បរិច្ឆេទបរិយាយកុសលោ
 ឃី ចេតសា ចេតោ បរិច្ឆេទ បដិសិក្ខោនិ ពហុស្សតោ
 ខោ បដិ អយមាយស្មា សុតិកោ សុតិសង្កេតយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈិកល្យាណា
 បរិយោសាទកល្យាណា សាត្តិ សព្វញ្ញំ កេវល-
 បរិមុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មបរិយំ អភិវឌ្ឍន៍

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវត្ត

ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈនៃ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ដទៃ រមែងកំណត់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវភិក្ខុនោះ កំណត់ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ អាស្រ័យហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ បានជាអ្នកស្មានហួស
 ហេតុ ពោលថា ខ្លួនបានគុណវិសេស ដោយទៀងទាត់ ហើយសំគាល់
 ថា ដល់ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់ធ្វើ សំគាល់ថា ត្រាស់ដឹងហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ត្រាស់
 ដឹង ហើយពោលអួតអរហត្តផល ដោយការស្មានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡសកិច្ច អាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនិច្ឆ័យដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះតថាគតឬសាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុង
 ការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ រមែង
 កំណត់ដឹងនូវចិត្តភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកចេះចាំនូវសូត្រ សន្សំនូវសូត្រ ធម៌ទាំងឡាយ
 ណា មានលំអបទដ៏ម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាស
 មគ្គព្រហ្មចរិយៈព្រមទាំងអត្តនឹងព្យញ្ជនៈ ដ៏ហិសុទ្ធ បរិបូណ៌គ្រប់ទាំងអស់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តថាហុតាស្ស ធម្មា ពហុស្សតា^(១) ធនា^(២) វេទសា បរិច្ចតា
 មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បជីវិទ្ធា តស្មា
 អយមាយស្មា អធិមាទិកោ អធិមាទសទ្វោ អប្បត្តេ
 បត្តសញ្ញំ អកតេ កតសញ្ញំ អនិទតេ អនិទតសញ្ញំ
 អធិមាទេន អញ្ញំ ព្យាករេនិ ទីលា ជានិ វុសិទិ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ
 បដាធាមីតិ ។ តមេនិ តថាគតោ វា តថាគតស្ស្គ-
 វិកោ វា យាយី សមាបត្តកុសលោ បរិច្ចត-
 កុសលោ បរិច្ចតបរិយាយ កុសលោ ឃំ វេទសា
 វេតោ បរិច្ច បដាធាតិ អភិជ្ឈាណុ ខោ បន
 អយមាយស្មា អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋិតេន វេទសា
 ពហុលំ វិហារនិ អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតិ ។

---

១ ម. ធនន្តរេ ហោត្តិទិ បាលេ វិស្សតិ ។ ២ ម. ធាតា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិកាយ ទសកនិបាត

ធម៌មានសភាពដូច្នោះ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចាំស្អាតរត់
 មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ដោយចិត្ត ចាក់ធ្លុះចំពោះ ដោយយល់ឃើញ
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ពោលថា
 ខ្លួនបានគុណវិសេសដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌
 ដែលខ្លួន មិនទាន់ដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានធ្វើ
 សំគាល់ថា ត្រាស់ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានត្រាស់ដឹង
 ទើបពោលអ្នកអរហត្តផល ដោយការស្មាន ហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញប្រព្រឹត្តស្រេច
 ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការីនាកិច្ចដទៃ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
 តថាគតបូសាវត របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ វេមនិកំណត់ដឹងនូវចិត្តកិក្ខុទានៈ ដោយចិត្តយ៉ាង
 នេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តត្រូវអភិជ្ឈា
 រូបរិតច្រើន ចំណែកខាងការរូបរិត ដោយអភិជ្ឈានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម៌នៃយី ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរវគ្គោ

ព្យាបន្នោ^(១) ខោ បន អយមាយស្មា ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋានំ
 ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ ដីនមិទ្ធិ^(២) ខោ បន អយមាយស្មា
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ពហុលំ វិហារតិ
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្ម-
 វិនយេ បរិហានមេតំ ។ ឧទ្ធុតោ ខោ បន
 អយមាយស្មា ឧទ្ធុត្ថបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ពហុលំ
 វិហារតិ ឧទ្ធុត្ថបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ វិចីកិច្ឆា ខោ បន
 អយមាយស្មា វិចីកិច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 ពហុលំ វិហារតិ វិចីកិច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 កម្មារាមោ ខោ បន អយមាយស្មា កម្មារតោ
 កម្មារាមតំ អនុយុត្តោ កម្មារាមតា ខោ បន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។

១ ឧ. ព្យាបាទោ ។ ២ ឧ. ម. ពីនមិទ្ធិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានព្យាបាទ មានចិត្តត្រូវព្យាបាទរូប
 រឹតច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹត ដោយព្យាបាទនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ មានថ្មីមិទ្ធិៈ មានចិត្តត្រូវថ្មីមិទ្ធិៈរូបរឹតច្រើន
 ចំណែកខាងការរូបរឹត ដោយថ្មីមិទ្ធិៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកមានទទួច្ចៈ មានចិត្តត្រូវទទួច្ចៈរូបរឹតច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹត
 ដោយទទួច្ចៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានវិចិកិត្តា មាន
 ចិត្តត្រូវវិចិកិត្តារូបរឹតច្រើន ចំណែកខាងការរូបរឹតដោយវិចិកិត្តានេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានការងារ ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយ
 ក្នុងការងារ ប្រកបរឿយ ។ ទូរសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការងារ ចំណែក
 ខាងភាពវៃបុគ្គលដែល មានការងារ ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

កស្ស្រាមោ ខោ បន អយមាយស្មា កស្ស្រតោ
 កស្ស្រាមតំ អនុយុត្តោ កស្ស្រាមតា ខោ បន
 តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ ធិន្ទា-
 រាមោ ខោ បន អយមាយស្មា ធិន្ទារតោ ធិន្ទារមតំ
 អនុយុត្តោ ធិន្ទារមតា ខោ បន តថាភតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ សង្កណិការាមោ ខោ
 បន អយមាយស្មា សង្កណិការតោ^(១) សង្កណិ-
 ការមតំ អនុយុត្តោ សង្កណិការមតា
 ខោ បន តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ មុជ្ជស្សតិ ខោ បន អយមាយស្មា
 ឧត្តរិករណីយេ ឌីរមត្តកេន វិសេសាធិកមេន អន្តរ-
 វេសាធំ អាបន្នោ អន្តរវេសានុកមធំ ខោ បន

---

១ ម. សង្កណិករោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ទសកនិបាត

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានតិរច្ឆានកថាជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយ
 ក្នុងតិរច្ឆានកថា ប្រកបរឿយៗ ខ្វះសេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ចំណែក
 ខាងភាពនៃបុគ្គលមានតិរច្ឆានកថា ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកមានការដេកលក់ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយក្នុងការដេកលក់ ប្រ-
 កបរឿយៗ ខ្វះសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដេកលក់ ចំណែកខាងភាពនៃបុគ្គល
 មានការលក់ជាទីត្រេកអរនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល
 ព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ត្រេកអរក្នុងការប្រឡូកប្រឡំដោយពួក ត្រេកអរហើយក្នុងការប្រឡូកប្រ-
 ឡំដោយពួក ប្រកបរឿយៗខ្វះសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការប្រឡូកប្រឡំដោយ
 ពួក ចំណែកខាងភាពនៃសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការប្រឡូកប្រឡំ ដោយ
 ពួក នេះជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្លេចស្មារតីដល់នូវការផ្អាកព្យា-
 យាមទុកក្នុងចន្លោះ ដោយការប្រាថ្នាគុណវិសេសដ៏ថោកថយ ក្នុងកិច្ចដែល
 ខ្លួនត្រូវធ្វើតទៅទៀត ចំណែកខាងការផ្អាកសេចក្តីព្យាយាមក្នុងចន្លោះនេះ

តថា កតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។
 សោ វតារុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្មេ អប្បហាយ
 ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ
 នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតារុសោ ភិក្ខុ ឥមេ
 ទស ធម្មេ បហាយ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ
 វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតីតិ ហំ ធម្មេតំ វិជ្ជតិ ។

[៨៧] តត្រ ខោ កកវា កាឡកភិក្ខុំ^(១)
 អាវុត្តំ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កទន្តេតិ តេ
 ភិក្ខុ កកវេតោ បច្ចុស្សោស្មិ ។ កកវា ឯតទវេច
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អធិការណ៍កោ ហោតិ អធិការ-
 ណាសមថស្ស ទ វណ្ណាវាដិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អធិការណ៍កោ ហោតិ អធិការណាសមថស្ស ទ
 វណ្ណាវាដិ អយម្បិ ធម្មោ ទ បិយតាយ ទ ករតាយ ទ
 ការវាយ ទ សាមញាយ ទ ឯតិកាវាយ សំវត្តតិ ។

---

១ ខ. កសវំ ភិក្ខុ ។ ម. កាលធម្មំ ភិក្ខុ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង មិន
 លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អិតលាស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនុ៎ះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០
 ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អិតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្ម
 វិន័យនេះ ដូច្នោះនុ៎ះ ទើបជាឋានៈ ។

(៨៧) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រារព្ធនូវកាឡ-
 កភិក្ខុ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះ
 អង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើអធិករណ៍ មិនពោលសរសើរការម្យ៉ាងអធិ-
 ករណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើអធិករណ៍ មិនពោលសរ-
 សើរការម្យ៉ាងអធិករណ៍ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន សិក្ខាកាមោ ហោតិ
 សិក្ខាសមាទានស្ស^(១) ន វណ្ណវាទី ។ យឿ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន សិក្ខាកាមោ ហោតិ សិក្ខាសមា-
 ទានស្ស ន វណ្ណវាទី អយេឿ ធម្មោ ន បិយតាយ
 ន កុតាយ ន កាវនាយ ន សាមណោយេ ន
 ឯកីកាវយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ទាបិច្ឆោ ហោតិ ឥច្ឆាវនយស្ស ន វណ្ណវាទី ។ យឿ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទាបិច្ឆោ ហោតិ ឥច្ឆាវនយស្ស ន
 វណ្ណវាទី អយេឿ ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ
 ន កាវនាយ ន សាមណោយេ ន ឯកីកាវយ
 សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោធនោ
 ហោតិ កោធនវនយស្ស ន វណ្ណវាទី ។

---

១ ម. សិក្ខាសម្ប ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនប្រាថ្នានូវសិទ្ធិ មិនពោល
 សរសើរការសមាទាននូវសិទ្ធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងសិទ្ធិ មិនពោលសរសើរការសមាទាន
 នូវសិទ្ធិ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគារព មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនពោលសរសើរការ
 កំចាត់បង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនពោលសរសើរ ការកំចាត់បង់នូវសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគារព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
 អ្នកមានសេចក្តីក្រោធ មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីក្រោធ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ បេរិញ្ញោ

យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ កោធនិទយស្ស
 ន វណ្ណវដិ អយម្បី ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ
 ន ភាវនាយ ន សាមញ្ញាយ ន ឯតីភាវយ
 សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បត្តិ ហោតិ
 មត្តវិទយស្ស ន វណ្ណវដិ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 មត្តិ ហោតិ មត្តវិទយស្ស ន វណ្ណវដិ អយម្បី
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន ភាវនាយ ន
 សាមញ្ញាយ ន ឯតីភាវយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សហោ ហោតិ សាហេយ្យវិទយស្ស
 ន វណ្ណវដិ ។ យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សហោ
 ហោតិ សាហេយ្យវិទយស្ស ន វណ្ណវដិ អយម្បី
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន

ទុតិយបណ្ណាសក បើវត្ត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ មិនពោលសរសើរ
 ការកំចាត់បង់សេចក្តីក្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 គោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណគេ មិនពោលសរសើរ
 ការកំចាត់បង់នូវសេចក្តីលុបគុណគេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណគេ មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង់នូវសេចក្តីលុប
 គុណគេ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកអួតពាន មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង់នូវការអួតពាន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកអួតពាន មិនពោលសរសើរការ
 កំចាត់បង់នូវការអួតពាន ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ភាវនាយ ន សាមណាយ ន ឯតីភាវនាយ សំវត្ថុតិ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មាយាវី ហោតិ មាយាវិនយស្ស
 ន វណ្ណាវាទី ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មាយាវី ហោតិ
 មាយាវិនយស្ស ន វណ្ណាវាទី អយម្បិ ធម្មោ ន
 បិយតាយ ន កុតាយ ន ភាវនាយ ន សាម-
 ណាយ ន ឯតីភាវនាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មានំ ន និសាមកជាតិកោ(១)
 ហោតិ ធម្មនិសន្តិយា ន វណ្ណាវាទី ។ យម្បិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មានំ ន និសាមកជាតិកោ ហោតិ
 ធម្មនិសន្តិយា ន វណ្ណាវាទី អយម្បិ ធម្មោ ន
 បិយតាយ កុតាយ ន ភាវនាយ ន សាមណាយ
 ន ឯតីភាវនាយ សំវត្ថុតិ ។ បុន ចបរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន បដិសល្យោ ហោតិ

១ ឧ. និសាមកជាតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ដង្កូវនិកាយ ទសកនិទាន

មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
សមណៈមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា មិនពោលសរសើរការ
កំចាត់បង់នូវមាយា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា
មិនពោលសរសើរនូវការកំចាត់បង់នូវមាយា ដោយហេតុណា នេះឯង
ជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនពិចារ-
ណានូវធម៌ មិនពោលសរសើរការពិចារណានូវធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនពិចារណានូវធម៌ មិន
ពោលសរសើរការពិចារណានូវធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
គោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នក មិនមានការពួនសម្បូរ

ទុតិយបណ្ណសកេ ថេរវត្តោ

បដិសល្យានស្ស ន វណ្ណាវាទី ។ យម្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ន បដិសល្យានោ ហោតិ បដិសល្យានស្ស ន វណ្ណាវាទី
 អយម្បំ ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន
 ការវាយ ន សាមណាយ ន ឯតីការាយ សំវត្តតិ ។
 បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វហ្មចារីនំ ន បដិ-
 សន្តារកោ^(១) ហោតិ បដិសន្តារកស្ស ន វណ្ណាវាទី ។
 យម្បំ ភិក្ខុ សព្វហ្មចារីនំ ន បដិសន្តារកោ ហោតិ
 បដិសន្តារកស្ស ន វណ្ណាវាទី អយម្បំ ធម្មោ ន
 បិយតាយ ន កុតាយ ន ការវាយ ន
 សាមណាយ ន ឯតីការាយ សំវត្តតិ ។ ឯវុបស្ស
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តិណ្ហាបិ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ
 អហោ វត បំ សព្វហ្មចារី សក្កវេយ្យំ
 កុកវេយ្យំ^(២) មាទេយ្យំ ប្បជ្ជេយ្យន្តំ ។ អថខោ
 នំ សព្វហ្មចារី នេវ^(៣) សក្កវេយ្យំ ន កុកវេយ្យំ
 ន មាទេយ្យំ ន ប្បជ្ជេយ្យំ ។

---

១ ប. ពន្លិសត្តារកោ ។ ២ ប. កុកវេយ្យំ ។ ៣ ឧ. ម. ន ថេរី ។

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

មិនពោលសរសើរការពួនសម្មំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិន
ពួនសម្មំ មិនពោលសរសើរការពួនសម្មំ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្ធារៈ ដល់សព្វហ្មធារីបុគ្គល ទាំងឡាយ
មិនពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្ធារៈ ដល់ពួកសព្វហ្មធារីបុគ្គល មិនពោលសរ-
សើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធារៈ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើតឡើងយ៉ាងនេះ
ថា ធ្វើម្តេចហ្ម⁺ ពួកសព្វហ្មធារីបុគ្គល គប្បីធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់
អាន បូជាចំពោះអាត្មាអញ អេះ ។ ប៉ុន្តែ ពួកសព្វហ្មធារីបុគ្គល មិនធ្វើ
សក្ការៈ មិនគោរព មិនរាប់អាន មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុនោះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តំ កំស្ស ហេតុ ។ តថាហិស្ស កិក្ខុវេ
 វិញ្ញា សុត្រហ្មាណវំ តេ ពាបកេ អកុសលេ ធម្ម
 អប្បហំនេ សមនុបស្សន្តិ ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ
 អស្សម្ភធិកស្ស(១) កំញាបិ ឃិំ ឥត្តា ឧប្បជ្ជេយ្យ
 អហោ វត មំ មនុស្សា អាជានីយដ្ឋានេ ច
 វេចេយ្យំ អាជានីយកោជនញ្ច កោជេយ្យំ អាជានីយ-
 បរិមជ្ជនញ្ច បរិមជ្ជេយ្យន្តិ ។ អថខោ តំ មនុស្សា ន
 ចេវ អាជានីយដ្ឋានេ វេចេន្តិ ន ច អាជានីយកោជនំ
 កោជេន្តិ ន ច អាជានីយបរិមជ្ជនំ បរិមជ្ជន្តិ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ តថាហិស្ស កិក្ខុវេ វិញ្ញា
 មនុស្សា តានិ សាវេយ្យានិ ក្សុជេយ្យានិ
 ជិម្ពេយ្យានិ វុត្តេយ្យានិ អប្បហំនានិ សមនុបស្សន្តិ
 ឃិវមេវ ខោ កិក្ខុវេ ឃិវុបស្ស កិក្ខុវោ កំញាបិ
 ឃិំ ឥត្តា ឧប្បជ្ជេយ្យ អហោ វត មំ សុត្រហ្មាណវំ
 សក្ការេយ្យំ កុក្ការេយ្យំ មារេយ្យំ ច្ចុជេយ្យន្តិ

១ ខ. អស្សទាវុត្តិស្ស ។ ម. អស្សទវុត្តិស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាន

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
សព្វហ្មតារី ជាវិពាជន រមែងពិចារណាយើញច្បាស់នូវអកុសលធម៌
ដ៏លាមកទាំងនោះ ដែលភិក្ខុទាំងនោះ មិនទាន់លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដូចសេះលូងខ្មៅ ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើតឡើង
យ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ពួកមនុស្សគប្បីដំកើងអញ ក្នុងទីសេះអាជា-
នេយ្យផង ឲ្យអញបរិភោគនូវភោជនរបស់សេះអាជានេយ្យផង ដុសខាត់
អញ ដូចជាដុសខាត់សេះអាជានេយ្យផង ។ តែថា ពួកមនុស្សមិនជំកល់
នូវសេះនោះ ក្នុងទីសេះអាជានេយ្យ មិនឲ្យបរិភោគនូវភោជនរបស់
សេះអាជានេយ្យ មិនដុសខាត់ ដូចជាការដុសខាត់សេះអាជានេយ្យទេ ។
ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
មនុស្សជាអ្នកដឹង រមែងពិចារណាយើញច្បាស់ នូវអំពើវិនិច្ឆ័យ កៀច
គ្រាញ កកិចកកុច វៀចវៅ ទាំងនោះ ដែលសេះនោះមិនទាន់
លះបង់ មានទេបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានទេបមេយ្យ
ដូច ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើត
ឡើងយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហ្មតារីបុគ្គល គប្បី
ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា ចំពោះអាត្មាអញ អេះ

ទុតិយបណ្ណសកេ បើរវត្តោ

អថទោ នំ សុប្រហ្មចារី លេវ សក្ការោន្តំ ន កុក្ការោន្តំ
 ន មារោន្តំ ន បូជេន្តំ ។ នំ កិស្សុ ហេតុ ។
 តថាហិស្សុ កិក្ខុវេ វិញ្ញា សុប្រហ្មចារី តេ ហាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ អប្បហំនេ សមនុបស្សន្តំ ។
 ឥធិ បន កិក្ខុវេ កិក្ខុ ន អធិករណិកោ ហោតិ
 អធិករណសមថស្សុ វណ្ណវាទី ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 ន អធិករណិកោ ហោតិ អធិករណសមថស្សុ
 វណ្ណវាទី អយម្បិ ធម្មោ បិយតាយ កុតាយ
 ភាវនាយ សាមណាយ ឯតីភាវយ សំវត្តតិ ។ បុន
 ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សិក្ខាកាមោ ហោតិ សិក្ខា-
 សមាទានស្សុ វណ្ណវាទី ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សិក្ខា-
 កាមោ ហោតិ សិក្ខាសមាទានស្សុ វណ្ណវាទី អយម្បិ
 ធម្មោ បិយតាយ កុតាយ ភាវនាយ សាមណាយ
 ឯតីភាវយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អប្បិច្ឆោ ហោតិ ឥច្ឆាវិនយស្សុ វណ្ណវាទី ។

ទុតិយបណ្ណាសក បើវត្ត

តែបើទុកជាដូច្នោះ ពួកសព្វហុចារីបុគ្គល ក៏មិនធ្វើសក្ការៈមិនគោរព
 មិនរាប់អាន មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុនោះឡើយ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកសព្វហុចារី
 ជាវិពាជន រមែងពិចារណាយើញ្ញាប្បសំខួរអកុសលធម៌លាមកទាំងនោះ
 ដែលភិក្ខុនោះមិនទាន់លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមិនធ្វើអធិករណ៍ ពោលសរសើរការរម្ងាប់អធិករណ៍ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើអធិករណ៍ ពោលសរសើរការ
 រម្ងាប់អធិករណ៍ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ពោលសរសើរការសមាទានសិក្ខា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ពោលសរសើរការ
 សមាទានសិក្ខា ដោយហេតុណា នេះឯង ជាធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីប្រាថ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

យ ម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អម្បិញ្ញោ ហោតិ ឥញ្ញាវិនយស្ស
 វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវាយ
 សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អក្កោធនោ ហោតិ កោធិវិនយស្ស វណ្ណាវាទី ។
 យ ម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្កោធនោ ហោតិ កោធិ-
 វិនយស្ស វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។
 ឯតីភាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អមត្តិ ហោតិ មត្តវិនយស្ស វណ្ណាវាទី ។ យ ម្បី ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អមត្តិ ហោតិ មត្តវិនយស្ស វណ្ណាវាទី
 អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវាយ សំវត្តតិ ។
 បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសមោ ហោតិ
 សាមេយ្យវិនយស្ស វណ្ណាវាទី ។ យ ម្បី ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អសមោ ហោតិ សាមេយ្យវិនយស្ស
 វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ពោលសរសើរការកំចាត់
 បង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនក្រោធ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 សេចក្តីក្រោធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនក្រោធ
 ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីក្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់ការលុបគុណគេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់ នូវការលុបគុណគេ
 ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
 បុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនអួត
 អាង ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីអួតអាង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនអួតអាង ពោលសរសើរនូវការកំចាត់
 បង់សេចក្តីអួតអាង ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ បេរវត្តោ

ឯកីកាវាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ កិត្តុវេ កិត្តុ
 អមាយាវី ហោតិ មាយាវិនយស្ស វណ្ណាវាដី ។ យម្បិ
 កិត្តុវេ កិត្តុ អមាយាវី ហោតិ មាយាវិនយស្ស
 វណ្ណាវាដី អយម្បិ ឆម្មោ ។ បេ ។ ឯកីកាវាយ
 សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ កិត្តុវេ កិត្តុ
 ឆម្មាវិ វិសាមកជាតិកោ ហោតិ ឆម្មនិសង្កិយា
 វណ្ណាវាដី ។ យម្បិ កិត្តុវេ កិត្តុ
 ឆម្មាវិ វិសាមកជាតិកោ ហោតិ ឆម្មនិសង្កិយា
 វណ្ណាវាដី អយម្បិ ឆម្មោ ។ បេ ។ ឯកីកាវាយ
 សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ កិត្តុវេ កិត្តុ បដិសល្យាថោ
 ហោតិ បដិសល្យានស្ស វណ្ណាវាដី ។ យម្បិ កិត្តុវេ
 កិត្តុ បដិសល្យាថោ ហោតិ បដិសល្យានស្ស
 វណ្ណាវាដី អយម្បិ ឆម្មោ ។ បេ ។ ឯកីកាវាយ
 សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ កិត្តុវេ កិត្តុ សព្វាហ្មនាវិ
 បដិសញ្ញាវកោ ហោតិ បដិសញ្ញាវកស្ស វណ្ណាវាដី ។

ទុតិយបណ្ណាសក ថេរវគ្គ

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 មាយា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់មាយា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកពិចារណានូវធម៌ ពោលសរសើរ
 ការពិចារណានូវធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ
 ជាអ្នកពិចារណានូវធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកពូនសម្មំ ពោលសរសើរការពូនសម្មំ ។
 ភិក្ខុជាអ្នកពូនសម្មំ ពោលសរសើរការពូនសម្មំ ដោយហេតុណា នេះ
 ឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើនូវបដិសន្ធាៈ ដល់ពួក
 សព្វហូចរបុគ្គល ពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ទនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

យម្បី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុប្រហ្មចារីនំ បដិសន្ធារកោ
 ហោតិ បដិសន្ធារកស្ស វណ្ណាវាទី អយម្បី ធម្មោ
 បិយតាយ កុតាយ ភាវនាយ សាមណាយ
 ឯកីភាវាយ សំវត្តតិ ។ ឯវុបស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 តិក្ខាបិ ន ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ អហោ វត មំ
 សុប្រហ្មចារី សក្កវេយ្យំ កុកវេយ្យំ មាទេយ្យំ
 បូជេយ្យន្តិ អថខោ នំ សុប្រហ្មចារី សក្កវេន្តិ
 កុកវេន្តិ មាទេន្តិ បូជេន្តិ ។ នំ តិស្ស ហេតុ ។
 តថាហិស្ស ភិក្ខុវេ វិញ្ញា សុប្រហ្មចារី តេ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ បហីនេ សមនុបស្សន្តិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស អស្សាជានីយស្ស តិក្ខាបិ
 ន ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ អហោ វត មំ មនុស្សា
 អាជានីយដ្ឋានេ ច វេយ្យំ អាជានីយកោជនក្ក
 កោជេយ្យំ អាជានីយបរិមជ្ជនក្ក បរិមជ្ជេយ្យន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើបដិសន្ធារៈ ដល់ពួកសព្វហ្មតារីបុគ្គល
 ពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធារៈ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តី
 ចំរើន ដើម្បីភាពជាសមណៈ ដើម្បីភាពវាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ បើទុកជា មិនគប្បីបង្កើតសេចក្តី
 ប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហ្មតារីបុគ្គល គប្បីធ្វើ
 សក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា ចំពោះពន្លាអញ ក៏គង់តែពួកសព្វហ្មតារី-
 បុគ្គលធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជា ចំពោះភិក្ខុនោះដែរ ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកសព្វហ្មតារី
 ជាវិញ្ញាណ វេមន៍ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវអកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំង
 នោះដែលភិក្ខុនោះលះបង់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសេះ
 អាជានេយ្យដ៏ចំរើន បើទុកជា មិនគប្បីបង្កើតសេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាង
 នេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកមនុស្សគប្បីដំកើងអញ ក្នុងទីជាសេះ
 អាជានេយ្យផង គប្បីឲ្យអញបរិភោគនូវភោជនរបស់សេះអាជានេយ្យផង
 គប្បីជុំសខាត់អញ ដោយការជុំសខាត់ ដូចជាសេះអាជានេយ្យផង

ទុតិយបណ្ណសពេ ថេរវគ្គោ

អថខោ នំ មនុស្សា អាជានីយដ្ឋានេ ច
 វេចេន្តំ អាជានីយកោជនញ្ច កោជេន្តំ អាជានីយ-
 បរិមជ្ជនញ្ច បរិមជ្ជន្តំ ។ តំ តំស្ស ហេតុ ។
 តថាហំស្ស ភិក្ខុវេ វិញ្ញា មនុស្សា តានិ សាវេយ្យានិ
 ត្រុដេយ្យានិ ដិម្ពេយ្យានិ វង្កេយ្យានិ បហីនានិ
 សមនុបស្សន្តំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឯវុបស្ស
 ភិក្ខុវេ តំញាបំ ន ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជេយ្យ អហោ
 វត មំ សព្រហ្មចារី សក្កវេយ្យំ កុក្កវេយ្យំ មាណេយ្យំ
 ម្លុដេយ្យន្តំ អថខោ នំ សព្រហ្មចារី សក្កវេន្តំ
 កុក្កវេន្តំ មាណេន្តំ ម្លុដេន្តំ ។ តំ តំស្ស ហេតុ ។
 តថាហំស្ស ភិក្ខុវេ វិញ្ញា សព្រហ្មចារី តេ ចាបកេ
 អត្ថសលេ ធម្មេ បហីនេ សមនុបស្សន្តំតំ ។

(៨៨) យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្កោសក្ក-
 បរិកាសតោ អវុយុបវាទី សព្រហ្មចារីនំ អដ្ឋានមេតំ

ទុតិយបណ្ណសក ថេរវគ្គ

ពួកមនុស្សក៏គង់តែដំកើងសេះអាជានេយ្យនោះ ក្នុងទីជាសេះអាជានេយ្យ
 ផង ឲ្យបរិភោគនូវភោជនរបស់សេះអាជានេយ្យផង ដុសខាត់ដូចជាដុស
 ខាត់សេះអាជានេយ្យផង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ព្រោះថា ពួកមនុស្សជាអ្នកដឹង វមន៍និចារណាយើញច្បាស់នូវ
 អំពើនឹងក្តឹងកៀចក្រាញ កកិចកកុច រៀចវេរទាំងនោះ ដែលសេះអាជានេយ្យ
 នោះលះបង់ហើយ មានទុបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានទុបមេយ្យ ដូចជាភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ បើទុកជាមិនគប្បីបង្កើត
 សេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល គប្បី
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា ចំពោះពន្លាអញ ក៏គង់តែពួក
 សព្វហូចារីបុគ្គល ធ្វើសក្ការៈគោរព រាប់អាន បូជា ចំពោះភិក្ខុនោះដែរ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
 សព្វហូចារី ជាវិពាជន វមន៍និចារណាយើញច្បាស់នូវអកុសលធម៌
 ដ៏លាមកទាំងនោះ ដែលភិក្ខុនោះលះបង់ហើយ ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នកដេរច្របេចផ្កាសា
 ពួកសព្វហូចារីបុគ្គល ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈ ដំណើរនោះ មិនមែន

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

ជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ដែលមិននាំឲ្យភិក្ខុនោះ គប្បីដល់នូវសេចក្តី
 វិនាសទាំង ១០ ប្រការ សេចក្តីវិនាសណាមួយទេ ។ សេចក្តីវិនាស
 ទាំង ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលនោះមិនបាននូវគុណធម៌ ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់បាន ១ សាបសូន្យចាកគុណធម៌ ដែលខ្លួនបានហើយ ១
 ព្រះសង្ឃរបស់បុគ្គលនោះមិនផ្លូវផង ១ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ក្នុងព្រះ
 សង្ឃ ១ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យទាំងមិនមានសេចក្តីត្រេកអរ ១ ត្រូវអាបត្តិ
 ណាមួយដែលសៅហ្មង ១ ប្រទះសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះរោគជំងឺធ្ងន់ ១ ដល់នូវ
 ការឆ្កួតរាយមាយចិត្ត ១ ធ្វើមរណៈទាំងវង្វេង ១ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ដេរប្រទេច ផ្កាសា ពួកសព្វហ្មចារ្យបុគ្គល
 ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈ ដំណើរនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា
 បច្ច័យ ដែលមិនមែន នាំឲ្យភិក្ខុនោះ គប្បីដល់នូវសេចក្តីវិនាស
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ សេចក្តីវិនាសណាមួយទេ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ បេរិក្កោ

[៨៧] អថខោ កោកាលីកោ ភិក្ខុ យេន
 ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសីន្នោ ខោ
 កោកាលីកោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ទាបិច្ឆា
 កន្លេ សារីបុត្តមោត្តល្លាណ ទាបិកាទំ ឥច្ឆាទំ
 វសំគតាតិ ។ មា ហេរិ កោកាលីក មា ហេរិ
 កោកាលីក បសាទេហិ កោកាលីក សារីបុត្ត-
 មោត្តល្លានេសុ ចិន្តំ បេសលា សារីបុត្តមោត្តល្លាណតិ ។
 ទុតិយម្បិ ខោ កោកាលីកោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯត-
 ទរោច តិព្ពាបិ មេ កន្លេ ភគវា សទ្ធាយំកោ
 បច្ឆយំកោ អថខោ ទាបិច្ឆា វ សារីបុត្តមោត្តល្លាណ
 ទាបិកាទំ ឥច្ឆាទំ វសំគតាតិ ។ មា
 ហេរិ កោកាលីក មា ហេរិ កោកាលីក
 បសាទេហិ កោកាលីក សារីបុត្តមោត្តល្លានេសុ
 ចិន្តំ បេសលា សារីបុត្តមោត្តល្លាណតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក បើវេត្ត

(៨៧) គ្រានោះ គោតាលិកភិក្ខុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះគោតាលិកភិក្ខុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សារីបុត្ត
នឹងមោគ្គលូន ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នា
លាមក ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ
យ៉ាងនេះ ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់
គោតាលិកៈ ចូរអ្នកញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសារីបុត្តនឹងមោគ្គលូនចុះ
ព្រោះថា សារីបុត្តនឹងមោគ្គលូន ជាអ្នកមានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។
គោតាលិកភិក្ខុ ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរដងទៀតថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរឲ្យព្រះអង្គជឿយកតម្រាប់ ក៏មែន
ពិតហើយ តែថា សារីបុត្តនឹងមោគ្គលូន ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមកប្រាកដ
លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។ ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំ
និយាយយ៉ាងនេះ ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ
ម្ចាស់គោតាលិកៈ អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសារីបុត្តនឹងមោគ្គលូន
ចុះ ព្រោះថា សារីបុត្តនឹងមោគ្គលូន មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូទៅពាយស្ស័យ ទសកនិទានោ

តតិយម្បិ ខោ កោកាលកោ ភិក្ខុ កកវន្តំ
 ឯតទពោច តិណ្ហបិ ខោ មេ កន្លៃ
 កកវា សន្តាយកោ បច្ចយកោ អឌខោ ទាបិប្បា វ
 សាវបុត្តមោត្តល្លាណ ទាបិកាដំ ឥប្បាដំ វសិ-
 កតាតិ ។ មា ហេវំ កោកាលកោ មា ហេវំ
 កោកាលកោ បសាទេហិ កោកាលកោ សាវ-
 បុត្តមោត្តល្លានេស្ស ចិន្តំ បេសលា សាវបុត្ត-
 មោត្តល្លាណតិ ។ អឌខោ កោកាលកោ ភិក្ខុ
 ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា
 បក្កាមិ ។ អឌិវប្បក្កន្តស្ស ច កោកាលកស្ស
 ភិក្ខុនោ សាសបមត្តិហិ បិដ្ឋកាហិ សព្វោ
 កាយោ ដុដ្ឋា(១) អហោសិ សាសបមត្តិយោ ហុត្វា
 មុត្តមត្តិយោ អហោសិ មុត្តមត្តិយោ ហុត្វា
 កាឡិយមត្តិយោ(២) អហោសិ កាឡិយមត្តិយោ ហុត្វា

១ ឌី. ម. ដុដ្ឋា ។ ២ ឌី. កាយមត្តិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ទសកនិបាត

រោគាលិកភិក្ខុ ក៏ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាគំរប់ ៣ ដងទៀតថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរឲ្យព្រះអង្គជឿយកតម្រាប់
 តាមកំរិតមែនហើយ តែថា សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន សុខតែជាអ្នកប្រាថ្នា
 លាមក លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។ ម្នាលរោគា-
 លិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះ ម្នាលរោគាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាង
 នេះឡើយ ម្នាលរោគាលិកៈ អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសារីបុត្ត
 នឹងមោគ្គល្លានចុះ ព្រោះថា សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ជាអ្នកមានសីល
 ជាទ្រឹស្រីឡាញ់ ។ គ្រានោះ រោគាលិកភិក្ខុ ក្រោកចាកអាសនៈហើយ
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចក៏ធ្វើប្រទេក្យណ ចៀសចេញទៅ ។
 ក៏កាលដែល រោគាលិកភិក្ខុ ចៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏កើតអុត
 ប៉ុន ។ គ្រាប់ស្រូវបរិភោគយំនឹងមូល លុះអុតកើតប៉ុន ។ គ្រាប់ស្រូវហើយ
 ក៏ដេរឡើង ប៉ុនគ្រាប់សណ្តកបាយ លុះប៉ុនគ្រាប់សណ្តកបាយហើយ
 ក៏ដេរឡើង ប៉ុនគ្រាប់សណ្តកកង លុះប៉ុនគ្រាប់សណ្តកកងហើយ

ទុរិយបណ្ណាសកេ បេរវត្តោ

កោលជ្ជិមត្តិយោ អហេសុំ កោលជ្ជិមត្តិយោ
 ហុត្វា កោលមត្តិយោ អហេសុំ កោលមត្តិយោ
 ហុត្វា អាមលកមត្តិយោ អហេសុំ អាមលក-
 មត្តិយោ ហុត្វា(១) វេលុវសលាដុកមត្តិយោ អហេសុំ
 វេលុវសលាដុកមត្តិយោ ហុត្វា វិល្លមត្តិយោ(២) អហេសុំ
 វិល្លមត្តិយោ ហុត្វា បកិដ្ឋីសុ បុព្វញ្ច លោហិតញ្ច
 បក្ខវីសុ ។ ស្វាស្ស្រំ(៣)កន្ថុលិបត្តេសុ សេតិ
 មន្ទោវ វិសកលិកតោ(៤) ។ អថខោ តុទិបច្ចេក-
 ព្រហ្មា(៥) យេន កោកាលិកោ កិក្ខុ តេនុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា វេហាសេ វត្វា កោកាលិកំ
 កិក្ខុំ ឯតនវោច បសាទេហិ កោកាលិក
 សារីបុត្តមោត្តល្វានេសុ ចិត្តំ បេសលា សារីបុត្ត-
 មោត្តល្វានតិ ។ កោសំ ភ្នំ អារុសោតិ ។

---

១. ម. ឯត្តនេ ធិល្ហកមត្តិយោ អហេសុំ ធិល្ហកមត្តិយោ ហុត្វាវិ ពហិ ទិស្សត្តំ ។
 ២ ឧ. ពិល្លមត្តិយោ ។ ម. ពិលមត្តិយោ ។ ៣ ម. សោស្ស្រំ ។ ៤ ឧ. ម.
 វិសតិលំតោ ។ ៥ ឧ. តុទុប្បច្ចេកព្រហ្មា ។ ម. តុទិបច្ចេកព្រហ្មា ។

ទុនិយបណ្ណារសក ថេរវគ្គ

កំដៅរឡើង ប៉ុនគ្រាប់ព្រា លុះប៉ុនគ្រាប់ព្រាហើយ កំដៅរឡើង
 ប៉ុនផ្លែព្រា លុះប៉ុនផ្លែព្រាហើយ កំដៅរឡើង ប៉ុនផ្លែកន្ទួតព្រៃ
 លុះប៉ុនផ្លែកន្ទួតព្រៃហើយ កំដៅរឡើងប៉ុនភ្នំបញ្ជី លុះប៉ុនភ្នំបញ្ជីហើយ
 កំដៅរឡើង ប៉ុនផ្លែពៅធំ លុះប៉ុនផ្លែពៅធំហើយ ខ្លះនឹងឈាមកំហូរ
 ចេញរហាម ។ បានឮថា ភោគាលិកភិក្ខុនោះ ដេកលើស្លឹកចេក
 ដូចជាត្រីដែលគេ ប្រាស់ស្រែកាហើយ ។ លំដាប់នោះ តុទិ
 បច្ចេកព្រហ្ម (១) បានចូលទៅរក ភោគាលិកភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏បំភ្លេចនូវអាកាស ហើយពោលទៅនឹងភោគាលិកភិក្ខុ ដូច្នោះ
 ថា ម្ចាស់ភោគាលិកៈ ចូរលោកញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះព្រះសាវ័-
 បុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានចុះ ព្រោះថា ព្រះសាវ័បុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន
 មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។ ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកជាអ្វី ។

---

១ ព្រហ្មនោះ កាលពីដើម ជាព្រះថេរៈឈ្មោះតុទិន្តរ ត្រូវជាទបដ្ឋិយរបស់
 កោកាលិកភិក្ខុ បានដល់អនាគតមិផលទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោកជាដំបូងសុទ្ធាវាស ។ អដ្ឋិកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិកាយោ

អហំ តុទិបច្ចេកត្រញ្ញាតិ ។ ននុ ត្ថំ អាវុសោ

ភកវតោ អនាតាមី ព្យាកតោ អថ កិញ្ចាហិ

វេណាភតោ បស្ស យាវត្ថា(១) តេ វេទំ អបរទ្ធិន្តិ ។

អថខោ តុទិបច្ចេកត្រញ្ញា កោកាលីកំ កិក្ខុ

កថាយ(២) អជ្ឈកាសិ

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុដារី(៣) ជាយតេ មុខេ

យាយ និទ្ទតិ អត្តានំ ពាលោ ទុញ្ញាសិកំ កណំ ។

យោ និទ្ទយំ បសំសតិ តំ វា និទ្ទតិ យោ បសំសិយោ

វិចិដានិ មុខេន សោ កលី កលីនា តេន សុខំ នវិទ្ទតិ ។

---

១ ឱ. យាវ ។ ២ ម. ពាថាហិ ។ ៣ ឱ. កុថារី ។

សុត្តនិបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

យើង ជាតុទិបច្ចេកព្រហ្ម ។ ម្នាល អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ

ថា អ្នកឯងជាអនាគាមិបុគ្គលហើយតើ ចុះអ្នកឯងមកក្នុងទីនេះ ដើម្បី

អ្វីទៀត អ្នកឯងចូរមើលវត្ថុនូវកំហុសរបស់អ្នកនោះចុះ ។ លំដាប់នោះ

តុទិបច្ចេកព្រហ្ម ក៏បានពោលនឹងគោកាលិកភិក្ខុ ដោយគាថាដូច្នោះថា

បុគ្គលពាល កាលពោលនូវទុព្យាសិត ឈ្មោះថាកាប្បខ្លួនឯង

ដោយប្តីថៅ គឺផុសវាចាណា ប្តីថៅគឺផុសវាចានោះ

កើតតែក្នុងមាត់ របស់បុរសជាតិ ដោយពិត ។

បុគ្គលណា សរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរនិនាគី គឺជឿលបុគ្គលដែលគួរសរ-

សើរនោះក្តី បុគ្គលនោះឈ្មោះថា សន្សំនូវទោស ដោយមាត់ រមែង

មិនបានសេចក្តីសុខ ព្រោះទោសនោះទេ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ថេរវត្តោ

អប្បមត្តោ(១) អយំ កលំ
យោ អក្ខេស្កុ ធនបរាជយោ
(សត្វស្ស្កបិ សហាបិ អត្តនា)

អយមេវ មហាន្តរោ កលំ
យោ សុកតេសុ មនំ បនោសយេ(២) ។

សតំ សហស្សានំ និរត្តនានំ
ធន្តីស ច បញ្ច ច(៣) អត្តនានំ
យមរិយករហំ និរយំ ឧបេតិ

វាចំ មនព្វា បណ្ឌិទាយ បាបកង្កំ ។

អថខោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ តេនេវា-
ពាធន កាលមកាសំ ។ កាលកតោ ច
កោកាលិកោ ភិក្ខុ បទុមនិរយំ ឧបបដ្ឋតិ
សារីមុត្តមោល្លានេសុ ចិវ្តំ អាយាដេត្វា ។

---

១ ម. អប្បមត្តកោ ។ ២ ម. បទុសយេ ។ ៣ ឧ. ម ធន្តីសតិ បញ្ច ច ។

ទុតិយបណ្ណបក ថេរវគ្គ

ការចាញ់ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះវិល្លាស្តាល់ទាំងឡាយ
(ព្រមទាំងខ្លួនទាំងអស់) ជាកំហុសមានប្រមាណតិចទេ បុគ្គល

ណា ញ៉ាំងចិត្ត ឲ្យប្រទូស្ត ចំពោះពួកបុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តល

នេះឯង ជាកំហុសធំក្រៃលែង ។ បុគ្គលដ៏កល់ខ្លាចនឹង

ចិត្តដ៏លាមក ហើយតិះដៀសព្រះអរិយៈ រមែងទៅកាន់

នរកណា នរកនោះ មាន ១ សែននិរត្តនៈផង នឹង ៣៦

អព្វនៈ^(១) (ដោយឡែកទៀត) ផង ៥ អព្វនៈផង ។

គ្រានោះ គោតាលិកភិក្ខុ ក៏ធ្វើមរណកាល ដោយជម្ងឺនោះ

ឯង ។ លុះគោតាលិកភិក្ខុ ធ្វើមរណកាលហើយ ក៏ទៅកើតក្នុង

បុព្វនរក ព្រោះយ៉ាងដ៏កំចិត្តចំពោះព្រះសាវ័បុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ។

១ អដ្ឋកថាដា និរត្តនិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អថខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ
 រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា^(១) កេវលកប្បំ ជេតវនំ
 ឌុំកាសេត្វា យេន កកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា កកវនំ អភិវាទេត្វា ឯកមនំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមនំ បីតោ^(២) ខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ កកវនំ
 ឯតទវេច កោកាលីកោ កន្លេ ភិក្ខុ កាលកតោ
 កាលកតោ ប កន្លេ កោកាលីកោ ភិក្ខុ
 បទុមនិវយំ ឧបបន្នោ សាវ័បុត្តមោក្កល្យានេសុ ចិត្តំ
 អាយាដេត្វាតិ ។ ឥទមវេច ព្រហ្មា សហម្បតិ
 ឥទំ វត្តា កកវនំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា
 តត្តូវនុវាយ ។ អថខោ កកវា តស្សា រត្តិយា
 អច្ចយេន ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខុវេ រត្តិ ព្រហ្មា
 សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា
 កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឌុំកាសេត្វា យេនាហំ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មិ អភិវាទេត្វា ឯកមនំ អដ្ឋាសិ ។

១ ប. អភិក្កន្តវណ្ណា ។ ២ ប. បីតា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

គ្រានោះ កាលបើវាត្រឹមបមយាមកទូងទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មាន
 ស្ម័រ្ម័នរឿងធ្វើវត្តដេតពនទាំងមូល ឲ្យភ្នំច្បាស់ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបិត
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសហម្បតិព្រហ្មបិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុ
 ធ្វើមរណកាលទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុធ្វើមរណ-
 កាល ទៅកើតក្នុងបទុមនរក ព្រោះថ្នាំដ៏ថ្នាំក៏បិតបិពោះព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះ-
 មោគ្គល្លាន ។ សហម្បតិព្រហ្មបានពោលពាក្យនេះហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ បាត់ចាកទីនោះទៅមួយពិពេច ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលបើវាត្រឹមនោះ កទូងទៅហើយ
 ទ្រង់គ្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងយប់មិញនេះ
 កាលវាត្រឹមបមយាម កទូងទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មានស្ម័រ្ម័ន
 រឿង ធ្វើវត្តដេតពនទាំងមូល ឲ្យភ្នំច្បាស់ ហើយចូលមករកគង់ថាគត
 លុះចូលមកដល់ថ្វាយបង្គំគង់ថាគត ហើយបិតនៅ ក្នុងទីសមគួរ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ បើវត្តោ

ឯកមន្តំ បីតោ ខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា
 សហម្បត្តិ បំ ឯតទដោច កោកាលិកោ កន្លេ
 ភិក្ខុ កាលកតោ កាលកតោ ច កន្លេ
 កោកាលិកោ ភិក្ខុ បទុមជិវយំ ឧបបណ្ណោ
 សាវ័យុត្តមោត្តល្លានេសុ ចំន្តំ អាយាដេត្វាតិ ។
 ឥទមដោច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា សហម្បត្តិ ឥទំ វត្តា បំ
 អភិវាទេត្វា បទត្តិលំ កត្វា តត្តវន្តនាយិតិ ។
 ឃំ វត្តោ អពាតវោ ភិក្ខុ ភក្ខន្តំ ឯតទដោច
 កីវទីយំ^(១) នុ ខោ កន្លេ បទុមជិវយេ អាយុប្ប-
 មាណន្តំ ។ ទីយំ ខោ ភិក្ខុ បទុមជិវយេ
 អាយុប្បមាណំ តំ ន សុករំ សម្មាតុំ ឯត្តកានិ
 វស្សនិតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានិ វា ឯត្តកានិ
 វស្សសហស្សនិតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតហស្ស-
 និតិ វាតិ ។ សក្កា បន កន្លេ ឧបមា^(២) កោត្តន្តំ ។
 សក្កា ភិក្ខុតិ ភក្ខវា អដោច សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ

១ ម. កីវទីយំ ។ ២ ម. ឧបមំ ។

ទុតិយបណ្ណសក លេខ៧៧

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះសហម្បត្តិព្រហ្ម បិតនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 បានពោលនឹងតថាគតដូច្នោះថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុធ្វើ
 មរណកាលទៅហើយ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គោតាលិកភិក្ខុធ្វើមរណ-
 កាលទៅ ទៅកើតក្នុងបទុមនរក ព្រោះថ្នាំថ្នាក់ចិត្តចំពោះសារីបុត្តនឹង
 មោគ្គល្លាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សហម្បត្តិព្រហ្មបានពោលពាក្យ
 នេះ លុះពោលពាក្យនេះហើយ ថ្វាយបង្គំលាតថាគត ធ្វើប្រទេក្សិណ
 បាត់ចាកទីនោះទៅមួយរំពេច ។ និមិត្តតែព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ ១ រូប ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ដូច្នោះថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រមាណនៃអាយុ ក្នុងបទុមនរក
 វែងប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ប្រមាណនៃអាយុ
 ក្នុងបទុមនរក វែងណាស់ ប្រមាណនៃអាយុ ក្នុងបទុមនរកនោះ
 បុគ្គលមិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ
 ឬក៏ប៉ុណ្ណោះវិសេនឆ្នាំបានឡើយ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គ
 អាចធ្វើសេចក្តីទុបមាបានដែរឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
 ភិក្ខុ អាចធ្វើបាន ដូច្នោះ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូច

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វីសតិខារិកោ កោសលកោ តិលវាហោ តតោ
 បុរិសោ វិស្សសតសហស្សស្ស^(១) អដ្ឋយេន ឯកមេតិ
 តិលំ ឧទ្ធករយ្យ ។ ខិប្បតិំ ខោ សោ ភិក្ខុ
 វីសតិខារិកោ កោសលកោ តិលវាហោ វសិណ
 ឧបក្កមេន បរិក្ខយំ បរិយាណាធំ កច្ឆេយ្យ ន ត្រូវ
 ឯកោ អត្ថនោ ជិរយោ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតិ
 អត្ថនា ជិរយា ឯវមេកោ ជិរត្ថនោ ជិរយោ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតិ ជិរត្ថនា ជិរយា ឯវមេកោ
 អតព្វោ ជិរយោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតិ
 អតព្វា ជិរយា ឯវមេកោ អហហោ ជិរយោ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វីសតិ អហហា
 ជិរយា ឯវមេកោ អដដោ ជិរយោ ។

១ ឱ. ម. វិស្សសតស្ស វិស្សសតស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្រៃវិកាយ ទសកនិទាន

រទេះផ្កកល្យ របស់អ្នកដែនកោសលចំណុះ ២០ ទារិកៈ^(១) (អវ្រែក)
 កន្លងទៅបាន ១ វិសេន្នា^១ មានបុរសម្នាក់ រើសយកល្យ ១ គ្រាប់ ៗ អំពី
 រទេះនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុ រទេះផ្កកល្យ របស់អ្នកដែនកោសល
 ចំណុះ ២០ ទារិកៈនោះដល់នូវការអស់រលីងទៅ ដោយសេចក្តីព្យាយាម
 នេះឈ្មោះថា ឆាប់រហ័សទៅឡើយ ឯអត្ថនរក ១ មិនឆាប់ដូច្នោះទេ
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អត្ថទៈ^(២) នរក ២០ ត្រូវជា និរត្ថនរក ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា និរត្ថនរក ២០ ត្រូវជា អត្ថនរក ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អត្ថនរក ២០ ត្រូវជា អហហនរក ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អហហនរក ២០ ត្រូវជា អដជនរក ១ ។

១ . ៤ បន្តៈ របស់អ្នកមគធៈ ត្រូវជាមួយបន្តៈ ក្នុងដែនកោសល ៤ បន្តៈ របស់អ្នក
 ដែនកោសលនោះ ត្រូវជាមួយអាម្ព័កៈ ៤ អាម្ព័កៈត្រូវជាមួយទោនៈ ៤ ទោនៈ
 ត្រូវជាមួយមាណិកា ៤ មាណិកា ត្រូវជាមួយទារិ ។ អដ្ឋិកថា ។

២ ពាក្យ អត្ថទៈនេះជាឈ្មោះនៃការរាប់គ្នារបស់សត្វ ដែលឆេះនៅ ក្នុងនរកអវិចីនោះ
 ឯង ភ្លេចសំដែងតទៅ គឺសំខ្យមួយរយសែនឈ្មោះថា ១ កោដិ រយសែនកោដិឈ្មោះ
 ថា ១ បកោដិ រយសែនបកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិប្បកោដិ រយសែនកោដិប្បកោដិឈ្មោះថា
 ១ នហុត រយសែននហុតឈ្មោះថា និស្តហុត រយសែននិស្តហុតឈ្មោះថា ១ អត្ថទៈ
 ប្លែកគុណអំពីអត្ថទៈឈ្មោះថា និរត្ថទៈ ។ ន័យនេះ គប្បីដឹងគ្រប់បទទាំងអស់ ។ អដ្ឋិកថា ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ថេរវគ្គោ

សេយ្យថាបិ កិក្ខុ វីសតិ អដដា និរយា
 វិវេមកោ កុម្មុនា និរយា ។ សេយ្យថាបិ
 កិក្ខុ វីសតិ កុម្មុនា និរយា វិវេមកោ
 សោគន្ធិកោ និរយា ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុ
 វីសតិ សោគន្ធិកោ និរយា វិវេមកោ
 ឧប្បលា(១) និរយា ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុ
 វីសតិ ឧប្បលា និរយា វិវេមកោ បុណ្ណវីកោ
 និរយា ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុ វីសតិ បុណ្ណវីកោ
 និរយា វិវេមកោ បទុមា និរយា ។ បទុមំ
 ទោ បទ កិក្ខុ និរយំ កោកោលកោ កិក្ខុ
 ឧបបន្នោ សាវីបុត្តមោគ្គល្លានេសុ ចិន្តំ អាហារដេ-
 ត្វាតិ ។ ឥនមរោច ភគវា ឥទំ វត្ថាន
 សុគតោ អថាបំ ឯតនរោច សត្វា

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុណី ជាយតេ មុខ
 យាយ ចិន្តតិ អត្តាចំ ពាលោ ទុញ្ញាសិទំ កណំ ។

---

១ ឧ. ម. ឧប្បលកោ ។

ទុតិយបណ្ណសក បើរវិត្ត

ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា អដដនរក ២០ ត្រូវជា កុម្មននរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 ជា កុម្មននរក ២០ ត្រូវជា សោតន្តិកនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 សោតន្តិកនរក ២០ ត្រូវជា ទប្បលនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 ទប្បលនរក ២០ ត្រូវជា បុណ្ណរិកនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា បុណ្ណរិក-
 នរក ២០ ត្រូវជា បទុមនរក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដូចជា កោកាលិកភិក្ខុ ទៅកើត
 ក្នុងបទុមនរក ព្រោះថ្នាំឃុំកំចិត្តចំពោះសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌នេះហើយ ព្រះសុគតជាព្រះសាស្តា លុះ
 សំដែងធម៌នេះហើយ ទើបសំដែងតាមនេះតទៅទៀតថា

បុគ្គលពាល កាលពោលនូវពាក្យទុក្ខព្យាសិត ឈ្មោះថា កាប់
 នូវខ្លួន ដោយប្លូវថៅគឺផុសវាចាណា ប្លូវថៅគឺផុសវាចា
 នោះ តែងកើតក្នុងមាត់ របស់បុរសជាតិ ដោយពិត ។

သုန္ဒရီပိတေ နန္ဒရီနိကယလျှ ဖလကိသါတေ

ယော သိန္ဓိယံ ဗဟံ နန္ဒရီ နံ ဂံ သိန္ဓိနိ ယော ဗဟံ နန္ဒရီ
သိန္ဓိနိ ဗျုဗေ ယော နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ
နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

(သုန္ဒရီပိတေ နန္ဒရီနိကယလျှ)

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

ယော သုန္ဒရီနိ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

[၈၈] နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ နန္ဒရီ

၈၈၄. နန္ဒရီနိကယလျှ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិទាន

បុគ្គលណា សរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរនិន្ទា ឬតិះដៀលបុគ្គលដែល
គួរសរសើរ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាសន្សំរូទោសដោយមាត់ រមែងមិន
បានសេចក្តីសុខ ព្រោះទោសនោះទេ ។

ការចាញ់ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះល្បួងភ្នាល់ទាំងឡាយ ព្រម
ទាំងខ្លួនទាំងអស់ ការចាញ់ នេះឈ្មោះថា កំហុសមានប្រមាណ
តិចទេ បុគ្គលណា ញ៉ាំងចិត្តឲ្យប្រទូស្ត ចំពោះពួកបុគ្គល
ដែលប្រព្រឹត្តល្អ បុគ្គលនេះឯង ទើបឈ្មោះថា មានកំហុសធំក្រៃ
លែង ។ បុគ្គលដ៏កល់វាចានឹងចិត្តដ៏លាមក តិះដៀលព្រះអរិយៈ
រមែងទៅកើត ក្នុងនរកណា នរកនោះ មានមួយសែននិរត្តទៈ
នឹង ៣៦ និរត្តទៈ (ដោយឡែកទៀត) ផង ៥ អត្តទៈផង ។

(៧០) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់សួរដូច្នោះថា

ទុតិយបណ្ណសកេ បើវត្តោ

កតំ ធុ ខោ សាវ័ប្បុត វិណាសវស្ស កិក្ខុនោ
 ពលានិ យេហិ ពលេហិ សមន្តាគតោ វិណាសវេ
 កិក្ខុ អាសវានំ ខយំ បដិជាតាតំ វិណា មេ អាសវាតំ ។
 ទស កន្លេ វិណាសវស្ស កិក្ខុនោ ពលានិ យេហិ
 ពលេហិ សមន្តាគតោ វិណាសវេ កិក្ខុ អាសវានំ
 ខយំ បដិជាតាតំ វិណា មេ អាសវាតំ ។
 កតមា និ ទស ។ ឥន កន្លេ វិណាសវស្ស
 កិក្ខុនោ អនិច្ចតោ សព្វេ សម្មាស យថាក្ខតំ
 សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋា ហោន្តិ ។ យម្បិ កន្លេ
 វិណាសវស្ស កិក្ខុនោ អនិច្ចតោ សព្វេ សម្មាស
 យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋា ហោន្តិ ឥន ម្បិ(១)
 កន្លេ វិណាសវស្ស កិក្ខុនោ ពលំ ហោតំ យំ
 ពលំ អាគម្ម វិណាសវេ កិក្ខុ អាសវានំ ខយំ
 បដិជាតាតំ វិណា មេ អាសវាតំ ។

---

១ អយំ បិសក្ខោ អយុត្តោ ។ សោ ពិ តាម បិសក្ខោ សព្វដ្ឋិតេសុ ទុតិយបទេ បយុត្តោយេវ ។

ទុតិយបណ្ណសក បើវគ្គ

ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុជាវិណាស្រព ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា
 រមែងប្តេជ្ញានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈថា អាសវៈរបស់ពាត្តាអញ អស់
 ហើយកំឡាំងរបស់ភិក្ខុ ជាវិណាស្រពនោះ តើមានប៉ុន្មាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិណាស្រព ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា រមែង
 ប្តេជ្ញានូវការអស់ទៅ នៃអាសវៈថា អាសវៈរបស់ពាត្តាអញ អស់ហើយ
 កំឡាំងរបស់ភិក្ខុ ជាវិណាស្រពនោះ មាន ១០ យ៉ាង ។ កំឡាំង ១០
 យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គឺភិក្ខុជាវិណាស្រព ក្នុង
 សាសនានេះ ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវសង្ខារទាំងពួង ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 ជាវិណាស្រព ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវសង្ខារទាំងពួង ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ដោយហេតុណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គចម្រើន នេះ ឯងចាត់ជាកំឡាំងរបស់ភិក្ខុជាវិណាស្រព ដែលនាំ
 ឲ្យភិក្ខុជាវិណាស្រព អាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញានូវការអស់
 ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈរបស់ពាត្តាអញ អស់ហើយ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិកាយោ

បុន ចបំ កន្លេ ខីណាសវស្ស កិក្កុនោ អង្គុត្តរកា-
 សុបមា កាមា យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយេ សុទិដ្ឋា
 ហោន្តិ ។ យម្បិ កន្លេ ខីណាសវស្ស កិក្កុនោ
 អង្គុត្តរកាសុបមា កាមា យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយេ
 សុទិដ្ឋា ហោន្តិ ឥទម្បិ កន្លេ ខីណាសវស្ស
 កិក្កុនោ ពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម ខីណាសវា
 កិក្កុ អាសវានំ ខយំ បដិជាតានិ ខីណា មេ
 អាសវានំ ។ បុន ចបំ កន្លេ ខីណាសវស្ស
 កិក្កុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិន្តំ ហោតិ វិវេកហោណំ វិវេក-
 បញ្ញំ វិវេកដ្ឋំ នេត្តម្មាភិវតំ^(១) ព្យជ្ជក្ខតំ សព្វសោ
 អាសវដ្ឋានិយេហិ ធម្មេហិ ។ យម្បិ កន្លេ
 ខីណាសវស្ស កិក្កុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិន្តំ ហោតិ
 វិវេកហោណំ វិវេកបញ្ញំ វិវេកដ្ឋំ នេត្តម្មាភិវតំ
 ព្យជ្ជក្ខតំ សព្វសោ អាសវដ្ឋានិយេហិ ធម្មេហិ
 ឥទម្បិ កន្លេ ខីណាសវស្ស កិក្កុនោ ពលំ ហោតិ

១ ម. សកដ្ឋិនេ និព្វម្មាភិវតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណាស្រព ពិចារណា
 ឃើញច្បាស់នូវកាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចរណ្តៅរន្លឹកភ្លើង ដោយ
 បញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិណាស្រព
 ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវកាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចរណ្តៅរន្លឹក
 ភ្លើង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត ដោយហេតុណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន នេះឯង ចាត់ជាកំឡាំងរបស់ភិក្ខុជាវិណាស្រព ដែលនាំឲ្យភិក្ខុជា
 វិណាស្រព អាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ អស់ហើយ ១ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណាស្រព មានចិត្តទុន
 ទៅកាន់វិវេក ឈមទៅរកវិវេក ទោរទន់ទៅរកវិវេក បិតនៅក្នុងវិវេក
 ក្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាម ជាចិត្តវិនាសចាកធម៌ទាំងឡាយ ដែល
 ជាទីតាំងនៃអាសវៈ ដោយប្រការទាំងពួង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 ជាវិណាស្រព មានចិត្តទុនទៅរកវិវេក ឈមទៅរកវិវេក ទោរទន់ទៅរក
 វិវេក បិតនៅក្នុងវិវេក ក្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាមជា ចិត្តវិនាសចាកធម៌
 ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ដោយប្រការទាំងពួង ដោយហេតុ
 ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងចាត់ជាកំឡាំងរបស់ភិក្ខុជាវិណាស្រព

ទុកិយបណ្ណាសកេ បើរវត្តោ

យំ ពលំ អាគម្ម ខ័ណ្ឌាសវេ កិក្ខុ អាសវំនំ ខយំ
 បដិជាតាតិ ខ័ណ្ឌា មេ អាសវំតិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ ខ័ណ្ឌាសវស្ស កិក្ខុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោន្តិ សុការីតា ។ យម្បិ កន្លេ
 ខ័ណ្ឌាសវស្ស កិក្ខុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោន្តិ សុការីតា ឥទម្បិ កន្លេ ខ័ណ្ឌា-
 សវស្ស កិក្ខុនោ ពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម ខ័ណ្ឌាសវេ កិក្ខុ អាសវំនំ ខយំ បដិ-
 ជាតាតិ ខ័ណ្ឌា មេ អាសវំតិ ។ បុន ចបរំ
 កន្លេ ខ័ណ្ឌាសវស្ស កិក្ខុនោ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោន្តិ សុការីតា ... ចត្តារោ ឥទ្ធិប្បដ្ឋានា
 ការីតា ហោន្តិ សុការីតា ... បញ្ចុទ្ធិយានិ បញ្ចុ
 ពលានិ ការីតានិ ហោន្តិ សុការីតានិ... សត្ត
 ពោជ្ឈន្តិ ការីតា ហោន្តិ សុការីតា ... អរិយោ
 អដ្ឋន្តិកោ បត្តោ ការីតា ហោតិ សុការីតា ។

ទុតិយបណ្ណាសក បើវគ្គ

ដែលនាំឲ្យភិក្ខុជាវិណាស្រត ពាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញានូវ
ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ
អស់ហើយ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណាស្រត
ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវសតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុជាវិណាស្រតបានចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវសតិប្បដ្ឋាន ៤ ដោយ
ហេតុណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯង ចាត់ជាកំឡាំង របស់ភិក្ខុជា
វិណាស្រត ដែលនាំឲ្យភិក្ខុជាវិណាស្រត ពាស្រ័យនូវកំឡាំងហើយ
ទើបប្តេជ្ញានូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈរបស់អាត្មាអញ
អស់ហើយ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាវិណា-
ស្រតបានចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវសម្មប្បធាន ៤ ... ១ ចម្រើន អប់
រំល្អហើយ នូវឥន្ទ្រិបាទ ៤ ... ១ ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវឥន្ទ្រិយ
៥ ពលៈ ៥ ... ១ ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវពោជ្ឈង្គ ៧ ... ១
ចម្រើន អប់រំល្អហើយ នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិយោ

យម្បី កន្លែ ទ័ណាសវស្ស កិត្តុនោ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ការីតោ ហោតិ សុការីតោ
 ឥទម្បី កន្លែ ទ័ណាសវស្ស កិត្តុនោ ពលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អាគម្ម ទ័ណាសវេ កិត្តុ អាសវនំ
 ខយំ បដិជាតានិ ទ័ណា មេ អាសវនំ ។
 ឥមា និ ខោ កន្លែ ទស ទ័ណាសវស្ស កិត្តុនោ
 ពលានិ យេហិ ពលេហិ សមម្ពាគតោ ទ័ណាសវេ
 កិត្តុ អាសវនំ ខយំ បដិជាតានិ ទ័ណា មេ
 អាសវនំ ។

បរិវេនោ បគុតោ ។

តិស្សុទ្ធានិ

វាហុនោ ចានន្ទោ ច បុណ្ណិយោ ច ព្យាភវណំ
 កត្តិ អសារនិភវណំ កោ កាលំកោ ច ពលានិ ច(១)។

---

១ ម. វាហានន្ទោ បុណ្ណិយោ ព្យាភវំ កត្តិ មារិកោ
 នបិយកោ សកោកលំ ទិណសវនលេស ចានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិទាន

បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិញ្ញាណស្រព ចម្រើន អប់រំល្អ ហើយ
 ឲ្យមគ្គប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដោយហេតុណា បតិគ្រូព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន នេះឯង ចាត់ជាកំឡាំង របស់ភិក្ខុជាវិញ្ញាណស្រព ដែលនាំ
 ឲ្យភិក្ខុជាវិញ្ញាណស្រព អាស្រ័យខ្លួនកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញាខ្លួនការ
 អស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ
 អស់ហើយ ១ ។ បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិញ្ញាណស្រព
 ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា ប្តេជ្ញាខ្លួនការអស់ទៅ នៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ អស់ហើយ កំឡាំង
 របស់ភិក្ខុ ជាវិញ្ញាណស្រពនោះមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ បេរត្តទី ៤ ។

ឧទ្ធច្ចាសនៃបើរិក្ខុស្តោះ គឺ

- និយាយអំពីព្រះវហុនត្រូវ ១ ព្រះអាណន្តត្រូវ ១ ព្រះបុណ្ណិយ-
- ត្រូវ ១ ការពាលអ្នកអរហត្តផល ១ ភិក្ខុពាលអ្នក ១ ការស្មាន
- ហួសហេតុ ១ អធិករណ៍ ១ កោតាលិកភិក្ខុ ១ កំឡាំង ១ ។

ឧបាសកវិគ្គោ បញ្ចមោ

[៧០] ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថុយំ វិហរតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ
 អនាថបិណ្ណិកោ កហាបតិ យេន កកវំ តេនុបស្ក័មិ
 ឧបស្ក័មិត្វា កកវំនំ អភិវនេត្វា ឯកមំនំ ធិសីទិ ។
 ឯកមំនំ ធិសីទំ ខោ អនាថបិណ្ណិកំ កហាបតិ
 កកវំ ឯតទវេច ទសយមេ កហាបតិ កាមកោតិ-
 នោ(១) សន្តោ សិវិជ្ជមាតា លោកស្មី ។ កតមេ
 ទស ។ ឥធិ កហាបតិ ឯកច្ចោ កាមកោតិ
 អធិម្ពេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេន អធិម្ពេន
 កោតេ បរិយេសិត្វា សាហាសេន ន អត្តានំ សុខេតិ
 បិទេតិ(២) ន សិវិកជតិ ន បុណ្ណំ កហេតិ ។
 ឥធិ បន កហាបតិ ឯកច្ចោ កាមកោតិ
 អធិម្ពេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេន អធិម្ពេន
 កោតេ បរិយេសិត្វា សាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ

---

១ ឧ. ម. កាមកោតិ ។ ២ ម. ន បិទេតិ ។

ឧបាសកវិគ្គី ៥

(៧១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ អនាថ-
 បិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាប
 ប៉ោយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 អនាថបិណ្ឌិកគហបតី បានអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ មាន ១០
 ពួក ក្នុងលោក ។ ១០ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់គហបតី ក្នុង
 លោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមខ្លះ សូន្យស្វែងរកនូវភោគៈទាំង
 ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូន្យស្វែង
 រកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេបាន
 មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យ
 ទាំងឡាយ ១ ។ ម្ចាស់គហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគ
 កាមខ្លះ សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ លុះសូន្យស្វែងរកនូវភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

បំនេតំ ន សំរិកជតំ ន បុណ្ណំ កកោតំ ។ ឥធិ
 បន កហាបតិ ឯកក្ខេត្តោ កាមកោតី អធិប្បេន
 កោកេ បរិយេសតិ សាហាសេន អធិប្បេន កោកេ
 បរិយេសិត្វា សាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ បំនេតិ
 សំរិកជតិ បុណ្ណំ កកោតំ ។ ឥធិ បន កហាបតិ
 ឯកក្ខេត្តោ កាមកោតី ធម្មាធិប្បេន កោកេ បរិយេសតិ
 សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ ធម្មាធិប្បេន កោកេ
 បរិយេសិត្វា សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ ន
 អត្តានំ សុខេតិ បំនេតិ ន សំរិកជតិ ន បុណ្ណំ
 កកោតំ ។ ឥធិ បន កហាបតិ ឯកក្ខេត្តោ កាម-
 កោតី ធម្មាធិប្បេន កោកេ បរិយេសតិ សាហាសេនបិ
 អសាហាសេនបិ ធម្មាធិប្បេន កោកេ បរិយេសិត្វា
 សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បំនេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ឲ្យឆ្កែត តែមិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន គេបានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្កែត ទាំងចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្កែត មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ ស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន លុះស្វះស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនក៏មាន បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្កែត

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

ន សំរិកជតិ ន បុណ្ណានិ កកោតិ ។ វេទ បន
 ភហាបតិ ឯកក្កោ កាមកោតិ ធម្មាធម្មេន
 កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ
 ធម្មាធម្មេន កោតេ បរិយេសិត្តា សាហាសេនបិ
 អសាហាសេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បំណេតិ សំរិកជតិ
 បុណ្ណានិ កកោតិ ។ វេទ បន ភហាបតិ
 ឯកក្កោ កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 អសាហាសេន ធម្មេន កោតេ បរិយេសិត្តា
 អសាហាសេន ន អត្តានំ សុខេតិ បំណេតិ ន
 សំរិកជតិ ន បុណ្ណានិ កកោតិ ។ វេទ បន
 ភហាបតិ ឯកក្កោ កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហាសេន ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្តា អសាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ
 បំណេតិ ន សំរិកជតិ ន បុណ្ណានិ កកោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

តែទាស់មិនចែកវលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី
 ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរស្រែស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់
 សង្កិនភេក៌មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភេក៌មាន លុះសូរស្រែស្វែងរកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនភេក៌មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភេក៌មាន បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែកវលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។
 ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរស្រែស្វែងរកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភេក៌ លុះស្វែងរក
 ភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភេក៌ បាន
 មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត មិនចែកវលែក មិនធ្វើបុណ្យ
 ទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាម
 ខ្លះ សូរស្រែស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនភេក៌ លុះសូរស្រែស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនភេក៌ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត តែទាស់ មិនចែកវលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ឥធិ បន កហបតំ ឯកទ្វេ កាមភោគី ធម្មេន
 កោតេ បរិយេសតំ អសាហសេន ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្វា អសាហសេន អត្តានំ សុខេតំ
 បិណេតំ សំវិភជតំ បុណ្ណានំ ករោតំ តេ ច កោតេ
 កតិតោ មុត្តិតោ អជ្ឈបន្នោ អនាមីនវទស្សវី
 អនិស្សរណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតំ ។ ឥធិ បន
 កហបតំ ឯកទ្វេ កាមភោគី ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតំ អសាហសេន ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្វា អសាហសេន អត្តានំ សុខេតំ
 បិណេតំ សំវិភជតំ បុណ្ណានំ ករោតំ តេ ច
 កោតេ អកតិតោ អមុត្តិតោ អនជ្ឈបន្នោ អនាមីនវ-
 ទស្សវី អនិស្សរណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតំ ។ តត្រ
 កហបតំ យ្វាយំ កាមភោគី អធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតំ សាហសេន អធម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្វា សាហសេន ន អត្តានំ សុខេតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសមុទយ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរ្យស្វែងរកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរ្យស្វែង
 រកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បាន
 មកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 តែនៅដក់ ជ្រប់ ឈ្នក់ចិត្តនឹងភោគៈទាំងនោះ មិនឃើញពោស មិនមាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងរឿងខ្លួន ហើយចេះតែបរិភោគ ១ ។ ម្នាលគហបតី ក្នុង
 លោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរ្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរ្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យ
 បានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ថែមទាំងមិនដក់ មិន
 ជ្រប់ មិនឈ្នក់ចិត្តនឹងភោគៈទាំងនោះទេ ឃើញពោស មានបញ្ញាជាគ្រឿង
 រឿងខ្លួន ហើយបរិភោគ ១ ។ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ
 អ្នកបរិភោគតាមណា សូរ្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរ្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេបានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវគ្គោ

បំណេតំ ន សំរិកជតំ ន បុណ្ណំ កកោតំ
 អយំ កហបតំ កាមកោតំ តីហំ ហំណេហំ
 ការយោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេ
 នាតិ ឥមំនា បវេមន ហំណេន ការយោ ន
 អត្តានំ សុខេតិ បំណេតំ ឥមំនា ទុតិយេន
 ហំណេន ការយោ ន សំរិកជតំ ន បុណ្ណំ
 កកោតំ ឥមំនា តតិយេន ហំណេន ការយោ ។
 អយំ កហបតំ កាមកោតំ ឥមេហំ តីហំ
 ហំណេហំ ការយោ ។ តត្រ កហបតំ យាយំ
 កាមកោតំ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហាសេន អធម្មេន កោតេ បរិយេសិត្តា
 សាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ បំណេតំ ន
 សំរិកជតំ ន បុណ្ណំ កកោតំ អយំ កហបតំ
 កាមកោតំ ទ្ធិហំ ហំណេហំ ការយោ ឯកេន
 ហំណេន ចាសំសោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហាសេនាតិ ឥមំនា បវេមន ហំណេន ការយោ

ទុក្ខយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

ឲ្យឆ្អែត មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់គហបតី អ្នក
 បរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុ ៣ ប្រការគឺគេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូរ្យស្វន្ធរកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀលដោយហេតុទី ២ នេះថា
 មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុទី ៣ នេះថា
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នក
 បរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ ។
 ម្ចាស់គហបតី បណ្ណាអ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាម
 ណា សូរ្យស្វន្ធរកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរ្យស្វន្ធរកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លង
 ធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត តែទាស' មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់
 គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុ ២ ប្រការ
 គេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការគឺគេតិះដៀល ដោយហេតុទី ១ នេះថា
 សូរ្យស្វន្ធរកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិតិ សមិទា ឯកេន
ឃានេន ចាសំសោ ន សំរិកជតិ ន បុញ្ញានំ
ករោតិតិ សមិទា ទុតិយេន ឃានេន ការយ្ហោ ។
អយំ ភហបតិ កាមភោតិ សមេហំ ធ្វីហំ
ឃានេហំ ការយ្ហោ សមិទា ឯកេន ឃានេន
ចាសំសោ ។ តត្រ ភហបតិ យ្ហាយំ កាមភោតិ
អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេន អធម្មេន
កោតេ បរិយេសត្វា សាហសេន អត្តានំ សុខេតិ
បិណេតិ សំរិកជតិ បុញ្ញានំ ករោតិ អយំ ភហបតិ
កាមភោតិ ឯកេន ឃានេន ការយ្ហោ ធ្វីហំ
ឃានេហំ ចាសំសោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
សាហសេនាតិ សមិទា ឯកេន ឃានេន ការយ្ហោ
អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិតិ សមិទា បមេន
ឃានេន ចាសំសោ សំរិកជតិ បុញ្ញានំ
ករោតិតិ សមិទា ទុតិយេន ឃានេន ចាសំសោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកថិបាក

គេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ចេះធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ
ឲ្យឆ្អែត គេគិតដៀល ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែករំលែក មិនធ្វើ
បុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេគិតៈ
ដៀល ដោយហេតុទាំង ២ ប្រការនេះ គេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
នេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគ
កាមណា ស្ទុះស្ទុះរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំ-
ហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះស្ទុះស្ទុះរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវ
តាមគន្លងធម៌ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែក
រំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ
គួរគេគិតដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការ គេសរសើរដោយហេតុ ២ ប្រការ
គឺគេគិតដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ស្ទុះស្ទុះរកភោគៈទាំង
ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ
ដោយហេតុទី ១ នេះថា ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត គេសរសើរ
ដោយហេតុទី ២ នេះថា ចេះចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

អយំ កហបតី កាមភោគី ឥមីនា ឯកេន
 ហំនេន ការយ្ហោ ឥមេហំ ម្ហិហំ ហំនេហំ
 ចាសំសោ ។ តត្រ កហបតី យ្ហាយំ កាមភោគី
 ធម្មាធម្មេន កោកេ បរិយេសតិ សាហាសេនបិ
 អសាហាសេនបិ ធម្មាធម្មេន កោកេ បរិយេយិត្តា
 សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ ន អត្តានំ សុខេតិ
 បិទេតិ ន សិរីភជិតិ ន បុណ្ណានិ កកោតិ អយំ
 កហបតី កាមភោគី ឯកេន ហំនេន ចាសំសោ
 តិហំ ហំនេហំ ការយ្ហោ ធម្មេន កោកេ បរិយេ-
 សតិ អសាហាសេនាតិ ឥមីនា ឯកេន ហំនេន
 ចាសំសោ អធម្មេន កោកេ បរិយេសតិ សាហា-
 សេនាតិ ឥមីនា បឋមេន ហំនេន ការយ្ហោ ន
 អត្តានំ សុខេតិ បិទេតិ ឥមីនា ទុតិយេន ហំនេន
 ការយ្ហោ ន សិរីភជិតិ ន បុណ្ណានិ កកោតិ
 ឥមីនា តតិយេន ហំនេន ការយ្ហោ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ខណ្ឌសករិភ័យ

ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀលដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ
 គេសរសើរដោយហេតុទាំង ២ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្ណា
 អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូរស្រែកកោតៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះសូរស្រែកកោតៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺសង្កត់សង្កិន
 គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួន
 ឲ្យបានសុខ ឲ្យវៃឆ្អុត មិនចេះចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាល
 គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការ
 គេតិះដៀល ដោយហេតុ ៣ ប្រការ គឺគេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះថា សូរស្រែកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀលដោយហេតុទី ១ នេះថា សូរស្រែកកោតៈ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យវៃឆ្អុត គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ៣ នេះថា មិនចេះចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបួន ទសកនិកាយ

អយំ កហមតំ កាមភោគំ ឥមំនា បឋមេន^(១) ហំនេន
 ចាសំសោ ឥមេហិ តំហិ ហំនេហិ ការយ្ហោ ។
 តត្រ កហមតំ យ្ហាយំ កាមភោគំ ធម្មាធម្មេន
 កោកេ បរិយេសតំ សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ
 ធម្មាធម្មេន កោកេ បរិយេសិត្តា សាហាសេនបិ
 អសាហាសេនបិ អត្តានំ សុខេតំ បិណេតំ ន សំរិកជតំ
 ន បុណ្ណំ កកោតំ អយំ កហមតំ កាមភោគំ
 ទ្ធិហិ ហំនេហិ ចាសំសោ ទ្ធិហិ ហំនេហិ ការយ្ហោ
 ធម្មេន កោកេ បរិយេសតំ អសាហាសេនាតំ ឥមំនា
 បឋមេន ហំនេន ចាសំសោ អធម្មេន កោកេ
 បរិយេសតំ សាហាសេនាតំ ឥមំនា បឋមេន ហំនេន
 ការយ្ហោ អត្តានំ សុខេតំ បិណេតំ ឥមំនា ទុតិយេន
 ហំនេន ចាសំសោ ន សំរិកជតំ ន បុណ្ណំ
 កកោតំ ឥមំនា ទុតិយេន ហំនេន ការយ្ហោ ។

---

១ ឧ. ប. ឯកោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គពុទ្ធិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
នេះ គេតិះដៀល ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ។ ម្នាលគហបតី បណ្តា
អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា លុះស្ទុះស្ទែងរកកោតៈ
ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
សង្កត់សង្កិនគេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះស្ទុះស្ទែងរក
កោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
សង្កត់សង្កិនគេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បានមកហើយ
ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យវត្តិតតែទាស់មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរ ដោយហេតុ ២ ប្រការ
គេតិះដៀល ដោយហេតុ ២ ប្រការ គឺគេសរសើរដោយហេតុទី ១ នេះ
ថា ស្ទុះស្ទែងរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
សង្កិនគេ គេតិះដៀល ដោយហេតុទី ១ នេះថា ស្ទុះស្ទែងរកកោតៈទាំង
ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ
ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យវត្តិត គួរគេតិះដៀល
ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

ទុតិយបញ្ញាសកេ ឧបាសកវគ្គោ

អយំ ភហុបតិ កោមភោតិ វេមេហិ ទ្ធិហិ ហំនេហិ
 ទាសំសោ វេមេហិ ទ្ធិហិ ហំនេហិ ការយ្ហោ ។ តត្រ
 ភហុបតិ យ្ហាយំ កោមភោតិ ធម្មាធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ ធម្មា-
 ធម្មេន ភោតេ បរិយេសិត្តា សាហាសេនបិ អសាហា-
 សេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ សំវិភជិតិ បុណ្ណំ
 កកោតិ អយំ ភហុបតិ កោមភោតិ តិហិ ហំនេហិ
 ទាសំសោ ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ អសាហាសេនាតិ វេមិណា បវេមេន
 ហំនេន ទាសំសោ អធម្មេន ភោតេ បរិយេសតិ
 សាហាសេនាតិ វេមិណា ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ
 អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ វេមិណា ទុតិយេន ហំនេន
 ទាសំសោ សំវិភជិតិ បុណ្ណំ កកោតិ វេមិណា
 តតិយេន ហំនេន ទាសំសោ ។ អយំ
 ភហុបតិ កោមភោតិ វេមេហិ តិហិ ហំនេហិ
 ទាសំសោ វេមិណា ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសមវគ្គ

ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុទាំង២ ប្រការ
នេះ គេតិះដៀលដោយហេតុទាំង២ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្ណា
អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំង
ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន លុះសូន្យស្វែងរកភោគៈទាំង
ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
គេក៏មាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេក៏មាន បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបាន
សុខ ឲ្យវៃឆ្អុត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគ
កាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេតិះដៀលដោយហេតុ
១ ប្រការគឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំង
ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀលដោយ
ហេតុ ១ ប្រការនេះថា សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លង
ធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួន
ឲ្យបានសុខ ឲ្យវៃឆ្អុត គេសរសើរដោយហេតុ ទី ៣ នេះថា ចេះចែករំលែក
ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរ
ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ គេតិះដៀលដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

តត្រត កហបតិ យ្ហាយំ កាមភោគី ធម្មេន ភោគេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្តា
 អសាហសេន ន អត្តាជំ សុខេតិ បិណេតិ ន
 សំរិកជតិ ន បុញ្ញាជំ ករោតិ អយំ កហបតិ
 កាមភោគី ឯកេន ហំនេន ចាសំសោ ធ្វីហំ
 ហំនេហំ ការយ្ហោ ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ
 អសាហសេនាតិ ឥមំនា ឯកេន ហំនេន
 ចាសំសោ ន អត្តាជំ សុខេតិ បិណេតិ ឥមំនា
 បមេនេន ហំនេន ការយ្ហោ ន សំរិកជតិ ន
 បុញ្ញាជំ ករោតិ ឥមំនា ទុតិយេន ហំនេន
 ការយ្ហោ ។ អយំ កហបតិ កាមភោគី ឥមំនា
 ឯកេន ហំនេន ចាសំសោ ឥមេហំ ធ្វីហំ ហំនេហំ
 ការយ្ហោ ។ តត្រត កហបតិ យ្ហាយំ កាម-
 ភោគី ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហសេន
 ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្តា អសាហសេន

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រព្យកាយ សេកនិបាត

ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា
 សូន្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគេ លុះសូន្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំ-
 ហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែត
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាម
 នេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការ គេតិះដៀល ដោយហេតុ
 ២ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា សូន្យស្វែងរកភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិន គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ១ នេះថា មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យផ្អែត គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្នាល
 គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ
 គេតិះដៀលដោយហេតុ ២ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 កាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា លុះសូន្យស្វែងរកភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូន្យស្វែងរកភោគៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញោ

អត្តានំ សុខេតំ បំណេតំ ន សំវិកជតំ ន បុណ្ណានិ
ករោតំ អយំ ភហបតំ កាមភោតី ធូរិហំ
ហំណេហំ ចាសំសោ ឯកេន ហំណេន ការយ្ហោ ធម្មេន
កោកេ បរិយេសតំ អសាហាសេនាតំ ឥមំនា
បវេមេន ហំណេន ចាសំសោ អត្តានំ សុខេតំ
បំណេតំ ឥមំនា ទុតិយេន ហំណេន ចាសំសោ
ន សំវិកជតំ ន បុណ្ណានិ ករោតំ ឥមំនា
ឯកេន ហំណេន ការយ្ហោ ។ អយំ ភហបតំ
កាមភោតី ឥមេហំ ធូរិហំ ហំណេហំ ចាសំសោ
ឥមំនា ឯកេន ហំណេន ការយ្ហោ ។ តត្រ
ភហបតំ យ្ហាយំ កាមភោតី ធម្មេន កោកេ
បរិយេសតំ អសាហាសេន ធម្មេន កោកេ
បរិយេសិត្តា អសាហាសេន អត្តានំ សុខេតំ បំណេតំ
សំវិកជតំ បុណ្ណានិ ករោតំ តេ ច កោកេ
កងិតោ មុច្ឆិតោ អជ្ឈាបន្តោ អនាទីនវនិស្សាវី

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត តែមិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយ
 ហេតុ២ ប្រការ គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការ គឺគេសរសើរ
 ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូរស្វន្តរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ចេះធ្វើ
 ខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកបរិ-
 ភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ២ ប្រការនេះ គេតិះដៀល
 ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី បណ្ណាអ្នកបរិភោគកាម
 ទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូរស្វន្តរកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវ
 តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរស្វន្តរកកោតៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 តែនៅជក់ ជ្រប់ ល្ងក់ចិត្តនឹងកោតៈទាំងនោះ មិនឃើញពោស

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរិកាយស្ស ទសកនិទានោ

អនិស្សរណា ប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ កហបតិ
កាមភោគី តិហិ ហំនេហិ ទាសំសោ ឯកេន ហំនេន
ការយ្ហោ ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហា-
សេនាតិ ឥមំនា បឋមេន ហំនេន ទាសំសោ
អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ ឥមំនា ទុតិយេន
ហំនេន ទាសំសោ សំរិកជតិ បុញ្ញានិ កហេតិ
ឥមំនា តតិយេន ហំនេន ទាសំសោ តេ ច
ភោគេ កតិភោ មុច្ឆិភោ អជ្ឈាបន្នោ អនាទីនវ-
ទស្សវី អនិស្សរណា ប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ឥមំនា
ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។ អយំ កហបតិ
កាមភោគី ឥមេហិ តិហិ ហំនេហិ ទាសំសោ ឥមំនា
ឯកេន ហំនេន ការយ្ហោ ។ តត្រ កហបតិ យាយំ
កាមភោគី ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហាសេន
ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្តា អសាហាសេន
អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ សំរិកជតិ បុញ្ញានិ កហេតិ

ព្រះគម្ពីរ អង្គទី១ ទសកថា

មិនមានបញ្ហាជាគ្រឿងរឿងខ្លួន ហើយចេះតែបរិភោគ ម្ហូបគហបតី
អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេតិះដៀល
ដោយហេតុ ១ ប្រការគឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី ១ នេះថា សូរស្រងូត
រកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ
គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ចេះធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត
គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៣ នេះថា ចេះចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ជក់ ជ្រប់ ល្ងាក់ចិត្តនឹងភោគៈ
ទាំងនោះ មិនឃើញទោស មិនមានបញ្ហាជាគ្រឿងរឿងខ្លួន ហើយចេះ
តែបរិភោគ ។ ម្ហូបគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេ
សរសើរ ដោយហេតុ ៣ ប្រការនេះ គេតិះដៀល ដោយហេតុ ១
ប្រការនេះ ។ ម្ហូបគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នក
បរិភោគកាមណា សូរស្រងូតរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរស្រងូតរកភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវ
តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ
ធ្វើខ្លួន ឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញោ

តេ ច ភោគេ អភិធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈិបន្នោ
អាទីនវទស្សវី ទិស្សុណាប្បវោ បរិកុញ្ញតិ អយំ
ភហបតិ កាមភោគី ចត្វហិ ហំនេហិ ចាសំសោ
ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហាសេនាតិ ឥមំនា
បវេមេន ហំនេន ចាសំសោ អត្តានំ សុខេតិ បំនេតិ
ឥមំនា ទុតិយេន ហំនេន ចាសំសោ សិរីភជតិ
បុណ្ណំ កកេតិ ឥមំនា តតិយេន ហំនេន ចាសំសោ
តេ ច ភោគេ អភិធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈិបន្នោ
អាទីនវទស្សវី ទិស្សុណាប្បវោ បរិកុញ្ញតិ ឥមំនា
ចតុត្ថេន ហំនេន ចាសំសោ ។ អយំ ភហបតិ
កាមភោគី ឥមេហិ ចត្វហិ ហំនេហិ ចាសំសោ ។
ឥមេ ខោ ភហបតិ ទស កាមភោគីនោ សន្តោ
សិរីជ្ឈមាណ លោកស្មី ។ ឥមេសំ ខោ ភហបតិ
ទសន្តំ កាមភោគីនំ យាយំ កាមភោគី ធម្មេន ភោគេ
បរិយេសតិ អសាហាសេន ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា
អសាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ បំនេតិ សិរីភជតិ

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវង្ស

ថែមទាំងមិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្នក់ចិត្តនឹងកោតៈទាំងនោះ ឃើញពោស
មានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយបរិភោគ ម្ហូលគហបតី អ្នកបរិភោគតាម
នេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ៤ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី១
នេះថា សូរស្រង្រកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
សង្កិនគេ គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត
គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៣ នេះថា ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៤ នេះថា មិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្នក់ចិត្តនឹង
កោតៈទាំងនោះ ឃើញពោស មានបញ្ញាជាគ្រឿងរឿង ហើយបរិភោគ ។
ម្ហូលគហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុទាំង ៤ ប្រការ
នេះ ។ ម្ហូលគហបតី អ្នកបរិភោគតាមទាំង ១០ ពួកនេះ មានកងលោក ។
ម្ហូលគហបតី បណ្ណាអ្នកបរិភោគតាមទាំង ១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគ
តាមណា សូរស្រង្រកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
សង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរស្រង្រកកោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិន
កំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យសុខឲ្យឆ្អែត ចែករំលែក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូរនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

បុណ្ណំ កកោតិ តេ ច កោកេ អគង្គតោ
 អមុច្ឆតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាទីនវទស្សវី ធិស្សរណា-
 ប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ វេមេសំ ទសន្តំ កាម-
 ភោគីនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហិមោត្តោ ច ឧត្តមោ
 ច បរិវេ ច ។ សេយ្យថាបិ កហបតិ កវា ទិវំ
 ទិវម្ហា ទងំ ទងម្ហា ទវន្តំ ទវន្តម្ហា សប្បំ
 សប្បម្ហា សប្បមណ្ណោ តត្ថ អត្តមក្ខាយតិ
 ឃរិមវ ខោ កហបតិ វេមេសំ ទសន្តំ
 កាមភោគីនំ យាយំ កាមភោគី ធម្មេន កោកេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន កោកេ បរិយេ-
 សិត្តា អសាហសេន អត្តំ ធម្មេន បិណេតិ
 សិវិកជតិ បុណ្ណំ កកោតិ តេ ច កោកេ
 អគង្គតោ អមុច្ឆតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាទីនវទស្សវី
 ធិស្សរណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ វេមេសំ ទសន្តំ
 កាមភោគីនំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហិមោត្តោ
 ច ឧត្តមោ ច បរិវេ ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនុទ្ទនិកាយ ទសកនិបាត

ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ថែមទាំងមិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្នក់ចិត្តនឹង
 ភោគៈទាំងនោះ ឃើញពោស មានបញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ
 បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំង ១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគកាមនេះ ឈ្មោះ
 ថាជាកំពូលផង ប្រសើរផង ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្ងៃថ្នាំផង ។
 ម្នាលគហបតី ដូចជាទឹកដោះស្រស់ កើតពីមេគោ ទឹកដោះជូរក្លាយពីទឹក
 ដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់ក្លាយពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវក្លាយពីទឹកដោះ
 ខាប់ ទឹកដោះថ្លា ក្លាយពីទឹកដោះរាវ ទឹកដោះថ្លា ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងទឹកដោះទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 កាមទាំង១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូរស្រងូរភោគៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសូរស្រងូរភោគៈទាំង
 ឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើ
 ខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យវៃឆ្កួត ថែកវៃលក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ថែមទាំង
 មិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្នក់ចិត្តនឹងភោគៈទាំងនោះ ឃើញពោស មាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំង ១០
 ពួកនេះ អ្នកបរិភោគកាមនេះ ឈ្មោះថាជាកំពូលផង ប្រសើរផង
 ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្ងៃថ្នាំផង យ៉ាងនោះដែរ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ខណសករិញ្ញោ

[៧២] អនាថបិណ្ណិកោ កហាបតិ
 យេន កកវា នេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវំនំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទិ
 ខោ អនាថបិណ្ណិកំ កហាបតិ កកវា ឯតទវេច
 យតោ ខោ កហាបតិ អរិយស្សវកស្ស បញ្ច
 កយានំ វេរានំ វុបសន្តានំ ហោន្តំ ចត្តហិ
 សោតាបត្តិយផ្ដេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អរិយា
 ចស្ស ញាយោ បញ្ចាយ សុទិដ្ឋោ ហោតិ
 សុប្បដិវិទ្ធោ សោ អាគម្ពំមាទោ អត្តនា ។ អត្តនំ
 ព្យាគរយ្យ ឪណាទិវយោមិ ឪណាទិវច្ឆានយោនិ
 ឪណាបិត្តវិសយោ ឪណាទាយទុក្ខតិវិទិទាតោ សោតា-
 បន្ទោហមស្មិ អវិទិទាតធម្មោ និយតោ សម្មោ-
 ទិបរាយនោតិ ។ កតមានំ បញ្ច កយានំ វេរានំ
 វុបសន្តានំ ហោន្តំ ។ យំ កហាបតិ មាណាតិទាតិ
 មាណាតិទាតប្បច្ចយា ទិដ្ឋធម្មិកម្មំ កយំ វេរំ
 បសវតិ សម្បរាយិកម្មំ កយំ វេរំ បសវតិ

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

[៩២] គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី
កាលបើអរិយសាវ័ក ម្យ៉ាងណាមួយនឹងពៀរទាំង៥ បានហើយ (អរិយសាវ័ក
នោះ) ជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសោតាបត្តិយន្ត្រៈ ទាំង ៤ ទាំងញាយធម៌
(មគ្គព្រមទាំងវិបស្សនា) ដ៏ប្រសើរ អរិយសាវ័កនោះ ឃើញហើយ
ដោយប្រវែង ចាក់ចុះហើយដោយប្រវែង ដោយប្រាជ្ញា កាលបើ អរិយ-
សាវ័កនោះ ចង់ (ព្យាករ) ក៏គប្បីព្យាករខ្លួន ដោយខ្លួនឯងថា ពាក្យ
អញ អស់នរកហើយ អស់កំណើតតិរច្ឆានហើយ អស់បិណ្ឌិវិស័យហើយ
អស់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាតហើយ ពាក្យអញ ជាសោតាបន្តបុគ្គល
លែងទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គលទៀងទាត់ ប្រាកដជាទាំងបាន
ត្រាស់ដឹង តទៅខាងមុខ ។ ចុះអរិយសាវ័ក បានម្យ៉ាងណាមួយនឹងពៀរទាំង៥
តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកសម្លាប់សត្វ តែងទទួលភ័យ
នឹងពៀរ ដែលជាបច្ចុប្បន្នផង ទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុងបរលោកផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ
 ហណាតិហតា បដិវិភោ នេវ ទិដ្ឋទម្មិកំ^(១) កយំ
 វេ បសវតិ ន សម្បរាយិកំ^(២) កយំ វេ បសវតិ
 ន ចេតសិកំ^(៣) ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។
 ហណាតិហតា បដិវិភស្ស ឯវន្តំ^(៤) កយំ វេ វុប-
 សន្តំ ហោតិ ។ យំ កហបតិ អទិដ្ឋានាយំ . . .
 កាមេសុ មិដ្ឋាចារី . . . មុសាវាដី . . . សុរាមេរយ-
 មជ្ជប្បមាទដ្ឋាយំ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានប្បច្ចយា
 ទិដ្ឋទម្មិកម្មំ កយំ វេ បសវតិ សម្បរាយិកម្មំ
 កយំ វេ បសវតិ ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ
 បដិសំវេទេតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិភោ នេវ
 ទិដ្ឋទម្មិកំ កយំ វេ បសវតិ ន សម្បរាយិកំ កយំ
 វេ បសវតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ
 បដិសំវេទេតិ ។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិ-
 ភស្ស ឯវន្តំ កយំ វេ វុបសន្តំ ហោតិ ។

---

១ ម. ទិដ្ឋទម្មិកម្មំ ។ ២ ម. សម្បរាយិកម្មំ ។ ៣ ម. ចេតសិកម្មំ ។ ៤ ម. ធាតុ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកថិយា

រតិទុក្ខ ទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះហេតុតែសម្លាប់
 សត្វ អ្នកវៀរចាកការសំឡាប់សត្វ តែងមិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្ន
 ផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុងបរលោកផង មិនរតិទុក្ខទោមនស្សដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តផង ។ កាលអរិយសាវ័ក វៀរចាកការសំឡាប់សត្វ
 ជាអ្នកម្លាប់ភ័យនឹងពៀរនោះយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលឧបាសិក អ្នកយករបស់
 ដែលគេមិនបានឲ្យ ... អ្នកប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ... អ្នក
 និយាយពាក្យកុហក... អ្នកប្រព្រឹត្តហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹក
 ទឹកស្រវឹង គឺសុភានឹងមេរ័យ តែងទទួលភ័យនឹងពៀរដែលជាបច្ចុប្បន្នផងក្នុង
 បរលោកផង រតិទុក្ខទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះហេតុជា
 ទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុភានឹងមេរ័យជាបច្ចុប្បន្ន អ្នកវៀរ
 ចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុភានឹងមេរ័យ តែង
 មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្នផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុង
 បរលោកផង មិនរតិទុក្ខទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ។
 កាលអរិយសាវ័ក វៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រ-
 វឹងគឺសុភានឹងមេរ័យ រមែងជាអ្នកម្លាប់ភ័យនឹងពៀរនោះ យ៉ាងនេះ ។

ទុក្ខិយបណ្ណសកេ ឧបោសកវិញ្ញោ

ឥមាជំ បញ្ចុ ភយាជំ វេរាជំ វុបសន្តាជំ ហោត្តំ ។

កតមេហិ ចត្វហិ សោតាបត្តិយម្ពេហិ សមញ្ញាគតោ

ហោតិ ។ ឥធ កហាបតិ អរិយស្ស្យវកោ ពុទ្ធោ

អវេច្ចប្បសាទេន សមញ្ញាគតោ ហោតិ ឥតិបំ សោ

កកវំ អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ

សុគតោ លោកវិទូ អនុគរោ បុរិសទម្មសារថិ

សត្តា នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ កកវំតិ ។ ធម្មេ

អវេច្ចប្បសាទេន សមញ្ញាគតោ ហោតិ ស្វាគ្វាគតោ

កកវតោ ធម្មោ សន្តិដ្ឋិកោ អនាគិកោ ឯហិបស្សិកោ

ឌីបនយិកោ បច្ចុតំ វេទិតោ វិញ្ញាហិតំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ភ័យនឹងព្រៀរទាំង ៥ នេះ រមែងសូត្រម្យ៉ាងទៅ ។ អរិយសាវ័ក អ្នកបរិ-
 បូណិ ដោយសោតាបត្តិយដ្ឋៈ ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលគហបតី អរិយ-
 សាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើក
 ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសឹកសត្រូវ
 គិតលេស ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវព្រាហ្មញ្ញធម៌ទាំងពួងដោយប្រពៃ ចំពោះ
 ព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គបរិបូណិដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ
 យាងទៅកាន់សុន្ទរដ្ឋាន ព្រះអង្គជ្រាបនូវវិគ្រលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណ ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មានបាន
 ព្រះអង្គជាគ្រូរបស់ទេវតា នឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវ
 សច្ចៈទាំងបួន ព្រះអង្គលែងត្រឡប់មកកើតក្នុងវិគ្រភព ។ អរិយសាវ័ក
 ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែល
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ជាធម៌គឺព្រះអរិយបុគ្គល
 ឃើញដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល ជាធម៌ដែលព្រះអរិយ-
 បុគ្គលគួរហៅអ្នកដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលគួរ
 បង្ហាញចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលពួកវិហារជនគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានិយស្ស ទសកនិទានេ

សង្ឃេ អវេច្ចប្បសារទេន សមន្តាគតោ ហោតិ
សុប្បដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសង្ឃោ ឧដ្ឋប្បដិបន្នោ
ភកវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ ភកវតោ
សាវកសង្ឃោ សាមីចិប្បដិបន្នោ ភកវតោ
សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុតានិ អដ្ឋ
បុរិសបុត្តលា ឯស ភកវតោ សាវកសង្ឃោ
អាហុនេយ្យោ ទាហុនេយ្យោ ទិក្ខុណោយ្យោ អត្តាលិ-
កេវណិយោ អនុត្តរំ បុព្វាក្ខតំ លោកស្សាតិ ។
អរិយកន្លែហិ សីលេហិ សមន្តាគតោ ហោតិ
អឧណ្ណេហិ អច្ឆិទ្កេហិ អសពលេហិ អកម្មាសេហិ
កុដិស្សេហិ វិញ្ញាប្បសដ្ឋេហិ អបរាមដ្ឋេហិ សមា-
ចិសីវន្តនិកេហិ ។ ឥមេហិ ចត្វហិ
សោតាបត្តិយង្គេហិ សមន្តាគតោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ទេសកនិបាត

អរិយសាវ័ក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះសង្ឃថា
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះមានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយគ្រង់
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដើម្បីត្រាស់
 ដឹងព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 គួរដល់សាមីចិកម្ម ព្រះសង្ឃសាវ័កនេះ បើរាប់ជាគូនៃបុរសមាន ៤ គូ
 បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវ័ក របស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ⁺នេះ គួរទទួលវត្ថុ ដែលបុគ្គលនាំមកបូជា គួរទទួលនូវ
 អាគន្ធកទាន គួរទទួលទិវង្គតទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ដែល
 សត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាស្រែបុណ្យ ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។
 អរិយសាវ័ក ជាអ្នកប្រកប ដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីគ្រក
 អរ របស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល
 មិនព្រៀម ជាសីលរបស់អ្នកជា ជាសីលដែលពួកវិពាជន សរសើរ
 ហើយ ជាសីលមិនជ្រោកជ្រាប ជាសីលនាំឲ្យបានសមាធិ ។
 អរិយសាវ័ក ប្រកបដោយសោតាបត្តិយន្តៈទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវគ្គោ

តតមោ ចស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ចាយ សុទិដ្ឋោ
 ហោតិ សុប្បដិវិន្នោ ។ ឥន កហាបតិ អរិយស្សារកោ
 ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ ឥតិ ឥមស្មី សតិ ឥទិ
 ហោតិ ឥមស្មីប្បាទា ឥទិ ឧប្បជ្ឈតិ ឥមស្មី
 អសតិ ឥទិ ន ហោតិ ឥមស្មី ជិវេណ
 ឥទិ ឱវជ្ឈតិ យទិទិ អវិជ្ជាបច្ចយា សម្ព័ក
 សម្ព័កប្បច្ចយា វិញ្ញណំ វិញ្ញណាប្បច្ចយា នាមរូបំ
 នាមរូបប្បច្ចយា សន្និយតទិ សន្និយតនប្បច្ចយា
 ជស្សោ ជស្សប្បច្ចយា វេទនា វេទនាប្បច្ចយា តណ្ហា
 តណ្ហាប្បច្ចយា ឧទានានំ ឧទានានប្បច្ចយា ករោ
 កវប្បច្ចយា ជាតិ ជាតិប្បច្ចយា ជរាមរណំ
 សោតតបរិទេវធិត្តនោ មនស្សចាយាសា សក្កវិន្នំ ។
 ឯវមេតស្ស តេវលស្ស ធិត្តត្តនស្ស សមុទយោ
 ហោតិ ។ អវិជ្ជាយ ត្រូវ អសេសវិកតនិវេណា
 សម្ព័កនិវេណោ សម្ព័កនិវេណោ វិញ្ញណនិវេណោ

ទុតិយបណ្ណាសក ទណសកវគ្គ

ចុះញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវ័កនោះ ឃើញដោយប្រពៃ
 ចាក់ចុះដោយប្រពៃ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភហុបតី
 អរិយសាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញច្បាស់ថា កាលបើ
 របស់នេះមាន របស់នេះក៏មាន របស់នេះកើតឡើង ព្រោះកើតរបស់
 នេះ កាលបើរបស់នេះគ្មាន របស់នេះក៏គ្មាន របស់នេះរលត់ ព្រោះ
 រលត់របស់នេះ យ៉ាងដូចសង្ខារទាំងឡាយ កកើតឡើង ព្រោះអវិជ្ជាជា
 បច្ច័យ វិញ្ញាណ កកើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ នាមរូប កកើត
 ឡើង ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សឡាយតនៈ កកើតឡើង ព្រោះនាម-
 រូបជាបច្ច័យ ផស្សៈកកើតឡើង ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនា
 កកើតឡើង ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហា កកើតឡើង ព្រោះវេទនា
 ជាបច្ច័យ ទុប្បាទាន កកើតឡើង ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ភព កកើត
 ឡើង ព្រោះទុប្បាទាន ជាបច្ច័យ ជាតិ កកើតឡើង ព្រោះភពជាបច្ច័យ
 ជរា មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ខោមនស្សៈ ទុប្បាយាសៈ កកើត
 ឡើង ព្រោះជាតិជាបច្ច័យ ។ ការកើតនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ តែង
 មានយ៉ាងនេះឯង ។ ការរលត់សង្ខារ ព្រោះវិនាសនឹងការរលត់
 អវិជ្ជាមិនមានសេសសល់ ការរលត់វិញ្ញាណ ព្រោះរលត់សង្ខារ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរទិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វិញ្ញាណនិរោធិ ធាម្យបនិរោធិ ធាម្យបនិរោធិ
សឡាយននិរោធិ សឡាយននិរោធិ ផស្សៈ
និរោធិ ផស្សៈនិរោធិ វេទនានិរោធិ វេទនានិរោធិ
តណ្ហានិរោធិ តណ្ហានិរោធិ ឧបាទាននិរោធិ
ឧបាទាននិរោធិ កវិនិរោធិ កវិនិរោធិ ជាតិនិរោធិ
ជាតិនិរោធិ ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សៈ
បាយាសា និរុដ្ឋន្តំ ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស
ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធិ ហោតិ ។ អយព្វាស្ស អរិយោ
ញាយោ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុច្ឆ-
ដិវិន្ទោ ។ យតោ ខោ កហបតិ អរិយស្សវកស្ស
នីមាទិ បព្វា កយាទិ វេរាទិ វ្យុបសន្តាទិ ហោទិ
សមេហិ ចត្វហិ សោតាបត្តិយន្តេហិ សមន្ទាកតោ
ហោតិ អយព្វាស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ
សុទិដ្ឋោ ហោតិ សុច្ឆដិវិន្ទោ សោ អាភិក្ខុមាទោ
អត្តនាវ អត្តានំ ព្យាករេយ្យ ទីណានិរយោម្ហិ ទីណានិរត្តា-
នយោទិ ទីណាបិវិនិសយោ ទីណាទាយទុក្ខតិវិនិចារោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាត

ការលត់នាមរូប ព្រោះលត់វិញ្ញាណ ការលត់សឡាយគនៈ ព្រោះលត់
នាមរូប ការលត់ផស្សៈ ព្រោះលត់សឡាយគនៈ ការលត់វេទនា
ព្រោះលត់ផស្សៈ ការលត់តណ្ហា ព្រោះលត់វេទនា ការលត់ទុប្បាទន
ព្រោះលត់តណ្ហា ការលត់ភព ព្រោះលត់ទុប្បាទន ការលត់ជាតិ
ព្រោះលត់ភព ដរា មរណៈ រោគៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្សៈ ទុប្បា-
យាសៈ លត់ ព្រោះលត់ជាតិ ។ ការលត់នៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ
តែងមានយ៉ាងនេះឯង ។ ញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរនេះ អរិយសាវកនោះ
បានឃើញច្បាស់ ចាក់ចុះដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញា ។ ម្ចាស់គហបតី
កាលណាអរិយសាវក រម្ងាប់ភ័យនឹងពៀរទាំង ៥ ប្រការនេះផង ជាអ្នក
បរិច្ចណិដោយសោតាបត្តិយន្ត្រៈទាំង ៤ ប្រការនេះផង ញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរ
នេះផង អរិយសាវកនោះ ឃើញដោយប្រពៃ ចាក់ចុះដោយប្រពៃ
ដោយប្រាជ្ញាផង ក្នុងកាលនោះ កាលបើអរិយសាវកនោះចង់ (ព្យាករ)
ក៏គប្បីព្យាករខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា អាត្មាអញអស់នរកហើយ អស់កំណើត
តិរច្ឆានហើយ អស់បិត្តិវិស័យហើយ អស់អប្បាយ ទុក្ខតិ វិនិបាតហើយ

សោតាថន្តោហមស្មំ អវំនិពាតតទម្មោ និយតោ
សន្តោធិបរាយនោតិ ។

[៧៣] ឯកំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថុយំ វិហារតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ
អនាថបិណ្ណិកោ កហាបតិ ទិវំ ទិវស្ស សាវត្ថុយា
និក្ខមិ ភកកំនំ ទស្សនាយ ។ អថខោ អនាថបិណ្ណិ-
កស្ស កហាបតិស្ស ឯតទយោសិ អកាលោ ខោ
តាវ ភកកំនំ ទស្សនាយ បដិសល្លិខោ ភកកំ មនោ-
ការជីយានម្បំ ភិក្ខុនំ អកាលោ ទស្សនាយ បដិស-
ល្លិខោ មនោការជីយា ភិក្ខុ យន្តិទាហំ យេន
អពាតិវត្ថុយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសន្តម្ភ-
មេយ្យនំ ។ អថខោ អនាថបិណ្ណិកោ កហាបតិ យេន
អពាតិវត្ថុយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសន្តម្ភ ។
តេន ខោ បន សមយេន អពាតិវត្ថុយា បរិព្វាជកា
សន្តម្ភ សមាភម្ភ ឧត្តាទិវោ ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា

ទុតិយបណ្ណសក ទណ្ឌកវិញ្ញ

អាត្មាអញជាសោតាបន្តបុគ្គល លែងទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គល
ទៀងទាត់ ប្រាកដជាទឹងបានត្រាស់ដឹង តទៅខាងមុខ ។

(៧៣) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ
អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចេញអំពីក្រុងសាវត្ថីទាំងបួនគ្រង ដើម្បីទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបអនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា កាលនេះ ជាកាល មិនគួរដើម្បីទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
ទេ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ កំពុងសម្ងំ កាលនេះជាកាល មិនគួរដើម្បី
ទៅជួប នឹងពួកភិក្ខុ អ្នកចំរើនសមាធិចិត្តទេ ដ្បិតពួកភិក្ខុ អ្នកចំរើន
សមាធិចិត្ត កំពុងសម្ងំដែរ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ ចូលទៅឯអាកម
ពួកអន្សតិរិយបរិព្វាជកសិន ។ គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូល
ទៅឯអាកម ពួកអន្សតិរិយបរិព្វាជក ។ សម័យនោះឯង ពួកអន្ស-
តិរិយបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ និយាយគ្នាកោកកាក គឺកកងរំពង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ១សកនិទានោ

អនេកវិហារំ តិវច្ឆានកមំ កខេន្តោ និស្សន្តា
 ហោន្តំ ។ អន្តសំសុ ខោ តេ អញ្ញាតិក្ខយា បរិព្វាជកា
 អនាថបិណ្ឌិកំ កហាបតិ ទ្វិវតោ វ អាភច្ឆន្តំ
 ទិស្វាន អញ្ញាមញ្ញំ សណ្ណបេសុំ ។ អប្បសទ្ធា
 កោន្តោ ហោន្តំ មា កោន្តោ សន្តមកត្ត អយំ
 អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ អាភច្ឆន្តិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ យាវតា ខោ បន
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកា កិហិ ឌីនា-
 តវសនា សាវត្ថយំ បដិវសន្តិ អយំ តេសំ
 អញ្ញាតោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ អប្បសទ្ធា-
 កាមា ខោ បន តេ អាយស្មន្តោ អប្បសទ្ធា-
 វិជិតា អប្បសទ្ធាស្ស វណ្ណាវទិនោ អប្បេវ ធាម
 អប្បសទ្ធា បរិសំ វិទិត្វា ឧបសង្កមិតតំ មញ្ញោយ្យតិ ។
 អដខោ តេ បរិព្វាជកា តុណ្ហិ អហេសុំ ។

១ ឌ. សណ្ណបេសុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណគម្ពីរ ទសកនិទាន

ហើយអង្គុយ ដដែលគ្នាភ័យខ្លាចក្នុងផ្សេងៗ ។ អន្យតិរិយបរិញ្ញាដក

ទាំងនោះ បានឃើញអនាថបិណ្ឌិកគហបតី កំពុងដើរមកពីចម្ងាយ

លុះឃើញហើយ ក៏យាត់គ្នាថា អ្នកទាំងឡាយនិយាយតិច ។ អ្នក

ទាំងឡាយ កុំនិយាយខ្លាំង (ព្រោះ) អនាថបិណ្ឌិកគហបតីនេះ ជា

សាវ័កនៃសមណគោតម គាត់មក ពួកគ្រហស្ថ អ្នកស្ងៀកពាក់ស

ជាសាវ័កនៃសមណគោតម ដែលនៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីទាំងប៉ុន្មាន បណ្តា

គ្រហស្ថ ជាសាវ័កទាំងនោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីនេះ ជាសាវ័ក

ម្នាក់ដែរ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច ហាត់តែ

ខាងសំឡេងតិច និយាយសរសើរតែសំឡេងតិច យើងធ្វើដូចម្តេច ឲ្យ

ចាល់តែអនាថបិណ្ឌិកគហបតី សំគាល់បរិសទ្យមានសំឡេងតិចថា គួរ

ចូលមកបាន ។ ទើបបរិញ្ញាដកទាំងនោះ នាំគ្នាសម្លឹងស្ទាត់ ច្រៀប ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ខណសកវិញ្ញា

អថខោ អនាថបិណ្ណិកោ កហាបតិ យេន តេ
 បរិព្វាជកា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា តេហិ
 អពានិត្តយេហិ បរិព្វាជកេហិ សន្តិ សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ វិតសារត្តា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តំ ខោ
 អនាថបិណ្ណិកំ កហាបតិ តេ អពានិត្តយា
 បរិព្វាជកា ឯតនកេទុំ វេទេហិ កហាបតិ កិទិដ្ឋិកោ
 សមណោ កោតមោតិ ។ ន ខោ អហំ
 កន្លេ កកវិតោ សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាមិតំ ។
 ឥនានិ(១) កិវ ត្វំ កហាបតិ ន សមណស្ស
 កោតមស្ស សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាសិ វេទេហិ កហាបតិ
 កិទិដ្ឋិកា កិក្ខតំ ។ កិក្ខនិបិ ខោ អហំ កន្លេ
 ន សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាមិតំ ។ ឥតិ កិវ ត្វំ
 កហាបតិ ន សមណស្ស កោតមស្ស សត្វំ
 ទិដ្ឋិ ជាតាសិ នបិ កិក្ខនិ សត្វំ ទិដ្ឋិ ជាតាសិ

១ ឧ. ម. ពិទិ ។

ពុទ្ធិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅរកបរិព្វាជកទាំងនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ និយាយរាក់ទាក់សំណេះសំណាលជាមួយនឹងអន្យតិរិយ
បរិព្វាជកទាំងនោះ លុះបង្រើយពាក្យដែលគួររាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
គួរឲ្យរលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ អន្យតិរិយបរិព្វាជកទាំងនោះ និយាយ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី អ្នកចូរមានប្រសាសន៍ មកមើល ព្រះ
សមណគោតម មានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វ
គ្រប់ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ។ ពួកអន្យតិរិយបរិព្វាជក សួរថា
ម្ចាស់គហបតី បើឥឡូវនេះលោកមិនជ្រាបសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់
ព្រះសមណគោតមទេ ម្ចាស់គហបតី លោកចូរមានប្រសាសន៍មកចុះ
ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកភិក្ខុដែរ ។ ម្ចាស់គហបតី
បើអ្នកមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ព្រះសមណគោតម ទាំង
មិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកភិក្ខុ ដោយប្រការដូច្នោះទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវិនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

វេទហំ កហាបតិ កី ទិដ្ឋិកោសិ តុវន្តិ ។ ឯតំ
 ខោ កន្តោ អម្ពេហំ ន ទុក្ខំ ព្យាការុំ យំទិ-
 ដ្ឋិកា មយន្តិ(១) ឥឡ្យ តាវ អាយស្សន្តោ យថា-
 សកានិ ទិដ្ឋិកតានិ ព្យាករោនុ បច្ឆាបេតិ
 អម្ពេហំ ន(២) ទុក្ខំ កវិស្សនិ ព្យាការុំ
 យំទិដ្ឋិកា មយន្តិ ។ ឯវំ វុត្ត អពាតរោ
 បវិញ្ញាជកោ អនាថបិណ្ណិកំ កហាបតិ ឯតទរោច
 សស្សនោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាន្តិ
 ឯវំទិដ្ឋិកោ អហំ កហាបតិ ។ អពាតរោបិ ខោ
 បវិញ្ញាជកោ អនាថបិណ្ណិកំ កហាបតិ ឯតទរោច
 អសស្សនោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាន្តិ
 ឯវំទិដ្ឋិកោ អហំ កហាបតិ ។ អពាតរោបិ
 ខោ បវិញ្ញាជកោ អនាថបិណ្ណិកំ កហាបតិ
 ឯតទរោច អន្តរា លោកោ... អន្តរា លោកោ...

១ ម. ឥសក្កោ នន្តិ ។ ២ ឧ. តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណ ទសកនិទាន

ម្នាលគហបតី លោកមានប្រសាសន៍មកមើល ចុះលោកមានសេចក្តីយល់
ដូចម្តេច ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ យើងមានសេចក្តីយល់
បែបណា ការដែលយើងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជាការក្រ
ទេ ប៉ុន្តែ សូមឲ្យលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្យាករសេចក្តីយល់
ទាំងឡាយ តាមសមគួរ របស់ខ្លួនមុនចុះ យើងមានសេចក្តីយល់
បែបណា ការដែលយើង នឹងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជា
ការក្រទេ សឹមយើងព្យាករ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ កាលដែល
អនាថបិណ្ឌិកគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ មានបរិព្វាដកម្នាក់
និយាយ នឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី អាត្មា
មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
ពិតទេ ។ មានបរិព្វាដកម្នាក់ទៀត និយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី
យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី អាត្មាមានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោក
មិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។ មានបរិព្វាដកម្នាក់ទៀត
និយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី អាត្មាមាន
សេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានទីបំផុត... លោកមិនមានទីបំផុត...

ទុក្ខយច្ឆាយសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

តំ ដី តំ សរិ... អញ្ចំ ដី អញ្ចំ សរិ...
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា... ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្ម-
 ណា... នេ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា ឥទមេវ សង្ខំ មោយមត្តាដ្ឋំ ឃីទិដ្ឋិកោ
 អហំ កហបតីតិ ។ ឃី វុត្តំ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហបតិ តេ បរិព្វាជិតេ ឯតទកេច យ្វយំ កន្តេ
 អាយស្មា ឃីមាហា សស្សតោ លោកោ ឥទមេវ
 សង្ខំ មោយមត្តាដ្ឋំ ឃីទិដ្ឋិកោ អហំ កហបតីតិ
 ឥមស្ស អយមាយស្សតោ ទិដ្ឋិ អត្តោ វា អយោ-
 ទិសោ មនសិកាវហេតុ ឧប្បន្នា បរយោសប្បច្ចយា^(១)
 វា សា ខោ បនេសា ទិដ្ឋិ ក្ខតា សង្ខតា ចេតយិតា
 បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ខោ បន កេត្តំ ក្ខតំ សង្ខតំ
 ចេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទទិច្ចំ យទទិច្ចំ តំ ធុត្តំ

១ ម. បរោយោសប្បច្ចយា ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ខេត្តសៀមរាប

ដីវិតនោះគឺសរីរៈនោះ... ដីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ... សត្វស្លាប់ទៅ កើត
 ទៀត... សត្វស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត
 ក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។
 កាលដែលពួកបរិព្វាជក និយាយយ៉ាងនេះហើយ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី
 និយាយនឹងពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំង
 ឡាយ លោកដ៏មានអាយុណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី
 អាត្មាយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ
 សេចក្តីយល់របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ កើតឡើង ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយឧបាយនៃខ្លួនឬ ព្រោះហេតុតែសំឡេង
 របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ បច្ច័យតាក់តែង
 ហើយ គិតហើយព្រោះអាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់ណាមួយ កើត
 ហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ ព្រោះអាស្រ័យគ្នា កើតហើយ
 របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ

សុត្តនិកាយ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ អាយស្មា អល្ហ្ហោ
 តទេវ សោ អាយស្មា អជ្ឈីបតតោ ។
 យោចាយំ កន្តេ អាយស្មា ឃីមាហា អសស្សតោ
 លោកោ ឥទេវេវ សុច្ឆំ មោយមពាណិ ឃីទិដ្ឋិកោ
 អហំ តហបតីតំ ឥបស្សាបិ អយមាយស្មតោ
 ទិដ្ឋិ អត្តនោ វា អយោនិសោ មនសិការហេតុ
 ឧប្បន្នា បរយោសប្បច្ចយា វា សា ខោ
 បនេសា ទិដ្ឋិ ក្ខតា សុដ្ឋតា ចេតយំតា
 បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ខោ បន កិញ្ចំ ក្ខតំ
 សុដ្ឋតំ ចេតយំតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទទិច្ឆំ យទទិច្ឆំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ អាយស្មា
 អល្ហ្ហោ តទេវ សោ អាយស្មា អជ្ឈីបតតោ ។
 យោចាយំ កន្តេ អាយស្មា ឃីមាហា អន្តវំ
 លោកោ... អន្តវំ លោកោ... តំ
 ដីវំ តំ សវីវំ... អញ្ចំ ដីវំ អញ្ចំ សវីវំ... ហោតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

របស់ណាជាទុក្ខ លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់
 នោះឯង លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះថា ជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់
 នោះឯង ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ លោកដ៏មាន
 អាយុណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី អាត្មាមាន
 សេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតទេ សេចក្តីយល់ របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ កើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុមិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយទុបាយនៃខ្លួន ឬ ។ ព្រោះហេតុតែសំឡេង
 របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ
 គិតហើយ ព្រោះអាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ
 បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ ព្រោះអាស្រ័យគ្នាកើតហើយ របស់នោះ
 មិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ លោក
 ដ៏មានអាយុនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់នោះ លោកដ៏មានអាយុ
 នោះ ឈ្មោះថាជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់នោះ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 លោកដ៏មានអាយុណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី អាត្មា
 មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានទិប័ផុត... លោកមិនមានទិប័-
 ផុត... ជីវិតនោះ គឺសរីរៈនោះ... ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ...

ទុក្ខិយបណ្ណាសិកេ ខណសករិត្តោ

តថាគតោ បរម្មរណា . . . ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា . . . ហោតិ ច ន ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណា . . . នេវ ហោតិ ន
 ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា វេទមេវ សុច្ចំ
 មោយមញ្ញំ ឃីទិដ្ឋិកោ អហំ កហបតីតំ
 វេទស្ករាបិ អយេមាយស្មតោ ទិដ្ឋិ អត្តនោ វា
 អយោនិសោ មនសិកាវហេតុ ឧប្បន្នា បរយោស-
 ប្បន្នយា វា សា ខោ បនេសា ទិដ្ឋិ ក្ខតា
 សន្នតា ចេតយិតា បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ខោ បន
 កិញ្ចំ ក្ខតំ សន្នតំ ចេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ
 តននិច្ចំ យននិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តនេវ សោ
 អាយស្មា អល្លិដោ តនេវ សោ អាយស្មា
 អន្ស័បកតោតំ ។ ឃី វិត្តេ តេ បរិព្វាជកា
 អនាថបិណ្ណិកំ កហបតី ឯតនវេច្ចំ ព្យាកតានិ
 ខោ កហបតី អម្រេហិ សព្វេហេវ យថាសកានិ
 ទិដ្ឋិកតានិ វេទហិ កហបតី កិទិដ្ឋិកោសិ តុវន្តំ ។

ទុក្ខបណ្ណាសក ឧបាសមវគ្គ

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត... សត្វស្លាប់
 ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន ... សត្វស្លាប់កើត
 ទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត
 ពាក្យដទៃមិនពិតទេ សេចក្តីយល់របស់លោកដ៏មានអាយុនោះ កើត
 ឡើងហើយ ព្រោះហេតុនៃការមិនធ្វើទុក្ខកងចិត្ត ដោយទុបាយនៃខ្លួន
 ឬ ព្រោះហេតុតែសំឡេង របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ
 កើតហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ អាស្រ័យគ្នា កើត
 ហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យតាក់តែងហើយ គិតហើយ
 អាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណាមិនទៀង
 របស់នោះ ជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្លោះ
 ថាជាប់ស្អិតនឹងរបស់នោះ លោកដ៏មានអាយុនោះ ឈ្លោះថាជំពាក់
 ស្អិតនឹងរបស់នោះ ។ កាលដែលអនាថបិណ្ឌិកគហបតី និយាយ
 យ៉ាងនេះហើយ បរិញ្ញាជកនោះ និយាយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី ពួកយើងទាំងអស់គ្នា បានព្យាករ
 សេចក្តីយល់ តាមសមគួររបស់ខ្លួនហើយ ម្ចាស់គហបតី លោកមាន
 ប្រសាសន៍ មកមើលចុះ លោកមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវិនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

យំ ខោ បន កន្លៃ កក្កំ ក្ខតំ សង្ខតំ
 ចេតយំតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទនិច្ចំ យទនិច្ចំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ នេតំ មម
 នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តាតំ វិទិដ្ឋិកោ
 ខោ អហំ កន្លៃតំ ។ យំ ខោ កហបតំ
 កក្កំ ក្ខតំ សង្ខតំ ចេតយំតំ បដិច្ច-
 សមុប្បន្នំ តទនិច្ចំ យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ
 តទេវំ ត្វំ កហបតំ អល្លិលោ តទេវំ ត្វំ កហ-
 បតំ អជ្ឈបកតាតំ ។ យំ ខោ បន កន្លៃ កក្កំ
 ក្ខតំ សង្ខតំ ចេតយំតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ តទនិច្ចំ
 យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ នេតំ មម
 នេសោហមស្មំ ន មេសោ អត្តាតំ វិវេតតំ
 យថាក្ខតំ សមុប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋិ តស្ស ច
 ទុក្ខំ និស្សរណំ យថាក្ខតំ បជាណមីតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិបាត

អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ធ្វើតបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 របស់ណា កើតហើយ បច្ច័យភាក់តែងហើយ គិតហើយ អាស្រ័យ
 គ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ
 ជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំមានសេចក្តី
 យល់របស់នោះយ៉ាងនេះថា ទុះមិនមែនរបស់អញ ទុះមិនមែនជាអញ
 ទុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ ម្នាលគហបតី របស់ណាមួយ
 កើតហើយ បច្ច័យភាក់តែងហើយ គិតហើយ អាស្រ័យគ្នាកើត
 ហើយ របស់នោះមិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់
 ណាជាទុក្ខ ម្នាលគហបតី អ្នកឈ្មោះថាជាប់ស្មិតនឹងរបស់នោះ ម្នាល
 គហបតី អ្នកឈ្មោះថាដំពាក់ស្មិតនឹងរបស់នោះ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 ទាំងឡាយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យភាក់តែងហើយ គិតហើយ
 អាស្រ័យគ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង
 របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ ខ្ញុំយល់របស់នោះ ដោយប្រពៃ
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ត្រឹមត្រូវ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា ទុះមិនមែនរបស់អញ
 ទុះមិនមែនជាអញ ទុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ទាំងខ្ញុំដឹងច្បាស់
 នូវការលាស់ចេញ នូវរបស់នោះ តទៅទៀត តាមសេចក្តីពិត ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបសករិញ្ញា

ឃឹ រុត្តេ តេ បរិញ្ញាជកោ តុណ្ណិកុតា មជ្ឈិកុតា
 បត្តកុតា អនោមុខា បដ្ឋាយន្តា អប្បដិ-
 កាលា និសីទិសុ ។ អថខោ អនាថបិណ្ណិកោ
 កហាបតិ តេ បរិញ្ញាជកេ តុណ្ណិកុតេ មជ្ឈិកុតេ
 បត្តកុតេ អនោមុខេ បដ្ឋាយន្តេ អប្បដិកាលោ
 វិទិត្យា ឧដ្ឋាយាសនា យេន កកវា តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្យា កកវន្តំ អភិវាទេត្យា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ
 អនាថបិណ្ណិកោ កហាបតិ យាវតកោ អហោសិ
 តេហិ អញ្ញាតត្ថយេហិ បរិញ្ញាជកេហិ សន្តិ កថា-
 សល្លាថោ តំ សត្វំ កកវតោ អាហោថេសិ ។
 សាធុ សាធុ កហាបតិ ឃឹ ខោ តេ កហាបតិ
 មោយបុរិសា កាលេន កាលំ សហទម្មេន
 សុនិក្កហំតំ និក្កហោតព្វាតិ ។ អថខោ កកវា
 អនាថបិណ្ណិកំ កហាបតិ ធម្មិយា កថាយ សន្ត-
 ស្សេសិ សហទថេសិ សមុត្តោជេសិ សម្បហំសេសិ ។

ទុតិយបណ្ឌិត ឧបាសកវគ្គ

កាលដែលអនាថបិណ្ឌិកគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ បរិព្វាជក
 ទាំងនោះ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុក សំយុងមុខ អង្គុយ
 សញ្ជប់សញ្ជឹង គ្មានបដិភាណ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី
 ដឹងថា បរិព្វាជកទាំងនោះ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុក សំយុងមុខ
 សញ្ជប់សញ្ជឹង គ្មានបដិភាណ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិក
 គហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលការចរចាទាំង
 ប៉ុន្មាន (ដែលខ្លួននិយាយ) ជាមួយនឹងអន្យតិរិយបរិព្វាជកទាំង
 នោះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 គហបតី ល្អហើយ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកត្រូវផ្គូផ្គងរាល់មោឃបុរស
 ទាំងនោះ ឲ្យរៀបរយតាមគន្លងធម៌ សព្វ ។ កាលយ៉ាងនេះចុះ ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ ណែនាំអនាថបិណ្ឌិក-
 គហបតី ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុណិយប្ប ទសកថាពោ

អថខោ អនាថបិណ្ណិកោ កហបតិ កកវតា ធម្មិយា
 កតាយ សន្ទស្សីតោ សមាទបិតោ សមុត្តដិតោ
 សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទក្ខណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ កកវ
 អថប្បក្កន្តេ អនាថបិណ្ណិកេ កហបតិម្ហំ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ យោបិ ខោ(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ធីយរត្តំ អវេទិធម្មោ(២) សមស្មី ធម្មវិជយេ សោបិ
 ឯវមេវំ អពាតិតត្ថយេ បរិព្វាជិតេ សហធម្មេន
 សុនិក្ខហិតំ និក្ខហេយ្យ(៣) យថាតំ អនាថ-
 បិណ្ណិកេន កហបតិនា និក្ខហិតាតិ ។

[៧៤] ឯកំ សមយំ កកវំ ចម្បាយំ
 វិហារតិ កកវាយ ខោក្ខរណិយា តិវេ ។
 អថខោ វជ្ជិយមាហិតោ កហបតិ ទិវា ទិវស្ស
 ចម្បាយ និក្ខមិ កកវន្តំ ទស្សនាយ ។

---

១ ខ. ម. សោ ។ ២ ខ. ម. ភិក្ខុ វិស្សសតុបសម្បត្តោតិ ទិស្សន្តំ ។ ៣ ខ. ម. និក្ខណ្តេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ ណែនាំឲ្យកាន់យក ឲ្យភាចហ៊ាន
 ឲ្យរីករាយហើយ ទើបអនាថបិណ្ឌិកគហបតី ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទក្សណ្ឌរួចចេញទៅ ។ កាលអនាថបិណ្ឌិក
 គហបតី ចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រាស់ហៅ
 ពួកភិក្ខុថា មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាបួសត្រឹមត្រូវ ក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ អស់កាលយូរ ភិក្ខុនោះ គួរផ្គុំផ្គាល់ ឲ្យវត្តអន្សតិរិយបរិព្វាជក
 ឲ្យរៀបរយ តាមគន្លងធម៌ ដូចជាអនាថបិណ្ឌិកគហបតី ផ្គុំផ្គាល់យ៉ាង
 នេះចុះ ។

[៧៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្បែររត្នស្រះ

បោក្ខុណី ឈ្មោះ គគ្គរា ទៀបក្រុងចម្បូរ ។ គ្រានោះ វង្ខិយមាហិកគហ-
 បតី ចេញអំពីក្រុងចម្បូរទៅទាំងថ្ងៃទ្រង់ ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវគ្គោ

អថខោ វជ្ជិយមាហិតស្ស កហបតិស្ស ឯតទហោសិ
 អកាលោ ខោ តាវ កកវន្តំ ទស្សនាយ
 បដិសល្ល័យោ កកវា មនោការវិយាទំ(១) ភិក្ខុទំ
 អកាលោ ទស្សនាយ បដិសល្ល័យោ មនោការវិយា
 ភិក្ខុ យន្តនាហំ យេន អញ្ញតិក្ខុយាទំ បរិញ្ញាជកាទំ
 អាវាមោ តេនុបសង្កមេយ្យន្តំ ។ អថខោ វជ្ជិយមា-
 ហិតោ កហបតិ យេន អញ្ញតិក្ខុយាទំ បរិញ្ញា-
 ជកាទំ អាវាមោ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតិក្ខុយា បរិញ្ញាជកា សង្កម្ម
 សមាភម្ម ឧញ្ញទិវោ ឧញ្ញាសទ្ធា មហាសទ្ធា
 អនេកវិហិតំ តិវច្ឆានកមិ កថេត្តា ទិសិញ្ញា
 ហោន្តំ ។ អន្តសំសុ ខោ តេ អញ្ញតិក្ខុយា
 បរិញ្ញាជកា វជ្ជិយមាហិតំ កហបតិ ធូរតោ វ
 អាភច្ឆន្តំ ទិស្វាន អញ្ញមញ្ញំ សល្លាបេសុំ អប្ប-
 សទ្ធា កោត្តោ ហោន្តំ មា កោត្តោ សទ្ធិមកត្ត

---

១ ឧ.ម. ម:តាការវិយាទំបិ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាលកវគ្គ

លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតគហបតី មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
 កាលនេះ ជាកាលមិនគួរ ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ដ្បិតព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ កំពុងសម្បូរ កាលនេះ ជាកាលមិនគួរ ដើម្បីឲ្យចូលកិក្ខុ
 ទាំងឡាយអ្នកចម្រើនសមាធិចិត្តទេ ដ្បិតកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកចម្រើន
 សមាធិចិត្ត កំពុងសម្បូរដែរ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញ ចូលទៅឯអាពម
 របស់ពួកអន្សត្រិយបរិព្វាជកសិនចុះ ។ លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតគហបតី
 ចូលទៅឯអាពម របស់ពួកអន្សត្រិយបរិព្វាជក ។ សម័យ
 នោះ ពួកអន្សត្រិយបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ និយាយ
 គ្នាកាកកាក គឺកកង រំពង អង្គុយដដែលគ្នា ព័ត៌វចានកថា
 ផ្សេងៗ ។ អន្សត្រិយបរិព្វាជកទាំងនោះ បានឃើញវដ្តិយមា-
 ហិតគហបតី កំពុងដើរមកពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏យាត់គឺគ្នាថា
 អ្នកទាំងឡាយ និយាយតិចៗ អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយខ្លាំង (ព្រោះ)

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ទនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អយំ វជ្ជិយមាហិតោ កហាបតិ អាគច្ឆតិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ ។ យាវតា ខោ បន
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកោ កិហិ ឌីណាតវសនា
 ចម្បាយេ បដិវសន្តំ អយំ តេសំ អញ្ញាតោ វជ្ជិយ-
 មាហិតោ កហាបតិ ។ អប្បសន្តុកាមា ខោ បន
 តេ អាយស្មន្តោ អប្បសន្តុវិជិតា អប្បសន្តុស្ស
 វណ្ណាវនិទោ អប្បេវ នាម អប្បសន្តំ បរិសំ វិទិត្យា
 ឧបសន្តមិត្តំ មញ្ញយ្យតិ ។ អថខោ តេ បរិញ្ញា-
 ជកា តុណ្ហី អហេសុំ ។ អថខោ វជ្ជិយមាហិតោ
 កហាបតិ យេន(១) បរិញ្ញាជកា តេនុបសន្តមិ ឧប-
 សន្តមិត្តា តេហិ អញ្ញាតិវុយេហិ បរិញ្ញាជកេហិ សន្តិ
 សម្មាទិ សម្មាទិដ្ឋយំ កកមិ សារាណិយំ វិតិសារត្យា
 ឯកមន្តំ វិសីទិ ។ ឯកមន្តំ វិសីទិ ខោ
 វជ្ជិយមាហិតំ កហាបតិ តេ បរិញ្ញាជកា ឯតទរោចំ

---

១ ម. ឯត្តន្តរ ពេតិ បាយិ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរវិញ្ញាណ ទសកនិបាត

វជ្ជិយមាហិតតហបតីនេះ ជាសាវកសមណគោតម គាត់មក ។ ពួក
 គ្រហស្ថអ្នកស្ងៀកពាក់ស ជាសាវកសមណគោតម ដែលនៅក្នុងក្រុងចម្បា
 ទាំងប៉ុន្មាន បណ្តាគ្រហស្ថជាសាវកទាំងនោះ វជ្ជិយមាហិតតហបតីនេះ
 ជាសាវកម្នាក់ដែរ ។ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច
 ហាត់តែសំឡេងតិច និយាយសរសើរតែសំឡេងតិច យើងធ្វើដូចម្តេច
 ឲ្យចាល់តែវជ្ជិយមាហិតតហបតី សំគាល់បរិសេស មានសំឡេងតិចថា
 គួរចូលមករក ។ ទើបបរិញ្ញាដកទាំងនោះ នាំគ្នាស្ងៀម ។ លំដាប់នោះ
 វជ្ជិយមាហិតតហបតី ចូលទៅរកបរិញ្ញាដកទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏និយាយរក់ទាក់ សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងអន្សតិរិយ-
 បរិញ្ញាដកទាំងនោះ លុះចម្រើយពាក្យដែលគួររក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 គួរឲ្យរលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវជ្ជិយមាហិតតហបតី
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បរិញ្ញាដកទាំងនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា

ទុក្ខិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវគ្គោ

សត្វំ តិរិក កហាបតិ សមណោ តោតមោ សត្វំ
 តបំ កហាតិ សត្វំ តបស្សី លូទាជីវី ឯកំសេន
 ឧបក្កោសតិ ឧបវទនីតិ ។ ន ខោ កន្លេ កកវា
 សត្វំ តបំ កហាតិ នបំ សត្វំ តបស្សី លូទាជីវី
 ឯកំសេន ឧបក្កោសតិ ឧបវទនីតិ ។ ការយ្ហំ ខោ
 កន្លេ កកវា កហាតិ បសំសយំ(១) បសំសតិ
 ការយ្ហំ ខោ បន កន្លេ កកវា កហាតោ
 បសំសយំ(២) បសំសតោ វិកជវទី(៣) កកវា
 ន សោ កកវា ឯត្ត ឯកំសវទីតិ(៤) ។ ឃី
 វុត្តោ អញ្ញាតកេ បរិច្ចាជកោ វជ្ជិយមាហិកំ កហាបតិ
 ឯតទកេច អាតមេហិ ត្វំ កហាបតិ យស្ស
 ត្វំ សមណស្ស តោតមស្ស វណ្ណំ កាសសិ

១-២ ម. បសំសត្វំ ។ ៣ ឧ. ម. វិកជវទោ ។ ៤ ឧ. ម. ឯកំសវទោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវត្ត

ម្នាលគហបតី ពួចា ព្រះសមណគោតម តែងតិះដៀលតបធម៌ទាំង
 នោះ គួរតិះដៀល បន្តិបណ្ណិប័បុគ្គលមានតបៈ រស់នៅដោយសេចក្តី
 សៅហ្មងទាំងអស់ តែម្យ៉ាងមែនឬ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនមែនតិះដៀលតបធម៌ទាំងអស់ ទាំងមិនគួរតិះ
 ដៀល បន្តិបណ្ណិប័បុគ្គលមានតបៈ រស់នៅដោយសេចក្តីសៅហ្មងទាំង
 អស់ តែម្យ៉ាងទេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ តែងតិះដៀលបុគ្គល ដែលគេគួរតិះដៀល តែងសរសើរបុគ្គល
 ដែលគេគួរសរសើរ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ កាលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ តិះដៀលបុគ្គល ដែលគេគួរតិះដៀល សរសើរបុគ្គល ដែលគេ
 គួរសរសើរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គសំដែងចែកវលក ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គមិនមែនជាអ្នកសំដែងថេរី ក្នុងហេតុនេះទេ ។
 កាលដែលវជ្ជិយមាហិតគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ មានបរិញ្ញា-
 ជកម្នាក់ និយាយនឹងវជ្ជិយមាហិតគហបតី យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី
 អ្នកប្តូរបង្គំនឹងនិ អ្នកនិយាយសរសើរគុណ នៃព្រះសមណគោតមណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិនិយាយស្ស ទសកនិយាយោ

សោ សមណោ តោតមោ វេនយំកោ អប្ប-
 ពាតិកោតិ ។ ឯត្ថចាហំ កន្លេ អាយស្មន្តេ
 វក្ខាមិ សហលម្ពេន វេទំ តុសលន្តំ កន្លេ កកវតា
 បពាតិ វេទំ អតុសលន្តំ កន្លេ កកវតា បពាតិ
 វតំ តុសលាតុសលំ កកវ បពាយមាណោ
 សប្បពាតិកោ(១) ន សោ កកវ វេនយំកោ
 អប្បពាតិកោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ(២) បរិព្វាជកា
 តុណ្ហិកតា មន្តិកតា បតត្តិកា អណោមុខា បស្ស-
 យន្តា អប្បដិកាលា ជិសីទិស្ស ។ អថខោ
 វជ្ជិយមាហិតោ កហបតិ តេ បរិព្វាជកេ
 តុណ្ហិកតេ មន្តិកតេ បតត្តិកេ អណោមុខេ

---

១ ឧ.ម. អង្គុទ្ធវ កកវតិ ពាយិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ.ម. អង្គុទ្ធវ ពេតិ ពាយិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្រៃវិទ្យា ទសកនិទាន

ព្រះសមណគោតមនោះ ជាអ្នកញ៉ាំងសត្វទ្រីវិនាស ជាអ្នកបញ្ចត្តព្រះ
និព្វាន មិនច្បាស់លាស់ ទេតី ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំសូម
និយាយនឹងពួកលោកដ៏មានអាយុ តាមគន្លងធម៌ ត្រង់រឿងនេះបន្តិច
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ (ព្រោះ) ពាក្យនេះ ជាកុសល ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចត្តហើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
ពាក្យនេះ ជាអកុសល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ចត្តហើយ កាលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ បញ្ចត្តនូវកុសលនឹងអកុសល ដោយប្រការដូច្នោះ ឈ្មោះ
ថា ជាអ្នកបញ្ចត្តព្រះនិព្វានត្រឹមត្រូវ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ មិនមែន
ជាអ្នកញ៉ាំងសត្វទ្រីវិនាស មិនមែនជាអ្នកបញ្ចត្តព្រះនិព្វាន មិនច្បាស់
លាស់ទេ ។ កាលដែលវដ្តិយមាហិតគហបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ
បរិព្វាជកទាំងឡាយ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុនក សំយុងមុខ អង្គុយ
សញ្ជប់សញ្ជឹង គ្មានបដិសាណ ។ លំដាប់នោះ វដ្តិយមាហិតគហបតី
ដឹងថា បរិព្វាជកទាំងនោះ នៅស្ងៀម អៀនខ្មាស ទុនក សំយុងមុខ

ទុក្ខយបណ្ណសកេ ឧបសម្ព័ន្ធា

បដ្ឋកាយន្តេ អប្បដិកាលោ វិទិត្តា ទុដ្ឋាយាសនា
 យេន កកវា តេនុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិត្តា កកវន្តំ
 អភិវទេត្តា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា
 ទោ វន្តិយមាហិតោ កហាបតិ យាវតតោ អហោសិ
 តេហំ អញ្ញតិវន្តិយេហំ បរិព្វាជតេហំ សន្តិ កថា-
 សល្លាហោ តំ សត្វំ កកវតោ អាហោចេសិ ។ សាធុ
 សាធុ កហាបតិ ឃីវំ ទោ តេ កហាបតិ មោយ-
 បុរិសា កាលេន កាលំ សហាជម្មេន សុនិគ្គហិតំ
 ឯត្តហោតព្វា ។ ឆាហំ កហាបតិ សត្វំ តបំ តបិ-
 តព្វន្តំ វនាមិ ន បឆាហំ កហាបតិ សត្វំ តបំ ន
 តបិតព្វន្តំ វនាមិ ឆាហំ កហាបតិ សត្វំ សមាទានំ
 សមាទិតព្វន្តំ វនាមិ ន បឆាហំ កហាបតិ សត្វំ
 សមាទានំ ន សមាទិតព្វន្តំ វនាមិ ឆាហំ កហាបតិ
 សត្វំ បឆានំ បទហិតព្វន្តំ វនាមិ ន បឆាហំ
 កហាបតិ សត្វំ បឆានំ ន បទហិតព្វន្តំ វនាមិ

ទុតិយបណ្ណសក ទណសកវគ្គ

សញ្ញប់សញ្ញឹង គ្មានបដិភាណ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវង្វើយមាហិតគហបតី អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលការចរចា ទាំងប៉ុន្មាន ដែលខ្លួន
 និយាយជាមួយនឹងអន្សត្ថិយបរិព្វាដកទាំងឡាយនោះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់គហបតី ល្អហើយ ។ ម្ចាស់
 គហបតី អ្នកត្រូវផ្សំផ្សាដល់មោឃបុរសទាំងនោះ ឲ្យរៀបរយ តាម
 គន្លងធម៌ សព្វ ។ កាល យ៉ាងនេះចុះ ។ ម្ចាស់គហបតី តថាគត
 មិនហៅតបៈ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវដុតកំដៅទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី
 តថាគត ក៏មិនហៅតបៈ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវដុតកំដៅទាំងអស់ទេ
 ម្ចាស់គហបតី តថាគត មិនហៅការសមាទាន ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវ
 សមាទានទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី តថាគត មិនហៅការសមាទាន
 ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវសមាទានទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី តថាគត
 មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវដឹកលំទាំងអស់ទេ ម្ចាស់គហបតី
 តថាគត មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវដឹកលំទាំងអស់ទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិពាណ

នាហំ កហាបតិ សត្វំ បដិទិស្សន្តិ^(១) បដិ.
 ទិស្សន្តិភោតិ វនាមិ ន បនាហំ កហាបតិ
 សត្វំ បដិទិស្សន្តិ ន បដិទិស្សន្តិភោតិ វនាមិ
 នាហំ កហាបតិ សត្វំ វិមុត្តិ^(២) វិមុត្តិភោតិ^(៣)
 វនាមិ ន បនាហំ កហាបតិ សត្វំ វិមុត្តិ ន
 វិមុត្តិភោតិ វនាមិ យញ្ញំ កហាបតិ តបំ តបតោ
 អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តិ ឯវុបំ តបំ ន តបិតត្វន្តិ វនាមិ ។
 យញ្ញំ ទ្វាស្ស កហាបតិ តបំ តបតោ អកុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 ឯវុបំ តបំ តបិតត្វន្តិ វនាមិ ។ យញ្ញំ កហា-
 បតិ សមាទានំ សមាទយតោ^(៤) អកុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 ឯវុបំ សមាទានំ ន សមាទិតត្វន្តិ វនាមិ ។

---

១ ខ. ម. សព្វោ បដិទិស្សន្តោ ។ ២ ខ. ម. សព្វា វិមុត្តិ ។ ៣ ម.
 វិមុត្តិភោតិ ។ ៤ ខ. ម. សមាទិយតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី តថាគត មិនហៅបដិនិស្សក្កៈ ថាជាធម៌ ដែលគេ
ត្រូវលះបង់ទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី តថាគត មិនហៅវិមុត្តិ
ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេត្រូវរួចស្រឡះទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី
តថាគត មិនហៅវិមុត្តិ ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេមិនត្រូវរួចស្រឡះ
ទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី ព្រោះថា កាលបុគ្គលដុតកំដៅ
ដោយតបៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌
ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ ទើបតថាគត ហៅតបៈ មានសភាព
យ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវដុតកំដៅ ។ ម្នាលគហបតី
លុះតែបុគ្គលនោះ ដុតកំដៅ ដោយតបៈណា អកុសលធម៌ទាំង
ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង ទើប
តថាគត ហៅតបៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវដុត
កំដៅ ។ ម្នាលគហបតី កាលបុគ្គលកាន់យក ដោយ
ការសមាទានណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
ធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគតហៅ ការសមាទាន
មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវសមាទាន ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបសករិត្តោ

យញ្ច ខ្វាស្ស កហាបតិ សមាណំ សមាទយតោ
 អត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុចំ សមាណំ សមាទិត្តន្តំ
 វិនាមំ ។ យញ្ច កហាបតិ បដានំ បទហតោ
 អត្តសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ ឯវុចំ បដានំ ន បទហិត្តន្តំ
 វិនាមំ ។ យញ្ច ខ្វាស្ស កហាបតិ បដានំ
 បទហតោ អត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុចំ បដានំ
 បទហិត្តន្តំ វិនាមំ ។ យញ្ច កហាបតិ បដិនិស្សក្កំ
 បដិនិស្សន្តតោ អត្តសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តំ ឯវុចោ បដិនិស្សក្កោ ន បដិនិ-
 ស្សន្តតោត្វាតិ វិនាមំ ។ យញ្ច ខ្វាស្ស កហាបតិ
 បដិនិស្សក្កំ បដិនិស្សន្តតោ អត្តសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯវុចោ
 បដិនិស្សក្កោ បដិនិស្សន្តតោត្វាតិ វិនាមំ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវគ្គ

ម្នាលគហបតី លុះតែបុគ្គលនោះ កាន់យក ដោយការសមាទាន
ណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត ហៅការសមាទាន មានសភាពយ៉ាង
នេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវកាន់យក ។ ម្នាលគហបតី កាលបុគ្គល
ដឹកលំដោយបធានៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
ធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគត ហៅបធានៈ មានសភាព
យ៉ាងនេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវដឹកលំ ។ ម្នាលគហបតី លុះ
តែបុគ្គលនោះ ដឹកលំ ដោយបធានៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត ហៅបធានៈ
មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវដឹកលំ ។ ម្នាលគហ-
បតី កាលបុគ្គលនេះ ដោយបដិនិស្សក្កៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគត ហៅបដិនិស្សក្កៈ
មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវលះ ។ ម្នាលគហ-
បតី លុះតែបុគ្គលនោះលះ ដោយបដិនិស្សក្កៈណា អកុសលធម៌ទាំង
ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត
ហៅបដិនិស្សក្កៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវលះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

យ ញ៉ា កហបតិ វិមុត្តិ វិមុច្ចតោ អកុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវុហា
 វិមុត្តិ ន វិមុច្ចតញ្ចាតិ វនាមិ ។ យ ញ៉ា ខ្លា ស្ស
 កហបតិ វិមុត្តិ វិមុច្ចតោ អកុសលា ធម្មា បរិហា-
 យន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុហា វិមុត្តិ
 វិមុច្ចតញ្ចាតិ វនាមិតិ ។ អថខោ វជ្ជិយមាហិតោ
 កហបតិ កកវតា ធម្មិយា កតាយ សន្តស្សតោ
 សមាទិចិតោ សមុត្តជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយា-
 សនា កកវន្តិ អភិវនេត្វា បទក្ខណំ កត្វា
 បក្កាមិ ។ អថខោ កកវា អចរិយ្យក្កន្តេ វជ្ជិយមា-
 ហិតេ កហបតិមិ កិក្ខុ អាមន្តេសិ យោបិ ខោ(១)
 កិក្ខុ ដិយរត្តំ អប្បរជក្ខោ ឥមស្មី ធម្មវិធមយេ សោបិ
 ឯវមេវំ អពាតិត្តិយេ បរិញ្ញាជកេ សហធម្មេន
 សុនិក្កហិតំ និក្កហេយ្យ យថានិ វជ្ជិយមាហិតេន
 កហបតិនា និក្កហិតានិ ។

។ ប. សោ វិក្កវេ ។ ឧ. សោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ម្នាលគហបតី កាលបុគ្គលរួចស្រឡះ ដោយវិមុត្តិណា អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ តថាគត
 ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេមិនត្រូវរួច
 ស្រឡះ ។ ម្នាលគហបតី លុះតែបុគ្គលនោះ រួចស្រឡះ ដោយ
 វិមុត្តិណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង តថាគត ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជា
 ធម្មជាតិ ដែលគេត្រូវរួចស្រឡះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា
 ហើយ ក៏វង្សិយមាហិតគហបតី ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទេក្យណ ចៀសចេញទៅ ។ កាលដែល
 វង្សិយមាហិតគហបតី ចៀសចេញទៅ មិនទាន់យូរប៉ុន្មាន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ
 ណា មានគូលីតិប ក្នុងភ្នំក (មិនសូវវែងឆ្ងល់) ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 អស់កាលយូរ ភិក្ខុនោះឯង គួរផ្គូផ្គងរាល់ពួកអន្យតិរិយបរិញ្ញាដក
 ឲ្យរៀបរយ តាមគន្លងធម៌ ដូចជា វង្សិយមាហិតគហបតី ដែលផ្គូផ្គងរាល់
 យ៉ាងនេះបាន ។

ទុតិយបណ្ណសកោ ខណសករិទ្ធោ

(៧៥) អថខោ ឧត្តិយោ បរិព្វាជកោ យេន
 ភកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវតា សន្និ
 សម្មាទិ សម្មាទម័យំ កថំ សារាណិយំ វិគសាវត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសម្មោ ខោ
 ឧត្តិយោ បរិព្វាជកោ ភកវន្តំ ឯតទលេច កំ នុ
 ខោ ភោ តោតម សស្សតោ លោកោ វេទមេវ
 សច្ចំ មោយមព្វាន្តំ ។ អព្យាកតំ ខោ ឯតំ ឧត្តិយ
 មយា សស្សតោ លោកោ វេទមេវ សច្ចំ
 មោយមព្វាន្តំ ។ កំ បន ភោ តោតម អសស្សតោ
 លោកោ វេទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាន្តំ ។
 ឯតម្បី ខោ ឧត្តិយ អព្យាកតំ មយា អសស្សតោ
 លោកោ វេទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាន្តំ ។ កំ
 នុ ខោ ភោ តោតម អន្តវំ លោកោ ... អន្តវំ
 លោកោ ... តំ ជីវំ តំ សរិវំ ... អព្វំ ជីវំ
 អព្វំ សរិវំ ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា ...

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវគ្គ

[៧៥] លំដាប់នោះ ទុតិយបរិព្វាជក ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយរាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបង្ហើយពាក្យ ដែលគួររាក់ទាក់
 សំណេះសំណាល គួរឲ្យលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ទុតិយបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះលោកទៀង ពាក្យ
 នេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេឬដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទុតិយៈ ពាក្យថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតនេះ តថាគត មិនដែលព្យាករទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះ
 លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេឬដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ទុតិយៈ ពាក្យថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតនេះ
 តថាគត ក៏មិនដែលព្យាករដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះលោកមាន
 ទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ជីវិតនោះគឺសរិរះនោះ ... ជីវិតដទៃ
 សរិរះដទៃ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត ...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិដាយោ

ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា . . . ហោតិ ច ន
 ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា . . . ទេវ ហោតិ
 ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ឥទមេវ
 សច្ចំ មោយមព្វានិ ។ ឯតម្បី ទោ ឧត្តយ
 អព្យាកតំ មយា ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណា ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វានិ ។
 កី ធុ ទោ ភោ ភោតម សស្សតោ លោកោ
 ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វានិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាដោ
 អព្យាកតំ ទោ ឯតំ ឧត្តយ មយា សស្សតោ
 លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វានិ វទេសិ ។
 កី បន ភោ ភោតម អសស្សតោ លោកោ
 ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វានិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាដោ
 ឯតម្បី ទោ ឧត្តយ អព្យាកតំ មយា អសស្សតោ
 លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វានិ វទេសិ ។
 កី ធុ ទោ ភោ ភោតម អន្តរំ លោកោ . . .
 អន្តរំ លោកោ . . . តំ ដីរំ តំ សរិរំ . . .

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងវិញ្ញាណ ទសកនិទាន

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ... សត្វស្លាប់ទៅ
កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
ដទៃមិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ។ ម្នាលទត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅ
កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត
ពាក្យដទៃ មិនពិត នេះភ័ក្ត្រថាគត មិនព្យាករដែរ ។ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំសួរថា ចុះលោកនេះទៀង ពាក្យនេះ
ពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នោះ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្នាលទត្តិយៈ ពាក្យថា លោកទៀង ពាក្យនេះពិត
ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ តថាគត មិនព្យាករទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំសួរថា ចុះលោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
ដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នោះ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលទត្តិយៈ
ពាក្យថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ
តថាគត ក៏មិនព្យាករដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំសួរថា លោក
មានទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ជីវិតនោះ គឺសរីរៈនោះ...

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិថោ

អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សិវំ . . . ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា . . . ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា . . .
 ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា . . .
 ទេវំ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា វេទមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញំ វេតិ
 បុដ្ឋោ សមាទោ ឯតម្បិ ខោ ឧត្តយ អព្យាកតំ
 មយា ទេវំ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា វេទមេវ សង្ខំ មោយមញ្ញំ វេទសិ ។ អថ
 កិញ្ចាហំ កោតា កោតមេន ព្យាកតន្តំ ។
 អភិញ្ញា(១) ខោ អហំ ឧត្តយ សាវកានំ
 ធម្មំ ទេសេមិ សត្តានំ វិស្សុទ្ធិយា សោក-
 បរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ធិត្តទោមនស្សានំ
 អត្តផ្តមាយ ញាយស្ស អតិកមាយ និព្វានស្ស
 សង្ខតិវិយាយាតិ ។ យំ បរិនតំ ករំ
 កោតមោ អភិញ្ញា(២) សាវកានំ ធម្មំ ទេសេសិ

១-២ ឧ.ម. អភិញ្ញាយ ។

ទុរិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិន
កើតទៀត ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន
សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះ
ពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នោះ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ទុត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើត
ទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតនេះ តថាគត ក៏
មិនព្យាករដែរ កាលបើយ៉ាងនេះ ចុះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ព្យាករ
ដូចម្តេចវិញ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុត្តិយៈ តថាគតដឹងច្បាស់ហើយ
សំដែងធម៌ដល់សាវ័កទាំងឡាយ ដើម្បីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីកន្លង
នូវសោកនឹងការខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីអស់ទៅនៃទុក្ខទោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់
ដឹងនូវធម៌ ដែលគួរដឹង ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។ ព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា ហើយសំដែងធម៌ ដល់ពួកសាវ័ក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមិកាយស្ស ទសកនិទានោ

សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមត្តក្កមាយ
 ទុក្ខនោមនស្សានំ អត្តច្ឆមាយ ញាយស្ស អនិទមាយ
 និព្វានស្ស សច្ចិកំរិយាយ សព្វោ វា តេន លោកោ
 និយ្យស្សតិ^(១) ឧបឡេក វា តិភាតោ វា^(២) ។
 ឃី វុត្តេ ភកវា តុណ្ហំ អហោសិ ។ អថទោ
 អាយស្មតោ អានន្តស្ស ឯតទហោសិ មាហេវ ទោ
 ឧត្តយោ បរិព្វាជកោ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ បដិលភិ^(៣)
 សត្វំ សាមុត្តិសំតំ វត មេ សមណោ តោតមោ
 បញ្ញំ បុដ្ឋោ សំសារេតិ^(៤) នោ វិសុដ្ឋេតិ ទ្ធន
 ន វិសហតីតិ តទស្ស ឧត្តយស្ស បរិព្វាជកស្ស
 ទិយរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ អថទោ អាយស្មា
 អានន្តោ ឧត្តយំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោច តេនហារុសា
 ឧត្តយ ឧបមន្តេ ករិស្សាមិ ឧបមាយមិទេកថេ
 វិញ្ញា បុរិសា កាសិទស្ស អត្តំ អាជានន្តំ ។

---

១ ឧ. និយ្យស្សតិ ។ ម. និយ្យតិ ។ ២ ឧ. វាតិ ។ ម. វាតិវិទេហិ ។ ៣ ឧ.
 បដិលភតិ ។ ៤ ម. សំសារេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិយោក

ដើម្បីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីកន្លងនូវសោកនឹងការខ្សឹកខ្សួល ដើម្បី
អស់ទៅ នៃទុក្ខនឹងទោមនស្ស ដើម្បីគ្រាស់ជីវិតនូវធម៌ ដែលគួរជីវិត
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន បើចុះមានតែព្រះអង្គនឹងជញ្ជូនលោក
ទាំងមូល ឬលោកពាក់កណ្តាល ឬក៏លោកទាំង ៗ ភាគ យកទៅ
ដោយធម៌នោះ (មិនខាន) ។ កាលដែលទុក្ខិយបរិព្វាជក និយាយ
យ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ស្ងៀម ។ លំដាប់នោះ
ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កុំឲ្យទុក្ខិយ-
បរិព្វាជក បាននូវសេចក្តីយល់ដឹងលាមកថា អាត្មាអញស្របស្នាទាំងអស់
ដែលកើតឡើង ដោយខ្លួនឯង ព្រះសមណគោតមទាល់ មិនឆ្លើយ
ភិតជាឆ្លើយមិនរួច ដូច្នោះឡើយ ការបាននូវសេចក្តីយល់នោះ មិនជា
ប្រយោជន៍ ជាទុក្ខដល់ ទុក្ខិយបរិព្វាជកនោះ អស់កាលយូរ ។
គ្រានោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ មានថេរវេទាចំពោះទុក្ខិយបរិព្វាជក
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទុក្ខិយៈ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មានឹង
ធ្វើសេចក្តីប្រៀបធៀប ឲ្យអ្នកស្តាប់ ដ្បិតពួកវិញ្ញាបរសខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ យល់សេចក្តីនៃភាសិតបាន ដោយសារការប្រៀបធៀប ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ឧបាសកវគ្គោ

សេយ្យថាបិ អាវុសោ ឧត្តិយ រញ្ជា បច្ចុដ្ឋិមំ នករំ តំ
 ឧទ្ធិទ្ធាលំ^(១) ឧទ្ធិប្បាភារាភារណំ ឯតទ្ធារំ ។
 តត្រស្ស ទោភិកោ បណ្ឌិតោ ព្យតោ មេធាវី
 អណាតាដំ ជិវេតា ញាតាដំ បវេសេតា
 សោ តស្ស នករស្ស សមន្តា^(២) អនុបរិយាយបថំ
 អនុក្កមមាលោ ន បស្សេយ្យ ចាការសន្ធិំ វា
 ចាការវិវំ វា អន្តមសោ វិទ្យារនិស្សកនមមត្តម្បិ^(៣)
 លោ ច ខ្វាស្ស ឯវំ ញាលំ ហោតិ ឯត្តកា
 ចាលា ឥមំ នករំ បរិសន្តំ វា និក្ខមន្តំ វាតិ ។
 អថ ខ្វាស្ស ឯវមេត្ត ហោតិ យេ ខោ កេចិ
 ឧទ្ធារិកា ចាលា ឥមំ នករំ បរិសន្តំ វា និក្ខមន្តំ
 វា សព្វេ តេ ឥមំនា ទ្វារេន បរិសន្តំ វា
 និក្ខមន្តំ វាតិ ។ ឯវមេវ ខោ អាវុសោ ឧត្តិយ
 ន តថាតតស្ស ឯវំ ឧស្សុក្កំ^(៤) ហោតិ

---

១ ឧ. ម. ទុទ្ធិទ្ធាលំ ។ ២ ម. ឯត្តកា អនុបរិយាយបថំ អនុក្កមតិ ។ ៣ ម.
 វិទ្យារនិក្ខមមត្តម្បិ ។ ៤ ម. ឧស្សុក្កំ ។

ទុតិយបណ្ណសក ទណសកវិគ្គ

មាលភារុសោទុតិយៈ ដូចជាបច្ចុទ្ធិមនគររបស់ព្រះរាជា នគរនោះមានបីម
ដំបំ មានកំពែងនឹងមេទ្វារដំបំ មានទ្វារតែមួយ ។ គ្រង់ទ្វារនៃនគរនោះ
មានឆ្នាំទ្វារប៉ុនប្រសប់ ភ្លៀវត្រាស ពងវៃ យាត់ពួកជនដែលមិនស្គាល់
បើកឱ្យតែពួកជន ដែលស្គាល់ចូលបាន ឆ្នាំទ្វារនោះ ដើរយាមល្បាត
តាមផ្លូវជិតកំពែង ជុំវិញនគរនោះ មិនឃើញទីតនៃកំពែង នឹងចន្លោះ
នៃកំពែង ល្មមឱ្យឆ្មាចូលរួច ក៏មិនបានឃើញ ឆ្នាំទ្វារនោះ ថែមទាំងមិន
បានដឹងយ៉ាងនេះថា ពួកសត្វតូចៗប៉ុណ្ណោះ ចូលទៅកាន់នគរនេះ ឬ
ចេញពីនគរនេះទេ ។ ឆ្នាំទ្វារនោះ គ្រាន់តែចំណាំ គ្រង់ទ្វារទុះយ៉ាង
នេះថា ពួកសត្វធំៗណាមួយ ចូលមកកាន់នគរនេះ ឬចេញទៅ ពួក
សត្វទាំងអស់នោះ ចូលក្តី ចេញក្តី តាមទ្វារនេះ យ៉ាងណាមិញ ។
មាលភារុសោទុតិយៈ ព្រះតថាគតមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ យ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សព្វោ វា តេន លោកោ និយ្យស្សនិ ឧបទ្ទេរ វា
 និកាតោ វាតិ ។ អថទោ ឯវមេត្ត តថាភតស្ស
 ហោតិ យេ ទោ កេចិ លោកម្ហា និយ្យស្ស វា
 និយ្យន្តិ វា និយ្យស្សន្តិ^(១) វា សព្វេ តេ បញ្ច
 នីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ចាយ ធុត្វលីករណោ ចត្វស្ស សតិប្ប-
 ដ្ឋានេស្ស សុប្បនិដ្ឋិតចិត្តា សត្ត ពោជ្ឈន្តេ យថាក្ខន្ធ
 កាវត្ថោ ឯវមេតេ លោកម្ហា និយ្យស្ស វា និយ្យន្តិ
 វា និយ្យស្សន្តិ^(១) វាតិ ។ យនេវ ទោ^(២) ត្ថ
 អាវុសោ ឧត្តយ ភកវន្តំ វមំ បញ្ចំ អប្បច្ឆិ
 តទេវេតិ^(៣) បញ្ចំ ភកវន្តំ អព្រាជ បរិយាយេន
 អប្បច្ឆិ តស្មា តេ តំ ភកវា ន ព្យាកាសីតិ ។

១. ខ. ម. និយ្យស្សន្តិ ។ ២ ម. ក្រេត ។ ៣ ខ. ពទេវេ តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណ ១ សករណីបាត

តថាគតនឹងដញ្ចូនលោកទាំងមូល ឬលោកពាក់កណ្តាល ឬក៏លោក
 ទាំង ៣ ភាគ ទៅដោយធម៌នោះទេ ។ ព្រះតថាគតគ្រាន់តែជ្រាប
 ក្នុងហេតុនេះ យ៉ាងនេះថា តថាគតដញ្ចូនហើយ ឬក៏ពុំដញ្ចូន
 ឬក៏នឹងដញ្ចូនពួកសត្វ ណាមួយ ចាកលោកបាន (គល់តែ)
 សត្វទាំងអស់នោះ លះនីវរណធម៌ ទាំង ៥ ប្រការ ជាគ្រឿង
 សៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើបញ្ញា ឲ្យមានកំឡាំងថយ ដកល់ចិត្តស៊ប់
 ក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ចំរើនពោជ្ឈន្ត ៧ តាមសេចក្តីពិត ទើបតថាគត
 ដញ្ចូនហើយ ឬក៏ពុំដញ្ចូន ឬក៏នឹងដញ្ចូនសត្វទាំងនេះ ចាកលោកយ៉ាង
 នេះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភាវុសាធុត្ថិយៈ អ្នកបានសួរប្រស្នាណា
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អ្នកបានសួរប្រស្នានោះ នឹងព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដោយទំនងដទៃ ហេតុនោះ បានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 មិនព្យាករប្រស្នានោះ ឲ្យអ្នកស្តាប់ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

[៧៦] ឯតំ សមយំ អាយស្មា អាណន្តោ(១)

រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ យេន តតោនា
តេនុបសន្តមំ កត្តានិ បរិសិញ្ញុតំ ។ តតោនាយ(២)

កត្តានិ បរិសិញ្ញា បច្ចុត្តរត្តា ឯកបរិវោ អដ្ឋាសិ
កត្តានិ បុញ្ញបយមាណោ ។ កោកនុនោបិ ខោ

បរិញ្ញជិកោ រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ យេន
តតោនា តេនុបសន្តមំ កត្តានិ បរិសិញ្ញុតំ ។

អទ្ធិសា(៣) ខោ កោកនុនោ បរិញ្ញជិកោ អាយស្មន្តំ
អាណន្តំ ធូរតោវ អាភច្ឆន្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អាណន្តំ

ឯតទរោច ក្រេត្ត(៤) អារុសោតិ ។ អហមារុសោ(៥)
ភិក្ខុតិ ។ កតមេ អារុសោ ភិក្ខុតិ ។ សមណា

អារុសោ សក្យបុត្តិយាតិ(៦) ។ បុច្ឆេយ្យាម មយំ
អាយស្មន្តំ កត្តានេវ ទេសំ សចេ អាយស្មា

ឡិកាសំ ករោតិ បញ្ញស្ស វេយ្យាករណាយាតិ ។

---

១ ទ. ម. ឯតុនេ រាជិកាម វិហារិ តបោទាមេ ។ អបិខោ អាយស្ម អាណន្តោតិ
អត្ថិ ។ ២ ម. តបោទេ ។ ៣ ម. អទ្ធិស ។ ៤ ខ ម. ក្រេត្ត ។ ៥ ខ. អញ្ញុសោ ។
៦ ខ. ម. កតមេសំ . . . អារុសោ ភិក្ខុនត្ថិ ។ សមណាសំ . . . អារុសោ
សក្យបុត្តិយានត្ថិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ខណសករិត្ត

(៧៦) សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុស-
សម័យនៃរាត្រី ដើរចូលទៅរកស្នឹងតបោទា ដើម្បីលាបស្រឡាបខ្លួន ។
លុះលាបស្រឡាបខ្លួន ក្នុងស្នឹងតបោទាហើយ មានចំវែវតែមួយឡើងមក
ឈរសំដីលខ្លួនឲ្យស្ងួតដូចមុន ។ កោកនុទេបរិញ្ចាជកក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុស-
សម័យនៃរាត្រី ហើយក៏ចូលទៅរកស្នឹងតបោទា ដើម្បីលាបស្រឡាប
ខ្លួនដែរ ។ កោកនុទេបរិញ្ចាជក បានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ កំពុង
និមន្តមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏សួរព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា
ម្ចាស់អាវុសោ លោកជាអ្វីដែរ ក្នុងពួកសមណៈទាំងនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
យើងជាកិក្ខុ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ពួកជនដូចម្តេចដែលហៅថា កិក្ខុ ។
ម្ចាស់អាវុសោ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ ។ យើងសូមសួរហេតុណាមួយ
នឹងលោកដ៏មានអាយុ បើលោកដ៏មានអាយុ ឲ្យឲ្យកាស ដើម្បីឆ្ងើយប្រស្នា។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

បុត្តារុសោ សុត្វា វេទិស្សមាតិ ។ កី ទុ ខោ
 ភោ សស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ
 មោយមពាណិ ឃីទិដ្ឋិកោ (១) កវន្តំ ។ ន
 ខោ អហំ អារុសោ ឃីទិដ្ឋិកោ សស្សតោ
 លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាណិ ។ កី ទុ
 ខោ^(២) ភោ អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ
 មោយមពាណិ ឃីទិដ្ឋិកោ កវន្តំ ។ ន ខោ អហំ
 អារុសោ ឃីទិដ្ឋិកោ អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ
 សច្ចំ មោយមពាណិ ។ កី ទុ ខោ ភោ អន្តវា
 លោកោ... អន្តវា លោកោ... តំ ដីវំ តំ
 សវី... អញ្ចំ ដីវំ អញ្ចំ សវី... ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មរណា... ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ទេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា
 ឥទមេវ សច្ចំ មោយមពាណិ ឃីទិដ្ឋិកោ កវន្តំ ។

---

១ ខ. ម. ទីដ្ឋិ ។ ២ ខ. ម. កី បន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវគ្គកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរសួរមកចុះ យើងស្តាប់ហើយនឹងប្រាប់បាន ។
 ម្នាលលោកដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកទៀង
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ងួនៗដែរឬ ។
 ម្នាលអាវុសោ យើងមិនមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ងួនៗដូច្នោះទេ ។ ម្នាលលោក
 ដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ងួនៗដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ
 យើងមិនមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
 ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ងួនៗ ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលលោកដ៏ចម្រើន
 លោកមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមានទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត
 ... ដ៏រិតនោះគឺសរីរៈនោះ ... ដ៏រិតដទៃ សរីរៈដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅ
 រមែងកើតទៀតក៏មាន...សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀតក៏មាន...សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀតខ្លះ...សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ
 ជាពាក្យសោះស្ងួនៗ ដែរឬ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ឧបាសកវិញ្ញោ

ន ខោ អហំ អារុសោ ឃីទិដ្ឋិកោ នេវ ហោតិ
ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា ឥទមេវ
សច្ចំ មោយមព្វាន្តិ ។ តេនហិ ភំ ន ជាតានិ
ន បស្សតីតិ ។ ន ខោ អហំ អារុសោ ន
ជាតមិ ន បស្សមិ ជាតមហំ អារុសោ បស្ស-
មីតិ ។ ភី នុ ខោ ភោ សស្សតោ លោកោ
ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាន្តិ ឃីទិដ្ឋិកោ ភវន្តិ ឥតិ
បុដ្ឋោ សមាទោ ន ខោ អហំ អារុសោ ឃីទិដ្ឋិកោ
សស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាន្តិ
វិទេសិ ។ ភី នុ ខោ ភោ អសស្សតោ
លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ មោយមព្វាន្តិ ឃីទិដ្ឋិកោ
ភវន្តិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាទោ ន ខោ អហំ អារុសោ
ឃីទិដ្ឋិកោ អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សច្ចំ
មោយមព្វាន្តិ វិទេសិ ។ ភី នុ ខោ ភោ អន្តវា
លោកោ ... អន្តវា លោកោ ... តំ ជីវំ តំ សវំ ...

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ម្នាលអាវុសោ យើងមិនមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា សត្វស្លាប់ទៅកើត
ទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នោះទេ ។ បើដូច្នោះ លោកមិនដឹង
មិនឃើញទេឬ ។ ម្នាលអាវុសោ យើងមិនមែនមិនដឹង មិនមែន
មិនឃើញទេ ម្នាលអាវុសោ យើងដឹង យើងឃើញ ។ កាល
ខ្ញុំសួរថា ម្នាលលោកដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោក
ទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ
ដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ យើងមិនមានទិដ្ឋិយ៉ាង
នេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យ
សោះសូន្យដូច្នោះទេ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលលោកដ៏ចម្រើន លោក
មានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្នាល
អាវុសោ យើងមិនមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យ
នេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នោះទេ ។
កាលខ្ញុំសួរដូច្នោះថា ម្នាលលោកដ៏ចម្រើន លោកមានទិដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា
លោកមានទិដ្ឋិផុត... លោកមិនមានទិដ្ឋិផុត... ដ៏វិតនោះគឺសរីរនោះ...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

អញ្ចំ ជីវំ អញ្ចំ សរីរំ ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...
 ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ... ហោតិ ច ន ច
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា... លេវ ហោតិ ន ន
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ឥទមេវ សុត្តំ មោយ-
 មពានិ ឃិទ្ធិដ្ឋកោ កវន្តំ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា
 ន ខោ អហំ អារុសោ ឃិទ្ធិដ្ឋកោ លេវ ហោតិ
 ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ឥទមេវ សុត្តំ
 មោយមពានិ វិទេសិ ។ តេនហំ កវំ ន ជាតាតិ
 ន បស្សនីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា ន ខោ អហំ
 អារុសោ ន ជាតាមិ ន បស្សមិ ជាតាមហំ អារុសោ
 បស្សមីតិ វិទេសិ ។ យថាកថំ បទារុសោ ឥមស្ស
 ភាសិតស្ស អត្តោ ទដ្ឋព្រោតិ ។ សស្សតោ លោកោ
 ឥទមេវ សុត្តំ មោយមពានិ ខោ អារុសោ ទិដ្ឋិកតមេតំ
 អសស្សតោ លោកោ ឥទមេវ សុត្តំ មោយមពានិ
 ខោ អារុសោ ទិដ្ឋិកតមេតំ អន្តរំ លោកោ...
 អនន្តរំ លោកោ... តំ ជីវំ តំ សរីរំ...

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនវាយ ទសកនិបាត

ជីវិតដទៃ សរីរៈដទៃ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅ
មិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀត
ខ្លះ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន
ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នោះ
ដែរឬ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនមានទិដ្ឋយាននេះថា
សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យ
នេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យដូច្នោះទេ ។
កាលខ្ញុំសួរដូច្នោះថា បើដូច្នោះ មានតែលោកមិនដឹង មិនឃើញទេ លោក
ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនមែនមិនដឹង មិនមែនមិនឃើញទេ
ម្ចាស់អាវុសោ យើងដឹង យើងឃើញ ។ ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីនៃ
ភាសិតនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋិ (សេចក្តី
យល់ឃើញថា) លោកទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជា
ពាក្យសោះសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋិថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង
ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋិថា
លោកមានទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ជីវិតនោះគឺសរីរៈនោះ ...

ទុកិយបណ្ណាសក ចលាសកវត្ត

ដីវិតដទៃ សរវះដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន ... សត្វ
 ស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះ មិនកើត
 ទៀតខ្លះ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះសូន្យ ។

ម្នាលអារុសោ ទិដ្ឋិទាំងប៉ុន្មាន ហេតុនៃទិដ្ឋិទាំងប៉ុន្មាន ការតាំងនៅនៃ
 ទិដ្ឋិ ការរួបរួមដោយទិដ្ឋិ ការដកឡើងនូវទិដ្ឋិទាំងប៉ុន្មាន យើងដឹង
 នូវទិដ្ឋិនោះ ឃើញនូវទិដ្ឋិនោះ កាលយើងដឹងនូវទិដ្ឋិនោះ ទើប
 ពោលថា ដឹង កាលឃើញនូវទិដ្ឋិនោះ ទើបពោលថា ឃើញ យើង
 នឹងពោលថា យើងមិនដឹង មិនឃើញដូចម្តេចកើត ម្នាលអារុសោ យើង
 ដឹងមែន ឃើញមែន ។ លោកដ៏មានអាយុ នាមជាអ្វី ពួកសព្វហ្មធារី-
 បុគ្គលស្គាល់លោកដ៏មានអាយុថាដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោ នាមរបស់
 យើងថា អានន្ទដូច្នោះ ពួកសព្វហ្មធារី ក៏ស្គាល់យើងថាអានន្ទដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

មហាចរិយេន តិរ ភោ(១) សុទ្ធិ មន្តិយមាណ(២)
ន ជាទិញ្ញា(៣) អាយស្មា អាណន្តោតិ ។ សចេ
ហិ មយំ សញ្ញានេយ្យម(៤) អយមាយស្មា
អាណន្តោតិ ឯត្តកម្មំ នោ នប្បដិកាសេយ្យ
ទមតុ ច មេ អាយស្មា អាណន្តោតិ ។

[៧៧] ទសហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេយ្យោ ទត្តិណេយ្យោ
អញ្ញាលិករណីយោ អនុត្តរំ បុព្វកេត្តនំ លោកស្ស(៥) ។
កតមេហិ ទសហិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា
ហោតិ ចានិមោត្តសំវាសំវុតោ វិហារតិ អាណាគោចរ.
សម្បន្នោ អណុមត្តសុ វិជ្ជេសុ ភយទស្សរិ សមា-
នាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតិ
សុតនរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិ-
កល្យាណា មន្តេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា

---

១ . ឧ . មហាចរិយេន វិទ កិរ ភោតា ។ ២ ម . មន្តិយមាណ ។ ៣ ឧ . ម .
ជាទិញ្ញា ។ ៤ ម . ជានេយ្យម ។ ៥ ម . លោកស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិបាត

លោកដ៏ចំរើន យើងកាលប្រឹក្សាជាមួយនឹងអាចារ្យជាធំ តែមិនដែល
ស្គាល់ថា មានន្ទដ៏មានអាយុ ដូច្នោះសោះ ។ ពិតណាស់ បើយើង
ស្គាល់ថា នេះជាព្រះមានន្ទ ដ៏មានអាយុ ដូច្នោះមែន យើងក៏មិន
ហ៊ានពោលដេញដោលប៉ុណ្ណោះឡើយ សូមព្រះមានន្ទ ដ៏មានអាយុ អត់
ទោសដល់ខ្ញុំឲ្យបាន ។

(៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ១០ ប្រការ
ជាអ្នកគួរទទួលវត្ថុ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ ដែលគេនាំមក
ទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលទទួលណាបាន គួរដល់អញ្ញាបិកម្ម ជា
បុញ្ញភ្នំដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ
តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ បរិបូណ៌ ដោយ
អាចារៈនឹងគាថរៈ ឃើញនូវភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បី
បន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្មត្រ
ទ្រទ្រង់នូវស្មត្រ ចេះចាំដោយច្បាស់ណាស់នូវស្មត្រ ធម៌ទាំងឡាយ
ណា ដែលមានលំអបទដើម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទចុង

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសវវគ្គោ

សា ភ្នំ សព្វព្វា រំ តេវល បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តំ តថាវុចា ស្ស ធម្មា ពហុ ស្សុភា
 ហោន្តំ ធនា វេសា បរិវិតា មនសានុបេត្តិតា
 ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសមារយោ កល្យាណសប្បវត្តោ សម្មាទិដ្ឋិ
 តោ ហោតិ សម្មាទស្សនេន សមន្តាគតោ អនេក-
 វិហារំ ឥទ្ធិវិចំ បច្ឆុទុកោតិ ឯកោចិ ហុត្វា ពហុជា
 ហោតំ ពហុចាចិ ហុត្វា ឯកោ ហោតិ អវិការំ តិរោការំ
 តិរោកុដ្ឋំ(១) តិរោចាការំ តិរោបព្វតំ អសជ្ជមារោ
 គច្ឆតិ សេយ្យថាបិ អាគាសេ បឋវិយាបិ ទុម្ពដ្ឋនិ-
 ម្ពដ្ឋំ ករោតិ សេយ្យថាបិ ទុទកេ ទុទកេបិ
 អភិជ្ជមារេ(២) គច្ឆតិ សេយ្យថាបិ បឋវិយំ
 អាគាសេបិ បល្ល្លេន កមតិ សេយ្យថាបិ បត្តិ
 សត្យណោ ឥមេបិ ចន្ទិមសុវិយេ ឃឹមហិទ្ធិកេ
 ឃឹមហានុកាវេ ចាណីនា បុរាមសតិ បរិមជ្ជតិ
 ព្រហ្មលោកាចិ កោយេន ច វសំ វត្តតិ

១ ម. តិរោកុដ្ឋំ ។ ២ ម. អភិជ្ជមារោ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ទបាលកវគ្គ

ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ពួកធម៌ ដែលមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះ បាន
 រៀនសូត្រច្រើន បានទ្រទ្រង់ កាំស្ងាត់ រត់មាត់ យល់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត
 ចាក់ធ្លុះល្អដោយទិដ្ឋិ ១ ជាអ្នកមានកល្យាណជន ជាមិត្រ មានកល្យា
 ណជន ជាសំឡាញ់ មានកល្យាណជន ជាទីមូលមិត្ត ១ ជាសម្មាទិដ្ឋិ
 ប្រកបដោយការឃើញត្រូវ ១ រមែងបានឥទ្ធិវិធានាណ គឺការតាក់តែង
 ឫទ្ធិបានច្រើនយ៉ាង គឺមនុស្សម្នាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើននាក់ក៏បាន ឬមនុស្ស
 ច្រើននាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាម្នាក់វិញក៏បាន ដើរទៅកាន់ទីវាលទីខាងក្រៅ ទី
 ខាងក្រៅជញ្ជាំង ទីខាងក្រៅកំរែង ទីខាងក្រៅភ្នំ មិនទើសពាក់ដូចគេ
 ដើរទៅលើអាកាសក៏បាន ឆើបឡើងនឹងមុជចុះក្នុងផែនដី ដូចគេឆើបមុជ
 ក្នុងទឹកក៏បាន ដើរទៅក្នុងទឹក ក៏មិនបែកប្លាយទឹក ដូចគេដើរលើផែនដី
 ក៏បាន ទៅក្នុងអាកាសទាំងវិក្កន ដូចសកុណជាត ដែលមានស្លាបក៏
 បាន យកដៃទៅស្តាប់អង្គុល ចាប់ពាល់នូវព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យទាំង
 នេះ ដែលមានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះក៏បាន
 ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្មលោកក៏បាន ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

ទិព្វាយ សោតទានុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កិន្តមាណុសំ កាយ
 ឧកោ សន្នេ សុណានំ ទិព្វេ ច មាណុសេ ច យេ
 ទ្វារ សន្និកេ ច បរសន្តានំ បរហុក្កលានំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បជាជានតំ សវាគំ វា ចិន្តំ សវាគំ
 ចិន្តន្តំ បជាជានតំ វីតវាគំ វា ចិន្តំ វីតវាគំ ចិន្តន្តំ
 បជាជានតំ សនោសំ វា ចិន្តំ ... វីតនោសំ វា
 ចិន្តំ ... សមោហំ វា ចិន្តំ ... វីតមោហំ វា
 ចិន្តំ ... សម្ពិន្តំ វា ចិន្តំ ... វីតម្ពិន្តំ វា ចិន្តំ ...
 មហាក្កតំ វា ចិន្តំ ... អមហាក្កតំ វា ចិន្តំ ...
 សឡត្តំ វា ចិន្តំ ... អនុត្តំ វា ចិន្តំ ...
 សមាហិតំ វា ចិន្តំ ... អសមាហិតំ វា ចិន្តំ ...
 វិមុត្តំ វា ចិន្តំ ... អវិមុត្តំ វា ចិន្តំ អវិមុត្តំ
 ចិន្តន្តំ បជាជានតំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាតំ សេយ្យដីទំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្វេបំ
 ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ពួសំឡេងពីរប្រការបាន គឺសំឡេង ជាទិព្វ នឹងសំឡេង ជារបស់
 មនុស្សធម្មតា ក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ជិតក្តី ដោយទិព្វសោតធាតុ ដំបើស្មុំ
 កន្លងបង្អួចសោតធាតុ ជារបស់មនុស្សធម្មតា ១ កំណត់ដឹងនូវ
 ចិត្តនៃសត្វដទៃ បុគ្គលដទៃ ដោយចិត្ត របស់ខ្លួនបាន គឺដឹងច្បាស់
 ថា ចិត្តដែលប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយ
 រាគៈ ចិត្តដែលប្រាសចាករាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាករាគៈ
 ចិត្តប្រកបដោយទោសៈក្តី... ចិត្តប្រាសចាកទោសៈក្តី... ចិត្តប្រកប
 ដោយមោហៈក្តី... ចិត្តប្រាសចាកមោហៈក្តី... ចិត្តដែលរួញប្រយក្តី...
 ចិត្តដែលរាយមាយក្តី... ចិត្តជាមហគ្គតៈក្តី... ចិត្តមិនមែនជាមហគ្គតៈក្តី...
 ចិត្តដែលជាសុត្តរៈគឺកាមាវចរក្តី... ចិត្តដែលជាអនុត្តរៈគឺរូបាវចរនឹងអរូបា-
 វចរក្តី... ចិត្តដែលខ្ជាប់ខ្ជួនក្តី... ចិត្តដែលមិនខ្ជាប់ខ្ជួនក្តី... ចិត្តដែលរួច
 ស្រឡះក្តី... ចិត្តដែលមិនទាន់រួចផុតស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិន
 ទាន់រួចស្រឡះ ១ វេមនិរលីកនូវខ្លួនដែលអាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុនជា
 ប្រើប្រការ គឺរលីកបាន ១ ជាតិខ្លះ ពីរជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ

ទុតិយបណ្ណសារេ ឧបាសមវិញ្ញា

បញ្ចប់ ជាតិយោ ធនបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ
 តីសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាធិសម្បិ ជាតិយោ បញ្ចសម្បិ
 ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសត-
 សហស្សម្បិ អនេកេបិ សំដ្ឋកេប្ប អនេកេបិ
 វិដ្ឋកេប្ប អនេកេបិ សំដ្ឋវិដ្ឋកេប្ប អប្បត្រាសី
 ឃីនាមោ ឃីនោត្តោ ឃីនោល្លោ ឃីនាហារោ ឃី-
 សុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឃីនាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
 តុតោ អមុត្រ ឧទទាទី តត្រាចាសី ឃីនាមោ
 ឃីនោត្តោ ឃីនោល្លោ ឃីនាហារោ ឃីនុខទុក្ខប្បដិ-
 សំវេទី ឃីនាយុបរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ ឥត្ត-
 បបន្នោតិ ឥតិ សាភារំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុត្រ-
 វិវាសំ អនុស្សាតិ ទិព្វេន ចក្កោ វិសុទ្ធិន អតិក្កន្តមា-
 នុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចរិមារេ ឧបបដ្ឋមារេ ហីនេ
 បណីតេ សុវណ្ណោ ធុត្តល្លោ សុភតេ ធុត្តតេ យថាកម្មបតេ

ទុតិយបណ្ណាល័យ ឧបាសកវគ្គ

៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ
 ១ រយជាតិខ្លះ មួយពាន់ជាតិខ្លះ ១សែនជាតិខ្លះ អស់សំវដ្តកប្បជាច្រើន
 ខ្លះ វិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ អស់សំវដ្តវិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះថា អាត្មាអញ
 បានកើត ក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ
 មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ
 ក៏បានទៅកើត ក្នុងភពឯណោះ ដែលទៅកើតក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារ
 យ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 លុះច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ បានមកកើត ក្នុងភពនេះ រមែង
 រលឹកនូវខន្ធ ដែលអាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនប្រការ ព្រម
 ទាំងអាការ ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នោះ ១ មានទិព្វចក្ខុ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្កចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវសត្វទាំង
 ឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់
 មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់
 ដឹងច្បាស់នូវវត្ថុសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមករ របស់ខ្លួនថា

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ ភិក្ខុវិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិទាន

សុត្តោ បដាណាតំ ឥមេ វាត កោន្តោ សត្តា
 កាយទុច្ចរិតេន សមណ្ឌកតា វេចទុច្ចរិតេន សមណ្ឌ-
 កតា មនោទុច្ចរិតេន សមណ្ឌកតា អរិយានំ
 ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា
 តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិនិទានំ វិរយំ ឧបបណ្ណា ឥមេ វា
 បន កោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមណ្ឌ-
 កតា វេចសុចរិតេន សមណ្ឌកតា មនោសុចរិតេន
 សមណ្ឌកតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា
 សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា តេ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុកតំ សុកំ លោកំ ឧបបណ្ណាតំ
 ឥតំ ទិព្វេន ចក្កេន វិសុទ្ធវេន អតិក្កន្តមាទុស-
 កេន សុត្តោ បស្សតំ ចវមារេ ឧបបដ្ឋមារេ
 ហារេ បណិតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុកតេ
 ទុក្ខតេ យថាកម្មបកេ សុត្តោ បដាណាតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

អើហ្ន៎⁺ សត្វទាំងឡាយនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវិច្ចុច្ច-
 រិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈ ជាមិត្តាទិដ្ឋិ
 ប្រកាន់នូវអំពើ ជាមិត្តាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកព្វាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក
 មួយទៀត សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយសុច្ចរិត ប្រកប
 ដោយវិច្ចុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោសុច្ចរិត មិនតិះដៀលព្រះអរិយៈជា
 សម្មាទិដ្ឋិ ប្រកាន់នូវអំពើ ជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកព្វាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងសុគតិ សួគ៌ទៅលោក មាន
 ចិញ្ចចក្កដំបូរិសុទ្ធ កន្ទល់បង្គំចក្ក ជារបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញពួក
 សត្វដែលច្បុក ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ទុក្ខម មានសម្បុរ
 ល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់
 នូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយប្រការដូច្នោះ ១

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវត្តោ

អាសវាទំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ហាវិមុត្តំ
 ទិដ្ឋេ ធម្មេ សយំ អភិណ្ណោ សង្ខតត្ថា
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ។ វេមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អាហុ-
 ទេយ្យោ ហោតំ ចាហុទេយ្យោ ទត្ថំលោយ្យោ
 អញ្ញលំករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញត្តេត្តំ លោកស្សាតិ ។
 (៧៨) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ
 សមន្តាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ យស្សំ យស្សំ
 ទិសាយំ វិហារតំ ជាសុយេវ វិហារតំ ។
 កតមេហំ ទសហំ ។ ថេរោ ហោតំ រត្តញ្ញ
 ចិរវ្យុត្តជិតោ សីលវា ហោតំ សមាទាយ
 សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតំ
 សុតជរោ សុតសង្ខិបយោ យេ តេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិ តថាវចាស្ស ធម្មា

ទុតិយបណ្ណាសក ខណ្ឌសកវគ្គ

វមែនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចខ្យល់ចេតនាវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 ភាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខមដោយ
 ខនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ទើបជាអ្នកដ្ឋានទទួលវត្ថុ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ
 ដែលគេនាំមកទទួលក្រឡា គួរទទួលទត្តិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម
 ជាបុញ្ញាទុត្តិ ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង នៅក្នុងទិសណា ។ វមែននៅ ជាបុរុសប្បាយ ។
 ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុជាថេរៈ ជាអ្នក
 ដឹងរាត្រី បួសយូរ ១ ជាអ្នកមានសីល សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្សត ទ្រទ្រង់នូវសូត្រ ចាំស្នាត់នូវសូត្រ ធម៌
 ទាំងឡាយណា មានលំអ បទខាងដើម មានលំអ បទកណ្តាល មាន
 លំអ បទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្ថ ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ
 ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ពួកធម៌ ដែលមានសភាពដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តថាស្សតា ហោន្តិ ធាតា វិចសា បរិច្ឆិតា
 មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ឧកយានិ ខោ
 បនស្ស ចាតមោក្ខានិ វិត្តារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ
 សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តានិ សុវិទិច្ឆិតានិ សុត្តសោ
 អនុព្យញ្ញនសោ អនិករណាសមុប្បាធរូបសមកុសលោ
 ហោតិ ធម្មកាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ
 អភិធម្មេ អភិវិទយេ ឧទ្ធហារប្បាមុដ្ឋោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ
 ឥតវិវិច្ឆិវិបិណ្ណាចាតសេនាសនិលានប្បវត្តយកេសជ្ជ-
 បរិក្ខារេន ចាសាទិកោ ហោតិ អភិក្កន្ធប្បដិក្កន្ធន្តេ^(១)
 សុសុវតោ អន្តរយវេបិ ទិសជ្ជិយ ចតុន្នំ ឈានានំ
 អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ ទិកាមលាភី
 ហោតិ អភិច្ឆណាភី អភិសិរលាភី អាសវានញ្ច
 ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ សយំ អភិកាញ ភិក្ខុត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

១. ម អភិក្កន្ធបដិក្កន្ធន្តេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាវិកាយ ទសកនិបាត

ភិក្ខុនោះ បានរៀនសូត្រច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចាំស្គាន់រត់មាត់ យល់ច្បាស់
 ក្នុងចិត្ត ចាកធុរ្យដោយទិដ្ឋិ ១ ទាំងបាតិមោក្ខពីរប្រការ ក៏ភិក្ខុនោះចាំ
 ស្គាន់ល្អដោយពិស្តារ ចែករលែកដោយល្អ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ
 វិនិច្ឆ័យដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុញ្ញាត្តិ៖ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការ
 រម្ងាប់អធិករណ៍ដែលកើតឡើង ១ ជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានសណ្តាប់ធ្នាប់
 គួរជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីត្រេកអរ ដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម្មនឹង
 អភិវិន័យ ១ ជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
 គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ១ ជាបុគ្គលគួរជ្រះថ្លា
 ក្នុងការឈានទៅមុខ នឹងការត្រឡប់ថយក្រោយ ជាអ្នកសង្រួមដោយល្អ
 ក្នុងការអង្គុយ សូម្បីក្នុងចន្លោះផ្ទះ ១ ជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បាន
 ដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងចិត្តដ៏ប្រសើរ នៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេច
 នូវចេតាវិមុត្តិនឹងចញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
 អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។

ទុក្ខិយបណ្ណសក ឧបាសកវិញ្ញា

ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទិសហំ ធម្មេហំ សមន្នាគតោ
 ថេរោ ភិក្ខុ យស្មំ យស្មំ ទិសាយំ វិហារតិ
 ជាសុយេវ វិហារតីតិ ។

(៧៧) អថខោ អាយស្មា ឧទាលំ យេន ភកវា
 តេទុបសន្តំមិ ទុបសន្តំមិត្វា ភកវំនំ អភិវំទេត្វា
 ឯតមន្តំ និសីទិ ។ ឯតមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ អាយស្មា
 ឧទាលំ ភកវំនំ ឯតទេវេច ឥន្ទាមហំ កន្តេ អរពា-
 វនបត្តានិ^(១) បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិត្តន្តិ ។
 ទុរភិសម្ភវំនិ ហំ ខោ ឧទាលំ អរពាវនបត្តានិ បន្តានិ
 សេនាសនានិ ទុក្ខំ បរិវេតិ ទុរភិរមំ ឯតត្ថេ
 ហរន្តំ មពោ មនោ វនានិ សមាធិ អលកមាទស្ស
 ភិក្ខុនោ ។ យោ ខោ ឧទាលំ ឯវំ វទេយ្យ
 អហំ សមាធិ អលកមាទោ អរពាវនបត្តានិ
 បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិត្តស្មមិតិ តស្សេតិ
 ទានិកន្តិ សិសីទិស្សតិ វា ទប្បិលវិត្តនិ^(២) វា ។

១ ឧ. អរពោ វនបត្តានិ ។ ២ ប. ប្រេវិត្តនិ វា ។

ទុតិយបណ្ណាសក ទណសកវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង
នេះឯង នៅក្នុងទិសណាៗ រមែងនៅជាសុខសប្បាយ ដោយពិត ។

(៧៧) គ្រានោះឯង ព្រះទេវបាលីដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះទេវបាលី
ដ៏មានអាយុ អង្គុយនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ គ្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នា ដើម្បី
ចូលទៅគប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្សាតនឹងព្រៃស្រោង ។
ម្នាលទេវបាលី ពិតណាស់ សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្សាតនឹង
ព្រៃស្រោង សុទ្ធតែជាទឹកក្រហមនៅបាន សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់តែម្នាក់ឯង
កម្រនឹងធ្វើបាន កម្រនឹងក្រេកអរម្នាក់ឯងបាន ព្រៃទាំងឡាយហាក់ដូច
នឹងនាំចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមិនបាននូវសមាធិយកទៅ ។ ម្នាលទេវបាលី
បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ កាលបើ មិនបាន
សមាធិ នឹងចូលទៅអាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់ ដែល
ជាព្រៃស្សាត នឹងព្រៃស្រោង សេចក្តីប៉ិនប៉ងនេះ របស់ភិក្ខុនោះ
នឹងលឺបបាត់ទៅវិញ ប្តូរនឹងរសាត់អណ្តែត បាត់ទៅវិញមិនខាន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ឧបាលិ មហា ឧទករហនោ អថ
 អាគច្ឆេយ្យ ហត្ថនាគោ សត្តវតនោ វា អឡុជ្ឈវតនោ
 វា តស្ស ឯវមស្ស យន្ទនាហំ វេមំ ឧទករហនំ
 ឡិកាហេត្វា កណ្ណាសន្ទោវកំបិ ខំឡិ(១) កីឡេយ្យំ
 បិដ្ឋិសន្ទោវកំបិ ខំឡិ កីឡេយ្យំ កណ្ណាសន្ទោវកំបិ
 ខំឡិ កីឡិក្វា(២) បិដ្ឋិសន្ទោវកំបិ ខំឡិ កីឡិក្វា
 ញាត្វា ច បិវិត្វា ច បច្ចុត្តវិត្វា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យន្តំ ។ សោ វំ ឧទករហនំ ឡិកាហេត្វា
 កណ្ណាសន្ទោវកំបិ ខំឡិ កីឡេយ្យ បិដ្ឋិសន្ទោ-
 វកំបិ ខំឡិ កីឡេយ្យ កណ្ណាសន្ទោវកំបិ ខំឡិ
 កីឡិក្វា បិដ្ឋិសន្ទោវកំបិ ខំឡិ កីឡិក្វា ញាត្វា
 ច បិវិត្វា ច បច្ចុត្តវិត្វា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យ ។ វំ តំ កីស្ស ហេតុ ។ មហា
 ឧបាលិ(៣) អត្តកាវេ កម្មវេ កាធំ វិជ្ជតំ
 អថ អាគច្ឆេយ្យ សសោ វា តិណ្ណាវេ វា

១ ម. ខំឡិ ។ ២ ម. កីឡេត្វា ។ ៣ ឧ. មហា ហុណសិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរទិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលទុបាលិ ដូចជាអន្ទង់ទឹកធំ ក្នុងកាលនោះ ដំរីដ៏ប្រសើរមាន
 កំពស់ ៧ ហាត់ ឬ ៧ ហាត់កន្លះ គប្បីដើរមក ដំរីនោះមាន
 គំនិតយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ ចុះកាន់អន្ទង់ទឹកនេះ
 លាងស្លឹកត្រចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះលាងស្លឹក
 ត្រចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ងូតផង ផឹកផង សិន
 សឹមឡើងដើរចេញទៅ តាមប្រាថ្នា ។ ដំរីនោះ ក៏ចុះទៅកាន់
 អន្ទង់ទឹក ហើយលាងស្លឹកត្រចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះ
 លាងស្លឹកត្រចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ងូតផង ផឹកផង
 ហើយឡើងដើរចេញទៅ តាមប្រាថ្នា ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្នាលទុបាលិ ព្រោះថា អត្តភាព (នៃដំរីនោះ) ធំ តែង
 បាននូវទីពឹងក្នុងអន្ទង់ដ៏ជ្រៅ កាលបើសត្វទន្សាយ ឬសំពោច ដើរមក

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

តស្ស ឯវមស្ស កោ ចាហំ កោ ច
 ហត្ថុនាតោ យេន្ធជាហំ វេមំ ឧទករហាទំ ឌីតាហេត្វា
 កណ្ណាសន្ទោវិកំបំ ឡំឌុំ កីឡេយ្យំ បិដ្ឋិសន្ទោ-
 វិកំបំ ឡំឌុំ កីឡេយ្យំ កណ្ណាសន្ទោវិកំបំ ឡំឌុំ
 កីឡិត្វា បិដ្ឋិសន្ទោវិកំបំ ឡំឌុំ កីឡិត្វា
 បាត្វា ច បិវិត្វា ច បច្ចុត្តវិត្វា យេន កាមំ
 បក្កិមេយ្យន្តំ ។ សោ តំ ឧទករហាទំ សហសា
 អប្បជីសង្វាយ(១) តស្សេតំ ចាដិកង្ខំ សំសីទិស្សតិ
 វា ឧប្បិលវិស្សតិ វា ។ តំ កីស្ស ហេតុ ។
 បរិត្តោ ឧចាលិ(២) អត្តកាវោ កម្មីវេ កាធំ ន វិទ្ធតិ ។
 ឯវមេវ ខោ ឧចាលិ យោ ឯវំ វទេយ្យ អហំ
 សមាធិ អលកមារោ អរញ្ញវនបត្តានំ បន្តានំ
 សេនាសនាដំ បដិសេវិស្សមីតំ តស្សេតំ ចាដិកង្ខំ
 សំសីទិស្សតិ វា ឧប្បិលវិស្សតិ វា ។

---

១ ឧ. អប្បជីសង្វាយ បព្វត្ថេយ្យ ។ ម. អប្បជីសង្វា បព្វត្ថេយ្យ ។ ២ ឧ. ហុចាលិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ទន្សាយ ឬ សំពោចនោះ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ចុះអញជា
 អ្វីទៅ ដំរីជាអ្វីទៅ បើដូច្នោះ មានតែអញ ចុះទៅកាន់អន្ទង់ទឹកនោះ
 លាងស្លឹកគ្រូចៀកលេងផង លាងខ្នងលេងផង លុះលាងស្លឹក
 គ្រូចៀកលេង លាងខ្នងលេងរួចហើយ ក៏ងូតផង ផឹកផង រួចសិន
 សឹមឡើងដើរចេញទៅ តាមប្រាថ្នា ។ សត្វនោះមិនបានពិចារណា
 អន្ទង់ទឹកនោះ ដោយរហ័ស សេចក្តីប៉ិនប៉ង⁺នេះរបស់សត្វនោះ នឹង
 លឺបបាត់ទៅវិញ ឬនឹងរសាត់អណ្តែត បាត់ទៅវិញមិនខាន ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលទុបាលិ ព្រោះថា អត្តភាព វត្ថុច មិន
 ត្រូវបានទំពឹងក្នុងអន្ទង់ដីជ្រៅទេ សេចក្តីនេះ ទបមាយ៉ាងណា ។ ម្នាល
 ទុបាលិ ទបមេយ្យដូចជា បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
 កាលបើមិនបានសមាធិ នឹងចូលទៅអាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងួត
 ដែលជាព្រៃស្ងួតនឹងព្រៃស្រោង សេចក្តីប៉ិនប៉ង⁺នេះ របស់ក្បាលនោះនឹង
 លឺបបាត់ទៅវិញ ឬ នឹងរសាត់អណ្តែត បាត់ទៅវិញ មិនខាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

សេយ្យថា បិ ឧទាលំ ទហារោ កុមារោ មន្តោ
 ឧត្តានសេយ្យកោ សកេន មុត្តករិសេន កីឡានិ ។
 នំ កី មពាសិ ឧទាលំ នន្ទាយំ កេវលា
 បរិបូរា ពាលចិ ម្ពានិ(១) ។ ឃរំ កន្តេ ។ សទោ
 សោ ឧទាលំ កុមារោ អបវេន សមយេន វុឡិ-
 មន្ទាយ វុឡិយានំ បរិចាកមន្ទាយ យានិ តានិ(២)
 កុមារកានំ កីឡាបនកានិ កវន្តំ សេយ្យបីទំ
 វង្គកំ(៣) យដិកំ មោក្ខចិកំ បិដ្ឋលិកំ(៤)
 បត្តាឡិកំ រថកំ ធនុកំ តេហិ កីឡានិ ។ នំ
 កី មពាសិ ឧទាលំ នន្ទាយំ ចិ ម្ពានិ(៥) បុរិមាយ
 ចិ ម្ពាយ(៦) អភិក្កន្តនរា ច បណីតនរា ចានិ ។
 ឃរំ កន្តេ ។ សទោ សោ ឧទាលំ
 កុមារោ អបវេន សមយេន វុឡិមន្ទាយ

---

១ ម. ពាលកីឡានិ ។ ២ ម. កានិចិ ។ ៣ ឧ. វង្គ ។ ៤ ឧ. បិដ្ឋលិកំ ។
 ម. បិដ្ឋលិកំ ។ ៥ ម. វិដ្ឋា ។ ៦ ម. អយំ ៨ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាល ឧបាលិ ឬដូចកុមារក្មេងតូចខ្លីនៅដេកផ្សា តែងលេងម្មត្រនីឆករឹសៈ
 របស់ខ្លួន ។ ម្នាល ឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច ល្បែងនៃ
 ក្មេងតូចនេះ មិនមែនពេញបរិបូណ៌ទាំងអស់ទេឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្នាល ឧបាលិ កុមារនោះឯង លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក អាស្រ័យ
 នូវវិសេចក្តីចំរើន អាស្រ័យនូវវិសេចក្តីចាស់ត្វា នៃឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ល្បែងណា របស់ពួកកុមារ ល្បែងនោះ គឺលេងនង្គ័លតូច លេង
 ហ័ង លេងដាំដូង លេងកញ្ឆាវ លេងតូនដីខ្សាច់ លេងរទេះតូច
 លេងធុតូច កុមារនោះ តែងលេងដោយល្បែងទាំងនោះ ។ ម្នាល
 ឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច តើល្បែងនេះល្អ ប្រសើរ
 ជាងល្បែងពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាល ឧបាលិ
 កុមារនោះឯង . លុះសម័យខាងក្រោយមក អាស្រ័យនូវវិសេចក្តីចំរើន

ឧបាយកលសក្ការៈ ឧបាយកលសក្ការៈ

ឥន្ទ្រយានំ បរិចារកមន្ទាយ បញ្ចហំ កាមតុលោហំ
 សមប្បតោ សមន្តិត្តោ បរិចារតំ ចក្កវិញ្ញាយ្យេហំ
 រូបេហំ ឥន្ទ្រេហំ កន្តេហំ មនាបេហំ បិយរូបេហំ
 កាម្មបសញ្ញានេហំ រជនីយេហំ សោតវិញ្ញាយ្យេហំ
 សន្តេហំ - - - យានវិញ្ញាយ្យេហំ កន្តេហំ . . .
 ជិត្តវិញ្ញាយ្យេហំ រសេហំ . . . កាយវិញ្ញាយ្យេហំ
 ដោដ្ឋត្វេហំ ឥន្ទ្រេហំ កន្តេហំ មនាបេហំ បិយរូ-
 បេហំ កាម្មបសញ្ញានេហំ រជនីយេហំ ។ តំ កី
 មតាសំ ឧចារំ ធន្ទយំ ខិដ្ឋា បុរិមាហំ
 ខិដ្ឋាហំ អភិក្កន្តនា ច បណីតនា ចាតំ ។
 ឃី កន្តេ ។ ឥន ខោ បន^(១) ឧចារំ
 តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ឈតំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 វិជ្ជាចរណសម្មុទ្ធា សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរេ
 បុរិសទម្មសារថំ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា កកវា^(២) ។

---

១ ឧ.ម. បន ពំ ។ ២ ម. កកវា ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

អាស្រ័យនូវសេចក្តីចាស់គ្នា នៃឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ក៏ឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់
 មូលមិត្តមានរបំរើ ដោយកាមគុណទាំង៥ គឺរូប ដែលគប្បីដឹង ដោយ
 ចក្ខុជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់
 ប្រកបដោយកាម គួររីករាយ ១ សំឡេងដែលគប្បីដឹង ដោយត្រ-
 ចៀក... ១ ក្លិនដែលគប្បីដឹង ដោយច្រមុះ... ១ រសដែលគប្បីដឹង
 ដោយអណ្តាត... ១ សម្ផស្សដែលគប្បីដឹង ដោយកាយជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីរីករាយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច តើ
 ល្បែងនេះល្អប្រសើរជាងល្បែងពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ មែនហើយព្រះអង្គ
 ម្នាលឧបាលិ ព្រះតថាគត កើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ព្រះតថាគត
 ឆ្ងាយចាកកិលេស ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ ដោយខ្លួនឯង បរិបូណ៌
 ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ មានដំណើរល្អ ដឹងច្បាស់នូវលោក ជាសារថី
 អ្នកទូន្មានខ្ញុំបុរស មិនមានបុគ្គលណាស្មើ ជាសាស្តា នៃពួកទេវតា
 នឹងមនុស្ស ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចធម៌ ជាអ្នកចែករំលែកនូវព្រះសទ្ធម្ម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិទកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ
 សព្វេហ្មកំ សស្សមណាព្រាហ្មណី បដិ សទេវ-
 មនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា
 បរោទេតំ ។ សោ ធម្មំ ទេសេតំ អាទិកល្យាណំ
 មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តិ-
 សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ
 បកាសេតំ ។ តំ ធម្មំ សុណាតំ កហបតិ
 វា កហបតិបុត្តោ វា អញ្ញាតស្មី វា កុលេ
 បច្ឆាជាតោ ។ សោ តំ ធម្មំ សុត្តា តថាគតេ
 សទ្ធិ បដិលភតំ ។ សោ តេន សទ្ធិបដិលាកេន
 សមញ្ញាគតោ ឥតំ បដិសញ្ញាត្តតំ សម្មាសោ
 យវាសោ រជាបថោ អញ្ញាកាសោ បព្វជ្ជា
 នយំទំ សុករំ អតារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ
 ឯកន្តបរិសុទ្ធិ សង្កលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ
 យន្តនាហំ កេសមស្សំ ឌីហារត្តា កាសាយានិ
 វត្តានិ អច្ឆាទេត្តា អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិដាយ

ព្រះតថាគតនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក
 មារលោក ព្រហ្មលោក នឹងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍
 ព្រមទាំងទៅតា នឹងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ។ ព្រះតថាគតនោះ សំដែនធម៌មានលំអ
 បទដើម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌
 ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ។ គហបតី
 ឬគហបតិបុត្ត ឬក៏ជនដែលកើតក្នុងត្រកូលណាមួយ តែងស្តាប់ធម៌នោះ ។
 បុគ្គលនោះ លុះស្តាប់ហើយ រមែងបាននូវសទ្ធាចំពោះព្រះតថាគត ។
 បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយការបាននូវសទ្ធានេះហើយ រមែងពិចារណា
 ឃើញច្បាស់ថា យរាវស ចង្អៀតចង្អល់ ជាផ្លូវនៃតួលីគីកលេស បព្វជ្ជា
 ទើបមានឧកាសអ្នក បុគ្គលអ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធដោយចំណែកមួយ ឲ្យដូចជាស័ន្ទ
 ដែលគេខាត់ហើយទេ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ្ញាកោរសក់ នឹងពួកមាត់
 ស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ហើយចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញោ

សោ អបរេន សមយេន អប្បំ វា កោតត្តន្តំ
 បហាយ មហន្តំ វា កោតត្តន្តំ បហាយ អប្បំ វា
 ញាតិបរិវ័ន្តំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបរិវ័ន្តំ បហាយ
 កេសមស្សំ ឡិហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ
 អន្ធានេត្វា អការស្មា អនការិយេ បព្វជិតំ ។
 សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាថោ ភិក្ខុនំ សិក្ខា-
 សាជីវសមាបន្នោ ចាលាតិចានំ បហាយ
 ចាលាតិចានា បដិវរិតោ ហោតិ និហិតនិល្លោ
 និហិតសត្តោ លដ្ឋី នយាបន្នោ សព្វប្បាលាក្ខត-
 ហិតានុកម្មី វិហារតិ អនិដ្ឋានានំ បហាយ
 អនិដ្ឋានានា បដិវរិតោ ហោតិ និដ្ឋានាយី និដ្ឋ-
 ប្បាដិកន្តី អត្តនេន សុចិក្ខុតេន អត្តនា វិហារតិ
 អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី(១)
 វិរិតោ មេដុនា កាមធម្មា មុសាវានំ បហាយ
 មុសាវានា បដិវរិតោ ហោតិ សច្ចវានំ សច្ចសម្រោ

១ ឧ. អនាថិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

បុគ្គលនោះ លុះសម័យខាងក្រោយមក ក៏លះបង់គំនរទ្រព្យតិច ឬលះ
 បង់គំនរទ្រព្យច្រើន លះបង់វិវ័យញាតិភិប ឬលះបង់វិវ័យញាតិច្រើន
 ហើយគោរសកំ នឹងពុកមាត់ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញ
 ចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។ បុគ្គលនោះកាលបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏
 បំពេញនូវសិទ្ធិសាវ័រៈ សម្រាប់ពួកភិក្ខុ លះបង់បាណាតិបាត រៀរចាក
 បាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់ចុះហើយ
 មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ដល់នូវសេចក្តីអាណិត មានសេចក្តីអនុគ្រោះ
 ដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វសត្វ លះបង់អទិទ្ធាទាន រៀរចាក
 អទិទ្ធាទាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេឲ្យ
 មានខ្លួនជំនួស មិនមែនជាអ្នកល្អច លះបង់កម្រហ្មចរិយធម៌ ប្រព្រឹត្តតែ
 កម្រហ្មចរិយធម៌ ចៀសវាង រៀរចាកមេដុនធម្ម ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 លះបង់មុសាវាទ រៀរចាកមុសាវាទ ពោលតែពាក្យពិត ដោយពាក្យពិត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទុសភនិបាតោ

ដេតោ បច្ចុយ្ហិកោ អវិសំវាទិកោ លោកស្ស
 បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អម្មត្រ អក្ខតា
 ឥមេសំ គេនាយ អម្មត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ
 អក្ខតា អម្មសំ គេនាយ ឥតិ ភិញ្ញំ វា
 សុត្វា សហិតានំ វា អនុប្បនាតា សមត្តារមោ
 សមត្តរតោ សមត្តន្នំ សមត្តករណី វាចំ កាសីតា
 ហោតិ ឧស្សំ វាចំ បហាយ ឧស្សាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ យា សា វាចា (១) កណ្ណាសុខា
 បេមនិយា បាទយន្តមា ចោរី ពហុជនកណ្ណ
 ពហុជនមនាចា តថារូបី វាចំ កាសីតា ហោតិ
 សម្មប្បលាបំ បហាយ សម្មប្បលាចា បដិវរតោ
 ហោតិ កាលវាទី ក្ខតវាទី អត្តវាទី ធម្មវាទី
 វិនយវាទី ធិនាធិតី វាចំ កាសីតា ហោតិ
 កាលេន ជាបទេសំ បរិយន្តវតី អត្តសញ្ញាតំ ។

១ ខ្ញុំ. ម. វិហ ទេសា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាត

ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនដែលគួរអ្នកផងជឿបាន មិនពោលពាក្យបំភ្លាត់សត្វលោក
 លះបង់បិសុណាវាចា វៀរចាកបិសុណាវាចា មិនស្តាប់ពីនេះទៅប្រាប់
 ក្នុងទីឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យ ក្នុងទីឯណោះ មិន
 ទៅប្រាប់ដល់ពួកជនឯនេះ ដើម្បីបំបែកពួកជនឯណោះ ដូច្នោះ ជាអ្នក
 ផ្សះផ្សាពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យកំឡាំងដល់ពួកជន ដែលព្រម
 ព្រៀងគ្នាហើយ មានសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុង
 សេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងការព្រមព្រៀង ពោលវាចាដែលជា
 គ្រឿងនាំឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា លះបង់ផុសវាចា វៀរចាកផុសវាចា វាចា
 ណាដែលមិនមានទោស ជាវាចាស្រួលដល់គ្រចៀក ជាពាក្យគួរជាទី
 ស្រឡាញ់ គួរដម្កល់ទុកក្នុងហឫទ័យ ជាសិរីរបស់អ្នកក្រុង ជាទីត្រេក
 អរ ដល់ជនច្រើន ជាទីពេញចិត្ត ដល់ជនច្រើន ពោលតែវាចា
 បែបនោះឯង លះបង់សម្បូរលាបៈ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ពោល
 ពាក្យ តាមកាលគួរ ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ពោលពាក្យប្រកបដោយវិន័យ
 ពោលពាក្យដែលគួរដម្កល់ទុក ក្នុងហឫទ័យ ប្រកបដោយគ្រឿងអាង
 តាមកាលគួរ ជាពាក្យមានកំណត់ ជាពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ ឧបាសកវិញ្ញា

សោ តំ ជកាមក្ខតតាមសមារម្យា បដិវរតោ ហោតិ
 ឯកកត្តិកោ ហោតិ រត្តបរតោ វរតោ វិកាល-
 កោដនា ធន្តគីតវាទិតវិស្វកុទិស្សនា បដិវរតោ
 ហោតិ មាលាគន្ធវិលេបនធារណាមណ្ឌាធិវិក្ខុសន-
 ដ្ឋានា បដិវរតោ ហោតិ ឧប្មាសយនមហាសយនា
 បដិវរតោ ហោតិ ជាតុបរជិតប្បដិក្កហណា បដិវរតោ
 ហោតិ អាមកកធាប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ
 អាមកមិសប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ឥត្តិ-
 តុមារីបដិក្កហណា(១) បដិវរតោ ហោតិ ទាសី-
 ទាសប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ អដេឡ្យក-
 ប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ កុក្កុដស្វករ-
 ប្បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ហត្ថកវស្សវឡវា-
 បដិក្កហណា បដិវរតោ ហោតិ ខេត្តវត្តប្បដិក្កហណា
 បដិវរតោ ហោតិ ធូតេយ្យប្បវិណកមនា ទុយោកា
 បដិវរតោ ហោតិ កយវិក្កុយា បដិវរតោ ហោតិ

---

១ ឧ. ម. ឥត្តិមារីកបដិក្កហណា ។

ទុកិយបណ្ណាសក ខណសវេន្ត

កិក្ខុនោះ វៀរចាកការផ្តាច់ផ្តុំលម្អូរព័ជ្ជតាម ភូតតាម ជាអ្នកបរិភោគ
 កត្តតែ ១ ពេល វៀរស្រឡះចាកសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការបរិភោគ ក្នុង
 រាត្រី វៀរចាកការបរិភោគ ក្នុងវេលាខុស វៀរចាកការច្រៀងពំប្រគំនឹង
 មើលនូវវិល្យងដែលជាសត្រូវ ដល់កុសលធម៌ វៀរចាកការទ្រទ្រង់
 នឹងប្រដាប់តាក់តែងស្អិតស្អាងរាងកាយ ដោយផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប
 នឹងគ្រឿងលាបផ្សេង ៗ វៀរចាកទីដេក ទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ នឹងទីដេក
 ទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ វៀរចាកការទទួលមានសប្រាក វៀរចាកការ
 ទទួលធារាជាតិ ស្រូវស្រស់ វៀរចាកការទទួលកាន់
 យកនូវសាច់ដៅ វៀរចាកការទទួលស្រ្តី នឹងកុមារី វៀរចាក
 ការទទួលខ្ញុំស្រ្តីនឹងខ្ញុំប្រុស វៀរចាកការទទួលពាតនឹងចៀម វៀរ
 ចាកការទទួលមាន់នឹងជ្រូក វៀរចាកការទទួលដំរី គោ
 សេះឈ្មោលនឹងសេះញី វៀរចាកការទទួលស្រែនឹងចម្ការ វៀរ
 ចាកការទទួលប្រកបទូតកម្ម ភីនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំដល់គ្រហស្ថ
 នឹងទៅ ដោយគេបញ្ជូន អំពីផ្ទះ ១ ទៅផ្ទះ ១ វៀរចាកការលក់នឹងទិញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនុទេវកាយស្ស ទសកនិយោកា

តុលា ត្បដ តំស ត្បដ មា ន ត្បដា ប ដំរីតោ ហោតិ
 ឧក្កោដ នវារា ននិ តតិ សារិយោកា ^(១) ប ដំរីតោ
 ហោតិ ធន នវន តន្ត្រីបរា មោស អាណោ បសា ហសា ^(២)
 ប ដំរីតោ ហោតិ ។ សោ សន្តដ្ឋា
 ហោតិ កាយ បរិហារិកេ ន ចីវេន ក្បច្ចបរិ-
 ហារិកេ ន បិណ្ណាចារេន ន យេន យេនេវ បក្កមតិ
 សមាទាយេវ បក្កមតិ ។ សេយ្យថាបិ ជាម
 បក្កិ សត្តុណា យេន យេនេវ ឌេតិ សបត្ត-
 ភារោ វ ឌេតិ ឯវមេវ ភិក្ខុ សន្តដ្ឋា ហោតិ
 កាយ បរិហារិកេ ន ចីវេន ក្បច្ចបរិហារិកេ ន
 បិណ្ណាចារេន ន យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ
 បក្កមតិ ។ សោ ឥមំនា អរិយេន សីលត្តន្តេន
 សមម្ហាភតោ អជ្ឈតំ អនវជ្ឈស្សទិ បដិសំវេទេតិ ។

---

១ ឧ. ឧក្កោជនវារា ននិ តតិ សារិយោកា ។ ២ ឧ. ធន ទនវន តន្ត្រីបរា មោស អាណោ បសា ហសា
 អបសាសេហសាពារា ។ ម. ... សាហសាពារា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី ទសកនិបាត

វៀរចាកការកោងដោយជញ្ជីង ការបន្ទំដោយភាជន៍មាស នឹងការកោង
 ដោយរង្វាស់រង្វាល់ វៀរចាកអំពើកោងកាច ដោយម្នួលបង្កប់
 បំភាន់ ដោយទុបាយ នឹងការបន្ទំ ដោយរបស់បូម វៀរ
 ចាកការកាត់នូវអវយវៈ មានដៃនឹងដើងជាដើម សំឡាប់ ចាប់ ចង ធ្វើ
 ឲ្យវង្វេងផ្លូវ បួនអ្នកស្រុក នឹងកំហែងរឹបយកទ្រព្យគេ ។ ភិក្ខុនោះ ជា
 អ្នកសន្តោស ដោយចិវរជាគ្រឿងរក្សាកាយ ដោយបិណ្ឌបាតជាគ្រឿង
 រក្សាផ្លូវ ចៀសចេញទៅ ក្នុងទិសណា ។ តែងកាន់យក (គ្រឿង
 បរិក្ខារ) តែប៉ុណ្ណោះ ហើយចៀសចេញទៅ ក្នុងទិសនោះ ។
 ដូចសត្វស្លាប់ហើរទៅ ក្នុងទិសណា ។ ក៏មានតែទម្ងន់ស្លាប់របស់ខ្លួន
 ប៉ុណ្ណោះ ហើរទៅ ដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចិវរជា
 គ្រឿងរក្សាកាយ ដោយបិណ្ឌបាតជាគ្រឿងរក្សាផ្លូវ ចៀសចេញ
 ទៅ ក្នុងទិសណា ។ តែងកាន់យក (គ្រឿងបរិក្ខារ) តែប៉ុណ្ណោះ ចៀស
 ចេញទៅ ដូច្នោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកបព្រម ដោយសីលក្នុងដ៏ប្រសើរ
 នេះហើយ រមែងទទួលសេចក្តីសុខ មិនមានទោសខាងក្នុងសន្តាន ។

ទុតិយបណ្ណាបកេ ឧបាសកវត្តោ

សោ ចក្កុនា រូបំ ទិស្វា ន ទិមិត្តតាហិ
 ហោតិ ធានុព្យញ្ញនត្តាហិ យត្វាធិករណាមេនំ
 ចក្កុដ្ឋយំ អសំវ័នំ វិហារនំ អភិជ្ឈានោមនស្សា
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវ័យ្យំ
 តស្ស សំវាយ បដិបដ្ឋតិ រត្តតិ ចក្កុដ្ឋយំ
 ចក្កុដ្ឋយេ សំវំ អាបដ្ឋតិ ។ សោតនន
 សម្មំ សុត្វា... យានេន កន្ធិ យាយិត្វា... ទិញាយ
 រសំ សាយិត្វា ... កាយេន ដោដ្ឋតំ ដុសិត្វា ...
 មនសា ធម្មំ វិញាយ ន ទិមិត្តតាហិ ហោតិ
 ធានុព្យញ្ញនត្តាហិ យត្វាធិករណាមេនំ មនិដ្ឋយំ
 អសំវ័នំ វិហារនំ អភិជ្ឈានោមនស្សា ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវ័យ្យំ តស្ស សំវាយ
 បដិបដ្ឋតិ រត្តតិ មនិដ្ឋយំ មនិដ្ឋយេ សំវំ
 អាបដ្ឋតិ ។ សោ ឥមំនា អរិយេន ឥន្ទ្រយសំវេន
 សមម្មាគតោ អដ្ឋង្គំ អព្យាសេកសុខំ បដិសំវេនតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ភិក្ខុនោះ ឃើញរូបដោយចក្ខុ រមែងមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់
 យកនូវអនុព្យាបាទៈ អកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយ គឺអភិជ្ឈា
 នឹងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាម នូវបុគ្គល ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមនូវ
 ឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុណា ភិក្ខុនោះ ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ
 គឺចក្ខុនោះ រក្សាឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ដល់នូវការសង្រួម ក្នុងឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ។
 ពួសំឡេងដោយត្រចៀក . . . ជុំក្នុងដោយច្រមុះ . . . លឺទូរសដោយ
 អណ្តាត . . . ពាល់ត្រូវដាច់ដូច្នោះដោយកាយ . . . ដឹងច្បាស់ធម្មារម្មណ៍ដោយ
 ចិត្ត មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យាបាទៈ អកុសល-
 ធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយគឺអភិជ្ឈានឹងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវបុគ្គល
 ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុណា ភិក្ខុនោះ ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុនោះ រក្សាឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ដល់នូវ
 ការសង្រួម ក្នុងឥន្ទ្រិយ គឺចក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយ ដ៏ប្រសើរនេះហើយ ទើបទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ ដែលមិនច្រឡំ ដោយគិលេស ក្នុងសុត្តន្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទស្សកនិបាតោ

សោ អភិក្កន្តន្តេ បដិក្កន្តន្តេ សម្មជានិការី
 ហោតិ អាណាគិកេតេ វិណាគិកេតេ សម្មជានិការី
 ហោតិ សម្មិញ្ញិកេតេ បសារិកេតេ សម្មជានិការី
 ហោតិ សម្ម័យដ៏បត្តចិវិជារណោ សម្មជានិការី
 ហោតិ អសិកេតេ បិកេតេ ខាយិកេតេ សាយិកេតេ
 សម្មជានិការី ហោតិ ឧត្តារប្បស្សាវកម្មេ សម្មជានិ-
 ការី ហោតិ កតេ បិកេតេ និសិន្នេ សុត្តេ
 ជាកិកេតេ ភាសិកេតេ តុណ្ណិកាវេ សម្មជានិការី
 ហោតិ ។ សោ ឥមិនា ច អរិយេន សីលក្ខន្ធន
 សមណ្ឌកតោ ឥមិនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន
 សមណ្ឌកតោ ឥមិនា ច អរិយេន សតិសម្ម-
 ជញ្ជេន សមណ្ឌកតោ អិទ្ធិន្ត^(១) សេនាសនំ កដតិ
 អរញ្ញំ រុក្ខម្ពលំ បព្វតំ កណ្ណំ តិរិកុហំ សុសានំ
 វនបត្តំ អញ្ជោកាសំ បលាលប្បញ្ញំ ។ សោ
 អរញ្ញកតោ វា រុក្ខម្ពលកតោ វា សុញ្ញាតារកតោ
 ញ

១ ម. បរិវិទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពុទ្ធ ទសកនិទាន

ភិក្ខុនោះ កាលឈានទៅមុខ នឹងត្រឡប់មកខាងក្រោយ ក៏មាន
សេចក្តីជឿនខ្លួន កាលក្រឡេកមើលទៅមុខ នឹងក្រឡេកមើល
ទៅទិសផ្សេង ៗ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបត់ដៃជើង នឹងលាវដៃ
ជើង ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលទ្រទ្រង់នូវសង្ស័យ បាត្រ នឹងចម្រា
ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបរិភោគ ផឹក ទំពាស៊ី ដញ្ចប់
ដញ្ចក់ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបន្ទាបនូវឧត្តារៈនឹងបស្សៈ
ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលដើរ ឈរ អង្គុយ ដេក ភ្ញាក់ឡើង
និយាយស្តី ស្លៀមនៅ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកប
ដោយសីលក្ខន្ធ ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសតិនឹងសម្បជញ្ញៈ ដ៏ប្រសើរនេះផង
រមែងគប្បករសេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃ ម្លប់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ គុហា
ក្នុងភ្នំ ព្រៃស្នូសាន ព្រៃស្រាង ទីវាល គំនរចំបើង ។
ភិក្ខុនោះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់ម្លប់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី

ទុតិយបណ្ណសកេ ទណសកវិញ្ញោ

វា ធិសីទតិ បល្ល័ង្កី អាភុជិត្វា ឧជ្ជិ កាយំ
 បណិធាយ បរិមុខំ សតី ឧបជ្ឈបេត្វា ។
 សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន
 ចេតសា វិហារតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធនតិ
 ព្យាទាទប្បនោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហារតិ
 សព្វប្បណាភូតហិតានុកម្មី ព្យាទាទប្បនោសា ចិត្តំ
 បរិសោធនតិ បីនមិទ្ធិ បហាយ វិគតបីនមិទ្ធា
 វិហារតិ អាលោកសញ្ញា សតោ សម្មជាទោ
 បីនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធនតិ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចំ បហាយ
 អទុទ្ធតោ វិហារតិ អជ្ឈតិ វុបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច-
 ក្កក្កច្ចា ចិត្តំ បរិសោធនតិ វិចិត្តច្ចំ បហាយ
 តិណ្ណវិចិត្តច្ចោ វិហារតិ អកថិកថី កុសលេសុ
 ធម្មេសុ វិចិត្តច្ចាយ ចិត្តំ បរិសោធនតិ ។
 សោ ឥមេ បញ្ច បរិវេណា បហាយ ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសេ បហាយ ទុព្វលីករណា
 វិច្ឆេវ កាមេហំ វិច្ឆ អនុសលេហំ ធម្មេហំ

ទុតិយបណ្ណាសក ទណសកវគ្គ

អង្គុយពែនក្នុងកាំងកាយឲ្យត្រង់ ហើយតម្រង់ស្មារតី (ឲ្យមានមុខរន្ទះ
 ទៅរកកម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះ ក៏លះបង់នូវអភិជ្ឈក្នុងលោក មានចិត្តប្រាស
 ចាកអភិជ្ឈា ជម្រះចិត្តចាកអភិជ្ឈា លះបង់ព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រឡូស្ត
 មានចិត្តមិនមានព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍
 ដល់សព្វសត្វ ជម្រះចាកព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រឡូស្ត លះបង់ថ្មមិទ្ធៈ
 ប្រាសចាកថ្មមិទ្ធៈ មានសេចក្តីសំគាល់នូវវិន័យ មានសតិសម្បជញ្ញា
 ជម្រះចិត្តចាកថ្មមិទ្ធៈ លះបង់ទុទ្ធចកកថៈ មិនមានសេចក្តីរាយមាយ
 មានចិត្តស្ងប់ខាងក្នុងសន្តាន ជម្រះចិត្តចាកទុទ្ធចកកថៈ លះបង់វិចិក្ខា
 ធ្ងន់ចាកវិចិក្ខា មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ជម្រះចិត្តចាកវិចិក្ខា ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់នូវវិវរណៈទាំង៥
 នេះ ដែលជាគ្រឿងរសាហ្មធិចិត្ត ធ្វើបញ្ញាឲ្យថយកំឡាំង ហើយ
 ស្ងាត់ចាកកាម ទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ ទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ យស្ស ទសកនិទាន

សវិត្តកំ សវិតារំ វិវេកដំ បិតសុខំ បវេមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ តំ តី មពាសិ
 ឧទាលំ នន្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ
 អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។ ឃី
 កន្តេ ។ ឥមម្បំ ខោ ឧទាលំ មម សាវកា
 អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា អរញ្ញាវនបត្តានំ បន្ទានំ
 សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ នោ ច ខោ តាវ
 អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តំ ។ បុន ចបរំ ឧទាលំ
 កិក្ខុ វិត្តកំវិចារនំ រូបសមា... ធុតិយំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ តំ តី មពាសិ ឧទាលំ
 នន្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តតរោ
 ច បណីតតរោ ចាតិ ។ ឃី កន្តេ ។ ឥមម្បំ ខោ
 ឧទាលំ មម សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា
 អរញ្ញាវនបត្តានំ បន្ទានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ
 នោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តំ ។
 បុន ចបរំ ឧទាលំ កិក្ខុ បិតិយា ច វិរាតា...

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិបាត

ក៏បានដល់នូវរបបជ្ជាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានបីតំនឹងសុខៈ
 ដែលកើត អំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ម្នាលទុបាលិ អ្នកសំគាល់
 ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេសជាង
 វិហារធម៌ពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលទុបាលិ
 ពួកសាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាឃើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ទើបអាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្សាតនឹងព្រៃស្រោង
 ដរាបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។ ម្នាលទុបាលិ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ព្រោះម្ខាងវិតក្កវិចារៈ ... បានដល់ទុតិយជ្ជាន ។ ម្នាលទុបាលិ
 អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រ-
 សើរវិសេស ជាងវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលទុបាលិ ពួកសាវ័ក របស់តថាគត
 កាលពិចារណាឃើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ រមែងអាស្រ័យ គប់រក
 សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្សាតនឹងព្រៃស្រោង ដរាបណា តែថាពួក
 សាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដរាប
 នោះទេ ។ ម្នាលទុបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះប្រាសចាកបីតំនឹង...

ទុតិយបណ្ណសកោ ឧបាសកវគ្គោ

តត្ថយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ តី មញ្ញាសិ
 មញ្ញាសិ ឧបាសិ ធម្មាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ
 អភិក្កន្តនោ ច បណីតនោ ចាតិ ។ ឃី កន្លៃ ។ ឥមម្បិ ខោ ឧបាសិ មម
 សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា អរោវន- បត្តានំ បត្តានំ
 សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ នោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា
 វិហារន្តំ ។ បុណ ចបរំ ឧបាសិ ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា . . . ចតុត្ថ
 ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ តី មញ្ញាសិ ឧបាសិ
 មញ្ញាសិ ធម្មាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តនោ
 ច បណីតនោ ចាតិ ។ ឃី កន្លៃ ។ ឥមម្បិ ខោ មម សាវកា
 អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាណា អរោវនបត្តានំ បត្តានំ សេនាសនានំ
 បដិសេវន្តំ នោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តំ ។
 បុណ ចបរំ ឧបាសិ ភិក្ខុ សុខសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា
 បដិយេសញ្ញានំ អត្ថនំ មា

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

ហើយបានដល់នូវតតិយជ្ជាន ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរ
នោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួក
វិហារធម៌ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលឧបាលិ
ពួកសាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
ក៏រមែងពាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងួត គឺព្រៃស្បាតនឹងព្រៃស្រោង
ដកបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់
ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុព្រោះលះ
បង្ខំនូវសុខផង...ហើយបានដល់នូវចតុត្ថជ្ជាន ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកសំ-
គាល់នូវដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស
ជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
ឯពួកសាវ័ក របស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
រមែងពាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងួត គឺព្រៃស្បាតនឹងព្រៃស្រោង
ដកបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុព្រោះ
កន្លងបង្ខំនូវរូបសញ្ញា ដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះវិនាសទៅនៃបដិយសញ្ញា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទលកនិបាតោ

យានត្ថសញ្ញានំ អមនសិកោវា អនន្តោ អាកា-
 សោតិ អាកាសានញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។
 តំ តំ មញ្ញាសំ ឧចាលំ ធន្ធាយំ វិហារោ
 បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តនុតោ ច បណីតតោ
 ចាតិ ។ ឃី កន្តេ ។ ឥមម្បិ ខោ ឧចាលំ
 មម សាវកា អត្ថនំ ធម្មំ សម្បស្សមាថា
 អរញ្ញនបត្តានំ បន្តានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តិ
 លោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តិ ។
 បុន ចបរំ ឧចាលំ ភិក្ខុ សព្វសោ
 អាកាសានញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្មំ អនន្តំ
 វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ
 ... សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្មំ
 ធន្តំ តិញ្ចតិ អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈំ
 វិហារតិ ... សព្វសោ អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ សម-
 តិក្កម្មំ សន្តមេតំ បណីតមេតន្តិ លេវ-
 សញ្ញានញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិបាត

ព្រោះមិនបានធ្វើទុក ក្នុងចិត្តនូវនាទត្តសញ្ញា ក៏បានដល់នូវអាភាសានញ្ញា-
 យតនជ្ឈានដោយបរិកម្មថា អាភាសាមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលទុបាលិ
 អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរ
 វិសេសជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ម្នាលទុបាលិ ពួកសាវ័ករបស់គថាគត កាលពិចារណាយើង
 ធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ វែមងាយស្រួល គប់កសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់គឺព្រៃ
 ស្បាតនឹងព្រៃស្រោង ដរាបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមាន
 ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។ ម្នាលទុបាលិ
 មួយទៀត ក៏កុកនូវនាទត្តសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយសព្វគ្រប់ហើយ
 បានដល់នូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយបរិកម្មថា វិញ្ញាណមិនមានទី
 បំផុត... ក៏កុកនូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈានដោយសព្វគ្រប់បានដល់អាភិ-
 ព្វញ្ញាយតនជ្ឈានដោយបរិកម្មថា វត្ថុតិចតួចមិនមាន... ក៏កុកនូវអាភិ-
 ព្វញ្ញាយតនជ្ឈានដោយសព្វគ្រប់ បានដល់នូវវេសញ្ញានាសញ្ញាយតន-
 ជ្ឈានដោយបរិកម្មថា គុណជាតនោះស្ងប់ គុណជាតនោះ ប្រសើរ ។

ឧត្តមបណ្ឌិតសភា ឧបាសកវិញ្ញា

តំ តំ មណសិ ឧចាលិ នន្ទាយិ
 វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តន្តរោ
 ច បណីតតរោ ចាតិ ។ ឃី កន្លេ ។
 ឥមម្បិ ខោ ឧចាលិ មម សាវកា អន្តនិ ធម្មិ
 សម្បស្សមាណា អរោវនបត្តានិ បន្តានិ សេនាស-
 នានិ បដិសេវន្តិ ខោ ច ខោ តាវ អនុប្បត្ត-
 សនត្តា វិហារន្តិ ។ បុន ចបរំ ឧចាលិ
 កិក្កុ សព្វសោ លេសនោ នាសនោ យតនិ សម-
 តិក្កុ ម្ម សនោវេនយតនិរោធំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 បណាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខិណា ហោន្តិ ។
 តំ តំ មណសិ ឧចាលិ នន្ទាយិ វិហារោ បុរិមេហិ
 វិហារេហិ អភិក្កន្តន្តរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។
 ឃី កន្លេ ។ ឥមម្បិ ខោ ឧចាលិ មម
 សាវកា អន្តនិ ធម្មិ សម្បស្សមាណា អរោវនបត្តានិ
 បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវន្តិ ខោ ច
 ខោ តាវ អនុប្បត្តសនត្តា វិហារន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណសក ឧបាសកវគ្គ

ម្នាលទុបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច ឯវិហារធម៌នេះ
 ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន
 ប្តូរមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលទុបាលិ ពួក
 សាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខួនហើយ
 រមែងភាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងួត គឺព្រៃស្សាតនឹងព្រៃស្រោង
 ដរាបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍ របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។ ម្នាលទុបាលិ មួយទៀត ភិក្ខុកន្លង
 ទូរំនេរសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយសព្វគ្រប់ បានដល់សញ្ញាវេទ-
 យិតនិរោធិ ភាសវិៈទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះយើញ
 ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញា ។ ម្នាលទុបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ
 ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួក
 វិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ប្តូរមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្នាលទុបាលិ សាវ័ករបស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌
 នេះ ក្នុងខួនហើយ រមែងភាស្រ័យ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងួត គឺព្រៃ
 ស្សាតនឹងព្រៃស្រោង ដរាបណា តែថាពួកសាវ័ក មិនមែន
 សុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដរាបនោះទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកវិណាយោ

វេទ្យំ ភិក្ខុ ឧបាលំ សុទ្ធោ វិហារហំ សុទ្ធោ តេ វិហារតោ
ជាសុ ភវិស្សតីតិ ។

[១០០] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
 អភព្វោ អរហន្តំ សច្ចំកាតុំ ។ កតមេ ទស ។
 វកំ នោសំ មោហំ កោធំ ឧបនាហំ មត្តំ
 បទ្ធាសំ វស្សំ មច្ឆវិយំ មាជំ ។ វមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទស ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អរហន្តំ
 សច្ចំកាតុន្តិ ។ ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
 ភព្វោ អរហន្តំ សច្ចំកាតុំ ។ កតមេ ទស ។
 វកំ នោសំ មោហំ កោធំ ឧបនាហំ មត្តំ
 បទ្ធាសំ វស្សំ មច្ឆវិយំ មាជំ ។ វមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទស ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរហន្តំ
 សច្ចំកាតុន្តិ ។

ទេពសកវិណ្ណេ បព្វមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលទុបាលិ ឃ្លើយ អ្នកចូរទៅ ក្នុងសង្ឃបុរៈ កាលបើអ្នកនៅ
ក្នុងសង្ឃ សេចក្តីសុខសប្បាយ នឹងមានប្រាកដ ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ទាំង១០យ៉ាង
នេះចេញ មិនគួរ ដើម្បីធ្វើឲ្យច្បាស់ នូវអរហត្តបុគ្គលទេ ។ ធម៌
ទាំង ១០ យ៉ាងនោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុភៈ ១ ពោសៈ ១ មោហៈ ១
កោធនៈ ១ ទុបនាហៈ ១ មក្ខុៈ ១ បលាសៈ ១ ឥស្សៈ ១ មច្ឆរិយៈ ១
មានៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០
ប្រការនេះឯង មិនគួរធ្វើឲ្យច្បាស់ នូវអរហត្តបុគ្គលឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ ទើបគួរដើម្បីធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ។ ធម៌ទាំង ១០ នោះ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
ភិក្ខុភៈ ១ ពោសៈ ១ មោហៈ ១ កោធនៈ ១ ទុបនាហៈ ១ មក្ខុៈ ១
បលាសៈ ១ ឥស្សៈ ១ មច្ឆរិយៈ ១ មានៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវអរហត្តបុគ្គល ។

ចប់ ឧបាសកវដ្ត ទី ៥ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ឧបាសកវត្តោ

តិស្ស្យទ្ធានំ

កោមភោគី វេរី ធីដ្ឋិ^(១) វដ្ឋិយឧត្តិយា ឧភោ^(២)
កោកនុនោ អាហុណិយោ ថេរោ ឧចាសិ អាគរោ^(៣) ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទុតិយោ ។

---

១ ម. ហោគី រាយំ កិទ្ធីតោ ។ ២ ម. សព្វំ ធរវិ ឧត្តិយោ ។ ៣ ឧ. ម.
អករោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ឧបាសកវគ្គ

ឧទាននៃវិគ្គនោះ កី

និយាយអំពីបុគ្គលអ្នកបរិភោគកាម ១ អំពីភ័យ នឹងពៀរ៥
 យ៉ាង ១ អំពីទិដ្ឋិ ១ អំពីវិជ្ជយមាហិតគហបតី នឹងឧត្តិយបរិញ្ញា-
 ជកទាំងពីរ អំពីកាកទុច្ចរិញ្ញាជក ១ អំពីភិក្ខុអ្នកគួរទទួល
 គ្រឿងបូជា ១ អំពីភិក្ខុជាវេរៈ ១ អំពីទុបាលិ ដ៏មានអាយុ ១
 អំពីបុគ្គល ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ១ ។

ចប់ ទុតិយបណ្ណាសក ទី ២ ។

សត្តន្តបិដកេ

អង្គត្ថនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកាទសមោ ភាគោ

បឋមបណ្ណសកោ

មាតិកា

អង្កេត

បឋមបណ្ណសកោ	គានិសំសវគ្គោ	បឋមោ	១
	នាថករណវគ្គោ	ទុតិយោ	៣២
	មហាវគ្គោ	តតិយោ	៧៣
	ឧបាលវគ្គោ	ចតុត្ថោ	១៥៤
	អកោសវគ្គោ	បញ្ចមោ	១៦៧
ទុតិយបណ្ណសកោ	សច្ចត្ថវគ្គោ	បឋមោ	១៧៧
	យមកវគ្គោ	ទុតិយោ	២៤៦
	ភាកន្តវគ្គោ	តតិយោ	២៨៨
	ថេវវគ្គោ	ចតុត្ថោ	៣២៧
	ឧបាសកវគ្គោ	បញ្ចមោ	៣៨៣

សត្តន្តបិដក
១១១

អង្គត្រៃវិកាយ ទេសកនិប្បត្ត

ឯកាទេសមភាគ

បឋមបណ្ណាសក

មាតិកា	លេខទំព័រ
បឋមបណ្ណាសក	
អាទិសំសវត្ត	ទី ១ . . . . . ១
នាថករណវត្ត	ទី ២ . . . . . ៣២
មហាវត្ត	ទី ៣ . . . . . ៧៣
ទេហាលវត្ត	ទី ៤ . . . . . ១៥៤
អាកាសវត្ត	ទី ៥ . . . . . ១៦៧
ទុតិយបណ្ណាសក	
សច្ចវត្ត	ទី ១ . . . . . ១៧៧
យមកវត្ត	ទី ២ . . . . . ២៤៦
អាកន្ទវត្ត	ទី ៣ . . . . . ២៨៨
ថេវវត្ត	ទី ៤ . . . . . ៣២៧
ទេហាសកវត្ត	ទី ៥ . . . . . ៣៨៣

វិទ្ធាវិទ្ធិបត្តិ

វិទ្ធាវិទ្ធិ	អវិទ្ធាវិទ្ធិ	អត្ថក	រដ្ឋលេខាយិ
អនុស្សវេយ្យ	អនុស្សវេយ្យ	២៧	១២
អត្ថោតិ ៗ	អត្ថោតិ	៣៤	៤
អប ៣វ	អប ៣ វ	៤៧	២
មហាវគ្គោ	តតិយោ មហាវគ្គោ	៧៣	១
យថា នោ	យថា នោ (៣)	១២៧	៧
បេតបហារិ បិ	មេតបហារិ បិ	១៤៨	១៣
ឧទ្ទិស្សនិ	ឧទ្ទិសនិ	១៦១	៨
"	"	១៦២	១០
"	"	១៦៣	១៤
"	"	១៦៥	១១
តថាគតេនាតិ	តថាគតេនាតិ	១៦៧	៧
បឋមបណ្ណសកេ	ទុតិយបណ្ណសកេ	២០១...២២៣	១
អារទ្ធាវិយោ	អារទ្ធាវិយោ	"	៦
បឋមបណ្ណសក	បឋមបណ្ណសកេ	២០៧	១

វិទ្យាវិទ្ធចបត្តិ

វិទ្យាវិទ្ធចបត្តិ	អវិទ្យាវិទ្ធចបត្តិ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ
អង្គតនិកាយស្ស	អង្គតនិកាយស្ស	២១៨	១
សវតោ	សវតោ	"	៦
អនិច្ចសញ្ញា	អនិច្ចសញ្ញា	២៣៥	១៦
បុរសំសានិដ្ឋានានិ	បុរសំសានិ ហានានិ	២៥៦	១៤
កណ្តានិដ្ឋ	កណ្តា និដ្ឋ	២៨៧	៣
សម្បន្ធបុគ្គិមោក្ខា	សម្បន្ធបុគ្គិមោក្ខា	២៨៨	៦
បរិបូរិការី	បរិបូរិការី	២៩១	១១
សម្បន្ធបុគ្គិមោក្ខា	សម្បន្ធបុគ្គិមោក្ខា	"	១៤
មោល្លានេសុ	មោគ្គល្លានេសុ	៣៧៣	"
អប្បជិសង្ខាយ	អប្បជិសង្ខាយ	៤៤១	១៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ទសនៈ	ទស្សនៈ	៣	១៦
ទសកនិបាត	ទសកនិបាត	៣៤	១
ជ្រាបស៍	ជ្រាបច្បាស់	៧៥	១០
វេយ្យាករណ៍ ៤	វេយ្យាករណ៍ ៥	១២០	៤
បើក៏មាន ្ទី	បើក៏មិនមាន	១៧១	៧
មិនបរិសុទ្ធ	បរិសុទ្ធ	”	៨
តែជាអ្នកប្រកប	មិនប្រកប	”	”
បើក៏មាន ្ទី	បើក៏មិនមាន	១៧២	២
មិនបរិសុទ្ធទេ	បរិសុទ្ធទេ	”	”
តែជាអ្នក	មិន	”	”
ហើយត្រឡប់	ហើយឲ្យត្រឡប់	១៧៨	៧
ច្រើន	ច្រើន	២១០	៦
បឋមបណ្ណសក ណ	ទុតិយបណ្ណសក ណ	២០១...២២៣	១
ខ្វល់ខ្វាយ	ក្រវល់ក្រវាយ	”	៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ខ្យល់ខ្លាយ	ក្រវល់ក្រវាយ	២០១...២២៣	៤
”	”	”	១១
”	”	២០៣	៥
”	”	២០៥	៦
”	”	”	៧
”	”	២១០	១៣
”	”	”	១៤
”	”	២១១	៨
”	”	២១២	១២
ឃ្មុំ ⁺	ធុឃ្មុំ ⁺	២១៣	១២
បិតភិក្ខុ	បិតវិជលភិក្ខុ	២៣៤	៥
ទីទំនុក	ទីបំផុត	២៤១	១៥
ឈ្មោះ	ឈ្មោះ	២៦៧	៦
(ការសម្រេចព្រះមហាក្សត្រ) (ព្រះនិព្វាន)		២៨៧	៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មិនគប្បីបាន	គប្បីបាន	២៧១	៥
ប្រព្រឹត្ត	ប្រព្រឹត្ត	៣០៧	៦
គុគ្គល	បុគ្គល	”	១៤
បុគ្គកាលល	បុគ្គលកាល	៣១៦	២
សេចក្តីកាលមិន	សេចក្តីមិន	៣១៧	១៤
ទតិយបណ្ណសកថេវគុទី៤ ថេវគុទី៤		៣២៧	១
ការមិនបាន	ការបាន	៣៤០	១១
និរត្តនរក	និរត្តនរក	៣៧៦	៧
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ	ព្រះដ៏មានព្រះភាគ	៣៨៣	៤
គហតី	គហបតី	”	៦
បរិភោគៈ	បរិភោគ	”	៧
រកភាគៈ	រកភោគៈ	៣៨៦	”

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
វិវេកប្ប	អសវិវេកប្ប	៤៣៥	៤
មិនមែនពេញ	ពេញ	៤៤២	”
ទាំងអស់ទេ	ទាំងអស់ហើយ	”	”
ឬមិនមែនទេ	ហើយឬ	”	១១
លិទ្ធស	លិទ្ធស	៤៤៧	៧
ឬមិនមែនទេ	ឬ	៤៥២	៥
”	”	”	១២
”	”	៤៥៣	៤
”	”	”	១១
”	”	៤៥៤	៥

